
VE
RI
TAS

PERIODIEK

WOORDENBOEK.

PERIODIEK

WOORDENBOEK

VAN

ADMINISTRATIEVE EN GERECHTELIJKE BESLISSINGEN

IN ZAKE VAN

DE VERMOGENSBELASTING, REGISTRATIE, ZEGEL, HYPOTHEKEN, SUCCESSIERECHT, KADASTER, NOTARIAAT, ENZ., ENZ.

EERSTE GEDEELTE.
1893.

ART. 8356—8437.

Afgeleverd in de maand Februari 1894.

TE GRONINGEN BIJ J. B. WOLTERS, 1894.

Stoomdrukkerij van J. B. Wolters.

PERIODIEK
WOORDENBOEK

VAN

ADMINISTRATIEVE EN GERECHTELIJKE BESLISSINGEN

IN ZAKE VAN

DE VERMOGENSBELASTING, REGISTRATIE, ZEGEL, HYPOTHEKEN, SUCCESSIERECHT, KADASTER, NOTARIAAT, ENZ., ENZ.

A.

No. 8356. AKTEN (GERECHTELIJKE). *Akte, houdende benoeming van deskundigen tot schatting van onroerend goed, aan een minderjarige toebehoorend, door diens voogd in publieke veiling aangekocht. Goedkeuring van den verkoop door den kantonrechter. Registratie op de minuut of op de expeditie?* A., voogd over den minderjarige B., had in publieke veiling een aan dezen toebehoorend perceel onroerend goed aangekocht. Bij akte, den 22 October 1892 voor het kantongerecht te M. verleden, werden door den kantonrechter op verzoek van belanghebbenden, ingevolge art. 457 in verband met art. 454 B. W., drie deskundigen benoemd om het goed te schatten. Bij akte d.d. 10 December 1892 werd de verkoop door den kantonrechter goedgekeurd overeenkomstig art. 475 B. W.

8356. Beide akten waren op de *minuut* geregistreerd tegen een recht van *f* 1.20.

Die heffing was, wat de akte houdende benoeming der deskundigen betreft, blijkbaar onjuist. Die benoeming toch had niet plaats door partijen, maar door den kantonrechter op verzoek van belanghebbenden en met medewerking van den griffier. De daarvan opgemaakte akte is dus een vonnis en op de expeditie aan de registratie onderworpen (1).

Ook de heffing op de akte van 10 December 1892 kon niet worden goedgekeurd. Tegen de meening toch van den ontvanger, dat deze zou zijn eene in art. 7 der wet van 22 Frimaire VII opgenoemde »acte contenant autorisation", werd terecht opgemerkt, dat hier niet van machtiging, maar van goedkeuring sprake was. Maar al ware het anders, dan nog was hier de beslissing P. W. n°. 6537, volgens welke de machtiging van den kantonrechter tot verkoop van vast goed krachtens art. 454 B. W. als vonnis op de expeditie aan de registratie onderworpen is, toepasselijk, omdat volgens art. 457 B. W. de onderwerpelijke goedkeuring moet verleend worden overeenkomstig de voorschriften van art. 454 B. W. Ook de akte waaruit van deze goedkeuring bleek was derhalve op de expeditie aan de registratie onderworpen. (*Res. van* 25 *Februari* 1891, *n°.* 55 *en van* 17 *Maart* 1893, *n°.* 11.)

8357. *Akte van benoeming van een toezienden voogd, waaruit blijkt, dat de benoemde, op grond van de daarbij vermelde reden van verschooning, verklaart de hem opgedragen toeziende voogdij niet te willen aanvaarden.*

---

(1) Verg. P. W. nos. 5282, 5915 en 8071.

8357. Den 8 December 1892 had voor het kantongerecht te M. plaats het verhoor van bloedverwanten en aangehuwden van den minderjarige N., verschenen om te worden geraadpleegd over de benoeming van een toezienden voogd over dezen. Het slot van het daarvan opgemaakt proces-verbaal luidde als volgt:

»Benoemen tot toezienden voogd over genoemden »minderjarige N. den heer P. voornoemd, wien van »deze zijne benoeming zal worden kennis gegeven »en die voor ons den bij de wet vereischten eed als »zoodanig zal hebben af te leggen.

»Hierna verscheen voor ons de heer P. voor»noemd, die verklaarde vader te zijn van een kind »en belast te zijn met de toeziende voogdij over de »minderjarige kinderen van wijlen Z.; dat hij zich »op deze gronden verschoont van de hem opge»dragen toeziende voogdij en dezelve niet wil aan»vaarden.

»Waarvan akte enz."

Deze akte was geregistreerd tegen een recht van *f* 2.40. Men achtte deze heffing onjuist en meende dat slechts *f* 1.20 schuldig was. Uit de omstandigheid toch, beweerde men, dat den 17 December 1892 een andere toeziende voogd werd benoemd, uit de geheele redactie der akte en eindelijk uit den aard der aangevoerde reden van verschooning, blijkt duidelijk, dat noch partijen, noch de kantonrechter er in het minst aan dachten eene voogdij te hebben gesteld. Het stuk schijnt daarom niets meer te zijn dan het proces-verbaal van een familieraad, waarop slechts *f* 1.20 kan geheven worden.

De betrokken ontvanger voerde voor zijne heffing aan dat volgens art. 435 B. W. hij, die van eene

8357. voogdij of toeziende voogdij wenscht ontslagen te worden, zich binnen den termijn van acht dagen tot de Arrondissements-Rechtbank moet wenden, en hij niettegenstaande de redenen van verschooning verplicht is, de voogdij of toeziende voogdij bij voorraad waar te nemen, totdat deswege definitief zal zijn beslist. Naar zijne meening had derhalve hier eene rechtsgeldige voogdbenoeming plaats gehad, welke eerst door een latere beslissing kon worden te niet gedaan.

Het Bestuur heeft zich met de meening des ontvangers vereenigd en te kennen gegeven, dat, nu de akte de benoeming van een toezienden voogd constateert, de omstandigheid, dat de voogdij niet wordt aanvaard, op de verschuldigdheid van het recht geen invloed uitoefent (1). (*Res. van* 17 *Maart* 1893, *n*°. 11.)

8358. **AKTEN VAN OPENBARE EN ANDERE BESTUREN.** *Registratie van akten van centrale en plaatselijke besturen. Termijn.* Aan de ambtenaren is onder dagteekening van 12 Mei 1893, n°. 72, de volgende aanschrijving gericht:

»Door mijn ambtgenoot van Binnenlandsche Zaken »geraadpleegd naar aanleiding van bezwaren, gerezen »tegen de toepassing van mijne aanschrijving van »16 November 1891, n°. 7, opgenomen in P. W. »n°. 8146, is door mij bij brief van heden het vol»gende te kennen gegeven:

»De woorden van art. 23 der wet van 22 Frimaire »VII, dat van een onderhandsche akte geen gebruik

(1) Verg. P. W. n°. 7756.

8358. »mag gemaakt worden, noch bij openbare akte, »noch in rechten, noch voor eene andere gevestigde »macht, verbieden naar het mij blijft voorkomen, »ook het uitreiken van bevelschriften of mandaten »tot betaling van aannemingssommen, krachtens »ongeregistreerde akten van aanbesteding door cen»trale of plaatselijke besturen verschuldigd. Immers »in dat geval maakt de *aannemer* tegenover de be»voegde autoriteiten gebruik van de akte van aan»besteding ten einde het bevelschrift tot uitbetaling »der aannemingspenningen te verkrijgen. En art 47, »dat met art. 42 de toepassing bevat van boven»gemeld art. 23, sluit zich hierbij aan, als het aan »de administrations centrales et municipales verbiedt »de prendre aucun arrêté, en faveur de particuliers, »dat is b.v. zooals in casu, het opmaken van een »bevelschrift tot betaling *ten behoeve van den aan»nemer*. Dit was ook de meening van de prov. »regeering in België blijkens haar Besluit van 22 »December 1830 (Wodon, Commentaire sur la loi »de l'enregistrements n°. 297), waarbij den ambte»naren (tout agent du gouvernement) aanbevolen »werd, zich naar art. 23 der Frimairewet te gedra»gen »en ne délivrant aucun mandat ou en n'effec»»tuant aucun paiement ensuite de marchés pour »»constructions, réparations, ou approvisionnements »»et fournitures, dont le prix doit être payé par »»le trésor public si le contrat n'a réellement été »»enrégistré."

»Voor de toepasselijkheid van art. 47 is het »echter een bepaald vereischte, dat uit het besluit »blijke of van elders bewezen kunne worden, dat »bij het nemen van het besluit eene *akte* overgelegd

8358. »is, zoodat er geene overtreding is wanneer geene »*akte* aangehaald en het besluit opgemaakt is krach»tens eene daad of handeling waarvan het onzeker »is of daarvan eene akte bestaat.

»Ten aanzien van de vraag of aanbestedingen »van gemeente en centrale besturen moeten gere»gistreerd worden vóór dat ze door een hoogere »autoriteit worden goedgekeurd, ben ik bereid, hoe»veel ook voor eene andere opvatting te zeggen is »(verg. WODON, t. a. p., n°. 432 A in fine), mij »aan te sluiten bij de meening, dat aanbestedingen »zonder voorafgaande registratie goed- of afgekeurd »kunnen worden door hoogere autoriteiten.

»Genoemde aanschrijving moet derhalve worden »beschouwd als aangevuld en gewijzigd wat punt I »en ingetrokken wat punt II aangaat.”

8359. AKTEN VERSCHILLENDE BESCHIKKINGEN INHOUDENDE. *Kwijting door zes broeders en zusters voor zekere som, aan elk hunner uitgekeerd na den dood hunner ouders, door hun broeder, als deel van den koopprijs van door de ouders aan hem verkocht onroerend goed. Meerheid van recht.* Bij akte, voor den notaris P. te D. verleden den 3 Mei 1893, werd door B., C., D., E., F. en G. aan hun broeder A. kwijting gegeven wegens ontvangst van eene som gelds, aan elk hunner toekomende ingevolge akte, den 27 November 1874 ten overstaan van den notaris-redacteur verleden. Bij laatstgemelde akte waren door de ouders van bovengenoemde personen aan hun zoon A. alle hunne onroerende en roerende goederen verkocht voor een in de akte uitgedrukten prijs, welke zoude moeten worden voldaan behalve

8359 door het voldoen van alle schulden der verkoopers en door hen levenslang te onderhouden, door de uitkeering zes maanden na het overlijden van den langstlevende der verkoopers, aan ieder van des koopers zes broeders en zusters van een som van *f* 125.

Op de akte van kwijting waren geheven zes rechten van *f* 1.20; hierdoor achtten belanghebbenden zich evenwel bezwaard en zij verzochten daarom teruggave van hetgeen meer dan *f* 1.20 geheven was. Voor hun verzoek voerden zij aan, dat indien het evenredig recht van kwijting niet was afgeschaft, er op de akte geheven zou zijn *f* 5.38[5], zoodat, indien de gedane heffing van *f* 7.20 juist was, de wetswijziging in plaats van in het voordeel in het nadeel van den belastingschuldige zou zijn, eene omstandigheid, die op zich zelve die heffing reeds veroordeelt. Bovendien geldt het hier niet, zoo beweerden zij, »plusieurs dispositions independantes", maar de uitvoering van één akte, waarbij ouders hun zoon de verplichting oplegden, na hun dood aan hunne kinderen een zeker bedrag uit te keeren, welk bedrag door hen eenvoudig verdeeld was in zooveel gelijke deelen als zij kinderen hadden.

De ontvanger was door deze argumenten niet van de onjuistheid zijner heffing overtuigd. Hij wees er op, dat ook op kwijtingen art. 11 der wet van 22 Frimaire VII toepasselijk is (1). Wel heeft, zoo betoogde hij verder, de wet door het evenredig recht van kwijting af te schaffen, in het algemeen verlichting van druk beoogd, doch deze wetswijzi-

(1) Vgl. P. W. n°. 4975.

8359. ging moet noodwendig tengevolge hebben, dat alleen groote bedragen minder zwaar belast worden, doch waar het kleine bedragen geldt, de belasting eenigszins verhoogd wordt.

Dat hier sprake is van de uitvoering van één en dezelfde akte is evenmin beslissend. Ook de uitvoering van een en hetzelfde testament kan aanleiding geven tot heffing van verscheidene rechten wegens afgifte van legaat (1).

Een ander der omtrent het verzoek gehoorde ambtenaren voerde nog het volgende aan:

Bij de onderwerpelijke akte wordt uitvoering gegeven aan de akte van verkoop d.d. 27 November 1874 en wel wat betreft de daarbij aan den kooper opgelegde verplichting, om aan zijne broeders en zusters ieder *f* 125 uit te betalen na overlijden van den langstlevende der verkoopers. Het geldt hier dus een beding ten behoeve van derden. Elk dezer derden op zich zelf is bevoegd het beding aan te nemen of niet, en na de aanneming ontstaan voor den kooper even zoovele verbintenissen als er personen zijn die aannemen. Wegens de kwijting dier verbintenissen zijn dus zes rechten verschuldigd.

Het Bestuur heeft zich met deze beschouwingen niet vereenigd, doch machtiging verleend om terug te geven wat op de akte meer was geheven dan één vast recht van *f* 1.20. De uit te keeren sommen toch moesten blijkbaar geacht worden te vertegenwoordigen het aandeel van ieder der broeders en zusters als erfgenamen hunner ouders in den kooprijs, welke eerst na het overlijden dier ouders

(1) Vgl. P. W. n°. 3856.

8359. behoefde uitbetaald te worden, zoodat zij ten aanzien van die sommen geacht konden worden een gemeenschappelijk belang te hebben (1). (*Res. van* 10 *Juni* 1893, *n*°. 13.)

B.

8360. BELASTINGEN. *Proces-verbaal van bekeuring in zake accijns. Meerheid van recht.* Wegens ongedekt vervoer van gedestilleerd was proces-verbaal opgemaakt tegen den persoon, die op dit vervoer was betrapt, en daar deze was knecht, in dienst bij een handelaar in gedestilleerd, ten wiens behoeve en op wiens last het vervoer had plaats gehad, tevens tegen diens meester. De ontvanger, die dit proces-verbaal registreerde, hief daarop *twee* (in debet gestelde) rechten van *f* 1.20. Toen tegen deze heffing bezwaren werden geopperd, voerde de ontvanger tot verdediging er van het volgende aan. Op processenverbaal wegens overtreding in zake invoerrechten en accijnsen, belast bij art. 68, § 1, n°. 50, der wet van 22 Frimaire VII is in het algemeen art. 11 dier wet toepasselijk te achten (2). De toepassing van dit artikel levert echter in zaken als de onderwerpelijke eenige moeilijkheid op, omdat er geen sprake is van handelingen gepleegd, verbintenissen aangegaan of verklaringen afgelegd door meer dan één persoon, bij zoodanige handeling, verbintenis of verklaring al of niet gemeenschappelijk belang hebbende. Intusschen zal, als er tegen meerdere

---

(1) Vgl. P. W. nos. 7933 en 8076.
(2) Vgl. P. W. n°. 3490.

8360. personen geverbaliseerd is, tegen ieder hunner een afzonderlijke actie ontstaan, ten gevolge hebbende, dat ieder voor zich tot straf wordt veroordeeld of wel wordt vrijgesproken. Nu kan er in casu verband bestaan tusschen de overtredingen, die de verbaliseerende ambtenaar bij zijn proces-verbaal constateerde, indien later blijkt, dat de bediende werkelijk heeft vervoerd voor zijn meester; dit neemt evenwel niet weg, dat elk hunner zich wegens verschillende feiten tegen het gerelateerde zal hebben te verweren en dat, welke ook de uitslag zij, ten opzichte van elk afzonderlijk recht zal worden gedaan en er voor ieder der twee personen een vonnis volgt van vrijspraak of van veroordeeling.

Een der omtrent deze zaak gehoorde ambtenaren kon zich met het vorenstaande niet vereenigen. Het bewuste proces-verbaal toch bevat, zoo betoogde hij, slechts ééne overtreding, waarvoor volgens de wet aansprakelijk zijn en dus bij het proces-verbaal verantwoordelijk worden gesteld, 1°. de overtreder, 2°. diens meester. Eene veroordeeling of vrijspraak van den een moet dus noodwendig veroordeeling of vrijspraak van den ander ten gevolge hebben.

Van andere zijde werd hier nog gewezen op den inhoud van art. 231 der algemeene wet van 26 Augustus 1822 (*Stbl.* n°. 38) luidende:

»Alle kooplieden, trafikanten, fabrikanten, nering- »doende lieden, schippers, voerlieden en verdere »personen, welke, wegens hunnen handel of bedrijf, »en particulieren, welke, wegens hunne bijzondere »zaken in eenige betrekking zouden mogen staan »met de administratie, zullen te dezen aanzien

8360. »verantwoordelijk zijn voor de daden van hunne »bedienden, arbeiders, knechts of verdere door hen »bezoldigde personen, voor zooverre die daden tot »het door hen uitgeoefend bedrijf betrekkelijk zijn.

»Wanneer zoodanige kooplieden of andere hier»boven breeder opgetelde personen bekeurd mochten »worden ter zake van fraude of andere overtreding »dezer wet of der bijzondere wetten, en zijlieden »tot hunne verontschuldiging zouden willen beweren, »dat zulks door hunne bedienden, knechts of arbei»ders, buiten hunne kennis, is geschied, zullen »zijlieden desniettemin, en ondanks hunne onbe»wustheid der daad, de boeten verbeuren, op dus»danige overtredingen gesteld". Dit artikel doet duidelijk zien, dat er in een geval als het onderwerpelijke wettelijke solidariteit bestaat tusschen knecht en meester, zoodat op het proces-verbaal slechts één recht verschuldigd is.

Op grond van bovenstaande beschouwingen, waarmede het Bestuur zich heeft vereenigd, is voorgeschreven de heffing dienovereenkomstig te doen herzien (1). (*Miss. van* 20 *Mei* 1893, *n*°. 97.)

8361. *Tolheffing op provinciale wegen is geregeld als provinciale belasting; op geconcessioneerde wegen heeft zij plaats als retributie. Tot regeling der heffing op laatstvermelde wegen kunnen bij provinciale verordening geene voorschriften gegeven worden.* Arrest van den Hoogen Raad van 19 December 1892 luidende:

»De Hooge Raad enz.,

»*Overwegende* dat bij het beklaagde vonnis als be»wezen is aangenomen, dat de req. in den morgen

---

(1) Vgl. P. W. n°. 7628.

8361. »van 19 April 1892 den geconcessioneerden grind-»weg van Enschedé over Lonneker naar Haaks-»bergen heeft bereden, komende van Haaksbergen; »dat hij alstoen den grindweg op een afstand van »ongeveer 185 meter van den tol onder Lonneker »heeft verlaten en langs een omweg aan de andere »zijde van den tol op een afstand van ongeveer »105 meter van den tol weder op den grindweg is »gekomen en verder naar Enschedé is doorgereden;

»*O.* dat de kantonrechter heeft geoordeeld dat »hierdoor overtreden was art. 30 van het Prov. »Regl. op de wegen en voetpaden in Overijssel, »waarbij verboden wordt »den tol door omrijding, »door omdrijving of omleiding te ontduiken", terwijl »hetzelfde artikel bepaalt dat »door omrijding, om-»»drijving of omleiding wordt verstaan het verlaten »»van een weg aan de eene zijde van een tolboom, »»om dien weg aan de andere zijde van den tol-»»boom weder te gebruiken, indien de afstand »»tusschen het punt waar de weg wordt verlaten »»en het punt waar deze weder wordt bereikt, »»minder bedraagt dan 1000 meters";

»*O.* dat bij de vraag, of dit artikel en de daaraan »verbonden strafbepaling van art. 38 terecht zijn »toegepast, in de eerste plaats in aanmerking komt »het Kon. besluit van 5 Mei 1850 (*Stbl.* n°. 23), »houdende bepalingen omtrent de tolheffing op de »wegen, geene groote wegen zijnde;

»*O.* dat bij dit besluit, waarbij de bedoelde wegen »zijn omschreven als de zoodanige welke door of »ten koste van provinciën, gemeenten of bijzondere »personen zijn aangelegd en waarop bij Koninklijke »besluiten tolheffing is toegelaten of daartoe is

8361. »gemachtigd, op deze wegen van toepassing zijn »verklaard de bepalingen van art. 4 K. B. van 29 »Oct. 1833 (*Stbl.* n°. 59), met dien verstande dat »het doortrekken van den tolboom zonder betaling »van den tol zal worden gestraft volgens de wet »van 6 Maart 1818 (*Stbl.* n°. 12);

»*O.* dat, vermits bij het aangehaalde art. 4 K. B. »van 1833 is voorzien zoowel tegen weigering van »betaling van den tol, als tegen het doortrekken »van den tolboom zonder betaling op 's Rijks groote »wegen, bij deze besluiten in verband met dat van »7 Febr. 1822 (*Stbl.* n°. 4) dit onderwerp in zijn »geheel is geregeld;

»*O.* dat nu wel, wat betreft de *provinciale* wegen, »hierin verandering is gekomen doordat sedert de »invoering der wet van 6 Juli 1850 (*Stbl.* n°. 39) »tolheffingen op die wegen, als provinciale belasting »geregeld, overeenkomstig art. 116 dier wet door »onderscheidene wetten, met aanhaling van de door »den Koning goedgekeurde bepalingen omtrent de »invordering zijn bekrachtigd, doch dat ten aanzien »van de geconcessioneerde wegen, waarop de hef»fing niet als belasting, maar alleen als retributie »kan plaats vinden, nog steeds gelden de boven»vermelde Koninklijke besluiten, waarbij tot ver»zekering van die heffing, aan nadere regeling bij »provinciale verordening niets is overgelaten;

»dat ook geen wet of wettige verordening aan »den provincialen wetgever de bevoegdheid geeft »om, buiten het geval van bovengenoemd art. 116, »waarvan hier geen sprake is, voorschriften te geven »omtrent tolheffing, hetzij ten bate der provincie, »hetzij ten bate van gemeenten of van anderen;

8361. »*O*. dat derhalve het toegepast art. 30 van het »Prov. Regl. op de wegen in Overijssel verbindende »kracht mist" (1).

8362. *Registratie van stukken, opgemaakt ter zake van overtreding van de wet op de personeele belasting.* Een ontvanger weigerde een dagvaarding en eene beteekening van een vonnis, betreffende de herziening van de twee eerste grondslagen der personeele belasting te registreeren, en wel omdat deze stukken naar zijne meening vrij van de formaliteit van registratie zouden zijn. Hij grondde zijne meening op de beslissing P. W. n°. 7697. Immers, zoo zeide hij, de zaak, waarop de stukken betrekking hebben, werd behandeld als een strafzaak, en waar bij genoemde beslissing is gezegd dat de exploiten, van den kant der beklaagden gedaan, vrij zijn van de formaliteit van registratie, moet a fortiori hetzelfde gelden van de exploiten, van de zijde der administratie.

Het Bestuur heeft zich met deze meening niet vereenigd, maar den ontvanger er op doen wijzen dat eene vrijstelling niet zonder eene uitdrukkelijke wetsbepaling mag worden aangenomen. De door hem genoemde beslissing handelt alleen over — en het daarin aangehaalde art. 5 der Wet van 18 April 1874 (*Stbl.* n°. 66), zooals het is gewijzigd bij art. 2 der Wet van 28 Augustus 1886 (*Stbl.* n°. 131), spreekt alleen van exploiten van wege *beklaagden en veroordeelden* gedaan. Uit geen enkele wetsbepaling volgt echter, dat ook exploiten, van de zijde der administratie, van de formaliteit van registratie

(1) Vgl. P. W. n°. 7865.

8362. zouden zijn vrijgesteld. Bedoelde stukken hadden dus op grond van art. 23 der wet van 22 Mei 1845 (*Stbl.* n°. 22) gratis moeten worden geregistreerd (1). (*Miss. van* 20 *Mei* 1893, *n°*. 96.)

8363. BOEDELBESCHRIJVING. *Aantal vacatiën.* Aan het slot van een den 27 October 1891 opgemaakten notariëelen inventaris kwam het volgende voor:

»Na aan dezen inventaris te hebben gevaceerd van des morgens negen tot des namiddags één uur en van des namiddags twee tot zes uur, zoo hebben wij enz." Op deze akte waren bij de registratie geheven twee rechten van *f* 2.40. De betrokken inspecteur meende echter dat hier drie vacatiën berekend moesten zijn, omdat in de akte het uur van aanvang en sluiting was vermeld en de onderbreking daarin niet op de wijze, bedoeld in art. 2 van het keizerlijk decreet van 10 Brumaire an VII, was geconstateerd en deze dus niet in aanmerking mocht worden genomen. De ontvanger verdedigde zijne heffing met de opmerking, dat uit de akte van de interruptie voldoende bleek, terwijl evengemeld decreet tegen de niet naleving der daarbij voorgeschreven formaliteiten geenerlei straf bedreigt.

Voor diens meening werd voorts nog aangevoerd dat de onderbreking, hoewel niet op de wijze bij het decreet voorgeschreven, toch met het oog op de artt. 1907 en 1908 B. W. gezegd kon worden op wettige wijze te zijn geconstateerd.

Het Bestuur heeft zich met de meening van den inspecteur vereenigd. Er was hier toch geen sprake

(1) Vgl. VROOM, 3e druk, deel II, bl. 340, noot §.

8363. van eenige straf, doch van de heffing van belasting; en nu bepaalt art. 1 van het decreet dat het uur van aanvang en van sluiting bij iedere zitting moet worden opgegeven, terwijl volgens art. 2 telkens, wanneer er onderbreking plaats heeft »il en sera »fait mention dans l'acte que les parties et les »officiers signeront *sur le champ*, *pour constater* cette »interruption". Nu dit niet was geschied, kon de onderbreking niet gezegd worden voor de toepassing der registratiewet op wettige wijze geconstateerd te zijn en moest de akte geacht worden als een geheel door te loopen. (*Res. van* 17 *Maart* 1893, *n*°. 11.)

8364. BOETEN EN GERECHTSKOSTEN. *Verhaal van gerechtskosten, waarin een gefailleerd koopman wegens bedriegelijke bankbreuk veroordeeld is.* Een koopman, die na failliet te zijn verklaard, roerende goederen tot den boedel behoorende had verduisterd, was te dier zake in het jaar 1865 wegens »bedrieglijke bankbreuk" veroordeeld o. a. tot betaling der gerechtskosten ad *f* 121.61[5].

In het faillissement was geen accoord aangenomen, doch aan de concurrente schuldeischers was in 1879, na het afleggen van de rekening en verantwoording door den curator, 6 pct. hunner vorderingen uitbetaald.

Toen de gefailleerde, die niet was gerehabiliteerd, in het jaar 1891 een aanzienlijk bedrag door erfopvolging verkreeg, werd het faillissement op verzoek der concurrente schuldeischers heropend. Daar de mogelijkheid bestond dat aan dezen het volle bedrag hunner vorderingen zou worden uitgekeerd, en dat daarna nog een batig slot voor den schul-

8364. denaar zou overblijven, verzocht de betrokken ontvanger om voorschriften voor het verhaal der nog verschuldigde gerechtskosten.

De directeur was van oordeel dat de Staat niet het recht had als crediteur in het faillissement voor de verschuldigde gerechtskosten op te treden, daar de vordering van den Staat eerst na de faillietverklaring was ontstaan.

Het Bestuur heeft zich met dit gevoelen vereenigd en voorgeschreven om geen pogingen aan te wenden ter verificatie van de vordering van den Staat in het heropende faillissement.

Het faillissement van A., in 1864 uitgesproken en in 1891 heropend, duurde nog steeds voort.

Voor de handelingen na den ingang van het faillissement gepleegd, was de gefailleerde massa, in 1891 door erfenis vermeerderd, niet aansprakelijk en de Staat had derhalve geen recht om als mede-crediteur in het faillissement zijne rechten op die massa te doen gelden (1).

Van het uitlokken eener tweede faillietverklaring kon evenmin sprake zijn nu het eerste faillissement nog niet geëindigd maar integendeel, overeenkomstig het bepaalde bij art. 887 Wetb. van Kooph., heropend was. (*Miss. van* 11 *Februari* 1893, *n*°. 35.)

D.

8365. DOMEINEN. *Eigendom van niet bevaarbare en niet vlotbare rivieren.* Arrest van het gerechtshof te 's Hertogenbosch van den 27 December 1892, waarin het volgende voorkomt:

---

(1) Vgl. P. W. nos. 6793, 6794, 6899 en 8213.

8365. »*Overwegende* dat het ten processe vaststaat dat »de Geleenbeek is eene onbevaarbare en niet vlot»bare rivier, welker bedding niet kan geacht worden »te behooren tot de terrains *vacans et sans maîtres* »als hoedanig art. 576 B. W., blijkens art. 619 B. W. »van 1830, moet worden verstaan;

»*O.* dat in het Fransche recht, waarin eene met »art. 619 gelijkluidende bepaling voorkomt, het »algemeen is aangenomen, dat de onbevaarbare en »niet vlotbare rivieren vroeger als eigendom waren »van de seigneurs hauts-justiciers, daarna zijn terug»gekeerd tot den Staat en het in dat recht de vraag »is, of de Code Napoléon de bedding dier riviertjes »aan den Staat heeft voorbehouden, dan wel daar»over ten behoeve der oevereigenaren heeft beschikt;

»*O.* dat zich in het uit den Code overgenomen »Nederlandsche recht de vraag op dezelfde wijze »voordoet en het dus moet worden aangenomen, »dat de bedding der Geleenbeek niet aan niemand »toebehoort, maar ingevolge art. 575 B. W. de »eigendom is òf van den Staat òf van bijzondere »personen;

»*O.* dat vooral onder het tegenwoordig Burgerlijk »Wetboek die vraag ten opzichte van den Staat »ontkennend moet worden beantwoord, omdat, »niettegenstaande het aan den Nederlandschen wet»gever bekend moest zijn dat de Fransche doctrine »en rechtspraak over de beantwoording dier vraag »verschillend dachten en niettegenstaande bij de »vervaardiging van een nationaal Burgerlijk Wet»boek de vraag, of men zooveel mogelijk de zaken, »welke aan den Staat behooren, zoude optellen, »door 35 leden toestemmend en door 21 leden

8365. »ontkennend was beantwoord, nochthans de Neder-»landsche wetgever al wat aan den Staat toebehoort »in art. 575 en volgende opnoemende, daaronder »niet de onbevaarbare en niet vlotbare rivieren »begrepen heeft;

»*O*. dat, nadat het Burgerlijk Wetboek in art. 639 »onder de wijzen van eigendomsverkrijging natrek-»king heeft vermeld, dit wetboek, tot de behande-»ling daarvan overgaande, in art. 643 zegt, dat al »wat met eene zaak vereenigd is of met dezelve »een lichaam uitmaakt aan den eigenaar behoort, »dat nu de oever van eene rivier een lichaam uit-»maakt met de bedding en laatstgenoemde dus »gelijkelijk aan de oevereigenaars geacht moet »worden toe te behooren;

»*O*. dat deze regel, krachtens art. 644 B. W., »op onbevaarbare en niet vlotbare rivieren van toe-»passing wordt verklaard, vermits de eilanden en »platen, waarvan in dat artikel sprake is één zijn »met de bedding, zoodat deze laatste aan de eige-»naren der beide oevers behoort, te rekenen van »de lijn, welke men veronderstelt in het midden »van de rivier getrokken te zijn;

»*O*. dat de geint. zich hiertegen vruchteloos be-»roept op art. 647 B. W., omdat dit wetsvoorschrift, »in het leven geroepen door de billijkheid en in »strijd met het recht van eigendomsverkrijging door »natrekking, strikt moet worden beperkt tot het »geval, waarvoor het is geschreven en er van dit »geval ten deze geen sprake kan zijn;

»*O*. dat het beroep van geint. op art. 646 B. W. »den Hove ijdel voorkomt, omdat de *aqua profluens* »in het Romeinsche recht tot de *res nullius* of

8365. »*communes* behoorde, juist omdat zij *profluens* was, »hetgeen niet gezegd kan worden van de bedding, »daargelaten nog, dat blijkens art. 676 B. W. het »uitsluitend gebruik van dit stroomend water, voor »zooverre het langs den oever van niet bevaarbare »en niet vlotbare rivieren loopt, aan de eigenaren »dier oevers blijft voorbehouden;

»*O.* dat het beroep van den geint. op vergunning »door Gedeputeerde Staten hem evenmin kan baten, »omdat hunne bemoeienis slechts politiezorg, maar »niet het bijzonder eigendomsrecht geldt en de »vergunning daarenboven, blijkens art. 3 der voor»waarden, gegeven is behoudens rechten van derden."

8366. *Tiendrecht. Verjaring. Voor het te niet gaan door verjaring is noodig dat de aan tiendrecht onderworpen zaak gedurende den tijd voor de verjaring vastgesteld, zoo al niet elk jaar, dan toch doorgaans tiendbare vruchten heeft opgeleverd.* Arrest van het gerechtshof te *Arnhem* van den 26 April 1893, waarin het volgende voorkomt:

»*Overwegende* dat geint. zich ten slotte op tiend»vrijheid heeft beroepen en subsidair te bewijzen »heeft aangeboden, dat de bedoelde perceelen nooit »aan krijtend tiend onderworpen zijn geweest en »daaruit nooit varkenstiend is gekweten, zoodat dus »de vraag ontstaat: of hij tot dat bewijs kan worden »toegelaten?

»*O.* te dien aanzien, dat tusschen partijen is on»betwist dat de vroegere bewoner van het in de »oorspronkelijke dagvaarding genoemde perceel »n°. 228 (zijnde het huis-perceel, waarin de be»wuste varkens zijn geboren) was H. J. D., polder»ontvanger te B., die schoonvader was van geint.

8366. »en uit wiens nalatenschap na zijn dood in 1881, »dat perceel aan geint., die het sedert bewoond »heeft, is toebedeeld; dat nu genoemde D. over de »jaren 1844 tot en met 1846 alléén en over de »jaren 1854 tot en met 1856, en 1857 tot en met »1859, in vereeniging met R. M., den varkenstiend »onder B. heeft gepacht, terwijl hij later en wel in »1874, een perceel weiland van den vader van 1en »app. voor den tijd van 8 jaren heeft gepacht, »mede onder de clausule om jaarlijks eene toen »voor hem op *f* 5 getaxeerde geldsom te betalen, »als verschuldigd voor een tiende gedeelte van de »door hem geteeld wordende jonge varkens, uit »welk een en ander in onderling verband beschouwd »volgt, dat geintimeerde's bewering, als zoude uit »bedoeld perceel nimmer varkenstiend zijn gekwe»ten, onaannemelijk en in elk geval voor bewijs »onvatbaar is; terwijl daarenboven — aangenomen »al dat er *gedurende de jaren* 1874 *tot en met* 1881, »*zoo al niet elk jaar dan toch doorgaans op het bewuste* »*perceel varkens zijn geteeld* (*wat voor een beroep op* »*tiendvrijheid door verjaring, als in casu, noodig zou* »*zijn*) — dan toch juist over die jaren de tiend of, »wat hetzelfde is, de daarvoor in de plaats tredende »geldsom, welke geïnt. niet betwist, dat jaarlijks »door zijn voorganger en rechtsauteur D. aan den »tiendheffer is voldaan, door den eigenaar en be»woner niet alleen zou zijn erkend, maar tevens »ook als jaarlijks aan den tiendheffer gekweten zou »moeten worden beschouwd; welk feit dus steeds »een beroep op verjaring zou in den weg staan »ook al ware geintimeerde's bewering juist, dat hij »zelf sedert 1881 elk jaar varkens heeft gefokt,

8366. »doch nooit tiend van hem is gevraagd, noch door »hem is gegeven, en al werd bewezen dat, zooals »geint. tevens stelt, D. ook dan geen tiend gaf, als »hij niet gepacht had, hoewel hij ook in die jaren »varkens fokte."

E.

8367. ERFPACHT. *Verkoop door den eigenaar en hem, die een tijdelijk erfpachtsrecht heeft, te zamen van den vollen eigendom voor een eenigen prijs. Likwidatie van het recht.* A., eigenaar van eenige perceelen en B., die daarop tot 1 Februari 1972 een recht van erfpacht bezat, brachten te zamen die perceelen in publieke veiling, waarbij zij voor de som van *f* 2514 werden toegewezen aan C. De betrokken ontvanger, aannemende dat de geheele koopprijs besteed was voor de overdracht van den met erfpacht bezwaarden eigendom en alzoo den voor de overdracht van het erfpachtsrecht besteden prijs op nihil begrootende, hief behalve het recht van 4 pct. en 38 opcenten over den koopprijs van *f* 2514 met de lasten een recht van 1½ pct. over 79 maal den ambtshalve door hem begrooten canon, en zulks op grond van de uitdrukkelijke bepaling van art. 11 nº. 3 der wet van 16 Juni 1832 (*Stbl.* nº. 29). Toevallige vereeniging van het erfpachtsrecht en van den eigendom met dat recht bezwaard kon naar zijne meening toch geen verandering brengen in de belastingheffing.

De inspecteur kon zich met de heffing van 1½ pct. over den gekapitaliseerden canon niet vereenigen. De volle eigendom werd hier toch, zoo betoogde

8367. hij, door de verschillende rechthebbenden daarop tot een geheel gemaakt en dit geheel overgedragen, voor welke overdracht art. 11 n°. 3 der wet van 16 Juni 1832 (*Stbl.* n°. 29) buiten toepassing moet blijven en waarop niet meer geheven kan worden dan een recht van 4 pct. over den koopprijs met de lasten (1). Nu toch recht over den vollen eigendom wordt geheven, zou de heffing, ook nog over het erfpachtsrecht, in strijd zijn met den regel »non bis in idem".

Het Bestuur, zich met deze beschouwingen vereenigende, heeft de teruggave van het te veel geheven recht voorgeschreven. (*Res. van* 5 *Mei* 1893, *n°.* 8.)

G.

8368. GEDINGEN VAN ONVERMOGENDEN. *Toepassing der zegel- en registratiewetten op stukken door de kosteloos procedeerende partij in rechten over te leggen.* Onder dagteekening van 12 Mei 1893, n°. 58, is aan de ambtenaren de volgende aanschrijving gericht:

»Door mijn Ambtgenoot van Justitie geraadpleegd, »welke stukken in eene kostelooze procedure, van »de zijde van de kosteloos procedeerende partij op»gemaakt, vrijgesteld zijn van zegel en in debet »kunnen worden geregistreerd, is door mij bij brief »van heden het volgende te kennen gegeven:

»Het voorschrift van art. 868 W. v. B. R., vol»gens hetwelk de gerechtelijke akten van de zijde »van hem, die de toelating om kosteloos te proce-

(1) Vgl. P. W. n°. 7908.

8368. »deeren heeft bekomen, in debet zullen worden »geregistreerd, moet worden toegepast ten aanzien »van alle stukken, zoowel gerechtelijke als buiten- »gerechtelijke en burgerlijke akten.

»Dientengevolge worden in debet geregistreerd:

»1°. alle akten, die na de toelating tot kosteloos »procedeeren worden opgemaakt;

»2°. akten, vóór die toelating opgemaakt, die »niet aan eenen gedwongen termijn van registratie »onderworpen zijn en die geregistreerd moeten »worden om daarvan in de kostelooze procedure »gebruik te kunnen maken.

»Akten, vóór de toelating tot kosteloos proce- »deeren opgemaakt, die binnen eenen bepaalden »termijn moeten geregistreerd worden, kunnen niet »in debet geregistreerd worden, omdat de wet, »door een termijn voor de registratie vast te stellen, »het tijdstip heeft aangewezen, waarop het recht »vorderbaar wordt en dat recht dus betaald moest »worden, zelfs al zou daarvan in de kostelooze »procedure geen gebruik zijn gemaakt.

»In verband met het bovenstaande zal de vrij- »stelling van zegelrecht, bedoeld bij art. 27, A, n°. 22 »der zegelwet, toepasselijk zijn:

»1°. op alle stukken, die na de toelating om »kosteloos te procedeeren van de zijde van de »kosteloos procedeerende partij worden opgemaakt;

»2°. op stukken van vóór evenbedoelde toelating, »die niet opgemaakt zijn om tot bewijs te dienen, »doch eerst in de kostelooze procedure door de »kosteloos procedeerende partij daartoe gebezigd »worden, zooals brieven, huiselijke papieren en »dergelijke.

8368. »Stukken, die vóór de toelating tot kosteloos »procedeeren worden opgemaakt met het doel om »tot bewijs te strekken, zijn dadelijk zegelplichtig »en kunnen derhalve niet vallen in de voormelde »vrijstelling van zegelrecht. Zijn die stukken met »overtreding der wet op ongezegeld papier geschre»ven, dan zijn de zegelrechten bij de opmaking »aan de schatkist *onttrokken*, waaruit volgt, dat zij »niet ongezegeld in eene kostelooze procedure »kunnen overgelegd worden, zonder aan de bij »art. 27, A, n°. 22 der zegelwet bedoelde vrijstelling »eene terugwerkende kracht te geven, die niet in »de bedoeling van den wetgever gelegen heeft. »(Vgl. arr. H. R. 3 Mei 1850, W. v. h. R. n°. 1147.)

»De resolutie van 21 April 1892, n°. 21, opge»nomen in het Periodiek Woordenboek onder »n°. 8221, wordt in bovenstaanden zin gewijzigd »en aangevuld."

8369. *Toelating om kosteloos te procedeeren aan een vreemdeling. Is deze als hij komt in verzet tegen een vonnis bij verstek gewezen en daarbij eisch in reconventie doet, verplicht, naar art.* 152 *W. v. B. R. zekerheid te stellen?* Vonnis der rechtbank te *Amsterdam* van den 6 Mei 1892 luidende:

»De Rechtbank enz.,

»Gehoord de pleidooien,

»Gezien de stukken;

»*Overwegende* ten aanzien der feiten:

»dat bij exploit van verzet van den deurwaarder »B. te A. d.d. 24 December 1891, op de in dat ex»ploit aangevoerde gronden de opposant in verzet is »gekomen tegen het vonnis op 25 November 1891 »door deze rechtbank tusschen den geopposeerde

8369. »als eischer en den opposant als gedaagde bij verstek gewezen, bij welk verzet op de in exploit en conclusie vermelde gronden door opposant eene vordering tegen geopposeerde wordt ingesteld tot een bedrag van *f* 87.32 wegens provisie, met de rente dier som en de proceskosten;

»dat alvorens te antwoorden, de geopposeerde verzocht heeft, dat de opposant zal stellen zekerheid tot een bedrag van *f* 300 voor alle kosten, schaden en interessen, waarin hij ten behoeve van hem, geopposeerde, tengevolge van het proces zou kunnen veroordeeld worden, op grond dat de opposant is vreemdeling en bij zijne conclusie van eisch in cas van oppositie gedaan heeft een eisch in reconventie;

»dat de opposant daartegen heeft aangevoerd, dat hij in dit geding is te beschouwen als gedaagde krachtens de introductieve dagvaarding d.d. 3 Nov. 1891 van den deurwaarder A. te A.;

»dat hij toelating gekregen heeft om kosteloos te procedeeren en het tegen de rede zou strijden hem tot het stellen van zekerheid te verplichten;

»*O.* in rechten:

»dat de opposant niet heeft ontkend te zijn vreemdeling;

»dat insgelijks vaststaat, dat de opposant bij beschikking dezer rechtbank van 28 Januari 1892, dus hangende dit geding, toelating verkregen heeft om tegen den geopposeerde kosteloos te procedeeren;

»dat ten deze te beslissen is of de opposant als een eisch in reconventie gedaan hebbende, gehouden is om zekerheid te stellen voor het betalen

8369. »der kosten en de schaden en interessen, waarin »hij zoude kunnen worden verwezen, en of hij »tegen het daartoe strekkend verzoek van den »geopposeerde zijne verwering kosteloos mag voor»dragen;

»dat volgens de bewoordingen en de geschiedenis »van art. 152 B. R. onder hen, die als vreemde»lingen tot het stellen van zekerheid gehouden »zijn, alleen te verstaan zijn de oorspronkelijke »aanleggers van het geding en zij die op grond »van voeging of tusschenkomst zelfstandig daarin »wenschen op te treden;

»dat de opposant echter krachtens de introduc»tieve dagvaarding ten deze is te beschouwen als »gedaagde, welke hoedanigheid hij behouden heeft, »ondanks zijn exploit van verzet, aangezien het »verzet niets anders is dan een, zij 't ook later »voorgedragen, verwering tegen den oorspronkelijk »aangebrachten eisch;

»dat voorts waar aan een verweerder vergunning »verleend is om kosteloos te procedeeren, deze ver»gunning zich uitstrekt tot het zich te zijner ver»wering bedienen van alle rechtsmiddelen, welke »de wet medebrengt;

»dat daartoe ook behoort om, behoudens in de »bij de wet uitgezonderde gevallen, welke gevallen »ten deze niet aanwezig zijn, eisch te doen in »reconventie;

»dat mitsdien het verzoek van den geopposeerde »moet worden afgewezen;

»Gezien enz."

H.

8370. HYPOTHEEKBEWAARDERS. *Mag een hypotheekbewaarder weigeren om terug te geven een te zijnen kantore ter overschrijving aangeboden grosse van een vonnis houdende toewijzing van een bij executie verkocht vaartuig, vóórdat hem gebleken is van de inbranding, bedoeld bij art.* 6 *van het Kon. Besluit van* 21 *Juni* 1836 (*Stbl. n*⁰. 41). Vonnis van de arrondissements-rechtbank te Arnhem van 22 Juni 1893, luidende als volgt:

»De Arrondissements-Rechtbank, gehoord partijen,

»Gehoord het openbaar Ministerie in zijne con»clusie, daartoe strekkende dat eischers conclusiën »zouden worden toegewezen,

»Gezien de stukken,

»*Overwegende*, dat tusschen partijen vaststaat, dat »eischer op 9 December 1892 aan gedaagde in diens »qualiteit heeft ter hand gesteld de grosse van een »vonnis der Rechtbank van 24 November 1892 ter »inschrijving in de daartoe bestemde openbare regis»ters, bij welk vonnis een aakschip executoriaal is »verkocht en toegewezen aan H. J. te L.; dat de »gedaagde nadat de overschrijving dier akte was »geschied aan eischer heeft bericht, dat op grond »van het Kon. Besluit van 21 Juni 1836 (*Stbl.* n⁰. 41) »de grosse niet konde worden terugbekomen, voor»dat het schip door een beëedigd scheepsmeter zoude »zijn ingebrand: $^{2}/_{35}$ Arnhem 1892 en daarvan een »certificaat ten kantore van gedaagde overgebracht »en dat ook na sommatie met aanbieding van de »betaling der daarop gevallen kosten, doch zonder »het bedoelde certificaat de gedaagde de afgifte van »die grosse is blijven weigeren;

8370. »O. dat eischer bij dagvaarding en conclusie »heeft aangevoerd, dat hij door die handelingen »des gedaagden in groote moeielijkheden is geraakt »en belang heeft de grosse terug te bekomen »en op die gronden heeft geconcludeerd, dat »het der Rechtbank moge behagen, gedaagde te »veroordeelen om binnen vier en twintig uren na »de beteekening van het in dezen te vellen vonnis »aan eischer terug te geven tegen betaling der »kosten van overschrijving, voormelde grosse van »het vonnis dezer Rechtbank van 24 November »1892 en om bij faute van daaraan te voldoen aan »eischer voor schadevergoeding te betalen eene som »van een duizend gulden met de renten daarvan »ad vijf ten honderd 's jaars, van den dag der »dagvaarding tot aan de voldoening toe, met ver- »oordeeling in de kosten van het geding;

»O. dat gedaagde daartegen heeft aangevoerd, »dat die vordering niet voor toewijzing vatbaar is, »daar art. 6 van het Kon. Besluit de afgifte ver- »biedt, wanneer niet vooraf het certificaat van »inbranding is ingeleverd en hij alzoo niet kan »veroordeeld worden om in strijd daarmede te »handelen of schadevergoeding te betalen, zooals »subsidiair door eischer is gevorderd, ontkennende »gedaagde, zoowel dat er schade is geleden als dat »die de som van duizend gulden zou bedragen, op »welke gronden gedaagde heeft geconcludeerd tot »niet-ontvankelijk verklaring van eischer in zijne »vordering, althans tot ontzegging daarvan, met »veroordeeling van eischer in de kosten;

»O. dat eischer repliceerende heeft aangevoerd, »dat, al schreef dat artikel een recht of verplichting

8370. »van retentie voor den hypotheekbewaarder voor, »alleen de wet een recht van retentie van eens »anders goed kan verleenen en dat dit wetsvoor- »schrift blijkbaar alleen doelt op den eigenaar van »het schip, die alleen tot het inbranden verplicht »is en daartoe bevoegd, en zeker niet op den »procureur, die geene beschikking heeft of eenig »gezag voert over het schip en aan wien geen »opdracht is verleend tot het doen verrichten van »de inbranding of de daartoe noodige gelden zijn »verstrekt; dat alzoo gedaagde's weigering niet op »de wet is gegrond en dat, daar het vaartuig voor »*f* 900 is verkocht, eene schadevergoeding van »*f* 1000 bij voortdurende weigering volkomen billijk »mag worden geacht, op welke gronden eischer »heeft volhard bij zijne vorige conclusie en daarvan »akte verzocht;

»*O.* dat eindelijk gedaagde, dupliceerende, heeft »aangevoerd, dat het Kon. Besluit van 21 Juni 1836 »alleszins wettig en algemeen verbindende is, als »strekkende tot uitvoering van de voorschriften van »den eersten en laatsten titel van het 2de boek van »het Wetboek van Koophandel; dat niet op eene »lijn mag worden gesteld het verbod tot afgifte »met een recht van retentie en niet is aangetoond, »waarom bij Kon. Besluit geen recht van retentie »zoude mogen geregeld of verleend worden; dat »wanneer eischer niet voorzien is geweest van de »opdracht en de gelden, om de wettelijke en »bekende voorschriften na te leven en uit te voeren, »hij alleen aan zich zelven de gevolgen daarvan te »wijten heeft en hij zich overigens op een geheel »verkeerd standpunt plaatst; dat eindelijk de subsi-

8370. »diaire vordering tot schadevergoeding niet ont»vankelijk is en de beweerde verkoopwaarde het »ontkende schadecijfer niet kan bepalen, op welke »gronden gedaagde heeft geconcludeerd, het behage »der Rechtbank hem akte te verleenen zoo van »zijne voormelde ontkentenissen als dat hij persis»teert bij zijne genomen conclusie;

»In rechten:

»*O.* dat de bestrijding dezer vordering alleen »berust op het Kon. Besluit van 1836 en de beslis»sing geheel afhangt van de vraag, of dat besluit »moet geacht worden wetskracht te bezitten; dat »het alzoo der Rechtbank onnoodig voorkomt te »onderzoeken, op welk wetsartikel de eischer zijne »vordering heeft gegrond;

»*O.* daaromtrent, dat bij art. 309 van het Wetb. »van Kooph. is bepaald, dat de levering van zee»schepen, waarmede het in deze bedoelde schip »wordt gelijk gesteld, niet anders kan geschieden »dan bij akte, overgeschreven in de daartoe bij»zonder bestemde openbare registers, terwijl uit de »geschiedenis en beraadslagingen bij de vaststelling »van dat artikel blijkt, dat reeds vóór de uitvaardi»ging van het Kon. Besluit van 1836, de wetgevende »macht de bedoeling had de geheele verdere regeling »dezer zaak bij Kon. Besluit te doen geschieden;

»*O.* dat later en wel bij de wet van 30 December »1839 (*Stbl.* n°. 58) door de vermelding in art. 1 »van den duur der verantwoordelijkheid van den »hypotheekbewaarder met betrekking tot de ver»richtingen, welke aan hem bij het besluit van »21 Juni 1836 zijn opgelegd, dat besluit in zijn »geheel is gesanctionneerd;

8370. »O. dat alzoo dat besluit, als berustende op eene »wet en door eene latere wet gesantionneerd moet »geacht worden door den Koning overeenkomstig »zijne bevoegdheid te zijn genomen en in rechts»kracht met eene wet gelijk te staan;

»O. verder, dat de bepaling van art. 6 van gemeld »besluit in verband met de overige bepalingen, dan »ook niet kan geacht worden aan een hypotheek»bewaarder een recht van retentie te geven, maar »eene eenvoudige reglementaire bepaling te zijn, »waaraan ieder, die akten van overdracht van »schepen ter inschrijving aanbiedt, zich moet »onderwerpen, waaruit tevens volgt dat het geen »verschil maakt, of hij, welke die akten aanbiedt »zelf eigenaar of rechthebbende op het schip is, »dan wel of hij voor dezen, hetzij al dan niet bij»zonder daartoe gemachtigd, optreedt;

»O. dat op diezelfde gronden, waarop mitsdien »de hoofdvordering moet worden ontzegd ook de »eischer in die tot schadevergoeding niet ontvanke»lijk is.

»Gezien art. 56 van het Wetboek van Burgerlijke »Rechtsvordering. Rechtdoende in naam der Koningin.

»Ontzegt aan eischer zijne ingestelde vordering »en veroordeelt hem in alle kosten van dit geding."

8371. HYPOTHEKEN. *In een borderel is tengevolge van een omissie ten aanzien van een perceel, waarop inschrijving verzocht wordt, de aard onjuist en de grootte te klein vermeld. Desniettemin blijft de inschrijving op het in het borderel genoemde kadastrale perceel genomen van kracht, en wel op het geheele perceel, zoolang het bewijs niet is geleverd dat het de bedoeling was de inschrijving*

8371. *slechts op een gedeelte te nemen.* Vonnis der rechtbank te *Heerenveen* d.d. 20 Januari 1893, luidende:

»De Rechtbank enz.,

»Gehoord het rapport van enz.

»Gehoord de conclusie van partijen:

»*a.* die voor opposant genomen:

»»Zoo concludeert Mr. J. v. G., als procureur »»voor en namens den opposant, akte verzoekende, »»waarvan akte is gevraagd, dat het der Rechtbank »»behage, de rangregeling, waartegen deze oppositie »»is gericht, te veranderen en te verbeteren, voor »»zoover de vordering van den opposant daarbij »»batig is gerangschikt op een gedeelte ter grootte »»van 21 aren en 30 centiaren van het kadastrale »»perceel gemeente N., sectie K, nummer 419, »»geheel groot 1 hectare, 69 aren en 40 centiaren, »»en mitsdien te gelasten, dat de opposant met »»zijne vordering ten bedrage van *f* 11800 met de »»renten batig zal worden gerangschikt op de »»geheele opbrengst van voormeld kadastraal per- »»ceel, en opposant's vordering daarop in rang zal »»worden gesteld boven die van den geopposeerde, »»met veroordeeling van den geopposeerde in de »»proceskosten;"

»*b.* die voor geopposeerde genomen:

»»Zoo concludeert de geopposeerde, dat het dezer »»Rechtbank moge behagen te verklaren ongegrond »»het op den 13 September 1892 door den opposant »»gedaan verzet tegen de batige rangschikking »»zijner vordering op een gedeelte ter grootte van »»21 aren, 30 centiaren van het kadastrale perceel »»gemeente N., sectie K, nummer 419, geheel »»groot 1 hectare, 69 aren en 40 centiaren, en

8371. »»den opposant te veroordeelen in de op dat verzet »»gevallen kosten;"

»Gehoord mede de toelichting daarvan door de »praktizijns van partijen, tevens advocaten bij deze »Rechtbank, gehouden;

»*Overwegende*, ten aanzien van de feiten:

»dat de conclusie van den opposant hierop is »gegrond:

»dat uit eene vergelijking van het borderel met »de akte, waarbij de hypotheek is verleend, dui»delijk wordt, hoe door den lasthebber van den »hypothecairen crediteur in het borderel is ver»geten op te nemen, het in die akte bezwaarde »kadastrale nummer 420 en hoe abusievelijk de »grootte van het vergeten nummer 420, geplaatst »is achter nummer 419, zoodat hieruit niet blijkt »van den wil van partijen, om slechts een gedeelte »van het kadastrale perceel 419 met hypotheek te »bezwaren, integendeel uit het borderel zelve blijkt, »dat de schuldeischer wel degelijk eene inschrijvlng »op dat geheele kadastrale perceel heeft willen nemen;

»dat toch in het tegenovergestelde geval, indien »de schuldeischer slechts eene inschrijving op een »gedeelte van het perceel 419 had willen nemen, »dan had uit het borderel toch moeten blijken, »welk gedeelte hij dan met hypotheek wenschte te »bezwaren, en welk gedeelte onbezwaard moest »blijven;

»dat van eene dergelijke gedeeltelijke bezwaring »van het perceel 419 geen sprake is, maar uit het »borderel duidelijk en ondubbelzinnig blijkt, dat »door den heer V. B. t. K., namens den opposant, »inschrijving is verzocht op het onroerend goed,

8371. »ten kadaster bekend onder nummer 419 en niet »op een gedeelte van dat nummer, welk perceel »volgens dat borderel groot zoude zijn 21 aren en »30 centiaren;

»dat deze vermelding van de grootte en dan nog »wel abusief, in het borderel totaal overbodig is, »zoodat er geen twijfel zoude bestaan, of de geno»men inschrijving al of niet rust op het geheele »perceel 419, indien in het borderel van de grootte »geen melding ware gemaakt;

»dat immers het borderel volgens art. 1231 B. W. »slechts behoeft in te houden de *aanduiding* van »den *aard* en de ligging der goederen, waarop de »hypotheek is gevestigd, naar aanleiding der *kadas»trale indeeling;*

»dat art. 37 van de wet op het Notarisambt »duidelijk maakt, wat onder kadastrale indeeling »moet worden verstaan, te weten: de gemeente, »sectie en het nummer, waaronder elk perceel in »de schrifturen van het kadaster bekend is, terwijl »verder in dat artikel aan de notarissen de ver»plichting wordt opgelegd, om de gebouwde en »ongebouwde eigendommen in de akten, welke »bestemd zijn om in de registers der bewaring van »de hypotheken te worden ingeschreven, overge»schreven, vermeld of aangeteekend, aan te duiden »door de opgave van de gemeente, de sectie en »het nummer, waaronder elk perceel in de schrif»turen van het kadaster bekend is;

»dat hieruit voortvloeit, dat om te weten of een »bepaald perceel land geheel of gedeeltelijk met »hypotheek is bezwaard, slechts onderzocht behoeft »te worden of de inschrijving is genomen op het

8371. »perceel — geheel of gedeeltelijk — zoodanig als »hetzelve in de schrifturen van het kadaster is »aangewezen volgens gemeld art. 37, zonder dat er »van de grootte eenige notitie behoeft te worden »genomen;

»dat die vermelding van de grootte bij gedeeltelijke »bezwaring van een perceel, dienst zal kunnen doen, »om aan te toonen, welk gedeelte men wenscht te »bezwaren, maar ook dan vóor die gedeeltelijke »bezwaring nog achterwege zou kunnen blijven;

»dat echter in het onderwerpelijke geval van »eene gedeeltelijke bezwaring van perceel 419 geen »sprake is, maar uitdrukkelijk inschrijving is ver»zocht op *het* perceel 419, dus op het geheele »perceel en de opposant dus ook als 1e hypothecaire »crediteur, op de opbrengst van dat geheele perceel »batig gerangschikt dient te worden;

»dat wijders door de beide compareerende par»tijen is verzocht de benoeming van deskundigen, »om te taxeeren de waarde van elk perceel afzon»derlijk van de kadastrale nummers gemeente N., »sectie K, nummers 422, 421, 420 en 419, te »zamen groot 4 hectaren, 30 aren en 10 centiaren »en gemeente N., sectie I, nummers 2073, 2074, »2075, 2076, 936 tot en met 940 en 945, te zamen »groot 1 hectare, 22 aren, 75 centiaren, ten einde »te kunnen geraken tot vaststelling van de sommen, »waarvoor de heer v. G. batig behoort te worden »geplaatst;

»dat de opposant zijnerzijds het voormeld door »hem gedaan verzoek intrekt;

»dat de geopposeerde de ongegrondheid van het »verzet hierop doet steunen:

8371. »dat het door den opposant gedaan beroep op de »akte, den 16 Juli 1890 verleden voor den te M. »resideerenden notaris V. B. t. K. voor het door »hem gedaan verzet, geene waarde heeft, daar het »voor de beslissing der vraag, in hoever een zake»lijk recht van hypotheek bestaat, niet aankomt op »de uitgebreidheid van het recht van hypotheek, »dat door den schuldenaar is *verleend*, maar enkel »en alleen op de door den schuldeischer krachtens »de hem door den schuldenaar verleende bevoegd»heid genomen inschrijving, daar slechts door die »inschrijving het zakelijk recht van hypotheek »wordt *gevestigd;*

»dat uit het door den opposant bij het proces»verbaal van opening der gerechtelijke rangschik»king gevoegde uittreksel van alle de bestaande »inschrijvingen blijkt: dat het door den opposant »bedoeld borderel, ingeschreven den 19 Juli 1890 »in deel 53 nummer 141, inhoudt, dat ten behoeve »van den nu opposant en ten laste van M. K. B., »uit kracht van gemelde akte van 16 Juli 1890 tot »zekerheid voor eene som van *f* 11800 cum acces»soriis, inschrijving van hypothecair verband wordt »verzocht ten hypotheekkantore te Heerenveen op: »»navolgende perceelen onroerend goed, kadastraal »bekend gemeente N.", terwijl onder deze perceelen voorkomt sectie K nummer 419 hakhout, 21 aren, »30 centiaren;

»dat nu onder de kadastrale perceelen onroerend »goed in de gemeente N., sectie K, *niet* is bekend »een nummer 419 hakhout, groot 21 aren, 30 »centiaren, waarop door den opposant inschrijving »is genomen, zoodat de opposant geen reden zou

8371. »hebben gehad zich te beklagen, indien in de voor-»loopige rangregeling de heer Rechter-Commissaris »hem niet bevoorrecht had gerangschikt op de op-»brengst van het onbezwaard, bij den executorialen »verkoop van den 1 Mei 1890 bij het vierde perceel »verkocht »nummer 419 weiland, groot 1 hectare, »69 aren, 40 centiaren," maar hij allerminst recht »heeft te pretendeeren, dat hij bevoorrecht zou »moeten worden gerangschikt op de geheele op-»brengst van dit verkocht perceel weiland op den »enkelen grond, dat volgens het borderel niet een »gedeelte van nummer 419 met hypotheek zou zijn »bezwaard;

»dat het door den opposant tot adstructie van dit »beweren geleverd betoog omtrent de overbodigheid »van de vermelding der grootte van het onroerend »goed in het borderel van inschrijving, als in dezen »niets ter zake doende, op zijne plaats kan worden »gelaten, omdat een schuldeischer ook door eene »bij de wet niet gevorderde vermelding van de »grootte van het onroerend goed kan te kennen »geven, dat niet op een geheel kadastraal perceel, »maar slechts op eene bepaalde uitgestrektheid »daarvan hypotheek wordt gevestigd;

»dat echter de vermelding van den aard van het »verbonden onroerend goed in het borderel van »inschrijving niet was overbodig, maar bij art. 1231 »B. W. werd gevorderd en de opposant, door in-»schrijving te nemen op een perceel hakhout, niet »hypotheek kan hebben verkregen op een perceel »weiland, en nummer 419, sectie K, gemeente N., »zoowel volgens kadastrale aanduiding als in wer-»kelijkheid is weiland;

8371. »dat de opposant de door hem genomen inschrij-»ving op nummer 419 hakhout, 21 aren, 30 centi-»aren wil doen voorkomen als een gevolg van eene »begane vergissing, doch deze vergissing hem geen »meer recht kan geven, dan het borderel hem toekent;

»dat in allen gevalle, indien aan eene vergissing, »eene schrijffout, zou kunnen worden gedacht en »deze in casu van invloed zou kunnen zijn — het »veel waarschijnlijker is, dat de inschrijving is ge-»nomen op nummer 420, dat hakhout en 21 aren »en 30 centiaren groot is, dan op 419, dat is »weiland, en eene grootte heeft van 1 hectare, »69 aren en 40 centiaren;

»dat derhalve de opposant bij de voorloopige »rangregeling geplaatst als bevoorrecht op de op-»brengst van 21 aren en 30 centiaren van het »perceel nummer 419 meer heeft gekregen, dan »hem toekwam, vooral indien in aanmerking wordt »genomen, dat ook voor de toegekende grootte het »perceel weiland eene hoogere waarde heeft dan »het hakhout, waarop de inschrijving is genomen;

»dat alzoo de opposant ten onrechte tegenspraak »heeft gedaan tegen de door den Rechter-Commis-»saris gedane plaatsing, daar hij door deze plaatsing »kan zijn bevoordeeld, doch nimmer benadeeld;

»dat de opposant in zijne conclusie van eisch »met juistheid vermeldt, dat hij met den geoppo-»seerde is overeengekomen omtrent de waardebe-»paling van elk der kadastrale perceelen zooals »boven zijn vermeld en dat de geopposeerde alzoo »ook zijnerzijds intrekt het gedaan verzoek tot »benoeming van deskundigen;

»*O.* ten aanzien van het recht:

8371. »dat na de onderlinge overeenstemming omtrent »de gerezen bezwaren tegen de rangregeling, alleen »te beslissen valt, welke voorrang den opposant »toekomt op de opbrengst van het kadastrale per- »ceel gemeente N., sectie K, nummer 419;

»dat bij de voorloopige rangregeling deze is be- »paald tot de opbrengst van 21 aren en 30 centiaren;

»dat blijkens het uittreksel van alle bestaande »inschrijvingen het betrekkelijk borderel, ingeschre- »ven den 19 Juli 1890 in deel 53, n°. 141, inhoudt, »dat de inschrijving wordt genomen krachtens nota- »riëele akte van 16 Juli 1890 op de navolgende »perceelen onroerend goed, kadastraal bekend ge- »meente N., en onder de perceelen voorkomt sectie »K, nummer 419 hakhout, 21 aren, 30 centiaren;

»dat bij het kadaster dit nummer 419 bekend is »als weiland, groot 1 hectare, 69 aren, 40 centi- »aren, en nummer 420 als hakhout, groot 21 aren, »30 centiaren, zooals dit door den geopposeerde »wordt gesteld en door den opposant is erkend, »waar hij beweert, dat op beide kadastrale nummers »419 en 420 bij de vermelde notariëele akte hypo- »theekrecht is verleend tot de erkende som van »*f* 11800;

»dat alzoo vaststaat, dat er in het borderel eene »fout of vergissing is begaan, hetzij door aanhaling »van een verkeerd nummer of verkeerde aanduiding »van de grootte of van den aard van het bezwaarde, »doch dat het onzeker is, in welk opzicht die ver- »gissing heeft plaats gehad;

»dat echter vaststaat, dat de bewaarder der »hypotheken en het kadaster overeenkomstig zijne »voorschriften, de inschrijving heeft gesteld als

8371. »rustende op het perceel gemeente N., sectie K, »nummer 419, en dat er niet eene vernietiging »van de inschrijving heeft plaats gevonden op grond »van het niet op voldoende wijze kenbaar maken »van het bezwaarde goed, de inschrijving op per- »ceel gemeente N., sectie K, nummer 419 moet »worden gehandhaafd en wel op het *geheele perceel*, »zoolang niet blijkt, dat het de wil *was* van den »inschrijver, dat hij slechts op een gedeelte daarvan »inschrijving wilde nemen;

»dat daarvoor door den geopposeerde nòch bewijs »is geleverd, nòch aangeboden, hetzij door de »bewering dat slechts een gedeelte van sectie K, »nummer 419 werd bezwaard ter grootte van 21 »aren en 30 centiaren en het daarop staand hak- »bosch, hetzij door het bewijs, dat niet het geheele »perceel nummer 419 was bezwaard;

»dat mitsdien de oppositie gegrond is en de »conclusie van den opposant moet worden toegewezen.

»Gezien artikel 1224 van het Burgerl. Wetboek, »538 en 56 van het Wetb. van Burgerl. Rechtsv.

»Rechtdoende in Naam der Koningin!

»Verandert en verbetert de rangregeling, waar- »tegen oppositie is gedaan, voor zooverre de vor- »dering van den opposant daarbij batig is gerang- »schikt slechts op een gedeelte ter grootte van 21 »aren, 30 centiaren van het kadastrale perceel »gemeente N., sectie K, nummer 419, geheel groot »1 hectare, 69 aren en 40 centiaren.

»Gelast, enz."

M.

8372. MAATSCHAP. *Aandeel der vennooten in de baten eener vennootschap. Recht van de houders van niet volgestorte aandeelen in naamlooze vennootschappen, die niet nalatig zijn gebleven in hunne verplichting tot storting, en van de volgestorte aandeelen op de baten der vennootschap.* Het vonnis der arrondissementsrechtbank te *Utrecht* van den 8 Juni 1892 (1) is bevestigd bij arrest van het gerechtshof te *Amsterdam* van den 26 Mei 1893 waarin de volgende overwegingen voorkomen:

»*Overwegende* omtrent de grief: dat de beslissing »van den rechter *a quo* zou zijn in strijd met de »wet, omdat bij art. 1670 B. W. is voorgeschreven, »al. 1: »indien bij de overeenkomst van maatschap »»het aandeel van ieder vennoot in de winsten en »»verliezen niet is bepaald, is elks aandeel geëven»»redigd aan hetgeen hij in de maatschap heeft »»ingebracht" en dit voorschrift bij de gegeven »beslissing niet in acht genomen is;

»dat, daargelaten of niet tengevolge van de »regeling van winst en verlies in de artt. 49, 50 »en 51 van de statuten der maatschappij, waarbij »het deel daarin voor elk aandeel is vastgesteld, »art. 1670 B. W. alle toepassing *in casu* mist, ter »juiste beslissing van deze vraag, alles afhangt van »de beteekenis aan het woord »inbreng" in dat »artikel te geven;

»dat in het algemeen onder »inbreng in eene »maatschap" is te verstaan al datgene, wat de

---

(1) Zie P. W. n°. 8226.

8372. »vennooten, ten einde de maatschap werkend kunne »optreden, te zamen brengen, hetzij in geld, hetzij »in werkkracht, hetzij in crediet, dat met al dit »ingebrachte wordt geopereerd in het belang der »maatschap;

»dat *in casu* de Maatschappij ten tijde van »hare liquidatie werkte met een kapitaal van »*f* 36000000, verdeeld in aandeelen ieder evengroot »*f* 240; dat dit kapitaal was volteekend, en dus »ten behoeve van de maatschappij aanwezig, hetzij »in natura gestort in de kas, hetzij voor een deel »bij de aandeelhouders in portefeuille gebleven, »doch steeds onder verplichting tot storting van »het volle bedrag van *f* 240, wanneer dit werd »vereischt;

»dat dus het volle kapitaal van de maatschappij, »als in de vennootschap ingebracht is te beschouwen;

»dat hierop de winst- en verliesbepalingen der »statuten geen invloed uitoefenen; dat toch terecht »over het gestort beloop der aandeelen eene rente »van 5 pct. uit de winst wordt toegekend, omdat »anders de niet volgefourneerde aandeelen, waarvan »het geld op andere wijze productief kon gemaakt »worden, een voorrecht zouden genieten, in strijd »met het begrip van gelijkheid van alle aandeel-»houders; en dat, zoo door slechte exploitatie of »anderszins de maatschappij een verlies van 50 pct. »had geleden elk aandeel 50 pct. in waarde zou »zijn achteruitgegaan, alleen met dit verschil, dat »de niet volgefourneerde aandeelen onmiddellijk »minstens tot op 50 pct. zouden moeten worden »aangevuld, zoodat van meerdere risico der volge-»fourneerde aandeelen geen sprake is."

N.

8373. NOTARISSEN. *De opdracht aan een notaris door den hypothecairen schuldeischer om het verbonden onroerend goed te verkoopen en een zeker aantal percenten voor onkosten te bedingen, maakt hem tot gesubstitueerd lasthebber. Hij is daarom rechtstreeks aan den schuldenaar rekening en verantwoording dier percenten schuldig.* Vonnis der rechtbank te Roermond d.d. 12 Mei 1893, luidende:

»De Rechtbank enz.;

»Ten aanzien der feiten:

»*Overwegende* dat de eischers hebben gesteld, dat »het gesticht »het Gasthuis" der stad N. aan nu »wijlen J. R. M., destijds grondeigenaar wonende »te E., zijnde hun auteur en die der gedaagden »M., in het jaar 1884 blijkens akte verleden den »18 April 1884 voor den notaris H. te N., heeft »ter leen verstrekt eene hoofdsom van *f* 60 000 »onder beding van hypotheek op het landgoed »»Overen" gelegen te St. O. en met onherroepelijke »machtiging op dat gesticht om het verhypothekeerde goed in de bij die akte voorziene gevallen, »in het openbaar te doen verkoopen; dat de ged. »L. in zijne hoedanigheid van notaris door meer»gemeld gesticht is belast geworden krachtens die »onherroepelijke machtiging de gehypothekeerde »goederen in het openbaar te doen verkoopen en »ook daadwerkelijk op 19 Dec. 1889, zooals een »en ander blijkt uit de in deel 473, n°. 135, folio »189, ten hypotheekkantore te R. overgeschreven »akte, dezen openbaren verkoop heeft tot stand »gebracht, voor eene som van *f* 80 500; dat bij

8373. »art. 5 dier akte was bedongen als volgt: »voorts »is de kooper gehouden contant of binnen 3 dagen »»na heden, aan mij notaris te mijnen kantore te »»voldoen 10 ten 100 van den koopprijs, om daaruit »»te dekken alle kosten hoe ook genaamd op dezen »»verkoop vallende"; dat ter uitvoering van dat »beding de ged. L. op 23 Dec. 1889 van den kooper, »den heer C. L. J. B. te V., ontvangen heeft de »som van *f* 8050 en dat die ged. tot dusverre die »som nog niet heeft verantwoord, noch hetgeen »van die som overbleef, na daaruit de kosten op »den verkoop gevallen, gedekt te hebben, aan de »eischers en de gedaagden M. heeft terug betaald »of verantwoord, ondanks dat hij daartoe bij gere- »gistreerd exploit van den deurwaarder D. van »19 Oct. 1892 uitdrukkelijk is gesommeerd;

»*O.* dat de eischers mitsdien gevorderd hebben: »1°. veroordeeling van den ged. L. om aan hen en »gedaagden M., rekening en verantwoording te doen »van voormelde som van *f* 8050; 2°. benoeming »van eenen rechter-commissaris ten overstaan van »wien en bepaling van den tijd binnen welken »die rekening en verantwoording zal geschieden; »3°. machtiging op de eischers voor het geval de »ged. L. in gebreke mocht blijven om op den »bepaalden dag te verschijnen of rekening te doen, »om hem daartoe te noodzaken door de inbeslag- »neming en den verkoop zijner goederen tot een »bedrag van *f* 3000 of desnoods door middel van »lijfsdwang; 4°. veroordeeling van de gedaagden M. »om die rekening en verantwoording in ieder geval »te gehengen en te gedoogen en 5°. veroordeeling van den ged. L. in al de kosten van het geding,

8373. »ook in die aan zijde der gedaagden M. gevallen, »ingeval van toestemming en anders met veroor»deeling van die gedaagden in de kosten door »hunne tegenspraak veroorzaakt;

»O. dat de ged. L. hierop geantwoord heeft, dat »tusschen hem en de eischers geene rechtsbetrek»king bestaat, waaraan dezen het recht kunnen »ontleenen om van hem rekening te vragen der »bedoelde som van *f* 8050 daar hij immers niet »voor de eischers maar voor het »Gasthuis" der »stad N. den bedoelden verkoop heeft gedaan; dat »de omstandigheid, dat dit Gasthuis handelde »krachtens de onherroepelijke volmacht bedoeld bij »art. 1223 B. W., hetzelve wel rekenplichtig maakt »tegenover de eischers ook voor de bedoelde 10 pct. »der koopsom, doch dat daardoor nog niet de »notaris, die met het Gasthuis heeft gecontracteerd, »rekenplichtig wordt tegenover de eischers;

»O. dat de ged. L. op grond daarvan concludeerde »tot niet-ontvankelijk, althans tot ongegrond ver»klaring van de eischers in hunne vordering met »hunne veroordeeling in de kosten van het geding;

»O. dat de eischers hiertegen hebben aangevoerd, »dat het middel van weren van den ged. L. afstuit »op de duidelijke bepaling van art. 1836 van het »B. W., dat aan den lastgever het recht geeft »dengene, met wien de gemachtigde in die hoe»danigheid heeft gehandeld, onmiddellijk in rechten »te betrekken en van dezen de nakoming zijner »verbintenissen te vorderen; dat de ged. L. niets »anders is geweest dan de lasthebber van hunnen »auteur, ten wiens behoeve hij als notaris den »openbaren verkoop van het landgoed »Overen"

8373. »heeft gehouden; dat de 10 ten 100 van den koop»prijs, die bij de akte van verkoop zijn bedongen, »een deel van dien koopprijs uitmaakt en zij, »eischers, derhalve recht hebben te weten op welke »wijze en met welk resultaat daarmede de kosten »van den verkoop gedekt zijn; dat alleen de ged. »L. in staat is dit op te geven en dat, als zij den »onherroepelijk gemachtigden crediteur hadden aan»gesproken, zij zeker niet ontvankelijk zouden »geweest zijn in hunne vordering, juist op grond »dat het kostenbeding uitsluitend ten voordeele van »den ged. L. onder de voorwaarden van verkoop »is opgenomen;

»*O.* dat de ged. L., daarop nog heeft in het »midden gebracht, dat de hypothecaire schuld»eischer, die hem als notaris aanstelde was procu»rator in rem suam en dat de omstandigheid, dat »in de akte van verkoop vermeld is, dat 10 pct. »der koopsom moet betaald worden in zijne handen, »hem wel ten opzichte van den verkooper reken»plichtig maakt maar niet ten opzichte der eischers;

»*O.* dat de ged. J. A. M. verklaard heeft, zich »ten deze geen partij te stellen, maar zich te refe»reeren aan 's rechters oordeel, terwijl de gedaagden »J. W. H. M. en M. A. M., weduwe C. S., verstek »hebben laten gaan, ook nadat zij ten tweeden »male waren gedagvaard, op grond dat alleen zij »verzuimd hadden procureur te stellen;

»En ten aanzien van het recht:

»*O.* dat uit den inhoud van voormeld art. 5 der »veilconditiën volgt, dat, toen het Gasthuis van N. »het landgoed »Overen" verkocht, het den ged. L. »gemachtigd heeft om voor hetzelve van den kooper

8373. »van dat goed de 10 pct. van den koopprijs te »ontvangen die het van dezen bedongen had, ten»einde daaruit de op dien verkoop vallende kosten »te kunnen bestrijden;

»*O.* dat de ged. L. niet heeft tegengesproken en »derhalve als ook ten processe vaststaande kan »worden aangenomen, dat hij den last om bedoelde »10 pct. voor het Gasthuis van N. te ontvangen op »zich genomen heeft en dat hij ook werkelijk die »percenten gebeurd heeft;

»*O.* dat het niet tot den werkkring van eenen »notaris als zoodanig behoort, dat hij van de »koopers der goederen, die te zijnen overstaan »verkocht worden, gelden ontvangt tot goedmaking »van de kosten op de verkooping gevallen en er »daarom geen sprake kan zijn van huur van dien»sten, toen gezegd Gasthuis aan den ged. L. op»droeg en deze op zich nam, om voor hetzelve »meerbedoelde 10 pct. te ontvangen van den kooper »van het landgoed »Overen" dat door hetzelve ten »overstaan van hem als notaris verkocht werd;

»*O.* dat daarentegen al hetgeen er tusschen meer »gezegd Gasthuis van N. en den ged. L. ten op»zichte van de beweerde 10 pct. is omgegaan, het »kenmerk van lastgeving in zich draagt en om die »reden de ged. L. ten aanzien dier percenten geacht »moet worden de gemachtigde van het Gasthuis te »zijn geweest, wat bovendien implicite door hem »is erkend, toen hij bij zijne laatste conclusie toe»gaf, ter zake van de ontvangst der percenten »aan het Gasthuis van N. rekenplichtig te zijn;

»*O.* dat tengevolge van de onherroepelijke mach»tiging, welke door den auteur van de eischers en

8373. »van de gedaagden M. aan het Gasthuis van N. als »diens hypothecairen schuldeischer, werd verleend, »dat Gasthuis de machtiging bekwam niet alleen »om het te zijnen behoeve door zijnen voornoemden »schuldenaar verbonden onroerend goed te verkoo»pen, maar ook om de opbrengst daarvan te ont»vangen, ten einde daaruit de aan hetzelve ver»schuldigde hoofdsom met renten en kosten te »verhalen;

»O. dat onder opbrengst van het verkochte alles »moet worden verstaan, wat de kooper ingevolge »de veilconditiën aan den verkooper te betalen »heeft, onverschillig onder welke benaming die »betaling bedongen zij, en alzoo *in casu* onder de »opbrengst van het landgoed Overen ook de 10 pct. »van den koopprijs te begrijpen zijn, die de kooper »van dat goed te betalen had tot dekking van de »op den verkoop daarvan vallende kosten;

»O. dat derhalve het Gasthuis van N., toen het »als voorzegd den ged. L. opdroeg om voor hetzelve »de 10 pct. van de koopsom van voormeld landgoed »in ontvangst te nemen, dezen heeft belast met »een deel van hetgeen waartoe het, ingevolge de »onherroepelijke volmacht van den auteur der »eischers en der gedaagden M. machtiging had;

»O. dat blijkens het laatste lid van art. 1840 B. W. »de lastgever den persoon, welken de lasthebber in »zijne plaats heeft gesteld, onmiddellijk kan aan»spreken tot het geven van rekenschap van hetgeen »hij als de gesubstitueerde van den lasthebber heeft »verricht en tot verantwoording van al hetgeen hij »als zoodanig heeft ontvangen;

»O. dat daarom als de onherroepelijke machtiging,

8373. »waarvan ten deze de rede, als eene lastgeving »zoude moeten aangemerkt worden, de ged. L. aan »de eischers en de gedaagden M. ter zake van de »ontvangst der bewuste 10 pct. rekenplichtig is;

»*O.* alsnu dienaangaande, dat behalve in het »geval van faillissement en staat van kennelijk on»vermogen, dat hier niet aanwezig is, over de »rechtsbetrekking, waarin de hypothecaire schuld»eischer tot zijnen schuldenaar staat wanneer hij »krachtens de door dezen aan hem verleende »onherroepelijke machtiging, diens onroerend goed »verkoopt, ten einde uit de opbrengst daarvan het »door dezen aan hem verschuldigde met renten en »kosten te verhalen, alleen gehandeld wordt in »art. 1223 B. W.;

»*O.* dat volgens die wetsbepaling de hypothecaire »schuldeischer door die onherroepelijke volmacht »de macht verkrijgt om iets te doen, waartoe hij »als niet-eigenaar van het verbonden goed, uit zich »zelven niet bevoegd zoude zijn, en hem die macht »gegeven wordt door zijnen schuldenaar als eigenaar »van dat goed;

»*O.* dat mitsdien de hypothecaire schuldeischer, »als hij krachtens voorbedoelde onherroepelijke »machtiging het goed van zijnen schuldenaar ver»koopt en den koopprijs daarvan ontvangt of ten »zijnen behoeve doet ontvangen, niet handelt als »eigenaar van dat goed, maar als daartoe door den »eigenaar daarvan gemachtigd, zij het dan ook »onherroepelijk en als hem vertegenwoordigende;

»*O.* dat alzoo de onherroepelijke machtiging van »art. 1223 B. W., hoezeer zij ook in eenigerlei »opzicht, als bijvoorbeeld door hare onherroepelijk-

8373. »heid van de gewone lastgeving verschilt, daarmede »echter dien grondtrek gemeen heeft, dat de hypo»thecaire schuldeischer de rechten welke hij uit »kracht van die machtiging doet gelden, uitoefent »niet in eigen naam maar als vertegenwoordiger »van den schuldenaar;

»*O.* bovendien dat als de hypothecaire schuld»eischer van meerbedoelde machtiging gebruik »maakt, hij gedeeltelijk ook handelt ten behoeve »van zijnen schuldenaar;

»*O.* dat dit laatste wel is waar door den ged. L. »is betwist op grond dat de onherroepelijk gemach»tigde schuldeischer enkel en alleen zoude zijn een »lasthebber in eigen zaken of, zooals hij hem noemt, »een procurator in rem suam, doch ten onrechte, »daar toch, wanneer een schuldeischer krachtens »de onherroepelijke volmacht handelt, hij dan niet »alleen zijne eigene zaken, maar ook die van zijnen »schuldenaar waarneemt, vermits hij door te trachten »zich zelf te betalen, tevens tracht zijn schuldenaar »van de schuld te bevrijden die deze aan hem heeft;

»*O.* dat derhalve de onherroepelijke machtiging »ook het tweede essentieele vereischte voor de last»geving in zich bevat, dat namelijk de lasthebber »handelt voor den lastgever en zij daarom, al is »het ook dat tusschen haar en de gewone volmacht »eenig verschil bestaat, als eene lastgeving moet »worden beschouwd;

»*O.* dat dit gevoelen ook nog steun vindt in de »geschiedenis van meergezegd artikel, zooals die »bij Voorduin vermeld staat, omdat blijkens die »geschiedenis de Nederlandsche wetgever, in over»eenstemming met de Oud-Hollandsche rechtsge-

4*

8373. »leerden, den onherroepelijk gemachtigden schuld- »eischer voor den lasthebber van zijnen schulde- »naar hield;

»O. dat om al deze redenen het Gasthuis van N. »moet geacht worden krachtens lastgeving van den »auteur der eischers en der gedaagden M. te hebben »gehandeld, toen het uit kracht van de door dien »auteur aan hetzelve verleende onherroepelijke »machtiging diens landgoed Overen verkocht en »den ged. L. opdroeg de 10 pct. van den koopprijs »daarvan van den kooper in ontvangst te nemen »en alzoo op grond van het hiervoor reeds over- »wogene aan de eischers hunne vordering behoort »te worden toegewezen;

»Verleent akte, waarvan akte is gevraagd;

»Veroordeelt den ged. L. om aan de eischers en »de gedaagden M. rekening en verantwoording te »doen van de hierboven bedoelde 10 pct., makende »te zamen een bedrag uit van *f* 8050;

»Benoemt enz."

8374. *Toepassing van art.* 36 *der wet op het notarisambt. Moet de lijn waarop geschreven staat het transport van de aan het slot der vorige bladzijde gedane optelling in een notariëele akte, als een regel worden beschouwd?* Arrest van den Hoogen Raad van den 10 Februari 1893, luidende:

»De Hooge Raad enz.

»Gelet op het middel van cassatie, namens den »req. voorgesteld bij memorie en bestaande in »beweerde verkeerde toepassing of schending van »art. 36 der wet op het notarisambt van 9 Juli 1842 (*Stbl.* n°. 20), gewijzigd bij de wetten van 26 April »1876 (*Stbl.* n°. 85), 6 Mei 1878 (*Stbl.* n°. 29),

8374. »15 April 1886 (*Stbl.* n°. 64) en 21 December 1887 »(*Stbl.* n°. 265), en zulks op grond dat onder het »woord *regel* in bedoeld art. 36 uitsluitend moet »worden verstaan de regel behoorende tot het »lichaam der akte;

»*Overwegende* dat ten opzichte van den req. be»wezen is verklaard, dat hij op 27 Sept. 1892 te N. »als notaris heeft verleden eene akte houdende »inventarisatie der nalatenschap van J. G. O.;

»dat hij daarin op de vierde bladzijde de 3 woor»den »mij notaris de" heeft doorgehaald, welke »doorhaling hij niet op den kant der akte heeft »vermeld, voorts, dat boven aan die bladzijde staat »het transport van de aan het slot der vorige blad»zijde gedane optelling en dat bekl. in het slot der »akte heeft vermeld de doorhaling van bedoelde »woorden welke zouden staan in den *tienden* regel, »welke regel de *elfde* is als men de lijn, waar het »transport staat, meetelt;

»*O.* dat de Rechtbank dit feit als de ten laste »gelegde overtreding heeft aangemerkt, op grond »dat als regel van eene bladzijde van eene akte »moet medegeteld worden de lijn waarop het trans»port eener onder de vorige bladzijde gedane op»telling geschreven staat;

»*O.* dat de req. daartegen beweert, dat, in den »zin van art. 36 van de wet op het notarisambt, »zoodanig transport niet als regel is te beschouwen, »en de gedane doorhaling, mitsdien niet in den »*elfden* maar in den *tienden* regel geschied is, gelijk »in de akte wordt vermeld;

»*O.* dat het bewijs der tenlaste legging dus in deze »afhangt van de vraag, of al dan niet in den zin

8374. »van art. 36, als regel van eene bladzijde der akte »moet medegeteld worden de lijn, waarop enkel »het transport eener aan het slot der vorige gedane »optelling is geschreven;

»*O.* dat de Rechtbank die vraag ten onrechte »bevestigend heeft beantwoord, op grond, dat het »voorschrift van genoemd artikel steeds spreekt van »woorden of letters *in* eene akte, zonder eenig »onderscheid te maken omtrent hetgeen geschreven »is, zoodat als regel is te beschouwen elke getrok»ken of denkbeeldige lijn, waarop woorden of letters »voorkomen, waarvan doorhaling mogelijk is;

»*O.* dat deze strenge, volstrekt algemeene opvat»ting niet noodzakelijk volgt uit de woorden der »wet, en ook door hare bedoeling niet wordt »gerechtvaardigd;

»*O.* dat de wet ten aanzien der voorgeschreven »vermelding van doorhalingen of bijvoegingen, in »redelijken zin alleen het oog kan gehad hebben »op woorden of letters welke geacht kunnen worden »een deel van die akte uit te maken, en alzoo in »eigenlijken zin *tot de akte te behooren*, niet echter »op die welke wèl op hetzelfde papier geschreven »zijn, doch op den inhoud der akte geen invloed »vermogen uit te oefenen, en, terwijl zij van de »akte zelve geenerlei bestanddeel uitmaken, alleen »kunnen dienen om het overzicht of de lezing ervan »gemakkelijk te maken, gelijk o. a. ook met een »bloote herhaling van het slotwoord der bladzijde »of de nummering van deze het geval is;

»*O.* dat dusdanige bijschriften derhalve, die in »de afschriften toch ook niet zouden worden opge»nomen, niet kunnen geacht worden in den zin

8374. »der wet een regel van eene akte of bladzijde te »vormen;

»*O.* dat mitsdien de Rechtbank, beslissende dat »de gedane doorhaling in den *elfden* (en niet in »den tienden) regel van bedoelde bladzijde zou zijn »geschied, en dienovereenkomstig had moeten zijn »vermeld, art. 36 verkeerd heeft toegepast;

»*O.* dat alzoo het ten laste gelegd feit, zóó als »het naar aanleiding van het onderzoek bewezen »is verklaard, geen overtreding van dat artikel »oplevert, en het middel mitsdien is gegrond;

»Vernietigt het beklaagde vonnis, en krachtens »art. 105 R. O. rechtdoende:

»Verklaart dit feit niet strafbaar;

»Ontslaat den req. van alle rechtsvervolging te »dier zake;

»De kosten der vervolging te dragen door den »Staat.

Dit arrest werd voorafgegaan door de volgende conclusie van den procureur-generaal.

»*Edel Hoog Achtbare Heeren!* De beslissing van het »beklaagde vonnis is dat de req. eene overtreding »van art. 36 der wet op het Notarisambt heeft »gepleegd doordien hij eene doorhaling van drie »woorden in den elfden regel van de vierde blad»zijde der door hem verleden, ter dagvaarding »vermelde akte, niet op den kant of in het slot »dier akte heeft vermeld. De Rechtbank is nl. van »oordeel dat als vermelding dier doorhaling niet kan »in aanmerking komen, de vermelding voor het »slot der akte van de doorhaling van 3 woorden »in den tienden regel van de vierde bladzijde dier »akte, en de Rechtbank is tot die beslissing gekomen

8374. »doordien zij als regel wil hebben medegeteld de »lijn, waar op die vierde bladzijde staat geschreven »het transport van de aan het slot der vorige »bladzijde gedane optelling.

»Daarentegen beweert de req., dat in den zin »van art. 36 der wet op het Notarisambt dat »transport niet als *regel* is te beschouwen, de door- »haling dus voorkomt in den tienden en niet in »den elfden regel zijner akte, en hij dus aan zijne »verplichting tot vermelding dier doorhaling heeft »voldaan.

»Volgens den req. moet onder het woord regel »in dat art. 36 uitsluitend worden verstaan de regel »behoorende tot het lichaam der akte, en tot het »lichaam der akte zou niet behooren de regel waar »het transport geschreven is, omdat het transport »bij de wet niet is voorgeschreven, en dus zonder »eenig bezwaar weggelaten kan worden. Maar de »wet zegt slechts dat de regel waarin de doorhaling »heeft plaats gehad, waarin de doorgehaalde woor- »den of letters voorkomen, moet worden aangeduid, »en uit niets hoegenaamd blijkt, dat bij de aan- »duiding van dien regel niet mogen medegeteld »worden de regels die in de akte hadden kunnen »zijn weggelaten. Elke regel van de akte, zooals zij »geschreven is, elke regel die materieel tot het »lichaam der akte behoort, al is hij overbodig, al »kan hij zijn weggelaten, is een regel van dat »stuk, en in het arrest van 18 Dec. 1885 (*N. Rspr.* »dl. 141, § 52, pag. 347, *Weekblad* n°. 5253) (1) »wordt dan ook de handteekening van een schatter

(1) P. W. n°. 7241.

8374. »geplaatst onder een regel voor een regel geteld, »niet omdat die handteekening in de akte niet »mocht worden gemist, maar omdat de handteeke»ning van een schatter, *evenals elk ander geschrift* »geplaatst onder een regel, voor een regel moet »geteld worden, omdat de wet niet onderscheidt »wat geschreven is.

»Ik concludeer tot verwerping van het beroep »met veroordeeling van den req. in de kosten."

O.

8375. **OVERDRACHT VAN ONROEREND GOED BINNEN HET JAAR.** *Uitgifte in erfpacht voor onbepaalden tijd van vast goed door iemand, die binnen het jaar het beklemrecht daarvan had verkregen.* Bij akte den 11 Maart 1891 voor den notaris P. te H. verleden en geregistreerd den 14 Maart daaraanvolgende, stond A. af aan B. het recht van erfpacht op den behuisden grond te S., sectie I, n°. 814 en 815, voor onbepaalden tijd en wel tegen eene jaarlijksche uitkeering van *f* 60. De beklemming van den in erfpacht uitgegeven grond was door A. aangekocht bij akte d.d. 27 Januari 1891, geregistreerd den 10 Februari d. a. v. tegen een recht van 4 % en 38 opcenten over *f* 510.

Op de akte van 11 Maart 1891 werd met toepassing van art. 14 der wet van 11 Juli 1882 (*Stbl.* n°. 92) schuldig geacht:

f 510 à 1/4 % =		*f* 1.27[5]
- 690 à 4 % =		- 27.60
	38 opcenten	- 10.97[5]
	samen	*f* 39.85

8375. Van andere zijde werd echter de toepasselijkheid van gemeld artikel betwijfeld, omdat hier een ander zakelijk recht werd gevestigd, dan dat hetwelk binnen het jaar met 4 % was belast.

Het Bestuur heeft zich met deze zienswijze niet vereenigd, omdat het recht van genot op de zaak hetwelk nu werd afgestaan, begrepen is in dat, hetwelk binnen het jaar was overgegaan. Bij de berekening van het verschuldigde recht, had evenwel het bedrag van de som, waarover binnen het jaar 4 % was betaald en die begrepen was in de *f* 1200, waarover bij de akte van 11 Maart 1891 het recht verschuldigd was, geschat moeten worden (1). (*Res. van* 15 *Februari* 1893, *n*°. 27.)

R.

8376. RECHTSGEDINGEN. *Ten uitvoerlegging van een vonnis. Maakt het bevel om daaraan te voldoen een deel van de ten uitvoerlegging uit?* Arrest van den Hoogen Raad van 17 November 1892, waarin het volgende voorkomt:

»De Hooge Raad enz.,

»Gehoord den verweerder;

»Gezien de stukken;

»*Overwegende* dat als middelen van cassatie zijn »voorgesteld:

»I. Schending en verkeerde toepassing van de »artt. 430 en 439 B. R. omdat de rechtbank heeft »aangenomen, dat het beteekenen van een vonnis »met bevel om binnen twee dagen aan den inhoud

---

(1) Vgl. P. W. n°. 7340.

8376. »daarvan te voldoen, niet zou zijn een ten uitvoer-»legging van dat vonnis;

»II. Schending, enz.

»*O.* daaromtrent:

»dat uit geen der beide in het eerste middel »aangehaalde wetsartikelen valt af te leiden, dat de »beteekening van een vonnis met bevel om daaraan »te voldoen, een deel zou uitmaken van de ten »uitvoerlegging van dat vonnis;

»dat dus de rechtbank, aannemende, dat de »beteekening en het bevel slechts maatregelen zijn, »die aan de ten uitvoerlegging van het vonnis »voorafgaan, de in het eerste middel aangehaalde »wetsartikelen niet heeft geschonden;

»*O.* dat dit evenmin is geschied, enz.

»*O.* dat mitsdien de beide middelen van cassatie »niet gegrond zijn;

»Verwerpt enz."

Aan dit arrest ging vooraf de conclusie van den procureur-generaal, luidende:

»*Edel Hoog Achtbare Heeren!* Het eerste middel »luidt: Schending en verkeerde toepassing van de »artt. 430 en 439 B. R., omdat de rechtbank heeft »aangenomen dat het beteekenen van een vonnis »met bevel om binnen twee dagen aan den inhoud »daarvan te voldoen, niet zou zijn een ten uitvoer-»legging van dat vonnis; het tweede enz.

»Ik deel de meening van de rechtbank, dat het »beteekenen van een vonnis of het doen van bevel »ingevolge art. 432, 2e lid B. R. niet is de ten »uitvoerlegging van het vonnis.

»Beteekening en bevel zijn formaliteiten die de »executie moeten voorafgaan. Dat het anders zou

8376. »zijn, blijkt zeker uit de artt. 430 en 439 B. R. »niet, en daarom acht ik het eerste middel onge»grond. En ook het tweede kan niet opgaan, enz.

»Ik concludeer tot verwerping van het beroep »met veroordeeling van den eischer in de kosten." (1)

8377. REGISTRATIE. *Comptabiliteit. Geldigheid van de wet van* 8 *Nov.* 1815 (*Stbl. n*⁰. 51). *Toepassing van art.* 4 *dier wet.* Arrest van den Hoogen Raad van den 24 Maart 1893, luidende:

»De Hooge Raad enz.,

»Partijen gehoord;

»Gezien de stukken;

»*Overwegende* dat als eerste middel van cassatie »is voorgesteld:

»Schending van de artt. 2004 en 2008 B. W. in »verband met art. 1991 B. W., alsmede schending »en verkeerde toepassing van artt. 2 en 3 der wet »van 8 Nov. 1815, n⁰. 36 (*Stbl.* n⁰. 51) in verband »met art. 228 der Gemeentewet, omdat de Recht»bank ten onrechte de onderhavige rechtsvordering — »ingesteld op 31 Aug. 1891 door een aannemer »tegen den burgemeester van S. als zoodanig tot »betaling eener verschuldigde aannemingssom ter »zake van uitgevoerd onderhoud van straatwegen, »rustbanken, vaste en draaibare bruggen over het »jaar 1889 in die gemeente — verjaard en vervallen »heeft verklaard op grond van de artt. 2 en 3 der »afgeschafte wet van 8 Nov. 1815, n⁰. 36 (*Stbl.* n⁰. 51) »in verband met art. 222 der wet van 29 Juni »1851 (gemeentewet).

(1) Vgl. P. W. n⁰. 6904; anders P. W. nos. 1635, 4538 en 5688.

8377. »*O.* daaromtrent:

»dat het middel berust op de stelling dat de wet »van 8 Nov. 1815 (*Stbl.* n°. 51) stilzwijgend zou zijn »afgeschaft door de bepaling van art. 1991 B. W.;

»dat die stelling evenwel is onjuist:

»*O.* toch, dat bij de wet van 8 Nov. 1815, ten »einde de begrooting der Staatsuitgaven over elk »dienstjaar behoorlijk te kunnen afsluiten, de vor»deringen ten laste van den Staat aan eene korte »verjaring worden onderworpen, behalve die welke »in art. 4 dier wet zijn uitgezonderd;

»dat die wet dus is eene speciale wet, waarbij »de verjaring in zekere bijzondere gevallen afzon»derlijk is geregeld in afwijking van het algemeen »voorschrift van art. 1991 B. W., waaruit volgt, »dat, naar den regel dat de algemeene wet de »bijzondere wet niet opheft, de wet van 1815 ook »na de invoering van het Burg. Wetb. is blijven »bestaan;

»dat dit te eerder mag worden aangenomen, »omdat de wet van 1815 is tot stand gekomen toen »hier te lande de Fransche wetgeving van kracht »was, en in art. 2227 C. C. eene bijna gelijkluidende »bepaling voorkwam als die van art. 1991 B. W., »terwijl uit niets blijkt, dat de wetgever bij de »invoering van het Burg. Wetb. in den bestaanden »rechtstoestand op dit punt verandering heeft willen »brengen;

»dat trouwens de bij het middel gevoerde bewering »ook in strijd is met het gevoelen van den wet»gever zelven, die zoowel in art. 228 der gemeente»wet stilzwijgend, als uitdrukkelijk in art. 29 der »wet van 5 Oct. 1841 (*Stbl.* n°. 40) gewijzigd bij

8377. »de wet van 20 Juli 1870 (*Stbl.* n°. 123) het voortdurend bestaan van de wet van 8 Nov. 1815 »erkend heeft;

»*O.* dat mitsdien het eerste middel is ongegrond;

»*O.* dat het tweede middel van cassatie luidt:

»Schending en verkeerde toepassing van art. 4 »der wet van 8 Nov. 1815, n°. 36 (*Stbl.* n°. 51) — »aangenomen dat deze wet niet is afgeschaft geworden — omdat de onderhavige vordering — »eene aannemingssom — behoort tot die pretentien »welker bedragen bepaald zijn, en wier afdoening »en betaling gebruikelijk is zonder dat eene voorafgaande aanvrage of productie van stukken van »de zijde der belanghebbenden gevorderd wordt, »en alzoo behoort tot de uitzonderingen bij art. 4 »van voormelde wet genoemd, waarop verjaring bij »die wet niet toepasselijk is verklaard;

»*O.* dat dit middel zijn feitelijken grondslag mist, »omdat de Rechtbank heeft beslist, dat het beroep »op de uitzondering van art. 4 der wet van 1815 »den geint., nu eischer in cassatie niet kan baten, »vermits niet blijkt dat bij vorderingen als de »onderwerpelijke de afdoening van betaling gebruikelijk is zonder aanvrage en productie van stukken, »en dat het tegendeel veeleer wordt aangetoond uit »de omstandigheden die in het voorafgaand gedeelte »van het vonnis zijn vermeld, en waartoe o. a. »behoort dat de geint., nu eischer, als aannemer, »eene declaratie in duplo had behooren in te dienen »ingevolge de bepalingen van het bestek, waarop »de Algemeene Voorwaarden voor de Rijkswerken »van toepassing waren verklaard;

8377. »*O.* dat eindelijk bij het derde middel wordt »beweerd enz.

»Verwerpt het beroep in cassatie en veroordeelt »den eischer in de kosten."

Aan dit arrest ging vooraf de conclusie van den procureur-generaal van den volgenden inhoud:

»*Edel Hoog Achtbare Heeren!* Bij het beklaagde »vonnis is de door den eischer tegen de gemeente »S. ingestelde vordering vervallen en verjaard ver»klaard, zulks op grond van de wet van 8 Nov. 1815 »(*Stbl.* n°. 51), in verband met art. 228 Gemeente»wet, en de strekking van het eerste middel is te »beweren, dat de verjaring der wet van 8 Nov. »1815 door het Burg. Wetb. en wel door art. 1991 »van dat Wetboek is afgeschaft. Dat beweren wordt »voor het eerst in cassatie gevoerd, doch ten »onrechte wordt het in des verweerders conclusie »als een *novum* aangemerkt, want het is niets »anders dan een nieuwe rechtsgrond voor de ook »in eersten aanleg en appel door den eischer volge»houden stelling dat zijne vordering niet is verjaard.

»Over de moyens nouveaux handelt uitvoerig »CRÉPON, *du pourvoi en cassation en matière civile*, »II, p. 200 en vlg. Het middel is echter ongegrond. »Het vindt zijn volledige wederlegging in het opstel »van Mr. DES AMORIE VAN DER HOEVEN, opgenomen »in het *Rechtsgel. Bijblad* van 1852, pag. 237 en vlg. »Aan eene bestrijding daarvan heeft de eischer in »cassatie zich niet gewaagd, en daarheen verwij»zende, bepaal ik mij tot de opmerkingen, dat uit »art. 1991 wel volgt, dat de Staat, de gemeenten »en andere openbare gestichten zich op dezelfde »verjaringen als bijzondere personen kunnen be-

8377. »roepen, maar niet dat de Staat, de gemeente enz. »geene andere hun uit vroegere wetten toekomende »verjaringen, zouden kunnen laten gelden; dat de »generale bepaling van art. 1991 niet derogeert aan »de speciale van de wet van 1815, die niet alle »vorderingen betreft, maar alleen de PRETENTIËN, »welke niet kunnen worden gerangschikt onder de »in art. 4 der wet bedoelde, en dat eindelijk ver»mits de wet van 1815 heeft bestaan naast art. 2227 »C. C. en onze wetgever de bepaling van dat artikel »onveranderd in art. 1991 heeft overgenomen, hij »moet geacht worden den bij de invoering van het »Burg. Wetb. bestaanden rechtstoestand te hebben »willen bestendigen.

»Bij het tweede middel wordt beweerd dat de »onderhavige vordering behoort tot die pretentiën, »welker bedragen bepaald zijn, en wier afdoening »en betaling gebruikelijk is zonder dat eene voor»afgaande aanvrage of productie van stukken van »de zijde der belanghebbenden gevorderd wordt, »zoodat naar luid van art. 4 der wet van 1815 de »verjaring van de artt. 2 en 3 dier wet in deze »niet toepasselijk zou zijn.

»Het middel stuit echter af op de feitelijke be»slissing in de 4e overweging van het vonnis, dat »niet blijkt dat bij vorderingen als de onderwerpe»lijke de afdoening van betaling gebruikelijk is »zonder aanvrage en productie van stukken, maar »het tegendeel veeleer wordt aangetoond door het »voorafgaande, d. i. door hetgeen omtrent den »inhoud der algemeene voorwaarden voor de rijks»werken, voorwaarden die ook in deze gelden, in »de 3e overweging voorkomt.

8377. »Het derde middel luidt enz.

»Ik concludeer tot verwerping van het beroep »met veroordeeling van den eischer in de kosten."

8378. *Comptabiliteit. Oninbare posten, verantwoording, ontheffing en teruggaven in zake de Vermogensbelasting.* Bij aanschrijving van den 19 Mei 1893, n⁰. 103 (1), zijn aan de ambtenaren der registratie en domeinen de navolgende voorschriften gegeven omtrent oninbare posten, verantwoording, ontheffing en teruggaven in zake de Vermogensbelasting.

Art. 1. Zoodra de inspecteur op de in art. 27 der wet bedoelde machtiging ontheffing van belasting heeft verleend, maakt hij eene ordonnantie tot verrekening wegens ontheffing of tot teruggave op en zendt deze aan den ontvanger.

Art. 2. De inspecteur houdt in het register van bezwaarschriften enz. (n⁰. 27 vermb.) aanteekening van de afgifte der ordonnantiën. Hij houdt bovendien lijsten van afgegeven ordonnantiën aan, kantoorsgewijze en voor ieder dienstjaar afzonderlijk; deze lijsten over het afgeloopen jaar worden door hem bij het jaarwerk der ontvangers gevoegd en daarmede gezonden aan den directeur, die de lijsten met de saldostaten vergelijkt en met het overig jaarwerk aan het Departement van Financiën zendt.

Art. 3. De aanslagen, welke niet konden worden ingevorderd, worden door de ontvangers gebracht op staten van oninbare posten.

Deze staten worden in de maand Augustus volgende op het dienstjaar aan den inspecteur gezonden met de bewijzen van onverhaalbaarheid,

(1) Circ. n⁰. 1120.

8378. waarop het artikel van den staat, waartoe zij betrekking hebben, wordt vermeld.

Art. 4. Bij de staten legt de ontvanger tevens over eene nota, de posten aanwijzende welker inning later kan worden te gemoet gezien.

In die nota wordt opgegeven waarom de schuld nog niet ingevorderd is en waarop het vermoeden rust dat de inning later zal kunnen plaats hebben.

Deze nota's blijven onder bewaring van den inspecteur en dienen hem om de invordering van de daarop gebrachte posten na te gaan.

Art. 5. De inspecteur onderzoekt de staten en de daarbij overgelegde bescheiden; waar hij dit noodig acht stelt hij persoonlijk een onderzoek in naar de al of niet verhaalbaarheid en voegt de door hem verkregen inlichtingen bij de staten.

Hij zendt de staten, met de daarbij behoorende bescheiden, voorzien van zijn advies, in de maand September aan den hoofdinspecteur der registratie en domeinen, ter verkrijging van machtiging tot afgifte van ordonnantiën van ontheffing van de ontvangers wegens oninbaarheid.

Art. 6. Zoodra de inspecteur de evenvermelde machtiging heeft ontvangen, maakt hij de ordonnantiën tot ontheffing van de ontvangers wegens oninbaarheid op en zendt deze aan de ontvangers met de staten van oninbare posten en de daarbij behoorende bescheiden.

De ordonnantiën worden door den inspecteur op de in art. 2 bedoelde lijsten van afgegeven ordonnantiën gebracht.

Art. 7. Zoodra hij de ordonnantiën tot ontheffing wegens oninbaarheid met de staten heeft terug

8378. ontvangen, is de ontvanger verplicht de posten, waarvoor hem geene ontheffing is verleend, dadelijk aan te zuiveren, tenzij hij vermeent de oninvorderbaarheid voor alle of voor eenige dier posten nog door meer voldoende bewijzen te kunnen staven, in welk geval hij, uiterlijk in de maand November, daarvoor nadere staten van oninbaarheid kan inzenden op dezelfde wijze als voor de oorspronkelijke staten is bepaald.

De inspecteur zendt deze staten met zijn advies binnen 8 dagen na de ontvangst aan den hoofdinspecteur en handelt verder zoo als ten opzichte van de primitieve staten is voorgeschreven.

De aanzuivering van de posten, waarvoor de ontheffing andermaal is geweigerd, mag niet langer uitgesteld worden. Doch de ontvanger is bevoegd om zich tot den Minister van Financiën te wenden, indien hij zich door het weigeren der ontheffing bezwaard acht.

Art. 8. De oninbare posten worden niet op het memoriaal n°. 22 geboekt, maar de staten van oninbare posten worden bewaard en de inning wordt bewerkstelligd zoodra daartoe gelegenheid bestaat.

Art. 9. De ordonnantiën tot ontheffing, welke nog niet betaalde posten betreffen, daaronder begrepen die tot ontheffing wegens oninbaarheid, worden dadelijk nadat zij bij den ontvanger zijn ingekomen in ontvang gebracht. Zij worden in het register van aanslagen aangeteekend onder de ontvangsten wegens de vermogensbelasting en in uitgaaf gebracht als verrekeningen en ontheffingen in zake de vermogensbelasting bij den maandstaat over de maand, waarin zij in ontvang zijn gebracht.

8378. Art. 10. De ordonnantiën, waarop teruggaaf van betaalde belasting moet plaats hebben, worden op het memoriaal n°. 15 geboekt; de rechthebbenden op het terug te geven bedrag worden dadelijk tot terugontvangst opgeroepen en de teruggaaf heeft plaats op quitantie, op de ordonnantie te stellen of daaraan vast te hechten. Zij wordt in uitgaaf gebracht bij den maandstaat over de maand, waarin zij heeft plaats gehad, als teruggaaf op de vermogensbelasting.

De ontvangst der ordonnantiën en de teruggaven worden in het register van aanslagen bij de daartoe betrekkelijke posten vermeld.

Art. 11. Zoodra de inspecteur het afschrift heeft ontvangen van eene uitspraak van den Raad van beroep, waarbij een aanslag is opgeheven of verminderd, maakt hij, zonder verdere machtiging te vragen, eene ordonnantie tot verrekening of teruggave op van het bedrag van den aanslag dat door de uitspraak is vervallen.

Van het uitreiken dezer ordonnantie geeft hij kennis aan den hoofdinspecteur, bij de toezending van het afschrift van des Raads beslissing.

Deze ordonnantiën worden even als de teruggaven, die daarvan het gevolg zijn, naar de hiervoor gemaakte bepalingen behandeld.

Art. 12. De bij den maandstaat in uitgaaf te brengen ordonnantiën tot ontheffing en tot teruggave worden door den ontvanger omschreven op borderellen n°. 34 vermb., en door den directeur overgenomen op borderellen n°. 35 vermb.

Bij den maandstaat legt de ontvanger over een staat n°. 33 vermb., aanwijzende de in den loop

8378. der maand gedane ontvangsten der vermogensbelasting en van hetgeen voor denzelfden dienst reeds verantwoord is.

Voor ieder dienstjaar der belasting wordt een afzonderlijke staat ingezonden.

De directeur zendt deze staten met zijnen maandstaat in een afzonderlijk couvert aan den Minister.

Art. 13. De belasting, die door middel van postwissels wordt betaald, wordt voor het volle bedrag dat op den postwissel is uitgedrukt in ontvang verantwoord.

De beplakte strook van den postwissel, die in postzegels het ingehouden bedrag der kosten aangeeft, wordt bij staat n°. 130 in uitgaaf gebracht.

Het laatste lid van art. 167*a* I. C. is op deze bewijsstukken van toepassing.

8379. *Comptabiliteit. Ontheffingen en teruggaven in zake de vermogensbelasting.* Blijkens art. 9 der circulaire n°. 1120 (1) moeten de ordonnantiën tot ontheffing welke nog niet betaalde posten betreffen, dadelijk nadat zij bij den ontvanger zijn ingekomen in ontvang worden gebracht, waarna zij in uitgaaf worden gebracht bij denzelfden maandstaat waarin zij in ontvang zijn verantwoord.

Het ligt in den aard der zaak dat bij de in uitgaaf brenging der fictieve restitutie uit het stuk blijken moet, dat de som die in uitgaaf gebracht wordt, ook als ontvangst verantwoord is. De ontvangers zullen daarom op de hierboven bedoelde ordonnantiën de volgende door hen te onderteekenen verklaring moeten stellen:

---

(1) Zie het vorige nommer.

8379. »Voormeld bedrag waarvan ontheffing is verleend, »is in ontvang verantwoord den . . . . .”

De ordonnantiën die teruggaven van *betaalde* belasting betreffen, behooren te worden voorzien van de volgende onderteekende verklaring:

»De aanslag is betaald en verantwoord den . . . . .”

De directie staten n°. 35 vermb. zullen bij den maandstaat in dubbel moeten worden overgelegd. (*Aanschr. van* 10 *October* 1893, *n°.* 72.)

8380. *Comptabiliteit. Ordonnantiën tot ontheffing en tot teruggave in zake de vermogensbelasting.* Indien ordonnantiën tot ontheffing en tot teruggave in zake de vermogensbelasting of afzonderlijke daarbij over te leggen quitantien voor voldaan geteekend worden door de erfgenamen van hem die de belasting betaald heeft, wordt de overlegging van bewijzen van erfrecht en van akten van overlijden niet gevorderd, doch in dat geval zal uit eene door den betrokken ontvanger op de ordonnantie of de afzonderlijke quitantie te stellen verklaring moeten blijken, dat de voor voldaan geteekend hebbende persoon of personen met uitsluiting van alle anderen eenig en alleen bevoegd en gerechtigd zijn, om de in de ordonnantie bedoelde gelden, den overledene aankomende te ontvangen en daarvoor kwijting te geven. (*Aanschr. van* 22 *Augustus* 1893, *n°.* 11.)

8381. *Comptabiliteit. Sommen, gestort ter zake van aan te vragen naturalisatiën.* Bij de mededeeling van art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Stbl.* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap (1), is bij aanschrijving van 2 Maart 1893, n°. 7 (2) aan

(1) Deze wet is opgenomen in P. W. 1/1892, bl. 221.

(2) Circ. n°. 1108.

8381. de ambtenaren het volgende te kennen gegeven:
»Door de wet van den 12 December 1892 (*Stbl.* »n°. 268), welke in werking treedt op den 1 Juli »1893, vervallen de brieven van naturalisatie, be»doeld bij art. 8 der wet van 28 Juli 1850 (*Stbl.* »n°. 44) en daarmede tevens het recht van regis»tratie, hetwelk bij de wet van 21 December 1850 »(*Stbl.* n°. 75) (1) in verband met art. 19 der wet »van 11 Juli 1882 (*Stbl.* n°. 92) was vastgesteld »op *f* 75.

»De in de plaats daarvan in het vervolg te »betalen som van *f* 100, welke door iederen ont»vanger der registratie kan worden in ontvang »genomen, moet worden verantwoord in het register »van verschillende rijksontvangsten n°. 12 onder »de afdeeling »Alle andere Rijksontvangsten niet »»behoorende tot de voorgaande", onderafdeeling »»sommen, gestort ter zake van aan te vragen »»naturalisatiën".

»De storting geschiedt tegen afgifte van een »bewijs, dat volgens het eerste lid van art. 1 der »wet van 11 Juli 1882 (*Stbl.* n°. 93) aan een zegel»recht van 5 cent onderworpen is, daar de gestorte »som, naar de onderscheiding, gemaakt bij P. W. »n°s. 6879 en 7681, niet als belasting kan worden »aangemerkt. Het zegelrecht is ten laste van den »belanghebbende (art. 2 dier wet).

»Indien de naturalisatie niet verleend mocht »worden, dan zal daarvan door tusschenkomst van »den directeur aan den betrokken ontvanger worden

(1) Circ. n°. 824. In de slotbepaling der wet van 12 December 1892 (*Stbl.* n°. 268) is deze wet ingetrokken.

8381. »mededeeling gedaan; door dezen wordt daarna »zonder nadere machtiging het gestorte bedrag aan »den belanghebbende teruggegeven, tegen afgifte »van eene quitantie, die eveneens naar het 1e lid »van art. 1 der voormelde wet van 11 Juli 1882 »(*Stbl.* n⁰. 93) zegelplichtig is."

8382. *Comptabiliteit. Stukken van teruggaven in zake de vermogensbelasting.* De voorschriften vervat in de I. C. zijn in het algemeen ook van toepassing op de stukken van teruggaven in zake de vermogensbelasting, voor zoover daarvan bij circulaire n⁰. 1120 (1) en de aanschrijving van 22 Augustus 1893, n⁰. 11 (2) niet is afgeweken. (*Brief van* 18 *September* 1893, *n⁰.* 128.)

8383. *Inlichtingen aan het publiek omtrent het bestaan van testamenten.* Onder dagteekening van 17 April 1893, n⁰. 36, is aan de ambtenaren de volgende aan»schrijving gericht:

»Bij de behandeling van een rekest kwam de »vraag ter sprake of een ontvanger aan belang»hebbenden inlichtingen moet verstrekken omtrent »het bestaan van een testament van een overleden »erflater.

»Deze vraag werd reeds in bevestigenden zin »beantwoord bij de Memorie van Antwoord betrek»kelijk het IVe hoofdstuk der Staatsbegrooting voor »het dienstjaar 1890 (Departement van Justitie).

»Daarin werd, naar aanleiding van hetgeen in »het voorloopig verslag was opgemerkt omtrent de »wenschelijkheid tot het aanleggen van verzamel»staten van testamenten, door den toenmaligen

(1) Zie hiervoor n⁰. 8378.
(2) Zie hiervoor n⁰. 8380.

8383. »Minister van Justitie, na overleg met mijnen ambts- »voorganger, o. a. het volgende te kennen gegeven:

»Wanneer belanghebbenden in onzekerheid ver- »keeren omtrent het bestaan van een testament van »een overledene, kunnen zij de verlangde inlich- »tingen bekomen aan het kantoor van successie, »waaronder de testateur gedomicilieerd was.

»In denzelfden geest liet de Minister van Justitie »zich uit, toen het bovenbedoelde onderwerp bij de »behandeling der begrooting in de Tweede Kamer »ter sprake werd gebracht.

»Ten einde te bevorderen, dat door de ontvangers »in voorkomende gevallen in dien zin gehandeld »wordt, heb ik gemeend het vorenstaande in her- »innering te moeten brengen·"

8384. *Manutentie. Toepassing van art.* 84 *I. M.* Aan een der kantoren werd een akte, die van de formaliteit van registratie was vrijgesteld, tegen betaling van recht geregistreerd.

Daarna werd de registratie door den ontvanger doorgehaald en het recht door hem aan partijen teruggegeven, omdat de formaliteit niet op hun uitdrukkelijk verzoek had plaats gehad.

Door den betrokken inspecteur werd in het verslag van grondige naziening van deze onregelmatigheid melding gemaakt. Deswege was evenwel door hem geen boete geconstateerd, daar, volgens zijne meening, bij geen artikel der I. M. tegen deze handelwijze boete is bedreigd.

Het Bestuur heeft echter beslist dat de Ontvanger wegens deze onregelmatigheid eene boete van *f* 3 had verbeurd ingevolge art. 84 I. M., welk artikel in het derde lid ook boete bedreigt tegen het open

8384. laten van een vak, zelfs wanneer het later is aangevuld of onbruikbaar gemaakt.

Het doorhalen van een ten onrechte of bij vergissing plaats gehad hebbende registratie kan hiermede volkomen gelijk worden gesteld, aangezien daaruit ook blijkt dat een vak noodeloos is gebruikt.

Bovendien is den ontvanger opgemerkt dat het betaalde recht door hem niet zonder machtiging had mogen worden teruggegeven. (*Res. van* 18 *Januari* 1893, *n*°. 27.)

8385. *Pensioenen. Vooruitbetaling van pensioen of betaling van rente voor den tijd in onbezoldigde betrekking doorgebracht.* Zoodra nieuw benoemde surnumerairs der registratie en domeinen en aspirant-landmeters van het kadaster hun voornemen hebben te kennen gegeven om in kapitaal of in renten voor pensioen bij te dragen, behoort daarvan door de betrokken directeuren der registratie en domeinen mededeeling aan den Minister te worden gedaan.

Op eenmaal gedane verklaringen kan niet worden teruggekomen. (*Brieven van* 10 *Mei* 1893, *n*°. 90 *en* 24 *Mei* 1893, *n*°. 49.)

8386. *Toepassing van het tarief van justitiekosten en salarissen in burgerlijke zaken.* Naar aanleiding van indertijd door de Algemeene Rekenkamer herhaaldelijk gemaakte bedenkingen tegen de verevening van door griffiers van kantongerechten in rekening gebracht salaris voor werkzaamheden in zake gerechtelijke waardeeringen werd hierop bij P. W. n°. 8169 de aandacht gevestigd.

Nadat de Algemeene Rekenkamer later ook weigerde over te gaan tot de verevening van door die griffiers ter zake in rekening gebrachte schrijfloonen

8386. is aan dat collegie medegedeeld: »dat de werk-»zaamheden door griffiers bij de kantongerechten »gedaan in zake van gerechtelijke waardeeringen »niet kunnen geacht worden te zijn werkzaamheden »in het belang van den Staat, als waarvan de rede »is in het door de Kamer aangehaalde advies van »den Minister van Justitie, d.d. 4 November 1890, »n°. 96; dat dit advies betrof het door een griffier »gedeclareerd salaris voor verrichtingen bij de ver-»zegeling van de kas van een Rijksambtenaar, dus »voor werkzaamheden uitsluitend in het belang van »het Rijk en die naar den aard der zaak betaald »moeten worden door hem op wiens verzoek ze »verricht zijn; dat bij waardeeringen daarentegen, »al worden deze door den Staat vervolgd, het van »den uitslag afhangt wie de kosten draagt (art. 18 »voorlaatste lid der wet van 22 Frimaire VII) en »dat de griffiers, ook naar het oordeel van het »Departement van Justitie, bevoegd zijn belooning »te vorderen voor hunne werkzaamheden bij waar-»deeringen hetgeen o. a. blijkt uit de aanschrijving van »gemeld Departement d.d. 25 Maart 1882, n°. 168, »1e afdeeling (P. W. n°. 6920), waarbij beslist »werd, dat de griffiers hunne belooning moeten »berekenen naar de artt. 6 en 8 en niet naar art. 5 »der wet van 28 Augustus 1843 (*Stbl.* n°. 37), eene »beslissing die door de Rekenkamer herhaaldelijk »is toegepast; dat aangezien uit niets blijkt dat »laatstgemelde aanschrijving herroepen is bij die »van 4 November 1890, n°. 96, welke, naar het »voorkomt, een geheel ander geval betreft, ver-»trouwd wordt dat de Rekenkamer tegen het in »rekening brengen van dergelijke salarissen niet

8386. »langer in verzet zal komen." (*Brief van* 6 *Maart* 1893, *n*°. 18.)

Aangezien de Algemeene Rekenkamer zich bij deze beschouwingen heeft nedergelegd moet de aanschrijving P. W. n°. 8169 in zake gerechtelijke waardeeringen niet meer gevolgd worden.

S.

8387. SCHEIDING. ***Bewijs van medeëigendom. Verdeeling tusschen de erfgenamen van A., die met zijn schoonzoon eene vennootschap had opgericht, van diens nalatenschap, waartoe voor het geheel gebracht wordt vast goed, door A. in de vennootschap ingebracht, benevens het aandeel des erflaters in de roerende zaken der vennootschap. Likwidatie van het recht.*** De nalatenschap van A., overleden den 22 Juni 1891, werd bij notariëele akte d.d. 16 Januari 1892 verdeeld tusschen zijne zes kinderen en eenige erfgenamen. De overledene had bij akte d.d. 13 Juni 1879 voor den notaris N. verleden, met zijn schoonzoon B., die, als in algeheele gemeenschap van goederen met de dochter des erflaters gehuwd, tot de scheiding medewerkte, eene vennootschap opgericht onder een firma tot het drijven eener leerlooierij enz., waarbij door hem, overledene, waren ingebracht eenige onder de gemeente H. gelegen onroerende goederen, benevens eenige roerende goederen, contanten enz. Door den medevennoot B. was daarbij ingebracht eene som aan contanten van *f* 6000.

Ten aanzien van het aandeel der vennooten in de vennootschappelijke goederen was bepaald, dat ieder in de boeken zou worden goedgeschreven

8387. voor zijn aanbreng en voor zoodanig kapitaal als hij met goedvinden van den medevennoot zou inbrengen.

Verder was bepaald, dat bij overlijden van den vennoot A. de vennootschap zou zijn ontbonden, terwijl voor dat geval aan den vennoot B. het recht gegeven was om de onroerende en roerende goederen der vennootschap tegen taxatie over te nemen.

Bij testament, voor den notaris P. verleden den 4 April 1888, legateerde de overledene A. aan zijn schoonzoon B. de door hem in de vennootschap ingebrachte onroerende goederen tegen inbreng der door deskundigen daaraan toe te kennen waarde en de roerende goederen der vennootschap tegen balanswaarde.

Er bleek intusschen niet, dat aan dit legaat eenig gevolg was gegeven, evenmin dat er gebruik gemaakt was van het recht tot overname der goederen krachtens de bepalingen van de akte van vennootschap. Integendeel werden onder de baten der nalatenschap *voor het geheel* opgenomen de door A. ingebrachte onroerende goederen, geschat op eene waarde van *f* 49350

waarde van	*f*	49350
Verder kwamen in de akte van scheiding voor:		
het aandeel des erflaters in de roerende goederen der vennootschap na aftrek der schulden	-	70657.92^5
verdere bestanddeelen der nalatenschap	-	241328.05
Totaal	*f*	361335.97^5

Deze baten waren reeds verminderd met het bedrag der betaalde begrafeniskosten en successierechten ad *f* 9423.00^5.

8387. Aan het slot der akte verklaarde de notaris-redacteur namens partijen, dat de onzuivere baten der vennootschap buiten de onroerende goederen eene waarde hadden van *f* 111.000, en dat de overledene daarin voor $^2/_3$ of *f* 74000 gerechtigd was.

Behalve eenige vaste rechten werd het recht van scheiding ad $^3/_{20}$ % geheven over:

de onroerende goederen	*f*	49350
het aandeel in de roerende goederen	-	74000
verdere baten	-	241328.05
het bedrag der begrafeniskosten en successierechten	-	9423.00^5
te zamen	*f*	374101.05^5
ad $^3/_{20}$ %	*f*	561 16^5

Met deze heffing kon de inspecteur zich niet vereenigen. De hiervoor omschreven onroerende goederen, betoogde hij, werden door den overledene ingebracht in de vennootschap en daardoor mede-eigendom van den vennoot B. voor zoodanig gedeelte als hij in de goederen der vennootschap blijkens de boeken gerechtigd was. Namens partijen wordt door den notaris aan den voet der akte dat aandeel, wat de roerende goederen betreft, geschat voor den overledene op $^2/_3$ en dus voor den vennoot B. op $^1/_3$. Er bestaat geen grond om voor het onroerend goed eene andere verhouding aan te nemen. Daar noch uit de akte van scheiding noch van elders blijkt, dat de goederen der door den dood ontbonden vennootschap zijn verdeeld, waren de erfgenamen des overledenen voor niet meer dan $^2/_3$ in het onroerend goed gerechtigd, en daar dat goed in zijn geheel onder de baten wordt opgenomen en toegescheiden, ontbreekt voor een derde

8387. de titel van medeëigendom. Met toepassing van art. 7 laatste alinea der wet van 11 Juli 1882 achtte de inspecteur over de waarde van dat een derde niet het recht van scheiding, maar dat van verkoop verschuldigd.

De ontvanger verdedigde zijne heffing door er op te wijzen dat de door den inspecteur voorgestelde bijvordering niet zou overeen te brengen zijn met de milde beginselen omtrent de toepassing van art. 7 laatste lid, door het Bestuur gehuldigd (1). De geheele zaak berust hier toch op eene minder duidelijke redactie der akte. De notaris had beter gedaan, door uitdrukkelijk te relateeren (hetgeen trouwens uit den geheelen samenhang der akte bleek) dat de medeëigendom van den overgebleven vennoot mede uit de aangehaalde akte van maatschap voortvloeit. Deze informaliteit mag echter, zoo meende de ontvanger, niet leiden tot de aanzienlijke bijvordering door den inspecteur voorgesteld, en zulks te minder, daar de vraag nog overblijft, of partij niet met grond zou kunnen beweren, dat alleen reeds uit de opneming in de akte van de vaste goederen der maatschap *voor het geheel* blijkt, dat de onverdeeldheid, door maatschap ontstaan, is ontbonden door stilzwijgende toedeeling aan de erfgenamen van den inbrenger.

Het Bestuur heeft op grond van deze beschouwingen, waarmede zich ook de directeur vereenigde, de heffing des ontvangers gehandhaafd.

Bij de behandeling van deze zaak werd nog de vraag gesteld, of, nu ook bleek van de verdeeling

---

(1) Vgl. P. W. n°. 7515.

8387. van al de *roerende* baten der vennootschap, ter waarde van *f* 111.000, het recht van $^3/_{20}$ % ter zake van die goederen niet over dit bedrag had moeten geheven zijn in plaats van over *f* 74000? Het Bestuur heeft gemeend deze vraag in ontkennenden zin te moeten beantwoorden met verwijzing naar de beslissing P. W. n°. 7887. De onroerende goederen der maatschap waren *voor het geheel* in de akte van scheiding opgenomen, terwijl ten aanzien der roerende goederen alleen gesproken was van *des erflaters aandeel* daarin. (*Res. van* 5 *Mei* 1893, *n*°. 8.)

8388. SUCCESSIE. *Aangifte. Vernietiging van een testament. Termijn. De verjaring van art.* 63 *der successiewet is geen déchéance maar prescriptie.* Vonnis der Arrondissements-Rechtbank te 's Hertogenbosch van den 26 Mei 1893 luidende:

»De Rechtbank enz.;

»Gehoord het verslag uitgebracht door den rech»ter-rapporteur;

»Gehoord het openbaar Ministerie;

»Gezien de gewisselde memoriën en verdere stukken;

»Ten aanzien der feiten:

»*Overwegende* dat het vaststaat tusschen partijen »dat C. v. d. K., overleden te A. den 23 April 1887, »op den 11 Februari 1887, had gemaakt een testa»ment, hetwelk op vordering van den opposant e. a. »vernietigd is bij vonnis dezer rechtbank van den »11 September 1891, bevestigd bij het arrest van »het Hof van den 12 Juli 1892; dat alstoen in »werking trad een vroeger testament dier erflaatster »van den 25 April 1883 waarbij opposant voor de »helft tot erfgenaam werd ingesteld; dat opposant

8388. »bij request van den 15 October 1892 uitstel verzocht heeft voor het indienen der memorie van »aangifte en bij request van den 16 October 1892 »daarop is teruggekomen, bewerende tot aangifte »ongehouden te zijn; dat bij ministerieele beschik»king van den 31 October 1892 hem een uitstel »verleend is tot den 15 November d. a. v., doch »opposant binnen dien tijd geen aangifte heeft in»gediend, zoodat hem op 16 November jl. eene »waarschuwing is toegezonden;

»*O.* dat daarop den 25 November 1892 een »dwangschrift tegen opposant is uitgevaardigd tot »betaling van *f* 13500 voor verschuldigde rechten »van successie en overgang, rente en boete, onver»minderd de vervolgingskosten en ongeprejudicieerd »vermeerdering of vermindering na de indiening »zijner aangifte;

»*O.* dat opposant daartegen in verzet gekomen is »op grond, dat het dwangschrift is uitgevaardigd »langer dan 5 jaren na het overlijden der erflaatster, »'tgeen strijdt met art. 63 successiewet; dat wel die »termijn van 5 jaren verlengd wordt met het ge»geven uitstel (art. 61), maar de minister door, »*na het verstrijken der 5 jaren*, eigenmachtig uitstel »te verleenen, art. 63 niet kan opheffen, conclude»rende opposant mitsdien tot buiten effect stelling »van dat dwangschrift cum expensis;

»*O.* dat het geopposeerde Bestuur heeft geant»woord dat art. 63 de gewone prescriptie op 't oog »heeft en slechts doelt op vorderingen, bij het »overlijden ontstaan; dat daartoe deze vordering »niet behoort, omdat zij niet kon worden gedaan »vóór het arrest van 12 Juli 1892 in kracht van

8388. »gewijsde was gegaan; dat, bovendien, de aan »opposants medeerfgenaam verleende uitstellen ook »ten aanzien van opposant den termijn van 5 jaren »verlengen, en dat, in elk geval, de opposant door »zijn request van 15 October 1892 afstand der ver»jaring gedaan heeft;

»*O.* dat opposant nader aanvoerde: dat art. 63 »onder verjaring niet verstaat de gewone prescriptie, »maar de zoogenaamde déchéance, hetgeen z. i. »zoude volgen uit verschillende, door hem aange»haalde bepalingen der successiewet; dat daardoor »het geheele betoog van geopposeerde vervalt, dat »echter, zoo al art. 63 prescriptie bedoelt, dan nog »het Bestuur ongelijk heeft, omdat de successiewet »aangifte vordert van ieder, die als erfgenaam »optreedt en dus ook van opposant die door zijne »betwisting van het testament de qualiteit van erf»genaam aannam, dat art. 53 successiewet van dat»zelfde beginsel uitgaat; dat bovendien een beroep »op algemeene rechtsbeginselen tegenover de suc»cessiewet niet baat en deze wet limitatief heeft aan»gewezen al de gevallen, waarin de termijn van »5 jaren niet bij het overlijden, maar later begint; »dat van termijns-verlenging tegenover opposant »wegens het aan een ander verleend uitstel geen »sprake kan zijn, daar ieders verplichting op zich »zelve staat; dat zijn request van 15 October op »dwaling berustte en dus geen afstand van ver»jaring ten gevolge had; dat ten slotte zoo opposants »verplichting tot aangifte eerst ontstond door het »arrest van het Hof, de geopposeerde niet ontvan»kelijk was op 25 November een dwangschrift uit »te vaardigen omdat, ex art. 20, opposant een

8388. »termijn van zes maanden heeft tot indiening zijner »memorie;

»O. dat het bestuur nog geantwoord heeft: dat »uit de geschiedenis der successiewet blijkt, dat »art. 63 geen déchéance bedoelt, maar eenvoudig »prescriptie; dat het testament van 1887 elke vor»dering tegen opposant verhinderde, zoolang het »bestond en het niet door betwisting, maar alleen »door 's rechters uitspraak ophield te bestaan; dat »art. 53 ziet op onzekerheid, niet bij het bestuur, »maar bij den aangever bestaande; dat eindelijk de »bewering van opposant als zoude hij eerst tot aan»gifte verplicht zijn 6 maanden na het arrest van »het Hof onjuist is, omdat zonder art. 20 de aan»gifte dadelijk na het overlijden zou kunnen ge»vorderd worden en het hier aanwezige geval niet »onder art. 20 valt, zoodat hier de algemeene regel »van dadelijke aangifte moet gelden, nu er 6 maan»den na het overlijden verloopen zijn;

»O. dat opposant nog bewijs heeft aangeboden, »dat zijn request van 15 October jl. op dwaling »berustte.

»En ten aanzien van het recht;

»O. dat de verjaring van art. 63 successiewet »niet is déchéance maar prescriptie, zooals duidelijk »volgt uit de geschiedenis der wet;

»O. dat de wet van 27 December 1817 in art. 26 »hetzelfde beginsel huldigde, waar de laatste alinea »uitdrukkelijk bepaalde, dat de termijnen door ge»rechtelijke vervolgingen zouden worden opgeschort;

»O. dat bij de herziening der wet in 1859 datzelfde »beginsel nog duidelijker was uitgesproken in het »ingediende ontwerp, omdat daarin tusschen n°. 5

8388. »en de slotalinea van art. 63 eene alinea gelezen »werd van dezen inhoud: »de verjaring wordt ge»»stuit door de beteekening der acten van vervol»»ging aan dengene, dien men beletten wil zich »»op de verjaring te beroepen";

»*O.* dat in het verslag der Tweede Kamer daar»omtrent werd opgemerkt: »men vroeg of deze »»bepaling noodig was, vermits ten aanzien van »»de oorzaken der stuiting van de verjaring het »»gemeene recht zal gelden; men achtte haar zelfs »»bedenkelijk, omdat zij die oorzaken tot eene »»enkele beperkt en dus geacht kan worden andere »»(art. 2019 B. W.) uit te sluiten, 'tgeen de be»»doeling niet zijn kan; andere leden oordeelden »»wel eene bepaling in deze wet noodig uit hoofde »»van den reeds vermelden publiekrechterlijken »»aard dezer belasting, waardoor voor haar de »»voorschriften van het privaatrecht niet ipso jure »»kunnen gelden, doch erkenden tevens het be»»zwaar, dat van de andere zijde was aangevoerd »»en verlangden mitsdien tot opheffing daarvan en »»toepasselijk verklaring der betrekkelijke bepalingen »»van het B. W.";

»*O.* dat tevens in het verslag werd opgemerkt, »dat het woord »bevoegden", dat in het primitieve »ontwerp voor »rechter" in de slot-alinea werd »aangetroffen, moest vervallen als strijdig met het »beginsel van art. 2017 B. W.;

»*O.* dat de Regeering in haar antwoord zich ver»eenigde met het gevoelen van hen, die meenden, »dat ook ten aanzien dezer verjaring het gemeene »recht gold daar waar de speciale wet niet geregeld »heeft, een gevoelen, dat de Regeering steunde

8388. »door een beroep op jurisprudentie en schrijvers;
»*O.* dat dientengevolge de Regeering de bedoelde »alinea wegliet als deels onnoodig, deels schadelijk, »terwijl zij voorts het woord »bevoegden" voor »»rechter" in de slot-alinea wegliet, om zoodoende »die alinea in overeenstemming te brengen met »art. 2017 B. W.;

»*O.* dat titel IV der wet daarop zonder discussie »is aangenomen;

»*O.* dat hieruit duidelijk volgt, dat de verjaring »van art. 63 niet is déchéance; dat wel de opposant »uit de wet enkele bepalingen vermeldt (o. a. art. 61), »die met de beginselen van het gemeen recht om»trent verjaring niet te rijmen zijn, maar die »enkele afwijkingen niet voldoende zijn om aan »art. 63 eene uitlegging te geven, die in flagranten »strijd zou zijn met des wetgevers bedoeling, be»paaldelijk bij art. 63 uitgesproken;

»*O.* dat tevens uit de aangehaalde geschiedenis »volgt, dat in deze materie voor verjaring of pres»criptie het gemeene recht moet gelden, voor zoo »ver de speciale wet het niet anders geregeld heeft;

»*O.* dat uit een en ander volgt, dat art. 63 al. 1 »niet op ons geval toepasselijk is, omdat het slechts »spreekt van de actie, die aan het bestuur tegen den »na het overlijden bekenden erfgenaam competeert »en niet van de actie, die, zooals hier, eerst door »het Bestuur *kon* en *mocht* worden ingesteld, toen »het testament van 1887 door 's rechters uitspraak »vernietigd was; dat toch eerst van af dat oogen»blik dat testament, tegenover het Bestuur, had »opgehouden te bestaan, daar het tot dan toe elke »vervolging tegen den opposant verlamde;

8388. »*O.* dat wel de opposant beweert, dat het Bestuur »hem had kunnen aanspreken na zijne *betwisting* »van het testament, maar ten onrechte, omdat »betwisting nog geen vernietiging is en zonder »vernietiging het Bestuur per se niet ontvankelijk »tegen opposant zou geweest zijn; dat bovendien »die stelling van opposant het ongerijmde gevolg »zou hebben dat het Bestuur, bevoegd om *aangifte* »te vorderen, ook bevoegd zou zijn om van *elken* »pretendent *betaling* van het successierecht te vor»deren, zonder later tot eenige terugbetaling ver»plicht te zijn (arrest van den Hoogen Raad in »'t Weekblad van het Recht, n⁰. 5574);

»*O.* dat de Rechtbank mitsdien aanneemt, dat, »bij gebreke van speciale regeling in dit door den »wetgever vergeten geval, de vordering van het »bestuur onderworpen is aan het gemeene recht en »dus 30 jaren openstaat; dat, neemt men dit niet »aan, de vordering *onverjaarbaar* zoude worden;

»*O.* dat opposant nog beweerd heeft, dat hem in »elk geval een termijn tot aangifte van 6 maanden »had moeten gelaten zijn, aanvangende na het »arrest van het Hof, zoodat het tusschentijds uit»gevaardigd dwangschrift daarom zoude moeten »worden buiten effect gesteld;

»*O.* dienaangaande, dat het daarbij de vraag »geldt of het beginsel van art. 20 successiewet, bij »analogie, op het hier aanwezige, door den wet»gever vergeten, geval mag worden toegepast; dat »de Rechtbank zulks aanneemt; dat het tegendeel »tot schromelijke willekeur en onbillijkheid zoude »leiden, omdat het alsdan, te gelijk met het ont»staan van opposant's verplichting tot aangifte, ook

8388. »terstond voor het Bestuur het recht zou geboren »zijn om niet alleen de belasting, maar ook de boete »te heffen, zulks op een oogenblik, waarop de »nalatenschap zelve nog in handen van derden en »aan opposant geheel onbekend was en waarop dus »voor hem eene aangifte geheel *onmogelijk* was;

»*O*. dat art. 20 zelve tot analogische toepassing »aanleiding geeft, omdat in de later ingevoegde »slotbepaling de termijn van aangifte eerst begint »op het oogenblik, dat de verplichting tot aangifte »ontstaat;

»*O*. dat ook art. 59 successiewet aantoont, dat de »wetgever in art. 20 een ook voor andere gevallen »geldenden regel bedoelde; dat toch, neemt men »dit niet aan, de termijn van art. 59 wel bepaald »is wat betreft het aanvangspunt, doch niet wat »betreft den duur zelven van den termijn, daar in »dat artikel van geen 6 maanden gesproken wordt;

»*O*. dat het dwangschrift mitsdien als ontijdig »uitgevaardigd buiten effect moet blijven, zulks »conform de leer steeds door de administratie zelf »gehuldigd (conform P. W. n°. 5367, SPRENGER »VAN EYK, 2e druk, n°. 268);

»Rechtdoende in Naam der Koningin!

»Verklaart opposant goed opposant;

»Stelt het voormelde dwangschrift buiten effect;

»Veroordeelt het geopposeerde Bestuur in de kosten."

Bij de mededeeling van bovengemeld vonnis gaf de betrokken directeur in overweging cassatie aan te teekenen, wegens schending en verkeerde toepassing van art. 20 der successiewet. De beslissing der Rechtbank toch, dat bedoeld artikel in het onderwerpelijk geval bij analogie zou moeten worden

8388. toegepast, was naar zijne meening geheel onjuist, aangezien er in belastingzaken nimmer van analogische wetstoepassing sprake mag zijn.

Bij de raadpleging met den landsadvocaat omtrent de wenschelijkheid om tegen dit vonnis eene voorziening in cassatie in te stellen, is door het Bestuur bij missive van 23 Juni 1893, n°. 9, het volgende aangevoerd:

»Bij het onderwerpelijk vonnis is het systeem »van den opposant in hoofdzaak onjuist geoordeeld. »Bij het exploit van verzet was als grond aange»voerd, dat het dwangschrift was uitgevaardigd den »25 November 1892, terwijl de erflaatster was over»leden den 23 April 1887, zoodat op grond van »art. 63 der successiewet het recht van het Bestuur »tijdens het uitvaardigen van het dwangschrift zou »zijn vervallen. Deze grond nu, wordt door de »rechtbank verworpen; noch de bewering van oppo»sant dat de termijnen van gemeld art. 63 zouden »zijn termijnen van verval, noch het subsidiair »aangevoerde, dat, zoo er hier van verjaring sprake »moet zijn, deze zoude zijn ingevallen, wordt door »de Rechtbank juist geoordeeld.

»Maar in zijn memorie van repliek had opposant »ook aangevoerd, dat hem op grond van art. 20 der »successiewet een termijn van zes maanden, nadat »het arrest van het Gerechtshof te 's Hertogenbosch »van den 12 Juli 1892 in kracht van gewijsde was »gegaan, had moeten gelaten zijn. Met deze bewe»ring heeft de Rechtbank zich vereenigd en op »dien grond het uitgevaardigde dwangschrift buiten »effect gesteld.

»Ik ben het met den directeur der registratie en

8388. »domeinen volkomen eens dat door deze uitspraak »de Rechtbank art. 20 der successiewet heeft ge»schonden. Maar daarmede is nog niet tevens de »wenschelijkheid van de voorziening in cassatie uit»gemaakt.

»Het kan wel is waar in vele gevallen wenschelijk »zijn, dat bij procedures over de echtheid van tes»tamenten niet zes maanden nadat de rechterlijke »uitspraak in kracht van gewijsde is gegaan met »de invordering van het verschuldigde successie»recht behoeft gewacht te worden, doch daarvoor »komt het niet bepaald noodig voor, in dit »geval, een uitspraak van den Hoogen Raad uit »te lokken.

»De eenige bedenking die bij mij tegen het »berusten in het vonnis is gerezen is deze: Zal, »wanneer nu, na het verstrijken van den tijd in »het vonnis bedoeld, opnieuw, op grond van nala»tigheid van den opposant tot het indienen eener »memorie van aangifte, tegen hem een dwanschrift »moet worden uitgevaardigd, daartegen door hem »niet een beroep kunnen worden gedaan op de »exceptie van gewijsde zaak (zie echter het vonnis »der Rechtbank te Arnhem van den 6 Mei 1872 »Weekbl. v. h. Recht n°. 3482).

»Het zal mij aangenaam zijn Uw gevoelen omtrent »dit punt te mogen vernemen."

De landsadvocaat gaf hierop bij zijn advies van den 25 Juni 1893, n°. 590, het volgende te kennen:

»Ik geloof niet dat in de casus-positie met grond »de exceptie van gewijsde zaak kan worden voor»gesteld, wanneer de administratie, na berusting »in het vonnis van 26 Mei jl., opnieuw een dwang-

8388. »schrift tegen den opposant uitvaardigt tot betaling »van successierecht.

»Want volgens art. 1954 B. W. strekt het gezag »van een gewijsde zich niet verder uit dan tot het »onderwerp van het vonnis, waaruit blijkt, dat het »niet enkel aankomt op identiteit van eisch, oor»zaak en partijen, maar ook op den inhoud der »beslissing.

»Nu is bij het vonnis van 26 Mei het dwang»schrift buiten effect gesteld, niet omdat het recht »van vorderen in het geheel niet meer aan de »administratie zoude toekomen, maar omdat zij dat »recht niet kan doen gelden binnen de eerste zes »maanden nadat de verplichting tot aangifte is ont»staan. Wanneer dus na het verstrijken van dezen »termijn opnieuw een dwangschrift wordt uitge»vaardigd, dan zal het vonnis niet tegen die vor»dering kunnen worden ingeroepen."

Naar aanleiding van dit advies heeft het Bestuur machtiging verleend om in het vonnis der Rechtbank te 's Hertogenbosch te berusten, doch tevens voorgeschreven om dit vonnis aan den opposant te doen beteekenen en een nieuw dwangschrift tegen hem uit te vaardigen, indien hij nu de in het vonnis bedoelde termijn was verstreken, nog ongenegen bevonden werd om een memorie van aangifte in te dienen. (*Miss. van* 6 *Juli* 1893, *n*°. 28.)

8389. *Beëediging. Aangifte bij dezelfde memorie van de nalatenschap van zekeren erflater en van een door diens overlijden bij opvolging overgegaan vruchtgebruik. Toepassing van de artt.* 28 *en* 30 *der successiewet.* A. deed bij memorie, ingediend den 1 Maart 1892 aangifte:

1°. als erfgenaam van zijn broeder B., overleden

8389. te O. den 5 September 1891, van diens nalatenschap, die een saldo van *f* 1358 opleverde;

2°. als verkrijger van het vruchtgebruik bij opvolging door het overlijden van dien erflater, welk vruchtgebruik was ingesteld door C., overleden te O. den 20 Juni 1885.

Door den aangever was alleen afgelegd de eed, voorgeschreven in art. 28 der wet op het recht van successie en overgang bij overlijden. Men meende, dat hiermede genoegen genomen kon worden, omdat hier het meerdere het mindere zou insluiten. Daartegen werd aangevoerd dat de verkrijging uit de nalatenschap van B. staat naast die uit de nalatenschap van C. Dat beide verkrijgingen hier bij een memorie mochten worden aangegeven (1), neemt niet weg, dat beide moesten beëedigd worden. Het Bestuur heeft zich bij deze wetsuitlegging aangesloten; ook de eed, bij art. 30 van gemelde wet voorgeschreven, had dus afgelegd moeten zijn. (*Res. van* 1 *Juni* 1893, *n°.* 8.)

8390. *Beëediging. Aangifte zijdlinie. Memorie ingediend door twee lasthebbers van een erfgenaam, daartoe zoo te zamen als ieder afzonderlijk gemachtigd. Met den eed van een der gemachtigden kan genoegen genomen worden.* Wegens eene in de zijdlinie verervende nalatenschap, waarvan het actief meer dan *f* 300 bedroeg, werd namens een der erfgenamen, die in het buitenland woonachtig was, eene memorie van aangifte ingediend door twee personen, daartoe bij notarieele akte zoo te zamen als ieder afzonderlijk gemachtigd.

(1) Vgl. P. W. n°. 6826.

8390. Naar aanleiding van een door de beide lasthebbers gedaan verzoek om, overeenkomstig art. 32 der wet op het recht van successie en van overgang bij overlijden, de ingediende aangifte namens hun lastgever te mogen beëedigen is door het Bestuur beslist, dat in gevallen als het onderwerpelijke, indien twee lasthebbers zoo te zamen, als ieder afzonderlijk, tot het afleggen van den eed zijn gemachtigd, met de beëediging der memorie door een der lasthebbers genoegen kan worden genomen. (*Res. van* 20 *Maart* 1893, *n*°. 83.)

8391. *Benificiaire aanvaarding. Na de indiening der memorie van aangifte eener nalatenschap, waarvan het zuiver saldo minder bedraagt dan de besproken legaten, wordt de verklaring van aanvaarding onder het voorrecht van boedelbeschrijving afgelegd. Herrekening der rechten.* Een erflaatster benoemde hare minderjarige nicht B. tot eenige erfgename en legateerde aan andere bloedverwanten eenige onroerende goederen, onder verplichting tot het dragen van de hypothecaire schulden, welke bij haar overlijden te haren laste op die onroerende goederen zouden gevestigd zijn.

Blijkens de van deze nalatenschap door B.'s voogd ingediende memorie van aangifte, bestond het actief uitsluitend uit de gelegateerde onroerende goederen, geschat op *f* 5500, terwijl tot het passief, behalve de hypothecaire schulden ad *f* 3306.12^5, nog behoorden eenige schulden en lasten, samen ad *f* 755 30^5, zoodat het zuiver saldo der nalatenschap bedroeg *f* 1438.57.

Daar tijdens het indienen der memorie van aangifte de voogd van de erfgename nog geen verklaring van benificiaire aanvaarding had afgelegd,

8391. berekende de ontvanger ten laste van de legatarissen recht van successie over de geheele waarde der onroerende goederen, na aftrek der hypothecaire schulden, zulks op grond van de onder n°. 5253 van dit werk opgenomen beslissing, waarbij is aangenomen dat ook een minderjarige als zuiver erfgenaam moet worden aangemerkt, wanneer de vereischte verklaring van aanvaarding onder het voorrecht van boedelbeschrijving niet door den voogd is afgelegd.

Na de indiening der memorie van aangifte, werd door den voogd ter griffie van de Arrondissements-Rechtbank de verklaring van benificiaire aanvaarding afgelegd. Hierop werd door de legatarissen het verzoek gedaan de berekening der wegens de nalatenschap verschuldigde rechten, welke nog niet waren betaald, naar aanleiding van de ter griffie afgelegde verklaring, te herzien.

Een der op dit verzoek gehoorde ambtenaren gaf een gunstige beschikking in overweging, daar tengevolge van een tusschen den voogd en de legatarissen gesloten overeenkomst, de laatsten alle schulden hadden betaald en de legaten dus feitelijk tot op het zuiver saldo waren ingekort, hoewel dan ook niet de formeele weg was betreden.

Van een andere zijde werd hiertegen aangevoerd, dat de tusschen den voogd en de legatarissen gesloten overeenkomst omtrent de betaling der schulden blijkbaar een gevolg daarvan was, dat de legaten voor het geheel aan de legatarissen waren overgelaten, zoodat een zuivere aanvaarding door of namens de erfgename had plaats gehad. Aan de na de indiening der aangifte uitgebrachte verklaring

8391. van benificiaire aanvaarding, werd van die zijde alle rechtsgevolg ontzegd, als geheel in strijd zijnde met de voorafgaande zuivere aanvaarding.

Het Bestuur heeft zich met dit laatste gevoelen niet vereenigd en machtiging verleend om de wegens de nalatenschap verschuldigde rechten met inachtneming der afgelegde verklaring van aanvaarding onder het voorrecht van boedelbeschrijving te doen herrekenen, indien door den voogd der erfgename bij nadere memorie, onder inroeping van den afgelegden eed, van de benificiaire aanvaarding aangifte werd gedaan en daarbij werd verklaard dat door de gezamelijke legatarissen uit den boedel niet meer werd verkregen dan het zuiver saldo der nalatenschap. Daargelaten de vraag of de overeenkomst tusschen erfgenamen en legatarissen waarbij wordt bepaald, dat in plaats van de legaten in te korten het volle bedrag uitgekeerd zal worden, mits legatarissen ter concurrentie van het in te korten bedrag schulden voor hunne rekening nemen, als een daad van zuivere aanvaarding kan worden beschouwd, bestond er in het onderwerpelijk geval geen bezwaar om de verklaring van benificiaire aanvaarding voor de berekening der rechten in aanmerking te nemen, omdat de minderjarige erfgename, met het oog op de bepaling van art. 459, § 1 B. W., door de overeenkomst tusschen den voogd en de legatarissen omtrent de afgifte der legaten en de betaling der schulden gesloten, niet gebonden kon worden geacht. (verg. Diephuis, N. B. R. Syst., deel 5, bl. 438 en 439 en Opzoomer, het B. W. verklaard, deel 2, bl. 377.) (*Res. van* 16 *Mei* 1893, *n*°. 49.)

8392. *Bestanddeelen. Uitsluiting van elke huwelijksgemeenschap. Onroerende goederen, staande huwelijk aangekocht ten name der vrouw.* Het gerechtshof te *Amsterdam* heeft op den 30 Juni 1892 het volgende vonnis gewezen:

»Het Hof enz.;

»*Overwegende* in rechten:

»dat wijlen K. H. op 17 April 1886 te Alkmaar »is overleden en er bij de scheiding zijner nalaten»schap geschillen zijn ontstaan tusschen de overige »erfgenamen (thans geintimeerden), zijne vrouw (de »1e appellante) en zijne dochter (de 2e appellante); »dat van die geschillen is opgemaakt een proces»verbaal van zwarigheden, en de zaak vervolgens »door de geintimeerden bij rau-actie ter beslissing »is gebracht voor de Rechtbank te Alkmaar;

»*O.* wat betreft het geschil met de 1e appellante, »F. P., weduwe K. H.: dat daaromtrent door de »geintimeerden is gesteld, dat de gemeenschappelijke »erflater onder uitsluiting van alle gemeenschap met »de 1e appellante gehuwd was, die volgens huwe»lijkscontract ten huwelijk medebracht $^1/_5$ in een »stuk weiland en de kleederen, contanten en kost»baarheden in de akte omschreven, waarvan het »beheer bij haren man moet geacht worden te zijn »gebleven; dat de appellante voor ten haren name »door wijlen den erflater gekochte onroerende goe»deren en daarop gebouwde huizen, die zij aanvaard »heeft, was schuldig gebleven een bedrag van »*f* 21.744, waarvan afging *f* 635 voor huwelijks»aanbrengst en *f* 4000 voor den verkoop van een »der gebouwde huizen, zoodat zij aan den boedel »haars mans ten slotte schuldig blijft *f* 17109;

»*O.* dat de 1e appellante bij de bestrijding dezer

8392. »vordering heeft gevoegd een reconventioneelen »eisch tot betaling van (behalve de reeds vermelde »f 635 + f 4000) f 2300 voor de huren der aan »haar toebehoorende huizen, dus in het geheel »f 6935, overigens bewerende ter zake van den »aankoop der onroerende goederen aan den boedel »niets verschuldigd te zijn, daar het niet bleek, »dat die aankoop geschied was met geld tot den »boedel behoorende, terwijl zulks nog bevestigd »wordt door de verklaring door haren echtgenoot »den 23 Dec. 1884 afgelegd (geregistreerd enz.) »houdende, dat hij van zijne echtgenoote F. P., »ter zake van door haar aangekochte gronden en »daarop gestichte huizen, als anderszins, hoege»naamd niets te vorderen heeft, en dat zij van »hem ook geen gelden ter leen heeft ontvangen;

»*O.* dat er over de reconventioneele vordering »geen geschil meer bestaat, daar de Rechtbank »hetgeen daarbij door de 1e appellante als terug»gave van haar huwelijksgoed gevorderd werd »blijkens het proces-verbaal van zwarigheden, van »de vordering in conventie heeft afgetrokken, zoo»dat niet behoeft te worden onderzocht, als zonder »belang voor partijen, of die terecht is afgewezen; »dat de eenige vraag, die te beslissen overblijft, »deze is: met wiens geld de onroerende goederen »zijn gekocht, òf met geld door den man voorge»schoten, als wanneer dit voorschot door de 1e »appellante aan den boedel moet worden terugbe»taald; òf met geld aan de 1e appellante toebehoo»rende, in welk geval er van geen terugbetaling »sprake kan zijn;

»*O.* dat de Rechtbank heeft beslist, dat, daar de

8392. »1e appellante niet aannemelijk heeft gemaakt, dat, »terwijl zij slechts *f* 635 ten huwelijk heeft aange- »bracht, en dus genoegzaam niets bezat, zulk een »aanzienlijk bedrag uit hare beurs voor den aan- »koop der onroerende goederen kan zijn besteed; »dat zij geen aanbod van bewijs heeft gedaan om »hare stelling te bewijzen en dat dus hieruit volgt, »dat zij het gevorderde saldo van rekening nog aan »den boedel haars mans verschuldigd is;

»*O.* dat de 1e appellante daartegen aanvoert, dat »zij, als gerendeerde, niets te bewijzen heeft; dat »tegenover elke uitgaaf een post van ontvangst »moet staan, die *in casu* is weggelaten;

»dat er niets onmogelijks in ligt, dat zij tijdens »haar huwelijk door erven of schenkingen van »derden is verrijkt; dat in ieder geval haar man »heeft verklaard niets te vorderen te hebben;

»*O.* echter, dat deze bestrijding van het vonnis »niet afdoende is; dat toch de hier gevolgde proce- »dure is die van het proces-verbaal van zwarig- »heden, waarbij volgens art. 697 B. R. de meest »gereede partij dagvaardt, waarna ieder der deel- »genooten zijne zwarigheden aanvoert en bewijzen »moet; dat wel is waar vaststaat, dat de geinti- »meerden rekening moeten doen aan de weduwe »van het beheer haars mans over hare goederen, »maar dat die rekening alleen moet bevatten de »werkelijke ontvangsten en uitgaven (art. 774 B. R.) »terwijl het de taak blijft der gerendeerde, om, »wanneer deze beweert, dat ten onrechte een post »in ontvang is weggelaten, daarvan het bewijs te »leveren; dat eindelijk de verklaring van K. H. »waarschijnlijk gegeven is met het doel om de

8392. »verbodsbepaling van art. 1715 B. W. te ontduiken »en in allen gevalle daarbij niet gezegd wordt dat »de uitgaaf voor den aankoop der onroerende »goederen is terugbetaald;

»*O.* dat dus de tegen het beklaagde vonnis ge»opperde zwarigheden zijn ongegrond en dit behoort »te worden bevestigd;

»Rechtdoende in hooger beroep;

»Bevestigt het vonnis op den 12 December 1889 »door de Rechtbank te Alkmaar tusschen partijen »gewezen."

8393. *Erfstelling. Bevoordeeling van den erfgenaam behoort niet tot het wezen eener erfstelling. De beschikking waarbij iemand tot erfgenaam wordt ingesteld, onder verplichting om, wat van de nalatenschap na afbetaling van legaten en lasten zal overblijven, in te schrijven op een der grootboeken N. W. S. ten einde tot een fonds voor weldadige doeleinden te dienen, bevat geene verbodene erfstelling over de hand.* Arrest van het Gerechtshof te *Amsterdam* van den 10 Juni 1892, waarin o. a. voorkomt:

»*Overwegende* in rechten: ten aanzien der con»clusiën der appellanten:

»dat de woorden van het testament op zich zelve »aan duidelijkheid niets te wenschen overlaten, en »dat daaruit voldoende blijkt, wat de erflaatster »heeft gewild, dat met haar aanzienlijk vermogen, »waarover zij de volledige beschikking heeft, moet »geschieden; — dat zij daarbij tot hare erfgenamen »benoemt, de geintimeerden W. en L. (die tevens »met Jhr. Mr. v. A. tot executeuren zijn aangesteld) »en aan hen opdraagt om hetgeen van hare nalaten»schap zal overblijven, na afbetaling van alle

8393. »legaten en lasten van welken aard ook, in te »schrijven op het $2^1/_2$ pct. Grootboek der Werkelijke »Schuld, ten einde met nog eenige onroerende »goederen tot een fonds te dienen tot weldadige »doeleinden, waarvan zij de wijze van beheer en »de bestemming nog nader omschrijft; dat dan ook »de vraag niet is, *wat* de testatrice gewild heeft, »maar uitsluitend *of* hetgeen zij gewild heeft in »strijd is met de wet, de goede zeden of de open»bare orde;

»*O.* dat de eerste rechter die vraag met het oog »op art. 932 B. W. ontkennend heeft beantwoord »en het testament tegen de talrijke en uiteenloopende »aanvallen, waaraan het heeft bloot gestaan, heeft »gehandhaafd, — terwijl de appellanten zich daarbij »hoofdzakelijk ten doel hebben gesteld, om aan te »toonen, vooreerst, dat niet W. en L., maar de »stichting als erfgenaam is bedoeld, en vervolgens, »dat de stichting geen erfgenaam kan zijn, als niet »bestaande tijdens den dood der erflaatster, en als »*persona incerta;*

»*O.* ten aanzien van de erfstelling van W. en L., »dat terecht bij het vonnis de stelling is verworpen, »dat tot het wezen van het erfgenaamschap behoort »bevoordeeling van den erfgenaam; dat hij erfge»naam is die den overledene onmiddellijk opvolgt »in al of in een evenredig deel van zijne goederen, »rechten, rechtsvorderingen en schulden (in uni»versum jus defuncti); dat wel is waar in den regel »met eene erfstelling bevoordeeling van den erfge»naam wordt beoogd, doch dat deze voor de geldig»heid daarvan niet onmisbaar is; dat als W. en L. »persoonlijk geen voordeel uit de erfstelling trekken,

8393. »zulks niet kan beletten, dat zij tevens zijn erfgenamen; dat in het testament geene bepalingen »voorkomen, met dit begrip in strijd; dat de uitkeering der legaten en de betaling der schulden »en lasten, daarbij uitdrukkelijk is voorgeschreven, »en dat W. en L. de opdracht ontvingen, niet om »de geheele nalatenschap voor de oprichting der »stichting te bezigen, maar slechts dat deel, hetwelk na afbetaling van al het verschuldigde zal »overblijven, en om dat te beheeren;

»*O.* dat hiermede dus vervalt de eerste grief der »appellanten, dat W. en L. re vera geen erfgenamen »zouden zijn, maar slechts tusschen beide komende »personen en dat niemand anders dan de stichting »als erfgenaam door de testatrice zou zijn bedoeld; »dat het testament uitdrukkelijk zegt: dat aan hen »als erfgenamen een last wordt opgelegd; dat zoodanige erfstelling met een last (sub modo) volkomen rechtsgeldig is, en dat het voor de bestaanbaarheid daarvan niet noodig is, dat er voor »den erfgenaam na het volbrengen van den last »eenig voordeel uit de nalatenschap overblijft;

»*O.* dat de appellanten, uitgaande van de onjuiste »stelling, dat W. en L. geen erfgenamen zijn, en »aannemende, dat de stichting als erfgenaam is »bedoeld, vervolgens bij hunne tweede grief tegen »het vonnis op die stichting kritiek uitoefenen, als »niet bestaande tijdens het overlijden der erflaatster, »als niet behoorlijk omschreven en als persona »incerta, zoodat die volgens art. 946, 1e lid B. W. »geen erfgenaam kan zijn;

»*O.* dat dit betoog eigenlijk geen wederlegging »behoeft, omdat uit het testament, waarin de

8393. »testatrice uitdrukkelijk zegt: »Ik wil, dat na mijn »»overlijden door mijne na te noemen erfgenamen »»een fonds zal worden gesticht en gevestigd van »»al hetgeen van mijne bezittingen zal overblijven", »duidelijk blijkt, dat zij het op te richten fonds ook »niet als erfgenaam heeft bedoeld;

»*O.* dat het trouwens niet te ontkennen is, dat »bij het ontbreken eener wet op dit stuk er omtrent »goederen in de doode hand, fondsen tot liefdadige »doeleinden en stichtingen veel onzekerheid heerscht; »dat het B. W. benevens de Armenwet slechts ter- »loops hiervan spreken, maar dat toch in verband »daarmede door de rechtsleer en de rechtsspraak »als geldig is aangenomen, dat men bij testament »een fonds tot liefdadige doeleinden kan afzonderen, »dat als stichting door den enkelen wil rechtsper- »soonlijkheid bekomt en erven kan, zonder dat »daartoe meer vereischt wordt dan kennisgeving »aan het gemeentebestuur en zonder dat bepaalde »vormen zijn voorgeschreven; dat hetzelfde geldt »van den last, zooals hier, aan erfgenamen om »eene stichting op te richten, terwijl overigens, »al ware die last onbestemd of onvolmaakt om- »schreven, zulks op de bestaanbaarheid der erf- »stelling geen invloed hebben zou;

»*O.* dat als derde grief door appellanten tegen »het vonnis is aangevoerd, dat de daarbij gehand- »haafde testamentaire bepalingen inderdaad niet »anders bevatten dan eene rechtens verboden erf- »stelling over de hand, omdat als werkelijk W. en »L. erfgenamen zijn, zij den last hebben ontvangen, »om die erfenis te bewaren en uit te keeren aan »een derde, de stichting;

8393. »*O.* dat het gezochte en onaannemelijke dezer »tegenwerping dadelijk in het oog valt, als men »bedenkt dat hier 1°. van *bewaren* der erfenis geen »sprake is, en het fonds op 6 Juni 1890 bij stich- »tingsbrief is opgericht, 2°. het *ordre successif* of de »reeks der aan elkaar gesubstitueerde erfgenamen »ontbreekt, en 3°. de ingestelde erven niet verplicht »zijn tot *uitkeering* der nalatenschap aan, maar »tot oprichting van, een fonds tot liefdadige einden, »zoodat deze erfstelling niet valt onder de verbods- »bepaling van art. 926 B. W."

Het beroep in cassatie, tegen dit arrest ingesteld, is verworpen bij arrest van den *Hoogen Raad* van den 4 Mei 1893 luidende:

»De Hooge Raad enz.,

»Partijen gehoord;

»Gezien de stukken;

»*Overwegende* dat als eerste middel van cassatie is »voorgesteld: Schending en verkeerde toepassing »van de artt. 921, 943, 946, 958 en 1001 B. W., »omdat de heeren W. en L., schoon erfgenamen »genoemd, inderdaad slechts zijn personae inter- »positae ten behoeve der stichting, voor welke de »geheele erfenis, na betaling van de schulden en »legaten, bestemd is, doch die, als zijnde hare »oprichting aan de quasi-erfgenamen overgelaten, »onbekwaam is om uit kracht van het testament te »kunnen genieten, zoodat de geheele beschikking »nietig is;

»*O.* dat bij het bestreden arrest feitelijk is beslist »dat de erflaatster bij het testament, welks woorden »volgens het Hof aan duidelijkheid niets te wenschen »overlaten, tot erfgenamen benoemt de geintimeer-

8393. »den, verweerders in cassatie, W. en L., en aan »hen opdraagt om hetgeen van hare nalatenschap »zal overblijven, na afbetaling van alle legaten en »lasten van welken aard ook, in te schrijven op »het $2^1/_2$ pct. Grootboek W. S. ten einde met nog »eenige onroerende goederen tot een fonds te dienen »tot weldadige doeleinden, terwijl uit dat testament »duidelijk blijkt, dat zij het op te richten fonds »niet als erfgenaam heeft bedoeld;

»dat het Hof oordeelt, dat deze beschikking niet »in strijd is met de wet, de goede zeden en de »openbare orde; dat hij erfgenaam is, die den »overledene onmiddellijk opvolgt in al of in een »evenredig deel van zijne goederen, rechten, rechts»vorderingen en schulden (in universum jus de»functi); dat wel is waar in den regel met eene »erfstelling bevoordeeling van den erfgenaam wordt »beoogd, doch dat deze voor de geldigheid daarvan »niet onmisbaar is; dat als W. en L. persoonlijk »geen voordeel uit de erfstelling trekken, zulks »niet kan beletten, dat zij rechtens zijn erfgenamen, »en dat in het testament geene bepalingen voor»komen, met dit begrip in strijd;

»*O.* dat hiertegen bij de toelichting van het middel »in hoofdzaak is aangevoerd, dat de opvolging in »al de rechten en verplichtingen van den erflater »wel het *gevolg* is van het erfgenaamschap, maar »dat zijn *wezen* daarin niet zou zijn gelegen; dat »moge al eene erfenis niet altijd voordeelig voor »den erfgenaam blijken te zijn, de erfstelling bij »uitersten wil, in onderscheiding van de vererving »bij versterf, volgens de bedoeling van den wet»gever, naar des erflaters intentie, den aard eener

8393. »schenking, bevoordeeling van den erfgenaam, »moet hebben, en dat daarom W. en L., die »volgens de uiterste wilsbeschikking niets uit de »nalatenschap genieten, geen werkelijke erfgenamen »zijn, maar slechts tusschen beide komende personen, door wier bemiddeling de nalatenschap »komt aan de stichting, welke derhalve als de ware »erfgenaam zoude zijn te beschouwen;

»*O.* daaromtrent, dat nergens uit blijkt, dat onze »wetgever zoude hebben willen afwijken van de »algemeen gehuldigde, in het Romeinsche recht »reeds uitgedrukte leer, dat het erfgenaamschap is »de opvolging in alle voor overgang vatbare rechten »en verplichtingen van den erflater, en dat hij een »ander begrip van erfgenaamschap daarvoor in de »plaats zoude hebben willen stellen, terwijl het »tegendeel, althans voor zooverre de *goederen* der »nalatenschap betreft, veeleer volgt uit art. 880 en »1002 B. W.; dat evenmin blijkt, dat de erfopvolging krachtens uitersten wil een ander karakter »zoude hebben dan de erfopvolging bij versterf; »dat al moge de wetgever in art. 1001 het woord »»geeft" hebben gebezigd, hieruit niet volgt, dat »de erfstelling in onderscheiding van de erfopvolging bij versterf, den aard eener schenking zou »moeten hebben; dat de beteekenis van dit artikel »veeleer deze is, dat, terwijl bij de erfopvolging »bij versterf de *wet* in art. 879 B. W. bepaalt, wie »tot de erfenis worden geroepen, volgens art. 1001, »bij de erfopvolging krachtens uitersten wil, de »*erflater* verklaart, wie hij tot erfgenamen benoemt, »terwijl overigens de strekking van dit artikel bij »eene vergelijking met art. 1004 blijkbaar is, om

8393. »het onderscheid tusschen eene erfstelling en een »legaat te doen uitkomen;

»*O.* dat mitsdien het Hof terecht heeft beslist, »dat de benoeming van W. en L. tot erfgenamen, »hoewel zij niets uit de nalatenschap genieten, niet »in strijd is met de wet;

»*O.* dat hiermede tevens vervalt de bij het middel »gevoerde bewering, dat zij slechts als tusschen beide »komende personen zouden te beschouwen zijn;

»dat bovendien van eene beschikking, als in »art. 958 verboden wordt, in dezen geen sprake »kan zijn, omdat dit artikel kennelijk doelt op het »geval, dat een erflater ten voordeele van een »*bestaand* persoon wil beschikken, die onbekwaam »is om te erven, terwijl hier zoodanig persoon »tijdens het maken van den uitersten wil *niet* »*bestond*, daar de stichting, welke volgens eischer»esse als de werkelijk bedoelde erfgenaam zou »moeten worden aangemerkt, eerst later zoude »worden opgericht, en zoo zij reeds bestaan had, »niet onbekwaam zou zijn geweest om te erven;

»*O.* dat alzoo het eerste cassatiemiddel is onge»grond;

»*O.* dat als tweede cassatiemiddel is aangevoerd: »Schending en verkeerde toepassing van de artt. »921 en 926 B. W., omdat, zoo de heeren W. en L. »inderdaad erfgenamen zijn, de last, waaronder »zij het zijn, de geheele beschikking maakt tot een »verboden erfstelling over de hand, wier nietigheid »niet door een beroep op de leer van de voorwaarde »of van den modus kan worden ontgaan;

»*O.* dat dit middel is gericht tegen de overweging »in het bestreden arrest, dat hier 1°. van *bewaren*

8393. »der erfenis geen sprake is, 2°. het *ordre successif* »of de reeks der aan elkaar gesubstitueerde erfgenamen ontbreekt, en 3°. de erven niet verplicht »zijn tot *uitkeering* der nalatenschap aan, maar »tot oprichting van, een fonds tot liefdadige einden, »zoodat deze erfstelling niet valt onder de verbods»bepaling van art. 926 B. W.;

»*O*. te dien aanzien, dat daargelaten de vraag of »er in deze aan eene bewaring zou kunnen worden »gedacht, het Hof in elk geval zeer terecht heeft »beslist, èn dat hier de reeks van gesubstitueerde »erfgenamen ontbreekt, èn dat de als erfgenamen »geroepenen niet verplicht zijn tot uitkeering aan »een van de erflaatster ervenden verwachter, maar »tot oprichting, later, van eene stichting door middel »van de zuivere baten der door hen, geroepenen, »verkregen nalatenschap;

»*O*. dat derhalve ook het tweede cassatiemiddel »is ongegrond;

»Verwerpt het beroep en veroordeelt de eischeres »in de kosten."

Het vorenstaande arrest werd voorafgegaan door de volgende conclusie van den procureur-generaal:

»*Edel Hoog Achtbare Heeren!* De middelen in deze »zaak voorgesteld luiden, het eerste: Schending en »verkeerde toepassing van de artt. 921, 943, 946, »958, 1001 B. W. omdat de heeren W. en L., »schoon erfgenamen genoemd, inderdaad slechts »zijn *personae interpositae* ten behoeve der stichting, »voor welke de geheele erfenis, na betaling van »de schulden en legaten, bestemd is, doch die, als »zijnde hare oprichting aan de quasi-erfgenamen »overgelaten, onbekwaam is om uit kracht van het

8393. »testament te kunnen genieten, zoodat de geheele »beschikking nietig is.

»Het tweede: Schending en verkeerde toepassing »van de artt. 921 en 926 B. W. omdat, zoo de »heeren W. en L. inderdaad erfgenamen zijn, de »last waaronder zij het zijn de geheele beschikking »maakt tot eene verboden erfstelling over de hand, »wier nietigheid niet door een beroep op de leer »van de voorwaarde of den *modus* kan worden »ontgaan.

»Het arrest verwijst, voor wat de feiten betreft, »naar het vonnis *a quo* en daaruit blijkt, dat de »testatrice de heeren W. en L. benoemd en gesteld »heeft *tot eenige erfgenamen harer nalatenschap*. De »testatrice heeft dus W. en L. aangewezen om haar »in al hare rechten en verplichtingen, dus ook in »hare goederen, op te volgen, en indien het dus »de bedoeling der eischeresse is, ten bewijze dat »de stichting is erfgename, te beweren, dat W. en »L. geen erfgenamen *kunnen* zijn, omdat de erflaat»ster niet, zooals art. 1001 B. W. voor de erfstel»ling vordert, hun de bij haar overlijden na te »laten goederen bij haar testament *gegeven heeft*, »dan is dat zeer stellig eene dwaling. Wel is het »waar, dat, tengevolge van den last met de erf»stelling verbonden, om hetgeen na afbetaling van »alle lasten en legaten van de nalatenschap zal »overblijven, in te schrijven op het $2^1/_2$ pct. Groot»boek der Werkelijke Schuld, ten einde met nog »eenige onroerende goederen tot een fonds te dienen »tot weldadige doeleinden, de erfstelling voor W. »en L. geen voordeel zal opleveren. Dat doet echter »niets ter zake, vermits, zooals door het Hof terecht

8393. »wordt opgemerkt, bevoordeeling van den erfgenaam »door de erfstelling, niet tot het wezen van het »erfgenaamschap behoort, en de pleiter voor de »eischeresse die beweerde dat dit wel zoo is, dat »bij elke erfstelling, zal zij werkelijk eene *erfstelling* »en de verwachter *erfgenaam* zijn, de intentio bij »den testateur moet bestaan, om den verwachter »*te bevoordeelen*, is in gebreke gebleven de wetsbe»palingen aan te wijzen waaruit dat voortvloeit. »Want dat staat niet in de artt. 921 en 1001 B. W. »en al wordt in de artt. 953, 946 en 958 B. W. »het verkrijgen uit een testament een *genieten*, een »*voordeel* genoemd, wat het ook in den regel is, »die artikels hebben niet de strekking het begrip »van erfstelling of erfgenaamschap te beperken, »zoodat op grond daarvan zou moeten worden aan»genomen, dat er geene erfstelling en geen erfge»naam bestaan waar de na te laten goederen »gegeven zijn onder den last voor den verkrijger, »om daaraan een hem zelven niet ten goede »komende bestemming te geven.

»W. en L. zijn dus wel degelijk de bij testament »ingestelde erfgenamen, en de bewering dat zij »zijn *tusschen beiden komende personen*, op wier naam »de beschikking is gemaakt, met welke de testatrice »bedoeld heeft te bevoordeelen eene na haar over»lijden op te richten stichting, zoodat hier in »werkelijkheid zou bestaan eene beschikking ten »behoeve van een op het oogenblik van den dood »des erflaters niet bestaanden rechtspersoon, is »onjuist. Het testament luidt: »Ik wil dat na mijn »»overlijden door mijne na te noemen erfgenamen »»een fonds zal worden gesticht en gevestigd van

8393. »»al hetgeen van mijne bezittingen zal overblijven". »Dat wat van de erfenis zal overblijven, moet dus »door de erfgenamen worden gemaakt tot een »fonds, en is niet bij het testament op hunnen »naam aan een door hen na den dood der testatrice »op te richten stichting gegeven. Zoo is het ook »door den judex facti begrepen, wiens uitlegging »van het testament hier moet worden geëerbiedigd. »En dat de handeling, die hier na den dood der »testatrice moest plaats hebben, juridiek niet aldus »zou *kunnen* plaats hebben, maar dat hetgeen de »testatrice bedoeld heeft, zich rechtens zou *moeten* »splitsen in het scheppen van den rechtspersoon »door de erfgenamen, en het door de testatrice aan »dien te scheppen rechtspersoon toekennen van het »vermogen, dat volgt uit geene der in het middel »genoemde wetsbepalingen, ja, uit geene bepaling »van onze wet, die zich van alle regeling dezer »materie onthouden heeft. Men vergelijke het arrest »van 18 Juni 1886 (*Rspr.* dl. 143, bl. 256; *Weekbl.* »n°. 5311).

»»Is het goed ter vestiging eener nieuwe stichting »»aangewezen, dan is het eenvoudig door een last »»aan den erfgenaam gegeven, en men kan niet »»zeggen dat door dien last nog niet bestaande »»personen worden bevoordeeld. Er wordt alleen »»eene instelling gegrondvest, die, eens opgericht, »hare gewone werking, haar gewoon verloop hebben »»moet." En met deze woorden van OPZOOMER, »deel 4, bl. 294, zal ik mijne bedenkingen tegen »het 1e middel besluiten.

»Na het gezegde omtrent dat middel, kan ik »omtrent het tweede zeer kort zijn.

8393. »Nietig is de beschikking, waarbij de erfgenaam »of legataris belast wordt de erfenis of het legaat »te bewaren, en aan een derde, voor het geheel »of voor een gedeelte, uit te keeren. Maar indien »men nu ook al aanneemt, met DIEPHUIS, Syst., »deel 8, bl. 308, dat het de bedoeling onzer wet is »om ook den last tot uitkeering aan een derde *bij* »*het leven van den erfgenaam of legataris* te verbieden, »zoo daarmede voor den erfgenaam of legataris de »verplichting tot bewaring van erfenis of legaat »verbonden is, indien men ook al aan de eischer»esse zou kunnen toegeven, wat ik niet geloof, »dat in den aan deze erfgenamen opgelegden last »eene verplichting tot bewaring van een gedeelte »der erfenis, als in art. 926 B. W. bedoeld, ligt »opgesloten (men zie omtrent dit punt DIEPHUIS, »t. a. p., bl. 310), van een *last tot uitkeering aan een* »*derde* is geen sprake hier, waar niet bij testament »bepaald is, dat de erfgenamen de goederen in de »erfstelling begrepen, of de opbrengst daarvan, »*aan eene stichting zullen geven*, maar dat door hen »van hetgeen van de nalatenschap zal overblijven »*eene stichting zal worden gemaakt*. Deze erfgenamen »moeten zich dus wel ontdoen van het door hen »geërfde vermogen, maar door daarvan eene stich»ting te creëeren, niet door het aan eene stichting, »die vooraf door hen zal worden in het leven »geroepen en ook zonder dat vermogen zal bestaan, »uit te keeren, en eene fidei-commissaire substitutie »zonder verplichting tot uitkeering *aan een gesubsti*»*tueerde* is ondenkbaar.

»Ik concludeer tot verwerping van het beroep met »veroordeeling van de eischeresse in de kosten."

8394. *Executeurs. Kunnen executeurs bij huwelijksche voorwaarden worden benoemd, en kan deze benoeming bij een later testament worden herroepen?* Vonnis der Arrondissements-Rechtbank te *Haarlem* van den 14 Februari 1893 luidende:

»De Rechtbank enz.;

»Wat de daadzaken betreft:

»*Overwegende* dat de eischers in hun voorzegde »qualiteit bij dagvaarding en conclusie van eisch de »veroordeeling van den gedaagde vorderen tot ont»ruiming van de daarbij omschreven huismans»woning met verdere aanhoorigheden, en perceelen »weiland, een en ander behoorende tot de bijzon»dere nalatenschap van voornoemde erflaatster, »blijkens daarvan op 5 Jan. 1892 ten overstaan van »den te Z. resideerenden notaris P. M. ten verzoeke »en in tegenwoordigheid, onder meerdere gerechtig»den, ook van den ged., opgemaakte boedelbeschrij»ving, tot welker inbezitneming zij gerechtigd en »verplicht zijn, doch die de ged. sedert den dood »der erflaatster zonder eenigen wettigen titel bewoont »en gebruikt en die hij niettegenstaande vele min»nelijke aanmaningen en eene hem op 15 April »1892 bij deurwaardersexploit beteekende sommatie »in gebreke blijft te ontruimen en ter beschikking »der eischers te stellen;

»zijnde ten dienenden dage op dien grond door »hen geconcludeerd overeenkomstig de aan het »hoofd van dit vonnis geplaatste conclusie;

»*O.* dat de ged. bij conclusie van antwoord ter »bestrijding dier vordering heeft aangevoerd:

»*a.* dat de eischers, de hoedanigheid die zij zich »toekennen niet, althans niet uitsluitend, bezitten,

8394. »omdat hij ged. en de erflaatster, zijne echtgenoote, »bij huwelijkscontract op 1 Juli 1872 voor den »destijds te W. resideerenden notaris J. de C., »hierbij in het geding gebracht, eenige testamen»taire beschikkingen hebben gemaakt, en onder »meer elkander over en weder hebben benoemd »tot uitvoerder of uitvoerster van de daarbij ge»maakte uiterste wilsbeschikking, met al zoodanige »macht als de wet aan die betrekking toekent en »speciaal met het recht van inbezitneming van al »zijne of hare goederen, en dus hij ged. is uit»voerder van de bij dat huwelijkscontract gemaakte »uiterste wilsbeschikking op grond dat huwelijks»voorwaarden na de voltrekking des huwelijks op »geenerlei wijze kunnen veranderd worden en dus »het testament van zijne echtgenoote niet wettig »is, voor zoover het bepalingen inhoudt met dat »huwelijkscontract strijdende;

»*b*. dat al hadden de eischers werkelijk en met »uitsluiting van ieder ander de hoedanigheid in »welke zij optraden, zij toch niet verplicht en niet »bevoegd zouden zijn tot het instellen dezer vor»dering, die wel aan de gezamenlijke erfgenamen, »maar niet aan uitvoerders van uiterste wilsbe»schikkingen toekomt en zij van niemand daartoe »last hadden gekregen;

»*c*. dat het ook onwaar is, dat hij ged. de be»doelde perceelen zonder eenigen titel bewoont en »gebruikt, daar wijlen zijne echtgenoote hem bij »het huwelijkscontract het recht heeft gegeven die »na haar overlijden te huren voor 10 achtereen»volgende jaren voor *f* 1400 's jaars en hij ver»klaard heeft van dat recht gebruik te willen

8394. »maken, en bereid te zijn den huurprijs zooveel »als noodig is te verhoogen, wanneer mocht blijken, »dat hij daardoor meer voordeel zou genieten uit »hare nalatenschap dan waarop hij volgens de wet »recht heeft; en

»*d*. dat ook al konde de bevoegdheid van de »eischers om te procedeeren worden aangenomen, »deze toch geen recht zouden hebben om rauwelijks »ontruiming te vorderen, doch de wijze hadden te »volgen voorgeschreven bij de artt. 695—698 B. R, »hadden behooren te vragen beslissing over de ge»schillen, geconstateerd bij het proces-verbaal van »zwarigheden ontstaan in den loop der werkzaam»heden van de scheiding der nalatenschap van de »meergenoemde erflaatster, behelzende de bewerin»gen van partijen, opgemaakt door notaris P. M. »te Z. den 25 Maart 1892;

»Op die gronden concludeerende tot niet-ontvan»kelijk-verklaring van de eischers in hunnen eisch, »immers tot ontzegging daarvan cum expensis;

»*O*. dat de eischers onder persistit bij hunne conclu»sie van eisch, bij repliek nog in het breede de tegen »hunne vordering aangevoerde beweringen hebben »trachten te wederleggen, en dat de ged. bij dupliek »mede persisteerende bij zijne conclusie van ant»woord nog uitvoerig die beweringen heeft trachten »te staven, waarop na mondelinge toelichting eene »uitspraak van de Rechtbank is gevraagd;

»Wat het recht betreft:

»*O*. ten aanzien van de door den ged. vóór alles »beweerde niet-ontvankelijkheid der eischers op »grond dat deze niet bezitten de hoedanigheid, »waarin zij in deze ageeren, van uitvoerders der

8394. »uiterste wilsbeschikkingen en beredderaars der na-»latenschap van wijlen ged.'s echtgenoote J. v. 't V.;

»*O.* dat tusschen partijen is onbetwist en mits-»dien als ten processe vaststaande mag worden »aangenomen;

»1°. dat de ged. en diens echtgenoote, nu wijlen »de erflaatster J. v. 't V. eerder wed. J. P., vóór »hun blijkens extract uit het register van huwelijken »der gemeente A. op den 4 Juli 1872 aldaar ge-»sloten huwelijk, bij huwelijkscontract den 1 Juli »1872 verleden voor den destijds te W. resideeren-»den notaris J. de C. onder meerdere beschikkin-»gen omtrent hunne goederen en nalatenschappen, »elkander over en weder hebben benoemd tot uit-»voerder of uitvoerster van de bij dat contract »gemaakte uiterste wilsbeschikkingen met al zoo-»danige macht als de wet aan die betrekking toe-»kent en speciaal met het recht tot inbezitneming »van al zijne of hare goederen;

»2°. dat gezegde erflaatster bij haar testament, »verleden den 29 April 1885 voor den te U. resi-»deerenden notaris B. W. L. met herroeping van »alle door haar tot dien dag gemaakte uiterste »willen, de eischers heeft aangesteld tot uitvoerders »van haren uitersten wil, directeuren in haar sterf-»huis en van haar begrafenis en beredderaars van »hare nalatenschap met bevoegdheid om hare goede-»ren in bezit te nemen zoolang dit van rechtswege »duren mag;

»*O.* dat dus de door den ged. beweerde niet-»ontvankelijkheid van de eischers afhangt van de »beantwoording der beide volgende vragen:

»1°. kan een uitvoerder van eenen uitersten

8394. »wil worden benoemd bij het huwelijkscontract?
»en zoo ja:
»2°. kan zoodanige benoeming worden herroepen »en mitsdien krachteloos gemaakt door eenen lateren »uitersten wil?
»*O.* ad Ium:
»dat de Wet in den 8sten titel van het 1e Boek »van het Burg. Wetboek aan de aanstaande echt»genooten de bevoegdheid geeft niet alleen om »door huwelijksvoorwaarden gemaakt in den daarbij »bepaalden vorm, af te wijken van de regelen »opzichtelijk de wettelijke gemeenschap van goede»ren, maar ook om behoudens zekere tevens vast»gestelde beperkingen bij de daarvan op te maken »akte, het zoogenaamde huwelijkscontract, testa»mentaire beschikkingen te maken en op die wijze »bepalingen te maken omtrent de regeling hunner »nalatenschappen;
»*O.* dat tot zoodanige regeling, hoezeer niet met »name bij de wet genoemd, of daarin opgenomen, »ook moet geacht worden te behooren de opdracht »aan een of meer personen om die regeling te »kunnen bewerkstelligen en de nalatenschap tot »effenheid te brengen, met andere woorden om de »in art. 1012 B. W. aangeduide uitvoerders der »uiterste wilsbeschikkingen aan te stellen;
»*O.* dat hiertegen niet afdoet het in dat artikel »omtrent de wijze der benoeming van uitvoerders »van uiterste willen bepaalde, omdat al moet dit »worden opgevat in dien zin dat die benoeming »alleen en uitsluitend kan geschieden hetzij bij »eigenlijk gezegden uitersten wil, hetzij bij eene »onderhandsche akte als bij art. 982 bedoeld, het

8394. »zoogenaamd huwelijkscontract, waarbij de aan-»staande echtgenooten blijkens het overwogene »hunne nalatenschap mogen regelen, moet geacht »worden volkomen gelijk te staan met en mitsdien »gelijke bevoegdheid te geven als uiterste wil, »zooals het dan ook wel genoemd wordt *testament »contractuel*;

»*O.* dat derhalve de eerste vraag toestemmend »moet worden beantwoord;

»*O.* alsnu ad IIum:

»dat die vraag ontkennend moet worden beant-»woord op grond van het bepaalde in art. 204 »B. W., houdende dat na de voltrekking van het »huwelijk de huwelijksvoorwaarden op geenerlei »wijze en dus ook niet door eenen lateren uitersten »wil kunnen worden veranderd;

»*O.* dat uit het hierboven overwogene alzoo volgt, »dat de benoeming van den ged. tot uitvoerder van »de uiterste wilsbeschikkingen van wijlen zijne »meergenoemde echtgenoote bij hun huwelijkscon-»tract en dus op wettige wijze geschied, niet is »herroepen door het testament der erflaatster van »den 29 April 1885, welk testament dus in dat »opzicht krachteloos is, te dien effecte, dat de »eischers niet kunnen worden geacht daarbij te »hebben verkregen de hoedanigheid van uitvoerders »van hare uiterste wilsbeschikkingen, waarin zij in »dit geding zijn opgetreden, en dus niet-ontvankelijk »moeten worden verklaard in hunne tegen den »gedaagde ingestelde vordering; met hunne ver-»oordeeling in privé in de kosten van het geding;

»Gezien behalve de aangehaalde artikelen, art. »56 B. R.;

8394. »Verklaren de eischers niet-ontvankelijk in hunne »vordering;

»Veroordeelen de eischers in privé in de kosten »van het rechtsgeding aan zijde van den ged. enz."

8395. *Fideï-commis. De nietigheid der tweede substitutie heeft tengevolge dat zoowel de eerste substitutie als de institutie behoort vernietigd te worden.* Vonnis der Arrondissements-Rechtbank te *'s Gravenhage* van den 8 Maart 1892, luidende:

»De Rechtbank:

»Gehoord partijen:

»Gezien de stukken:

»*Overwegende* dat de eischers hebben gesteld, dat »op 25 October 1889 te G., alwaar hij zijne woon»plaats had, is overleden J. L., in leven zonder »beroep, die over zijne nalatenschap heeft beschikt »bij door den dood bekrachtigd testament den 21 »October 1889 verleden voor den notaris d. B. te »G., en door den notaris opgemaakt geheel over»eenkomstig een hem daartoe ter hand gesteld en »door een ander geredigeerd concept; dat de erflater »na herroeping en vernietiging van alle vroegere »uiterste wilsbeschikkingen daarbij heeft verklaard »in te stellen tot erfgenamen zijner nalatenschap »al degenen, die volgens de wet daartoe zullen »geroepen worden en wel ieder voor het aandeel, »dat de wet hem in zijn nalatenschap toekent; dat »volgens de wet tot de nalatenschap waren geroepen »de vijf kinderen uit het huwelijk des erflaters met »wijlen C. W. H. d. R., nl. de eerste, tweede en »derde gedaagden en de beide eischers; dat de »erflater bij gemeld testament echter verder heeft »gemaakt de bepaling, dat bijaldien de beide eischers

8395. »of één hunner tot mede-erfgenaam in zijn nalaten-»schap zouden geroepen worden, dat deel van hun »erfdeel bij versterf, waarover hij volgens de wet »het recht van beschikking had door hen of hem »slechts zou genoten worden als fideicommis en »alzoo onder den last van te worden bewaard en »uitgekeerd aan hunne of zijne kinderen zoowel »die, welke bij des erflaters overlijden reeds gebo-»ren zijn, als die, welke daarna nog zullen geboren »worden; dat de erflater voorts heeft bepaald, dat »alles waaruit het fideicommis of beschikbaar deel »zou blijken te bestaan, zou komen onder beheer »van bewindvoerders en als zoodanig daarover »benoemd de vierde en vijfde gedaagden; dat de »erflater ten slotte nog omtrent deze onder beheer »staande goederen bij dat testament heeft bepaald, »woordelijk als volgt: »mochten bedoelde, mijne »»zonen of een hunner, kinderloos komen te over-»»lijden, dan verlang ik, dat de voorbedoelde onder »»beheer staande goederen, voor het geheel of het »»deel dat vrijkomt, terstond zullen worden genoten »»door mijne drie dochters of hunne wettige af-»»stammelingen bij plaatsvervulling."

»Dat de nalatenschap des erflaters is verdeeld en »gescheiden bij akte den 30 April 1890 verleden »voor voornoemden notaris d. B., en daarbij zijn »toegescheiden in vollen en vrijen eigendom, aan »de eerste, tweede en derde gedaagden haar aan-»deel bij versterf in des erflaters nalatenschap, en »aan de beide eischers hun wettelijk erfdeel, terwijl »daarbij tevens zijn aangewezen de goederen, welke »aan ieder der eischers als fideicommis te beurt »vielen, en die goederen aan de vierde en vijfde

8395. »gedaagde qq. afgegeven, hebbende de eischers bij »de akte van scheiding doen voorbehouden alle »recht, om de geldigheid van het testament casu »quo te betwisten; dat bij gemelde uit het testament »geciteerde zinsnede wordt bepaald, dat de beschik»bare deelen van de erfportiën der eischers, moeten »worden bewaard voor het geval van hun kinder»loos overlijden, ten behoeve van de zusters der »eischers of hare nakomelingen, welke zinsnede »bevat een schoon voorwaardelijke, toch onwettige »en daarom nietige fideicommissaire substitutie, »wijl voor het geval van kinderloos overlijden der »bezwaarde erfgenamen van dezen door den erflater »voor de in het fideicommis begrepen goederen, »in strijd met de wet, worden aangewezen erfge»namen in de personen van hunne zusters of dier »nakomelingen; dat het gevolg van de onwettigheid »dezer voorwaardelijke substitutie moet zijn, dat»gene, wat verder bij dagvaarding in drieërlei »opzicht wordt aangewezen; dat door de vierde en »vijfde gedaagden de gelden en waarden, bij de »akte van scheiding aan hen qq. afgegeven, grooten»deels zijn belegd in inschrijvingen op de Groot»boeken der $2^1/_2$ pct. Nationale Schuld, ten name »van hen als bewindvoerders, en ten name van de »eischers, ieder afzonderlijk, als bezwaarde erfge»namen; op grond van welk een en ander de »eischers, primario, subsidiair en zeer subsidiair »concludeeren in voege als bij dagvaarding vermeld.

»*O.* dat de tweede gedaagde, nadat de eerste, »derde, vierde en vijfde gedaagden hadden verklaard »tegen den eisch geen tegenspraak te doen, en zich »te dien aanzien refereerden aan het oordeel der

8395. »Rechtbank voor antwoord deed zeggen, dat zij »zich wenscht te bepalen tot een verweer tegen de »primaire vordering en akte vraagt, dat zij zich »nòch tegen de subsidiaire nòch tegen de zeer »subsidiaire vordering verzet, om redenen buiten »het recht gelegen; dat, aangenomen nu al eens »het bestaan van twee substitutiën, zooals eischers »meenen, gedaagde opmerkt dat voor het geval de »institutie van kracht mocht blijven, er rechtens »niet een reden te vinden is om alsdan beide sub- »stitutiën nietig te verklaren, terwijl bovendien »tegen de primaire vordering dit afdoende bezwaar »geldt, dat daarmede niets anders beoogd wordt »dan behoud der erfstelling na vernietiging van het »bezwaar, hetgeen bij art. 926 B. W. juist verboden »wordt; dat verder in casu niet aanwezig is eene »erfstelling met twee onder-erfstellingen, waarvan »eene onwettig maar twee ieder op zich zelf wettige »erfstellingen, nl. ééne ten behoeve van eischers »en éène ten behoeve van hunne zusters onder »opschortende voorwaarde, waarvan de eerste met »eene geoorloofde substitutie van eischers kinderen, »gelijk de tweede gedaagde dit een en ander nader »trachtte te doen uitkomen, evenals nog de voor »haar gebleken omstandigheid, dat de erflater voor »zoover hem dit slechts mogelijk was aan zijne »beide zonen voorzichtigheidshalve het vrije beheer »over hun erfdeel ontzegd heeft en hij dien wil zóó »consequent heeft doorgezet, dat voor het geval »zijne zonen zonder wettige afstammelingen over- »leden, hij zijne drie dochters tot erfgenamen »(of verwachters) aanwees, en hij in geen geval »zijne zonen heeft willen toestaan, zelfs niet na

8395. »doode bij testament over bedoeld aandeel te be»schikken; dat het alzoo stellig meer in overeen»stemming is met den geest van den uitersten wil, »het na nietig verklaring vrijkomende deel, niet »alleen toe te scheiden aan eischers, maar dit mede »over de drie eerste gedaagden gelijkelijk te ver»deelen, voerende de tweede gedaagde dit een en »ander aan, tot bestrijding van het beroep der »eischers op de bedoeling des erflaters, hoedanig »beroep volgens de tweede gedaagde ten deze eigen»lijk niet te pas komt, zooals de tweede gedaagde »dit verder nog tracht aan te duiden.

»*O.* dat de tweede gedaagde ten slotte nog eenige »bemerkingen maakte omtrent eene eventueele ver»oordeeling in de kosten in voege als bij antwoord »vermeld.

»*O.* dat daarna de eischers evenals de tweede »gedaagde nog voor conclusie hebben gediend, »waarbij de eischers bestreden de beweringen der »tweede gedaagde, en zij volhardden bij hunne »sustenuën, terwijl de tweede gedaagde eveneens »volhield hare stellingen en meer in het bijzonder »nog dat, aangenomen dat de quaestieuse erfstelling »nietig was tengevolge eener verboden substitutie, »geen andere uitweg is dan om het testament voor »zoover geldig in stand te houden, en het deel dat »tengevolge der vernietigde beschikking alleen als »onbeschikt in den boedel terugkomt onder de »intestaat-erfgenamen volgens de wet, dus in casu »gelijkelijk te verdeelen.

»*O.* dat partijen vervolgens de zaak mondeling »hebben toegelicht.

»In rechten:

8395. »*O*. dat naar aanleiding van hetgeen in de ding-»talen is aangevoerd, allereerst moet worden onder-»zocht, welke de ware zin en beteekenis is, van »de in het testament des erflaters J. L. voorkomende »beschikkingen voor zoover die zijn gemaakt omtrent »het beschikbaar gedeelte zijner twee zonen, de »beide eischers.

»*O*. dienaangaande dat het aan de Rechtbank na »inzage van het testament is gebleken, dat de »erflater zijne beide zonen ook voor het beschikbaar »gedeelte te hunnen opzichte als erfgenamen heeft »ingesteld, doch niet anders dan onder de uitdruk-»kelijke bepaling dat zij (of hij) dat gedeelte slechts »zouden genieten als fideicommis en alzoo onder »den last om te worden bewaard en uitgekeerd »eventueel aan hunne (of zijne) kinderen, en met »verdere beschikking, dat, wanneer die twee zonen »(of een hunner) kinderloos zouden overlijden, de »onder beheer van twee bewindvoerders [vierde en »vijfde gedaagden] staande fideicommissaire goederen »voor het geheel, of het deel, dat vrijkomt, terstond »zouden worden genoten, door des erflaters drie »dochters of hare wettige afstammelingen (de eerste, »tweede en derde gedaagden), dat hieruit blijkt, »dat de erflater, omtrent het beschikbaar gedeelte »der twee eischers heeft gemaakt eene erfstelling »met twee op elkander casuquo overgaande fidei-»commissaire substitutiën en wel ééne ten behoeve »eventueel van de kinderen der eischers en ééne »ten behoeve van de drie zusters (of afstammelin-»gen der eischers), in geval namelijk van het »kinderloos overlijden der eischers of van één »hunner.

8395. »O. dat uit dit een en ander alsnu volgt, dat al »moge de eerste fideicommissaire substitutie, be»schouwd op zich zelf en buiten eenig verband »met de tweede substitutie en waaromtrent nader, »naar de wet niet zijn verboden, in elk geval de »tweede substitutie als eene naar de wet verboden »fideicommissaire substitutie moet worden aange»merkt, dat toch de beschikking ten aanzien van »de in fideicommis begrepen goederen, met het »oog op de drie zusters der eischers geen andere »strekking heeft, dan dat die goederen zouden »worden bewaard en beheerd als fideicommis, ten »einde die aan derden (drie zusters of afstamme»lingen) in geval van het kinderloos overlijden der »eischers of een hunner voor het geheel of het »vrijkomend deel uit te keeren, alzoo eene beschik»king in strijd met art. 926 B. W.

»O. dat hiermede tevens wordt wederlegd de »bewering der tweede gedaagde, dat in casu zouden »bestaan twee ieder op zich zelf wettige erfstellin»gen, en wel ééne ten behoeve van de eischers en »ééne ten behoeve hunner zusters onder opschor»tende voorwaarde, waarvan de eerste met eene »geoorloofde substitutie aan eischers kinderen; dat »daarbij niet in den weg staat het beroep der »tweede gedaagde op het woord »terstond", zooals »dit voorkomt in de tweede substitutie en waarop »de tweede gedaagde vooral ook bij pleidooi heeft »aangedrongen, dat toch het woord »terstond" niet »gelijk de tweede gedaagde beweert, in dien zin is »op te vatten, dat de drie zusters bij kinderloos »overlijden der eischers zouden moeten worden »geacht terstond den testator in het bedoeld

8395. »beschikbaar deel te zijn opgevolgd en hare erf-
»stelling alzoo is geschied, onder eene opschortende
»en die der eischers onder eene ontbindende voor-
»waarde, maar dat het woord »terstond" in het
»redeverband waarin het is geplaatst, niet anders
»kan bedoelen dan dat de drie zusters der eischers,
»dadelijk, dat is zoodra deze of een hunner kin-
»derloos zouden overlijden, het beschikbaar deel
»dat vrijkomt zouden genieten.

»*O.* dat alsnu moet worden nagegaan, welk het
»gevolg zal moeten zijn van hetgeen hiervoren is
»aangenomen, in andere woorden welke der drie
»vorderingen bij dagvaarding primair, subsidiair
»en zeer subsidiair ingesteld, zal kunnen worden
»toegewezen.

»*O.* dat ter beoordeeling daarvan de Rechtbank
»het navolgende als beginsel zal doen strekken,
»dat ten deze is gemaakt eene erfstelling met twee
»op elkander casu quo overgaande fideicommissaire
»substitutiën, en dat, waar nu de tweede substitutie
»als onwettig moet worden aangemerkt, deze on-
»wettigheid ook na zich sleept de ongeldigheid der
»eerste substitutie.

»*O.* toch, dat aan de eerste substitutie, al moge
»die op zich zelf eene geoorloofde zijn, niettemin
»is vastgeknoopt eene verboden substitutie; dat
»beide substitutiën in elkander grijpen en met
»elkander staan in verband; dat het beschikbaar
»gedeelte der eischers niet alleen moet worden
»bewaard voor, en casu quo uitgekeerd aan hunne
»kinderen, maar »ipso facto" ook ten behoeve van
»de drie zusters der eischers, vermits deze zusters
»het bezwaarde deel zouden genieten bij kinderloos

8395. »overlijden der eischers of een hunner; dat alzoo »door den erflater voor het geval van kinderloos »overlijden der bezwaarde erfgenamen aan dezen »voor de in het fideicommis begrepen goederen zijn »aangewezen erfgenamen (of verwachters) in de »personen van hunne drie zusters of hare afstam- »melingen, doch in strijd met de wet.

»*O.* dat waar alzoo de onwettigheid der tweede »substitutie de ongeldigheid der eerste substitutie »na zich sleept, de ongeldigheid der institutie zelve »daaruit tevens voortvloeit, vermits ingevolge de »bepaling van art. 926 B. W. bij eene fideicom- »missaire substitutie de geldigheid van de institutie »afhankelijk is van de geldigheid der substitutie.

»*O.* dat bij toepassing van dit een en ander al »dadelijk alsnu blijkt, dat de primaire en subsidiaire »vorderingen de eischers niet zullen kunnen volgen.

»*O.* wat de primaire vordering aangaat, luidende: »»dat zullen worden verklaard nietig en van on- »»waarde de in voormeld testament gemaakte fidei- »»commissaire beschikkingen te dien effecte, dat »»de vierde en vijfde gedaagden zullen worden »»veroordeeld om aan de respectieve eischers af- »»en over te geven alle onder hen qq. zich bevin- »»dende goederen en gelden en eischers daarover »»ieder voor zooveel hem betreft, het volle eigen- »»domsrecht zullen erlangen met machtiging" enz.; »dat waar de beide fideicommissaire beschikkingen »gelijk hierboven is uiteengezet niet kunnen worden »gehandhaafd, de ongeldigheid der institutie zelve »daaruit voortvloeit en de eischers derhalve noch »recht, noch bevoegdheid meer hebben tot eene »vordering van af- en overgifte en het erlangen

8395. »van volle eigendomsrecht in voege als door hen »geëischt.

»O. wat de subsidiaire vordering betreft, luidende: »»dat zal worden verklaard nietig en van onwaarde »»de in voormeld testament gemaakte voorwaarde- »»lijke fideicommissaire substitutie, te dien effecte »»dat de fideicommissaire beschikkingen alleen in »»stand blijven ten behoeve van de daartoe even- »»tueel geroepen afkomelingen van eischers, zoodat »»indien bij het overlijden van eischers, deze geen »»wettige afkomelingen nalaten, eischers, ieder voor »»zooveel hem betreft rechtsgeldig over de in het »»fideicommis begrepen goederen bij testament »»zullen kunnen beschikken met machtiging enz.;" »dat waar de onwettigheid der tweede substitutie »tevens de ongeldigheid der eerste substitutie met »zich brengt, gelijk hiervoren is overwogen en »derhalve de institutie zelve daarmede ongeldig »wordt, de eischers geen recht meer hebben over »de bedoelde goederen bij testament te beschikken »in voege als door hen gevorderd.

»O. wat de zeer subsidiaire vordering aanbelangt, »luidende: »dat zal worden verklaard nietig en van »»onwaarde de geheele fideicommissaire beschikking, »»te dien effecte, dat de in het fideicommis begre- »»pen goederen opnieuw tusschen de wettelijke »»erfgenamen van wijlen J. L. zullen worden ver- »»deeld en gescheiden in verhouding van ieders »»erfdeel bij versterf en de vierde en vijfde gedaag- »»den zullen worden veroordeeld om daartoe die »»goederen en gelden aan eischers en hunne mede- »»erfgenamen af- en over te geven, met machti- »»ging enz.;" dat deze vordering aan eischers zal

8395. »kunnen worden toegewezen, dat, waar toch de »geheele fideicommissaire beschikking is ongeldig, »zooals hiervoren is aangenomen, het er voor moet »worden gehouden, dat bij testament over het »beschikbare gedeelte van de eischers niet is be»schikt, met dat gevolg alsnu, dat dit deel alleen »in den boedel terugkomt ten einde het vervolgens »onder de vijf wettelijke erfgenamen volgens de wet »gelijkelijk te verdeelen met instandhouding verder »van het overige deel van het testament.

»*O*. dat de eischers bij repliek wel opmerken, »*a*. dat het beschikbaar deel zal moeten worden »gevoegd bij de nalatenschap, welke alzoo conform »de wet tusschen de erfgenamen ab intestato zal »moeten worden verdeeld in vijf deelen, en *b*. dat »eene verdeeling van evengemeld deel op zich zelf »in vijf gelijke deelen, in strijd zou zijn met de »wet, omdat daardoor de drie zusters meer zouden »krijgen, dan het haar bij de wet toekomend aan»deel, doch dat deze opmerkingen ter zijde moeten »worden gesteld.

»*O*. ad *a*. dat deze opmerking reeds daarom niet »opgaat, omdat zij bevat of beoogt eene uitbreiding »van het bij dagvaarding zeer subsidiair gevorderde, »waar kennelijk alleen wordt gevorderd, dat de in »het fideicommis begrepen goederen, alzoo het »beschikbaar deel, ten opzichte der eischers opnieuw »tusschen de wettelijke erfgenamen worde verdeeld »en gescheiden in verhouding van ieders erfdeel »bij versterf, ad *b*. dat, daargelaten nog dat ook »deze opmerking het bij dagvaarding zeer subsidiair »gevorderde voorbij streeft, bovendien niet uit het »oog mag worden verloren, dat niet de wet maar

8395. »het overigens in stand blijvend testament aan »ieder der drie zusters in de nalatenschap haar »aandeel toekent en dat bijaldien zij, als gevolg »van de vernietiging van de fideicommissaire be»schikking meer bekomen, zulks niet in strijd is »met de wet, maar met het testament, welke strijd »met het testament evenwel juist zijn oorsprong »vindt in de nietigheid volgens de wet met de »gevolgen van dien.

»*O.* wat aangaat de veroordeeling in de proces»kosten dat de eischers in al die kosten zullen »behooren te worden veroordeeld; dat toch de »eerste, derde, vierde en vijfde gedaagden tegen »de vordering hoegenaamd geen tegenspraak hebben »gedaan.

»Dat de tweede gedaagde wel de primaire vorde»ring heeft bestreden, doch dat die aan de eischers »zal worden ontzegd, terwijl de tweede gedaagde »aangaande de subsidiaire of zeer subsidiaire vor»dering heeft verklaard dat zij wenscht dat deze »zal worden toegewezen.

»Rechtdoende.

»Verleent aan de eischers en tweede gedaagde »akte, van datgene waarvoor akte is gevraagd.

»Wijst eischers de zeer subsidiaire vordering toe.

»Verklaart nietig en van onwaarde de geheele »fideicommissaire beschikking, te dien effecte, dat »de in het fideicommis begrepen goederen opnieuw »tusschen de wettelijke erfgenamen van wijlen J. L. »zullen worden verdeeld en gescheiden in verhou»ding van ieders erfdeel bij versterf.

»Veroordeelt de vierde en vijfde gedaagden om »daartoe die goederen en gelden aan eischers en

8395. »mede-erfgenamen af- en over te geven met machtiging op de Directie der Grootboeken der Nationale Schuld om de vorenbedoelde inschrijvingen »te stellen ter vrije beschikking van de dan daarop »rechthebbenden.

»Veroordeelt de eerste, tweede en derde gedaagden om tot de bedoelde scheiding en deeling mede »te werken en de bedoelde af- en overgifte te »gehengen en te gedoogen.

»Benoemt enz.;

»Veroordeelt de eischers in alle proceskosten."

8396. *Gemeenschap van vruchten en inkomsten. Roerende goederen aan de vrouw staande huwelijk opgekomen uit eene nalatenschap, vóór het aangaan van haar huwelijk opengevallen.* In het faillissement van een in gemeenschap van vruchten en inkomsten gehuwd koopman, v. K., verzocht zijne echtgenoote als schuldeischeres te worden toegelaten o. a. voor een bedrag van *f* 18648.16, hetwelk haar echtgenoot had besteed tot voldoening zijner persoonlijke schulden en waarvoor hij kapitalen gebruikt had, die aan zijne vrouw staande huwelijk uit de nalatenschap haars vaders waren opgekomen.

Tot staving harer vordering beriep zij zich op een staande huwelijk verleden notarieele akte, waarbij voormelde feiten door haren man waren erkend.

Door eenige crediteuren werd verzet gedaan tegen de verificatie dezer vordering, op grond dat de hierboven bedoelde nalatenschap was opengevallen vóór het aangaan van het huwelijk der vrouw, en dus van de aan haar daaruit opgekomen roerende zaken had behooren te blijken op de wijze, bepaald bij art. 220 B. W.

8396. Nadat de Arrondissements-Rechtbank te 's Hertogenbosch, bij haar vonnis van 24 October 1890, had beslist dat in casu, nu de geldsommen staande huwelijk aan de vrouw waren ter hand gesteld, niet art. 220 B. W., maar art. 221 B. W. in verband met art. 880 W. v. K. toepasselijk waren. werd aan de vrouw haar eisch ontzegd bij arrest van het Gerechtshof te 's Hertogenbosch, dd. 19 April 1892, waarin o. a. de volgende overwegingen voorkomen:

»*Overwegende* dat thans te onderzoeken valt of de »beslissing der Rechtbank juist is, waar deze uit»maakt dat de kapitalen van *f* 7000, *f* 10800 en »*f* 1312.94 beweerd kunnen worden te zijn opge»komen aan de in gemeenschap van vruchten en »inkomsten gehuwde vrouw staande haar huwelijk, »niettegenstaande het vaststaat, dat de nalatenschap »waaruit zij zijn voortgesproten, vóór haar huwe»lijk is opengevallen;

»*O.* dat in dit geding, bij akte op het audientie»blad in eersten aanleg door Mevrouw v. K. is »beweerd, en zulks ook met de overgelegde stukken »strookt, dat in die nalatenschap roerende goederen »aanwezig waren, terwijl, blijkens de notarieele »akte van 3 Augustus, door dezelfde partij niet »anders wordt gesteld, dan dat uit die nalatenschap »de hierboven vermelde kapitalen aan haar zijn »ter hand gesteld;

»*O.* dat derhalve, daar niet gesteld wordt dat de »nalatenschap uitsluitend uit onroerend goed be»stond, ten deze de toepasselijkheid van art. 220 »B. W. moet worden aangenomen en dientengevolge »bij gebreke van de daarbij voorgeschreven inven-

8396. »tarisatie, bovengemelde kapitalen voor winst moe-
»ten worden gehouden.

»*O.* dat het bezwaar tegen de toepassing van »art. 220 in het beroepen vonnis opgenomen en in »hoofdzaak hierop neerkomende, dat bij eventueelen »verkoop na het huwelijk eene onbekende geldsom »in de plaats van het onverdeelde aandeel in de »nalatenschap treedt, welke geldsom ingevolge art. »221 geacht moet worden op te komen op het »moment dat zij uitbetaald wordt, door het Hof »niet wordt gedeeld, omdat, als geen toescheiding »der goederen van de nalatenschap plaats grijpt, »en deze ten einde de verdeeling te kunnen be- »werkstelligen, worden verkocht, wel is waar geld »wordt aanbedeeld in plaats van goed, maar toch »de erfgenaam krachtens art. 1129 B. W. geacht »wordt onmiddellijk aan den erflater in het toebe- »deelde te zijn opgevolgd;

»*O.* dat ook niets verhinderde de nalatenschappen, »waarin mevrouw van K. voor een onverdeeld aan- »deel gerechtigd was, nauwkeurig te omschrijven »en op die wijze, in verband met andere wettelijke »voorzorgen, hare rechten te verzekeren."

8397. *Huwelijk van eene Nederlandsche vrouw met een vreemdeling, hier te lande gesloten. Welke wet regelt het huwelijks-goederenrecht?* Arrest van het Gerechtshof te *Amsterdam* van den 16 December 1892, luidende:

»Het Hof enz.,

»Gehoord partijen;

»Gelet op de conclusie van den heer proc.-gen., »strekkende tot bevestiging van het beroepen vonnis »en veroordeeling van den app. in de kosten van »hooger beroep;

8397. »Gezien de stukken;

»*Overwegende* ten aanzien der feiten:

»dat in het jaar 1877 zekere J. C. L. B., toen »wonende in Hannover en Duitscher van nationa»liteit is gehuwd met zekere L. S. W. J., eene »Nederlandsche vrouw, welk huwelijk is voltrokken »te Amsterdam zonder huwelijksche voorwaarden; »dat gezegde B., in den jare 1879 van zijn schoon»vader H. F. J. (renteloos) heeft geleend de som »van *f* 9000, en bij de deswege opgemaakte obligatie »heeft verklaard met zijne vrouw gemeensboedels »te zijn gehuwd, nadat dezelfde reeds kort na het »sluiten van zijn huwelijk eene gelijke verklaring »had afgelegd in een stuk gegeven aan zijn schoon»vader tot diens décharge als gewezen voogd over »diens met B. gehuwde dochter; dat deze H. F. J. »op 18 Juni 1887 is overleden en dat er bij de »verdeeling diens boedels zwarigheden zijn ontstaan »tusschen diens erfgenamen, daarin bestaande, dat »naar meening des appellants, optredende als on»zijdig persoon tot waarneming der belangen van »G. F. B., minderjarigen zoon van reeds genoem»den J. C. L. B., en diens sedert overleden vrouw »L. S. W. J., de bovenvermelde schuldvordering »van *f* 9000, onder de baten des boedels behoorde »te worden opgenomen als eene schuldvordering ten »laste van gezegden J. C. L. B. alleen en niet ten »laste der gemeenschappelijke boedels van dezen B. »en van wijlen zijne echtgenoote, aangezien er »tusschen genoemde echtelieden, hoezeer buiten »huwelijksche voorwaarden gehuwd, geen gemeen»schap van goederen heeft bestaan daar toch, »hoewel het huwelijk hier te lande is voltrokken,

8397. »genoemde B. was en is vreemdeling (Duitscher), »meer speciaal stammende uit Rinteln in het vroe»gere Keur—Hessen, thans eene Pruisische provincie »en tijdens zoowel voor als na het voltrekken van »het huwelijk met L. S. W. J., woonde in Hannover, »namelijk voor en tijdens het voltrekken van dat »huwelijk in de stad Hannover en daarna te »Hage »bij Norden"; bewerende app. diensvolgens: »dat »meergemelde vordering op zich zelve buiten ver»band met andere baten beschouwd aan den minder»jarigen H. F. B. slechts in verhouding tot zijn »erfdeel d. i. (gelijk tusschen alle comparanten »vaststaat) tot een bedrag van *f* 1895.31, behoort »te worden toebedeeld"; dat daarentegen de overige »comparanten (thans geintimeerden) die schuld »wenschten te omschrijven: »eene vordering ten »laste van den gemeenschappelijken boedel van den »heer J. C. L. B. en wijlen zijne echtgenoote Mej. »L. S. W. J., groot in kapitaal zonder renten »*f* 9000"; en dat van deze vordering aan den min»derjarige zoude worden toebedeeld:

»primo: krachtens de tusschen zijne ouders be»staan hebbende gemeenschap van goederen de »helft of *f* 4500.—

»en secundo: als mede-erfgenaam bij »plaatsvervulling zijner moeder voor - 947.65[5]

»alzoo tot een bedrag van *f* 5447.65[5]

»en zulks omdat er in weerwil der door app. »aangevoerde (door hen overigens erkende) omstan»digheden wel degelijk gemeenschap van goederen »tusschen genoemde echtelieden heeft bestaan, daar »het huwelijk hier te lande is voltrokken en hoewel »genoemde heer B. vreemdeling was, toch het

8397. »huwelijksgoederenrecht naar de Nederlandsche wet-»geving moet toegepast worden; dat vervolgens »na het opmaken van een proces-verbaal van zwa-»righeden, dit geschil is onderworpen aan het »oordeel der Arrond.-Rechtbank te Amsterdam, »welk college bij vonnis van 28 Mei 1891 heeft »beslist, dat de bewuste schuldvordering zal worden »omschreven en verdeeld geheel overeenkomstig »het verlangen van de meerderheid der deelgerech-»tigde erfgenamen, thans geintimeerden, zooals dat »hierboven woordelijk is omschreven, doch dat de »app., zich door dit vonnis bezwaard achtende, »daarvan ter bekwamer tijd in hooger beroep is »gekomen bij dit Hof en tot vernietiging van dat »vonnis heeft geconcludeerd, tevens met eisch, dat »bedoelde schuldvordering zal worden omschreven »en verdeeld invoege als hierboven reeds is ver-»meld, overeenkomstig de sustenuen des appellants; »dat de geintimeerden daarentegen tot bevestiging »van het beroepen vonnis hebben geconcludeerd, »wederzijds met eisch van kosten;

»*O.* in rechten:

»dat de door de Rechtbank gegeven beslissing »steunt op deze gronden: krachtens art. 9 der »algemeene bepalingen der wetgeving van het »Koninkrijk moeten in 't algemeen de gevolgen van »burgerrechtelijke handelingen tusschen vreemde-»lingen of vreemdelingen en Nederlanders worden »beoordeeld volgens de Nederlandsche wet; bij »gevolg moeten de echtelieden B. hier te lande »huwende zonder huwelijksche voorwaarden gere-»kend worden in goederengemeenschap te zijn »gehuwd; mocht men evenwel meenen, dat art. 9

8397. »verband houdt met art. 6 der algemeene bepalingen »(d. w. z. blijft een vreemdeling hier te lande in »het bezit zijner statuta personalia) dan voert zulks »toch tot dezelfde beslissing, immers geldt 't dan »de vraag, wat de echtelieden ten aanzien der »regeling van hun huwelijksgoederenrecht hebben »gewild; uit het feit nu der huwelijksvoltrekking »hier te lande en de wetenschap der echtelieden, »dat zij volle vrijheid bezaten om ten aanzien dier »regeling zelfs eene vreemde wetgeving tot voor»beeld te kiezen blijkt, dat zij niets daaromtrent »bepalende, begeerden overeenkomstig de voor»schriften der Nederlandsche wet in gemeenschap »van goederen te huwen;

»O. dat de app., na bestrijding der uitlegging »door den eersten rechter aan art. 9 der algemeene »bepalingen gegeven, meer speciaal zijne stellingen »heeft ontwikkeld, betrekking hebbende op het hier»boven aangegeven tweede deel des betoogs van »dien rechter, komende appellants grieven te dien »aanzien in 't kort saamgevat hierop neer:

»1°. de Rechtbank nam ten onrechte aan de vrij»heid der echtelieden, om naar willekeur de gevol»gen van hun huwelijk ten aanzien hunner goederen »te regelen; immers is het huwelijksgoederenrecht, »als deel van het familierecht, *publici juris;* eene »*keuze* der echtelieden ten aanzien der wetgeving, »die hun huwelijksgoederenrecht zou beheerschen, »was dus buitengesloten; de algemeene rechtsbe»ginselen staan in deze materie boven den privaten »wil van partijen;

»2°. zelfs al ware dat niet zóó, en al stond in »deze aan partijen eene keuze vrij — ook dan

8397. »leidt de eerste rechter ten onrechte uit de door »hem aangegeven omstandigheden af, dat de echte»lieden van die vrijheid hebben gebruik gemaakt; »immers werd Amsterdam alléén daarom tot plaats »der huwelijksvoltrekking gekozen, omdat de bruid »daar woonde, en de gewoonte medebrengt om ter »woonplaatse der *bruid* het huwelijk te sluiten; bij »deze laatste kan men geen anderen wil veronder»stellen dan te aanvaarden de wetgeving, waaraan »haar aanstaande man is onderworpen; de wil des »*bruidegoms* daarentegen moet geacht worden te »zijn gericht op zijn *eigen* (nationale of domiciliaire) »wetgeving;

»dat B. daarvan bij het sluiten van zijn huwelijk »heeft willen afwijken kan door zijne (reeds ver»melde) *posterieure* verklaringen niet worden bewezen;

»*O.* dat app. ten slotte de stelling heeft ontwik»keld dat — valt er in deze aan eene vrijheid van »keuze der echtelieden niet te denken, deze, welke »der dan in aanmerking komende wetgevingen men »op hen mocht willen toepassen, steeds moeten »worden gerekend buiten gemeenschap van goederen »te zijn gehuwd;

»*O.* alsnu ten aanzien dezer grieven, dat die »betreffende de uitlegging door den eersten rechter »aan art. 9 algemeene bepalingen gegeven, hier »ter plaatse niet breedvoerig behoeft te worden »besproken, als zijnde niet *uitsluitend* aan de gege»ven beslissing ten grondslag gelegd, en ook omdat »het voorschrift neergelegd in dat artikel er zich »niet toe leent, om de quaestie, die partijen ver»deeld houdt, te beslissen, als wel voorschrijvende »hoe te handelen, *ingeval* het Nederlandsche recht

8397. »op den vreemdeling moet worden toegepast, maar »niet aanwijzende de gevallen, waarin dit laatste »zal moeten geschieden;

»*O.* derhalve alsnu ad Ium:

»dat de app. uitgaande van de veronderstelling, »dat het huwelijksgoederenrecht moet worden *ver-»eenzelvigd* met het familierecht, in die opvatting »kennelijk dwaalt, daar immers beide rechten, »ofschoon in den regel systematisch naast elkander »geschikt en behandeld, desniettemin van *natuur* »(zooals trouwens reeds de naam aanduidt) gan-»schelijk verschillen; dat de Rechtbank derhalve »terecht in deze ieder begrip van dwang, dat den »app. zou *binden* aan eene *andere* dan de Neder-»landsche wetgeving buiten rekening heeft gelaten »en aan den genoemden B. voor het sluiten van »zijn huwelijk terecht vrijheid van keuze heeft »toegekend ten aanzien der wetgeving, die hij op »zijn huwelijksgoederenrecht wenscht toe te passen;

»*O.* ad IIum:

»dat, moet derhalve in deze die vrijheid van keuze »worden aangenomen, er vooreerst dient te worden »vastgesteld, dat de genoemde L. S. W. J., als »Nederlandsche vrouw in Nederland huwende en »geacht wordende wel de Nederlandsche wet te »kennen, maar daarentegen geenszins geacht moe-»tende worden te weten, wat eene uitheemsche »wetgeving voorschrijft of gebiedt — moet worden »gerekend ten aanzien van haar huwelijksgoederen-»recht eene toepassing der Nederlandsche wet te »hebben begeerd, nu zij niet uitdrukkelijk van eene »andere gezindheid deed blijken; dat dit laatste »zeer zeker niet mag worden afgeleid uit het *enkele*

8397. »feit van haar huwen met een vreemdeling, als »haar slechts stellende voor de rechtsvraag, waar- »over dit proces loopt; dat ten andere wat genoem- »den B. betreft, men ten zijnen aanzien moet »uitgaan van het vermoeden dat deze als vreemde- »ling *hier* te lande huwende met eene Nederlandsche »vrouw, niet anders gewild kan hebben dan eene »onderwerping van het goederenrecht, dat een »*onmiddellijk* gevolg van zijn huwelijk zoude zijn, »aan de wet der plaats waar en van de vrouw met »wie dat huwelijk werd voltrokken, d. i. de Neder- »landsche wet, nu ook weder gezegde B. zijnerzijds »niet van het tegendeel heeft doen blijken; dat »echter wel verre van zulks te doen, deze B. is »gebleken nog gedurende 2 jaren na zijn huwelijk »in de meening te hebben verkeerd, dat hij ge- »meensboedels was gehuwd, d. i. geheel overeen- »komstig de voorschriften der Nederlandsche wet, »en geenszins zooals eerst thans in dit proces wordt »beweerd, buiten zoodanige gemeenschap ingevolge »de bepalingen eener uitheemsche wet;

»*O.* dat mitsdien des appellants grieven tegen het »beroepen vonnis zijn ongegrond en dat daarmede een onderzoek naar de vraag, welke andere (buiten »de Nederlandsche) wet toepassing zou moeten »vinden, komt te vervallen;

»Gezien art. 56 B. R.;

»Rechtdoende:

»Bevestigt het vonnis op 28 Mei 1891 door de Arr.- »Rechtb. te Amsterdam tusschen partijen gewezen;

»Veroordeelt den app. qq. in de kosten van het »hooger beroep" (1).

(1) Vgl. P. W. n°. 7964.

8398. *Instellingen van de doode hand. Schenking aan een gemeente van een geldsom onder verplichting om die som op het Grootboek te beleggen, en om de renten uit te keeren aan eene Commissie tot beheer der stedelijke Oudheidskamer. Recht van successie schuldig over het volle bedrag der geschonken som.* Uit het verslag der provincie Z. bleek dat door Gedeputeerde Staten dier provincie aan de gemeente V. machtiging was verleend tot de aanvaarding eener schenking van een kapitaal, groot *f* 3000, in te schrijven op het Grootboek der $3^1/_2$ $^0/_0$ N. S., onder het navolgende hoofd van rekening: »V. (de gemeente), om de »renten daarvan uitsluitend te doen strekken tot »instandhouding van de Oudheidskamer te V."

De betrokken ontvanger, op den inhoud van dit verslag opmerkzaam gemaakt, noodigde het gemeentebestuur van V. uit om, wegens deze verkrijging bij schenking, overeenkomstig art. 59 der wet op het recht van successie en van overgang bij overlijden, te zijnen kantore een memorie van aangifte in te dienen. Het gemeentebestuur achtte zich met deze vordering bezwaard en voerde ter bestrijding daarvan het volgende aan:

De bedoeling, waarmede A. en B. de som van *f* 3000 ten behoeve der gemeente beschikbaar hadden gesteld, was uitsluitend om de Oudheidskamer te V. in stand te houden. Alleen voor den vorm was, met het oog op art. 194*d* der gemeentewet, aan Gedeputeerde Staten machtiging tot aanvaarding verzocht. De gemeente V. genoot echter uit de beweerde schenking geen enkel voordeel, daar alle renten besteed moesten worden om het bestaan der Oudheidskamer blijvend mogelijk te maken.

8398. Gedeputeerde Staten ondersteunden het door de gemeente V. gedaan verzoek tot buiten gevolgstelling van de vordering des ontvangers, aangezien volgens hunne meening, het de bedoeling der wet niet kon zijn belasting te heffen van eene schenking in het algemeen belang gedaan aan eene gemeente of aan eene wetenschappelijke instelling. Subsidiair gaven Gedeputeerde Staten eene toepassing van art. 60 der successiewet in overweging.

De ontvanger, op het verzoek gehoord, verdedigde de rechtmatigheid der ingestelde vordering als volgt:

Bij art. 59 der successiewet worden belast alle *schenkingen onder de levenden aan zedelijke lichamen* enz. Tot het kenmerk eener schenking behoort niet noodzakelijk bevoordeeling van den begiftigde, het is voldoende dat er overdracht om niet plaats heeft. (Diephuis, Syst., deel XI, pag. 422 en 423.)

De beschikbaarstelling eener som zonder aequivalent nu, is niets anders dan een overdracht om niet en moet dus ook voor de toepassing der belastingwet als schenking worden aangemerkt. Dat, indien de verschuldigdheid van het recht van successie vaststond, art. 60 der successiewet toepassing zou kunnen erlangen, was volgens dien ambtenaar evenmin juist, daar er hier noch van dwaling noch van onwillig verzuim sprake was.

De inspecteur won, alvorens zijne meening mede te deelen, nadere inlichtingen in bij den burgemeester der gemeente V., omtrent den aard en het bestaan der Oudheidskamer.

Deze deelde hem mede dat de Oudheidskamer, sedert hare oprichting, beheerd werd door eene particuliere commissie, die tot geene verantwoording

8398. aan het gemeentebestuur verplicht was. Omdat deze commissie nooit rechtspersoonlijkheid had verkregen werd de som van *f* 3000, die men ten nutte der Oudheidskamer wilde aanwenden, ten behoeve der gemeente beschikbaar gesteld en ook het kapitaal op het grootboek ten name der gemeente ingeschreven. De sedert de schenking ontvangen renten der *f* 3000 waren, na aftrek der gemaakte kosten, geheel aan de commissie van beheer der Oudheidskamer uitbetaald, om daarmede naar welgevallen te handelen.

Naar aanleiding van deze ophelderingen meende de inspecteur dat men niet wel kon aannemen dat de gemeente hier begiftigd was, doch dat men veeleer de gemeente slechts als tusschenpersoon moest beschouwen voor de bevoordeeling der commissie, die geene rechtspersoonlijkheid bezat.

De betrokken directeur eindelijk gaf in overweging om bij den bestaanden twijfel of liberaliteit al dan niet het criterium eener schenking uitmaakt in het onderwerpelijk geval, bij toepassing van den regel »in dubio contra fiscum", de ingestelde vordering buiten gevolg te laten.

Het Bestuur heeft zich met dat voorstel niet vereenigd en het volgende te kennen gegeven.

Aangezien A. en B. uit hun vermogen in dat der gemeente een som van *f* 3000 hebben doen overgaan, zonder dat daarvoor door hen eenig aequivalent is bedongen, alzoo zonder dat die overgang ten doel heeft hetzij een rechtstreekschen wederkeerigen vermogensovergang, hetzij het voldoen aan eenige ten laste van A. en B. bestaande verbintenis, waarvan deze zich zouden willen be-

8398. vrijden, heeft er hier inderdaad een schenking van hand tot hand plaats gehad (1). Wel is waar worden de renten der *f* 3000 aan de commissie van beheer der Oudheidskamer uitgekeerd, doch dit belet niet dat de gemeente V. de begiftigde is. Deze krijgt den eigendom van het kapitaal en wanneer te eeniger tijd de Oudheidskamer niet meer mocht bestaan, zal de gemeente ook over de vruchten vrij kunnen beschikken.

Van toepassing van art. 60 der successiewet kon, zooals door den ontvanger terecht werd opgemerkt, in het onderwerpelijk geval geen sprake zijn. Aan Gedeputeerde Staten der provincie Z. is nog te kennen gegeven dat hunne meening, dat het niet de bedoeling der wet zijn kon belasting te heffen van een schenking in het algemeen belang gedaan aan eene gemeente of wetenschappelijke instelling, in strijd was met de geschiedenis der successiewet. Bij de behandeling van art. 60 dier wet wenschte de heer van Hall dat de Koning bevoegd zou zijn om kwijtschelding of vermindering van recht te verleenen, ingeval b.v. van vermaking van kabinetten van schilderijen aan gemeenten of openbare instellingen. Een door hem in dien zin voorgesteld amendement werd echter na langdurige discussiën verworpen (2). (*Miss. van* 19 *Januari* 1893, *n*°. 17.)

8399. *Legaat van vast goed, bezwaard met opvolgend vruchtgebruik. Na den dood van den eersten vruchtgebruiker moet de bloote eigenaar zekere som aan een derde uitkeeren. Berekening van de waarde van den blooten eigendom.* Op den 11 Januari 1892 werd ten kantore

(1) Vgl. P. W. n°. 7937.

(2) Bijbl. blz. 848—853; Successiewet SPRÉE o. s. pag. 183.

8399. te O. ingeleverd de memorie van aangifte der nalatenschap van Anna H., overleden te O. den 5 Maart 1891. De overledene liet tot erfgenamen volgens de wet na hare vijf broeders en zusters; bij testament, voor den notaris N. te B. verleden den 23 September 1885, legateerde zij aan haren echtgenoot J. W. (bij haar overlijden 74 jaar oud) het levenslang vruchtgebruik van hare geheele nalatenschap. Bij dezelfde akte besprak zij aan onderscheidene personen geldsommen, gezamenlijk ten bedrage van *f* 1750 en aan anderen eenige onroerende goederen alles in blooten eigendom. Eindelijk legateerde zij daarbij:

a. aan haren broeder Paulus H. (oud ruim 75 jaar) en aan diens echtgenoote S. L. (oud 57 jaar) te zamen het levenslang vruchtgebruik van eenige onroerende goederen, in vollen eigendom waard *f* 700, onder bepaling dat dit vruchtgebruik eerst aanvang zou nemen na het eindigen van het aan J. W. gelegateerde vruchtgebruik.

b. aan den zoon R. van haar voornoemden broeder Paulus H. den blooten eigendom van die goederen.

Voorts was bij het testament bepaald, dat de legaten der geldsommen te zamen ad *f* 1750 moesten worden voldaan uit de aanwezige contanten en schuldvorderingen, terwijl, indien deze niet voldoende mochten zijn, het te kort komende moest worden voldaan door de verkrijgers der onroerende goederen, elk in evenredigheid van het door hem verkregene.

De aangevers verklaarden, dat er bij het overlijden der erflaatster geene contanten aanwezig waren en geene andere schuldvorderingen dan eene van *f* 1100, zoodat er voor de uitkeering der legaten in geld te kort kwam *f* 650, waarin de ver-

8399. krijger van het bovengenoemde onroerend goed volgens testament moest dragen voor $^{7}/_{47}$ of *f* 96.81.

Wegens de verkrijging van den blooten eigendom door R. H. had de ontvanger de volgende rechtsberekening gemaakt:

het vast goed is waard	*f* 700.—
af het vruchtgebruik naar den leeftijd van de jongste der opvolgende vruchtgebruikers S. L., dus 9 × 4 % =	- 252.—
blijft	*f* 448.—
waaraf de uitkeering ad	- 96.81
blijft	*f* 351.19
waarvan 10 % =	*f* 35.12

De inspecteur achtte deze berekening onjuist. De legaten der geldsommen toch, zeide hij, zijn in blooten eigendom gemaakt, zoodat de uitkeering niet dadelijk behoeft plaats te hebben; de legataris van het vast goed krijgt derhalve den blooten eigendom van dit goed, verminderd met de te doene uitkeering, en de waarde daarvan moet berekend worden naar den leeftijd van den jongste der vruchtgebruikers over de som, die hij, als het vruchtgebruik zal zijn afgeloopen, in vollen eigendom zal ontvangen. Op dezen grond stelde de inspecteur de volgende berekening voor:

de volle eigendom is waard	*f* 700.—
verminderd met de uitkeering ad	- 96.81
blijft	*f* 603.19
de waarde van het vruchtgebruik bedraagt 9 × 4 % =	- 217.15
zoodat de waarde van den blooten eigendom is	*f* 386.04
waarvan 10 % =	*f* 38.60^{5}

8399. Het Bestuur heeft zich noch met de berekening van den ontvanger noch met die van den inspecteur vereenigd. Zou de eerste juist geweest zijn indien de uitkeering, door den legataris van den blooten eigendom van het vast goed, terstond moest worden voldaan, de berekening van den inspecteur was gegrond op de veronderstelling, dat deze eerst bij het eindigen van het opvolgend vruchtgebruik betaald behoefde te worden, of wel — wat op hetzelfde neerkomt — dat de opvolgende vruchtgebruikers daarvan rente zouden moeten voldoen. Voor deze veronderstelling bestond echter geen voldoende grond; integendeel was het veeleer aannemelijk dat, naar de bedoeling van de erflaatster, de uitkeering door den blooten eigenaar van het vast goed moest geschieden na het overlijden van den eersten vruchtgebruiker J. W.

Bij de berekening van de waarde die de legataris van het vast goed krijgt, moest alzoo niet alleen het bedrag der uitkeering van de waarde van het goed afgetrokken, maar bovendien moest er rekening mede gehouden worden, dat hij gedurende den tijd tusschen het einde van het eerste vruchtgebruik en dat van den jongsten vruchtgebruiker het genot van het uitgekeerde bedrag mist.

Of, met andere woorden, van de waarde van den blooten eigendom van het vast goed, moet ter zake van de verplichte uitkeering afgetrokken worden een bedrag, berekend naar de omstandigheid, dat zij eerst behoeft te geschieden bij het einde van het eerste vruchtgebruik.

Men kan alzoo de waarde van hetgeen door den legataris van het vast goed verkregen wordt, bere-

8399. kenen door van het bedrag door den inspecteur aangenomen ad *f* 386.04

af te trekken de waarde van het genot der *f* 96.81 tusschen het eerste en het laatste vruchtgebruik, is dus *f* 96.81 à 4 % × (9 — 4) of - 19.37

blijft *f* 366.67

Tot hetzelfde resultaat komt men bij de volgende berekening:

waarde volle eigendom *f* 700.—

af vruchtgebruik 9 × 4 % - 252.—

blijft *f* 448.—

verminderd met de uitkeering *f* 96.81 na aftrek van het genot gedurende het leven van J. W. 4 × 4 % - 15.48

blijft - 81.33

waarde van den blooten eigendom *f* 366.67

waarvan 10 % = *f* 36.66^{5}

(*Res. van* 7 *Januari* 1893, *n*°. 38.)

8400. *Making bij testament aan een stichting bij dat testament opgericht.* Vonnis der Arrondissements-Rechtbank te *Breda* van den 28 Maart 1893, luidende:

»De Rechtbank: Gehoord partijen;

»Gezien de stukken;

»Gehoord den Rechter-Rapporteur;

»Gelet op de conclusie van den Heer Officier van »Justitie, strekkende tot ontzegging van den eisch »met veroordeeling van de eischers qq. in de proces- »kosten;

»*Overwegende* dat de eischers bij exploit van dag- »vaarding en daarmede overeenstemmende conclusie

8400. »van eisch hebben gesteld dat de heer P. G. V. bij »notarieele acte, zijnde een testament van 12 Juli »1888, in het leven heeft geroepen eene weldadige »stichting onder den naam van »Verbeek-stichting", »tot opname, verzorging en onderhoud van weezen »enz., door de goederen, die hij bezat tot dat doel »te bestemmen, na aftrek van hetgeen noodig was »voor legaten enz.;

»dat deze heer V. den 4 December 1891 te H. is »overleden en zij, eischers, bij voornoemd testament »tot executeuren zijn benoemd;

»dat zij, vermeenende dat die alzoo gecreëerde »stichting van genoemden erflater niet kon erven, »in de memorie van successie niet hebben opge»nomen de voor die stichting bestemde goederen;

»dat zij deze meening gronden op de stelling, »dat de stichting uit die goederen bestaat en de »rechtspersoon niet van de goederen gescheiden »kan worden;

»dat de gedaagde echter met die memorie geen »genoegen heeft genomen en van de goederen, de »Verbeekstichting uitmakende, heeft geheven en »gevorderd voor successie- en overgangsrechten met »de opcenten een bedrag van *f* 5994.14½;

»dat zij die gelden onder protest van daartoe niet »verplicht te zijn aan de gedaagde hebben betaald, »doch deze alsnu terug verlangen, na aftrek van »een bedrag van *f* 51.75, welke gelden zij erkennen »schuldig te zijn voor door den erflater bij zijn »testament bestemde gelden tot het doen van »kerkelijke diensten, op grond waarvan zij eischen, »dat gedaagde zal worden veroordeeld tot terug»betaling of teruggave van eene som van *f* 5942.39⁵

8400. »met de renten dier som ad 5 % 's jaars, van af »den dag der dagvaarding tot aan de voldoening »en in de proceskosten;

»*O.* dat de gedaagde deze vordering bestrijdende »heeft aangevoerd, dat het bedoelde testament ten »aanzien van het onderwerpelijke punt luidt als »volgt: »na aftrek van voorschreven beschikkingen »»en legaten, benevens na aftrek van hetgeen hierna »»aan mijne executeuren-testamentair is besproken »»en toegestaan, stel en benoem ik tot mijne eenige »»en algemeene erfgename de weldadige stichting, »»die ik door deze mijne beschikking tegelijk en »»op hetzelfde oogenblik in het leven roep, onder »»den naam van »Verbeekstichting", welke stichting »»voortdurend ten doel zal hebben eerst en vooral »»de kostelooze opname, verzorging en opvoeding »»van behoeftige Roomsch-Katholieke weezen van »»beider geslacht, geboren en wonende in de Bur»»gerlijke gemeente H.,

»»en ten tweede indien de middelen der stichting »»het toelaten, het geven, zooveel mogelijk kosteloos »»van godsdienstig en maatschappelijk onderwijs »»aan R. C. meisjes, behoorende tot en inwonende »»in de parochie van den heiligen Quirinus te H.";

»dat dus uit de duidelijke bewoordingen van het »testament zelf blijkt, dat die goederen door de »Verbeekstichting zijn geërfd;

»dat daarenboven de leer van eischers, als zoude »men den rechtspersoon niet van de goederen »kunnen scheiden in strijd is, zoowel met de lite»ratuur als met de jurisprudentie;

»dat ten slotte, ingevolge de 3e alinea van art. 65 »der wet van 22 Frimaire an VII, bulletin des lois

8400. »n°. 248, in geen geval eene veroordeeling in *alle* »kosten dezer procedure zou kunnen plaats hebben, »wordende daarop tot ontzegging van den eisch »geconcludeerd, met veroordeeling van de eischers »in de kosten van het rechtsgeding, welke krachtens »de wet ten laste der verliezende partij komen;

»*O.* dat partijen vervolgens hare sustenuen nog »bij nadere memories in den breede hebben ont»vouwd, hebbende de eischers alsnog voor zooveel »noodig hunnen eisch verminderd tot veroordeeling »in de kosten van het rechtsgeding, welke krach»tens de wet ten laste der verliezende partij komen, »blijvende zij verder bij de genomen conclusiën »persisteeren;

»Ten aanzien van het recht:

»*O.* dat tusschen partijen geen verschil bestaat »omtrent het feitelijke der zaak, daar beide het eens »zijn, dat de woorden der testamentaire bepaling »het geschilpunt beheerschen;

»dat de woorden luiden: »ik stel en benoem tot »»mijne eenige en algemeene erfgename de wel»»dadige stichting, die ik door deze mijne beschik»»king tegelijk en op hetzelfde oogenblik in het »»leven roep onder den naam van »Verbeekstichting", »»welke stichting voortdurend ten doel zal hebben »»eerst en vooral de kostelooze opname, verzorging »»en opvoeding van behoeftige Roomsch Katholieke »»weezen, van beider geslacht, geboren en wonende »»in de burgerlijke gemeente te H.";

»*O.* dat deze woorden in een onafscheidelijk ver»band tot elkander staan en als zoodanig gelezen »niet anders uitdrukken, dan dat de erflater zijne »goederen tot eene eenheid, namelijk tot eene

8400. »stichting vereenigt en bestendigt en daaraan het »doel geeft om op zoodanige wijze wel te doen als »in de laatste woorden is omschreven;

»dat nu wel is waar de erflater voor de instelling »zijner stichting woorden gebruikt, die kunnen »doen denken, behalve aan de instelling eener »stichting, ook aan eene gewone erfstelling, doch »dat voor de wijze, waarop eene stichting wordt in »het leven geroepen, geene bepaalde woorden zijn »voorgeschreven of zelfs in het gewone taalgebruik »zijn aangenomen, zoodat niet aan de beteekenis »van een enkel woord of uitdrukking zoodanige »kracht mag worden toegekend, dat daardoor eene »dubbele rechtshandeling aan den erflater zou »moeten worden toegeschreven, waar hij blijkbaar »slechts ééne heeft willen verrichten;

»*O.* dat mocht er aan eene tweeledige rechtshan»deling van den erflater te denken zijn, dan moet »worden nagegaan of de erflater bij het testament »eene stichting heeft gecreëerd en deze tegelijker »tijd bij datzelfde testament als erfgename kon »institueeren;

»dat toch krachtens art. 946 B. W. uit een testa»ment alleen dan kan worden genoten, als men op »het oogenblik van den dood des erflaters bestaat, »terwijl de stichting eerst op dat oogenblik in het »leven trad, dat, zoo men de stichting als erfge»name beschouwt, daarvan het gevolg zoude zijn, »dat zij, al ware het slechts een ondeelbaar oogen»blik, zonder goederen zou hebben bestaan en dat »dit ondenkbaar is;

»dat toch een essentieel vereischte voor het be»staan — althans voor de tot stand koming — eener

8400. »stichting is: de afzondering van eenig vermogen;

»dat nu wel dit vermogen, die goederen alleen, »niet de stichting, de rechtspersoon vormen, daar »goederen object van eigendom, niet subject van »eigendom kunnen zijn, doch die goederen met de »bestemming, die er door den stichter aan gegeven »wordt, door den wil van den stichter, hetzij bij »diens leven, hetzij eerst na zijnen dood, tot eene »stichting, alzoo tot een rechtspersoon gecreëerd »worden;

»dat de bestemming dus is de ziel, de goederen »het lichaam van de stichting en derhalve beide »noodwendig bij elkander behooren om te zamen »de stichting uit te maken;

»dat nu de klaarblijkelijke bedoeling van den »erflater moet geweest zijn om door afzondering »van zijn vermogen de »Verbeekstichting" in het »leven te roepen, niet om een niet bestaande »persoon tot erfgenaam in te stellen, zoodat ook »ingevolge het voorschrift van art. 933 B. W. niet »aan den letterlijken zin der in het testament voor»komende woorden moet worden gehecht;

»*O.* dat derhalve de Verbeekstichting de haar »toegedachte goederen niet als erfgename heeft ver»kregen en de eischers dus niet gehouden waren »de van hen gevorderde successie- en overgangs»rechten te betalen;

»dat dus die gelden als onverschuldigd betaald »kunnen worden teruggevorderd en de gedaagde »tot die teruggave verplicht is;

»Rechtdoende in naam der Koningin!

»Verleent aan eischers acte van de door hen »gedane vermindering van hunnen eisch.

8400. »Veroordeelt het gedaagde Bestuur om aan de »eischers terug te betalen eene som van *f* 5942.39[5] »met de renten dier som ad 5 % 's jaars van af den »dag der dagvaarding tot aan de voldoening;

»Veroordeelt het ged. Bestuur in de kosten" (1).

8401. *Schulden. Gemeenschap in tweede huwelijk. Niettegenstaande de bepaling van art. 236 B. W. hebben de schuldeischers der gemeenschap het recht om den langstlevenden echtgenoot voor de helft van hunne vorderingen aan te spreken.* Vonnis der Arrondissements-Rechtbank te *Amsterdam* van den 15 September 1892, luidende:

»De Rechtbank enz.;

»Gehoord partijen;

»Gezien de stukken;

»Ten aanzien der feiten:

»*Overwegende* dat de gedaagde antwoordende op »de hoofdzaak heeft aangevoerd dat de ingestelde »vordering op tweeërlei positum is gebouwd, te »weten *a.* dat de eischer krachtens contractueele »relatie met wijlen J. v. K. van dezen had te vor»deren *f* 700 en *b.* dat de gedaagde met voornoem»den overledene gehuwd was, en voor 1/4 gedeelte »diens erfgenaam is; enz.

»ad *b.* dat de ged. was de tweede echtgenoot van »wijlen J. v. K.; dat deze 3 vóórkinderen had en »de ged. ten huwelijk niets aanbracht; dat uit »bedoeld huwelijk van de ged. één kind is geboren; »dat derhalve des eischers geheele berekening om»trent de gehoudenheid van de ged. tot betaling

(1) Vgl. P. W. n°. 6641, 6642 en arrest van het Gerechtshof te Amsterdam van den 10 Juni 1892, Weekblad voor Notarisambt en Registratie, n°. 1189.

8401. »van door wijlen haar echtgenoot aangegane schul-»den faalt en antilegaal is, concludeerende mitsdien »tot ontzegging van de ingestelde vordering, immers »tot niet-ontvankelijk-verklaring van den eischer »daarin cum expensis;

»dat de eischer repliceerende heeft gezegd, post »alia, dat ged. niet betwist dat zij met haar echtgenoot »in gemeenschap van goederen was gehuwd, even-»min beweert, veelmin bewijst van die gemeenschap »afstand te hebben gedaan, terwijl het er tot de »aansprakelijkheid voor schulden der gemeenschap »niets toe doet, dat zij ten huwelijk niets heeft »aangebracht, hetgeen, zoo zulks overeenkomstig »de waarheid is, alleen van invloed kan zijn op de »verrekening met de kinderen uit het eerste huwe-»lijk van wijlen J. v. K., dat de ged. alzoo verplicht »is de schulden der tusschen haar en haren echt-»genoot bestaan hebbende gemeenschap te dragen »voor de helft, hetgeen voor dit geval is *f* 350, »tot welk bedrag de eischer onder alle reserve van »zijn rechten tegen de erven J. v. K. zijne vordering »vermindert, concludeerende mitsdien dat de Recht-»bank hem akte zal verleenen van de vermindering »zijner vordering tot op *f* 350, en hem deze ver-»minderde vordering overeenkomstig zijne vroegere »conclusien zal toewijzen, cum expensis;

»dat de gedaagde dupliceerende nog heeft gezegd, »post alia, dat de eischer, zijne vordering tot op een »bedrag van *f* 350 verminderende, uit het oog blijft »verliezen *dat de gemeenschap van goederen*, *bij tweede* »*huwelijk*, *wanneer*, *zooals* in casu, *uit een vroegeren* »*echt van den hertrouwden echtgenoot kinderen aanwezig* »*zijn*, door *uitdrukkelijke* en *dwingende wetsbepalingen*

8401. »*beperkt wordt;* dat deze omstandigheid zoowel op »de rechten der deelgenooten als op die der schuld»eischers van de gemeenschap of nalatenschap van »invloed is, persisteerende mitsdien bij de reeds »genomen conclusie;

»In rechten:

»dat na de bij conclusie van repliek gedane ver»mindering van den eisch, in de eerste plaats te »beslissen is of de ged. te recht de niet-ontvanke»lijkheid van den eischer in diens vordering heeft »voorgesteld, omdat hij, ofschoon de ged. de tweede »echtgenoot van eischers beweerde debiteur is ge»weest, van haar de helft der staande dat huwelijk »door dezen aangegane schuld vordert;

»dat deze vraag ontkennend moet worden beant»woord;

»dat toch, terwijl art. 235 B. W. in het algemeen »het bestaan van algeheele gemeenschap van goe»deren ook ingeval van volgend huwelijk als regel »stelt, waarin dus ook begrepen zijn de gevolgen »daarvan zooals die in den VIIen Titel zijn om»schreven, art. 236 blijkbaar geen andere bedoeling »heeft dan in één opzicht nadere voorziening te »treffen, namelijk om te voorkomen een onbillijke »bevoordeeling van den *nieuwen echtgenoot ten nadeele* »*van de kinderen uit het vroegere huwelijk*, tot berei»king van welk doel ook de volgende artikelen »nadere bepalingen bevatten;

»dat hieruit echter volstrekt niet volgt dat voor »de *schuldeischers* der gemeenschap eenige verplich»ting bestaat om voormelde omstandigheid bij het »doen gelden hunner rechten in aanmerking te »nemen;

8401. »dat toch hier niet alleen nergens is voorgeschreven, onderzoek te doen naar een mogelijk bestaan »hebben van een vroeger huwelijk en naar het »aanwezig zijn van voorkinderen van hun schuldenaar, maar dat ook ten dezen ontbreekt een wetsvoorschrift als bij het bestaan van huwelijksche »voorwaarden, waarvan de inschrijving ter griffie »van de Rechtbank is bevolen, opdat zij tegenover »derden van kracht zouden zijn;

»dat mitsdien de eischer in zijne vordering ontvankelijk moet worden verklaard" (1).

8402. *Schulden. Vordering ten behoeve van de moeder-voogdes van een overleden minderjarige, wegens meerdere kosten van onderhoud en opvoeding, dan de inkomsten van dien minderjarige bedroegen, ingevolge beschikking van den kantonrechter.* In het passief van de memorie van aangifte der nalatenschap van den minderjarige P., overleden 20 Maart 1891, kwam de volgende post voor:

»aan de eerste aangeefster H. J. (de moeder) »wegens meerdere kosten van onderhoud en opvoeding, dan de inkomsten van den minderjarige »bedroegen, ad *f* 280 's jaars, van 1 September »1886 tot 1 April 1890, krachtens geregistreerde »beschikking van den kantonrechter te Z, d.d. 13 »Februari 1890, *f* 1003.33."

Gemelde beschikking luidde als volgt:

»Wij kantonrechter enz.,

»Gezien enz.,

»Gehoord den toezienden voogd en de bloedverwanten en aangehuwden van den minderjarige P.

(1) Vgl. P. W. n°. 4812, 8259.

8402. »Gezien art. 446 van het Burgerlijk Wetboek;

»verleenen machtiging aan de rekwestranten: »1°. H. J., weduwe van J. P., thans gehuwd met »A. B., 2°. voornoemden A. B., koopman te Z., »om ten behoeve van genoemden minderjarige, »behalve zijne gewone inkomsten van *f* 120, uit »diens kapitaal jaarlijks te besteden *f* 280 tot be»strijding van de kosten zijner opvoeding.

»Gedaan enz."

De betrokken ontvanger had deze schuld in mindering der aangegeven baten toegelaten, doch de inspecteur stelde voor, ze alsnog uit het passief te verwerpen. De moeder, betoogde hij, betaalde de kosten van onderhoud en opvoeding van den minderjarige, voor zoover die niet gedekt werden door de aan haar toegelegde inkomsten van diens goederen, uit eigen beurs. Die kosten kwamen volgens art. 353, al. 2, B. W. te haren laste. Had zij al het goed van haar kind krachtens de rechterlijke machtiging kunnen vervreemden, nu zij dit niet deed, bleef het zijn eigendom en is het terecht als actief der nalatenschap aangegeven, zoodat er ook van te veel aangegeven baten, zooals dit van andere zijde werd beweerd, geen sprake kon zijn.

Het voorstel van den inspecteur is door het Bestuur goedgekeurd. Het heeft daarbij het volgende te kennen gegeven: Vooreerst kan met grond worden beweerd, dat de moeder-voogdes aan de gemelde beschikking van den kantonrechter niet het recht kon ontleenen, om jaarlijks eene som van *f* 280 uit het vermogen van den minderjarige boven diens inkomsten voor zijne opvoeding te besteden, daar

8402. in art. 446 B. W., waarop die beschikking gegrond is, aan den rechter eene dergelijke bevoegdheid slechts is gegeven voor het geval de voogdij niet door den vader of de moeder wordt uitgeoefend. (Vgl. DIEPHUIS, N. B. R., Syst. deel V, bl. 205 en 390.) In geen geval kon echter de moeder-voogdes op grond van die beschikking van den 13 Februari 1890 de door haar vóór dien tijd aangewende kosten aan den minderjarige in rekening brengen. (*Res. van* 15 *Februari* 1893, *n*°. 25 *en* 18 *Mei* 1893, *n*°. 61.)

8403. *Teruggaven. Gelden per postwissel overgemaakt ter voldoening van verschuldigd successierecht.* Tot het actief der nalatenschap van zekeren erflater behoorden o. a. eenige effecten en contanten. Nadat de rechten van successie en van overgang, berekend overeenkomstig de door alle erfgenamen ingediende memorie van aangifte, aan het betrokken kantoor waren voldaan, werd door één der erfgenamen bij rekest teruggave gevraagd van een bedrag van *f* 14.28, volgens zijne bewering door hem, wegens deze nalatenschap te veel betaald. Ter ondersteuning van dit verzoek werd door hem het volgende aangevoerd: Na het overlijden werden eenige tot de nalatenschap behoorende effecten en contanten tusschen de erfgenamen verdeeld. Daar hij in de meening verkeerde dat zijne mede-erfgenamen voornemens waren deze zaken in de aangifte voor het recht van successie te verzwijgen, en hij de rechten van den Staat niet wilde benadeelen, zond hij aan den betrokken ontvanger van het recht van successie een postwissel ad *f* 14.28, zijnde het bedrag, dat door hem werd verschuldigd geacht wegens de verkrijging van zijn aandeel in voormelde baten.

8403. Bij het ontvangen der definitieve afrekening van den notaris, die met de liquidatie van dezen boedel was belast, bleek hem echter, dat de door hem verzwegen geachte effecten en contanten wel degelijk in de memorie van aangifte waren opgenomen en dat ook de rechten van successie en van overgang, verschuldigd wegens de verkrijging van zijn aandeel in die baten ten volle waren betaald.

Uit de rapporten der op dit verzoek gehoorde ambtenaren bleek dat werkelijk door den in het rekest genoemden ontvanger een postwissel ten bedrage van *f* 14.28 was ontvangen, welke gelden, na verkregen machtiging, waren verantwoord als: »Gelden van onbekenden oorsprong".

Deze ambtenaren waren evenwel van meening, dat geen wetsartikel bekend was, op grond waarvan de teruggave zou kunnen worden verleend. Toen de gelden werden overgemaakt bestond de verplichting tot betaling van successie- en overgangsrecht, zoodat art. 1395 B. W. hier geen toepassing kon erlangen. Ook de artt. 54 en 60 der successiewet misten hun toepassing nu het per postwissel overgemaakte bedrag werd teruggevorderd.

Bovendien was de persoon door wien de betaling was geschied onbekend.

Ook het Bestuur heeft het verzoek om teruggave niet voor inwilliging vatbaar geacht. Het recht van successie toch is een belasting die geheven wordt op de aangifte van den belastingschuldige. De belastingplichtige, die zich langs een anderen weg dan de bij de wet voorgeschrevene van zijne verplichting tracht te kwijten, handelt dus in strijd met de wet en kan zich niet beroepen op de gun-

8403. stige bepalingen voor het geval van dwaling of verzuim in de aangifte. (*Res. van* 8 *Februari* 1893, *n*°. 30.)

8404. *Verzwijging. Bevel tot verhoor op vraagpunten.* Op den 20 December 1890 werd ten kantore van het recht van successie te B. wegens de nalatenschap van M. R., overleden te St. A. den 15 Juni 1890, eene memorie van aangifte ingediend.

Na de beëediging dier aangifte rezen ernstige vermoedens dat daarin voor een aanzienlijk bedrag aan effecten en schuldvorderingen was verzwegen, en dat enkele der erfgenamen, tijdens de beëediging dier aangifte, van hare onjuistheid bewust waren geweest. Dientengevolge werd tegen twee hunner eene strafrechterlijke vervolging wegens meineed ingesteld.

Bij vonnis van de Arrondissements-Rechtbank te 's Hertogenbosch d.d. 21 April 1892 werden de beklaagden evenwel van het hun ten laste gelegde vrijgesproken, op grond dat niet wettelijk en overtuigend was bewezen dat zij *opzettelijk* eene valsche verklaring onder eede hadden afgelegd, welk vonnis werd bevestigd bij arrest van het Gerechtshof te 's Hertogenbosch van den 26 October 1892.

Uit de door een der beklaagden op de zitting der Rechtbank afgelegde bekentenis bleek echter het volgende:

Een bedrag van *f* 36000 aan effecten was door den erflater aan een zijner erfgenamen ter hand gesteld, om, na zijn overlijden, onder de erfgenamen te worden verdeeld.

Om de schuldvorderingen tot een gezamenlijk bedrag van circa *f* 50000 te cedeeren had men drie

8404. samenkomsten gehouden in tegenwoordigheid van den erflater. Een der vermoedelijke erfgenamen was in het bezit van een som van *f* 2000; hij leende deze aan den erflater, terwijl de daardoor ontstane schuld werd gekweten door de cessie eener vordering van den erflater op een zijner debiteuren. Daarop schonk de erflater de som van *f* 2000 aan een anderen erfgenaam, die het geld weder aan hem leende, terwijl ook de daardoor ontstane schuld door de inbetalinggeving eener vordering werd gekweten. Op deze wijze ging men voort, totdat alle schuldvorderingen waren overgedragen, en de *f* 2000 in handen van den erfgenaam, die ze oorspronkelijk had geleend, waren teruggekomen.

Na afloop der strafrechterlijke vervolging werd onmiddellijk tegen de gezamelijke erfgenamen een dwangschrift uitgevaardigd tot betaling van *f* 11000 voor rechten en boete wegens verzwijging der voormelde effecten en schuldvorderingen.

De erfgenamen kwamen tegen dit dwangschrift in verzet, met dagvaarding van het Bestuur voor de Rechtbank te 's Hertogenbosch.

Nadat enkele memoriën waren gewisseld werd het Bestuur verlof verleend om de opposanten op vraagpunten te doen hooren, bij vonnis der gemelde Rechtbank van den 30 Juni 1893, luidende:

»De Rechtbank;

»Gehoord het verslag uitgebracht door den rechter-»rapporteur;

»Gehoord het openbaar Ministerie, concludeerende »tot toewijzing van het verzoek tot verhoor op »feiten en vraagpunten der opposanten;

»Gezien de stukken;

8404. »Ten aanzien der daadzaken:

»*Overwegende* dat bij exploit van 26 October 1892 »namens het bestuur der registratie aan de oppo»santen is beteekend een dwangschrift tot betaling »van *f* 11000, behoudens vermeerdering of ver»mindering volgens latere regeling voor rechten en »boete, onverminderd de kosten van vervolging, ter »zake dat in de memorie van aangifte der nalaten»schap van M. R., gewoond hebbende te St. A., »aldaar overleden den 15 Juni 1890, welk stuk den »20 December d. a. v. ten kantore van successie »te B. is ingediend, door hen opposanten, als erf»genamen, zijn verzwegen de in het dwangschrift »vermelde rentegevende schuldvorderingen en effec»ten, te zamen tot een bedrag van *f* 88600, terwijl »dit verzuim niet bij nadere aangifte is hersteld;

»*O.* dat opposanten tegen dit dwangschrift zijn »gekomen in verzet en hebben aangevoerd, dat »het bevel is nietig en van onwaarde omdat het »niet voldoet aan de eischen die voor een dwang»bevel worden gevorderd; dat daarin ontbreekt wat »de beoordeeling der vordering mogelijk maakt; »dat zij voorts ontkennen dat de in het dwangbevel »opgenoemde schuldvorderingen en effecten door »hen zijn verkregen door het overlijden, noch ook »uit den boedel van M. R. voornoemd;

»*O.* dat opposanten mitsdien vroegen dat het verzet »geldig en het dwangschrift nietig wordt verklaard, »althans dat de vordering van het Bestuur, als niet »ontvankelijk en ongegrond, zal worden ontzegd;

»*O.* dat het geopposeerde bestuur hiertegen aan»voerde: wat de beweerde nietigheid betreft, dat »uit het dwangschrift uitdrukkelijk blijkt ter zake

8404. »van welke schuld gevorderd wordt en de inhoud »de opposanten in staat stelt, niet alleen om de »vordering te beoordeelen, maar ook om zich, in »geval van vrijwillige of gedwongen voldoening, »ter latere vordering en terzelfder zake door het »bloot vertoon van dat stuk te kunnen vrijwaren; »dat de feitelijke gronden, waarop de vordering »rust, vermeld zijn en de som welke betaald moet »worden uitgedrukt is, overeenkomstig de bepalingen »van art. 36, j°. art. 21 der wet van 13 Mei 1859 »(*Stbl.* n°. 36), en wat de verdere verwering betreft, »dat de in het dwangschrift opgenoemde schuld-»vorderingen en effecten bij het overlijden van »M. R. tot diens nalatenschap behoorden, vermits »de wijze waarop de erflater de schuldvorderingen »verkocht en de effecten geschonken heeft, zooals »dat gebleken is in het tegen de opposanten J. Th. R. »en v. d. B. gevoerd strafgeding ter zake van mein-»eed en waaromtrent het bestuur in eene uitvoerige »uiteenzetting treedt, geene rechtsgeldige eigendoms-»overdracht ten gevolge had;

»*O.* dat opposanten nog uitvoerig hunne bewe-»ringen hebben uiteengezet, waarna het geoppo-»seerde bestuur opmerkte, dat de opgeworpen »exceptie van nietigheid in ieder geval zal moeten »worden ontzegd, wijl zij niet voor alle weren »afzonderlijk is voorgedragen, terwijl het bestuur »voorts verzocht dat opposanten zouden worden »gehoord op een vijftal vraagpunten, in zijne me-»morie van dupliek geformuleerd;

»*O.* dat opposanten het gevraagde verhoor op »vraagpunten, als niet op de wet gegrond, bestreden, »er op wijzende dat en art. 65 der wet van 22

8404. »Frimaire an VII, en art. 17 der wet van 27 Ventôse an IX geene andere behandeling kennen dan »die bij »simples mémoires signifiés"; dat opposanten echter geen bezwaar hebben om de vragen te »beantwoorden, wanneer het bestuur hare vragen »wil beperken, en minder algemeen wil maken, en »in plaats van: »Is het U bekend", wil vragen: »»Was het U bekend, bij het sluiten der overeenkomsten met M. R., of zelfs bij het overlijden van »M. R., of bij het opmaken der memorie van successie voor zijne nalatenschap";

»*O*. dat het geopposeerde bestuur het gedaan verzoek handhavende, ten slotte er nog op wees, dat »opposanten bij hunne bestrijding van dat verzoek »klaarblijkelijk verwarren het voeren der procedure »en het leveren van bewijs;

»En ten aanzien van het recht:

»*O*. dat opposanten de nietigheid van het tegen »hen uitgevaardigde dwangschrift beweren, op »grond dat het niet zou voldoen aan de eischen »die voor een dwangbevel worden gevorderd;

»*O*. echter, dat opposanten in gebreke zijn gebleven aan te toonen, waarin die nietigheid dan »wel zou bestaan, en de Rechtbank met het geopposeerde Bestuur van oordeel is, dat uit het dwangschrift uitdrukkelijk blijkt, ter zake van welke »schuld gevorderd wordt, en dat de inhoud ervan »den opposanten in staat stelt de vordering te beoordeelen;

»*O*. dat derhalve de voorgestelde exceptie als ongegrond behoort te worden verworpen;

»*O*. verder, dat opposanten het door het Bestuur »gedaan verzoek tot verhoor op vraagpunten be-

8404. »streden, als zijnde dit in eene procedure als »waarvan hier sprake, niet toegelaten, vermits »art. 65 der wet van 22 Frimaire an VII, en de »wet van 27 Ventôse an IX geene andere behan»deling kennen dan die bij simples mémoires »signifiés;

»*O.* echter, dat wel is waar in casu de instructie »van het geding schriftelijk moet plaats hebben, »maar dat daardoor niet wordt afgeweken van de »gewone regelen omtrent het bewijs, zoodat wijl »noch bij de door opposanten aangehaalde wetten, »noch bij eenige andere wetsbepaling, verhoor op »vraagpunten in een geding, als waarvan hier de »rede, is verboden of uitgesloten, ook in casu de »algemeene regel van art. 237 Wetb. van B. R. »moet gelden;

»dat derhalve het verzoek op de wet is gegrond »en vermits de gestelde vragen tot het geschil »betrekkelijk zijn en niet blijkt dat zich daaronder »strikvragen bevinden, behoort te worden toegestaan:

»Rechtdoende in Naam der Koningin!

»Verwerpt de voorgestelde exceptie van nietig»heid van het dwangschrift;

»Beveelt dat de opposanten op den 31 Juli 1893 »des voormiddags ten 11 ure in een der localen »van het Paleis van Justitie te 's Bosch zullen ver»schijnen voor den daartoe bij deze benoemden »Rechter-Commissaris Mr. B., ten einde ieder af»zonderlijk te antwoorden op onderstaande vragen »en op die welke hun ambtshalve zullen worden »gedaan, te weten:

»1°. Is het U bekend of niet, dat tijdens het leven »van M. R. op diens verzoek vergaderingen zijn

8404. »gehouden tusschen hem, den derden en vierden »opposant benevens een zoon van elk der oppo»santen, sub 1 en 2 vermeld, waarbij met het »doel dat van zijne nalatenschap zoo min mogelijk »successierecht zoude behoeven te worden betaald, »als volgt werd gehandeld: Erflater verkocht een »of meer zijner schuldvorderingen aan een der aan»wezigen, welke daarvoor eene geldsom in betaling »gaf; die geheele som schonk hij dan aan een »ander van hen, die op zijne beurt daarmede even»eens van die schuldvorderingen kocht; waarna »M. R. dien koopprijs wederom aan een ander der »aanwezigen gaf, die dan van zijn kant weer een »of meer schuldvorderingen kocht en met dat »bedrag betaalde, wat zoolang voortging tot alle »daartoe bestemde vorderingen zoogenaamd waren »verkocht, terwijl ten slotte degene, die begonnen »was met eene geldsom als koopprijs te betalen, »deze weder terugkreeg?

»2°. Is het U bekend of niet, dat ook na de »dagen waarop die vergaderingen plaats hadden, »M. R. evenals voor dien tijd van die daarbij zoo»genaamde overgedragen schuldvorderingen tot aan »zijn dood aanteekening hield, de renten daarvan »genoot, de aflossingen aan hem plaats hadden en »hij deze evenals de interessen in ontvangst boekte?

»3°. Is het U bekend of niet, dat M. R. tot aan »zijn dood toe de interessen van de hem toebehoo»rende effecten ontving, voor hunne conversie »zorgde, bij verkoop de opbrengst tot wederbeleg»ging gebruikte en van een en ander in een »notitieboekje aanteekening hield?

»4°. Is het waar of niet, dat tijdens het leven van

8404. »den erflater de interessen dier schuldvorderingen »en effecten nimmer door U zijn genoten en de »aflossingen nimmer aan U zijn geschied?

»5°. Is het waar of niet, dat na het overlijden »van M. R. door U met de overige opposanten »schuldvorderingen en effecten zijn verdeeld, welke »aan dien erflater hadden toebehoord?

»Reserveert de kosten."

V.

8405. VERKOOP. *Aftrek van wettelijke onkosten van de bij de opbrengst van publieke verkoopingen te voegen onraadspenningen.* Onder dagteekening van 25 April 1893, n°. 3, is aan de ambtenaren de volgende aanschrijving gericht:

»De vermindering der registratie- en hypotheek»rechten op akten van overdracht van onroerende »en roerende goederen bij de wet van 27 September »1892 (*Stbl.* n°. 224) brengt mede eene vermindering »van het bedrag, dat volgens de bestaande beslissin»gen (1) als wettelijke onkosten van de bij publieke »verkoopingen boven den koopprijs bedongen on»raadspenningen moet worden afgetrokken.

»Die aftrek moet na 30 April 1893 plaats hebben »als volgt:

»I. bij verkoop van onroerende goederen:

»*a.* in gewone gevallen:

»bij eene opbrengst der geheele verkooping van »*f* 3000 of minder, $4^1/_2$ pct.

---

(1) Vgl. P. W. nos. 3133, 6843, 7049, 7218, 2295, 4264, 6197 en 6757.

8405. »bij eene opbrengst van boven de *f* 3000, maar »niet meer dan *f* 10000, 4 pct.

»bij eene opbrengst van boven de *f* 10000, maar »niet meer dan *f* 25000, 3¾ pct.

»bij een opbrengst van meer dan *f* 25000, 3½ pct.

»*b*. in gevallen, dat het registratierecht volgens »art. 14 der wet van 11 Juli 1882 (*Stbl.* n°. 92) »¼ pct. bedraagt:

»bij een opbrengst van niet meer dan *f* 3000, 2¾ pct.

»bij een opbrengst van boven de *f* 3000, maar »niet meer dan *f* 10000, 2¼ pct.

»bij een opbrengst van boven de *f* 10000, maar »niet meer dan *f* 25000, 2 pct.

»bij een opbrengst van meer dan *f* 25000, 1¾ pct.

»II. Bij verkoop van roerende goederen, waarvoor »het registratierecht voortaan 2 percent bedraagt, »dus ook voor die, waarop volgens de vóór 1 Mei »1893 geldende wetsbepalingen 4 percent verschul»digd was, 2¼ pct.

»De omtrent dit punt gegeven voorschriften blijven »overigens van kracht" (1).

8406. *Verkoop van loten in de Staatsloterij. Bedrag van het recht.* Bij vonnis, den 7 Juli 1891 door de arrondissements-rechtbank te B. gewezen tusschen L., collecteur der Staatsloterij te B., als eischer en K., debitant der Staatsloterij te H., als gedaagde, werd laatstgenoemde veroordeeld tot betaling van *f* 361.57⁵ met renten enz. en in de kosten van het geding, op grond, dat gedaagde wegens voor zijn beroep gekochte en ontvangen loten der Staatsloterij per resto gemeld bedrag aan den eischer verschuldigd was.

---

(1) Vgl. P. W. nos. 2883, 2093 en 8260.

8406. De minuut van dit vonnis werd geregistreerd tegen een recht van 3 % over het bedrag der veroordeeling.

Deze heffing werd door den inspecteur niet juist geacht. Daar de wet van 23 Juli 1885 (*Stbl.* n°. 142), aldus werd door hem betoogd, bij art. 6, laatste lid, aan de prijswinners verhaal op den Staat toekent, zijn de loten in de Staatsloterij te beschouwen als voorwaardelijke schuldvorderingen op den Staat. Niet het recht van 3 %, doch het bij art. 3 der wet van 11 Juli 1882 (*Stbl.* n°. 92) bepaalde recht van 1½ % werd daarom door hem verschuldigd geoordeeld.

Het Bestuur heeft zich met des inspecteurs meening vereenigd en het te veel geheven recht doen teruggeven (1). (*Res. van* 27 *Mei* 1893, *n*°. 11.)

8407. VERMOGENSBELASTING. *Fidei-commis. Goederen niet in het bezit van den bezwaarden erfgenaam, doch gesteld onder beheer van een bewindvoerder, met aanwijzing van de wijze van belegging.* Een vader had bij testament het beschikbaar gedeelte van zijne nalatenschap besproken aan zijn zoon, onder den last om het bij zijn overlijden uit te keeren aan zijne kinderen, terwijl hij dit gedeelte van zijne nalatenschap onder het beheer van een bewindvoerder had gesteld, met bepaling dat het zou worden belegd in inschrijving op een der grootboeken van de Nationale Schuld. De bewindvoerder had aan deze opdracht uitvoering gegeven en eene inschrijving op een der grootboeken aangekocht.

(1) Vgl. P. W. n°. 24.

8407 De zoon verkeerde nu in twijfel of hij het bezwaarde gedeelte van de nalatenschap zijns vaders moest aangeven, overeenkomstig art. 3, al. 2, der wet op de vermogensbelasting, als ware hij voor $^4/_5$ gedeelten de eigenaar daarvan, dan wel, of zijn recht moest worden beschouwd als lijfrente, waarmede volgens art. 6 der gemelde wet geene rekening behoeft te worden gehouden bij de aangifte van het vermogen. Op zijn verzoek om hieromtrent te worden ingelicht is hem het volgende te kennen gegeven:

De testamentaire beschikking bevat niets anders dan eene geoorloofde erfstelling over de hand, zooals vermeld is in art. 1020 B. W., met onder bewindstelling overeenkomstig art. 1025 B. W. Bij eene zoodanige erfstelling nemen de rechten van de verwachters — des erflaters kleinkinderen — eerst bij het overlijden van den bezwaarden erfgenaam een aanvang en alzoo is de bezwaarde erfgenaam, de zoon, zoolang hij leeft, de eenige en volle eigenaar van de hem onder fidei-commis besproken goederen.

Hieruit volgt, dat er noch van een recht van vruchtgenot, noch van een recht van lijfrente sprake is en dat de zoon de inschrijving op het Grootboek moest aangeven op de *volle* waarde. (*Res. van* 12 *Juni* 1893, *n*°. 58.)

8408. *Geheimhouding.* Onder dagteekening van 29 Mei 1893, n°. 28, heeft de Minister van Financiën de volgende aanschrijving gericht aan de ambtenaren der successierechten:

»Van de ambtenaren der registratie en domeinen »mag, ook met het oog op de bepaling van art. 47

8408. »der wet op de vermogensbelasting van den 27 »September 1892 (*Stbl.* n°. 223), met grond worden »verwacht, dat zij de meest mogelijke geheimhou»ding in acht zullen nemen, omtrent al hetgeen »hun bij de uitvoering en toepassing dier wet be»kend wordt van het vermogen der ingezetenen.

»Zal deze geheimhouding echter behoorlijk ver»zekerd zijn, dan is het evenzeer noodzakelijk, dat »ook de klerken en bedienden, die bij deze ambte»naren werkzaam zijn, van het groote gewicht »daarvan zijn doordrongen en geen aanleiding »geven tot eenige klacht over schending dier ge»heimhouding.

»Nu dit personeel tengevolge van de invoering »der voormelde wet, een belangrijke uitbreiding »heeft ondergaan acht ik het wenschelijk aan de »ambtenaren het voorschrift van art. 16 der I. M. »in herinnering te brengen, en hen met nadruk te »wijzen op de strafbepaling van het derde lid van »het hierboven aangehaalde art. 47 der wet op de »vermogensbelasting.

»Wanneer door de Inspecteurs der registratie en »domeinen en door de ontvangers der successie»rechten bij de keuze van hun personeel met de »meeste omzichtigheid wordt te werk gegaan, zoo»dat zij geen personen in hun dienst nemen of »houden van wier strikte geheimhouding zij niet »volkomen verzekerd kunnen zijn, en bovendien »hunne bedienden met nadruk worden gewezen op »de nadeelige gevolgen, welke ook voor hen aan »de minste schending der geheimhouding verbon»den zullen zijn, dan zullen, naar ik vertrouw, »geene klachten daarover worden vernomen."

8409. ***Lijfrenten, pensioenen en andere uitkeeringen ten laste van den belastingplichtige.*** Volgens art. 8, 2°, der wet op de vermogensbelasting kan het twintigvoud van de uitkeeringen, welke gedurende iemands leven moeten worden gedaan, van het vermogen worden afgetrokken. Daarentegen zijn zij, aan wie dergelijke uitkeeringen zijn verschuldigd, daarvoor belastingplichtig volgens art. 2, § 1, letter *b* der wet tot heffing eener belasting op bedrijfs- en andere inkomsten.

Deze beide wetsbepalingen betreffen echter alleen de werkelijk *verschuldigde* uitkeeringen, dat zijn die, welke in rechte kunnen worden gevorderd. Hiertoe behooren de lijfrenten, die overeenkomstig art. 1812 B. W. zijn gevestigd bij *eenen bezwarenden titel* of bij *akte van schenking* of bij *uiterste wilsbeschikking*. De jaarlijksche uitkeeringen, die men, uit vrijgevigheid, mondeling of bij onderhandsch geschrift heeft toegezegd, kunnen niet in rechte worden gevorderd en moeten dus buiten aanmerking blijven.

Iemand had aan zijn zoon, ter gelegenheid van diens huwelijk, mondeling toegezegd dat hij hem jaarlijks een zeker bedrag zou uitkeeren. Toen de inspecteur geen genoegen nam met den aftrek van het twintigvoud van dat bedrag in des vaders aangifte voor de vermogensbelasting, voerde deze hiertegen aan dat hij, wanneer hij tot betaling werd gedagvaard en hem in het geding werd opgelegd te zweren »dat hij de uitkeering niet verschuldigd was", dien eed niet zou zweren en dus tot betaling zou worden veroordeeld. Deze tegenwerping is echter zonder gewicht geacht. Een eed kan slechts

8409. worden opgedragen over feiten, niet over het recht, zie art. 1968 B. W. Staan nu de feiten vast, zooals hier het geval is, dan kan er van geene eedsopdracht sprake zijn.

Een ander had bij een onderhandsch, na zijn dood in zijn boedel gevonden geschrift aan zijne erfgenamen verzocht dat zij aan eenige door hem opgenoemde personen jaarlijks zekere bedragen als lijfrenten of pensioen zouden uitkeeren. De erfgenamen gaven aan dien wensch gevolg en regelden onderling op welke wijze ieder zijn aandeel in de uitkeeringen zou voldoen. Aan hun verlangen om het twintigvoud van de uitkeeringen in mindering van hun vermogen te brengen kon niet worden voldaan. Het onderhandsche stuk kon niet als eene uiterste wilsbeschikking worden aangemerkt en de daarin genoemde personen konden mitsdien daaraan geen recht ontleenen tot het opeischen der uitkeeringen. (*Miss. van* 21 *Juni* 1893, *n*°. 38 *en* 13 *Juli* 1893, *n*°. 28.)

8410. *Lijfrenten, pensioenen en andere uitkeeringen ten laste van den belastingplichtige.* In overeenstemming met de onder het vorig nommer medegedeelde beslissingen, werd den 13 October 1893 door den Raad van beroep voor de vermogensbelasting te *'s Gravenhage*, op de reclame van iemand, die bij onderhandsche geschriften (brieven) aan zijne zuster eene jaarlijksche uitkeering had besproken, geoordeeld:

»Dat reclamant noch aan art. 8, noch aan eenig »ander artikel der wet van 27 September 1892 »(*Stbl.* n°. 223), het recht kan ontleenen om zijn »vermogen, overeenkomstig de bepalingen der wet »berekend, te verminderen".

8411. *Opgaven door burgemeesters ingevolge art. 14, alinea 4 der wet.* Door een inspecteur werd gevraagd hoe de burgemeester kan voldoen aan art. 14, al. 4 der wet, daar geen afschrift der in al. 1 van dat artikel bedoelde lijst aan hem wordt toegezonden en hem dus onbekend is, welke namen op die lijst voorkomen. Daarop is het volgend antwoord gegeven:

Het voorschrift van art. 14, al. 4 der wet ziet in de eerste plaats op personen, die zich in den loop van het jaar metterwoon binnen het Rijk vestigen. Hiervan kan de burgemeester zonder eenig bezwaar opgave doen.

Overigens worden de staten n°. 8 niet vastgesteld dan na overleg met den burgemeester; er mag worden aangenomen dat daarop geene andere namen ontbreken dan die van personen, welke den burgemeester niet als gegoed bekend waren. Indien den burgemeester in den loop van het jaar blijkt van de gegoedheid van personen, die hem vroeger niet als zoodanig bekend waren, dan behoort hij daarvan opgaaf te doen. (*Miss. van* 15 *April* 1893, *n°.* 25.)

8412. *Reprises en vergoedingen bij beperkte huwelijks-gemeenschappen.* Het voorstel werd gedaan om voor de vermogensbelasting, uit een oogpunt van eenvoudigheid, niet vast te houden aan de leer door het bestuur der registratie voor de toepassing der wet op het recht van successie en van overgang bij overlijden aangenomen, volgens welke de bedoelde reprises en vergoedingen invloed hebben op het bedrag, waarvoor ieder echtgenoot of zijne erven als mede-eigenaar in de baten der huwelijks-gemeenschap is gerechtigd.

8412. Daar de vermogensbelasting naar het zuiver saldo wordt geheven, is het voor de schatkist onverschillig of aan de reprises en vergoedingen, bij beperkte huwelijks-gemeenschappen voorkomende, een persoonlijk of een zakelijk karakter wordt toegekend. In dit opzicht kan derhalve de opvatting der aangevers worden gevolgd. (*Miss. van* 25 *April* 1893, *n*°. 35.)

8413. *Uitkeering door den kantonrechter, krachtens art.* 373 *B. W., uit de inkomsten der kinderen, aan ouders toegelegd.* Wanneer de kantonrechter krachtens art. 373 B. W. aan ouders, die het wettelijk vruchtgenot verloren hebben, uit de inkomsten der kinderen eene zekere jaarlijksche uitkeering toelegt, hoe dient dan de wet op de vermogensbelasting toegepast te worden, zoowel wat het vermogen der ouders betreft, als ten aanzien van dat der kinderen?

Op deze vraag is geantwoord dat de bedoelde uitkeering van een vast bedrag geheel buiten aanmerking kan blijven. Diegene der ouders aan wie zij is toegelegd, behoeft haar niet onder zijn vermogen te begrijpen, omdat hij het te ontvangen bedrag moet besteden ten behoeve van de kinderen.

Van het vermogen der kinderen mag de uitkeering niet worden afgetrokken, omdat zij het aequivalent daarvoor ontvangen.

Indien de kantonrechter echter aan de ouders al de inkomsten uit de goederen van de minderjarigen heeft toegelegd, dan hebben de ouders vruchtgenot en zijn zij belastingplichtig voor viervijfde gedeelte van het vermogen der kinderen, die zelf niet belastingplichtig zijn. (*Miss. van* 25 *April* 1893, *n*°. 35.)

8414. *Waardebepaling van gebouwde eigendommen. Aftrek van lasten en belastingen als de waarde wordt geschat.* Artikel 51 der wet op de vermogensbelasting heeft geene andere of verdere strekking, dan om tijdelijk den bij art. 7, letter A, aangewezen multiplicator te verminderen. De in art. 7 voorkomende bepalingen omtrent de bepaling der waarde van gebouwde eigendommen blijven daarom van toepassing, al wordt de waarde der gebouwde eigendommen op het vijftienvoud hunner belastbare opbrengst gesteld.

Alzoo blijft het den belastingplichtige vrijgelaten om al zijne gebouwde en ongebouwde eigendommen, geene uitgezonderd, naar hunne verkoopwaarde te schatten, terwijl, indien de waarde der gebouwde eigendommen wordt bepaald op het vijftienvoud van de belastbare opbrengst, die opbrengst vooraf kan worden verminderd met de belastingen en lasten, opgenoemd in art. 7, letter A, onder 1°, 2° en 3°. (*Miss. van* 25 *April* 1893, *n°.* 35 *en* 1 *Mei* 1893, *n°.* 16.)

8415. *Waardebepaling van onroerende goederen. Aftrek van polder- en waterschapslasten, als deze voor sommige perceelen meer, voor andere minder bedragen, dan waarop bij de vaststelling der belastbare opbrengst is gerekend.* Indien de waarde van gebouwde en ongebouwde eigendommen wordt bepaald op het twintigvoud of vijftienvoud hunner belastbare opbrengst, dan wordt die opbrengst vooraf verminderd o.a. met de polder- en waterschapslasten volgens den laatst bekenden omslag, voor zoover deze de som te boven gaat, welke bij de regeling van de belastbare opbrengst is afgetrokken.

Een belastingplichtige bezat onderscheiden per-

8415. ceelen onroerend goed; voor eenige dier perceelen bedroegen de polderlasten volgens den laatst bekenden omslag *minder* dan de som, welke bij de regeling der belastbare opbrengst was afgetrokken, voor de overige perceelen gingen zij die som *te boven*.

Met het bedrag, waarmede de polderlasten van de laatst bedoelde perceelen de bij de regeling der belastbare opbrengst afgetrokken som te boven gaan, kan de belastbare opbrengst voor de bepaling der waarde van de onroerende goederen worden verminderd, zonder dat rekening gehouden wordt met het bedrag dat wegens de andere perceelen *minder* wordt betaald dan afgetrokken is. (*Miss. van* 1 *Mei* 1893, *n*°. 16.)

8416. *Waardebepaling van onroerende goederen. Inlichtingen door de hypotheekbewaarders te verstrekken.* Bij de schatting van onroerende goederen voor de vermogensbelasting kunnen enkele gevallen voorkomen, waarin de belanghebbenden gegevens noodig hebben die hen het best door de ambtenaren kunnen worden verstrekt.

Zoo zal bij de schatting van *gedeelten* van perceelen, waarvoor de aangever nog niet in de grondbelasting is aangeslagen, eene berekening of eene begrooting van de belastbare opbrengst van *die gedeelten* noodig kunnen zijn.

Het ligt op den weg der administratie de belanghebbenden daarin behulpzaam te zijn, en het is daarom dat de hypotheekbewaarders de belastingplichtigen, die zich daartoe aanmelden, daarmede zooveel mogelijk behulpzaam behooren te zijn en voort te helpen door, zoo het bedrag der hierbedoelde belastbare opbrengst nog niet uit staten

8416. n°. 75 ten hunnen kantore bekend is, dat bedrag, waar dat mogelijk blijkt, te berekenen of desverlangd te begrooten.

Wanneer in één aanslag in de grondbelasting zijn begrepen eigendommen die wel en andere die niet door vermenigvuldiging van de belastbare opbrengst met de cijfers in artt. 7 en 51 der wet genoemd mogen geschat worden, dan kan de waarde van al de eigendommen worden bepaald door vermenigvuldiging van het bedrag van de belastbare opbrengst van alle eigendommen, verminderd met die van de perceelen welke naar de koopwaarde moeten geschat worden (art. 7, letter B) en de uitkomst dier vermenigvuldiging te verhoogen met de verkoopwaarde der uitgezonderde perceelen.

Het zal zich kunnen voordoen dat de belastingplichtigen inlichtingen behoeven omtrent de perceelen die bij die schatting van de vermenigvuldiging moeten worden uitgezonderd.

Ook bij de aanwijzing daarvan behooren de ambtenaren de belanghebbenden behulpzaam te zijn en de richtige uitvoering der wet te helpen verzekeren door al de ten hunnen kantore gevraagde inlichtingen, die de belastingplichtingen voor het opmaken hunner aangiften behoeven, voor zoover zij daartoe in staat zijn te geven.

Daar hier slechts sprake is van het geven van inlichtingen en daartoe aan de belanghebbenden zelve geen inzage van kadastrale stukken gegeven behoeft te worden, is het tarief van kadastrale rechten vastgesteld bij de wet van 30 Mei 1877 (*Stbl.* n°. 132) hier niet toepasselijk en behooren die inlichtingen dus kosteloos te worden gegeven. (*Miss. van* 5 *Mei* 1893, *n*°. 4.)

8417. *Waardebepaling van onroerende goederen. Vermindering bij de schatting van ongebouwde eigendommen wegens polderlasten voor gedeelten van perceelen.* Wanneer bij de schatting van ongebouwde eigendommen, twee of meer verminderingen voor polderlasten hebben plaats gehad, kan in den kadastralen legger niet worden nagegaan op welke deelen van een kadastraal perceel die verminderingen van toepassing zijn. Voor de uitvoering der vermogensbelasting is het noodig de grootte dier deelen te kennen, welke door de controleurs der directe belastingen en van het kadaster kan worden opgegeven uit de aan hunne controles berustende staten n°. 1 (herziening ongebouwde eigendommen), voor zooverre de bedoelde perceelen in die staten zijn opgenomen.

De genoemde controleurs zijn uitgenoodigd om, indien de hiervoor vermelde inhoudsopgaven hun worden gevraagd door de inspecteurs of ontvangers der registratie en domeinen, die zoo spoedig mogelijk te verstrekken, of wel mede te deelen, dat de vraag perceelen betreft, ontstaan nadat de staten n°. 1 in de kadastrale leggers zijn toegepast, en dat dus de inlichtingen moeten worden geput uit de staten n°. 75, berustende in de bureaux van de bewaarders der hypotheken en van het kadaster. (*Miss. van* 8 *Mei* 1893, *n°*. 85.)

8418. *Weeskamers. Aangifte voor de vermogensbelasting van kapitalen onder beheer van de weeskamers in Nederlandsch-Indië.* Een voogd verklaarde niet in staat te zijn om aangifte te doen van het door een der weeskamers in Nederlandsch-Indië beheerd vermogen van zijn pupil, omdat de weeskamer omtrent dat vermogen geene inlichtingen wilde geven en

8418. zich bepaalde tot overmaking der gekweekte renten.

Hierop is het volgende geantwoord:

De weeskamers in Nederlandsch-Indië keeren jaarlijks het bedrag der door haar gekweekte renten uit aan de eigenaren van de door haar geadministreerde kapitalen. Het beloop van de uit te keeren percenten wordt elk jaar door den Gouverneur-Generaal vastgesteld.

Blijkens het koloniaal verslag van 1892, blz. 60, bedroeg de uittekeeren rente over 1891 $4^1/_2$ pct. van de geadministreerde kapitalen (zie ook de Javasche courant van 1 April 1892).

Het als rente ontvangen bedrag wijst alzoo aan hoeveel het geadministreerde kapitaal bedraagt. (*Miss. van* 7 *Juni* 1893, *n*⁰. 25.)

8419. *Woonplaats. Aangifte door eene getrouwde vrouw namens haren man.* Volgens het eerste lid van art. 17 der wet op de vermogensbelasting is, indien de man verhinderd is aangifte te doen, de vrouw gehouden namens hem aangifte te doen. Deze bepaling is van toepassing, indien het bestaan van den man, wiens laatst bekende woonplaats, in den zin der wet op de vermogensbelasting, hier te lande was gevestigd, onzeker is. Zoolang niet blijkt dat hij zijne woonplaats naar elders heeft overgebracht, noch dat hij is overleden, moet hij geacht worden zijne oude woonplaats te hebben behouden.

Wanneer het echter bekend is dat de man metterwoon buitenslands is gevestigd, dan is zijne vrouw, die, zonder dat zij van tafel en bed is gescheiden, feitelijk hier te lande woont, niet tot het doen van aangifte gehouden; zij is hier niet belastingplichtig, evenmin als haar man, want

8419. blijkens art. 12, al. 2 der wet moet ook de vrouw worden geacht buitenslands te wonen. (*Miss. van 24 April* 1893, *n*°. 38.)

8420. *Woonplaats. Ambtenaren en officieren, die buitenslands dienst doen.* Zij, die bij den burgerlijken of militairen dienst der koloniën of bezittingen in andere werelddeelen eene vaste betrekking bekleeden of tijdelijk zijn ingedeeld, moeten, zoolang zij buitenslands verblijf houden, niet in de vermogensbelasting worden aangeslagen, al hebben zij hunne vrouw of hunne huishouding hier achtergelaten (1). Dit is o. a. van toepassing op de officieren der marine, die naar Oost- of West-Indië zijn vertrokken, om aldaar dienst te doen.

Bekleeden de ambtenaren of officieren geene vaste betrekking in het buitenland of in de koloniën of bezittingen in andere werelddeelen en zijn zij aldaar niet tijdelijk ingedeeld bij den burgerlijken of militairen dienst, dan zullen de gehuwde ambtenaren en officieren, die tijdelijk buitenslands dienst doen, hier belastingplichtig blijven, wanneer zij hunne vrouw of hunne huishouding hier achterlaten. (*Miss. van* 4 *en* 21 *April* 1893, *n*^os^. 76 *en* 8, *en van* 18 *Juli* 1893, *n*°. 23.)

8421. *Woonplaats. Ambtenaren en officieren in Indischen dienst, met verlof hier te lande verblijvende.* De ambtenaren en officieren in Indischen dienst met verlof, die hier te lande verblijven, moeten in de vermogensbelasting worden aangeslagen. Het voornemen om

---

(1) De toelagen door hen verstrekt wordende aan hunne vrouw of aan anderen kunnen vallen onder het bereik van art. 2, § 1, letter *b* der wet tot heffing eener belasting op bedrijfs- en andere inkomsten.

8421. naar Indië terug te keeren, dat bij hen kan worden ondersteld, moge van belang zijn ter bepaling van hun domicilie naar het burgerlijk recht, het heeft geen invloed op het feitelijk wonen, waarnaar de belastingplichtigheid voor de vermogensbelasting moet worden beoordeeld. (*Miss. van 4 April* 1893, *n*°. 76.)

8422. *Woonplaats. Minderjarigen op eene kostschool verblijvende.* Of iemand binnen het Rijk woont wordt alleen naar de omstandigheden beoordeeld. Het wettelijk domicilie van minderjarigen komt derhalve niet in aanmerking bij het beantwoorden der vraag of zij al dan niet in de vermogensbelasting moeten worden aangeslagen. Ten onrechte werd hieruit afgeleid dat alle minderjarige kinderen, die hier te lande op eene kostschool verblijven, onder het bereik der wet op de vermogensbelasting zouden vallen. De plaats, waar iemand het grootste deel van het jaar verblijft is niet altijd zijne woonplaats; om te beslissen, waar iemand woont, moet men op meer omstandigheden letten. Een algemeen geldende regel kan niet worden gesteld, doch ten opzichte van minderjarigen, die op kostschool zijn, kan men aannemen dat, wanneer de minderjarige gedurende de vacantiën, bij ernstige ziekten of onder andere omstandigheden, wanneer de school voor hem gesloten is, geregeld bij denzelfden persoon zijn intrek neemt, b.v. bij zijn voogd of bij een ander, die voor hem zorgt, bij dien persoon zijn *te huis* is en dus de woonplaats in den zin der wet op de vermogensbelasting.

Het 3e lid van art. 12 der wet op de vermogensbelasting wijst aan waar de minderjarigen moeten

8422. worden aangeslagen, *indien zij belastingplichtig zijn:* of zij belastingplichtig zijn wordt door art. 1 der wet bepaald. (*Miss. van* 24 *April* 1893, *n*°. 40 *en* 21 *Juni* 1893, *n*°. 39.)

8423. *Woonplaats. Personen, die geregeld op verschillende plaatsen verblijf houden.* Sommige personen hebben in meer dan ééne gemeente eene woning ter hunner beschikking en houden geregeld gedurende een gedeelte van het jaar in elke woning hun verblijf, b.v. des winters in de stad en des zomers buiten. Zoolang van de vermogensbelasting geene opcenten voor de gemeenten of de provinciën worden geheven, is het van weinig belang in welke gemeente van het land iemand in die belasting wordt aangeslagen, doch er moet voor gezorgd worden dat de aanslag in één der gemeenten en niet in beide wordt gedaan. Dit zal het zekerst worden bereikt, wanneer tot regel wordt genomen, dat de aanslag plaats heeft in de gemeente, waar de persoon bij den aanvang van het belastingjaar in het bevolkingsregister is ingeschreven. De inspecteur, die in twijfel verkeert of een in den kring van zijne divisie verblijvend persoon al of niet elders wordt aangeslagen, behoort zich daaromtrent zekerheid te verschaffen door informatie bij zijn ambtgenoot. (*Miss. van* 24 *April* 1893, *n*°. 39.)

8424. *Woonplaats. Personen, die gewoonlijk buitenslands verblijven.* Er werd eenige twijfel geopperd omtrent de belastingplichtigheid van: 1°. personen die in eene gemeente hier te lande, waar geen plaatselijke inkomstenbelasting wordt geheven, op eigen verzoek in het bevolkingsregister zijn ingeschreven doch aldaar nimmer vertoeven, en 2°. personen die

8424. gedurende de zomermaanden hier te lande eigen huizen betrekken, doch gedurende den overigen tijd des jaars in het buitenland verblijven.

Hieromtrent is het volgende te kennen gegeven:

De inschrijving in het bevolkingsregister, al is die op eigen verzoek geschied, geeft geen voldoenden grond om iemand die gewoonlijk elders verblijf houdt, aan te merken als woonachtig in de gemeente, waar de inschrijving plaats had.

Evenmin is het bezit van een zomerverblijf, dat slechts enkele maanden van het jaar betrokken wordt, daartoe voldoende. (*Miss. van* 22 *Maart* 1893, *n*°. 52.)

8425. *Woonplaats. Verblijf in een krankzinnigengesticht.* Ten aanzien van krankzinnigen, die in een gesticht zijn opgenomen, zal op de vraag of zij in het gesticht *wonen* niet altijd hetzelfde antwoord kunnen worden gegeven. Heeft de verpleegde geene andere woning tot zijne beschikking, waarin hij, ingeval hij uit het gesticht mocht worden ontslagen, ten allen tijde zijn intrek kan nemen, dan woont hij ongetwijfeld ter plaatse waar het gesticht is gevestigd.

Heeft de krankzinnige een gezin, waarbij hij ingeval van herstel zijn intrek zou kunnen nemen, of heeft hij op andere wijze eene tot zijn gebruik bestemde woning buiten het gesticht, dan *kan* hij woonachtig zijn ter plaatse waar die woning is. Er moet dan worden gelet op den duur van het verblijf in het gesticht, op het uitzicht op ontslag enz.

Met het oog hierop, werd, ten aanzien van een gehuwd man, die in een krankzinnigengesticht was opgenomen en voor wien geen curator of bewindvoerder was benoemd, beslist dat hij in de ver-

8425. mogensbelasting moest worden aangeslagen in de gemeente waar zijne vrouw en kinderen waren gevestigd. (*Miss. van* 25 *April* 1893, *n*⁰. 25 *en* 21 *Juni* 1893, *n*⁰. 39.)

8426. VRIJSTELLING. *Akte houdende oprichting eener maatschap, ten doel hebbende den afkoop van domaniale tienden. Toepasselijkheid van art.* 22 *der wet van* 12 *April* 1872 (*Stbl. n*⁰. 25). Bij akte, den 9 April 1893 voor den notaris C. te H. verleden, werd door onderscheidene personen, eigenaren van tiendplichtige perceelen onder de gemeenten H., O. en U., eene maatschap opgericht, ten einde gezamenlijk gebruik te kunnen maken van het recht, toegekend bij de wet van 12 April 1872 (*Stbl.* n⁰. 25), om het op hunne perceelen klevende domaniale tiendrecht af te koopen en het daarvoor op te nemen kapitaal te amortiseeren. Deze akte werd tegen het bij art. 16 der wet van 11 Juli 1882 (*Stbl.* n⁰. 92) bepaalde recht van *f* 15 geregistreerd.

Partijen konden zich met deze heffing niet vereenigen en verzochten daarom teruggave van het betaalde recht op grond, dat de vrijstelling van art. 22 der gemelde wet van 12 April 1872 (*Stbl.* n⁰. 25) op de onderwerpelijke akte toepasselijk zou zijn. Voor dit verzoek voerden zij aan, dat art. 2 van genoemde wet van de veronderstelling is uitgegaan, dat het afkoopen van tiendblokken gezamenlijk door meerdere eigenaars van tiendplichtige gronden zou geschieden, hetgeen niet wel anders kan plaats hebben, dan door middel eener bijzondere maatschap, omdat een gemeenschappelijke afkoop den inbreng van gelden of tiendvruchten vordert,

8426. zoodat in werkelijkheid dan ook geen gemeenschappelijke afkoop kan geschieden, zonder dat feitelijk een contract van maatschap, zij het dan ook onder andere benaming, wordt gesloten.

Door geen der omtrent dit verzoek gehoorde ambtenaren werden deze gronden juist geacht. Men was het er over eens dat er omstandigheden kunnen zijn die het oprichten van een maatschap als in het onderwerpelijk geval *wenschelijk* maken en dat daardoor de afkoop van tiendrecht *bevorderd* wordt.

De wet evenwel behandelt dit middel om tot den afkoop te geraken niet. De onderwerpelijke akte vloeit daarom, zoo werd verder betoogd, niet *rechtstreeks* en *onmiddellijk* uit de wet voort; de wet was daarvoor slechts de indirecte aanleiding, zoodat de vrijstelling, door partijen bedoeld, hier niet toepasselijk is.

Het Bestuur heeft zich met deze meening vereenigd en het verzoek om teruggave afgewezen (1). (*Res. van* 27 *Juni* 1893, *n*°. 24.)

8427. *Akte, waarbij eenige gronden om niet aan den Staat ten gebruike worden afgestaan. Toepassing van art.* 70, § *II*, *n*°. 1 *der wet van* 22 *Frimaire VII.* Bij akte d.d. 15 Mei 1893 werd door het gemeentebestuur van O., *tegen betaling van* 50 *gulden*, en door eenige particulieren *om niet*, aan den Staat vergunning verleend tot het gebruik van eenige terreinen voor het houden van militaire oefeningen. Naar aanleiding van eene daaromtrent gedane vraag heeft het Bestuur te kennen gegeven, dat de akte zoowel voor de daarin voorkomende overeenkomst van

(1) Vgl. P. W. n°. 6440.

8427. huur en verhuur (1) als voor die van bruikleen, moest geacht worden te vallen onder art. 70, § II, n°. 1 der wet van 22 Frimaire VII en alzoo *gratis* moest worden geregistreerd. (*Miss. van* 16 *Juni* 1893, *n°.* 8.)

Z.

8428. ZEGEL. ***Brieven, inhoudende het bewijs eener aangegane overeenkomst.*** Ten kantore te U. werd ter zegeling en registratie aangeboden een geschrift, blijkens het opschrift afgezonden den 31 October 1892 uit de gemeente B. aan iemand wonende te G. en luidende woordelijk als volgt:

»*Mijnheer*,

»Hiermede bevestig ik onze mondelinge overeen»komst, volgens welke de morgen vervallen huur »van het A-hotel wordt geprolongeeerd tot en met »de maand April 1800 drie en negentig, tegen »betaling van de hierbijgaande som van twee »honderd vijftig gulden, of vijftig gulden per »maand. Voorts wordt door mij aangenomen het »gebouw te verlaten en zonder eenig voorbehoud »in gebruik af te staan binnen 30 dagen na schrif»telijke kennisgeving, mits aan mij wordt geresti»tueerd het bedrag der dan nog loopende huur, »in verhouding van den hierboven bedoelden prijs.

»UEd. dienaar

»(get.) G."

De ontvanger vorderde zegelrecht en boete, omdat z. i. het geschrift niet kon worden gerang-

(1) Vgl. P. W. nos. 2918, 4666.

8428. schikt onder de huiselijke papieren, brieven of zoodanige geschriften, welke volgens art. 10 der wet van 3 October 1843 (*Stbl.* n°. 47) aanvankelijk niet op zegel behoeven gesteld te worden. Hij meende dat het stuk, naar zijn aard, moest worden aangemerkt als te zijn opgemaakt met de bestemming om, zoo noodig, tegen den onderteekenaar als bewijs te kunnen gelden en alzoo volgens de artt. 12 en 13 der voormelde wet aan formaatzegel onderworpen.

Het Bestuur heeft echter beslist, dat brieven, ook al bevatten zij het bewijs eener aangegane overeenkomst, moeten gerangschikt worden onder de stukken, die, volgens art. 10 der voormelde wet, aanvankelijk niet op gezegeld papier behoeven geschreven te worden (1). Waar brieven dadelijk zegelplichtig zijn wordt dit uitdrukkelijk in de wet gezegd. Zie art. 12 der voormelde wet en art. 1 der wet van 11 Juli 1882 (*Stbl.* n°. 93). (*Miss. van* 16 *Juni* 1893, *n°.* 30.)

8429. *Handelspapier in de Overzeesche bezittingen van het Rijk opgemaakt.* Bij resolutie van den 2 Mei 1893, n°. 1 (circulaire n°. 1116) is, met het oog op de bepaling van art. 27, lett. A, n°. 62, der wet van 3 October 1843 (*Stbl.* n°. 47) op het recht van zegel, ter kennis van de ambtenaren der registratie en domeinen gebracht, dat in Nederlandsch-Indië wijziging is gebracht in het zegelrecht voor handelspapier, zooals dit is vermeld in de resolutie van 12 November 1885, n°. 54 (gedrukte circ. n°. 1072) (2);

(1) Vgl. P. W. 2/1842, pag. 16.
(2) Vgl. P. W. n°. 7295.

8429. tengevolge waarvan, met ingang van 1 Februari 1893 voor Java en Madura en van 1 April 1893 voor de Buitenbezittingen, het zegelrecht voor handelspapier bedraagt:

A. Voor *wissels*, *briefjes aan order of toonder en ander handelspapier*, in *Nederlandsch-Indië* opgemaakt, doch in *Nederland* betaalbaar (met uitzondering van de stukken, die, hetzij op zicht of vertoon, hetzij uiterlijk drie dagen na zicht of vertoon betaalbaar zijn gesteld), alsmede voor de duplicaten of kopijen dezer stukken: *vijf cent* van iedere *honderd* gulden, boven en behalve een vast recht van *tien cent* voor elk stuk.

Het voormelde evenredig zegelrecht, niet juist bedragende *f* 1,50, *f* 2, *f* 4, *f* 6, *f* 8, *f* 10, *f* 15, *f* 20, *f* 25, *f* 30, *f* 35, *f* 40, *f* 45, *f* 50, *f* 60, *f* 70, *f* 80, *f* 90, *f* 100 of boven de *f* 100 een veelvoud van *f* 25, wordt gesteld op het naast hoogere dier bedragen of veelvouden.

B. Voor orderbriefjes of promessen aan order (zoogenaamde acceptatiën) en assignatiën, met uitzondering van de stukken, die hetzij op zicht of vertoon, hetzij uiterlijk binnen drie dagen na zicht of vertoon of wel binnen acht dagen na hunne dagteekening betaalbaar zijn gesteld, en met uitzondering van de stukken sub A genoemd, *een half per mille* van het bedrag in het stuk uitgedrukt.

Het zegelrecht, volgens de vorige alinea berekend, niet juist bedragende *f* 0,10, *f* 0,15, *f* 0,20, *f* 0,25, *f* 0,50, *f* 0,75, *f* 1, *f* 1,25, *f* 1,50, *f* 2, *f* 2,50 *f* 3, *f* 4, *f* 5, *f* 6, *f* 7, *f* 8, *f* 10, *f* 15, *f* 20, *f* 25, *f* 30, *f* 35, *f* 40, *f* 45, *f* 50, *f* 60, *f* 70, *f* 80, *f* 90, *f* 100 of boven de *f* 100 een veelvoud van *f* 25,

8429. wordt gesteld op het naast hoogere dier bedragen of veelvouden.

C. Voor alle wissels en ander papier aan order of aan toonder, niet onder A en B genoemd, tien cent voor elk exemplaar of afschrift.

De hiervoor genoemde geschriften zijn niet aan het voormelde zegelrecht onderworpen, indien daarop het bij de inwerkingtreding der nieuwe regeling verschuldigde zegelrecht is voldaan.

Geschriften als in de vorige alinea bedoeld, welke niet van eene dagteekening voorzien zijn, worden behoudens tegenbewijs geacht na de inwerkingtreding der nieuwe regeling te zijn opgemaakt.

(Artt. 9, 11 en 36 der zegelordonnantie voor Indië van 11 Augustus 1885 (*Indisch Stbl.* n⁰. 131) en art. 1 der ordonnantie van den 11 Augustus 1885 (*Indisch Stbl.* n⁰. 132), zooals die zijn gewijzigd door de ordonnantie van den 10 December 1892 (*Indisch Stbl.* n⁰. 260)).

8430. *Huur voor bepaalden tijd, met het recht van keusjaren.* Bij eene onderhandsche akte van verhuring van vast goed voor *f* 105 's jaars, werd bepaald dat de huur werd aangegaan voor *twee* jaren, ingaande 12 Maart 1893, en eindigende, zoo luidde de akte, »zonder opzage op denzelfden datum in 1895; zullende echter de huurders het recht hebben gebruik »te maken van twee keusjaren, onmiddellijk aansluitende, mits zich daaromtrent schriftelijk verklarende vóór 1 Januari 1895."

Bij de registratie van die akte, die gesteld was op een huurzegel van *f* 0,75 in hoofdsom, vorderde de ontvanger *f* 0,25 suppletoir zegelrecht en *f* 5 boete, beide in hoofdsom, omdat de jaren ter keuze

8430. van den huurder staande, naar zijne meening voor de berekening van het verschuldigde recht in aanmerking moesten genomen zijn.

Het Bestuur heeft zich met deze meening niet kunnen vereenigen omdat in de bovenbedoelde akte de verbintenis voor de keusjaren *afhankelijk was gesteld van de latere schriftelijke wilsverklaring* van den huurder en er dus aanvankelijk een huur voor slechts twee jaren was aangegaan (1). (*Res. van* 21 *April* 1893, *n*⁰. 41.)

8431. *Stukken op hetzelfde zegel. Besluit tot gunning eener aanbesteding op het proces-verbaal van opening der inschrijvingsbiljetten.* Burgemeester en Wethouders eener gemeente hadden een proces-verbaal opgemaakt van de opening der ingekomen inschrijvingsbiljetten voor een ten behoeve dier gemeente gehouden openbare aanbesteding. Aan de achterzijde van het voor dat proces-verbaal gebezigde formaatzegel van vijftig cent in hoofdsom, hadden zij vervolgens geschreven het besluit tot gunning der aanbesteding aan den laagsten inschrijver.

Het gemeentebestuur meende hierdoor niet in strijd met de wet te hebben gehandeld, aangezien art. 7, al. 4, 5⁰. der zegelwet toelaat dat de processen-verbaal van aanbesteding op de memoriën van voorwaarden of lasten worden gesteld, en deze wetsbepaling in dit geval, naar hun gevoelen, toepasselijk kon worden geacht.

De ontvanger, wien de akten ter registratie werden aangeboden, kon zich met deze zienswijze niet vereenigen, en achtte art. 7 der wet overtreden.

---

(1) Vgl. P. W. n⁰. 7770.

8431. De betrokken directeur was van oordeel dat art. 7, al. 4, n°. 2 der zegelwet in het onderwerpelijk geval toepasselijk was, daar de akte van gunning als de bekrachtiging van het proces-verbaal van opening der inschrijvingsbiljetten kon worden aangemerkt.

Het Bestuur heeft zich met de meening van den directeur, dat de zegelwet niet overtreden was, vereenigd.

Het contract van aanneming was door de eerste akte niet voltooid, de latere akte bevatte geen nieuwe overeenkomst, maar de wilsverklaring van den aanbesteder, die de overeenkomst deed ontstaan, en die, overeenkomstig art. 7, al. 3, lett. *b* der zegelwet, achter de eerste akte kon geschreven worden. (*Miss. van* 3 *Maart* 1893, *n°.* 16.)

8432. *Verklaringen dat visschersvaartuigen zijn ingeschreven, overeenkomstig de wet op de zeevisscherijen.* Bij het proces-verbaal van openbare verkooping eener vischsloep was als bewijs, dat het schip in de Nederlanden tehuis behoorde, overgelegd eene ongezegelde verklaring, afgegeven door den burgemeester der gemeente T., houdende dat het schip B., eigendom van W., in het register der visschersvaartuigen ingeschreven met het onderscheidingsteeken T. H. n°. 1, een Nederlandsch visschersvaartuig was.

Daar den betrokken ontvanger geen wetsbepaling bekend was, waarbij eene dergelijke verklaring van zegelrecht is vrijgesteld, achtte hij de zegelwet overtreden.

Alvorens echter de overtreding bij proces-verbaal te constateeren, verzocht hij te worden ingelicht of zijn gevoelen juist was, aangezien de verklaring

8432. was geschreven op een van regeeringswege vastgesteld formulier en was voorzien van het rijkswapen.

De inspecteur, met wiens zienswijze ook de directeur zich vereenigde, merkte het volgende op:

Art. 4 der wet van 21 Juni 1881 (*Stbl.* n°. 76), ten doel hebbende het toezicht op de zeevisscherij te bevorderen, draagt aan de burgemeesters de zorg op voor het aanleggen en bijhouden van de registers der vaartuigen. Die regeling is gemaakt in het belang der openbare orde en niet in de eerste plaats in het belang van de eigenaars der vaartuigen, zoodat de verklaring van inschrijving, — het bewijs dat aan het voorschrift der wet is voldaan — als een stuk van orde en beheer kan worden aangemerkt, en dus bij art. 27, A, n°. 3 der wet van zegelrecht is vrijgesteld.

Het Bestuur heeft te kennen gegeven dat de verklaring valt onder art. 10 der zegelwet en derhalve aanvankelijk op ongezegeld papier kan worden gesteld, doch van zegel behoort te worden voorzien in de gevallen bij dat artikel omschreven. (*Miss. van* 21 *Juni* 1893, *n°.* 115.)

8433. *Visa voor zegel. In welke gevallen mogen stukken voor zegel worden geviseerd?* Aan een der kantoren werd ter zegeling aangeboden een nog ongeteekende akte, bevattende een overeenkomst tusschen het Rijk en een particulier, betreffende het uitvoeren door laatstgenoemde van eenige werken aan het Rijkskrankzinnigengesticht te M.

De ontvanger van meening zijnde, dat het buitengewoon zegelen alleen was toegelaten voor blanco papier en voor nog oningevulde gedrukte formu-

8433. lieren, zegelde het voormelde stuk door middel van een plakzegel.

De betrokken directeur kon zich met het gevoelen van den ontvanger, dat hij hierdoor overeenkomstig de wet en de voorschriften had gehandeld, niet vereenigen. Volgens zijne meening was vóór de inwerkingtreding van het Kon. Besluit van 13 April 1888 (*Stbl.* n°. 73) het voor zegel viseeren alleen voor die stukken toegelaten, welke voltooid (onderteekend) waren. Deze zegeling kon zonder vordering van boete geschieden, indien die stukken, hetzij ingevolge art. 10 der zegelwet, hetzij omdat zij buitenslands waren opgemaakt, niet op zegel waren geschreven, terwijl de stukken, die onmiddellijk zegelplichtig waren óf op het van wege het Rijk uitgegeven gezegeld papier, óf op papier, dat vóór de onderteekening van buitengewoon zegel was voorzien, moesten worden gesteld. Na de invoering van voormeld Kon. Besluit is dit alleen in zoover veranderd dat het plakzegel is gekomen in plaats van het visa (1).

Het Bestuur heeft zich met de zienswijze van den Directeur vereenigd en te kennen gegeven: dat voor stukken, die hier te lande opgemaakt worden en waarvan het zegelrecht dadelijk bij de opmaking moet worden voldaan, geen ander dan van Rijkswege uitgegeven of buitengewoon gezegeld papier gebruikt mag worden (Art. 13 en 14 der zegelwet en § 32 der circ. n°. 710), terwijl het zoogenaamde visa voor zegel, laatstelijk geregeld bij Kon. Besluit van den 13 April 1888 (*Stbl.* n°. 73)

---

(1) Zie P. W. n°. 7776 slot.

8433. (circ. n°. 1089), en waarvan moet blijken op de wijzen, respectievelijk bij de artt. 1 en 3 van gemeld besluit bepaald, uitsluitend geldt voor de voldoening van:

1°. Het zegelrecht van akten en geschriften (met uitzondering van effecten), buitenslands of in de overzeesche bezittingen van het Rijk opgemaakt. (Art. 16 der zegelwet.)

2°. het zegelrecht van de in art. 10 der wet genoemde stukken, die alleen door het gebruik, dat er van gemaakt wordt, zegelplichtig worden.

3°. het zegelrecht en de boete wegens, in strijd met de wet, ongezegelde stukken.

4°. het suppletoir zegelrecht verschuldigd in het geval, voorzien bij het derde lid van art. 20 der zegelwet. (*Miss. van 1 Maart* 1893, *n°*. 88.)

8434. *Voldoening der zegelrechten*, *verschuldigd op bestekken*, *die ten grondslag worden gelegd aan aanbestedingen van centrale en plaatselijke besturen.* Den 19 Januari 1893 werd door den secretaris der gemeente O. ter registratie aangeboden eene akte van aanbesteding, d.d. 22 December 1892, van het gewoon onderhoud der gemeente-eigendommen gedurende het jaar 1893. Bij die akte was gebruik gemaakt van twee ongezegelde bestekken en voorwaarden der »aanbesteding", welke gelijktijdig ter zegeling en registratie werden aangeboden. Deze bestekken waren gedrukt en noch door het gemeentebestuur, noch door den aannemer onderteekend.

Op grond dat de akten van aanbesteding enz. van gemeentebesturen niet meer binnen den termijn van art. 20 der wet van 22 Frimaire VII geregistreerd behoeven te worden en dus de

8434. beslissing P. W. n°. 6385 niet meer kon worden toegepast, achtte de ontvanger art. 8 der wet van 3 October 1843 (*Stbl.* n°. 47) overtreden en vorderde hij van den secretaris de bij dat artikel bedreigde boete.

Naar aanleiding van een ingediend verzoek om kwijtschelding heeft het Bestuur herinnerd dat in gevallen als de onderwerpelijke een onderscheid moet gemaakt worden of de bestekken *onderteekend zijn* of *niet*.

In het laatste geval behooren ze, ofschoon ze dadelijk niet op gezegeld papier behoeven gesteld te worden, van zegel te worden voorzien voordat ze ten grondslag aan de aanbesteding worden gelegd. Wat ten aanzien van de registratie dezer stukken in de beslissing, opgenomen in dit werk onder n°. 8209, is geleerd, geldt ten aanzien van het zegelrecht niet. Tusschen de woorden van art. 8 der zegelwet en die van art. 42 der wet van 22 Frimaire VII bestaat toch een zoodanig verschil, dat het onderscheid tusschen akten, die privaat- en die, welke publiekrechterlijke handelingen constateeren, ten aanzien van het zegel niet mag gemaakt worden. Immers in gemeld art. 8 der zegelwet wordt ook aan deskundigen en scheidsmannen verboden, eenige akte krachtens een ongezegeld stuk op te maken. Hoewel meergemeld art. 8 dus in het onderwerpelijk geval overtreden was, heeft het Bestuur te kennen gegeven, dat, nu de bestekken gelijktijdig met het proces-verbaal van aanbesteding ter registratie en ter zegeling aangeboden waren, ook geen boete ter zake van de overtreding der zegelwet moest worden gevorderd.

Zijn daarentegen in een geval als het onderwer-

8434. pelijke de ongezegelde bestekken *onderteekend*, dan is niet alleen art. 8, maar ook art. 13 der zegelwet overtreden. Wanneer toch de akte van aanbesteding van een gemeentebestuur niet meer kan beschouwd worden als een akte uitgegaan van dat bestuur als openbaar gezag uitoefenend lichaam, en zij derhalve een gewone onderhandsche akte is, dan kan ook een door het gemeentebestuur onderteekend bestek niet meer onder de stukken van orde en beheer worden gerangschikt. Evenmin als in het opmaken der akte van aanbesteding, kan, in het vaststellen en onderteekenen van een bestek, een handeling van het bestuur als zoodanig worden gezien. Een bestek, dat bestemd is om tot grondslag te strekken van eene aanbesteding en deswege onderteekend wordt, moet derhalve volgens artt. 12 en 13 der zegelwet vooraf van zegel zijn voorzien.

De decisie P. W. n⁰. 6446 is, voor zooverre zij hiermede in strijd is, ingetrokken. (*Res. van* 2 *Maart* 1893, *n⁰*. 12 *en* 28 *Augustus* 1893, *n⁰*. 82.)

8435. *Vrijstelling. Machtiging tot verbouwing van een krankzinnigengesticht.* Ingevolge art. 3 van het Kon. Besluit van 7 Mei 1888 (*Stbl.* n⁰. 83) vroegen Provisoren van het Oude en Nieuwe Gasthuis, bestuurders van het krankzinnigengesticht te Z., aan den Minister van Binnenlandsche Zaken om goedkeuring van eenige voorgenomen veranderingen in de lokalen van dat gesticht. Provisoren waren van oordeel dat hun verzoek en de daarop te nemen beschikking op ongezegeld papier konden geschreven worden, daar het Oude en Nieuwe Gasthuis gerangschikt was onder de instellingen, bedoeld in art. 2, sub *a*. der wet op het armbestuur.

8435. Het Bestuur, hieromtrent geraadpleegd, heeft te kennen gegeven dat, aangezien de goedkeuring, ingevolge art. 3 van gemeld Kon. Besluit, moest worden gevraagd, zoowel het verzoekschrift als de daarop te nemen beschikking, als betrekking hebbende op zaken van orde en beheer, van zegelrecht zijn vrijgesteld bij art. 27 A, n°. 3 der zegelwet. (*Miss. van* 10 *Juni* 1893, *n°*. 61.)

8436. *Vrijstelling. Mandaat tot betaling aan een wethouder van presentiegeld meer dan f* 10 *bedragende, indien daaruit blijkt, dat het presentiegeld, gevoegd bij de vaste jaarwedde, de som van f* 300 *niet overschrijdt. Lijsten bevattende reeksen van kwitantiën gehecht aan mandaten tot betaling.* Bij de naziening der registers van ontvang enz. der gemeente V., constateerde de betrokken inspecteur overtredingen der zegelwet ter zake dat:

a. mandaten tot betaling van presentiegeld aan wethouders, meer dan *f* 10 bedragende, op ongezegeld papier waren gesteld en

b. op zoogenaamde betaalsrollen, aan gezegelde mandaten gehecht en geschreven op formaatzegel van *f* 0,25, verschillende handteekeningen waren gesteld als kwitantiën voor jaarwedden boven de *f* 300.

Gedeputeerde Staten der provincie G. waren van oordeel dat de door den inspecteur geconstateerde feiten geene overtredingen der zegelwet opleverden, en verzochten derhalve dat de ingestelde vordering tot betaling van zegelrechten en boeten buiten gevolg werd gesteld.

De bewering dat de sub *a.* bedoelde mandaten aan zegelrecht onderworpen waren, omdat het presentiegeld niet onder de jaarwedde kan worden

8436. gerangschikt, achtten zij, althans voor zoover het jaarlijksch bedrag van het presentiegeld, vermeerderd met het jaarlijksche vaste inkomen niet meer dan *f* 300 bedraagt, in strijd met art. 94 der gemeentewet, welk artikel bepaalt, dat de wethouders een jaarwedde genieten, waarvan de helft als vast inkomen en de wederhelft als presentiegeld wordt uitgekeerd.

De meening dat de gezegelde betaalsrollen, waarop voor jaarwedden boven *f* 300 wordt gekwiteerd, bovendien nog van plakzegels ad *f* 0,05 zouden moeten worden voorzien, was, naar hun oordeel, niet overeen te brengen met art. 7, al. 4, n°. 8 der zegelwet, waarbij is bepaald dat de kwitantiën kunnen worden gesteld op het voor de betaalsrol gebezigde zegel.

In antwoord hierop heeft het Bestuur het navolgende te kennen gegeven:

Het bezwaar tegen de meening dat het mandaat tot betaling van presentiegelden aan wethouders, meer dan *f* 10 en minder dan *f* 300 bedragende, aan zegel onderhevig zou zijn, is gegrond voorgekomen, indien althans uit de mandaten blijkt, dat de vaste jaarwedde der wethouders, gevoegd bij hun aandeel in de presentiegelden, gezamelijk het bedrag van *f* 300 niet te boven gaat. Dit laatste vereischte is noodzakelijk omdat voor de toepassing van den vrijdom op mandaten voor bezoldiging niet op het bedrag, waarvoor het mandaat is afgegeven (vgl. P. W. n°. 7687), maar uitsluitend op het jaarlijksch bedrag der bezoldiging moet worden gelet.

De beslissing P. W. n°. 7687 is hiermede niet in

8436. strijd, daar de raadsleden niet, evenals de wethouders eene jaarwedde genieten, die hun ten deele in den vorm van presentiegelden wordt uitgekeerd. Naar art. 58 der gemeentewet *kan* de raad bepalen, dat aan de leden presentiegeld wordt toegekend, doch van eene jaarwedde aan de leden is geen sprake.

De vraag of door het stellen der kwitantiën op de hierboven sub *b.* bedoelde zoogenaamde betaalsrollen, de zegelwet overtreden is moet bevestigend worden beantwoord. Zoowel in art. 7, n°. 8, als in art. 27, A, n°. 52 der zegelwet worden de betaalsrollen tegelijk genoemd met de mandaten of ordonnantiën van betaling. Zij zijn, evenals deze, stukken waarbij eene openbare autoriteit machtiging tot uitbetaling geeft; maar ontbreekt die machtiging, dan zijn de zoogenaamde betaalsrollen niets anders dan eenvoudige lijsten, bevattende reeksen van kwitantiën, die hoewel op hetzelfde papier gesteld, elk afzonderlijk belastbaar zijn (1).

In het onderwerpelijk geval zijn de kwitantiën niet gesteld op de mandaten, doch op, aan de mandaten gehechte, lijsten die geen betaalsrollen zijn in den zin der zegelwet, zoodat de bepaling van art. 7, al. 4, n°. 8 dier wet in casu niet toepasselijk is. (*Miss. van* 18 *Maart* 1893, *n°.* 86.)

8437. *Vrijstelling. Vermogensbelasting. Kwitantiën van teruggaven.* Hoewel de kwitantiën van teruggaven in zake de vermogensbelasting in art. 49 der wet van 27 September 1892 niet met name genoemd worden, zijn ook zij van het recht van zegel vrijgesteld, omdat dat artikel bepaalt, dat de

---

(1) Vgl. P. W. n°. 6680.

8437. stukken, krachtens deze wet op te maken, vrij van zegel zijn.

Aangezien de teruggaaf geschiedt krachtens de wet en zonder kwitantie die teruggaaf niet kan gedaan worden, moet ook deze kwitantie als een stuk krachtens de wet opgemaakt worden aangemerkt. De enkele stukken die in bedoeld art. 49 genoemd worden zijn voorbeelden, die evenwel de andere krachtens de wet opgemaakte stukken niet uitsluiten. (*Brief van* 18 *September* 1893, *n*°. 128.)

REGISTER.

S.

Scheiding.

Successie.

Vrijstellingen.

Z.

Zegel.

LIJST DER ARRESTEN EN VONNISSEN

IN DIT DEEL VOORKOMENDE.

1892.

LIJST VAN UITSPRAKEN

VAN RADEN VAN BEROEP VOOR DE VERMOGENSBELASTING

IN DIT DEEL VOORKOMENDE.

1893.

CHRONOLOGISCHE LIJST

DER

CIRCULAIRES, DECISIËN, RESOLUTIËN EN MISSIVEN,

IN DIT DEEL VOORKOMENDE.

---

8 no. 85 — 8417.
10 » 90 — 8385.
12 » 58 — 8368.
12 » 72 — 8358.
16 » 49 — 8391.
18 » 61 — 8402.
19 » 103 — 8378.
20 » 96 — 8362.
20 » 97 — 8360.
24 » 49 — 8385.
27 » 11 — 8406.
29 » 28 — 8408.

Juni.

1 no. 8 — 8389.
7 » 25 — 8418.
10 » 13 — 8359.
10 » 61 — 8435.
12 » 58 — 8407.
16 no. 8 — 8427.
16 » 30 — 8428.
21 » 38 — 8409.
21 » 39 — 8422, 8425.
21 » 115 — 8432.
27 » 24 — 8426.

Juli.

6 no. 28 — 8388.
13 » 28 — 8409.
18 » 23 — 8420.

Augustus.

22 no. 11 — 8380.
28 » 82 — 8434.

September.

18 no. 128 — 8382, 8437.

October.

10 no. 72 — 8379.

BENOEMINGEN TOT NOTARISSEN

IN HET

1e halfjaar 1893.

NAAM.	Standplaats.	Arrondissement.	Kon. besluit.	
			Dagteekening	Nommer.
			1893.	
L. Temminck	Hattem.	Zwolle.	12 Jan.	9
G. J. van den Berg . . .	Utrecht.	Utrecht.	21 "	3
Mr. H. Wiegman	Amsterdam.	Amsterdam.	24 "	18
J. T. Brugman	"	"	24 "	18
J. J. Scholtens	Nuenen.	's Hertogenbosch.	28 Febr.	21
C. J. H. van Kessel . . .	Rumpt gem. Deil.	Tiel.	4 Maart	33
Mr. E. Baak	Amsterdam.	Amsterdam.	7 "	33
J. J. Smith	"	"	7 "	33
J. P. van Lottom	"	"	7 "	33
J. M. A. Hoogvliet . . .	"	"	7 "	33
M. J. van der Maaden . .	"	"	7 "	33
N. J. H. van Hasselt . .	"	"	7 "	33
J. C. Mooij	Rotterdam.	Rotterdam.	1 April	3
O. Andriessen	"	"	1 "	3
C. Klootwijk	"	"	1 "	3
D. W. I. Harshagen . . .	Dordrecht.	Dordrecht.	19 "	33
Jhr. C. L. van Beyma thoe Kingma	Oldeberkoop.	Heerenveen.	19 "	34
N. Immink	Deventer.	Zutfen.	25 "	53
P. Bruyn Pzn.	Haarlem.	Haarlem.	29 "	33
B. E. C. Seignette . . .	"	"	29 "	33
P. F. de Bordes	"	"	29 "	33
Mr. V. G. A. Boll . . .	Gorinchem.	Dordrecht.	29 "	34
J. J. E. Brückner . . .	Zevenbergen.	Breda.	17 Mei	57
H. J. van Nouhuys . . .	Brouwershaven.	Zierikzee.	15 Juni	30

BENOEMINGEN VAN AMBTENAREN

bij het Bestuur der Registratie.

NAAM.	Betrekking.	Standplaats.	Besl. v. ben. Dagteekening.	Besl. v. ben. Nommer.
			1893.	
F. de Lange	Ontv. Reg. Dom.	Schagen.	16 Aug.	19
J. Maassen	„	Elst.	16 „	19
W. Overbosch	„	Hardegarijp.	16 „	19
J. Repelius	„	Bolsward.	16 „	19
H. T. Spoor	„	Loenen.	16 „	19
W. ten Bokkel	Hyp. Bew.	Appingedam.	5 Sept.	17
C. van Rossum	Controleur buitengew. zegel.	's Gravenhage.	25 „	16
N. R. D. van Steenbergen	„	Amsterdam.	25 „	16
J. van der Laan	Ontv. succ. nº. 1	Rotterdam.	25 „	17
L. van 't Sant	Ontv. Reg. Dom.	Harderwijk.	25 „	17
D. van den Hurk	„	Hoogeveen.	25 „	17
C. A. Abbing	„	Terborg.	25 „	17
P. W. Menalda van Schouwenburg	„	Grave.	25 „	17
K. Wiersum	„	Druten.	25 „	17
R. Wessels Boer	„	Gennep.	25 „	17
S. Hulst	„	Oirschot.	25 „	17
L. Offerhaus	comm. ter Dir.	Middelburg.	20 Oct.	8
Mr. W. Hemsing	Hyp. Bew.	Arnhem.	21 „	33
J. A. Ennuma	Inspect. 1e kl.	Rotterdam.	31 „	37
M. v. d. Bergh	„ „	Amsterdam.	31 „	37
J. W. Maassen	„ 2e kl.	Middelburg.	31 „	37
A. E. J. Bertling	„ 3e kl.	's Hertogenbosch.	18 Nov.	25
J. S. Kaempff	Hyp. Bew.	Dordrecht.	22 „	25

STAAT DER REGISTRATIERECHTEN,

gedurende het jaar 1892 geheven met aanduiding van den aard der akten, enz. (1)

AARD DER AKTEN.	BEDRAG VAN HET RECHT. Per soort.		Totaal.	
VASTE RECHTEN.				
Dertig cent.				
Beteekening tusschen prokureurs	. . .	. .	1409	85
Een gulden twintig cent.				
Aanneming van overzetting van opeischbare schuldvorderingen	24	—		
Aanneming van overdracht van opeischbare schuldvorderingen	2	40		
Afgifte van legaat (Aantal akten 1206).	2070	—		
Afschriften en uittreksels van akten en van andere dan de hierna genoemde vonnissen van kantongerechten.	8041	86		
Idem, idem van vonnissen in belastingzaken	164	65		
Afstand of verwerping van legaat of vruchtgebruik. (Aantal akten 88)	130	80		
Akten, niets anders inhoudende dan de uitvoering, voltooiing of voltrekking van vroeger geregistreerde akten	324	—		
Akten, waarbij andere ter zake van nietigheid of om andere redenen zijn overgemaakt	724	80		
Akten van bekendheid.	1771	20		
Akten (minuut) van kantongerechten, onder geen der andere nommers opgenoemd	19404	31[5]		
Attestatien de vita (Aantal akten 3).	15	60		
Balansen van kooplieden	176	40		
Bekrachtiging van geregistreerde akten (Aantal akten 104)	147	60		
Berichten of verslagen van deskundigen	4771	20		
Bestekken van werken en memorien van voorwaarden	2562	—		
Dadingen	98	40		
Eedsaflegging door ambtenaren bij de aanvaarding hunner bediening	2330	40		
Erkenning van natuurlijke kinderen (Aantal akten 44)	72	—		
Exploiten van protest en tusschenkomst bij protest van wisselbrieven en ander handelspapier (Aantal akten 12432)	15168	—		
Exploiten en processen-verbaal in belastingzaken . .	3434	75		

(1) Zie den staat over het jaar 1891 in het 1e gedeelte van 1892, blz. 185.

AARD DER AKTEN.	BEDRAG VAN HET RECHT. Per soort.		Totaal.	
Exploiten van aanbod van betaling en andere akten en processen-verbaal van deurwaarders (Aantal akten 75180)	91578	07⁵		
Getuigschriften van goed gedrag (Aantal akten 353) .	609	60		
Herveiling ten laste van in gebreke gebleven koopers	1	20		
Inbewaargeving van akten	1228	80		
" " gelden bij openbare ambtenaren .	2	40		
Ladingsbrieven (cognossementen) (Aantal akten 58) .	69	60		
Lastgeving en herroeping of intrekking van lastgeving	52011	10		
Lastgeving (Substitutie van).	560	40		
Nieuwe titels voor renten en opeischbare schuldvorderingen	340	80		
Ontheffing (décharge) van rekenplichtigen, bewaarders en sequesters (Aantal akten 1219).	2094	—		
Opgave van lastgever of meester	663	60		
Scheidsmannen (Opdracht der beslissing van een geschil aan- en benoeming van)	118	80		
Toestemming tot doorhaling van hypothekaire inschrijvingen	29935	20		
Vergeleken afschriften en uittreksels	1006	80		
Vernietiging of ontbinding bij authentieke akte, binnen 24 uren na de vernietigde akte opgemaakt . . .	—	—		
Voorloopige toewijzing, ten gevolge van veiling bij inschrijving, opbod of afslag.	8148	—		
Akten en in akten vervatte handelingen of overeenkomsten, hierboven niet bij name opgenoemd. . .	84179	85	833982	60
Twee gulden veertig cent.				
Afschriften en uittreksels van eindvonnissen van kantongerechten	6283	20		
Afschriften en uittreksels van preparatoire en interlocutoire vonnissen van arrondissements-rechtbanken en scheidsmannen.	2835	20		
Afschriften en uittreksels van preparatoire en interlocutoire arresten van de hoven en van den Hoogen Raad	405	60		
Akten (minuut) door rechters in- of door de griffiers of ter griffie van de arrondissements-rechtbanken opgemaakt, andere dan die hierna opgenoemd . . .	26521	42⁵		
Idem, idem van de hoven en den Hoogen Raad . .	91	20		
Benoeming van voogden en curators, van toeziende voogden en toeziende curators door den kantonrechter	15868	80		

AARD DER AKTEN.	BEDRAG VAN HET RECH… Per soort.		Totaal.	
Benoeming van voogden door den langstlevende der ouders	242	40		
Boedelbeschrijving { notarieele (Aantal akten 7441) . .	22796	60		
Boedelbeschrijving { onderh. („ „ 1151) . .	2778	80[5]		
Ver- en ontzegeling (Aantal akten 936)	2438	40		
Verwerping van nalatenschappen en gemeenschappen (Aantal akten 442)	1980	—		
			82241	[illegible]
Drie gulden zestig cent.				
Afschriften en uittreksels van eindvonnissen van arrondissements-rechtbanken en scheidsmannen, andere dan de hierna opgenoemde	16804	55		
Afschriften en uittreksels van eindarresten van de hoven	770	40		
„ „ „ „ „ „ den Hoogen Raad { in eersten aanleg	432	—		
Raad { in hooger beroep (koloniale zaken) . . .	3	60		
Raad { in revisie	3	60		
Afschriften en uittreksels van vonnissen, houdende scheiding van goederen	14	40		
Afschriften en uittreksels van vonnissen van scheiding van tafel en bed	140	40		
Afschriften en uittreksels van vonnissen van echtscheiding	334	80		
Afschriften en uittreksels van vonnissen van onder curateelestelling	432	—		
Afschriften en uittreksels van vonnissen van opheffing van curateele	36	—		
Afschriften en uittreksels van vonnissen houdende vergunning tot verandering of bijvoeging van voornamen	39	60		
Akten van uitersten wil	26107	20		
Beschikking ter zake des doods bij akten van huwelijksvoorwaarden	2455	20		
Eedsaflegging van deurwaarders bij kantongerechten .	14	40		
„ „ veld- en boschwachters, tolgaarders, enz.	7	20		
Verdeeling door bloedverwanten in de opgaande linie van hunne goederen tusschen hunne nakomelingen .	32	40		
			47627	75
Vijf gulden.				
Akten van huwelijksvoorwaarden	. . .	. .	8265	—
Zes gulden.				
Boedelafstand (vrijwillig of gerechtelijk)	. . .	. .	—	—

AARD DER AKTEN.	BEDRAG VAN HET RECHT. Per soort.		Totaal.	
Tien gulden.				
Akten, houdende toekenning van bepaalde rechten van meerderjarigheid	. . .	. .	790	—
Vijftien gulden.				
Oprichting van maat- en vennootschappen	10575	—		
Ontbinding van maat- en vennootschappen.	4798	80	15373	80
Achttien gulden.				
Eedsaflegging van advocaten	1422	—		
„ „ notarissen	972	—		
„ „ procureurs	108	—		
„ „ deurwaarders bij den Hoogen Raad, de hoven en rechtbanken	284	—	2786	—
Dertig gulden.				
Afschriften en uittreksels van arresten van den Hoogen Raad in cassatie	720	—		
Brieven van meerderjarigverklaring	3480	—		
Overeenkomst van plaatsvervanging en nommerverwisseling bij de nationale militie	58590	—	62790	—
Vijf en zeventig gulden.				
Brieven van naturalisatie	5325	—		
Vergunning tot verandering of toevoeging van geslachtsnamen	1575	—	6900	—
Honderd vijftig gulden.				
Verheffing tot den adelstand en toekenning van een hoogeren rang van adel	. . .	. .	300	—
Totaal der vaste rechten . .	. . .	. .	562416	63
EVENREDIGE RECHTEN, NIET AAN OPCENTEN ONDERWORPEN.				
Aanneming van werk en levering van roerende zaken, waarvan de prijs moet worden betaald:				
a. door den Staat . . . . $^3/_4$ pct.	218921	71^5		
b. door provinciën, gemeenten, waterschappen en andere openbare instellingen . . . . . $^3/_4$ pct.	65824	54^5		
c. door bijzondere personen . . . . . . $1^1/_2$ pct.	1001	02	285747	28
Afstand of overlating, ingeval van verzekering tegen zeegevaar . . . . $^3/_4$ pct.	. . .	. .	—	—
Benoeming tot bezoldigde ambten en verhooging der bezoldiging van ambtenaren . . . . $1^1/_2$ en $^3/_{20}$ pct.	. . .	. .	58715	22

AARD DER AKTEN.	BEDRAG VAN HET RECHT. Per soort.		Totaal.	
Beweiding (Overeenkomst van) . . . $^3/_8$ en $^3/_{16}$ pct.	. . .	. .	17	32
Borgtocht voor aanneming, waarvan de prijs moet worden betaald:				
a. door den Staat . . . . $^3/_4$ pct.	166122	35		
b. door provinciën, gemeenten, waterschappen en andere openbare instellingen . . . . $^3/_4$ pct.	52911	59^5		
c. door bijzondere personen . . . . . . $^3/_4$ pct.	704	20^5		
Borgtocht voor huur . . . . $^9/_{16}$ pct.	5083	90^5		
" $^3/_{20}$ pct.	1581	28		
Borgtocht voor overeenkomst van beweiding . $^3/_8$ pct.	3	40^5		
Borgtocht voor openbare verkooping van effecten, houtgewas, veldvruchten en koopmansgoederen . $^3/_8$ pct.	2755	81^5		
Borgtocht voor het beheer van rekenplichtigen $^3/_4$ pct.	778	42^5		
" wegens andere verbintenissen . . $^3/_4$ pct.	2474	33^5	232415	31^5
Erfpacht en opstal (Uitgifte in) voor bepaalden tijd $1^1/_2$ pct.	3474	84^5		
" (Overdracht en afstand van rechten van), gevestigd voor bepaalden tijd . . . $1^1/_2$ pct.	2170	45	5645	29^5
Huur van roerend goed voor bepaalden tijd $1^1/_8$ pct.	527	40^5		
" voor bepaalden tijd $^3/_{10}$ pct.	335	18		
" voor het leven, voor onbepaalden tijd of altijddurend 3 pct.	186	60		
Huur van onroerend goed voor bepaalden tijd $1^1/_8$ pct.	73796	65^5		
" $^3/_{10}$ pct.	13832	24	88678	03
Huur (Overdracht en afstand van) van:				
a. roerend goed voor bepaalden tijd . $1^1/_8$ pct.	31	79		
" $^3/_{10}$ pct.	12	06		
" voor het leven, voor onbepaalden tijd of altijddurend 3 pct.	27	60		
b. onroerend goed voor bepaalden tijd . $1^1/_8$ pct.	200	08		
" $^3/_{10}$ pct.	86	28	357	81
Indeplaatsstelling (subrogatie) bij overeenkomst $1^1/_2$ pct.	. . .	. .	1168	12
Kwijtschelding ten gevolge van milddadigheid $1^7/_8$ pct.	2	40		
" $3^3/_4$ pct.	—	—	2	40
Lijfrente (Vestiging, overdracht en overzetting van) 3 pct.	. . .	. .	1309	70
Onderhoud (Verbintenis tot betaling van bepaalde sommen tot) aangegaan tusschen personen, die volgens de wet jegens elkander tot onderhoud verplicht zijn (Gen. instr. nº. 450) . . . . $^3/_8$ pct.	39	48^5		
Onderhoud (Overeenkomst van), voeding en verpleging . . . . . . van minderjarigen voor bepaalden tijd . $^3/_8$ pct.	497	34^5		
" van meerderjarigen voor bepaalden tijd . $^3/_4$ pct.	56	62^5		
" voor onbepaalden tijd 3 pct.	800	55	1394	00^5

AARD DER AKTEN.	BEDRAG VAN HET RECHT. Per soort.		Totaal.	
Rente (Vestiging, overdracht en overzetting van altijddurende) . . . . 3 pct.	. . .	. .	64	20
Ruiling van onroerende zaken binnen het Rijk gelegen of gevestigd:				
a. van landerijen, over de gelijkstaande waarde $^{1}/_{4}$ pct.	908	62^5		
b. van andere onroerende zaken, over de gelijkstaande waarde . . . . 2 pct.	4263	90	5172	52^5
Scheiding . . . . $^{3}/_{20}$ pct.	. . .	. .	407443	46^5
Schenking van roerend goed in de rechte lijn $1^{7}/_{8}$ pct.	7837	19^5		
» » » » » » » » bij huwelijks-kontrakt . . . . $^{15}/_{16}$ pct.	304	31		
Schenking van roerend goed aan zij- of niet verwanten . . . . $3^{3}/_{4}$ pct.	2648	55		
Schenking van roerend goed aan zij- of niet verwanten bij huwelijks-kontrakt . . . . $1^{7}/_{8}$ pct.	1000	87^5		
Schenking van onroerend goed in de rechte lijn $3^{3}/_{4}$ pct.	11566	30		
» » » » » » » bij huwelijks-kontrakt . . . . $1^{7}/_{8}$ pct.	1101	—		
Schenking van onroerend goed aan zij- of niet verwanten . . . . $7^{1}/_{2}$ pct.	16072	50		
Schenking van onroerend goed aan zij- of niet verwanten bij huwelijks-kontrakt . . . . . $3^{3}/_{4}$ pct.	409	37^5	41140	10^5
Veepacht (Overeenkomst van) . . . . $^{3}/_{8}$ pct.	. . .	. .	3	75
Verkoop in het openbaar, van koopmansgoederen $^{3}/_{4}$ pct.	225995	00^5		
Verkoop in het openbaar, van hakhout, opgaande boomen en veldvruchten . . . . $1^{1}/_{2}$ pct.	161818	10^5		
Verkoop van schepen en vaartuigen, in Nederland te huis behoorende . . . . $1^{1}/_{2}$ pct.	5595	25		
Verkoop van andere schepen . . . . 3 pct.	1776	30		
Verkoop van aandeelen of bewijzen van aandeel in geldleeningen ten laste van Staten, mogendheden, vorsten, provinciën, gemeenten enz. . . . $1^{1}/_{2}$ pct.	1005	35		
Verkoop van aandeelen in maatschappijen van koophandel, geldhandel of nijverheid, voor zoover de onroerende goederen slechts een bijkomend onderwerp der onderneming zijn . . . . . . 3 pct.	5170	95		
Verkoop van opeischbare schuldvorderingen . $1^{1}/_{2}$ pct.	16140	94^5		
Verkoop van roerende goederen, andere dan de hiervoor genoemde . . . . 3 pct.	384788	12	802290	02^5
Verkrijging bij licitatie van onverdeelde aandeelen in:				
a. schuldvorderingen op tijd . . . . . . $1^{1}/_{2}$ pct.	70	20		
b. effecten . . . . $1^{1}/_{2}$ pct.	168	15		
c. schepen in de Nederlanden te huis behoorende $1^{1}/_{2}$ pct.	38	55		
d. opstal of erfpacht voor bepaalden tijd . $1^{1}/_{2}$ pct.	—	60		
e. hakhout, veldvruchten enz. . . . . . . $1^{1}/_{2}$ pct.	—	—		

AARD DER AKTEN.	BEDRAG VAN HET RECHT. Per soort.		Totaal.	
f. aandeelen in naamlooze vennootschappen. 3 pct.	—	—		
g. altijddurende en lijfrenten . . . . . . 3 pct.	—	—		
h. andere roerende goederen . . . . . . 3 pct.	533	50	811	—
Veroordeeling. Recht van titel op de minuut der vonnissen	. . .	. .	26484	14^{5}
Wedertocht (Antichresis) . . . . 3 pct.	. . .	. .	42	90
Totaal der evenredige rechten niet aan opcenten onderworpen	. . .	. .	1958902	61
EVENREDIGE RECHTEN AAN OPCENTEN ONDERWORPEN.				
Beklemming (Uitgifte in) met koopprijs. . . 4 pct.	272	—		
Beklemming (Overdracht en afstand van recht van) 4 pct	105116	55	105388	55
Erfdienstbaarheid (Vestiging van) . . . . . 4 pct.	889	60		
Erfdienstbaarheid (Vestiging van) op goederen van den Staat . . . . 2 pct.	7	—		
Erfdienstbaarheid (Afkoop van). . . . . . 4 pct.	80	40	977	—
Erfpacht en opstal (Uitgifte in) voor onbepaalden tijd of altijddurend . . . . { door den Staat 2 pct.	11	—		
{ door anderen 4 pct.	1766	40		
Erfpacht en opstal (Overdracht en afstand van rechten van), gevestigd:				
a. voor bepaalden tijd . . . . 4 pct.	1487	35		
b. voor onbepaalden tijd of altijddurend . . 4 pct.	8779	80	12044	55
Grondrente (Vestiging van) . . . . 4 pct.	2	80		
„ (Overdracht van) . . . . . . 4 pct.	50	—	52	80
Huur van onroerend goed voor het leven, voor onbepaalden tijd of altijddurend . . . . { van den Staat 2 pct.	51	13		
{ van anderen 4 pct.	1330	40	1381	53
Huur (Overdracht en afstand van) van onroerend goed voor het leven, voor onbepaalden tijd of altijddurend . . . . 4 pct.	. . .	. .	173	—
Overdracht van onroerende zaken binnen het jaar. (Art. 14 der wet van 11 Juli 1882) . . . 1/4 pct.	. . .	. .	13059	50
Ruiling van onroerende zaken binnen het Rijk gelegen of gevestigd, over de toegift of het verschil 4 pct.	7078	56		
Ruiling van onroerende zaken binnen het Rijk tegen onroerende buiten het Rijk gelegen . . . 4 pct.	191	20	7269	76
Scheiding. Toedeeling van onroerende (1) zaken. { gemeen krachtens maat- of vennootschap, aan anderen dan de inbrengers . . . . . 4 pct.	10801	—		
{ waarvan de onverdeeldheid uit eene overdracht is ontstaan. 4 pct.	1274	78^{5}	12075	78^{5}
Tiendrecht (Vestiging van) . . . . 4 pct.	—	40		

(1) De rechten wegens de hierbedoelde toedeeling van roerende zaken worden onder de rechten van verkoop opgenomen.

AARD DER AKTEN.	BEDRAG VAN HET RECHT. Per soort.		Totaal.	
Tiendrecht (Overdracht van). . . . . . . 4 pct.	1186	40	1186	80
Verkoop van den eigendom van goederen, in erfpacht of opstal uitgegeven . . . . 4 pct.	1024	60		
Verkoop van den eigendom van goederen, in beklemming uitgegeven . . . . 4 pct.	9436	20		
Verkoop van opstal, staande op eens anders grond en daarvan niet binnen zes maanden weggevoerd 4 pct.	1893	—		
Verkoop van bovenveen en van het recht van verveening . . . . 4 pct.	11890	20		
Verkoop van aandeelen in maatschappijen van koophandel, geldhandel en nijverheid, voor zoover de onroerende goederen het hoofdonderwerp der onderneming zijn . . . . 4 pct.	878	—		
Verkoop van onroerende goederen van den Staat (Domeinen) . . . . 2 pct.	1197	13		
Verkoop en alle andere overdracht, onder bezwarenden titel, van onroerende zaken, andere dan die hiervoor opgenoemd . . . . { landelijke eigendommen 4 pct. (1)	1635669	82		
{ overige eigendommen . 4 pct. (1)	2249606	79^5	3911595	74^5
Verkrijging bij licitatie van onverdeelde aandeelen in: *a.* onroerende goederen . . . . 4 pct.	15709	40		
b. huurrechten op onroerende goederen voor onbepaalden tijd of voor het leven . . . . 4 pct.	—	40	15709	80
Totaal der evenredige rechten aan opcenten onderworpen			4080842	55
Rechten op akten, welke vóór 1 Januari 1883 eene zekere dagteekening hebben verkregen, en op akten, welke, volgens hare dagteekening, vóór dat tijdstip zijn opgemaakt en binnen de voor die akten vastgestelde termijnen ter registratie zijn aangeboden			14534	35
Te zamen . . .			4095376	90
38 opcenten . . .			1556248	21^5
Totaal . . .			5651620	11^5
Totaal der vaste rechten . . .			562416	63
Totaal der evenredige rechten, niet aan opcenten onderworpen . . .			1958902	61
TOTAAL-GENERAAL . . .			8172939	35^5
1891 . . .			7973044	69^5
1890 . . .			8227641	65
1889 . . .			8299315	66^5
1888 . . .			7885845	78^5
1887 . . .			7577747	23

(1) Onder landelijke eigendommen worden verstaan de landerijen in den meest uitgebreiden zin met de daarbij behoorende gebouwen, terwijl onder de overige eigendommen o. a. begrepen worden de afzonderlijk verkochte gebouwen met bijbehoorende erven en tuinen, zoomede de als bouwgrond verkochte terreinen.

OPGAVE van de waarde waarover, naar gelang van de in art. 41 der wet op het recht van successie en van overgang gemaakte onderscheidingen, in 1892 recht van successie is betaald (1).

ONDERSCHEIDINGEN IN ARTIKEL 41 DER WET GEMAAKT.		Bedrag der waarde waarover het recht is betaald.
Een ten honderd	wegens hetgeen is geërfd of verkregen door de rechte nederdalende linie . .	ƒ 178,069,467
	wegens hetgeen is geërfd of verkregen door echtgenooten	18,769,575
Drie ten honderd		2,143,640
Vier ten honderd	wegens hetgeen is geërfd of verkregen door echtgenooten	13,464,260
	wegens hetgeen is geërfd of verkregen door broeders en zusters	29,275,560
Zes ten honderd		22,822,566
Tien ten honderd		39,465,567
	TOTAAL . .	ƒ 304,010,635

(1) Zie de opgave over het jaar 1891 in het eerste gedeelte van 1892, pag. 193. In 1892 is aangifte gedaan van 14491 nalatenschappen, die geheel vrijgesteld waren van successierecht. Het zuiver saldo dier nalatenschappen bedroeg in totaal ƒ 11,339,579.

OPGAVE van de waarde der actieve bestanddeelen, mitsgaders van het passief van nalatenschappen, waarvan het recht van successie in 1892 betaald is (1).

	BEDRAG, GEËRFD OF VERKREGEN IN:			
	de rechte nederdalende linie en tusschen echtgenooten, kind of kinderen uit hun huwelijk verwekt of afstammelingen daarvan nalatende.	de rechte opgaande linie.	alle andere gevallen.	Totaal.
A. ACTIEF.	*a.*	*b.*	*c.*	*d.*
Onroerende zaken	f 86666300	f 909777	f 28284694	f 115860771
Roerende zaken:				
Rentegevende schuldvorderingen	36365199	264094	16119463	52748756
Aandeelen in:				
Binnenlandsche fondsen. Geldleeningen, geldbeleggingen of renten ten laste van den Staat, die ten laste van de koloniën en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen daaronder begrepen	8580617	211503	7646428	16438548
Binnenlandsche fondsen. Geldleeningen, geldbeleggingen of renten ten laste van provinciën, steden, gemeenten, dijk- of polderbesturen	3876639	35147	2166683	6078469
Binnenlandsche fondsen. Het kapitaal of in de geldleeningen van maatschappijen van geldhandel, koophandel of nijverheid, van reederijen en van zedelijke lichamen, corporatiën, gestichten en genootschappen.	14946108	144909	9764985	24856002
Buitenlandsche fondsen	47952461	481869	35443323	83874653
Andere roerende zaken	33365858	509563	12979255	46854676
Totaal van het actief	f 231753182	f 2556862	f 112404831	f 346714875
B. PASSIEF.				
Totaal van het passief	f 27760000	f 315101	f 8773768	f 36848869

(1) Zie de opgave over het jaar 1891 in het 1e gedeelte van 1892, pag. 194.

Opbrengst der verschillende zegelrechten over het jaar 1892 (1)

OPBRENGST.

Formaatzegels van 15 cent in hoofdsom . . .	f 291,188,55 (2)
„ „ 25 „ „ „ . . .	61,082,00
„ „ 50 „ „ „ . . .	579,012,00
„ „ 75 „ „ „ . . .	10,253,25
„ „ 1 gulden „ „ . . .	62,210,00
„ „ hooger bedrag „ „ . . .	3,458,00
Buitenlandsche paspoorten	1,537,50
Patentbladen	30,685,50
Jacht- en vischakten	41,290,50
Huurcontracten (aantal 18589)	70,502,35
Te zamen in hoofdsom .	f 1,151,219,65
Waarbij 50 opcenten .	575,609,82⁵
Maakt .	f 1,726,829,47⁵
Zegels van 5 cent voor kwitantiën en handelspapier (aantal 16788191)	839,409,55
Zegels van hoogere bedragen voor handelspapier (aantal 423907	332,166,85
Effecten	318,592,05
Totaal zegeldebiet en stempeling .	f 3,216,997,92⁵
Opbrengst van het visa voor zegel, met inbegrip van boeten:	
a. bedrag niet aan opcenten onderworpen . . .	6,174,20
b. bedrag, waarvan 50 opcenten zijn betaald . .	4,419,11
Opcenten van het sub *b* bedoelde bedrag	2,209,55
c. Rechten en boeten, krachtens vroegere wetten geheven, waarvan 38, 35 en 26 opcenten zijn betaald	875,08
Opcenten van sub *c* bedoelde rechten en boeten . .	332,50⁶
Opbrengst der zegelbelasting . .	f 3,231,008,37

(1) Zie de opgaaf over 1891 in het 1e gedeelte van 1892, blz. 195.

(2) Hieronder begrepen f 64809,45 voor zegelrecht van aanslagbiljetten van Rijks Directe Belastingen.

AANVULLING *van de opgave der vrijdommen van briefport, toegekend voor de correspondentie (onder gesloten omslagen of onder kruisband en waarmerking) van de ambtenaren bij het bestuur der Registratie* (1).

Bij Koninklijk besluit van 2 Juni 1893, n°. 25 is, met intrekking van de Koninklijke besluiten van 24 April 1858, n°. 60 en 26 Januari 1865, n°. 57 (2), voor zooveel de ontvangers der registratie en domeinen en de Rijksveldwachters betreft, vrijdom van port is verleend voor briefwisseling, den openbaren dienst betreffende, die gevoerd wordt:

tusschen de bezoldigde Rijksveldwachters beneden den rang van inspecteur en de ontvangers der registratie en domeinen in het arrondissement waarin, of in welker ressort, zij gestationneerd zijn; en

tusschen de bezoldigde Rijksveldwachters in Zeeland en in de deelen van Noordbrabant en Zuidholland, die door de Zeeuwsche stroomen bespoeld worden, en den hoofdopziener der visscherijen op de Schelde en Zeeuwsche stroomen.

---

(1) Zie P. W. 1885, 2e ged., pag. 451; P. W. 1890, 2e ged., pag. 445 en P. W. 1892, 1e ged., pag. 196.

(2) Zie P. W. 2/1857, pag. 465 en 1/1867, pag. 217.

VERMOGENSBELASTING.

(Portvrijdom.)

Vrijdom van port is verleend:

1°. bij het Koninklijk besluit van 8 April 1893, n°. 17 voor de verzending van: formulieren voor aangifte, herinneringen aan te doene aangifte, opgaven van den aanslag en antwoorden op bezwaar- of verzoekschriften, alle betreffende de uitvoering der wet van 27 September 1892 (*Stbl.* n°. 223) op de vermogensbelasting, verzonden tusschen de Inspecteurs der Registratie en de Ontvangers der Successierechten ter eene, en de belastingschuldigen ter andere zijde.

2°. bij het Koninklijk besluit van 23 Juni 1893, n°. 73 voor de briefwisseling over dienstzaken van de Voorzitters der Raden van beroep in zake de toepassing der vermogensbelasting met de Inspecteurs der Registratie en Domeinen en met de Ontvangers der Successierechten in de provincie of in het gedeelte eener provincie waarin de Raad zijne functiën uitoefent.

3°. bij het Koninklijk besluit van 21 September 1893, n°. 8:

1. voor de briefwisseling over dienstzaken tusschen:

a. den voorzitter en den secretaris van elken Raad van beroep voor de vermogensbelasting met de leden en plaatsvervangende leden van dienzelfden Raad;

b. de *in verschillende gemeenten wonende* leden en plaatsvervangende leden van elken Raad;

2. voor de verzending van ontvangbewijzen, oproepingen en de mededeeling van uitspraken van Raden van beroep, door den Voorzitter van den Raad aan de belastingschuldigen, die bezwaarschriften inzenden.

BESLUIT *van den Minister van Financiën van den 15 Maart 1893, n⁰. 27, Reg., ter uitvoering van art. 22 der wet van 27 September 1892 (Stbl. n⁰. 223) op de vermogensbelasting.*

De Minister,

Gelet op art. 22 der wet van den 27 September 1892 (*Stbl.* n⁰. 223), op de vermogensbelasting;

Heeft goedgevonden en verstaan te bepalen:

1⁰. dat de tot aangifte in de vermogensbelasting verplichte inspecteurs der registratie hunne aangiften zullen zenden, te weten:

De	inspecteur	in	de	1e	divisie,	aan	zijn	ambtgenoot	in	de	2e	divisie;
»	»	»	»	2e	»	»	»	»	»	»	3e	»
»	»	»	»	3e	»	»	»	»	»	»	4e	»
»	»	»	»	4e	»	»	»	»	»	»	5e	»
»	»	»	»	5e	»	»	»	»	»	»	6e	»
»	»	»	»	6e	»	»	»	»	»	»	7e	»
»	»	»	»	7e	»	»	»	»	»	»	8e	»
»	»	»	»	8e	»	»	»	»	»	»	9e	»
»	»	»	»	9e	»	»	»	»	»	»	10e	»
»	»	»	»	10e	»	»	»	»	»	»	11e	»
»	»	»	»	11e	»	»	»	»	»	»	12e	»
»	»	»	»	12e	»	»	»	»	»	»	13e	»
»	»	»	»	13e	»	»	»	»	»	»	14e	»
»	»	»	»	14e	»	»	»	»	»	»	15e	»
»	»	»	»	15e	»	»	»	»	»	»	16e	»
»	»	»	»	16e	»	»	»	»	»	»	17e	»
»	»	»	»	17e	»	»	»	»	»	»	18e	»
»	»	»	»	18e	»	»	»	»	»	»	19e	»
»	»	»	»	19e	»	»	»	»	»	»	20e	»
»	»	»	»	20e	»	»	»	»	»	»	21e	»
»	»	»	»	21e	»	»	»	»	»	»	19e	»
»	»	»	»	22e	»	»	»	»	»	»	23e	»
»	»	»	»	23e	»	»	»	»	»	»	24e	»
»	»	»	»	24e	»	»	»	»	»	»	25e	»
»	»	»	»	25e	»	»	»	»	»	»	26e	»
»	»	»	»	26e	»	»	»	»	»	»	24e	»
»	»	»	»	27e	»	»	»	»	»	»	28e	»

de	inspecteur	in	de	28e	divisie,	aan	zijn	ambtgenoot	in	de	29e	divisie;
"	"	"	"	29e	"	"	"	"	"	"	30e	"
"	"	"	"	30e	"	"	"	"	"	"	31e	"
"	"	"	"	31e	"	"	"	"	"	"	32e	"
"	"	"	"	32e	"	"	"	"	"	"	33e	"
"	"	"	"	33e	"	"	"	"	"	"	34e	"
"	"	"	"	34e	"	"	"	"	"	"	35e	"
"	"	"	"	35e	"	"	"	"	"	"	36e	"
"	"	"	"	36e	"	"	"	"	"	"	37e	"
"	"	"	"	37e	"	"	"	"	"	"	38e	"
"	"	"	"	38e	"	"	"	"	"	"	39e	"
"	"	"	"	39e	"	"	"	"	"	"	40e	"
"	"	"	"	40e	"	"	"	"	"	"	41e	"
"	"	"	"	41e	"	"	"	"	"	"	42e	"
"	"	"	"	42e	"	"	"	"	"	"	43e	"
"	"	"	"	43e	"	"	"	"	"	"	38e	"

de inspecteurs voor den ambulanten dienst:

a. wanneer zij belast zijn met den aanslag in de vermogensbelasting in de gemeente, waarin zij wonen, aan denzelfden inspecteur, aan wien de inspecteur in de divisie, waarin de gemeente is gelegen, zijne aangifte zou moeten zenden; *b.* in alle andere gevallen, aan den inspecteur, in wiens divisie hunne woonplaats is gelegen.

2°. Afschrift dezer te zenden aan de directeurs der registratie en domeinen, onder bijvoeging van een voldoend aantal gesteendrukte exemplaren dezer, ter mededeeling aan de inspecteurs en ontvangers der successierechten in hunne divisie.

Voor gelijkluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal,
BARTSTRA.

VERSLAG *omtrent het in 1893 gehouden examen, bedoeld in art. 11 der wet op het notarisambt.*

Aan Zijne Excellentie den Heer Minister van Justitie.

De Staatscommissie, benoemd bij Uw besluit van 8 Mei jl. n°. 102, heeft de eer Uwer Excellentie bij dezen het verslag van hare werkzaamheden aan te bieden, en daarbij, ter voldoening aan art. 6 van het Koninklijk besluit van 4 Juni 1878 (*Stlb.* n°. 81), gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van 6 Februari 1883 (*Stbl.* n°. 21) en 23 Mei 1892 (*Stbl.* n°. 127), als proces-verbaal van den uitslag van ieder afgelegd gedeelte van het examen, over to leggen de door den voorzitter en den secretaris onderteekende notulen.

Ter voorloopige regeling van verschillende punten van het examen werd den 27sten Mei eene algemeene bijeenkomst van de leden en de plaatsvervangende leden met den secretaris gehouden. In die bijeenkomst werden tevens een zevental leden, waaronder de voorzitter, aangewezen tot het vaststellen van de benoodigde opgaven voor het ontwerpen van notarieele akten en van de rechtsvraag, bedoeld bij het hiervoren aangehaald Koninklijk besluit dd. 23 Mei 1892 (*Stbl.* n°. 127).

Door deze leden werd den 10den Juni met den secretaris tot dat einde eene nadere bijeenkomst gehouden.

Tot het afnemen van het examen zelf, ingevolge Uwer Excellentie's besluit aangevangen den 3den Juli jl., werden 70 zittingen gehouden, waarvan de laatste op den 22sten September daaraanvolgende.

Evenals het vorige jaar, werden ook dit jaar *al* de adspiranten voor het derde gedeelte, onverschillig of zij zich voor dat gedeelte alleen of ook nog voor het eerste en tweede gedeelte hadden aangemeld, op een en denzelfden dag en alzoo te gelijk geëxamineerd, ten einde langs dien weg de meest mogelijke waarborgen voor eene gelijke en billijke beoordeeling te verkrijgen.

Verder werden elken werkdag, behoudens zeer enkele uitzonderingen, die het gevolg waren van het zich slechts kort voor den voor het examen bepaalden dag terugtrekken van enkele adspiranten, vier uren gewijd aan het mondeling examen. Zij die zich voor meer gedeelten hadden aangemeld, werden, bij gunstigen uitslag van het eerstafgelegde, zoo spoedig tot het afleggen van het volgend gedeelte toegelaten als met een goeden en onafgebroken gang van het examen was overeen te brengen.

Evenals in vorige jaren werd ook nu weder voor het derde gedeelte gevorderd het samenstellen van eene akte van boedelscheiding en daar-

nevens van eene akte van minderen omvang, ditmaal eene volmacht tot tot het beheeren van een huis, ten einde daardoor te geraken tot de afdoening van eene schuld. Bovendien de beantwoording van de volgende rechtsvraag: Welke zijn de punten van overeenkomst en verschil tusschen de burgerlijke maatschap en de vennootschap onder firma.

Voor het ontwerpen van de beide notarieele akten werd den adspiranten eene tijdruimte gegeven van 6½ uur, en wel van half tien voormiddags tot vier uur namiddags. Daarna werd eene pauze gehouden van twee en een half uur, en werd het examen te 6½ uur hervat voor de bewerking der rechtsvraag, waarvoor den adspiranten eene tijdruimte van 2 uren werd gelaten.

Tot het examen hadden zich aangemeld 275 adspiranten. Alvorens tot het examen te worden toegelaten, trokken zich 12 geheel terug, waarvan 6 die zich voor het eerste, 1 die zich voor het tweede en 5 die zich voor het derde gedeelte hadden aangemeld, terwijl 1 adspirant vóór dien tijd overleed. Bovendien trokken zich nog 5, na het afleggen van een gedeelte van het examen, terug voor het volgend gedeelte, waarvoor zij zich eveneens hadden aangemeld.

262 adspiranten hebben derhalve examen afgelegd, zijnde 45 minder dan in 1892, toen hun aantal 18 minder was dan in 1891. Onder hen bevonden zich 6 die den graad van doctor in de rechtswetenschap bezaten, en wel 1 die zich voor het tweede en derde gedeelte en 5 die zich voor het derde gedeelte hadden aangemeld. Verder bevonden zich onder hen 57 die zich voor de *eerste* maal aan een of meer gedeelten van het examen onderwierpen, zijnde dit 23 minder dan in 1892 het geval was, toen hun aantal 16 meer was dan in 1891.

Van de 5 adspiranten die het *geheele* examen dit jaar wenschten af te leggen, heeft 1 het getuigschrift van candidaat-notaris verworven.

Van de 10 opgekomen adspiranten voor het eerste en tweede gedeelte zijn 2 geslaagd in beide, 3 alleen in het eerste gedeelte.

Van de 96 opgekomen adspiranten voor het eerste gedeelte alleen, slaagden 39.

Van de opgekomen 39 adspiranten voor het tweede en derde gedeelte zijn 12 geslaagd in beide, 17 alleen in het tweede gedeelte.

Van de 28 opgekomen adspiranten voor het tweede gedeelte alleen, slaagden 19.

Van de 84 geëxamineerde adspiranten die opkwamen voor het derde gedeelte alleen, zijn 44 bevorderd tot candidaat-notaris.

De einduitslag was dat van de 111 adspiranten die het eerste gedeelte hebben afgelegd 48 zijn geslaagd, 63 afgewezen; van de 75 die het tweede gedeelte hebben afgelegd 54 zijn geslaagd, 21 afgewezen; en dat van de 113 die het derde gedeelte aflegden 57 dit met gunstigen, 56 dit met ongunstigen uitslag deden.

De namen van de tot candidaat-notaris bevorderden zijn de volgende, alphabetisch gesteld:

N. T. Albarda, T. Anema, J. Bax, G. A. Beckers, A. G. van Berkel, A. J. Berman, mr. P. A. van der Biesen, P. J. Brabers, J. F. Broekman, P. W. P. van Bunge, J. Caspers, C. Dekker, W. Denijs, S. J. van Dieten, I. G. ten Doesschate, mr. L. Eikendal, G. J. Ellerman, W. F. J. Fischer, J. D. Fledderus, J. P. P. C. Fledderus, P. H. Heerma van Voss, W. Hioolen, J. F. Houwing, C. C. van Ingen, A. J. M. Jansen, H. J. Jordens, A. M. F. Jorissen, Z. de Kleyn, J. Kroonen, C. J. de Lussanet de la Sablonière, C. Maas Geesteranus, J. H. W. Mensink, A. P. W. van Meurs, J. R. J. E. Meuwissen, W. A. Meyboom, A. B. C. Meylink, D W. van Niekerk, mr. J. L. Nierstrasz, P. E. Pruissen, H. Pijnacker Hordijk, R. Reijers, S. Roes, I. R. Romijn, J. Roosenburg, B. H. Rouffaer, J. G. Schönfeld Wichers, F. Stuart, F. W. Swane, J. T. J. M. Timmers, J. Tuymelaar, W. van Tijen, J. P. H. M. van de Ven, C. Versluys, J. C. Vethake, G. Vlug, W. F. Wenning, W. Wierda.

Nog valt op te merken dat van hen die in vorige jaren voor het eerste gedeelte werden afgewezen zich 58 wederom aan het examen hebben onderworpen, waarvan 1 voor het geheele examen, 7 voor het eerste en tweede gedeelte en 50 enkel voor het eerste gedeelte.

Ten opzichte van het eerste en tweede gedeelte van het examen is de einduitslag in verhouding gunstiger dan die van de laatstvorige jaren.

Slaagden toch in 1891 van de 147 adspiranten voor het eerste gedeelte 54, en in 1892 van de 149 adspiranten 53, zoo slaagden thans van de 111 adspiranten voor het eerste gedeelte 48; slaagden in 1891 van de 107 adspiranten voor het tweede gedeelte 64 en in 1892 van de 84 adspiranten 50, zoo slaagden thans van de 75 adspiranten voor het tweede gedeelte 54.

Ten opzichte van het derde gedeelte is de einduitslag gelijk aan dien van het jaar 1891 en gunstiger dan die van het jaar 1892.

Slaagden toch in 1891 van de 123 adspiranten voor het derde gedeelte 62, en in 1892 van de 116 adspiranten 39, thans zijn van de 113 adspiranten voor het derde gedeelte 57 tot candidaat-notaris bevorderd.

Ook deze commissie is van oordeel dat, nadat de beantwoording eener rechtsvraag aan het schriftelijk gedeelte van het examen is toegevoegd, de voor dit deel bestemde tijd te kort is. Met aandrang sluit de commissie zich aan bij hetgeen betreffende dit punt door de vorige commissie in haar verslag werd opgemerkt.

Ten slotte werd nog den 23sten September eene algemeene vergadering gehouden tot vaststelling van dit verslag.

De Staatscommissie voornoemd,
J. Kalff, *Voorzitter.*
G. Jansen van Afferden, *Secretaris.*

BESLUIT *van den 7 Maart 1893, n°. 15, tot nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 13 Maart 1844* (Staatsblad n°. 18) *betrekkelijk de wet op het recht van zegel.*

IN NAAM VAN HARE MAJESTEIT WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

WIJ EMMA, KONINGIN-WEDUWE, REGENTES VAN HET KONINKRIJK,

Op de voordracht van den Minister van Financiën, van den 4 Maart 1893, n°. 32, Registratie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met wijziging in zooverre van het bepaalde bij art. 6 van het Koninklijk besluit van den 13 Maart 1844 (*Stbl.* n°. 18), zooals dit luidt volgens het Koninklijk besluit van den 13 Maart 1883 (*Stbl.* n°. 32) (1) te bepalen, dat te Rotterdam het papier of perkament, waarvan de zegeling wordt verlangd, na aan het kantoor van het buitengewoon zegel aldaar met de woorden „*te zegelen*" te zijn gestempeld, met een ongezegeld bewijs van de betaling der rechten ter zegeling wordt overgebracht *ten kantore der registratie voor de burgerlijke akten.*

Dit besluit treedt in werking op 1 April 1893.

De Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 7den Maart 1893.

EMMA.

De Minister van Financiën,
PIERSON.

---

(1) P. W. 1883, 1e ged., blz. 213.

WET *van den 22sten Juni 1893, tot intrekking van artikel 87 van de „wet op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie" en in verband daarmede tot wijziging van eenige bepalingen der bestaande wetgeving* (Staatsblad n°. 93).

IN NAAM VAN HARE MAJESTEIT WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

WIJ EMMA, KONINGIN-WEDUWE, REGENTES VAN HET KONINKRIJK,

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is artikel 87 van de „wet op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie" in te trekken en in verband daarmede eenige bepalingen der bestaande wetgeving te wijzigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. Artikel 87 van de „wet op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie" wordt ingetrokken.

In artikel 88 van gemelde wet vervalt het woord: „insgelijks".

Art. 2. In nummer 1 van artikel 4 van het „Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering" vervallen de woorden: „in regtsvorderingen welke voor dat collegie moeten gebragt worden; en aan den persoon, of het huis van den gouverneur der provincie, waarin het goed gelegen is, wanneer het zakelijke regtsvorderingen geldt."

Art. 3. In het tweede lid van artikel 6 van gemeld Wetboek wordt in plaats van: „de ambtenaren respectievelijk bij art. 4, n°. 1, hierboven vermeld" gelezen: „zoodanigen gemagtigde als hij zal aanwijzen Indien zoodanige gemagtigde ten beteekenden regtsdage niet verschijnt, wordt indien daartoe termen bestaan, het verstek verleend en vonnis gewezen ten name van den Procureur-Generaal bij den Hoogen Raad".

Art. 4. Aan de artikelen 97 en 126 van gemeld Wetboek wordt als laatste lid toegevoegd de volgende bepaling: „Indien de Staat eischer of gedaagde is, wordt als zijne woonplaats beschouwd de plaats waar de Regeering haren zetel heeft."

Art. 5. In nummer 2 van artikel 250 van gemeld Wetboek vervallen de woorden: „of wanneer hij daartoe onbevoegd is met betrekking tot

den persoon tegen wien de reconventie zoude worden gerigt, ingevolge artikel 65, n°. 1, en artikel 87 der wet op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie".

Overgangsbepaling.

De bepalingen der voorafgaande artikelen zijn niet van toepassing op de op het tijdstip van het in werking treden dezer wet bij den Hoogen Raad in eersten aanleg of in revisie aanhangige rechtsvorderingen tegen den Koning, de leden van het Koninklijk Huis of den Staat.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te Arolsen, den 22sten Juni 1893.

EMMA.

De Minister van Justitie,
SMIDT.

Uitgegeven den *acht en twintigsten* Juni 1893.

De Minister van Justitie,
SMIDT.

WET *van den 23sten Juni 1893, tot wijziging van artikel 3 der wet van 26 April 1852* (Staatsblad n°. 92), *houdende regeling der afkondiging van algemeene maatregelen van inwendig bestuur van den Staat* (Staatsblad n°. 111).

In naam van Hare Majesteit WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Wij EMMA, Koningin-Weduwe, Regentes van het Koninkrijk,

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is artikel 3 der wet van 26 April 1852 (*Staatsblad* n°. 92) te wijzigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. In artikel 3 der wet van 26 April 1852 (*Staatsblad* n°. 92) wordt in plaats van „vijfden", gelezen: „tweeden".

Art. 2. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te Arolsen, den 23sten Juni 1893.

EMMA.

De Minister van Justitie,
SMIDT.

Uitgegeven den *zeven en twintigsten* Juni 1893.

De Minister van Justitie,
SMIDT.

WET *van den 30sten September 1893, tot wijziging en aanvulling van sommige artikelen van de wet van den 9den Mei 1890* (Staatsblad n°. 79) (1) *tot regeling van het pensioen der weduwen en weezen van burgerlijke ambtenaren* (Staatsblad n°. 145).

IN NAAM VAN HARE MAJESTEIT WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

WIJ EMMA, KONINGIN-WEDUWE, REGENTES VAN HET KONINKRIJK,

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de artikelen 2, 3, 5, 6, 7, 9, 10, 12, 14, 17, 19, 22, 23, 24, 25, 27, 28 en 29 van de wet van den 9den Mei 1890 (*Stbl.* n°. 79) tot regeling van het pensioen der weduwen en weezen van burgerlijke ambtenaren te herzien;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. De wet van den 9den Mei 1890 (*Stbl.* n°. 79) wordt gewijzigd en aangevuld zooals in de hierna volgende paragrafen is aangegeven.

§ *a*. Aan artikel 2 worden toegevoegd de navolgende nieuwe leden:

---

(1) Zie P. W. 1889, 2e gedeelte, blz. 475.

„Onder weezen worden in deze wet verstaan wettige of gewettigde kinderen van overleden burgerlijke ambtenaren.

Indien een kind, van hetwelk de echtgenoote van een burgerlijk ambtenaar bij het overlijden van haren man zwanger is, levend ter wereld komt, wordt het aangemerkt als reeds geboren toen de vader stierf."

§ *b*. Artikel 3 wordt gelezen als volgt:

„Weduwen en weezen, als zoodanig gerechtigd tot eenig ander pensioen uit de inkomsten van den Staat of uit die van zijne koloniën en bezittingen in andere werelddeelen, hebben geen recht op pensioen uit het in artikel 1 bedoelde fonds, dan voor zoover het door hen genoten pensioen lager is dan dat, waarop de bepalingen dezer wet aanspraak geven. In dat geval wordt hun, behoudens het bepaalde bij artikel 25, een aanvullingspensioen toegekend, gelijkstaande met het verschil.

Als betaald wordende uit de inkomsten van den Staat en van zijne koloniën en bezittingen in andere werelddeelen wordt niet aangemerkt een pensioen waarop recht is verkregen door vrijwillige deelname krachtens bepalingen in koloniale verordeningen."

§ *c*. Artikel 5 wordt gelezen als volgt:

„De pensioenen bedragen:

a. voor weduwen van burgerlijke ambtenaren, een vierde der som, die laatstelijk tot grondslag voor de pensioensberekening dier ambtenaren heeft gestrekt;

b. voor elk der pensioengerechtigde kinderen, geboren uit het huwelijk van een burgerlijk ambtenaar met de vrouw, welke hij als weduwe nalaat, een-twintigste der som, die laatstelijk tot grondslag voor de pensioensberekening des vaders heeft gestrekt.

Het geheele bedrag van het weezenpensioen kan het een-vierde van den in de vorige zinsnede bedoelden pensioensgrondslag niet overschrijden.

Indien de weduwe tot pensioen gerechtigd is, wordt het sub *a* bedoelde weduwenpensioen verhoogd met het volgens de beide vorige zinsneden toe te kennen weezenpensioen;

c. voor elk der pensioengerechtigde kinderen van burgerlijke ambtenaren niet vallende in de termen sub *b* bedoeld, een-twaalfde der som, die laatstelijk tot grondslag voor de pensioensberekening des vaders heeft gestrekt.

Indien de kinderen uit verschillende huwelijken gesproten zijn, wordt het weezenpensioen voor de kinderen uit elk dier huwelijken afzonderlijk geregeld, op den voet in de vorige zinsnede aangegeven.

Het geheele bedrag van het weezenpensioen of de weezenpensioenen volgens de beide vorige zinsneden toe te kennen, kan het een-vierde van den pensioensgrondslag des vaders niet overschrijden;

d. voor elk der pensioengerechtigde kinderen van vrouwelijke burgerlijke ambtenaren, een-twaalfde der som, die laatstelijk tot grondslag voor de berekening van haar ambtenaarspensioen heeft gestrekt.

Indien de kinderen uit verschillende huwelijken gesproten zijn, wordt het weezenpensioen voor de kinderen uit elk dier huwelijken afzonderlijk geregeld, op den voet in de vorige zinsnede aangegeven.

Het geheele bedrag van het weezenpensioen of de weezenpensioenen volgens de beide vorige zinsneden toe te kennen, kan het een-vierde van den pensioensgrondslag der moeder niet overschrijden.

Onder de som die laatstelijk tot grondslag voor de pensioensberekening der ambtenaren heeft gestrekt, is, wanneer zij meer dan ééne betrekking te gelijk hebben bekleed, te verstaan het vereenigd bedrag der pensioensgrondslagen die voor hen in elke dier betrekkingen het laatst hebben gegolden."

§ *d.* Artikel 6 wordt gelezen als volgt:

„Het weduwenpensioen, zoo ook het gezamenlijk bedrag der volgens artikel 5 te verleenen weezenpensioenen, kan de som van zeshonderd gulden niet overschrijden; bij de regeling dier pensioenen komt als pensioensgrondslag geen hooger bedrag dan *f* 2400 in aanmerking."

§ *e.* Artikel 7 wordt gelezen als volgt:

„Indien het gezamenlijk bedrag der pensioenen van uit verschillende huwelijken nagelaten weezen *f* 600 zou overschrijden en dus op grond van de voor weezenpensioen gestelde maxima vermindering moet ondergaan, geschiedt die vermindering zóó, dat de verhouding, die volgens de aanvankelijke berekening tusschen de verschillende pensioenen bestond, dezelfde blijft."

§ *f.* Artikel 9 wordt gelezen als volgt:

„De uitbetaling van weduwen- en weezenpensioen houdt op na afloop van het kwartaal, waarin het recht daarop is komen te vervallen."

§ *g.* Artikel 10, alinea 2 vervalt.

Dientengevolge wordt alinea 3, alinea 2; deze alinea wordt gelezen als volgt:

„Indien echter het pensioen eens ambtenaars later ingaat dan zijn ontslag, wordt de daarop verschuldigde korting over den sedert zijn ontslag verstreken tijd ingehouden bij de eerste betaling van zijn pensioen, en zoo noodig ook bij volgende betalingen."

Achter het nieuwe 2de lid wordt als 3de lid eene nieuwe alinea ingelascht, luidende als volgt:

„Bij latere herplaatsing van gepensioneerde ambtenaren blijven deze de korting omschreven in artikel 17, sub *d* of *e*, betalen, doch wordt door hen geene korting over den in hunne latere betrekking voor hen geldenden pensioensgrondslag voldaan, dan voor zooverre deze, behoudens het maximum van twee duizend vierhonderd gulden, hooger is dan die welke heeft gestrekt tot regeling van hun pensioen."

Het vijfde lid van artikel 10 wordt gelezen als volgt:

„Ambtenaren die gebruik hebben gemaakt van de sub *a* vermelde

bevoegdheid zijn bij latere pensionneering van betaling van kortingen vrijgesteld. Bij latere herplaatsing zal door deze ambtenaren geene korting behoeven te worden voldaan over den in hunne latere betrekking geldenden pensioensgrondslag dan voor zoover deze, behoudens het maximum van *f* 2400, hooger is dan die welke vroeger was verkregen."

§ *h*. Het laatste lid van artikel 12 vervalt.

§ *i*. Het derde lid van artikel 13 wordt gelezen als volgt:

„Na afloop van dat kwartaal wordt het tot dusver als verhooging genoten bedrag als afzonderlijk weezenpensioen uitbetaald."

Het vierde lid van dit artikel wordt gelezen als volgt:

„Bij overlijden van den lateren echtgenoot eener hertrouwde weduwe wordt aan deze, indien zij krachtens haar nader huwelijk geen pensioen, hetzij burgerlijk of militair, of wel een minder pensioen dan haar krachtens het vorig huwelijk toekwam, geniet, een op den sub *a* van artikel 5 bedoelden voet berekend weduwenpensioen of het in artikel 3 bedoeld aanvullingspensioen toegekend."

§ *j*. Aan het 2de lid van artikel 14 wordt toegevoegd de navolgende zinsnede:

„Zoowel de aanvraag als de daarbij over te leggen stukken zijn vrij van zegelrecht, ingeval het onvermogen van de belanghebbenden blijkt uit een getuigschrift afgegeven door den burgemeester hunner woonplaats en onder voorwaarde dat op de stukken van hunne bestemming uitdrukkelijk worde melding gemaakt. Mede de attestatiën de vita tot ontvangst van weduwen- en weezenpensioenen ingevolge deze wet toegekend, en de daarvoor afgegevene quitantiën zijn vrij van zegelrecht, indien het jaarlijksch bedrag van het pensioen de som van driehonderd gulden niet te boven gaat."

Aan het artikel wordt toegevoegd een laatste lid, luidende als volgt:

„Onverminderd het bepaalde in artikel 63 der wet van 5 October 1841 (*Stbl.* n°. 40) worden pensioenen die zijn toegekend met inachtneming van de in dit artikel gestelde regelen, door de Algemeene Rekenkamer verevend tot de bedragen waarop zij zijn toegekend, tenzij de betaling daarvan achterwege moet blijven op grond van artikel 22 dezer wet."

§ *k*. Tusschen het 2de en 3de lid van artikel 17 in te lasschen het navolgende:

„*f*. voor ambtenaren, wier na te laten betrekkingen, ingevolge art. 3, uitzicht hebben op toekenning van een aanvullingspensioen, indien zij vóór de invoering dezer wet zijn aangesteld, twee, indien zij later zijn aangesteld, vijf ten honderd 's jaars van het tweevoud van het maximum bedrag, dat, in verband met hunnen pensioensgrondslag, na hun overlijden als aanvullingspensioen kan worden toegekend; van ambtenaren wier na te laten betrekkingen, ingevolge het bepaalde bij artikel 3, geen uitzicht hebben op pensioen uit het in artikel 18 bedoelde fonds, wordt geene korting geheven."

Tusschen het voorlaatste en het laatste lid van dit artikel in te lasschen het navolgende:

„De bij litt. *a*, *b* en *c* van dit artikel bedoelde kortingen zullen door de ambtenaren aan wie met stilstand van wedde verlof is verleend tijdens den duur van dat verlof aan den directeur van het in artikel 18 bedoelde fonds betaald moeten worden binnen drie maanden na afloop van het jaar waarover ze verschuldigd zijn.

Wanbetaling der verschuldigde kortingen binnen gezegden termijn, heeft verlies der deelgerechtigheid ten gevolge."

Het laatste lid van dit artikel wordt gelezen als volgt:

„Voor de toepassing van deze bepalingen wordt de pensioensgrondslag, het pensioen of het wachtgeld niet hooger berekend dan twee duizend vierhonderd gulden, met dien verstande dat, zoo de pensioensgrondslagen, pensioenen en wachtgelden van hem die meer dan ééne betrekking te gelijker tijd vervult of vervuld heeft, te zamen meer dan twee duizend vierhonderd gulden bedragen, elke derzelve eene evenredige vermindering zal ondergaan."

§ *l*. Het tweede lid van artikel 19 wordt vervangen door hetgeen volgt:

„Aan de commissarissen wordt ter zake van hunne bemoeiingen als zoodanig eene som van duizend gulden per jaar toegelegd, waarvan honderd gulden door elk hunner als vaste toelaag wordt genoten.

Na afloop van elk halfjaar wordt de helft van het overschietend bedrag tusschen hen verdeeld naar gelang van het getal der vergaderingen, door ieder in dien tijd bijgewoond.

Minstens drie hunner worden uit de deelhebbers in het fonds gekozen."

§ *m*. Artikel 22 wordt gelezen als volgt:

„De artikelen 21, 30 en 31 der wet tot regeling van de pensioenen der burgerlijke ambtenaren zijn ook op de weduwen- en weezenpensioenen, artikel 22 dier wet is op de weduwenpensioenen toepasselijk, met dien verstande, dat in het bij het tweede lid van dat artikel bedoeld geval aan Ons blijft voorbehouden, over het pensioen der veroordeelde ten behoeve harer minderjarige kinderen te beschikken."

§ *n*. Het tweede lid van artikel 23 wordt gelezen als volgt:

„De na te laten betrekkingen van de hierbedoelde ambtenaren hebben mitsdien geene aanspraak op pensioen uit het weduwen- en weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren, voor zoover hun recht toekomt op pensioen uit een der in dit artikel genoemde fondsen, behoudens het bepaalde bij artikel 25 dezer wet."

Aan artikel 23 wordt toegevoegd het navolgende:

„De hierbedoelde ambtenaren hebben voor hunne weduwen en weezen uit tweede of volgend huwelijk, voor welke zij niet deelgerechtigd zijn in een der in dit artikel genoemde thans bestaande fondsen, aanspraak op pensioen uit het weduwen- en weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren.

De volgens de bepalingen dezer wet te betalen korting gaat dan in met de dagteekening van het tweede of volgend huwelijk, of indien dit op 1 Januari 1891 reeds voltrokken was, met dien datum."

§ *o*. Aan het tweede lid van artikel 24 worden toegevoegd de volgende woorden:

„, alsmede het Koninklijk besluit van 8 Februari 1827, n°. 231, en art. 2 van het Koninklijk besluit van 26 December 1844, n°. 59."

§ *p*. Artikel 25 wordt gelezen als volgt:

„Burgerlijke ambtenaren, die bij of na het in werking treden dezer wet den dienst der administratiën ten welker behoeve de in artikel 23 bedoelde, thans bestaande fondsen zijn ingesteld, verlaten en in andere burgerlijke betrekkingen treden, kunnen, indien zij, bij den overgang of later, door het verkrijgen van een hoogeren pensioensgrondslag komen te verkeeren in het geval dat aan hunne weduwen en weezen uit die fondsen een geringer pensioen toekomt dan waarop de artikelen 5 en volgende dezer wet aanspraak zouden geven, in het weduwen- en weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren deelgerechtigd worden; des, dat hunne nagelaten betrekkingen uit dit fonds een aanvullingspensioen genieten tot een bedrag dat, na eerst te zijn berekend alsof de belanghebbenden niet deelgerechtigd waren in een der in artikel 23 vermelde fondsen, wordt vastgesteld op het aldus verkregen bedrag verminderd met dat hetwelk uit evenbedoelde fondsen wordt genoten.

In dat geval zijn deze ambtenaren gehouden aan het in artikel 18 genoemde fonds jaarlijks bij te dragen vijf ten honderd van het tweevoud van het maximum bedrag, dat in verband met hunnen pensioensgrondslag na hun overlijden uit dat fonds als aanvullingspensioen kan worden toegekend.

De aanvrage hiertoe strekkende, moet binnen drie maanden na den dag, waarop de belanghebbende ambtenaar is komen te verkeeren in het geval in het eerste lid van dit artikel bedoeld, aan den directeur van het weduwen- en weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren zijn ingediend. Later ingediend, wordt zij niet meer aangenomen.

Vóór 1 Juli 1868 aangestelde burgerlijke ambtenaren die vóór het in werking treden dezer wet den dienst der hierbovenbedoelde administratiën verlaten hebben en in andere burgerlijke betrekkingen getreden zijn of treden zullen, worden, zoodra aan hunne weduwen en weezen uit de bij art. 23 genoemde fondsen een geringer pensioen toekomt dan waarop de artikelen 5 en volgende aanspraak zouden geven, zonder deswege iets verschuldigd te zijn, in het weduwen- en weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren deelgerechtigd op den in de eerste zinsnede van dit artikel bepaalden voet.

Na 1 Juli 1868 aangestelde burgerlijke ambtenaren die in het bij de vorige zinsnede bedoelde geval verkeeren, kunnen op hunne aanvrage op

den in de eerste zinsnede van dit artikel aangegeven voet deelgerechtigd worden in het weduwen- en weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren tegen betaling aan dit fonds van twee ten honderd per jaar van het tweevoud van het maximumbedrag dat in verband met hunnen pensioensgrondslag na hun overlijden uit dat fonds als aanvullingspensioen kan worden toegekend.

De in het vorig lid bedoelde aanvraag moet aan den directeur van het in artikel 18 genoemde fonds zijn ingediend binnen drie maanden na den dag, waarop de belanghebbende ambtenaar is komen te verkeeren in het geval dat aan zijne weduwe en weezen uit de in artikel 23 bedoelde fondsen een geringer pensioen toekomt dan waarop de artikelen 5 en volgende dezer wet aanspraak zouden geven. Later ingediend, wordt zij niet meer aangenomen."

§ *q*. Aan artikel 27 wordt toegevoegd eene vierde zinsnede, luidende als volgt:

„Indien dat pensioen echter minder mocht beloopen dan het bedrag, waarop de vorige leden van dit artikel aanspraak zouden geven, wordt uit het weduwen- en weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren een aanvullingspensioen toegekend, gelijkstaande met het verschil."

§ *r*. In het eerste lid van artikel 28 vervallen de woorden: „na den 1sten April 1836 aangestelde", en aan dat artikel wordt toegevoegd eene derde zinsnede, luidende als volgt:

„Indien dat pensioen echter minder mocht beloopen dan het bedrag, waarop het eerste lid van dit artikel aanspraak zoude geven, wordt uit het weduwen- en weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren een aanvullingspensioen toegekend, gelijkstaande met het verschil."

§ *s*. Artikel 29 wordt gelezen als volgt:

„De bepalingen der artikelen 27 en 28 zijn niet van toepassing op de weduwen van de bij die artikelen bedoelde ambtenaren, die hertrouwd zijn.

De bepaling van het vierde lid van artikel 13 blijft nochtans op deze weduwen van toepassing."

Slotbepaling.

Art. 2. Deze wet wordt geacht op 1 Januari 1891 in werking te zijn getreden, voor zooveel betreft het bepaalde in de §§ *a* tot en met *i*, de laatste zinsnede van § *j*, § *k* en de §§ *m* tot en met *s*; voor zooveel betreft het bepaalde in de eerste en tweede zinsnede van § *j* en in § *l* treedt zij in werking op 1 Januari 1894.

Pensioenen of verhoogingen van pensioen, waarop door hare bepalingen recht verkregen wordt, worden mede gerekend op 1 Januari 1891 te zijn ingegaan. De termijnen, bedoeld in het zevende en achtste lid van art. 14, worden voor de aanvragen om die pensioenen en verhoogingen gerekend een aanvang te nemen op den dag der afkondiging. Deze wet blijft echter

buiten invloed op de pensioenen, waarop vóór hare afkondiging recht verkregen is, en die bij berekening volgens hare bepalingen minder zouden bedragen dan bij toepassing der tot dusver geldende regelen het geval is of zou zijn, en evenzeer op het bedrag der tot dusver verschuldigde kortingen. Door rechtverkrijgenden van vóór de afkondiging overleden weduwen en weezen kan op grond van de bepalingen dezer wet geenerlei aanspraak op pensioen of verhooging van pensioen worden gemaakt.

Ambtenaren die wegens het ongebruikt laten voorbijgaan van den termijn gesteld in het 3de en in het laatste lid van artikel 25 der wet van 9 Mei 1890 (*Stbl.* n°. 79), gelijk dit, op grond van deze wijzigingswet wordt geacht van 1 Januari 1891 af te luiden, niet meer deelgerechtigd zouden kunnen worden in het weduwen- en weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren, zullen hunne aanvrage om deelgerechtigd te worden, alsnog kunnen doen tot en met 31 Maart 1894. Later ingediend wordt zij niet meer aangenomen.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven op het Loo, den 30sten September 1893.

EMMA.

De Minister van Financiën,
PIERSON.

Uitgegeven den *veertienden* October 1893.
De Minister van Justitie,
SMIDT.

WET *van den 2den October 1893, tot heffing eener belasting op bedrijfs- en andere inkomsten* (Staatsblad n°. 149).

IN NAAM VAN HARE MAJESTEIT WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

WIJ EMMA, KONINGIN-WEDUWE, REGENTES VAN HET KONINKRIJK,

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is, in verband met de vermogensbelasting het recht van patent door eene belasting op bedrijfs- en andere inkomsten te vervangen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

HOOFDSTUK I.

Belastingplichtigheid. Aard, voorwerp en bedrag der belasting. Vertegenwoordiging.

Art. 1. Onder den naam van belasting op „bedrijfs- en andere inkomsten" wordt eene directe belasting geheven:

a. van ieder die binnen het Rijk woont of die zich in den loop van het jaar binnen het Rijk metterwoon vestigt;

b. van hier te lande gevestigde naamlooze vennootschappen, commanditaire vennootschappen op aandeelen, coöperatieve of andere vereenigingen en onderlinge verzekeringmaatschappijen;

c. van hier te lande gevestigde reederijen, en van hier te lande gevestigde stichtingen die een bedrijf of beroep uitoefenen;

d. van allen, niet begrepen onder *a*, die een Nederlandsch Staatsambt uitoefenen buiten het Rijk, zonder daar aan persoonlijke lasten onderworpen te zijn en voor zoover zij geen dienst doen in de koloniën of bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen;

e. van buitenlandsche vennooten in Nederlandsche vennootschappen, daaronder niet begrepen buitenlandsche aandeelhouders, en van buitenlandsche vennooten in Nederlandsche maatschappijen betrekking hebbende tot de uitoefening van eenig bedrijf of beroep;

f. van spoorwegondernemingen in het buitenland gevestigd, welker exploitatie zich op Nederlandsch grondgebied uitstrekt;

g. van in het buitenland gevestigden, die hier te lande door tusschenkomst van gemachtigden, hier gevestigd, overeenkomsten aangaan tot brand-, zee-, levens- of andere verzekering;

h. van andere in het buitenland gevestigden, die hier te lande persoonlijk of door gemachtigden een bedrijf, beroep, ambt, waardigheid, bediening of betrekking geregeld uitoefenen, of minstens drie maanden achtereen uitgeoefend hebben, of van wie op grond van overeenkomsten of andere gegevens is aan te nemen dat zij dit gedurende minstens drie maanden achtereen zullen doen;

i. van in het buitenland gevestigden, die herhaaldelijk stoffen of kleedingstukken, sieraden, meubelen, speelgoed, voedings- en genotmiddelen en andere dergelijke artikelen in koop toezenden aan niet daarin handeldrijvenden hier te lande door bemiddeling van hier te lande gevestigde tusschenpersonen;

k. van in het buitenland gevestigden, die hier te lande rondreizen, met of zonder stalen of monsters, om bestellingen op te nemen.

Of en waar iemand binnen het Rijk woont of gevestigd is, wordt naar de omstandigheden beoordeeld.

Art. 2. § 1. Zij, die binnen het Rijk wonen of zich in den loop van het belastingjaar binnen het Rijk vestigen, zijn belastingplichtig naar de som hunner jaarlijksche inkomsten, voor zoover bestaande:

a. uit winsten en belooningen;

b. uit wachtgelden en pensioenen, lijfrenten en andere verschuldigde periodieke uitkeeringen, niet bedoeld in artikel 3, derde lid, der wet van 27 September 1892 (*Stbl.* n°. 223), verschuldigde verstrekkingen van levensonderhoud, huisvesting en andere zaken, en verschuldigde of onverschuldigde toelagen van buitenslands gevestigden, niet belastingplichtig ingevolge artikel 1*d*.

Onder de som der jaarlijksche inkomsten wordt verstaan het zuiver bedrag daarvan, na aftrek der geleden verliezen, een en ander opgevat en berekend naar de bepalingen dezer wet.

§ 2. Voor hen die niet in de vermogensbelasting zijn aangeslagen, omdat hun vermogen geacht wordt minder te zijn dan *f* 13000, wordt de in § 1 bedoelde som verhoogd met *f* 40 van elke *f* 1000, waaruit hun vermogen, opgevat en berekend naar de bepalingen der wet van 27 Sept. 1892 (*Stbl.* n°. 223), bestaat.

Daarentegen wordt die som voor hen verlaagd met het volgende, voor zooverre het niet reeds bij de toepassing van het vorig lid in aanmerking werd genomen:

a. het jaarlijksch bedrag der verschuldigde lijfrenten, pensioenen, gevestigde of altijddurende renten;

b. het jaarlijksch bedrag der uitgaven van den belastingplichtige voor verschuldigde verstrekkingen van levensonderhoud, huisvesting of andere zaken; de uitgaven bedoeld bij art. 3, § 3, daaronder niet begrepen.

Is het bedrag van dit een en ander afwisselend, dan wordt daarvoor het gemiddelde per jaar over de drie laatste belastingjaren gerekend, of indien de schuld nog geen drie jaren bestaat, het gemiddelde per jaar over den tijd van haar bestaan.

§ 3. Indien bij het begin van het vorig belastingjaar de waarde van het vermogen tegenover het bedrag der schulden een tekort aanwees, of wel de belastingplichtige op dat tijdstip geen vermogen doch wel schulden had, wordt de in § 1 bedoelde som verlaagd met het bedrag waarmede het totaal zijner schulden op het eind van dat jaar verminderd is; voor zooverre de belastingplichtige die vermindering op geen andere wijze heeft kunnen bewerkstelligen dan uit bespaarde inkomsten.

§ 4. Doet gelijk geval zich voor bij het begin van het belastingjaar, dan wordt de in § 1 bedoelde som verminderd met de in dat jaar te betalen rente van schulden, die niet door vermogen zijn gedekt.

Bij toepassing van deze en de vorige paragraaf wordt het vermogen

opgevat en berekend naar de bepalingen der wet van 27 September 1892 (*Stbl.* n°. 223) artt. 2, 3, 4, 6 en 7.

§ 5. De binnen het Rijk wonende man is, behoudens verhaal, uit eigen hoofde belastingplichtig voor het inkomen naar deze wet van zijne vrouw, tenzij in de gevallen van scheiding van tafel en bed, van scheiding van goederen en in het geval dat de vrouw, krachtens artikel 195 van het Burgerlijk Wetboek, zich het beheer van hare roerende en onroerende goederen en het vrije genot van hare inkomsten heeft bedongen; in welke gevallen de vrouw zelve belastingplichtig is.

Niettemin wordt in de twee laatste gevallen bij de berekening van de verschuldigde belasting geene splitsing van de inkomsten van man en vrouw toegelaten maar de uitkomst der berekening in evenredigheid tot het bedrag van ieders inkomen over beide omgeslagen.

Art. 3. § 1. Bij toepassing van artikel 2 wordt, behoudens het hierna bepaalde, als winst of belooning beschouwd de som van al hetgeen in geld of geldswaarde genoten wordt uit bedrijf, beroep, onderneming, ambt, waardigheid, bediening of betrekking, tijdelijk of voor eens verrichte werkzaamheid, van welken aard ook, aandeel in winst of overwinst, bedongen of niet bedongen, met uitzondering van:

a. uitdeelingen op aandeelen in naamlooze vennootschappen en in commanditaire vennootschappen op aandeelen, in onderlinge verzekeringmaatschappijen, in reederijen en op bewijzen van lidmaatschap van coöperatieve en andere vereenigingen;

b. winstuitkeeringen als verzekerde genoten.

Winsten of verliezen ontstaan enkel uit belegging van kapitaal in fondsen of goederen, anders dan in de uitoefening van bedrijf of beroep, komen niet in aanmerking.

§ 2. Ter berekening van haar zuiver bedrag, en in daartoe leidende gevallen van het geleden verlies wordt, voor zoover bij hare berekening te dier zake nog geen aftrek heeft plaats gehad, de winst of belooning verminderd met:

a. de rente der kapitalen, aangewend in het bedrijf of beroep, voor zoover de vruchten dezer kapitalen zijn opgenomen onder de inkomsten bedoeld bij artikel 2.

Deze rente wordt berekend: voor kapitalen, waarvan de belastingplichtige eigendom of vruchtgenot heeft, naar den maatstaf van 4 ten honderd in het jaar over de geldswaarde, becijferd volgens art. 7 der wet van 27 September 1892 (*Stbl.* n°. 223); voor andere kapitalen, naar den bedongen rentevoet.

Gebouwde eigendommen, voor bedrijf of beroep aangewend, maken van die kapitalen geen deel uit, wanneer zij door den belastingplichtige of zijn gezin worden bewoond;

b. kosten van onderhoud en herstelling in haren vorigen staat van

uitsluitend ten behoeve van het bedrijf, beroep of ambt gebezigde zaken;

c. loonen, vrachten, assurantiepenningen, pakhuis-, kantoor-, werkplaats- of andere huren en alle verdere kosten, noodzakelijk ter verwerving van het inkomen of ter uitoefening van het bedrijf, beroep of ambt, waaruit dat inkomen wordt verkregen.

Uitgaven, bedoeld in *b* en *c*, niet uitsluitend voor het genoemde oogmerk noodzakelijk, maar ook ten deele voor persoonlijk genot of andere oogmerken gedaan, worden voor de helft als kosten aangemerkt;

d. de als onverhaalbaar afgeschreven schuldvorderingen of gedeelten van schuldvorderingen;

e. de afschrijvingen noodzakelijk tegenover vermoedelijke waardevermindering van eigendommen uitsluitend voor bedrijf, beroep of ambt aangewend;

f. bijdragen aan fondsen tot ondersteuning van personen bij den belastingplichtige in dienst voor zijn bedrijf of beroep, premiën door hem uitbetaald tot verzekering van die personen tegen ongelukken, toelagen aan hunne nagelaten betrekkingen of aan ouden en gebrekkigen, vroeger tot die personen behoord hebbende;

g. winstuitkeeringen aan personeel bij den belastingplichtige in dienst voor zijn bedrijf of beroep en ter zake daarvan;

h. retributiën en belastingen, directe daaronder niet begrepen, drukkende op het bedrijf;

i. kortingen van traktementen en andere belooningen wegens verplichte bijdragen voor pensioenen of fondsen.

j. premiën voor levensverzekering, voor pensioen of voor lijfrenten, doch tot geen hoogere som dan vijf ten honderd van het bedrag der inkomsten, bedoeld in art. 2, § 1, en in geen geval meer dan *f* 100.

§ 3. Uitgaven voor woning en huishouden van den belastingplichtige of zijn gezin of voor onderhoud en opvoeding van kinderen, onverschuldigde uitkeeringen, niet begrepen onder de vorige paragraaf en andere uitgaven, die niet rechtstreeks tot de uitoefening van het bedrijf of beroep betrekking hebben, worden niet als kosten aangemerkt.

§ 4. Wanneer vertrekken die als kantoor, winkel, magazijn, lokaal voor onderwijs, atelier of werkplaats worden gebezigd, tevens tot woning dienen van den belastingplichtige of zijn gezin, of wel wanneer zoodanige vertrekken een gedeelte uitmaken van het perceel, waarin zich die woning bevindt, dan geldt als kosten het door den belastingplichtige te begrooten aandeel der huur, of wanneer hij eigenaar is, der kadastrale huurwaarde, van het deel dat geheel of gedeeltelijk voor zijn bedrijf, beroep of ambt wordt gebezigd. Wordt door de commissie van aanslag die begrooting te hoog geacht, dan wordt dat bedrag door deskundigen, door haar aan te wijzen, geschat.

De kosten der schatting, volgens een door Ons vast te stellen tarief, komen ten laste van den belastingplichtige, indien zijne begrooting het

geschat bedrag met tien ten honderd of meer overtreft en worden met de belasting van hem ingevorderd.

§ 5. Winstuitkeeringen genoten door commanditaire vennooten uit andere commanditaire vennootschappen dan die bedoeld bij art. 1*b* worden, ter berekening van haar zuiver bedrag, verminderd met eene rente op den voet van vier ten honderd in het jaar van het kapitaal, waarvoor deze vennooten deelgerechtigd zijn in de vennootschap.

§ 6. Van pensioenen, wachtgelden en lijfrenten, mits deze laatste niet bij huwelijksche voorwaarden of ter zake van huwelijk door bloedverwanten of aangehuwden in de rechte opgaande linie ten behoeve van kinderen en andere afstammelingen zijn gevestigd, worden de eerste *f* 1000 van hun bedrag voor vijftig ten honderd in rekening gebracht.

§ 7. Inkomsten uit hier te lande gedreven land-, tuin- of boschbouw, boom- of bloembollenkweekerij, onverschillig of daarbij eenige bloemisterij op kleine schaal wordt gedreven, veehouderij of veenderij, met inbegrip der daarmede gewoonlijk samengaande bereidingen van het voortgebrachte door de voortbrengers zelven, alsook winsten uit steengroeven en uit groeven of mijnen van andere delfstoffen hier te lande, voorzoover zij voortkomen uit verkoop in natura der uitgegraven stoffen, worden geacht, na aftrek van alle kosten, vier ten honderd in het jaar van het daartoe aangewende kapitaal te bedragen, of, voor zoover daartoe opgenomen kapitaal is gebezigd, zooveel ten honderd als bedongen is.

Deze bepaling is niet van toepassing:

1°. wanneer het in bovenbedoelde bedrijven aangewende kapitaal, ten gevolge van de vereeniging dier bedrijven met andere, niet afzonderlijk te begrooten is;

2°. op winsten uit bloemisterij, onverschillig of daarbij eenige bloembollenkweekerij op kleine schaal wordt gedreven.

Art. 4. Voor de toepassing van het in de artt. 2 en 3 bepaalde gelden de volgende regelen:

§ 1. Vaste traktementen en alle andere voor bepaalden of onbepaalden tijd vastgestelde inkomsten uit bedrijven, beroepen, ambten, waardigheden, bedieningen of betrekkingen, benevens wachtgelden, pensioenen, lijfrenten en andere periodieke uitkeeringen belastbaar volgens deze wet, als ook vaste toelagen van buitenslands gevestigden, worden berekend naar het jaarlijksch bedrag bij den aanvang van het belastingjaar, of bij lateren aanvang van belastinplichtigheid, op het tijdstip van dien aanvang; een en ander verminderd, voor zoover dit pas geeft, met het bedrag der vermoedelijke rente, kosten, afschrijvingen, bijdragen, retributiën, kortingen en premiën, berekend overeenkomstig art. 3, §§ 2—4.

Andere toelagen van buitenslands gevestigden worden berekend naar het vermoedelijk bedrag.

§ 2. Inkomsten wegens tijdelijke werkzaamheden worden gebracht onder

de inkomsten van het belastingjaar, volgend op dat waarin zij zijn ontvangen.

§ 3. Alle overige inkomsten bedoeld bij art. 2, § 1, daaronder begrepen dag- en weekloonen, worden berekend naar het gemiddeld per jaar over de drie laatste kalenderjaren ontvangen bedrag.

Is een bedrijf, beroep, ambt, waardigheid, bediening of betrekking nog geen drie jaar door den belastingplichtige hier te lande uitgeoefend, dan worden de daaruit verkregen inkomsten berekend over het tijdsverloop tusschen den aanvang of de aanvaarding van dat bedrijf, beroep of ambt of die waardigheid, bediening of betrekking en het einde van het laatste kalenderjaar, de maand van aanvang voor eene geheele gerekend.

Is het bedrijf, beroep of ambt of de waardigheid, bediening of betrekking nog geen jaar door den belastingplichtige hier te lande uitgeoefend, dan wordt de jaarlijksche winst of belooning begroot.

Valt het boekjaar van eene onderneming of bedrijf niet samen met het kalenderjaar, dan treedt het boekjaar daarvoor in de plaats.

Door bloote verandering in den vorm, den omvang of den naam van een bedrijf of beroep, of door bevordering of benoeming tot een ander ambt of eene andere waardigheid, betrekking of bediening in militairen, kerkelijken of openbaren burgerlijken dienst of wel in dienst van handel of nijverheid, wordt niet geacht aanvang of aanvaarding plaats te grijpen; tenzij de maatstaf van belooning of de toepassing daarvan geheel of gedeeltelijk verandering heeft ondergaan, eene bestaande winstverdeeling vervalt of gewijzigd wordt, of eene nieuwe ontstaat.

De aanslag voor het loopende belastingjaar, door de commissie van aanslag bedoeld in art. 19 vastgesteld, blijft echter ook dan ongewijzigd.

Art. 5. § 1. De vennootschappen, vereenigingen en maatschappijen bedoeld bij art. 1*b* zijn belastingplichtig naar het bedrag van hare gewone en buitengewone uitdeelingen, van welken aard ook, gedurende het belastingjaar aan oprichters, concessionarissen, preferente en gewone aandeelhouders, leden en andere deelgerechtigden in de winst, daaronder niet begrepen:

a. uitdeelingen aan beheerende vennooten, bestuurders, commissarissen, gecommitteerden en verder personeel als zoodanig;

b. uitdeelingen of uitkeeringen aan onderstand genietenden in deze hunne eigenschap en aan verzekerden, voor zooveel de bedragen betreft, waarvoor verzekerd is;

c. uitdeelingen bestaande in teruggave van betaalde contributiën, voor zoover deze niet geschieden door vereenigingen, die eene winkelnering of eene fabriek of handwerk drijven.

Kan worden aangetoond, dat in de uitdeeling tevens aflossing van kapitaal is begrepen en zoo ja, tot welk bedrag, dan wordt dat bedrag

van die uitdeeling afgetrokken, totdat het geheele bedrag van het gestorte kapitaal is afgelost of afgeschreven.

Bijschrijving op en uitreiking van aandeelen of obligatiën, voor zoover daarvoor geen storting plaats heeft, en uitkeering van het batig saldo in geval van liquidatie, voor zoover dit saldo het gestorte, doch nog niet afgeloste of afgeschreven kapitaal overtreft, worden als uitdeelingen aangemerkt.

Het bedrag, dat in een boekjaar, waarover de uitdeeling geschiedt, door in art. 1*b* genoemde vennootschappen, vereenigingen en maatschappijen is ontvangen ter zake van het bezit van aandeelen op naam in andere zoodanige vennootschappen, vereenigingen of maatschappijen, wordt van die uitdeeling afgetrokken.

§ 2. De reederijen bedoeld bij art. 1*c* zijn belastingplichtig naar het gemiddeld bedrag der uitkeeringen aan deelhebbers in de laatste drie jaren of, indien de reederij nog geen drie jaar heeft bestaan, sedert zij een aanvang nam, verminderd met eene rente op den voet van zeven ten honderd in het jaar over het aan de deelhebbers toebehoorend in de onderneming aangewend kapitaal.

Bij liquidatie geldt als winst wat meer wordt uitgekeerd dan het gestorte kapitaal.

§ 3. Met afwijking van het bepaalde bij § 1 zijn sociëteiten belastingplichtig naar het bedrag over het vorige boekjaar der contributiën, entréegelden en ontvangsten wegens de levering van eet- en drinkwaren, verpacht of niet verpacht, en het verschaffen van uitspanning aan leden of geïntroduceerden, een en ander na aftrek van de rente, kosten, afschrijvingen, bijdragen, winstuitkeeringen en retributiën, bedoeld bij artikel 3, § 2; alles onverminderd de belastingplichtigheid van den pachter, kastelein of buffethouder.

§ 4. De stichtingen, bedoeld bij art. 1*c*, zijn belastingplichtig naar het zuiver bedrag van de som der inkomsten, berekend volgens artikel 3, uit de door haar uitgeoefende bedrijven en beroepen, met uitzondering, dat hierbij geen aftrek voor rente van eigen kapitalen wordt toegestaan.

Art. 6. § 1. Personen, bedoeld bij artikel 1*d*, zijn belastingplichtig naar het bedrag van hun jaarlijksch tractement, toelagen en emolumenten daaronder begrepen, verminderd met het bedrag der beroepskosten, bepaald volgens door Ons te stellen regelen, en der kortingen van traktementen en andere belooningen wegens verplichte bijdragen voor pensioenen en fondsen. Een en ander onverminderd hunne belastingplichtigheid ingevolge artikel 1*e* en *h*.

§ 2. De in art. 1*e* bedoelde buitenlandsche vennooten in Nederlandsche vennootschappen en maatschappen zijn belastingplichtig naar het bedrag der door hen gedurende het belastingjaar ontvangen winstuitkeeringen.

Voor de toepassing dezer wet gelden als Nederlandsche vennootschap-

pen en maatschappen alleen dezulke, welker zetel in Nederland gevestigd is.

§ 3. De spoorwegondernemingen, bedoeld bij art. 1*f* zijn belastingplichtig naar de halve jaarlijksche bruto ontvangst per kilometer, zoo noodig berekend in verhouding tot die van de geheele lijn, na aftrek eener rente ten bedrage voor gewone spoorwegen van *f* 3200 per kilometer, voor lokaalspoorwegen van *f* 1200 en voor stoomtramwegen van *f* 800 per kilometer.

§ 4. In het buitenland gevestigden, die door tusschenkomst van gemachtigden hier te lande overeenkomsten aangaan tot brand-, zee-, levens- of andere verzekeringen, zijn belastingplichtig naar tien ten honderd van het in het vorige boekjaar aan premiën of kapitaal van in Nederland gevestigde verzekerden ontvangen bedrag, na aftrek der courtages, provisiën en rabatten, welke in mindering van dat bedrag komen.

§ 5. In het buitenland gevestigden, niet reeds begrepen onder §§ 3 en 4, die hier te lande persoonlijk of door gemachtigden een bedrijf, beroep, ambt, waardigheid, bediening of betrekking geregeld uitoefenen, zijn belastingplichtig naar hunne hier te lande verkregen winsten en belooningen, opgevat en berekend naar de bepalingen van artt. 3 en 4 dezer wet voor binnen het Rijk wonenden, met uitzondering, dat hierbij geen aftrek voor rente van eigen kapitalen wordt toegestaan.

Andere bij artikel 1*h* bedoelden, die geacht worden hier te lande een bedrijf, beroep, ambt, waardigheid, bediening of betrekking slechts tijdelijk uit te oefenen of te zullen uitoefenen, zijn belastingplichtig, behoudens latere verrekening, indien noodig:

a. naar het zuiver bedrag hunner vermoedelijke winsten en belooningen hier te lande in het loopende belastingjaar, geschat bij billijke vergelijking met dat van personen hier te lande, die hetzelfde bedrijf of beroep uitoefenen en zonder aftrek voor rente van eigen kapitalen;

b. wanneer zij hier te lande in eene bezoldigde betrekking getreden zijn of treden, naar het zuiver bedrag hunner bezoldiging in het loopende belastingjaar.

Het vervoeren van personen en goederen tusschen buitenlandsche en Nederlandsche havens door of voor rekening van buitenslands gevestigden en werkzaamheid van in het buitenland gevestigd bezoldigd personeel op vervoermiddelen, die het verkeer met het buitenland onderhouden, worden niet aangemerkt als de uitoefening van een bedrijf of beroep hier te lande.

§ 6. In het buitenland gevestigden bedoeld bij art. 1*i* zijn belastingplichtig voor tien ten honderd van de verkoopwaarde der goederen in het voorafgaande belastingjaar door hen naar Nederland gezonden.

Art. 7. § 1. De belasting van reederijen hier te lande gevestigd is verschuldigd in de persoon van den boekhouder, behoudens verhaal op de reeders.

§ 2. De belasting der buitenlandsche vennooten bedoeld bij artikel 1*e*, is verschuldigd in de persoon van de voor deze schuld ieder voor het geheel aansprakelijke hier te lande wonende beheerende vennooten, behoudens verhaal op de belastingplichtigen.

§ 3. De belasting der in het buitenland gevestigden bedoeld bij art. 1*g* en *h*, hier te lande vertegenwoordigd door personen tot de uitoefening van het bedrijf of beroep gemachtigd, is, behoudens verhaal op de belastingplichtigen, verschuldigd in de persoon dier vertegenwoordigers.

Zijn er twee of meer vertegenwoordigers, doch is aan eenen de algemeene leiding van het bedrijf hier te lande toevertrouwd, dan is de belasting verschuldigd in zijn persoon.

§ 4. De belasting van ondernemers bedoeld bij artikel 1*i* is, behoudens verhaal op de belastingplichtigen, verschuldigd in de persoon van de hier te lande gevestigde tusschenpersonen.

§ 5. Indien minderjarigen, voor zoover zij niet ingevolge art. 480 van het Burgerlijk Wetboek handlichting bekomen hebben, onder curateele gestelden, krankzinnigen of afwezigen een binnen het Rijk wonenden wettelijken vertegenwoordiger hebben, is de belasting, behoudens verhaal op den belastingplichtige, verschuldigd in de persoon van dien vertegenwoordiger. Woont de vertegenwoordiger in het buitenland, dan is zij, mede behoudens verhaal, verschuldigd in de persoon van den gemachtigde of anderen, die hier te lande voor hem optreedt. Ontbreekt ook deze, zoo is de belasting verschuldigd in de persoon van den belastingplichtige zelf.

Art. 8. Vrijgesteld van belasting zijn:

a. winsten van stichtingen, voortspruitende uit of verband houdende met het geven van onderwijs, het voorkomen of lenigen van armoede, verpleging, verzorging of zedelijke verbetering en het verstrekken aan minvermogenden van kost, inwoning of kost en inwoning, geneeskundige hulp, geneesmiddelen en begrafenis of begrafenisgelden;

b. inkomsten van spoorwegondernemingen in het buitenland gevestigd, welker exploitatie op Nederlandsch grondgebied zich niet verder uitstrekt dan tot het naast bij de grens gelegen station, mits Nederlandsche spoorwegondernemingen in het land waar eerstgenoemde gevestigd zijn gelijke vrijstelling genieten;

c. inkomsten van gezanten en andere vertegenwoordigers of diplomatieke ambtenaren van vreemde Mogendheden, die naar de regelen van het volkenrecht of krachtens verdragsbepalingen op vrijdom van persoonlijke lasten aanspraak hebben. Deze vrijstelling kan onder voorwaarde van wederkeerigheid worden uitgestrekt tot consuls of consulaire ambtenaren van vreemde Mogendheden, mits zij vreemdelingen zijn en hier te lande overigens geen bedrijf of beroep uitoefenen.

Art. 9. De belasting bedraagt:

A. voor binnen het Rijk wonenden, die niet in de vermogensbelasting zijn aangeslagen;

voor hen, die buiten het Rijk in Europa een Nederlandsch Staatsambt uitoefenen;

en voor de in het buitenland gevestigden, bedoeld bij art. 1*h*, die hier te lande persoonlijk of door gemachtigden een bedrijf, beroep, ambt, waardigheid, bediening of betrekking geregeld uitoefenen;

wanneer de zuivere inkomsten bedragen:

f 650	tot	beneden *f*	700	. .	*f* 1,00
700	„	„	750	. .	2,00
750	„	„	800	. .	2,75
800	„	„	850	. .	3,50
850	„	„	900	. .	4,25
900	„	„	950	. .	5,00
950	„	„	1000	. .	5,75
1000	„	„	1050	. .	6,50
1050	„	„	1100	. .	7,25
1100	„	„	1150	. .	8,00
1150	„	„	1200	. .	8,75
1200	„	„	1250	. .	9,50
1250	„	„	1300	. .	10,25
1300	„	„	1350	. .	11,00
1350	„	„	1400	. .	11,75
1400	„	„	1450	. .	12,50
1450	„	„	1500	. .	13,25
1500	„	„	1600	. .	14,00

Bedragen zij meer dan *f* 1500, doch niet meer dan *f* 8200, zoo is verschuldigd eene vaste som van *f* 14, benevens *f* 2 voor elke geheele som van *f* 100, waarmede zij het bedrag van *f* 1500 te boven gaan.

Bedragen zij meer dan *f* 8200, zoo is verschuldigd eene vaste som van *f* 148, benevens *f* 3,20 voor elke geheele som van *f* 100, waarmede zij het bedrag van *f* 8200 te boven gaan.

B. voor hen, die in de vermogensbelasting zijn aangeslagen:

a. indien het belastbaar vermogen *f* 13000 of *f* 14000 bedraagt:

wanneer de zuivere inkomsten bedragen:

f 250	tot	beneden *f*	300	. .	*f* 2,00
300	„	„	350	. .	2,75
350	„	„	400	. .	3,50
400	„	„	450	. .	4,25
450	„	„	500	. .	5,00
500	„	„	550	. .	5,75
550	„	„	600	. .	6,50
600	„	„	650	. .	7,25

f 650	tot	beneden	*f* 700	. .	*f* 8,00
700	„	„	750	. .	8,75
750	„	„	800	. .	9,50
800	„	„	850	. .	10,25
850	„	„	900	. .	11,00
900	„	„	950	. .	11,75
950	„	„	1000	. .	12,50
1000	„	„	1050	. .	13,25
1050	„	„	1150	. .	14,00

Bedragen zij meer dan *f* 1050, zoo is verschuldigd eene vaste som van *f* 14, benevens *f* 2 voor elke geheele som van *f* 100, waarmede zij het bedrag van *f* 1050 te boven gaan.

Bedragen echter de zuivere inkomsten, gevoegd bij vier ten honderd van het belastbaar vermogen, meer dan *f* 8150, dan is over dat meerdere nog *f* 1,20 voor elke geheele som van *f* 100 verschuldigd;

b. indien het belastbaar vermogen *f* 15000, doch niet meer dan *f* 200000 bedraagt:

wanneer de zuivere inkomsten bedragen:

f 250	tot	beneden	*f* 300	. .	*f* 1,25
300	„	„	350	. .	2,00
350	„	„	400	. .	2,75
400	„	„	450	. .	3,50
450	„	„	500	. .	4,25
500	„	„	550	. .	5,00
550	„	„	600	. .	5,75
600	„	„	650	. .	6,50
650	„	„	700	. .	7,25
700	„	„	750	. .	8,00
750	„	„	800	. .	8,75
800	„	„	850	. .	9,50
850	„	„	900	. .	10,25
900	„	„	950	. .	11,00
950	„	„	1000	. .	11,75
1000	„	„	1050	. .	12,50
1050	„	„	1100	. .	13,25
1100	„	„	1200	. .	14,00

Bedragen zij meer dan *f* 1100, zoo is verschuldigd eene vaste som van *f* 14, benevens *f* 2 voor elke geheele som van *f* 100, waarmede zij het bedrag van *f* 1100 te boven gaan.

Bedragen echter de zuivere inkomsten, gevoegd bij vier ten honderd van het belastbaar vermogen, meer dan *f* 8200, dan is over dat meerdere nog *f* 1,20 over elke geheele som van *f* 100 verschuldigd.

c. indien het belastbaar vermogen meer dan *f* 200000 bedraagt: *f* 3,20

voor elke geheele som van *f* 100 der zuivere inkomsten, waarmede zij het bedrag van *f* 200 te boven gaan.

C. voor de in het buitenland gevestigden, die hier te lande rondreizen om bestellingen op te nemen:

f 15 in ieder belastingjaar, onverminderd de belasting uit anderen hoofde krachtens deze wet door hen verschuldigd;

D. voor alle overige belastingplichtigen:

f 2,50 van elke geheele som van *f* 100.

Voor de in het buitenland gevestigden, bedoeld bij art. 1*h*, die hier te lande slechts tijdelijk een bedrijf, beroep, ambt, waardigheid, bediening of betrekking uitoefenen, wordt echter de belasting berekend op *f* 0,50 van elke geheele som van *f* 25, waarmede in elke drie kalendermaanden hunne inkomsten het bedrag van *f* 150 te boven gaan.

Art. 10. Voor de toepassing van artt. 21 en 24 van het tractaat van handel en scheepvaart met Pruisen en de verdere Staten van het Duitsche Tolverbond van 24 December 1851 (*Stbl.* 1852 n°. 104) en van art. 5 der overeenkomst met Duitschland, tot regeling van de uitoefening der geneeskunst in de grensgemeenten, van 11 December 1873 (*Stbl.* 1874 n°. 71), wordt de belasting op bedrijfs- en andere inkomsten ten hoogste tot het daar bepaalde bedrag geheven.

HOOFDSTUK II.

Belastingjaar. Beschrijving.

Art. 11. § 1. Het belastingjaar begint met 1 Mei en eindigt met 30 April.

§ 2. Bij aanvang van belastingplichtigheid in den loop van het belastingjaar is de belasting, indien zij over het jaar is berekend en niet slechts over een deel daarvan, noch over de uitdeelingen en uitkeeringen bedoeld bij art. 5, §§ 1 en 2 en art. 6, § 2, slechts verschuldigd over zooveel twaalfde gedeelten van het belastingjaar als het aantal geheele maanden beloopt, die nog niet zijn ingetreden.

§ 3. Aanvang van belastingplichtigheid in den loop van het belastingjaar heeft plaats:

a. voor hen, die op 1 Mei wel binnen het Rijk wonen, doch volgens de bepalingen dezer wet geen belasting verschuldigd zijn: wanneer zij in den loop van het belastingjaar inkomsten verwerven als bedoeld bij art. 4, § 1 ten bedrage van *f* 650 of meer per jaar, of wanneer zij een bedrijf of beroep aanvangen of een ambt, waardigheid, bediening of betrekking aanvaarden, waarvan de jaarlijksche inkomsten, berekend naar de bepalingen dezer wet, blijkens overeenkomsten of andere gegevens op *f* 650 of meer kunnen worden begroot;

b. voor hen die zich na 1 Mei metterwoon binnen het Rijk vestigen:

wanneer zij tijdens die vestiging reeds in het genot zijn van inkomsten, begrepen in art. 2, § 1 en waarvan het bedrag op minstens zooveel kan worden begroot als belastbaar is volgens de bepalingen dezer wet, en voorts in de hierboven genoemde gevallen;

c. voor de personen bedoeld bij art. 1*d*, wanneer zij in den loop van het belastingjaar een Nederlandsch Staatsambt buiten het Rijk aanvaarden: op den dag van ingang hunner bezoldiging;

d. voor de spoorwegondernemingen bedoeld bij art. 1*f*: bij den aanvang van haren dienst op Nederlandsch grondgebied;

e. voor stichtingen en voor de buitenslands gevestigden, bedoeld bij art. 1*h*: bij den aanvang der uitoefening van het bedrijf, beroep, ambt of de waardigheid, bediening of betrekking hier te lande, indien het inkomen daaruit op minstens zooveel kan worden begroot, als belastbaar is volgens de bepalingen dezer wet;

f. voor de buitenlands gevestigden, bedoeld bij art. 1*k*: bij den aanvang hunner werkzaamheid hier te lande.

§ 4. Het bepaalde in § 2 is niet van toepassing op belastingplichtigen bedoeld bij art. 1*k*.

Art. 12. § 1. De belasting wordt geheven ingevolge aangiften der belastingplichtigen of hunne vertegenwoordigers op beschrijvingsbiljetten.

Er zijn beschrijvingsbiljetten *A*, *B* en *C*.

Biljet *A* is bestemd tot aangifte:

I. van den naam, de voornamen en de woonplaats of plaats van vestiging van hen, door wie de aangifte geschiedt; voorts van den naam, de voornamen en de woonplaats of plaats van vestiging van hen, op wie de aangifte betrekking heeft, alsmede van hunne bedrijven, beroepen, bezoldigde ambten, waardigheden, bedieningen, betrekkingen en verdere bronnen van inkomsten bedoeld bij art. 2, § 1, artt. 5, §§ 3 en 4 en art. 6, § 5;

II. van bijzonderheden, niet ontleend aan kasboeken, balansen of winst- en verliesrekeningen, waarvan de kennis gevorderd wordt tot beoordeeling van den aard en den omvang der bedrijven, beroepen, bezoldigde ambten, waardigheden, bedieningen en betrekkingen hierboven bedoeld;

III. wanneer een beroep of bedrijf wordt uitgeoefend in vennootschap of maatschap met anderen, van den naam en de woonplaats dezer personen, voor zooverre zij beheerende of hoofdelijk aansprakelijke vennooten zijn. Wanneer er commanditaire vennooten zijn, wordt daarvan melding gemaakt;

IV. voor hen, die tevens biljet *B* ontvangen, van het percentsgewijs bedrag der afschrijvingen bedoeld bij art. 3, § 2*e* en van het bedrag der als kosten ingevolge art. 3, § 4 berekende huur of huurwaarde;

V. in de gevallen bedoeld bij art 2, § 2 van het vermogen van den belastingplichtige opgevat en berekend volgens de wet van 27 September 1892 (*Stbl.* n°. 223).

Biljet *B* is uitsluitend bestemd tot aangifte van inkomsten of ontvangsten, belastbaar volgens deze wet.

Biljet *C* is bestemd tot aangifte van de uitkeeringen of uitdeelingen waarover ingevolge art. 5 §§ 1 en 2 en art. 6 § 2 belasting verschuldigd is.

De formulieren voor de biljetten worden bij algemeenen maatregel van bestuur vastgesteld.

§ 2. Biljet *A* wordt uitgereikt:

1°. aan alle binnen het Rijk wonende of gevestigde personen of lichamen, die geacht worden hetzij uit eigen hoofde, hetzij als gemachtigde, vertegenwoordiger of tusschenpersoon voor anderen, op 1 Mei belastingplichtig te zijn.

Wordt eene onderneming door meer dan een in Nederland wonenden hoofdelijk aansprakelijken vennoot onder eene firma gedreven, zoo geschiedt de uitreiking van biljet *A* ook aan die firma, ter vermelding der bijzonderheden bedoeld bij § 1, I—IV van dit artikel, voor zooveel zij de door die firma gedreven onderneming betreffen. Ten blijke dat zij met den inhoud instemmen zijn alle in Nederland gevestigde hoofdelijk aansprakelijke vennooten gehouden de aangifte met hun eigen naam te onderteekenen. Bij hunne individueele aangifte op biljet *A* kunnen zij naar deze aangifte verwijzen;

2°. aan de in het buitenland gevestigden, die op 1 Mei persoonlijk of als gemachtigde hier te lande een bedrijf, beroep, ambt, waardigheid, bediening of betrekking uitoefenen en geacht worden belastingplichtig te zijn.

De uitreiking van biljet *A* geschiedt echter niet aan dezulken die alleen belastingplichtig zijn naar uitkeeringen of uitdeelingen, noch aan hen voor wie, ingevolge art. 7, §§ 3, 4 en 5, de belasting verschuldigd is in de persoon van een ander.

Biljet *B* wordt uitgereikt:

1°. aan alle in het Rijk wonenden aan wie biljet *A* wordt uitgereikt, voor zooverre:

a. zij geacht worden in de vermogensbelasting belastingplichtig te zijn;

b. hunne inkomsten, ongerekend die uit vermogen, hoofdzakelijk geacht worden te bestaan uit vaste traktementen en andere inkomsten bedoeld bij art. 4, § 1;

c. zij in het vorige belastingjaar naar een bedrag van *f* 2000 of meer in deze belasting waren aangeslagen;

d. zij den ontvanger der directe belastingen uiterlijk op 15 Mei hunnen wensch om een biljet *B* te ontvangen schriftelijk hebben kenbaar gemaakt;

2°. aan hier te lande gevestigde stichtingen en sociëteiten aan wie een biljet *A* wordt uitgereikt;

3°. aan allen die een Nederlandsch Staatsambt uitoefenen buiten het Rijk zonder daar aan persoonlijke lasten onderworpen te zijn;

4°. aan spoorwegondernemingen in het buitenland gevestigd, wier exploitatie zich op Nederlandsch grondgebied uitstrekt;

5°. aan in het buitenland gevestigden, die hier te lande door tusschenkomst van gemachtigden hier gevestigd, overeenkomsten aangaan tot brand-, zee-, levens- of andere verzekering;

6°. aan andere in het buitenland gevestigden die op 1 Mei hier te lande een bedrijf, beroep, ambt, waardigheid, betrekking of bediening uitoefenen, waarvoor zij kantoren of andere vaste inrichtingen bezigen of waaraan vaste inkomsten, niet bestaande uit dag- of weekloonen, verbonden zijn;

7°. aan in het buitenland gevestigden, die herhaaldelijk stoffen of kleedingstukken, sieraden, meubelen, speelgoed, voedings- en genotmiddelen en andere dergelijke artikelen in koop toezenden aan niet daarin handeldrijvenden hier te lande door bemiddeling van hier te lande gevestigde tusschenpersonen.

Aan de onder 3°., 5°., 6°. en 7°. bedoelden worden slechts dan biljetten uitgereikt, wanneer zij geacht worden op 1 Mei belastingplichtig te zijn.

De biljetten bestemd voor de sub 4°. bedoelden worden uitgereikt aan hunne vertegenwoordigers bij de Nederlandsche Regeering; die voor de sub 5°. en 7°. bedoelden, aan hen in wier persoon de belasting verschuldigd is. Oefenen de sub 6°. genoemden hun bedrijf of beroep door hier te lande gevestigde gemachtigden uit, dan geschiedt de uitreiking aan die gemachtigden.

De biljetten worden uiterlijk in Juli door of vanwege den ontvanger der directe belastingen uitgereikt.

Of een biljet of biljetten zullen worden uitgereikt beoordeelt de hoofdambtenaar der directe belastingen bedoeld in art. 19. Over de vraag of iemand geacht moet worden in de vermogensbelasting belastingplichtig te zijn raadpleegt hij den inspecteur der registratie, wiens advies door hem wordt gevolgd.

Biljet *C* wordt uitgereikt:

1°. aan de vennootschappen, vereenigingen en maatschappijen bedoeld bij art. 1*b*;

2°. aan de boekhouders van reederijen bedoeld bij art. 7, § 1;

3°. aan de hier te lande wonende beheerende vennooten bedoeld bij art. 7, § 2;

tot aangifte te zijner tijd van de uitkeeringen of uitdeelingen, voor welke naar deze wet de belasting verschuldigd is.

De uitreiking geschiedt bij het begin van het belastingjaar, desgevorderd in meer dan één exemplaar.

§ 3. Ieder aan wien een beschrijvingsbiljet is uitgereikt, hetzij voor hem persoonlijk of als belastingplichtig voor anderen, is gehouden de daarin gestelde vragen duidelijk, stellig en zonder voorbehoud naar waarheid te beantwoorden en het met zijne naamteekening te bekrachtigen.

Hij aan wien een biljet is gezonden, en die over het loopend belastingjaar in eene andere gemeente van het Rijk is aangeslagen of dáár reeds aangifte heeft gedaan, vermeldt dit op het biljet, met opgaaf van den

naam dier gemeente, onverminderd zijne verplichting tot aangifte in het geval, bedoeld bij art. 14, § 4.

De aangifte voor hier te lande gevestigde naamlooze vennootschappen, commanditaire vennootschappen op aandeelen, coöperatieve of andere vereenigingen, onderlinge verzekeringmaatschappijen, sociëteiten en stichtingen, geschiedt door de hier te lande gevestigde bestuurders of beheerende vennooten; die van spoorwegondernemingen bedoeld bij art. 1*f*, door haren vertegenwoordiger bij de Nederlandsche Regeering.

§ 4. De beschrijvingsbiljetten worden uitgereikt ter plaatse waar ingevolge art. 17 de aanslag geschiedt.

De voor eene firma bestemde biljetten *A* worden echter uitgereikt ter plaatse, waar deze haren zetel heeft.

Voor belastingplichtigen aan wie geen biljetten worden uitgereikt, alsmede voor alle belastingplichtigen die geen biljetten hebben ontvangen of wier biljetten in het ongereede zijn geraakt, worden biljetten kosteloos verkrijgbaar gesteld, zoowel bij de ontvangers der directe belastingen als op de secretariën der gemeenten.

Art. 13. § 1. De dag waarop met de uitreiking van de beschrijvingsbiljetten zal worden begonnen, wordt door den Commissaris der Koningin in de provincie bepaald en door het gemeentebestuur ter algemeene kennis gebracht.

De biljetten *A* en *B* worden na twintig dagen door of vanwege den ontvanger teruggehaald, indien zij niet reeds terstond na de uitreiking ingevuld en onderteekend aan dezen of zijn gemachtigde zijn teruggegeven of vóór het verstrijken van den hierboven bedoelden termijn ten kantore van den ontvanger zijn bezorgd. Zij kunnen worden afgegeven in gesloten omslag en een ontvangbewijs kan worden geëischt.

De hierboven bedoelde termijn kan door den hoofdambtenaar der directe belastingen bedoeld bij art. 19 worden verlengd.

§ 2. Indien hij, aan wien biljetten zijn uitgereikt, of die, ook zonder dat hem biljetten zijn uitgereikt, tot het doen van aangifte verplicht is, niet in staat mocht zijn om aangifte te doen, kan dit door een ander, namens hem, worden gedaan, hetzij krachtens schriftelijke volmacht, hetzij op schriftelijke vergunning van den hoofdambtenaar der directe belastingen bedoeld bij art. 19. Volmacht of vergunning worden in die gevallen aan de aangifte gehecht.

§ 3. Indien iemand verklaart niet te kunnen schrijven, geschiedt de invulling der biljetten op zijn verlangen en met vermelding der reden kosteloos door den ontvanger of zijn gemachtigde, die daarna de aangifte, na voorlezing, namens den belastingplichtige in tegenwoordigheid van een getuige onderteekent. De getuige onderteekent mede.

Art. 14. § 1. Allen die op 1 Mei uit eigen hoofde of als gemachtigde, vertegenwoordiger of tusschenpersoon belastingplichtig zijn, zijn gehouden uiterlijk binnen twee maanden na den dag, door den Commissaris der

Koningin in de provincie voor het begin van de uitreiking der beschrijvingsbiljetten bepaald, hunne aangifte in den voorgeschreven vorm op biljet *A* in te dienen, bijaldien zij dit biljet *A* niet hebben ontvangen of het niet is teruggehaald.

Dit voorschrift is niet van toepassing op hen die een Nederlandsch Staatsambt uitoefenen buiten het Rijk, op de spoorwegondernemingen bedoeld bij art. 1*f*, op dezulken die alleen belastingplichtig zijn naar uitkeeringen en uitdeelingen, noch op hen voor wie ingevolge art. 7, §§ 3, 4 en 5 de belasting verschuldigd is in de persoon van een ander.

De indiening geschiedt ten kantore van den ontvanger der directe belastingen, ter plaatse waar zij ingevolge art. 17 moeten worden aangeslagen; of indien aldaar geen zoodanig ontvanger gevestigd is, bij het bestuur der gemeente.

Het gemeentebestuur zendt de aangiften onverwijld aan den ontvanger der directe belastingen tot wiens kantoor de gemeente behoort.

§ 2. De hierboven bedoelde termijn kan door den hoofdambtenaar der directe belastingen bedoeld bij art. 19 worden verlengd.

§ 3. Belastingplichtigen, wier winstaangifte afhangt van de nog vast te stellen balans der onderneming, kunnen voorloopig volstaan met de beantwoording van het beschrijvingsbiljet *A*, en biljet *B*, indien hun dit is uitgereikt, voor memorie invullen. In dit geval zal echter die aangifte moeten volgen binnen acht dagen na den termijn voor die vaststelling bepaald, waartoe hun desverlangd de vereischte formulieren kosteloos worden verstrekt.

§ 4. Bij aanvang van belastingplichtigheid in den loop van het belastingjaar doet hij, die uit eigen hoofde of voor anderen belastingplichtig is, binnen vier weken daarvan onder vermelding van zijn adres en den grond zijner belastingplichtigheid schriftelijk aangifte ten kantore van den ontvanger der directe belastingen in de gemeente, waar hij ingevolge art. 17 zal worden aangeslagen, of, indien aldaar geen zoodanig ontvanger gevestigd is, bij het bestuur der gemeente.

Het bestuur der gemeente zendt in het laatste geval die aangifte onverwijld aan den ontvanger der directe belastingen, tot wiens kantoor de gemeente behoort.

Daarop worden hem aangeteekend per post het biljet of de biljetten toegezonden, die hij ingevolge artikel 12, § 2 zou ontvangen hebben, bijaldien zijn belastingplicht reeds op 1 Mei had bestaan. Behoort hij tot de belastingplichtigen bedoeld bij art. 1*a* of tot de gemachtigden van belastingplichtigen bedoeld bij art. 1*h*, aan wie het biljet *B* niet wordt uitgereikt, doch wenscht hij dit biljet niettemin te ontvangen, zoo maakt hij dezen wensch schriftelijk kenbaar aan den ontvanger of het gemeentebestuur vermeld in het eerste lid dezer paragraaf, te gelijk met zijne daarbedoelde aangifte.

Hij bezorgt het biljet of de biljetten, desgevorderd tegen ontvangbewijs, binnen drie weken na den dag der toezending ter plaatse waar hij de aangifte, vermeld in het eerste lid, heeft gedaan.

Het gemeentebestuur, dat het biljet of de biljetten ontving, zendt deze onverwijld aan den ontvanger.

Voorts is art. 12 § 3 eerste en § 4 laatste lid hier van toepassing.

De in deze paragraaf genoemde termijnen kunnen door den hoofdambtenaar der directe belastingen, bedoeld bij art. 19, verlengd worden.

Art. 15. § 1. Bij verandering van de bijzonderheden in biljet *A* vermeld, binnen twee maanden nadat het biljet is ingeleverd, wordt daarvan binnen veertien dagen door den aangever schriftelijk kennis gegeven aan den ontvanger der directe belastingen in de gemeente waar de aanslag zal geschieden, of zoo daar geen zoodanig ontvanger gevestigd is, bij het bestuur der gemeente.

Het gemeentebestuur zendt deze kennisgeving onverwijld aan den ontvanger der directe belastingen, tot wiens kantoor de gemeente behoort.

§ 2. Ieder die optreedt als bestuurder of beheerend vennoot van eene hier te lande gevestigde vennootschap, onderlinge verzekeringmaatschappij, coöperatieve vereeniging, of van eene vereeniging of stichting die een bedrijf of beroep uitoefent, of als boekhouder eener hier te lande gevestigde reederij, is gehouden daarvan schriftelijk binnen ééne maand kennis te geven bij het bestuur der gemeente waar hij woont.

Het gemeentebestuur handelt met deze kennisgeving op de wijze voorgeschreven in de laatste zinsnede der vorige paragraaf.

Art. 16. Hier te lande wonende beheerende vennooten van Nederlandsche vennootschappen en maatschappen, als bedoeld in art. 6 § 2, en van de in art. 1*b* bedoelde commanditaire vennootschappen op aandeelen, bestuurders van hier te lande gevestigde naamlooze vennootschappen, coöperatieve en andere vereenigingen en onderlinge verzekeringmaatschappijen, als ook boekhouders van hier te lande gevestigde reederijen mogen niet tot het doen van uitdeelingen of uitkeeringen, waarover volgens art. 5, §§ 1 en 2 en art. 6, § 2 belasting verschuldigd is, overgaan, alvorens daarvan aangifte gedaan en de over vroegere uitdeelingen of uitkeeringen verschuldigde belasting betaald te hebben.

Bij liquidatie mogen de hier bedoelde uitdeelingen of uitkeeringen niet geschieden, alvorens de daarover verschuldigde belasting is voldaan.

HOOFDSTUK III.

AANSLAG. BEROEP.

Art. 17. De aanslag der belastingplichtigen geschiedt ter plaatse als volgt:

1°. Belastingplichtigen bedoeld bij art. 1*a*: in de gemeente waar zij wonen op 1 Mei of bij het begin van hunne belastingplichtigheid in het loopend belastingjaar.

De woonplaats van den binnen het Rijk wonenden man wordt geacht ook de woonplaats te zijn van zijne vrouw, van wie hij niet van tafel en bed gescheiden is.

Minderjarigen die geene handlichting hebben bekomen ingevolge art. 480 van het Burgerlijk Wetboek, onder curateele gestelden, krankzinnigen en afwezigen, voor wie de belasting verschuldigd is in de persoon van een ander, worden, indien hun een aanslag moet worden opgelegd, aangeslagen in de gemeente waar hunne wettelijke vertegenwoordigers wonen, en zoo deze in het buitenland wonen, in de gemeente waar de gemachtigden dier vertegenwoordigers wonen, of de personen die hier te lande voor hen optreden.

Voor rondreizende of rondtrekkende personen zonder vaste woonplaats, wordt de plaats van het werkelijk verblijf daarvoor gehouden;

2°. Belastingplichtigen bedoeld in art. 1*b* en *c*: ter plaatse waar de zetel dier lichamen of de boekhouder der reederij gevestigd is;

3°. Belastingplichtigen bedoeld in art. 1*d*: te 's Gravenhage;

4°. Belastingplichtigen bedoeld in art. 1*e*: ter plaatse waar de zetel der vennootschap of maatschap gevestigd is;

5°. Belastingplichtigen bedoeld in art. 1*f*, *g*, *h*, *i* en *k*: ter plaatse waar hunne vertegenwoordigers, gemachtigden of agenten, expediteurs of andere personen die voor hen optreden gevestigd zijn of, bij gebreke van zoodanigen, de gemeente waar het bedrijf, beroep of ambt of de waardigheid, bediening of betrekking hier te lande wordt of zal worden uitgeoefend.

Strekt zich in het laatstbedoelde geval dat bedrijf, beroep of ambt of die waardigheid, bediening of betrekking uit over verschillende gemeenten, dan geldt als zoodanig de gemeente waar de uitoefening in het belastingjaar begint.

Bij verschil van gevoelen over de plaats waar een belastingplichtige moet worden aangeslagen, beslist de Minister van Financiën.

Art. 18. Aan art. 2, 1ste lid, der wet van 5 April 1870 (*Stbl.* n°. 63) wordt het volgende toegevoegd:

„Wij behouden Ons echter voor in eene gemeente meer dan een collegie van zetters in te stellen, in zoodanig geval het aantal leden van elk collegie, behoudens het bovenbedoelde maximum, te bepalen en de werkzaamheden onder die collegiën te verdeelen."

Aan art. 2, 2de lid, der evengenoemde wet wordt het volgende toegevoegd:

„Voor werkzaamheden echter betreffende de belasting op bedrijfs- en andere inkomsten is, met afwijking van het bepaalde bij art. 5, 2de lid, een hoofdambtenaar der directe belastingen, aan te wijzen door den Minister van Financiën ambtshalve lid en voorzitter. Art. 14 en art. 16 zijn bij het verrichten dezer werkzaamheden niet van toepassing."

Aan art. 3 der evengenoemde wet wordt het volgende toegevoegd:

„Bij instelling van meer dan een collegie van zetters in eene gemeente

geschiedt de benoeming der niet ambtelijke leden de eerste maal uit eene opgave door den Gemeenteraad binnen twee maanden na het instellen van het collegie of de collegiën in te zenden aan den Commissaris der Koningin in de provincie, die het tijdstip van het optreden der benoemden bepaalt.

De helft der aldus benoemde leden treedt af met het einde van het volgend jaar, de overigen twee jaar later, overeenkomstig de regelen bij art. 4, 3de en 4de lid, dezer wet bepaald."

Art. 19. § 1. De aanslag wordt in elke gemeente vastgesteld:

a. voor de belastingplichtigen bedoeld bij art. 1*a*, indien zij niet behooren tot dezulken aan wie ingevolge art. 12 § 2 het biljet *B* wordt uitgereikt: door een der collegiën van zetters bedoeld bij de wet van 5 April 1870 (*Stbl.* n°. 63);

b. voor alle overige belastingplichtigen: door eene commissie bestaande uit een hoofdambtenaar der directe belastingen, aan te wijzen door den Minister van Financiën, een lid benoemd door Gedeputeerde Staten, een lid benoemd door den Gemeenteraad en een lid benoemd door den Kantonrechter in wiens rechtsgebied de commissie volgens Onze aanwijzing is gevestigd.

Bij het regelen van aanslagen van hen, die belastingplichtig zijn naar de vermogensbelasting, maakt een door den Minister van Financiën aan te wijzen inspecteur der registratie deel uit der commissie.

Voor elk der leden wordt op dezelfde wijze een plaatsvervanger benoemd.

Voorzitter der commissie is de hierboven bedoelde hoofdambtenaar der directe belastingen.

§ 2. Wij behouden Ons voor om in ééne gemeente meerdere commissiën bedoeld bij § 1*b*, of voor meerdere gemeenten te zamen, gelegen in dezelfde provincie, slechts ééne zoodanige commissie in te stellen. Geschiedt dit laatste, zoo bestaat de commissie uit een hoofdambtenaar der directe belastingen, aan te wijzen door den Minister van Financiën, twee leden benoemd door Gedeputeerde Staten en een lid benoemd door den Kantonrechter in wiens rechtsgebied de door Ons aangewezen standplaats der commissie is gevestigd.

Verder zijn de drie laatste zinsneden der vorige paragraaf van toepassing.

§ 3. Waar in deze wet gesproken wordt van de commissie van aanslag wordt daaronder verstaan, zoowel het collegie van zetters belast met den aanslag, als de commissiën bedoeld bij § 1*b* en § 2.

§ 4. De commissiën van aanslag zijn gehouden elkander de vereischte inlichtingen te verschaffen, die zij geven kunnen.

Daarenboven kan de Minister van Financiën voor een bepaalde gemeente of groep van gemeenten Adviseurs benoemen, wier taak het is, om ieder afzonderlijk of vergaderd onder voorzitterschap van den door genoemden Minister aan te wijzen hoofdambtenaar der directe belastingen, de inlich-

tingen te verschaffen, waartoe zij in staat en bevoegd zijn omtrent aanslagen van belastingplichtigen.

§ 5. Op de commissiën bedoeld bij § 1*b* en § 2 en de bij § 4 bedoelde Adviseurs is van toepassing het bepaalde bij art. 1, 2e lid, art. 5, 1e, 4e, 5e en 6e lid, art. 8, 1e lid, art. 10, 1e lid, art. 11 en art. 12 der wet van 5 April 1870 (*Stbl.* n°. 63).

Mede is van toepassing het bepaalde bij art. 5, 2e lid, voor zoover daarvan niet bij §§ 1 en 2 is afgeweken.

De kosten van het lokaal, daaronder begrepen die van meubeleering, verlichting, verwarming en schoonhouden daarvan, ten behoeve van meer dan een collegie van zetters in dezelfde gemeente, van de commissiën als bedoeld in § 1*b* en van de Adviseurs bedoeld bij § 4, komen ten laste van het Rijk.

§ 6. De niet ambtelijke leden van de commissiën van aanslag en hunne plaatsvervangers leggen, alvorens hunne werkzaamheden tot uitvoering dezer wet aan te vangen, ten overstaan van den voorzitter den volgenden eed of belofte af:

„Ik zweer (beloof), dat ik, als lid (plaatsvervangend lid) van de commissie van aanslag voor de belasting op bedrijfs- en andere inkomsten, overeenkomstig de bepalingen der wet met nauwgezetheid en onpartijdigheid en volgens mijn geweten zal handelen en dat ik hetgeen mij in mijn ambt nopens aanslagen in de genoemde belasting, vermogens, inkomsten, uitkeeringen of uitdeelingen, bedrijven, beroepen, ambten, waardigheden, bedieningen, betrekkingen of werkzaamheden blijkt of medegedeeld wordt, zal geheim houden. Zoo waarlijk helpe mij God Almachtig! (Dat beloof ik)."

Van deze handeling wordt proces-verbaal opgemaakt.

Wegens het afleggen van den eed of belofte en het opmaken van het proces-verbaal zijn geen kosten verschuldigd.

Bij herbenoeming wordt geene nieuwe eed of belofte gevorderd, doch wordt van de vroeger afgelegde verklaring door den voorzitter op de nieuwe akte van aanstelling melding gemaakt.

§ 7. De commissie van aanslag brengt de aanslagsregeling ten einde binnen den tijd door den Commissaris der Koningin in de provincie te bepalen. Is dat werk niet binnen dien tijd gereed, dan wordt het door het ambtelijk lid of de ambtelijke leden van elke commissie met den burgemeester der gemeente, waar de aanslag ingevolge art. 17 moet geschieden, ten spoedigste volbracht. In dit geval wordt bij verschil van meening tusschen den burgemeester en een ambtelijk lid beslist door den Provincialen Inspecteur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen, in wiens inspectie de gemeente gelegen is.

§ 8. De benoeming van de leden der commissiën bedoeld bij § 1*b* en § 2 en der Adviseurs bedoeld bij § 4 geschiedt telkens voor vier jaren. De aftredenden zijn herbenoembaar.

De diensttijd der niet ambtelijke leden en hunne plaatsvervangers gaat in met den eersten Januari. Vóór den eersten November van het voorafgaande jaar worden zij benoemd. Zij kunnen tusschentijds bij een met redenen omkleed besluit worden ontslagen door de autoriteit die hen benoemd heeft.

Bij tusschentijdsch ontslag of overlijden van een niet ambtelijk lid of plaatsvervanger wordt onverwijld door de autoriteit, die dat lid of dien plaatsvervanger benoemd heeft, een ander in zijne plaats benoemd. De tusschentijds benoemde treedt af op het tijdstip waarop degene, in wiens plaats hij benoemd is, zou hebben moeten aftreden.

Art. 20. Indien de commissie van aanslag nadere toelichting eener aangifte noodig acht, kan zij den aangever daartoe in de gelegenheid stellen. Tenzij de aangever schriftelijk zijn verlangen te kennen geeft om door de commissie zelve gehoord te worden, geschiedt deze nadere toelichting aan den voorzitter.

Art. 21. § 1. Indien de commissie van aanslag geen bedenking heeft tegen de aangifte van het bedrag, naar hetwelk de aanslag ingevolge deze wet moet geschieden, wordt de aanslag door haar, behoudens de bepalingen van § 3, in overeenstemming met die aangifte vastgesteld.

De commissie is bevoegd den aanslag vast te stellen naar een hooger dan het aangegeven bedrag, indien dit laatste, om welke reden ook, haar te laag voorkomt.

§ 2. De aanslag van hem, die van het in § 1 bedoelde bedrag geen aangifte heeft gedaan, wordt ambtshalve geregeld.

§ 3. Aan de aangifte van hem, wien naar de meening van de commissie van aanslag geen aanslag moet worden opgelegd, wordt, behoudens het bepaalde in het 2e lid dezer paragraaf, geen verdere behandeling gegeven.

Indien in de commissie van aanslag verschil van meening ontstaat tusschen de meerderheid van de commissie en den voorzitter over de vraag of aan iemand uit eigen hoofde of als belastingplichtige voor anderen een aanslag moet worden opgelegd, wordt deze vraag onderworpen aan het oordeel van den Provincialen Inspecteur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen, in wiens inspectie de standplaats der commissie gelegen is, die haar, bijaldien het verschil de toepassing van art. 1, art. 2 § 5 en art. 7 betreft na raadpleging van den Rijksadvocaat, beslist. Deze beslissing is voor de commissie van aanslag verbindend.

Indien in de commissie van aanslag verschil van meening ontstaat tusschen de meerderheid van de commissie en den voorzitter over het bedrag naar hetwelk de aanslag moet geregeld worden, dan wordt dat geschil onderworpen aan het oordeel van den hierboven genoemden Provincialen Inspecteur, die in dat geval het bedrag vaststelt, doch tot geen hoogere som dan het hoogste en geen lagere dan het laagste der bedragen waarover het geschil loopt. Ook deze beslissing is voor de commissie van aanslag verbindend.

§ 4. Indien eene uitspraak op een bezwaarschrift krachtens de wet van 27 September 1892 (*Stbl.* nº. 223) wijziging brengt in de bepaling van het vermogen, naar hetwelk de aanslag in deze belasting is geregeld, wordt deze aanslag, zoodra de uitspraak niet meer voor beroep vatbaar is, herzien.

Art. 22. § 1. De aanslagen worden ten kohiere gebracht.

Die van reederijen worden gesteld ten name van den boekhouder, onder vermelding van diens hoedanigheid.

Die van de in § 2 van artikel 7 bedoelden worden gesteld ten name der voor deze schuld ieder voor het geheel aansprakelijke hier te lande wonende beheerende vennooten, met toevoeging der woorden: voor buitenlandsche vennooten.

Die van de onder §§ 3, 4 en 5 van art. 7 genoemde belastingplichtigen worden gesteld te hunnen name, onder bijvoeging van den naam en de hoedanigheid van hen, in wier persoon zij krachtens dat artikel belastingplichtig zijn. Voor de toepassing van artt. 24, 25, 27, 29, 30 en 32 wordt deze persoon als de belanghebbende of aangeslagene beschouwd.

§ 2. In de kohieren wordt het bedrag der inkomsten niet vermeld.

§ 3. Aan hen, die aangiften in gesloten omslag hebben ingeleverd, wordt het aanslagbiljet mede in gesloten omslag uitgereikt.

Aanslagbiljetten, welke voor geheele of gedeeltelijke aanzuivering in gesloten omslag worden aangeboden, worden, na voldaanteekening, in gesloten omslag teruggegeven.

§ 4. De aanslagbiljetten worden uiterlijk binnen veertien dagen na de afkondiging van het kohier uitgereikt.

Art. 23. Hij, die bezwaar heeft tegen den aanslag, hem uit eigen hoofde of als belastingplichtige voor anderen opgelegd, kan, tenzij hij de aangifte niet deed, waartoe hij gehouden was, zelf of door een gemachtigde, binnen zes weken na de afkondiging van het kohier, of in het geval bedoeld in § 4 van art. 21, binnen zes weken na de dagteekening der daarbedoelde uitspraak, een gemotiveerd bezwaarschrift bezorgen bij den voorzitter der commissie van aanslag, die hem den aanslag heeft opgelegd, en wel tegen gedagteekend ontvangbewijs of aangeteekend per post.

Voor zoover het bezwaar gegrond is op de bepalingen van art. 1, art. 2 § 5 en art. 7, wordt gehandeld, gelijk in art. 21 § 3, 2de lid, is voorgeschreven. Ook dan is de beslissing van den Provincialen Inspecteur voor de commissie van aanslag verbindend.

Heeft de Provinciale Inspecteur reeds vroeger in die zaak eene beslissing genomen, zoo wordt hem, onder mededeeling van het bezwaarschrift, eene nadere beslissing gevraagd.

Indien hij, die een bezwaarschrift heeft ingediend, of zijn gemachtigde, het verlangen daartoe heeft te kennen gegeven, wordt hij te zijner keuze door de commissie van aanslag of haren voorzitter en, in het geval bedoeld bij het tweede lid, door den Provincialen Inspecteur gehoord.

Art. 24. Op de bezwaarschriften wordt uitspraak gedaan door de commissie van aanslag, die daarvan den aangeslagene kosteloos kennis geeft, hetzij tegen gedagteekend ontvangbewijs of wel aangeteekend per post.

Art. 25. § 1. Hij, die bezwaar heeft tegen de uitspraak der commissie op zijn bezwaarschrift omtrent zijn aanslag, kan, binnen dertig dagen na de dagteekening van het ontvangbewijs of van de aanteekening per post, in beroep komen bij den Raad, ingesteld bij art. 29 der wet van 27 September 1892 (*Stbl.* n°. 223).

§ 2. Hij, die bezwaar heeft tegen den aanslag hem ambtshalve opgelegd wegens het nalaten eener aangifte, waartoe hij gehouden was, kan bij dien Raad in beroep komen binnen zes weken na den dag van afkondiging van het kohier.

§ 3. Beroep op den Raad staat mede open binnen veertien dagen nadat die uitspraken zijn gedaan aan den voorzitter der commissie van aanslag tegen uitspraken der commissie op bezwaarschriften omtrent den aanslag of de inkomsten.

Maakt de voorzitter van dat beroep gebruik, dan geeft hij binnen drie dagen hiervan den belanghebbende kennis op de wijze bij art. 24 voorgeschreven.

§ 4. Het beroep geschiedt door toezending van een met redenen omkleede memorie aan den voorzitter van den Raad op de wijze bepaald bij art. 23 1ste zinsnede.

Bij de memorie wordt in het geval bedoeld bij § 1 van dit artikel een afschrift van de uitspraak der commissie, in dat bedoeld bij § 2 het aanslagbiljet overgelegd.

§ 5. Het beroep van den voorzitter op den Raad van beroep wordt door dezen niet in behandeling genomen alvorens dertig dagen zijn verstreken nadat de kennisgeving bedoeld bij § 3 is uitgereikt of verzonden.

Art. 26. De voorzitter, de leden en de plaatsvervangende leden van den Raad leggen, alvorens werkzaamheden hun bij deze wet opgedragen aan te vangen, ten overstaan van den Commissaris der Koningin in de provincie den volgenden eed of belofte af:

„Ik zweer (beloof), dat ik als voorzitter (lid), (plaatsvervangend lid) van den Raad van beroep ingesteld bij de wet van 27 September 1892 (*Stbl.* n°. 223), overeenkomstig de bepalingen der wet tot heffing eener belasting op bedrijfs- en andere inkomsten met nauwgezetheid en onpartijdigheid en volgens mijn geweten zal handelen, en dat ik hetgeen mij in mijn ambt nopens aanslagen in die belasting, inkomsten, vermogens, uitdeelingen of uitkeeringen, bedrijven, beroepen, ambten, waardigheden, bedieningen, betrekkingen of werkzaamheden blijkt of medegedeeld wordt, zal geheim houden. Zoo waarlijk helpe mij God Almachtig! (Dat beloof ik)."

Van deze handeling wordt proces-verbaal opgemaakt.

Wegens het afleggen van den eed of belofte en het opmaken van het proces-verbaal zijn geen kosten verschuldigd.

Art. 27. Alvorens op een beroep uitspraak te doen stelt de Raad den belanghebbende die het mocht verlangen, in de gelegenheid om zijne bezwaren mondeling toe te lichten. Dit verlangen geeft de belanghebbende te kennen in de memorie bedoeld bij art. 25 § 4. Is het beroep ingesteld door den voorzitter der commissie van aanslag, zoo doet de belanghebbende die kennisgeving binnen acht dagen, nadat hem van dat beroep bericht is gezonden. De voorzitter der commissie van aanslag of zijn plaatsvervanger wordt steeds door den Raad gehoord.

Elke memorie wordt ten minste twintig dagen vóór de behandeling aan den voorzitter der commissie ter beoordeeling gezonden.

Zoowel de belanghebbende als de voorzitter der commissie van aanslag of zijn plaatsvervanger worden door den voorzitter ten minste vijf dagen vóór de vergadering schriftelijk opgeroepen.

Bij verhindering van den belanghebbende om zelf in de vergadering van den Raad te verschijnen kan diens gemachtigde worden toegelaten, indien de redenen van verhindering aan den voorzitter gegrond voorkomen.

De behandeling der zaak wordt, zoo noodig, door den voorzitter verdaagd.

De belanghebbende en de commissie van aanslag en haar voorzitter kunnen schriftelijke toelichtingen aan den Raad overleggen.

Art. 28. De voorzitter der commissie van aanslag of zijn plaatsvervanger is bevoegd zoowel zijn advies op de memorie als zijn beroep toe te lichten uit gegevens, waaromtrent hem geheimhouding is opgelegd.

Art. 29. De Raad is bevoegd bij zijne uitspraak een aanslag op te leggen, afwijkende zoowel van de aangifte als van den ambtshalve opgelegden aanslag en van het advies van de commissie van aanslag of haren voorzitter.

De raad is echter onbevoegd tot verlaging van den aanslag, opgelegd aan hem, die de aangifte, waartoe hij gehouden was, niet heeft gedaan, tenzij de aangeslagene hebbe aangetoond, dat de aanslag te hoog was.

Bij de behandeling zijner zaak kan den aangeslagene worden toegestaan om zijne aangifte te verbeteren.

Indien omtrent de juistheid der aangifte naar biljet *B* of *C* twijfel overblijft en bezwaar is tegen toepassing van het eerste lid van dit artikel, of indien twijfel overblijft omtrent de juistheid der aangifte in biljet *A* omtrent vermogen, kan de Raad hem, die bij zijne aangifte volhardt, uitnoodigen om die in de vergadering van den Raad door een der volgende verklaringen te bevestigen:

„Ik verklaar, dat de inkomsten (het vermogen) (de uitdeeling, de uitkeering) bij de aangifte, die hier voor mij ligt, te goeder trouw, naar mijn beste weten, zonder iets te verzwijgen, is (zijn) opgegeven, en die inkomsten (de waarde van dat vermogen) (die uitdeeling, die uitkeering) overeenkomstig de wet, te goeder trouw, naar mijn beste weten, berekend is (zijn)."

„Ik verklaar, dat ik te goeder trouw vermeen, dat ik geen inkomsten, (vermogen), (uitdeeling of uitkeering) had aan te geven, waarvoor naar de wet belasting verschuldigd is."

Van de handeling wordt proces-verbaal opgemaakt, waarin de verklaring opgenomen en door den aangever onderteekend wordt.

Het proces-verbaal wordt door den voorzitter en de leden van den Raad onderteekend.

In de bevestigde aangifte wordt berust.

De aanslag van hem, die weigert of, daartoe overeenkomstig het in het 3de lid van art. 27 bepaalde opgeroepen, in gebreke blijft de verklaring af te leggen en te onderteekenen, wordt niet verlaagd of opgeheven.

In geval van ziekte, afwezigheid buiten het Rijk of andere wettige reden van verhindering, kan de verklaring, met toelating van den Minister van Financiën, krachtens eene bijzondere volmacht, worden afgelegd.

Het verzoekschrift om toelating wordt door tusschenkomst van den voorzitter van den Raad aan den Minister gezonden.

Art. 30. De aanslag bij de uitspraak van den Raad op een beroep van den aangeslagene vastgesteld of gehandhaafd, wordt verhoogd met:

vijf en twintig ten honderd van de hoofdsom van den aanslag, indien de aangeslagene de aangiften, waartoe hij gehouden was, niet heeft gedaan;

vijf en twintig ten honderd van de verhooging der belasting in hoofdsom, indien de aangifte van het bedrag, naar hetwelk de aanslag moet geschieden, te laag is gedaan.

Art. 31. De Raad kan de commissie van aanslag hooren nopens de berekening van inkomsten, uitdeelingen, uitkeeringen of vermogen en deskundigen raadplegen omtrent waardebepalingen en afschrijvingen.

Art. 32. De uitspraak van den Raad, door den voorzitter en den secretaris onderteekend, wordt aan den belanghebbende gezonden en in afschrift medegedeeld aan den Provincialen Inspecteur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen, die voor zooveel noodig voor de uitvoering zorgt.

Art. 33. De bepalingen van art. 37 der wet van 27 September 1892 (*Stbl.* n°. 223) gelden ook voor de belasting op bedrijfs- en andere inkomsten.

HOOFDSTUK IV.

Bijzondere bepalingen.

Art. 34. Handelsreizigers, kramers en alle verdere personen, die hun bedrijf of beroep rondtrekkende uitoefenen, voor zoover zij behooren tot de bedoelden bij art. 1*a*, *h* en *k*, zijn gehouden onverminderd hunne verplichtingen omschreven bij artt. 12 en 14, zich ter plaatse binnen het Rijk, waar zij zich na het begin van het belastingjaar het eerst bevinden,

bij het gemeentebestuur schriftelijk aan te melden, met opgaaf van hun naam, hunne woonplaats en hun bedrijf of beroep. Ten blijke dat zij hieraan voldaan hebben, ontvangen zij kosteloos een door of vanwege het hoofd van dat bestuur onderteekend bewijs, dat zij gehouden zijn mede te onderteekenen en op aanvraag aan ambtenaren der directe belastingen te vertoonen.

Van de hierbedoelde opgaaf wordt door het gemeentebestuur onverwijld afschrift gezonden aan den ontvanger der directe belastingen, onder wiens kantoor de plaats gelegen is, waar ingevolge art. 17 de aanslag moet geschieden.

Buitenslands gevestigden, indien zij hier te lande geen kantoren of vaste inrichtingen hebben, bekomen het bewijs slechts op verklaring van den ontvanger, dat zij niet door hem belastingplichtig worden geacht of wel den door hem voorloopig naar deze wet geregelden aanslag betaald of voor het bedrag daarvan, ten zijnen genoege, borg gesteld hebben; een en ander behoudens hunne verplichting tot bijbetaling en hun recht op teruggave ten gevolge van de definitieve vaststelling van hun aanslag.

De ontvanger geeft, onder overlegging der aangifte, van den door hem geregelden aanslag onverwijld kennis aan den voorzitter der commissie van aanslag, die den aanslag moet regelen.

Art. 35. Het is aan ieder verboden om hetgeen hem uithoofde van zijn, hetzij tegenwoordig, hetzij vroeger ambt nopens aanslag in deze belasting, inkomsten, vermogen, uitkeeringen of uitdeelingen, bedrijf, beroep, waardigheid, bediening, betrekking of werkzaamheden van anderen gebleken of medegedeeld is, verder bekend te maken dan voor de uitoefening van zijn ambt of betrekking in dienst van het Rijk gevorderd wordt.

Art. 36. De gemeentebesturen zijn gehouden aan de hoofdambtenaren der directe belastingen op hun verzoek kosteloos inzage van de kohieren der hoofdelijke omslagen naar het inkomen te geven en toe te laten, dat zij daarvan uittreksel of afschrift nemen of doen nemen.

De ambtenaren ressorteerende onder het Departement van Financiën geven aan de hoofdambtenaren der directe belastingen, voor zooveel noodig, inlichtingen volgens regelen door den Minister van Financiën te stellen.

Art. 37. Aan belastingplichtigen bedoeld in art. 1*a*, *b* en *c*, die in de koloniën of bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen wegens door hen uitgeoefende bedrijven, beroepen of ondernemingen in het patentrecht of eene belasting naar de inkomsten zijn aangeslagen, wordt op hun verzoekschrift ontheffing van belasting verleend voor de som, gedurende het voorafgaand belastingjaar uit dien hoofde in die koloniën of bezittingen door hen betaald.

De ontheffing kan echter voor belastingplichtigen bedoeld bij art. 1*a* en *c* de hoofdsom, voor belastingplichtigen bedoeld bij art. 1*b* twee derden

der hoofdsom naar deze wet door hen in het loopend belastingjaar verschuldigd niet te boven gaan.

Bijaldien de belasting in die koloniën of bezittingen is berekend naar inkomsten of uitdeelingen, kan de ontheffing niet meer bedragen dan twee ten honderd van het bedrag daarvan.

De verzoekschriften moeten uiterlijk binnen zes maanden na de afkondiging van het kohier, waarop de aanslag hier te lande voorkomt, aangeteekend per post toegezonden of tegen ontvangbewijs worden uitgereikt aan den Provincialen Inspecteur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen, in wiens inspectie de gemeente gelegen is, waar de belastingplichtige is aangeslagen.

Het verzoekschrift moet vergezeld gaan van bewijsstukken of gewaarmerkte afschriften daarvan.

De Provinciale Inspecteur doet uitspraak na de commissie van aanslag, die den aanslag heeft vastgesteld, gehoord te hebben. Hij zendt de uitspraak aangeteekend per post of tegen gedagteekend ontvangbewijs kosteloos aan dengeen die het verzoek heeft gedaan.

Art. 38. Bij overlijden van een belastingplichtige, bedoeld bij art. 1*a* en *d*, en van een belastingplichtige, bedoeld bij art. 1*h*, die hier te lande persoonlijk werkzaam is, wordt aan de erfgenamen op hun verzoekschrift ontheffing verleend van den aanslag van den overledene over de maanden van het belastingjaar, of, bij aanslag voor korteren tijd, over die, waarover de aanslag loopt, die tijdens dat overlijden nog niet zijn ingetreden.

Gelijke ontheffing wordt op zijn verzoekschrift verleend aan den belastingplichtige, bedoeld in art. 1*a*, die in den loop van het belastingjaar het Rijk metterwoon verlaat, voor zijn aanslag over de maanden van het jaar, die tijdens zijn vertrek, of indien het verzoekschrift eerst na het vertrek is ingediend, tijdens de indiening nog niet zijn ingetreden.

De verzoekschriften moeten uiterlijk binnen zes weken na het overlijden of vertrek, aangeteekend per post, toegezonden, of tegen ontvangbewijs uitgereikt worden aan den Provincialen Inspecteur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen, in wiens inspectie de gemeente is gelegen, waar de belastingplichtige is aangeslagen.

Verlenging van dezen termijn tot uiterlijk zes maanden kan door den Minister van Financiën worden toegestaan.

De Provinciale Inspecteur doet uitspraak na de commissie van aanslag, die den aanslag heeft vastgesteld, gehoord te hebben. Hij zendt de uitspraak in gesloten omslag, aangeteekend per post, of tegen gedagteekend ontvangbewijs, kosteloos aan dengeen, die het verzoek heeft gedaan.

Art. 39. Hij, die bezwaar heeft tegen de uitspraak van den Provincialen Inspecteur op zijn verzoekschrift krachtens artt. 37 en 38 dezer wet ingediend, kan binnen dertig dagen, nadat zij hem is toegezonden, daarvan bij Ons in beroep komen. Als datum van toezending geldt die

der aanteekening per post of die van het gedagteekend ontvangbewijs.

Door Ons wordt beslist den Raad van State gehoord.

Art. 40. Wanneer het inkomen naar hetwelk de aanslag van een belastingplichtige, bedoeld bij art. 1*a*, *d* en *h* is geregeld, door het staken van eenig bedrijf of beroep of ontslag uit een ambt, waardigheid, bediening of betrekking, of, voor zooveel de belastingplichtigen bedoeld bij art. 1*a* betreft, door het ophouden van inkomsten als bedoeld bij art. 2, § 1*b* in den loop van het belastingjaar met meer dan één vierde is verminderd, kan aan den belastingplichtige geheele of gedeeltelijke ontheffing van nog niet vervallen termijnen van belasting worden verleend door den Provincialen Inspecteur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen, in wiens inspectie de gemeente is gelegen, waar de belastingplichtige is aangeslagen.

De Provinciale Inspecteur doet uitspraak, na de commissie van aanslag die den aanslag heeft vastgesteld gehoord te hebben. Hij zendt de uitspraak in gesloten omslag aangeteekend per post of tegen gedagteekend ontvangbewijs, kosteloos aan dengeen, die het verzoek heeft gedaan.

Hij, die bezwaar heeft tegen de uitspraak van den Provincialen Inspecteur op zijn verzoekschrift kan binnen dertig dagen in beroep komen bij den Minister van Financiën.

Als datum van toezending geldt die der aanteekening per post of die van het gedagteekend ontvangbewijs.

Art. 41. Bij overlijden van den aangeslagene zijn de erven in al hunne goederen voor het niet aangezuiverde gedeelte van diens aanslag aansprakelijk, voor zooveel schulden van den boedel van den overledene ten hunnen laste komen.

Art. 42. Ieder erfgenaam, de executeur-testamentair of de bewindvoerder over de nalatenschap is bevoegd de aangifte te doen, bezwaarschriften in te dienen en in beroep te komen omtrent den aanslag van een overledene, alsof hij zelf de belastingplichtige ware.

Art. 43. De Provinciale Inspecteur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen kan, onverschillig of al dan niet een bezwaarschrift is ingediend, op voorstel van de commissie van aanslag ontheffing van belasting verleenen, indien hem in den loop van het belastingjaar of van het volgend belastingjaar blijkt, dat de aanslag van een belastingplichtige te hoog is bepaald.

Daarenboven behouden Wij Ons voor om in bijzondere gevallen vanwege dwaling of onwillig verzuim kwijtschelding of vermindering of teruggaaf van de hoofdsom en van de ingevolge artikel 30 opgelegde verhooging te verleenen.

Art. 44. De ambtenaren der directe belastingen zijn bevoegd om, op schriftelijke lastgeving van den voorzitter der commissie van aanslag, welke desgevorderd moet worden vertoond, met machtiging van den kantonrechter en vergezeld van een door dezen aangewezen persoon bij

dag en op de gewone voor den arbeid bestemde uren in de fabrieken, werkplaatsen en andere vaste inrichtingen en op de vaartuigen van de belastingplichtigen en van hen, die vermoed worden belastingplichtig te zijn, de bijzonderheden op te nemen, bedoeld in art. 12, § 1 II, zonder nochtans inzage van boeken of schrifturen te kunnen nemen, tenzij de belastingplichtige dit verlangt.

Deze bevoegdheid strekt zich niet uit tot de fabrieken, werkplaatsen, andere vaste inrichtingen en vaartuigen van hen, wier aanslag voor het loopend belastingjaar reeds door de commissie van aanslag of, in geval van beroep van den aangeslagene, door den Raad van beroep is vastgesteld.

Zij betreden geen woning, tenzij dit noodzakelijk is om de bovengenoemde lokalen te betreden.

Van dit binnentreden wordt door hen proces-verbaal opgemaakt en binnen vier en twintig uren aan dengenen, wiens woning is binnengetreden in afschrift medegedeeld.

Art. 45. Bestuurders van de bij art. 1*b* en *c* bedoelde naamlooze vennootschappen, coöperatieve vereenigingen, andere vereenigingen en stichtingen, die een bedrijf of beroep uitoefenen, onderlinge verzekeringmaatschappijen en sociëteiten, alsook beheerende vennooten van hier te lande gevestigde commanditaire vennootschappen op aandeelen en boekhouders van hier te lande gevestigde reederijen, zijn gehouden binnen veertien dagen na de vaststelling van balans of rekening een zoodanig uittreksel als noodig is tot toelichting der winst, uitkeeringen of uitdeelingen te doen toekomen aan den voorzitter der commissie van aanslag, bedoeld bij art. 19, § 1*b* of § 2, die den aanslag moet regelen.

Art. 46. De stukken krachtens deze wet op te maken en uit te vaardigen, quitantiën van betaalde belasting, zoomede de processtukken, daaronder begrepen vonnissen en afschriften van vonnissen betreffende de toepassing van deze wet, zijn vrij van zegel en worden, voor zooveel aan de formaliteit van registratie onderworpen, kosteloos geregistreerd.

HOOFDSTUK V.

Bepalingen van strafrechterlijken aard.

Art. 47. § 1. Hij, die persoonlijk of door een bijzonder daartoe gemachtigde opzettelijk eene valsche verklaring, als bedoeld bij art. 29, aflegt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren.

Ontzetting van de in artikel 28 n°. 1—4 van het Wetboek van Strafrecht vermelde rechten kan worden uitgesproken.

§ 2. Hij, die opzettelijk de bij art. 35 opgelegde geheimhouding schendt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste zeshonderd gulden, met of zonder ontzetting van het recht om ambten te bekleeden.

Hij, aan wiens schuld schending van de geheimhouding te wijten is,

wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden.

Geen vervolging wordt ingesteld dan op klachte van hem, ten aanzien van wien de geheimhouding is geschonden.

§ 3. Ieder die, daartoe gehouden, nalaat de vragen, betreffende de bijzonderheden, bedoeld bij art. 12, § 1, I, III en IV in het hem, aan zijne firma of aan de stichting of sociëteit, waarvan hij bestuurder is, uitgereikte of toegezonden beschrijvingsbiljet *A* stellig, duidelijk en zonder voorbehoud naar waarheid te beantwoorden en dit antwoord te onderteekenen, of wel nalaat dit biljet tijdig ter voorgeschreven plaatse in te dienen, wanneer het niet reeds vroeger is teruggehaald, wordt gestraft met eene geldboete van ten hoogste *f* 100.

§ 4. De belastingplichtige, die, ook zonder dat hem een biljet is uitgereikt, niet voldoet aan de hem in art. 14, § 1 eerste lid en art. 14, § 4 eerste lid opgelegde verplichtingen, wordt gestraft met eene geldboete van ten hoogste *f* 50.

§ 5. Hij, die daartoe gehouden, nalaat de verplichtingen na te komen bedoeld bij art. 15, § 1 eerste lid, en art. 15, § 2 eerste lid, wordt gestraft met eene geldboete van ten hoogste *f* 25.

Gelijke straf wordt opgelegd in geval van overtreding van art. 45.

§ 6. Overtreding van art. 16 wordt gestraft met eene geldboete van ten hoogste *f* 400.

§ 7. Personen, die van een bewijs voorzien moeten zijn als bedoeld in art. 34 en die in gebreke blijven dit bewijs op aanvrage aan bevoegde ambtenaren te vertoonen, worden gestraft met eene geldboete van ten hoogste *f* 25.

Geven zij ter bekoming van dat bewijs aan het bevoegd gezag een valschen naam, woonplaats, bedrijf of beroep op, of maken zij gebruik van het aan een ander afgegeven bewijs, dan worden zij gestraft met eene geldboete van ten hoogste *f* 150.

Art. 48. De feiten strafbaar volgens art. 47, § 1 en § 2 dezer wet, worden beschouwd als misdrijven, behalve voor de toepassing van art. 57 en 58 van het Wetboek van Strafrecht, in de plaats waarvan wordt toegepast artikel 62, 1ste en 2de lid van dat wetboek.

De feiten strafbaar volgens art. 47, §§ 3—7 dezer wet, worden beschouwd als overtredingen.

Art. 49. Met het opsporen van overtredingen dezer wet zijn, behalve de in artikel 8, n°. 1°.—4°. en 6°. van het Wetboek van Strafvordering aangewezen personen, belast de ambtenaren der directe belastingen.

Zij maken van hunne bevinding proces-verbaal op, dat den bekeurde wordt beteekend op de wijze voorgeschreven bij artikel 144 van het Wetboek van Strafvordering.

Art. 50. De feiten strafbaar volgens de bepalingen van art. 47 §§ 3—7

dezer wet worden vanwege den Minister van Financiën vervolgd op de wijze bedoeld bij art. 141 2°. van het Wetboek van Strafvordering.

Art. 51. Wanneer in de gevallen bedoeld bij art. 47 §§ 3—7 is aan te nemen, dat bij den bekeurde geen opzet tot ontduiking van belasting heeft bestaan, kan hij, mits vóór de dagvaarding, door of vanwege den Minister van Financiën tot transactie over de geldboete worden toegelaten.

Art. 52. Wanneer eene bekeuring wegens overtreding van art. 47 § 3 of § 4 bij transactie is beëindigd of eene veroordeeling te dier zake onherroepelijk is geworden, slaat de commissie van aanslag, indien dit noodig is, den bekeurde of veroordeelde alsnog ambtshalve aan of herziet zij zijn reeds vastgestelden aanslag. Is de vroegere aanslag door den Raad van beroep vastgesteld, dan wordt deze door dien Raad herzien.

De commissie van aanslag en de Raad gedragen zich naar de uitspraak des rechters.

Art. 23 is hier niet van toepassing. De aanslag wordt ook in het geval van herziening aangemerkt als een aanslag ambtshalve.

De aanslag of verhooging van aanslag wordt alsnog ten kohiere gebracht.

Is de verhooging van aanslag door den Raad van beroep vastgesteld, dan kunnen daartegen geen bezwaarschriften worden ingediend en staat daartegen geen beroep open.

Art. 53. Zijn bestuurders van stichtingen of sociëteiten in hunne betrekking als zoodanig wegens overtreding van art. 47, § 3 of § 4 onherroepelijk veroordeeld of is eene tegen hen te dier zake ingestelde bekeuring bij transactie beëindigd, dan wordt, met inachtneming van het in art. 52 bepaalde aan die lichamen, zoo dit noodig is, alsnog een aanslag opgelegd of de reeds vastgestelde aanslag herzien.

HOOFDSTUK VI.

Overgangs- en Slotbepalingen.

Art. 54. In afwachting van nadere wettelijke regeling worden op deze belasting geene opcenten ten behoeve van gemeenten of provinciën geheven.

Art. 55. Bepalingen omtrent meting van Rijkswege van binnenvaartuigen en de daarvoor in rekening te brengen kosten, worden vastgesteld bij algemeenen maatregel van bestuur.

Art. 56. De inkomsten in art. 4 § 2 bedoeld, blijven bij den aanslag van het belastingjaar 1894—1895 buiten aanmerking.

Art. 57. Voor belastingplichtigen, wier inkomsten volgens art. 4 § 3, 1ste en 2de lid, zouden moeten worden berekend naar de uitkomsten van aan den aanvang van de heffing dezer belasting voorafgaande jaren, doch die bij hunne aangifte met redenen aantoonen, dat die uitkomsten geen betrouwbaren maatstaf opleveren voor de berekening van vermoedelijke inkomsten in het eerste belastingjaar, wordt in dat jaar de jaarlijksche winst of belooning begroot, naar de ontvangen bedragen welke volgens

art. 4 als grondslag zouden moeten gelden, doch met inachtneming der redenen, die erkend worden eene afwijking noodig te maken, en geschiedt in de twee volgende belastingjaren de berekening naar de inkomsten, verkregen sedert den aanvang van het kalender- of boekjaar waarin de heffing dezer belasting aanvangt.

Art. 58. § 1. In art. 4, 1°. en art. 24 der wet van 22 Mei 1845 (*Stbl.* n°. 22) vervallen de woorden: „van beschrijving".

In art. 4, 2°. vervallen de woorden: „en der acten van patent".

Art. 8, derde lid, wordt vervangen door:

„Met afwijking van het in de beide voorafgaande leden bepaalde, zijn de aanslagen wegens belasting op bedrijfs- en andere inkomsten op de voljaarskohieren invorderbaar in vijf gelijke termijnen; voor zooveel de betaling bij termijnen niet geheel of gedeeltelijk is verboden en behoudens de uitzonderingen bij het volgend artikel gemaakt. De eerste termijn vervalt den laatsten Augustus, de tweede den laatsten October, de derde den laatsten December, de vierde den laatsten Februari en de vijfde den laatsten April van het belastingjaar."

Aan het slot van art. 8 wordt het volgende toegevoegd:

„Met afwijking van het in het vierde lid van dit artikel bepaalde is voor aanslagen op kohieren welke na den laatsten Augustus zijn afgekondigd, de belasting op bedrijfs- en andere inkomsten invorderbaar in zooveel gelijke termijnen als er na de maand, waarin de afkondiging plaats had, nog tijdvakken van twee maanden als bovenbedoeld in het dienstjaar overblijven. Blijft zulk een tijdvak niet over, dan is de belasting dadelijk in haar geheel invorderbaar."

In art. 9 2°. dier wet vervallen de woorden: „en het regt van patent", en wordt in de plaats van: „die middelen" gelezen „dat middel".

Art. 9 3°. wordt vervangen door:

„3°. voor zooveel de belasting op bedrijfs- en andere inkomsten aangaat, wanneer de aanslagen betreffen uitdeelingen van naamlooze vennootschappen, commanditaire vennootschappen op aandeelen, coöperatieve en andere vereenigingen, onderlinge verzekeringmaatschappijen en reederijen of uitdeeling van winstaandeelen aan buitenslands gevestigde vennooten, of wel buitenslands gevestigden, die hier te lande geene vaste inrichtingen, kantoren of in Nederland gevestigde vertegenwoordigers hebben; voorts wanneer blijkt, dat de belastingschuldige het Rijk met der woon wil verlaten, met wegvoering der meubelen."

Aan het slot van art. 15 worden de volgende leden toegevoegd:

„Met afwijking van het in het tweede lid van dit artikel bepaalde kunnen voor zooveel de belasting op bedrijfs- en andere inkomsten betreft, verzet en terugvordering nimmer de hoegrootheid van den aanslag of de bepaling van inkomsten, vermogen, uitkeeringen of uitdeelingen van den

aangeslagene betreffen, noch gegrond zijn op het niet ontvangen van aanslagbiljet, waarschuwing of aanmaning.

Terugvordering van betaalde belasting op bedrijfs- en andere inkomsten heeft plaats bij dagvaarding van den Minister van Financiën voor de arrondissementsrechtbank, tot welker gebied het ontvangkantoor behoort. De dagvaarding wordt beteekend aan den ontvanger van dit kantoor."

Art. 17 is ten deze niet van toepassing.

§ 2. In de considerans en in de artt. 1 en 2 der wet van 18 September 1852 (*Stbl.* n°. 177), wordt in plaats van: „en het regt van patent" en „en het patentregt" gelezen: „en de belasting op bedrijfs- en andere inkomsten."

§ 3. In de wet van 4 April 1870 (*Stbl.* n°. 60), vervallen in de considerans en in de artt. 2 en 3 de woorden: „of het regt van patent", in art. 1 de woorden: „en art. 28, eerste zinsnede, der wet op het regt van patent van 21 Mei 1819 (*Stbl.* n°. 34)."

§ 4. Voor aanslagen betreffende het recht van patent over het dienstjaar 1893—1894 en vroeger, blijven echter de in dit artikel gewijzigde bepalingen van kracht.

Art. 59. Onder vroegere belastingjaren worden in deze wet ook verstaan tijdperken van twaalf maanden, beginnende 1 Mei en eindigende 30 April, voorafgegaan aan 1 Mei 1894.

Art. 60. De heffing dezer belasting vangt aan op 1 Mei 1894.

Behoudens het bepaalde bij § 4 van art. 58, vervalt op dat tijdstip de wet van 21 Mei 1819 (*Stbl.* n°. 34), gewijzigd bij die van:

6 April 1823 (*Staatsblad* n°. 14),
16 Juni 1832 („ „ 30),
24 April 1843 („ „ 16),
22 April 1852 („ „ 61),
8 Mei 1869 („ „ 77),
17 April 1887 („ „ 64).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven op het Loo, den 2den October 1893.

EMMA.

De Minister van Financiën,
PIERSON.

Uitgegeven den *zevenden* October 1893.
De Minister van Justitie,
SMIDT.

PERIODIEK

WOORDENBOEK.

PERIODIEK

WOORDENBOEK

VAN

ADMINISTRATIEVE EN GERECHTELIJKE BESLISSINGEN

IN ZAKE VAN

DE VERMOGENSBELASTING, REGISTRATIE, ZEGEL, HYPOTHEKEN, SUCCESSIERECHT, KADASTER, NOTARIAAT, ENZ., ENZ.

TWEEDE GEDEELTE.
1893.

ART. 8438—8515.

Afgeleverd in de maand Juli 1894.

TE GRONINGEN BIJ J. B. WOLTERS, 1894.

Stoomdrukkerij van J. B. Wolters.

PERIODIEK
WOORDENBOEK

VAN

ADMINISTRATIEVE EN GERECHTELIJKE BESLISSINGEN

IN ZAKE VAN

DE VERMOGENSBELASTING, REGISTRATIE, ZEGEL, HYPOTHEKEN, SUCCESSIERECHT, KADASTER, NOTARIAAT, ENZ., ENZ.

A.

No. 8438. AKTEN (BUITENLANDSCHE). *Afschrift van een besluit van den gouverneur-generaal van Nederlandsch-Indië, houdende vergunning tot naamstoevoeging.* In het register van geboorten der gemeente H. was onder dagteekening van 12 Februari 1891 ingeschreven een extract uit een besluit van den gouverneur-generaal van Nederlandsch-Indië, waarbij aan G. v. G. te Batavia vergund werd om voor zijn geslachtsnaam te voegen v. d. H. Dit extract was niet voorzien van Nederlandsch zegel en niet geregistreerd. Van den betrokken ambtenaar van den burgerlijken stand moest daarom worden ingevorderd, behalve de verbeurde zegel- en registratieboete, het zegel- en registratierecht, op gemeld stuk verschuldigd. De vraag deed zich daarbij voor, of dit registratierecht

8438. *f* 1.20, dan wel, volgens art. 12 der wet van 31 Mei 1824 (*Stbl.* n°. 36) in verband met art. 19 der wet van 11 Juli 1882 (*Stbl.* n°. 92), *f* 75 bedroeg. Deze vraag is in laatstgemelden zin beantwoord. Gemelde inschrijving toch moet geacht worden terecht te hebben plaats gehad (1). Nu dus aan het besluit van den gouverneur-generaal van Nederlandsch-Indië hier te lande rechtskracht wordt toegekend en van dat besluit gebruik was gemaakt, moest daarop ook het registratierecht geheven worden, dat naar den aard van het stuk verschuldigd is (2). (*Res. van 7 November* 1893, *n°*. 3.)

8439. AKTEN (GERECHTELIJKE). *Proces-verbaal van het verhandelde ter terechtzitting in eene strafzaak in zake invoerrechten. Registratie op de minuut of op de expeditie?* Van een proces-verbaal van getuigenverhoor in zake de administratie der Directe Belastingen, Invoerrechten en Accijnzen contra zekeren T., vervolgd wegens weigering van visitatie, welk procesverbaal niet door de getuigen was onderteekend, werd eene expeditie ter registratie aangeboden. De ontvanger, van oordeel dat niet deze, maar wel de minuut aan de formaliteit onderworpen was, vorderde de registratie van deze laatste, welke daarna, aangezien de termijn van 20 dagen vastgesteld bij art. 20 der wet van 22 Frimaire VII reeds was verstreken, in debet werd geregistreerd tegen enkel en dubbel recht van *f* 1.20.

---

(1) Verg. het vonnis van den raad van Justitie te Samarang d.d. 11 Februari 1864, W. v. h. R. n°. 2578 en de daarachter geplaatste aanteekening in gemeld weekblad.

(2) Verg. P. W. n°. 7556.

8439. De betrokken griffier twijfelde aan de juistheid der zienswijze van den ontvanger en verzocht daaromtrent te worden ingelicht. Een der omtrent deze zaak gehoorde ambtenaren gaf het volgende te kennen. De vervolgingen wegens overtreding der wet op de invoerrechten en accijnzen geschieden door de administratie dier middelen en den officier van justitie. De in deze processen opgemaakte stukken van vervolging deelen alzoo niet in de vrijstelling van de formaliteit van registratie, verleend bij de wet van 4 Januari 1814 (*Stbl.* n°. 3). Indien die stukken aan de formaliteit onderworpen zijn, moeten ze ingevolge het Koninklijk Besluit van 20 Januari 1831, n°. 18, in debet worden geregistreerd. Volgens art. 7 der wet van 22 Frimaire VII moeten alle processen-verbaal en dus ook het proces-verbaal van getuigenverhoor op de minuut worden geregistreerd. Echter kunnen aanteekeningen op het audientieblad van hetgeen in den loop der zitting voorvalt, niet als processen-verbaal worden aangemerkt. Dit is o. a. beslist voor een op het audientieblad aangeteekend verhoor op vraagpunten en de vermelding daarop van de aflegging van een beslissenden eed. (P. W. n°. 5682 en 6535; LEVENKAMP, n°. 110.) Zaken als de onderwerpelijke worden als strafzaken behandeld. Daarop zijn dus toepasselijk de artt. 149 en vlg. van het Wetboek van Strafvordering. Daarbij is bepaald, dat de getuigen in den loop der terechtzitting worden gehoord en het van hunne verklaringen ingevolge art. 198 van gemeld Wetboek opgemaakt relaas, dat alleen door den president en den griffier en niet door de getuigen wordt onderteekend, kan

8439. dus gevoeglijk als een aanteekening op het audientieblad worden aangemerkt, die niet aan de registratie op de minuut onderworpen is.

Van een andere zijde werd, ter ondersteuning van dit betoog, nog gewezen op art. 174 van het Wetboek van Strafvordering, dat in tegenstelling van gemeld art. 198, in een bijzonder geval de opmaking van een afzonderlijk proces-verbaal voorschrijft.

Het Bestuur heeft zich met deze meening vereenigd en zoowel den griffier als den ontvanger in bovenstaanden zin doen inlichten en voorts aan laatstgenoemde doen opmerken, dat hij in zijn stelsel de volgens hem door den griffier verbeurde boete niet in debet had moeten stellen, doch dat hij die boete van den griffier had moeten invorderen (1). (*Miss. van* 29 *Augustus* 1893, *n*°. 30.)

8440. *Titelrecht. Veroordeeling ten verzoeke van een aftredenden huurder, van een nieuwen huurder tot betaling van de waarde ingevolge taxatie van zekere zaken, welke ingevolge de huurcontracten moeten overgelaten en overgenomen worden.* Op het audientieblad der arrondissements-rechtbank te L. kwam onder dagteekening van 12 Mei 1892 een vonnis voor in zake A., weduwe van B. te H., handelende uit eigen hoofde en als uitvoerster van den uitersten wil van genoemden haren man tegen C., landbouwer te H.

Dit vonnis hield o. a. het volgende in:

»De eischeresse stelt, dat zij van den gedaagde »te vorderen heeft een som van *f* 967.50 met de »renten ter zake:

---

(1) Verg. P. W. n°. 8072.

8440. »dat haar man, met wien zij in gemeenschap »van goederen was gehuwd en die den 16 December »1890 is overleden, tot dien datum van D , land»bouwer te L., in huur had eene zathe en landen »gelegen onder H., kadastraal bekend, enz.;

»dat de eigenaar, gebruik makende van het hem »bij het aangaan der huurovereenkomst voorbehou»den recht om bij het overlijden van den huurder »de huur al of niet te laten doorgaan, deze in het »voorjaar van 1891 heeft doen eindigen en de zathe »en landen opnieuw heeft verhuurd aan den ged.;

»dat nu eischeresse bij het verlaten der plaats »aan gedaagde heeft overgedragen een aantal voor»werpen en wel hekken, stekken, leggers, palen »enz., alle welke voorwerpen eischeresse ingevolge »huurovereenkomst moest achterlaten en gedaagde »tegen taxatie moest overnemen en heeft overge»nomen;

»dat die voorwerpen op den 11 Maart 1891 zijn »getaxeerd door de deskundigen Q. en R., die de »waarde hebben bepaald op *f* 697.50;"

De gedaagde werd daarop veroordeeld tot betaling van gemeld bedrag ter zake voorschreven.

De betrokken ontvanger had nevens dit vonnis de bij art. 115 I. M. bedoelde aanteekening gesteld: »vrij van de registratie op de minuut."

De inspecteur was echter van meening, dat de overgave en overneming der bedoelde voorwerpen tusschen den aftredenden en den optredenden huurder tegen betaling van eene door deskundigen bepaalde som, eene verkoop daarstelt van roerende zaken. Daar niet bleek van een geregistreerde akte van overdracht, stelde hij voor het recht wegens

8440. dien verkoop op de minuut van het vonnis te heffen.

De ontvanger verdedigde zijne meening met de opmerking dat aan het beding van overneming in de huurcontracten tusschen den verhuurder eenerzijds en de respectieve huurders anderzijds het karakter van schadeloosstelling zou moeten worden toegekend. Daargelaten, of de huurcontracten niet geregistreerd zijn en dus de vordering op een geregistreerden titel berust, kon naar zijne meening moeilijk aan koop en verkoop tusschen de huurders worden gedacht, indien men den feitelijken aard en de strekking van dit in huurcontracten veel voorkomend beding in het oog houdt. De verhuurder toch is in werkelijkheid eigenaar der goederen, heeft ze voor een deel zelf gesticht en aangelegd en kan daarop de bepaling van art. 659 B. W. doen gelden. De overneming door de huurders bestaat in een overneming in gebruik en genot gedurende den huurtijd.

Voor de meening des ontvangers werd voorts nog het volgende aangevoerd.

De bepaling bij het eerste huurcontract, dat de huurder verplicht is, de in het vonnis genoemde voorwerpen tegen vergoeding der waarde achter te laten, was een beding door den verhuurder voor zich zelven gemaakt; het was een voorwaarde van de verhuring (1). Bij het tweede huurcontract werd aan den nieuwen huurder de verplichting opgelegd, om gemelde zaken over te nemen tegen betaling van den taxatieprijs aan den eersten huurder. Dit vormt een beding ten behoeve van een derde, als

(1) Zie P. W. n°. 1429.

8440. bedoeld in art. 1353 B. W. Door de eenvoudige aanneming, die geschied is blijkens de werkelijke overgifte, verkreeg de eerste huurder eene actie tegen zijn opvolger (1). Aangezien de eisch alzoo niet gegrond is op eene door de huurders met elkander gesloten overeenkomst van koop en verkoop, kan geen titelrecht verschuldigd zijn.

Tot bestrijding van de meening des ontvangers werd herinnerd, dat, al berustte de vordering op de beide huurcontracten, dan nog het vonnis, waarin geen geregistreerde titel is genoemd, volgens de duidelijke woorden van art. 7 der wet van 22 Frimaire VII op de minuut aan de registratie zou onderworpen zijn. Dat de overgenomen goederen aan den verhuurder zouden toebehooren, werd niet aannemelijk geacht daar de aftredende huurder er *f* 967.50 voor ontvangt. Art. 659 B. W. geldt blijkens art. 1603 B. W. voor den huurder niet en zou bovendien in deze alle toepassing missen, daar niet de verhuurder maar de optredende huurder de goederen overneemt.

Volgens de huurcontracten is, zoo werd verder aangevoerd, de aftredende huurder verplicht, de goederen over te dragen, de optredende huurder om de goederen over te nemen. Van de eene zijde bestaat er dus een verplichting om te verkoopen, van de andere zijde om te koopen, doch er bestaat nog geen koopovereenkomst (2).

Komt een van beide partijen zijne verplichting

---

(1) Zie Opzoomer ad art. 1353 B. W. en Diephuis, dl. 10, bl. 430.

(2) Vgl. P. W. n°. 7758.

8440. niet na, dan kan hij wel tot schadevergoeding, maar niet tot levering of betaling van den koopprijs worden veroordeeld. Indien nu dit laatste toch is geschied, dan is zulks een gevolg daarvan, dat partijen aan hunne verplichting hebben voldaan en een koopovereenkomst hebben gesloten, tot welker uitvoering de kooper thans wordt veroordeeld. In het vonnis komen dan ook na de woorden »moest overnemen" voor, de woorden »en heeft overgenomen."

Ten aanzien van dit laatste betoog werd van een andere zijde nog het volgende aangevoerd.

De eenige vraag, die hier beantwoord moet worden, is: moest er tusschen den ouden en den nieuwen huurder nog een nieuwe overeenkomst worden gesloten omtrent de overneming der goederen? Veel zal voor de beantwoording dezer vraag afhangen van de bewoordingen, die in de huurcontracten zijn gebezigd. Indien echter, zooals in het vonnis is vermeld, de eerste huurder verplicht was, om de goederen *achter te laten*, dan zou daarin kunnen gezien worden een aanbod zijnerzijds om te verkoopen aan den verhuurder, of aan hem, die deze in zijn plaats zal stellen. Dit aanbod zou dan kunnen geacht worden bij het tweede huurcontract door den verhuurder te zijn aangenomen, met gelijktijdige in de plaatsstelling van den nieuwen huurder. Daarmede zoude dan de koopovereenkomst voltrokken zijn geweest. Zoo beschouwd zou de veroordeeling berusten op de beide huurcontracten en zou het van de omstandigheid, of deze geregistreerd zijn, afhangen of er titelrecht verschuldigd is (zie art. 48 der wet van 22 Frimaire VII).

Het Bestuur heeft het voorstel van den inspecteur

8440. goedgekeurd. Aan den eersten huurder is de verplichting opgelegd, zekere goederen aan zijn opvolger over te dragen en aan dezen om die goederen van zijn voorganger over te nemen. Werd bij akte aan die bedingen uitvoering gegeven, dan zou daarop zeer zeker het registratierecht van verkoop verschuldigd zijn. Voor zoodanige akte treedt nu het vonnis in de plaats. (*Res. van* 7 *November* 1893, *n*°. 5.)

8441. *Titelrecht. Vonnis, houdende veroordeeling tot betaling van zekere som als saldo van tusschen partijen bestaande handelsrelatiën.* Bij vonnis, den 10 October 1893 gewezen door de arrondissements-rechtbank te G. tusschen de firma T., reeders en kooplieden te S. als eischer en G., koopman te D., als gedaagde, werd laatstgemelde veroordeeld tot betaling van eene som van *f* 1313.72, zijnde het saldo, zoo luidde het vonnis, van tusschen partijen bestaande handelsrelatiën.

De minuut van dit vonnis was geregistreerd tegen een recht van 2 % over gemeld bedrag van *f* 1313.72 omdat met het oog op het beroep van eischers en gedaagde de uitdrukking »wegens handelsrelatiën" aanleiding geeft tot de meening, dat de veroordeeling haar oorzaak vond in koop en levering van handelsartikelen.

Men stelde voor om te doen teruggeven, hetgeen op de minuut van dit vonnis meer was geheven dan een vast recht van *f* 1.20. Waar toch niet blijkt, dat de veroordeeling strekt ter uitvoering eener overeenkomst van koop en verkoop, is ook het voor die overeenkomst vastgestelde recht niet verschuldigd. Uit de uitdrukking »wegens handelsrelatiën" kan, zoo werd verder aangevoerd, alleen

8441. worden afgeleid, dat de veroordeeling berust op overeenkomsten, den handel betreffende, en daar van geene speciale overeenkomsten blijkt, kan op de minuut van het vonnis niet meer dan *f* 1.20 worden geheven.

Het Bestuur heeft het voorstel tot teruggave op bovenstaande gronden goedgekeurd. (*Res. van* 4 *December* 1893, *n*°. 76.)

8442. AKTEN TENGEVOLGE VAN ANDERE OPGEMAAKT. *Inpandgeving van een polis van levensverzekering aan den verzekeraar*. Bij notariëele akte verklaarde A. een zekere som schuldig te zijn aan een levensverzekeringsmaatschappij en daarvoor aan deze in pand te geven een polis van verzekering, bij die maatschappij gesloten. In die akte kwam de volgende clausule voor: »de schuldenaar verklaarde »in pand te geven een polis van levensverzekering, »groot *f* 20.000, betaalbaar na twintig jaren, of bij »zijn vroeger overlijden, met genoemde maatschappij »gesloten den . . . . . onder nummer . . . ."

De vraag werd gedaan, of door die vermelding art. 42 der wet van 22 Frimaire VII overtreden was.

Voor eene ontkennende beantwoording dier vraag beriep men zich op de beslissing P. W. n°. 6213. Immers, zoo werd betoogd, wanneer effecten en onderhandsche schuldbekentenissen niet behoeven te worden geregistreerd, als de verkoop daarvan bij notarieele akte geconstateerd wordt, dan schijnt dit nog te minder noodig, indien een polis wordt in pand gegeven. In het eerste geval is de hoofdovereenkomst, de verkoop, geheel gegrond op de onderhandsche akte, terwijl in het tweede geval de

8442. inpandgeving van de polis slechts een accessoir is van de hoofdverbintenis, de schuldbekentenis.

Geschiedt de inpandgeving aan een derde, dan zal men op grond van de aangehaalde beslissing de bepaling van art. 42 zeker niet toepasselijk achten. Maar dan moet men ook in het onderwerpelijk geval tot dezelfde conclusie komen. De woorden van gemeld artikel geven toch tot het maken van een onderscheid tusschen deze beide gevallen geen aanleiding; want aannemende, dat er »en vertu" van de polis gehandeld zou zijn bij een inpandgeving aan den verzekeraar, dan zou evenzeer »en vertu" gehandeld zijn bij een inpandgeving der polis aan derden. Immers men kan »en vertu" van een akte handelen, zonder nog de echtheid van den inhoud te erkennen.

Het Bestuur heeft zich met die meening niet vereenigd, doch in het onderwerpelijk geval waarbij eene schuldvordering ten laste van de verzekeringmaatschappij aan die maatschappij zelve in pand werd gegeven, art. 42 toepasselijk geoordeeld. In zoodanig geval ziet immers de verzekerde in de akte, welke de inpandgeving der polis constateert, het bestaan dier polis en daarmede van de overeenkomst van verzekering erkend. Hierin ligt het verschil met het geval, behandeld bij de beslissing P. W. n⁰. 6213. Daarentegen komt het onderwerpelijk geval overeen met die, waarin bij eene notarieele akte van scheiding onderhandsche akten van schuldbekentenis ten bate of ten laste van sommige deelgenooten erkend of toebedeeld worden. (BARTSTRA, n⁰. 608, bl. 220 en 221; vgl. P. W. n⁰. 6003, bl. 269.) En nu moge het waar zijn, dat

8442. uit kracht van een akte kan worden gehandeld, zonder dat de echtheid van den inhoud wordt erkend, dit neemt niet weg, dat als dit laatste, zooals in het onderwerpelijk geval, wel geschiedt, er zeer zeker krachtens die akte wordt gehandeld. (*Miss. van* 7 *November* 1893, *n*°. 13 en 27 *December* 1893, *n*°. 41.)

8443. AUTEURSRECHT. *Toepassing der zegel- en registratiewetten op akten en stukken, voortvloeiende uit de wet van* 28 *Juni* 1881 (*Stbl. n*°. 124) *tot regeling van het auteursrecht. Verklaring, bedoeld in art.* 10 *dier wet.* Bij aanschrijving van den 10 Augustus 1893, n°. 23, is aan de ambtenaren der registratie en domeinen het volgende aangaande dit onderwerp te kennen gegeven:

»De vraag heeft zich voorgedaan, of, indien de »auteur, uitgever of drukker van een in afleveringen »verschijnend werk zich het auteursrecht daarvan »wenscht te verzekeren en een dier afleveringen, »welke zoowel van een omslagvel als van een titel»blad is voorzien, aan het Departement van Justitie »te dien einde moet worden ingezonden, de ver»klaring, bedoeld bij art. 10 der wet van den 28 »Augustus 1881 (*Stbl.* n°. 124) op het titelblad of »op het omslagvel moet worden gesteld en het een »of het ander met het oog daarop gezegeld en »geregistreerd moet worden. Volgens art. 17 der »gemelde wet wordt bij werken, die uit onder»scheidene afleveringen bestaan, de duur van het »auteursrecht voor elke aflevering afzonderlijk be»rekend. Het door het Departement van Justitie af »te geven bewijs van ontvangst betreft dus iedere

8443. »aflevering op zich zelve. Indien nu, zooals in den »regel het geval zal zijn, slechts uit den omslag »blijkt, dat men met een aflevering te doen heeft »en met welke, dan moet de bedoelde verklaring »ook op den omslag gesteld en deze te dien einde »gezegeld en geregistreerd worden.

»Het slot der aanschrijving van 4 Maart 1884, »n⁰. 6 (P. W. n⁰. 6997) behoort in dezen zin ver»staan te worden; zoodat, indien de vereischte »gegevens zoowel op het titelblad als op den omslag »mochten voorkomen, het hier gezegde zijne toe»passing mist."

Voorts is betrekkelijk ditzelfde onderwerp aan de ambtenaren nog gericht de aanschrijving van 16 November 1893, n⁰. 18, luidende als volgt:

»Vanwege het Departement van Justitie werd er »mijne aandacht op gevestigd, dat voor de toepas»sing der vrijstelling van zegel- en registratierecht, »verleend bij het Koninklijk Besluit van 30 October »1882, n⁰. 22, circ. n⁰. 1053 (1) voor de daarbij »bedoelde verklaring opgemaakt ter voldoening aan »de wet op het auteursrecht van den 28 Juni 1881 »(*Stbl.* n⁰. 124), de voorwaarde, sub *a* aldaar genoemd, »niet steeds door de ontvangers schijnt in het oog »te worden gehouden.

»Meermalen toch gebeurt het, dat aan gemeld »departement verklaringen worden ingezonden, die »op het ongezegelde titelblad of den ongezegelden »omslag zijn gesteld en gratis zijn geregistreerd, »hoewel de termijn van zes maanden sedert de »registratie tegen betaling van recht van een der-

(1) Vgl. P. W. n⁰. 6764.

8443. »gelijke gezegelde verklaring, gesteld op een vroeger »gedeelte van dezelfde uitgave, reeds verstreken is. »Blijkbaar was dus het bewijs van ontvangst waar- »uit blijkt, dat en wanneer de vroegere verklaring »tegen betaling van recht is geregistreerd niet aan »den ontvanger vertoond. Dit nu geeft herhaaldelijk »tot moeilijkheden aanleiding. Het door het depar- »tement van Justitie af te geven bewijs van ont- »vangst moet in het hiervoor bedoeld geval, als »zes maanden verstreken zijn sedert de afgifte van »een gezegeld en geregistreerd bewijs van ontvangst »op gezegeld papier gesteld en tegen recht worden »geregistreerd en veelal meenen dan partijen, op »een dwaalspoor gebracht, doordat de verklaring »ongezegeld en gratis geregistreerd was, dat de »daarvoor verschuldigde kosten ten onrechte van »hen worden gevraagd. Ten einde deze moeilijk- »heden in 't vervolg te voorkomen, wordt de aan- »dacht der ontvangers nogmaals gevestigd op dit »punt, waarop ook reeds bij de aanschrijving van »4 Maart 1884, n°. 6, opgenomen in P. W. n°. 6997, »is gewezen.

»Ook de vraag wat moet worden verstaan onder »het *titelblad*, waarop de in art. 10 van gemelde »wet bedoelde verklaring moet worden gesteld, »wordt niet altijd juist beantwoord. Meermalen »althans kwam die verklaring voor op het eerste »blad, al is daarop alleen de naam van het werk »gedrukt (den zoogenaamden »Franschen" titel). »Dit is in strijd met het doel, waarmede die ver- »klaring wordt opgemaakt in verband met het »daarvan uit te reiken bewijs van ontvangst, waarin »in zoodanig geval ook alleen de naam van het

8443. »werk zou kunnen worden vermeld. Die verklaring »behoort te worden gesteld op het blad, waarop »alle bizonderheden omtrent de uitgave van het »werk voorkomen en waarop dus niet alleen de »naam van het werk, maar ook die des schrijvers, »van den uitgever, enz. vermeld zijn. (Zie ook de »gesteendrukte aanschrijving van 10 Aug. jl., n°. 23.)"

B.

8444. BELASTINGEN. *Expeditie van een vonnis, houdende veroordeeling van twee personen wegens frauduleusen invoer van zout, gelijktijdig gepleegd. Meerheid van recht?* Bij vonnis der arrondissements-rechtbank te B. werden twee personen tot verschillende straffen veroordeeld wegens frauduleusen invoer van zout, de een van 45, de ander van 27 KG., door hen te zamen en in vereeniging gepleegd. Op de expeditie van dat vonnis hief de betrokken ontvanger één (in debet gesteld) recht van *f* 1.20. De juistheid van deze heffing werd betwijfeld en de toepasselijkheid van de meerheid van recht op de volgende wijze betoogd. Naar de leer, uiteengezet in de decisiën P. W. nos. 3490, 4423 en 7628 zijn op *processen-verbaal* wegens overtredingen in zake accijns, zoovele rechten schuldig als daarbij verschillende op zich zelf staande overtredingen worden geconstateerd ten laste van bekende personen en hangt de meerheid van rechten, te heffen op *expeditiën van vonnissen* af van het aantal zaken, waarin uitspraak is gedaan. In het onderwerpelijk geval wordt in twee zaken recht gesproken en wel 1°. tegen den eersten beklaagde wegens het vervoer

8444. van 45 KG. en 2°. tegen den tweeden beklaagd wegens het vervoer van 27 KG. zout. Beide personen worden tot verschillende straffen veroordeeld zoodat twee rechten verschuldigd zijn.

Een ander der omtrent deze zaak gehoorde ambtenaren kon zich met het vorenstaande niet vereenigen. De beklaagden zijn veroordeeld, zoo zeide hij, op grond van frauduleus vervoer van zout, blijkens het proces-verbaal der ambtenaren bij 's Rijks belastingen, door hen te zamen en in vereeniging ondernomen. Dat nu de een toevallig 45 en de ander 27 KG. droeg, heeft wel de mate der aan hen opgelegde straf bepaald, doch brengt geenszins mede, dat in het onderhavige vonnis twee zaken zouden zijn berecht. Tegen deze opvatting pleit ook de terminologie van het vonnis, waarin o. a. voorkomt: »Gehoord den adjunct-Rijksadvocaat *in* zijne voordracht *der zaak*", »dat het vervoer is gepleegd door hen te zamen en in vereeniging", »dat het ten laste gelegde *feit* is bewezen", »dat dit *feit* moet worden gequalificeerd enz." Uit dit alles volgt, dat er slechts één zaak is berecht *en* dat er derhalve slechts één recht verschuldigd is.

Het Bestuur heeft mede de heffing des ontvangers gehandhaafd en wel op grond van art. 141 in verband met art. 88, 1°, van het Wetboek van Strafvordering, bij welk laatste artikel wordt bepaald, dat strafbare feiten worden geacht samenhangende te zijn, wanneer zij zijn begaan door verscheidene personen gelijktijdig. (*Res. van* 6 *Juli* 1893, *n°*. 10.)

H.

8445. **HYPOTHEKEN.** *Titels van aankomst. Publieke verkoop waarbij de verklaring, bedoeld bij art.* 8 *der wet van* 16 *Juni* 1832 (*Stbl. n⁰.* 29), *alleen door den verkooper is afgelegd.* In eene akte, houdende publieke toewijzing van onroerend goed, verleden voor den notaris O. te E. den 1 December 1891, kwam na de omschrijving der verkochte perceelen het volgende voor: »van welke goederen volgens des com»parants verklaring geen titels van aankomst of »eigendomsbewijzen bestaan, noch overschrijvingen »ten kantore van hypotheken hebben plaats gehad, »voor zooverre hem bekend is." Overigens kwam in de akte omtrent titels van aankomst en overschrijving in de registers der hypotheken niets voor. Op grond, dat art. 8 der wet van 16 Juni 1832 (*Stbl.* n⁰. 29) de daarbedoelde negatieve verklaring vordert van partijen en deze hier slechts was uitgegaan van één der partijen, den verkooper, achtte men gemeld wetsartikel overtreden en stelde men voor van den notaris te doen invorderen twee boeten van *f* 7.50 (1).

Tegen dit voorstel werd het volgende aangevoerd. Is het in het algemeen steeds alleen de verkooper, die omtrent zijne eigendomsbewijzen met zekerheid iets kan verklaren, bij publieke verkoopingen vooral is het natuurlijk, dat die verklaring van den verkooper uitgaat. Dat ook de wet geen waarde hecht aan de verklaring des koopers, volgt uit de uitzondering, die zij maakt voor gerechtelijke toewij-

(1) Vgl. Bartstra, n⁰. 662, Vroom, 3e druk, n⁰. 328.

8445. zingen. Immers deze uitzondering wordt gemotiveerd door aan te voeren, dat de verkooper alsdan veelal in de onmogelijkheid verkeert om de gevorderde opgaven te doen. Het gebruik der woorden »zullen partijen" dwingt niet noodwendig tot eene uitlegging in tegenovergestelden zin, die ook uit overwegingen van billijkheid geene aanbeveling verdient.

Het Bestuur heeft in het bovenstaande aanleiding gevonden om, onder verwijzing naar de beslissing P. W. n°. 7002, machtiging te verleenen om de invordering der boeten achterwege te laten. (*Res. van* 7 *December* 1892, *n°*. 30 en *van* 4 *October* 1893, *n°*. 22.)

8446. *Verkoop van onroerend goed door den blooten eigenaar en den vruchtgebruiker te zamen voor één prijs. Toepassing van art.* 8 *der Wet van* 16 *Juni* 1832 (*Stbl. n°*. 29) *ten aanzien van het vruchtgebruik*. A., bloote eigenaar, en B. vruchtgebruikster van de perceelen der gemeente L., sectie B, nummer 442 en 443, verklaarden bij akte, den 3 November 1893 ten overstaan van den notaris F. te L. verleden, die perceelen voor eene som van *f* 1200 te verkoopen en in vollen vrijen eigendom over te dragen aan D., die genoemde perceelen verklaarde in koop aan te nemen.

»Voorschreven onroerende goederen", luidde de akte, »zijn den comparant A. aangekomen bij akte »van transport, verleden voor den notaris F. te L. »den 19 Mei 1874, overgeschreven ten hypotheek»kantore te H. den 29 Mei daaraanvolgende in deel »757, nummer 84."

Ten aanzien van het vruchtgebruik ontbraken de opgaven en de negatieve verklaring, bedoeld bij

8446. art. 8 der wet van 16 Juni 1832 (*Stbl.* nº. 29). Op dien grond vorderde de betrokken ontvanger van den notaris twee bij gemeld artikel bedreigde boeten elk van *f* 7.50.

De notaris achtte die vordering ongegrond en opperde daartegen de volgende bezwaren.

Bij de onderwerpelijke akte is sprake, noch van vestiging, noch van afstand, noch van overdracht van vruchtgebruik. B. behoudt, ook na de overschrijving der akte, haar zakelijk recht van vruchtgebruik; de kooper verkrijgt niets meer dan het persoonlijk, roerend recht, om het vruchtgebruik van B. uit te oefenen, in hare plaats de vruchten te trekken, zoodat in dit geval alle denkbeeld van overgang van eenig zakelijk recht vervalt en in dit opzicht overschrijving der akte, vermelding van titels van aankomst en vroegere overschrijving onnoodig is.

Dat B. het vruchtgebruik der onroerende goederen behoudt, volgt uit art. 819, in verband met art. 854 B. W., volgens welke het recht van vruchtgebruik door den vruchtgebruiker niet aan een ander *kan* worden overgedragen. Evenmin is hier sprake van afstand van vruchtgebruik ten behoeve van den eigenaar volgens art. 854, 4º. B. W.

Het doel der akte is den kooper *praktisch* den vollen eigendom te verschaffen, iets wat ze *rechtens* niet kan doen. Om dit laatste te bereiken, zou de vruchtgebruikster eerst afstand hebben moeten doen van haar vruchtgebruik ten behoeve van den eigenaar A. Nadat deze handeling haar beslag had gekregen, zou deze laatste zijn nu onbeperkt recht van eigendom aan D. hebben kunnen overdragen.

8446. De uitdrukking in de akte, dat »B. als vrucht»gebruikster verklaart te verkoopen en in vollen »vrijen eigendom over te dragen het haar toebe»hoorend vruchtgebruik der onroerende goederen" kan geene andere beteekenis hebben, dan dat zij den kooper al datgene wil verschaffen, waartoe zij in staat is. En meer dan de *uitoefening* van haar recht *kan* zij hem niet, althans rechtstreeks niet bezorgen.

De ontvanger verdedigde de juistheid zijner vordering met de opmerking dat partijen in de akte hebben verklaard overtedragen den *vollen vrijen* eigendom, waaronder het vruchtgebruik dus is begrepen, zoodat die akte wel degelijk overdracht van vruchtgebruik constateert. De bewering van den notaris, dat het zakelijk recht van vruchtgebruik niet kan worden overgedragen, daargelaten wat daartegen op goede gronden zou kunnen worden aangevoerd, is, zoo meende de ontvanger, van weinig gewicht, nu art. 807 B. W. uitdrukkelijk zegt, dat de titel van vruchtgebruik van een onroerend goed in de openbare daartoe bestemde registers moet worden overgeschreven (1).

Het Bestuur heeft zich met de meening des ontvangers, die ook door den betrokken inspecteur en directeur werd gedeeld, vereenigd. Art. 17 der wet van 16 Juni 1832 (*Stbl.* n°. 29) toch onderwerpt de akten »houdende overgang in vruchtgebruik" aan de overschrijving. Wat er nu ook moge zijn van de beteekenis, die volgens burgerlijk recht aan die uitdrukking moet worden toegekend, zeker is

---

(1) Vgl. Bartstra, n°. 658.

8446. het, dat akten als de onderwerpelijke, ook wat het vruchtgebruik aangaat, vallen onder de bepaling van gemeld art. 17 en dat daarop dus ook art. 8 van genoemde wet toepasselijk is. (*Miss. van* 29 *November* 1893, *n*°. 60.)

K.

8447. KADASTER. *Kennisgevingen van hermetingen van Staatseigendommen.* Ten einde te bevorderen dat de kennisgevingen omtrent hermeting van Staatseigendommen zoo spoedig mogelijk in handen komen van den ambtenaar of de administratie met het beheer van die eigendommen belast, zijn de bewaarders uitgenoodigd op die kennisgevingen aan te teekenen den ambtenaar of de administratie aan wien de kennisgeving moet worden verzonden in dezer voege: »te zenden aan . . . . . .” en daarbij naar de onderscheiding in art. 107 I. K. voorkomende in te vullen voor die betreffende:

gewone domeinen: »den ontvanger der registratie en domeinen”;

Staatsspoorwegen: »het departement van waterstaat, handel en nijverheid”;

waterstaat: »het departement van waterstaat, handel en nijverheid”;

invoerrechten en accijnsen: »het departement van financiën”;

posterijen en telegrafie: »het departement van waterstaat, handel en nijverheid”;

hypotheken en kadaster: »het departement van financiën”;

justitie; »het departement van justitie”;

8447. onderwijs: »het departement van binnenlandsche zaken".

Met de bulletins bedoeld in art. 168 I. K. behoort op dezelfde wijze te worden gehandeld. (*Brief van* 9 *Februari* 1894, *n*°. 29.)

8448. *Materieel voor de vernieuwing van kadastrale registers bij de gemeentebesturen berustend.* Ten einde de gemeentebesturen eenigszins te gemoet te komen in de kosten van vernieuwing der kadastrale stukken tot hun archief behoorende, wordt het materieel voor de nieuwe registers in 't vervolg kosteloos verstrekt. (*Brief van* 9 *Februari* 1894, *n*°. 27.)

N.

8449. NOTARISSEN. *Opdracht door den hypothecairen schuldeischer aan een notaris om het verbonden onroerend goed te verkoopen en een zeker aantal percenten voor onkosten te bedingen. De notaris is daardoor, als gesubstitueerd lasthebber, rechtstreeks aan den schuldenaar rekening en verantwoording dier percenten schuldig.* Het vonnis door de rechtbank te *Roermond* den 12 Mei 1893 gewezen (1), is bevestigd bij arrest van het gerechtshof te 's Hertogenbosch dd. 28 November 1893 van den volgenden inhoud.

»Het Hof enz.,

»Gehoord partijen;

»Gezien de stukken;

»Ten aanzien der feiten, van de zaak en der »gedingvoering in eersten aanleg zich gedragende »aan hetgeen daaromtrent voorkomt in het beroepen

(1) Vgl. P. W. n°. 8378.

8449. »vonnis der Arrond.-Rechtbank te Roermond van »12 Mei 1893 en voorts:

»*Overwegende* dat de eischers den notaris L. te »Roermond tot het doen van rekening en verant»woording hebben gedagvaard, daarbij en daarna »stellende: dat het gesticht »het gasthuis der stad »Nijmegen", aan nu wijlen J. R. M., den auteur »der eischers en der gedaagden sub 2°, 3° en 4° »blijkens notarieele akte had ter leen verstrekt eene »hoofdsom van *f* 60 000, met hypotheekstelling op »het landgoed »Overen" te St. Odilienberg en met »onherroepelijke machtiging op dat gesticht om het »verhypothekeerde goed in de bij de akte voorziene »gevallen in het openbaar te doen verkoopen; dat »de gedaagde notaris L. dien openbaren verkoop »heeft bewerkstelligd op den 19 Dec. 1889 voor eene »som van *f* 80 500, welke door den kooper aan »voormeld gesticht is uitbetaald; dat hij daarna »*f* 17 250 aan de rechtverkrijgenden van J. R. M. »heeft uitgekeerd; dat art. 5 der veilconditiën luidde: »»voorts is de kooper gehouden comptant of binnen »»de 3 dagen na heden aan mij notaris ten mijnen »»kantore te voldoen 10 pct. van den koopprijs, »»om daaruit te dekken, alle kosten hoe ook »»genaamd op dezen verkoop vallende"; dat ter »uitvoering van dat beding de gedagvaarde notaris »van den kooper op 23 Dec. 1889 heeft ontvangen »*f* 8050, en deze die som tot dusverre nog niet »heeft verantwoord, ook niet aan de eischers en »de mede gedaagden, hoewel hij tot dit laatste »behoorlijk bij deurwaardersexploit was gesommeerd;

»*O.* dat de notaris L. deze feiten niet heeft tegen»gesproken, maar heeft volgehouden, dat hij jegens

8449. »de eischers en zijne mede-gedaagden niet reken»plichtig is, daar hij alleen met »het gasthuis der »stad Nijmegen" te maken heeft en dat de eischers, »indien zij rekening der 10 pct. van de koopsom »verlangen, waartoe zij recht hebben, laatstgenoemd »gesticht behooren aan te spreken;

»*O.* dat het beroepen vonnis den notaris L. tot »het doen van rekening en verantwoording jegens »de eischers en gedaagden M. heeft veroordeeld, »op grond, dat hij was de gesubstitueerde van den »lasthebber en als zoodanig krachtens art. 1840 »B. W. onmiddellijk aansprakelijk door de recht»verkrijgenden van den lastgever, namelijk J. R. M., »die de onherroepelijke volmacht van art. 1223 »B. W. aan »het gasthuis te Nijmegen" verstrekt »heeft;

»*O.* dat de tot het doen van rekening veroordeelde »notaris, zich tegen bovenbedoeld vonnis in hooger »beroep voor dit Hof heeft voorzien, met dagvaar»ding der oorspronkelijke eischers, in hooger beroep »vertegenwoordigd door den procureur R., en zijne »oorspronkelijke mede-gedaagden, in hooger beroep »vertegenwoordigd door den procureur Mr. Baron v. H.;

»*O.* dat de app. als grieven tegen het vonnis heeft »aangevoerd, dat de hypothecaire crediteur, krach»tens art. 1223 B. W. optredende, is procurator in »rem suam en zijne betrekking tot den hypothe»cairen debiteur niet beheerscht wordt, door de »voorschriften van den 17en Titel van het 3e Bock »van het B. W., terwijl, al neemt men die rechts»betrekking aan, dan nog art. 1840 niet toepasselijk »is, omdat de kosten op den verkoop vallende, »blijkens art. 1223 B. W., eene inschuld zijn van

8449. »den hypothecairen crediteur, laatstgenoemde zich »persoonlijk en niet als gemachtigde voor die kosten, »jegens den notaris heeft verbonden, welke laatste »dus ook niet kan zijn de gesubstitueerde van den »onherroepelijk gemachtigden schuldeischer, con»cludeerende de app. tot vernietiging van het vonnis, »tot ontzegging der vordering als ongegrond, en »tot veroordeeling der geintimeerden, oorspronkelijk »eischers in de kosten van beide instantien, met »uitzondering van de kosten van eersten aanleg, »welke ten laste der defaillanten bij het vonnis »*a quo* zijn gesteld;

»*O.* dat bovenvermelde conclusie van den app. is »bestreden door de partij, vertegenwoordigd door »den procureur Mr. R., die de juistheid der gegeven »beslissing heeft volgehouden, en tot bevestiging »van het vonnis, met veroordeeling van den app. »in de kosten van het hooger beroep, heeft gecon»cludeerd, terwijl de geintimeerden, vertegenwoor»digd door den procureur Mr. Baron v. H., zich in »het geschil niet hebben gemengd;

»*O.* dat voormelde geschilvoerende partijen de »zaak hebben bepleit en daarna ter beslissing aan »het Hof overgegeven;

»In rechten:

»*O.* dat de hierboven vermelde, doòr de eischers »als grondslag hunner vordering gestelde feiten »onbetwist zijn en dus als ten processe vaststaande »aangenomen behooren te worden;

»*O.* dat het beding van art. 5 der veilconditien »met goedkeuring van den hypothecairen crediteur »gemaakt is ten einde te gelden tusschen den notaris »en den eventueelen kooper, opdat aan den notaris

8449. »uit het te verstrekken tiende deel van den koop»prijs de dadelijke betaling van zijn salaris en van »zijne voorschotten zoude zijn verzekerd en opdat »deze betaling zoude geschieden door de partij, die »daartoe krachtens art. 1502 B. W. verplicht is;

»*O.* dat dit beding afwijkt van art. 1223 B. W., »krachtens welk art. de hypothecaire crediteur zich »ook voor de kosten verhaalt op den koopprijs en »te dien aanzien verantwoording verschuldigd is »aan den hypothecairen debiteur, doch dat het »wettelijk voorschrift van art. 1223 B. W. niet is »van openbare orde, zoodat het aan partijen vrij»staat, om behoudens de rechten van den hypothe»cairen debiteur, eene regeling, als in art. 5 is »vervat, te treffen, daargelaten dat de notaris L., »die bij deze regeling zelf partij was, zich nu »daaraan niet op grond van art. 1223 vermag te »onttrekken;

»*O.* dat toen de openbare verkooping van het »landgoed »Overen" tot uitkomst had, dat de eigen»lijke koopprijs, welke in handen van den hypothe»cairen crediteur moest worden uitbetaald, het aan »hem in hoofdsom en renten verschuldigde verre »overtrof, de notaris L. de 10 pct. van den koop»prijs, welk mede deel uitmaakten van de opbrengst, »zooals de Rechtbank zeer juist beslist heeft, zonder »dat daartegen eene der partijen in hooger beroep »is ingekomen, ontving in de eerste plaats voor zich »zelven en in de tweede plaats ten einde deze te »bewaren en uit te keeren aan den hypothecairen »debiteur, of diens rechtverkrijgenden, nadat hij »zijn verhaal zal hebben uitgeoefend;

»*O.* dat de bedoeling van de belangen van den

8449. »hypothecairen debiteur waar te nemen ook hieruit »blijkt, dat ten processe vaststaat, dat de notaris »2 jaren vóór dit proces de *f* 8050, van den kooper »ontvangen heeft en ze onder zich heeft gehouden, »zonder zich om den hypothecairen crediteur te »bekommeren, terwijl van een voornemen om zich »de geheele som toe te eigenen bij den notaris geen »sprake kan zijn, omdat hij dit niet heeft bedongen »en hij, wat zijn loon betreft, de grenzen door de »wet gesteld niet vermag te overschrijden;

»*O.* dat de hypothecaire debiteur geen partij is »geweest bij de tot standkoming van het beding »van art. 5, dit beding niet ten zijnen behoeve »gemaakt is, en dat blijkens het hierboven over»wogene elke latere contractueele band, tusschen »hem en den notaris ontbreekt, zoodat nu de notaris »vrijwillig zijne belangen heeft waargenomen, hij dit »deed als negotiorum gestor en hij op dien grond »de gevorderde rekening en verantwoording af te »leggen heeft;

»*O* dat alzoo de vordering gegrond is en het »vonnis, ofschoon op andere gronden, behoort te »worden bevestigd;

»Rechtdoende enz.;

»Verleent akte, waarvan akte is gevraagd;

»Bevestigt het beroepen vonnis;

»Veroordeelt enz."

8450. *Openbare verkooping van een apotheek. Toepassing van art.* 29 *der wet van* 1 *Juni* 1865 (*Stbl. n*°. 61). *Beteekenis van het woord »apotheek". Voorschriften door den ambtenaar belast met het houden der verkooping in acht te nemen.* Arrest van den Hoogen Raad dd. 4 Dec. 1893 luidende:

8450. »De Hooge Raad enz.,

Gelet op het middel van cassatie, door den req. »voorgesteld bij memorie:

»Schending en verkeerde toepassing van art. 29 »der wet van 1 Juni 1865 (*Stbl.* n°. 61), door te »beslissen:

»*a.* dat de openbare verkoop van geneesmiddelen »of vergiftige zelfstandigheden, behoorende tot de »geneesmiddelen van een geneeskundige, krachtens »art. 9 der wet van 1 Juni 1865 (*Stbl.* n°. 61) be»voegd tot het afleveren van geneesmiddelen, zou »zijn de openbare verkoop van eene apotheek;

»*b.* dat de ambtenaar, door de erfgenamen van »den tot het afleveren van geneesmiddelen bevoeg»den geneeskundige belast met de leiding van den »openbaren verkoop van enkele geneesmiddelen ot »vergiftige zelfstandigheden, strafrechtelijk de ver»antwoordelijke persoon is voor de niet opvolging »van de voorschriften van art. 29, al. 1 en 2, der »wet van 1 Juni 1865 (*Stbl.* n°. 61);

»Ten aanzien van het eerste gedeelte van het »middel:

»*Overwegende* dat al behoeft de verzameling van »geneesmiddelen van den geneeskundige, tot het »leveren van geneesmiddelen bevoegd, de uitge»breidheid niet te hebben, welke aan de apothekers »voor hunne verzameling van geneesmiddelen is »voorgeschreven, ook *zijne* verzameling in de artt. »4, 22 en 23 der wet van 1 Juni 1865 (*Stbl.* n°. 61) »uitdrukkelijk apotheek wordt genoemd en ook »bedoeld wordt in § 4 dier wet, waarvan het op»schrift luidt: »Van het toezigt op de apotheken", »waaronder, blijkens art. 28, die van de genees-

8450. »kundigen, tot het leveren van geneesmiddelen »bevoegd, zijn begrepen, en dat dus hetzelfde »woord in art. 29 dier wet niet is te beperken, »vermits geen reden denkbaar is, waarom het voor»schrift van dit artikel minder noodig zou zijn ten »aanzien van hetgeen van een geneeskundige, tot »het leveren van geneesmiddelen bevoegd, afkomstig »is, dan ten aanzien van het van een apotheker »afkomstige;

»*O.* dat hiertegen niet afdoet de door den req. »ingeroepen omstandigheid, dat art. 21 der voor»melde wet, onderscheidene bepalingen daarvan »toepasselijk verklarende op geneeskundigen, tot het »afleveren van geneesmiddelen bevoegd, hieronder »niet noemt art. 29 dier wet, vermits dit artikel »slechts een voorschrift bevat voor *openbare* ver»koopingen, die evenmin door apothekers als door »zoodanige geneeskundigen worden gehouden;

»En ten aanzien van het tweede gedeelte van het »middel:

»*O.* dat, terwijl, volgens de wet, uitsluitend »notarissen, griffiers en deurwaarders tot het houden »van de hier bedoelde openbare verkoopingen be»voegd zijn, hieruit volgt, dat op hen rust de plicht »te zorgen dat die verkoopingen zonder wetsover»treding plaats hebben;

»*O.* dat dus, nu in voormeld art. 29 geene afwij»king van dit beginsel wordt uitgesproken, zoodanig »ambtenaar, die met de verkooping belast is, ook, »blijkens de redactie van het artikel, heeft te zorgen »voor de voorafgaande kennisgeving, bij dit artikel »bedoeld en heeft toe te zien, dat niet aan volgens »dit artikel onbevoegden worde verkocht;

8450. »*O.* dat de req. nu wel beroep heeft gedaan op »art. 63 der wet van 18 Sept. 1852 (*Stbl.* n°. 178), »maar dat het uitdrukkelijk daarbij aan den ambte-»naar opleggen van verplichtingen met opzicht tot »voorgenomen openbaren verkoop van gouden en »en zilveren werken niet mag worden afgeleid, dat »waar, gelijk in voormelde wet van 1865, den ver-»koopenden ambtenaar zoodanige verplichting niet »uitdrukkelijk en met zoovele woorden, wordt op-»gelegd, de verplichting niet uit den aard van zijn »ambt en van het bij de wet geregelde onderwerp »zou kunnen volgen;

»*O.* dat dus het cassatiemiddel in zijne beide »deelen is ongegrond;

»Gezien art. 370 Strafvord.;

»Verwerpt het gedaan beroep in cassatie en ver-»oordeelt den req. in de kosten daarop gevallen."

Aan dit arrest ging vooraf de conclusie van den advocaat-generaal VAN MAANEN van den volgenden inhoud.

»*Edel Hoog Achtbare Heeren!* De req. van cassatie »heeft terecht gestaan en is veroordeeld wegens het »op 30 Mei 1892 te Arum in het openbaar ver-»koopen van eene apotheek, zonder van dien ver-»koop, ten minste 5 dagen te voren schriftelijk »kennis gegeven te hebben aan den Inspecteur van »het Geneeskundig Staatstoezicht in de provinciën »Friesland en Groningen en alstoen daarbij vergif-»tige zelfstandigheden te verkoopen aan twee per-»sonen, die noch apothecars, noch geneeskundigen, »bevoegd tot afleveren van geneesmiddelen, noch »veeartsen waren.

»Tegen die uitspraak is als middel van cassatie

8450. »aangevoerd: Schending en verkeerde toepassing »van art. 29 der wet van 1 Juni 1865 (*Stbl.* n°. 61) »door te beslissen:

»1°. dat de openbare verkoop van geneesmiddelen »of vergiftige zelfstandigheden behoorende tot de »geneesmiddelen van een geneeskundige, bevoegd »tot het afleveren van geneesmiddelen, zou zijn de »openbare verkoop van een apotheek;

»2°. dat de ambtenaar, door de erfgenamen van »den geneeskundige bevoegd tot het afleveren van »geneesmiddelen, belast met de leiding van den »openbaren verkoop van enkele geneesmiddelen of »vergiftige zelfstandigheden, de strafrechtelijk ver»antwoordelijke persoon is voor de niet opvolging »van de voorschriften van art. 29, al. 2 der wet »van 1 Juni 1865 (*Stbl.* n°. 61).

»Tot staving van het eerste deel van het middel »moet dienen, dat de geneeskundige, omschreven »in art. 9 der wet van 1 Juni 1865 (*Stbl.* n°. 60) »geen apothecar wordt en zijne verzameling van »geneesmiddelen geen apotheek wordt;

»dat art. 4, al. 3 der wet op de artsenijbereidkunst »wel spreekt van eenen apotheekhoudenden genees»kundige, maar dat zulks eene min juiste uitdruk»king is, welke niet te niet doet het feit, dat de »wet steeds apothecars stelt tegenover geneeskun»digen, b.v. in artt. 13, 21 en 29; zijnde bij art. 21 »ook art. 29 niet toepasselijk verklaard op genees»kundigen in art. 9 voormeld bedoeld.

»Te dien aanzien: laatstgenoemde geneeskundigen »houden wel degelijk een apotheek, die evenzeer »als die van gewone apothecars, aan geneeskundig »toezicht is onderworpen, al moge er ten aanzien

8450. »van de geneesmiddelen die voorhanden moeten »zijn, eenig onderscheid bestaan; daarom is de »uitdrukking apotheekhoudende geneeskundige in »art. 4 volkomen juist.

Nu staan de geneeskundigen wel in de wet naast »de apothecars, maar dat zijn in de genoemde »artikelen de *niet* apotheekhoudende geneeskun»digen.

»Art. 13, houdende voorschriften omtrent de »aflevering van vergiften is bij art. 21 van toepas»sing verklaard op den apotheekhoudenden genees»kundige, waaruit wel volgt, dat deze geen apothe»car is, maar niet dat hij geen apotheek houdt.

»Dat art. 29 eindelijk niet in art. 21 is opge»nomen, spreekt van zelf, omdat art. 29 spreekt »van »in het openbaar verkoopen" en zoo min een »geneeskundige als een apothecar openbare ver»koopingen houdt, zulks behoort tot den werkkring »van notarissen en deurwaarders.

»De bij het tweede gedeelte van het middel »gevoerde bewering is deze, dat niet de notaris »ten overstaan van wien de verkooping wordt ge»houden, maar degene op wiens last hij verkoopt, »aansprakelijk is voor de naleving van gezegd wets»voorschrift, omdat deze beslist over de gunning »of inhouding van de te veilen geneesmiddelen en »er geen wetsbepaling is, die den notaris verant»woordelijk stelt zooals art. 63 der wet van 18 Sept. »1852 (*Stbl.* n°. 178).

»Bij gezegd artikel wordt verantwoordelijk gesteld »degene te wiens overstaan gouden en zilveren »voorwerpen worden verkocht, maar daaruit volgt »niet, dat, waar de wet van 1865 daarover zwijgt,

8450. »niet de notaris, maar degene die hem laat ver-
»koopen, aansprakelijk zou zijn.

»De beslissing daarover liet de wetgever aan de »praktijk over (1).

»Als algemeen beginsel nu mag worden aange»nomen, dat de ambtenaar, die een verkooping »houdt, voor de naleving van alle daarbij in acht »te nemen formaliteiten en wetsvoorschriften heeft »te zorgen; de hem opgedragen last sluit dat van »zelf in zich.

»Terecht motiveert het vonnis *a quo* aldus, dat »niemand buiten de daartoe bevoegd verklaarde »ambtenaren den openbaren verkoop van roerende »goederen mag houden.

»De beslissing van den EVENTUEEL bij den verkoop »tegenwoordigen eigenaar over de gunning van het »geveilde, betreft alleen den koopprijs, niet den »persoon aan wien mag worden verkocht.

»Eindelijk is terecht beslist, dat uit het afstemmen »van het amendement, om den verkoopenden ambte»naar expresselijk aansprakelijk te stellen (waarover »niet is beraadslaagd) niet volgt, dat voor de niet »naleving van dit wetsvoorschrift verantwoordelijk »zou zijn degene die den verkoop opdraagt (2).

»Ik concludeer tot verwerping van het beroep »met veroordeeling van den req. in de kosten."

8451. *Toepasselijkheid van art.* 22 *der wet op het notarisambt.* Overeenkomstig de beslissing P. W. n°. 6397 is ontkennend geantwoord op de vraag, of een akte van borgtocht voor het beheer van een rekenplichtig

(1) OPWIJRDA, *Geneeskundige wetten*, bl. 692.
(2) OPWIJRDA, l.l., bl. 691.

8451. ambtenaar kon worden verleden voor een notaris die een aangehuwde oom was van den rekenplichtige (1). (*Brief van 4 September* 1893, *n*º. 32.)

R.

8452. REGISTRATIE. *Comptabiliteit. Maandstaat van December.* Aan de Directeuren der registratie en domeinen is de volgende aanschrijving gericht.

»Ik verzoek UEdG. te beginnen met Januari a.s. »en vervolgens ieder jaar, den maandstaat van »December *zoo spoedig mogelijk*, in elk geval niet »na den termijn gesteld in art. 298 I. C. aan mijn »Departement in te zenden. De voorloopige opgave «(formulier nº. 135) zal buitendien uiterlijk den »7den behooren te worden verzonden.

»Niet alle Directeuren maken in deze opgaven »melding van de teruggaven en ontheffingen in »zake de vermogensbelasting of geven daarvan het »juiste bedrag op; daarom wensch ik er uwe aan»dacht op te vestigen, dat, even als zulks geschiedt »ten aanzien van de andere in dat formulier be»doelde ontvangsten, ook voor de vermogensbelasting »de drie kolommen (hoofdsom, teruggave, restant) »behooren te worden ingevuld.

»Aangezien ik er bijzonderen prijs op stel dat »deze opgaven nauwkeurig worden ingevuld, ver»zoek ik UEdG. bij de invulling de meeste zorg in »acht te nemen." (*Aanschrijving van 30 December* 1893, *n*º. 161.)

---

(1) Vgl. ook P. W. nº. 8299.

8453. *Comptabiliteit. Machtigingen tot uitbetaling en in uitgaafbrenging.* Op de staten n°. 146 (vergoeding voor klerkenloonen aan inspecteurs), de quitantien wegens vergoeding van bureaukosten aan secretarissen der raden van beroep voor de vermogensbelasting en in het algemeen op alle betalingstukken, waartoe machtiging tot uitbetaling en in uitgaafbrenging is verleend, behoort die machtiging daarop te worden aangehaald. (*Aanschrijving van* 11 *December* 1893, *n*°. 56).

8454. *Comptabiliteit. Vermogensbelasting. Kleine uitgaven.* De kleine uitgaven in zake de vermogensbelasting als kosten van plaatsing der bussen, afschriften van kohieren, rondbrengen der aanslagbiljetten, advertentien enz., behooren bij *afzonderlijken* staat n°. 130, overeenkomstig art. 177 I. C., te worden in uitgaaf gebracht. Op deze staten n°. 130 zijn de artikelen 178 en 179 I. C. van toepassing. (*Brieven van* 10 *October* 1893, *n*°. 63 en 26 *Januari* 1894, *n*°. 83.)

8455. *Comptabiliteit. Vermogensbelasting. Verschotten van voorzitters, leden en secretarissen van de raden van beroep.* De verschotten van de voorzitters, leden en secretarissen van de raden van beroep voor de vermogensbelasting kunnen door de ontvangers der successierechten, waaronder die raden ressorteeren, tegen behoorlijke quitantie, uitbetaald en bij staat n°. 130 in uitgaaf gebracht worden. (*Brieven van* 17 *en* 28 *October* 1893, *n*°. 16 *en* 87.)

8456. *Comptabiliteit. Voldaanteekeningen met potlood.* De vraag werd gedaan of met een met potlood gestelde voldaanteekening genoegen kan worden genomen. Die vraag werd ontkennend beantwoord. Dat een met potlood geschreven of onderteekend stuk tot bewijs

8456. kan dienen, belet der Administratie niet het gebruik van inkt te vorderen. (*Brief van* 28 *November* 1893, *n*°. 32.)

8457. *Declaratien van reis- en verblijfkosten.* Aangezien meermalen door enkele ambtenaren op hunne declaratien van reis- en verblijfkosten in zake de vermogensbelasting, tevens reizen gebracht werden die gedaan waren in het belang van de domeinen, zijn de directeuren der registratie en domeinen aangeschreven, de ambtenaren in hunne directie die zulks kan aangaan uit te noodigen, de reizen in zake de domeinen afgescheiden te houden van de anderen en de verschillende soorten van declaratien bij afzonderlijke brieven aan den Minister in te zenden. (*Aanschrijving van* 3 *Februari* 1894, *n*°. 31.)

8458. *Jaarlijksche opgaven. Vermogensbelasting. Verhoogingen krachtens art.* 34 *der wet.* De inspecteurs der registratie en domeinen zijn aangeschreven, om bij het einde van het belastingjaar op te geven, het gezamenlijk bedrag dat aan ieder successiekantoor als verhooging ingevolge art. 34 der wet op de vermogensbelasting moest betaald worden. (*Aanschr. van* 18 *December* 1893, *n*°. 6.)

8459. *Maandelijksche opgaven. Vermogensbelasting. Staten n*°. 33 *vermb.* Het is gebleken dat het hoofd van de derde kolom van den staat n°. 33 vermb. bij enkele ambtenaren aanleiding tot vergissing heeft gegeven. Daarom is aan de ontvangers der successierechten medegedeeld, dat in de tweede kolom van dien staat alleen behooren gebracht te worden de verhoogingen, bedoeld bij art. 34 der wet op de vermogensbelasting, en de derde kolom dus aangeeft

8459. het gezamenlijk bedrag van de aanslagen en de verhoogingen. (*Aanschr. van* 18 *December* 1893, *n*⁰. 5.)

8460. *Maandelijksche opgaven. Vermogensbelasting. Verzamelstaat van de staten n⁰.* 33 *vermb.* Bij de nevens het maandwerk over te leggen staten n⁰. 33 vermb. worden door de directeuren der registratie en domeinen, voor ieder belastingjaar afzonderlijke verzamelstaten gevoegd.

Die staten vermelden hetgeen verantwoord is over de afgeloopen maand, over de vorige maanden van het belastingjaar en sedert het begin van dat jaar en moeten de opbrengst van elk kantoor aanwijzen, met dien verstande, dat voor de directien uit meer dan eene provincie bestaande, de kantoren niet alleen alphabetisch, maar ook per provincie gerangschikt moeten worden. (*Brieven van* 17 *October* 1893, *n⁰.* 12 en 14 *Maart* 1894, *n⁰.* 86.)

8461. *Maandwerk. Vermogensbelasting. Staten n⁰.* 34 *en* 35 *vermb.* Evenals in de staten n⁰. 34 vermb., die mede bij het maandwerk behooren te worden overgelegd, zullen ook in de beide exemplaren van den directiestaat n⁰. 35 vermb. moeten vermeld worden de namen van de personen, aan wie de ontheffingen of teruggaven verleend zijn.

In beide staten zullen de ontheffingen en teruggaven niet door elkander, maar afzonderlijk, met een inktstreep van elkander gescheiden, moeten vermeld worden. (*Brief van* 17 *October* 1893, *n⁰.* 13.)

8462. *Posterijen. Verzending van registers, zwaarder dan* 5 *kilogram.* Volgens art. 2 van het Kon. besluit van 19 December 1892 (*Stbl.* n⁰. 284) (1) is het gewicht

(1) Vgl. P. W. 2/1892, pag. 426.

8462. van dienstpakketten beperkt tot $2^1/_2$ kilogram, en is slechts bij uitzondering, en bij gebleken noodzakelijkheid, een gewicht van 5 kilogram als maximum toegelaten.

Naar aanleiding van een daartoe bij schrijven van 17 Maart 1887, n°. 28 Reg., gedaan verzoek, is destijds van wege het Hoofdbestuur der Posterijen eene aanschrijving gericht aan de verschillende kantoren, waarbij de verzending van registratieregisters bij uitzondering tijdelijk werd toegestaan, ook al mochten ze iets zwaarder zijn dan het maximum gewicht van 5 kilogram.

Blijkens een schrijven van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid dd. 6 October 1893, n°. 1068 E, Post. en Tel., kon die exceptioneele maatregel moeielijk langer worden bestendigd, met het oog zoowel op de bepalingen van bovengemeld besluit, als op de groote bezwaren, die de verzending van dergelijke zware pakketten voor den postdienst opleverde.

In verband hiermede zijn de ambtenaren der registratie en domeinen aangeschreven om voor het vervolg alle registers, die, ingepakt een zwaarder gewicht hebben dan 5 kilogram, niet meer per post, maar langs zoodanigen anderen weg als hun 't meest doelmatig voorkomt, te verzenden. (*Miss. van* 26 *October* 1893, *n°*. 80.)

8463. *Reis- en verblijfkosten. Aandoen van de woonplaats.* De vraag, of een reis al dan niet geacht moet worden te eindigen door het aandoen van het spoorwegstation der woonplaats, ook wanneer de belanghebbende daar geen noemenswaardig oponthoud heeft, maakte reeds herhaaldelijk een onderwerp

8463. van briefwisseling uit met de Algemeene Rekenkamer. Deze is van oordeel dat, aangezien de vergoeding voor verblijfkosten alleen wordt genoten voor den duur der afwezigheid uit de woonplaats, als het in art. 12 van het Kon. besluit van 5 Jan. 1884 (*Stbl.* n°. 4) bedoelde eind der reis moet worden beschouwd, het oogenblik waarop de belanghebbende weder in zijne woonplaats aankomt. De omstandigheid dat hij, onmiddellijk daarna, zich weder in een andere richting op reis begeeft, kan, volgens de Rekenkamer, op de berekening der verblijfkosten voor de volbrachte reis niet van invloed zijn. (*Brief van* 29 *December* 1893, *n°.* 99.)

8464. *Reis- en verblijfkosten. Declaratien. Toelichtingen.* Herhaaldelijk doet zich het geval voor dat toelichtingen op declaratien van reis- en verblijfkosten worden medegedeeld in den brief, waarbij deze declaratien worden ingezonden.

Daar in de meeste gevallen deze toelichtingen ter kennis van de Algemeene Rekenkamer moeten gebracht worden, zijn de ambtenaren, die zulks aangaat, uitgenoodigd, in het vervolg dergelijke toelichtingen beknopt op de declaratien zelve te vermelden of althans ze op te nemen op een afzonderlijk los vel papier, dat aan de Algemeene Rekenkamer kan worden toegezonden. (*Aanschrijving van* 17 *October* 1893, *n°.* 11.)

8465. REPERTOIRE. *Boeking door een deurwaarder van twee exploiten, op denzelfden dag voor denzelfden persoon en tegen denzelfde gedaan, onder één nummer.* Een deurwaarder had twee akten van beteekening dd. 30 Juni 1893, ten verzoeke van A. tegen B. gedaan,

8465. onder één nummer op zijn repertoire ingeschreven. Naar aanleiding van een verzoek om kwijtschelding van de deswege van hem gevorderde boete werd de vraag geopperd, of in een dergelijk geval wel boete verbeurd is (1). Het antwoord op die vraag hangt af van de wijze waarop de akten op het repertoire zijn geboekt. Heeft de inschrijving aldus plaats gehad:

1237 { 30 Juni 1893 beteekening-akte voor A. aan B.
id. beteekening-vonnis voor A. aan B.

dan is er eenvoudig een nummer weggelaten en kan geen boete worden gevorderd. Is zij echter op deze wijze geschied:

1237. — 30 Juni 1893 twee beteekeningen voor A. aan B.,

dan is niet ieder exploit afzonderlijk op het repertoire vermeld en is art. 49 der wet van 22 Frimaire VII overtreden. (*Res. van* 16 *November* 1893, *n°.* 13.)

S.

8466. SCHEIDING. *Maatschap. Machinerieën als roerende zaken in eene vennootschap ingebracht en onroerend geworden door verbinding met staande de vennootschap aangekocht vast goed. Toedeeling aan een ander dan den inbrenger.* Tusschen A. en B. werd bij akte, den 12 Maart 1892 voor den notaris v. T. te R. verleden, een vennootschap opgericht onder de firma A. en Co. Deze vennootschap werd bij akte, den 9 October 1893 voor denzelfden notaris verleden, ontbonden en de tot de vennootschap behoorende

---

(1) Vgl. Vroom, 3e druk, n°. 301.

8466. baten en lasten tusschen de vennooten verdeeld.

Tot die baten behoorden:

a. eenige machinerieën en gereedschappen ter waarde van *f* 7000, door den deelgenoot B. voor het geheel in de vennootschap ingebracht;

b. het perceel der gemeente R., sectie H, nummer 78, gezamenlijk door de vennooten aangekocht bij akte dd. 3 Mei 1892.

Alle baten werden bij de scheiding toebedeeld aan den deelgenoot A. Wegens de toedeeling van bovenbedoelde machinerieën werd door den betrokken ontvanger geheven het recht van verkoop ad 2 % over gemeld bedrag van *f* 7000 en wel op grond van art. 8 der wet van 11 Juli 1882 (*Stbl.* n°. 92). Deze heffing kon niet worden goedgekeurd.

Zooals reeds met het oog op de in de akte voorkomende dagteekeningen kon worden verondersteld, en bij onderzoek dan ook bleek, waren de machinerieën en gereedschappen als roerende zaken in de vennootschap ingebracht en later verbonden met het staande de vennootschap den 3 Mei 1892 als schoolgebouw aangekocht en daarna tot fabriek ingericht onroerend goed. Ofschoon nu ook hier, evenals in het geval behandeld in de beslissing P. W. n°. 7082, de machinerieën *tijdens de verdeeling* onroerende zaken waren, bestond tusschen beide gevallen dit verschil, dat hier niet als dáár de machinerieën ook als onroerende zaken waren ingebracht. En daar nu art. 8 der wet van 11 Juli 1882 (*Stbl.* n°. 92) spreekt van »*ingebrachte* doch aan anderen dan den inbrenger of diens erfgenamen of rechtverkrijgenden toegedeelde *onroerende zaken*", kan de toepasselijkheid van dit artikel niet worden

8466. aangenomen, tenzij de zaken, die bij de toedeeling onroerend zijn, ook als onroerend zijn ingebracht. (*Res. van* 27 *December* 1893, *n*⁰. 49.

8467. *Titel van medeëigendom. Vermelding ten aanzien van zaken, die voor het geheel zijn verdeeld, van een titel van medeëigendom voor een derde. Recht van verkoop is verschuldigd over de waarde van twee derde dier zaken.* Bij akte, den 21 Juni 1892 voor den notaris N. te H. verleden, werden door A. B. en C. eenige roerende en onroerende zaken verdeeld, waarvan een derde gedeelte onverdeeld behoorde tot de nalatenschap van hun broeder D., overleden te H. den 21 September 1891, zijne genoemde drie broeders tot erfgenamen bij versterf nalatende.

»Het te verdeelene", zoo luidde de akte, »is door »de deelgenooten met onderling overleg geschat op »de waarde achter de goederen vermeld, welke »goederen gemeenschappelijk door den erflater »werden bezeten met zijne voormelde broeders A. »en B., zoodat zijne nalatenschap bestaat uit het »onverdeeld een derde in de navolgende goederen:

»Onroerende goederen, gelegen in de gemeente »H. enz. door den erflater D. en de deelgenooten »A. en B. in eigendom verkregen bij proces-verbaal »van veiling dd. 29 November 1890, overgeschre-»ven enz."

De verdeelde baten bestonden voorts in bij de akte omschreven roerende lichamelijke goederen, schuldvorderingen op naam en aandeelen in maatschappijen, mede op naam staande.

De ontvanger, die de akte registreerde, hief over de waarde der laatstgenoemde baten het recht van verkoop en wel, wat de lichamelijke roerende

8467. goederen betreft, omdat de medeëigendom daarvan naar zijne meening niet behoorlijk was aangetoond en wat de schuldvorderingen en aandeelen in maatschappijen aangaat, omdat de titel van medeëigendom niet in de akte was vermeld.

Partijen achtten zich door die heffing bezwaard en verzochten teruggave van hetgeen meer geheven was dan $^3/_{20}$ pct. over de waarde van al de verdeelde baten. Zij waren van oordeel, dat de titel van medeëigendom wel degelijk in de akte was vermeld en voerden voorts in hun rekest zoodanige feiten aan, welke gestaafd werden door eene verklaring van den burgemeester hunner woonplaats, dat de medeëigendom van al de verdeelde zaken niet behoefde te worden betwijfeld.

De ontvanger verdedigde zijne heffing op de volgende wijze. Van den titel van medeëigendom der verdeelde goederen wordt in de akte tweeërlei gezegd. Van *alle* goederen wordt verklaard, dat zij door den erflater gemeenschappelijk met zijne voormelde broeders A. en B. werden bezeten, terwijl van de onroerende goederen de titels van aankomst zijn opgegeven. Van die goederen is derhalve de titel van medeëigendom vermeld en is de medeeigendom aangetoond.

Voor de lichamelijke roerende goederen kan het gemeenschappelijk bezit als titel van medeëigendom gelden (1), doch het bewijs, dat deze baten in gemeenschappelijk bezit zijn, bleef achterwege.

Van de schuldvorderingen en aandeelen in maatschappijen wordt geen titel van medeëigendom

(1) Vgl. P. W. n°. 7257.

8467. opgegeven. De bloote vermelding toch van het gemeenschappelijk bezit kan niet als opgaaf van titel voor die baten gelden (1).

Het recht van verkoop, geheven over de waarde der lichamelijke roerende goederen, is, nu aan het bestaan van den medeëigendom niet meer behoeft getwijfeld te worden, vatbaar voor teruggave doch op het verzuim der vermelding van den titel van medeëigendom kan niet worden teruggekomen (2).

Door een ander der op het verzoek gehoorde ambtenaren werd opgemerkt, dat door den ontvanger blijkbaar over het hoofd was gezien de vermelding in de akte, dat de onroerende en roerende goederen voor een derde gedeelte behooren tot de nalatenschap van D., die tot eenige erfgenamen naliet zijne broeders, de deelgenooten A., B. en C. Hierdoor is opgegeven de titel van medeëigendom voor een derde gedeelte en daarom kan wegens niet vermelding van titel in elk geval slechts sprake zijn van de heffing van het recht van verkoop over twee derde gedeelte der schuldvorderingen en aandeelen in maatschappijen.

Maar tevens werd de meening geuit, dat aan het verzoek van belanghebbenden om teruggave volledig zou kunnen worden voldaan. Nu toch de medeëigendom niet betwijfeld behoeft te worden en noch art. 8 noch art. 9, al. 1, der wet van 11 Juli 1882 (*Stbl.* n°. 92) op de onderwerpelijke scheiding van toepassing zijn, bestaan er, zoo werd betoogd, alle termen tot eene vrijgevige

(1) Vgl. P. W. nos. 6925 en 7727.
(2) Vgl. P. W. nos. 6925 en 6926.

8467. wetsuitlegging. Art. 7 der wet van 1882 zegt wel in het laatste lid dat over de waarde der zaken, ten aanzien waarvan de titel van medeëigendom in de akte niet is vermeld, het recht van verkoop wordt geheven, doch er schijnt geen bezwaar om deze bepaling zoodanig op te vatten, dat daarin als voorwaarde voor de heffing van het recht van verkoop, wordt gesteld dat er *geen* titel van medeeigendom in de akte is vermeld. Die voorwaarde nu is hier, waar een titel, al is het slechts voor een derde deel der verdeelde baten, is opgegeven, niet aanwezig, zoodat geen recht van verkoop verschuldigd is.

Het Bestuur heeft zich met laatstvermelde meening niet kunnen vereenigen, als in strijd met de uitdrukkelijke woorden van gemeld art. 7. Daarin wordt de heffing van het recht van verkoop voorgeschreven over de waarde der *zaken*, waarvan *de* titel van medeëigendom niet in de akte is vermeld.

De vermelding van den titel van medeëigendom moet derhalve evenals het aantoonen van dien medeëigendom betrekking hebben op de verdeelde zaken *in hun geheel.* De titel van medeëigendom was in het onderwerpelijk geval, wat de verdeelde schuldvorderingen en aandeelen in maatschappijen betreft, slechts voor een derde gedeelte opgegeven, zoodat over de waarde van twee derde deel dier zaken recht van verkoop (1) en over de waarde van hetgeen verder in de verdeeling begrepen was het recht van scheiding schuldig was. (*Res. van* 25 *October* 1893, *n*°. 24.)

(1) Vgl. ook P. W. n°. 7878.

8468. *Verdeelde baten. Betaalde successierechten, die volgens testamentaire beschikking zullen genomen worden uit de helft der nalatenschap, die krachtens hetzelfde testament aan de familie van erflaters overleden vrouw zal toevallen.* Zekere erflater had benoemd tot erfgenamen: voor de eene helft zijn broeder en de afstammelingen van zijne zuster, voor de wederhelft de broeders en zusters van wijlen zijne vrouw, onder bepaling, dat uit laatstgenoemde helft zijner nalatenschap o. a. zouden moeten worden voldaan al de rechten van successie en overgang, op zijne nalatenschap verschuldigd. In de den 19 December 1891 ten overstaan van den notaris v. E. te G. verleden akte van scheiding van de nalatenschap werd verklaard, dat de daarop verschuldigde successie- en overgangsrechten ad *f* 38577.75 waren voldaan. Deze som was voor de heffing van het recht van scheiding niet bij de verdeelde baten gevoegd.

Dit werd niet juist geacht, omdat die rechten door den erflater niet ten laste van den *geheelen* boedel zouden gebracht zijn, maar slechts door enkele erfgenamen moesten worden voldaan, zoodat de beslissing opgenomen in dit werk onder n°. 7254 hier ten aanzien van dit punt, niet toepasselijk werd geoordeeld.

Tegen deze meening werd aangevoerd, dat het geen verschil maakte of naar des erflaters uitersten wil de successierechten ten laste der *geheele* nalatenschap kwamen, dan wel of ze uit de aangeduide *helft* dier nalatenschap moesten voldaan worden, daar ze in elk geval *uit de nalatenschap* moesten worden betaald.

Tengevolge van de testamentaire bepaling waren

8468. hier de successierechten niet door sommige der erfgenamen persoonlijk verschuldigd, zoodat hier van een vermeerdering van het vermogen dier erfgenamen door de betaling der bedoelde rechten, als bedoeld in de beslissing P. W. n°. 7811, niet de rede kon zijn.

Het Bestuur heeft zich met laatstgemelde meening vereenigd en de heffing des ontvangers gehandhaafd. (*Res. van* 16 *December* 1893, *n°.* 52.)

8469. *Verdeelde baten. Verrekening van sommen, ter zake des huwelijks van de ouders genoten.* A., overleden te M., liet tot hare erfgenamen na hare dochters B., in gemeenschap gehuwd met P. en C. weduwe van R.

Bij akte, den 29 April 1893 voor den notaris H. te S. verleden, werd hare nalatenschap gescheiden en verdeeld tusschen hare genoemde erfgenamen. In die akte kwam de verklaring voor, dat door de erflaatster A. aan elk harer dochters B. en C. ten huwelijk was verstrekt eene zekere som en dat deze sommen op heden tusschen haar bij wijze van inbreng waren verrekend.

De betrokken ontvanger hief het recht van scheiding behalve over de waarde der overige verdeelde baten mede over de evenbedoelde bedragen.

Partijen konden zich met die heffing niet vereenigen en voerden daartoe het volgende aan.

Volgens art. 7 der wet van 11 Juli 1882 (*Stbl.* n°. 92) moeten onder de verdeelde baten, over welker waarde het recht van scheiding verschuldigd is, begrepen worden de bij de verdeeling verrekende schuldvorderingen der verdeelde boedels ten laste van deelgerechtigden, alsmede de bedragen, waarvan ter zake van genoten schenkingen onder de levenden

8469. inbreng is geschied op een der wijzen, bedoeld in artt. 1138 tot en met 1141 B. W.

Volgens de toelichting der regeering dient het laatste deel van het tweede lid van dit artikel om alle onzekerheid weg te nemen omtrent de vraag, of schuldvorderingen ten laste van de deelgenooten waaromtrent verrekening heeft plaats gehad, en het bedrag der inbrengsten wegens genoten schenkingen, onder de verdeelde baten kunnen worden begrepen, onverschillig of de inbreng geschiedt »en moins prenant" of door terugbrengst in natura, waaruit blijkt, dat deze uitzonderende bepaling uit haren aard geene uitbreiding toelaat.

Het geldt hier dan ook alleen de vraag, of hetgeen volgens art. 1142 B. W. ten huwelijk is gegeven, valt onder het begrip schuldvordering of schenking; voor een ontkennende beantwoording dezer vraag kan, zoo meenden partijen, volstaan worden met een beroep op DIEPHUIS, deel IX, bl. 248 en 262.

Werd het door een der op het verzoek gehoorde ambtenaren met het oog op het geleerde bij OPZOOMER, deel IV, bl. 470 en op de door partijen aangehaalde plaatsen uit het werk van prof. DIEPHUIS twijfelachtig geoordeeld, of in het onderwerpelijk geval wel van een schenking onder de levenden sprake was, van een andere zijde werd het aanwezig zijn van zoodanige schenking op de volgende wijze betoogd.

Het komt er in deze vooral op aan vooraf vast te stellen wat het Burgerlijk Wetboek bedoelt met de afdeeling »inbreng" in den zestienden titel van het tweede boek. Dit wordt uiteengezet door DIEPHUIS,

8469. deel IX, bl. 252, waar tevens wordt geleerd welke de oorzaak is van het verschil der bepalingen van art. 1132, nos. 1 en 2. De erflater, wiens boedel in de rechte nederdalende linie vererft, wordt niet geacht bij het leven een dier erfgenamen te hebben willen bevoordeelen door een schenking, of wat daarmede gelijk staat, tenzij hij uitdrukkelijk zegt, dispensatie van inbreng te verleenen. Wanneer men nu daarbij in aanmerking neemt, dat het zeker tot de zeldzaamheden behoort, dat tusschen een vader en zijne kinderen van dergelijke handelingen een akte in forma wordt opgemaakt, dan sluit het B. W. zich bij die practijk aan, door hetgeen bepaald wordt in art. 1142. Dit laatste artikel bevat dus niet zoozeer de bepaling van iets nieuws, doch veeleer eene opnoeming van eenige gevallen, waarin in het dagelijksch leven de schenkingen tusschen ouders en kinderen voorkomen.

De bepaling van art. 1142 is dus eer overbodig dan noodzakelijk, in zooverre er geen enkele handeling in genoemd wordt, welke niet onder de definitie van schenking te brengen is. Volgens Prof. GOUDSMIT, Pand. Syst., bl. 167, is die definitie van schenking: »een rechtshandeling, waarbij iemand, uit vrijgevigheid, om niet, door opoffering van eigen vermogen, een ander, met den wil om hem te verrijken, toekent, een op geld waardeerbaar voordeel, dat door dezen wordt aangenomen."

De kenmerken eener schenking zijn dus volgens dezen schrijver:

1°. het niet bestaan eener wettelijke verplichting;

2°. dat de vrijgevigheid niet door een daartegenoverstaand werkelijk of beoogd voordeel opgewogen wordt;

8469. 3°. dat de schenker uit zijn eigen vermogen iets opoffert en alzoo dat vermogen vermindert;

4°. dat het vermogen van den begiftigde vergroot wordt;

5°. dat de schenker den wil heeft gehad om te schenken.

Dit alles vindt men terug in de artt. 1132 en 1142 B. W. Staat het dus vast, dat bij die artikelen niets aan inbreng wordt onderworpen, dan eigenlijk gezegde schenkingen, dan volgt daaruit, dat de bezwaren van partijen tegen de gedane heffing ongegrond zijn.

Het Bestuur heeft de heffing des ontvangers gehandhaafd. Daargelaten toch de vraag, of bevoordeelingen ter zake des huwelijks als schenkingen, bedoeld in den elfden titel van het derde boek van het B. W., moeten worden aangemerkt (1), zeker is het, dat de te dier zake gedane inbreng valt onder art. 7 der wet van 11 Juli 1882 (*Stbl.* n°. 92). Immers blijkens de Memorie van Toelichting tot die wet, heeft men niet bedoeld eenig onderscheid te maken tusschen inbreng, gedaan volgens art. 1132 B. W. en dien volgens art. 1142 B. W., doch allen gedanen inbreng aan scheidingsrecht willen onderwerpen, onverschillig in welken *vorm* die inbreng heeft plaats gehad (2). (*Res. van 4 October* 1893, *n°.* 20.)

8470. *Verklaring van scheiding. Art. 9 der wet van* 11 *Juli* 1882 (*Stbl. n°.* 92) *is daarop niet toepasselijk.* Tusschen A. en de verdere medegerechtigden tot na te melden nalatenschap werd bij akte, den 7 December 1891

(1) Vgl. Land, dl. II, 2e stuk, bl. 228; P. W. n°. 8045.

(2) Vgl. Heufke en de Graag, § 27.

8470. voor den notaris S. te G. verleden, overgegaan tot scheiding en verdeeling van hetgeen van de nalatenschap van B., overleden te G. den 21 Juli 1873, nog onverdeeld was.

Bij die akte werd verklaard, dat al de deelgenooten als erfgenamen tot de te verdeelen baten gerechtigd waren, krachtens het testament van den overledene, met uitzondering van den deelgenoot V., die in de rechten was getreden van C., weduwe van D., gerechtigde tot $^2/_{77}$ aandeel, krachtens koopakte, verleden voor den notaris R. te G. den 23 Februari 1891.

De te verdeelen baten bestonden uitsluitend uit contanten, voortgesproten uit den verkoop van onroerende goederen en eene inschrijving op het Grootboek, tot een bedrag te samen van *f* 312295.

Voorts kwam in de akte de verklaring voor, dat de kooppenningen van eenige verkochte onroerende goederen ad *f* 88000 reeds waren verdeeld, »willende partijen het ervoor gehouden hebben, dat die kooppenningen bij deze akte verdeeld zijn."

Aan den deelgenoot V. werd zijn aandeel ad *f* 8111.56 in kontanten toegedeeld.

Op deze akte was het recht van scheiding geheven over *f* 312295 + *f* 88000 = *f* 400295
à $^3/_{20}$ % = *f* 600.45.

De betrokken inspecteur, er op wijzende dat voor $^2/_{77}$ de medeëigendom door overdracht was ontstaan, voor welk deel alzoo geen recht van scheiding en, daar het contanten betrof, evenmin recht van verkoop verschuldigd was (1), stelde de volgende

(1) Vgl. P. W. n°. 6928.

8470. rechtsheffing voor: $^{75}/_{77}$ × *f* 400 295 = *f* 389 897.73
à $^{3}/_{20}$ % = *f* 584.85

Deze berekening kon niet worden goedgekeurd. Volgens art. 9 der wet van 11 Juli 1882 (*Stbl.* n°. 92) toch is het recht van verkoop alleen verschuldigd over de waarde van de aan den deelgenoot, wiens medeëigendom door overdracht is ontstaan, toegedeelde zaak, na aftrek van zijn aandeel daarin. Ten aanzien van de *f* 88000, voor welke de akte eene verklaring van scheiding inhoudt, zonder vermelding van de wijze van verdeeling kan gemeld artikel uit den aard der zaak geene toepassing erlangen (1).

Voor die toepasselijkheid is toch in de eerste plaats noodig, dat men wete, welke baten zijn toegedeeld aan hem die door overdracht medeëigenaar is geworden. Is dit zoo, dan kan hierin geene verandering gebracht worden door de omstandigheid dat de verklaring van scheiding betrekking heeft op kooppenningen van verkochte goederen.

Het scheidingsrecht moest daarom aldus zijn berekend:

de verdeelde baten beloopen	*f* 400 295.—
er is geen recht verschuldigd over $^{75}/_{77}$ in *f* 8 111.56 =	- 7 900.87
blijft	*f* 392 394.13
ad $^{3}/_{20}$ % =	*f* 588.60

(*Res. van* 16 *December* 1893, *n*°. 52.)

8471. SCHENKING. *Legaat van een huis tegen inbreng van zekere som. Bij notarieele akte wordt door den legataris*

(1) Vgl. Vroom, n°. 747.

8471. *afstand gedaan van zijn recht om het huis over te nemen, welke afstand door den erfgenaam wordt aangenomen. Is recht wegens schenking of wegens verwerping van legaat schuldig?* Den 10 Februari 1892 overleed te V. zekere A. v. d. S., die bij testament, den 27 Januari 1885 voor den notaris M. te C. verleden, tot erfgenamen benoemd had hare beide broeders J. v. d. S. en D. N. v. d. S. en tevens aan den eerstgenoemde had gelegateerd eenige perceelen vast goed tegen inbreng van eene som van *f* 800.

Bij akte den 16 Maart 1892 voor den notaris B. te L. verleden, verklaarde de legataris »afstand te doen van het recht hem toegekend bij testament van A. v. d. S., overleden te V. den 10 Februari 1892, verleden voor notaris M. te C. den 27 Januari 1885 om een huis, erf en tuin te V., sectie B, nommers 296, 297 en 298, groot 25 aren, 70 centiaren tegen eene waarde van *f* 800 over te nemen", welke afstand door den medeërfgenaam D. N. v. d. S. werd aangenomen.

Door den betrokken ontvanger werd op deze akte geheven het recht van schenking ad 7½ % over het twintigvoud van de ambtshalve door hem geschatte jaarlijksche onzuivere huurwaarde van voormeld huis.

Partijen gevoelden zich door die heffing bezwaard. Volgens hen toch kon hier slechts sprake zijn van eene eenvoudige verwerping van een legaat, bestaande in het recht om een bepaalde zaak over te nemen, welke verwerping, die bij gebreke van daarvoor voorgeschreven vormen op elke wijze kan geschieden, bij art. 68, § I, nº. 1 der wet van 22 Frimaire VII met *f* 1.20 is belast. Bovendien,

8471. zoo voerden zij aan, heeft J. v. d. S. geen afstand gedaan van het huis, maar alleen van het recht, om dat huis te verkrijgen, zoodat hierin nimmer een eigendomsovergang kan gelegen zijn.

De ontvanger verdedigde zijne heffing volgender wijze. Partijen schijnen voor hunne opvatting een krachtig argument te zien in het gemis in ons recht van voorschriften omtrent de vormen voor de verwerping van legaten. Dit beroep op den vorm is echter niet afdoende. De vraag is slechts deze: wordt bij de onderwerpelijke akte eene eenzijdige rechtshandeling verricht of een overeenkomst gesloten; de door partijen bedoelde eenvoudige renunciatie toch van een legaat is een eenzijdige rechtshandeling (1) en de schenking is een overeenkomst. De omstandigheid nu, dat de afstand door den medeërfgenaam uitdrukkelijk wordt aangenomen, maakt het duidelijk, dat hier eene overeenkomst is gesloten, waarbij de eene partij om niet en onherroepelijk eenig goed afstaat aan de andere, die zulks aanneemt, een overeenkomst dus die liberaliteit tot oorzaak heeft en overigens volkomen in den vorm is, derhalve eene schenking. Waartoe zou toch die uitdrukkelijke aanneming anders dienen, dan om te beletten, dat de eenzijdige wilsverklaring werd teruggenomen, om er het onherroepelijk karakter der schenking aan te geven?

Wel spreekt de akte van de afstanddoening van een *recht*, doch door de verwijzing in de akte naar het testament, waarbij de zaak zelve en niet het

---

(1) Vgl. P. W. n°. 5613, bl. 311.

8471. recht wordt gelegateerd, blijkt, dat de zaak zelve en niet een recht daarop wordt afgestaan.

De inspecteur omtrent deze zaak gehoord, voerde het volgende aan. Is er recht van schenking schuldig, dan is de heffing toch onjuist, omdat de ontvanger over het hoofd zag, dat de renunciant medeërfgenaam was en daarom nimmer meer dan recht over de helft zou kunnen schuldig zijn.

Evenwel, al neemt men aan, dat er overgang plaats had, van schenking kan geen sprake zijn, omdat niet blijkt van liberaliteit. Men vergete niet, dat het legaat is gemaakt onder den last van inbreng en dat het equivalent van den afstand is het vervallen van den last, zoodat er dan veeleer aan een overdracht onder bezwarenden titel gedacht zou moeten worden.

De eenige vraag, hier te beantwoorden, is: houdt de afstand op zuiver en eenvoudig te zijn tengevolge van de acceptatie door den medeërfgenaam?

Volgens CHAMPIONNIÈRE en RIGAUD, n°. 521, verliest de renunciatie haar zuiver en eenvoudig karakter, indien ze gedaan is tegen een prijs, of wel in het belang van sommige der erfgenamen. Uit gemeld nummer en het daar aangehaald arrest blijkt, dat men ook een renunciatie bij overeenkomst (transactie) als zuiver en eenvoudig beschouwt.

Is er in het onderwerpelijk geval, tengevolge der aanneming al sprake van een *overeenkomst*, er is geen enkel beding gemaakt, dat het gewone rechtsgevolg van de verwerping wijzigt. De wet is ook hier voor den erfgenaam de titel der verkrijging van hetgeen gelegateerd was; de *aanleiding* daartoe de afstand. De acceptatie heeft hoogstens het bij-

8471. zondere gevolg, dat de legataris niet meer op zijn afstand kan terugkomen, doch dit volgt veeleer uit de daad van aanvaarding, die in de acceptatie begrepen is, dan uit de omstandigheid dat er een overeenkomst zou gesloten zijn.

Neemt men het bovenstaande niet aan, dan nog schijnt de heffing van meer dan *f* 1.20 gewaagd, omdat blijkens de akte partijen aan het legaat de uitlegging geven, dat het zou bevatten het recht tot overneming. Al is dit nu ook in strijd met de woorden van het testament, er wordt slechts afstand gedaan van het recht tot overneming en hierdoor kan nimmer een zaak overgaan, doch wel een overgang worden voorkomen.

Het Bestuur heeft zich met het gevoelen van den inspecteur, waarmede ook de directeur instemde, in hoofdzaak vereenigd en doen teruggeven, hetgeen op voormelde akte meer was geheven dan *f* 1.20. Het beroep op de beslissing opgenomen in dit werk onder n°. 5613 was niet gegrond, omdat in het daarbij behandelde geval uit de omstandigheden moest afgeleid worden dat het legaat was aangenomen en de afstand van het gelegateerde bij wijze van overeenkomst plaats had gehad. Van zoodanige aanneming van het legaat bleek hier evenwel niets, en nu kan de aanneming door den erfgenaam van de verwerping door den legataris, op zich zelf, die verwerping niet in een overeenkomst van schenking veranderen. (*Res. van* 4 *October* 1893, *n°*. 7.)

8472. *Schenking van het recht van gebruik en bewoning. Likwidatie van het recht.* Bij akte, den 28 Januari 1876 voor den notaris P. te B. verleden, werd door

3472. A., koopman te B., aan C. en diens echtgenoote D. gezamenlijk en bij vooroverlijden van een hunner aan den langstlevende alleen om niet in gebruik en bewoning afgestaan een huis en erf te B., kadastraal aldaar bekend sectie A, nommer 242.

Op deze akte werd door den betrokken ontvanger geheven het evenredig recht van schenking van onroerend goed over het tienvoud van de door hem ambtshalve begroote jaarlijksche onzuivere huurwaarde van het afgestane perceel en wel op grond van de beslissing, in dit werk opgenomen onder n°. 1018.

Partijen achtten zich door die heffing bezwaard en voerden in hun rekest om teruggave van hetgeen op voormelde akte meer was geheven dan *f* 1.20 het volgende aan.

In de wet van 22 Frimaire VII is geen sprake van het recht van gebruik en bewoning; veel minder is overdracht onder bezwarenden titel of schenking daarvan met evenredig recht belast. Volgens art. 4 van die wet is wel aan evenredig recht onderworpen »toute transmission de propriété, d'usufruit ou de jouissance" doch onder die uitdrukkingen kan de afstand van het recht van gebruik en bewoning niet worden gebracht. De wet toch, die bij schenking van »eigendom" het recht wil geheven hebben over twintigmaal de jaarlijksche onzuivere huurwaarde van het geschonkene, heeft daarbij kennelijk niet op het oog een van het leven afhankelijk recht.

Evenmin kan onder de benaming »vruchtgebruik" het recht van gebruik en bewoning begrepen worden geacht. Van een gelijkstelling van die beide rechten

8472. toch kan met het oog op de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek geen sprake zijn. Eene vergelijking van beide rechten doet duidelijk zien, dat zoowel aard als omvang van genot onderscheiden zijn.

Ook aan eene overdracht in genot kan hier niet gedacht worden. Blijkens art. 13 der wet van 22 Frimaire VII toch wordt met het woord »jouissance" alleen bedoeld genot bij wijze van huur, wedertocht of een dergelijk persoonlijk recht.

Daar de onderwerpelijke akte alzoo niet in het tarief is opgenomen en bovendien niet valt onder de in art. 4 van gemelde wet genoemde, is daarop geen evenredig recht, doch slechts *f* 1.20 verschuldigd.

Een der betrokken ambtenaren voerde ter ondersteuning van het verzoek van partijen het volgende aan. Bij de beslissing P. W. nº. 1018 is aangenomen, dat voor de toepassing der fiscale wet het recht van gebruik en bewoning met vruchtgebruik moet worden gelijk gesteld. Voor die gelijkstelling bestaat, waar het twee onderscheiden rechten geldt, hoe nauw die ook aan elkander verwant mogen zijn, geen grond. De burgerlijke wet omschrijft niet eerst, wat zij onder vruchtgebruik verstaat, om daarna het recht van gebruik als een beperkt vruchtgebruik te vermelden, maar zij behandelt beide rechten afzonderlijk als soorten (species) evenals opstal, erfpacht enz. van het genus vruchtgenot (genot van een anders zaak, art. 584 B. W.). Moet men dus aannemen, dat het recht van gebruik een recht is, wel gelijkende op vruchtgebruik, maar toch in aard en omvang (art. 868, 871 en 874 B. W.) daarvan verschillende, dan mag ook de fiscale wet, die alleen schenking in eigendom en vruchtgebruik

8472. belast, niet toegepast worden op schenking van het recht van gebruik.

Acht men in het onderwerpelijk geval evenredig recht verschuldigd, dan dient men ook als grondslag, waarover dit recht wordt berekend, evenals bij vruchtgebruik aan te nemen het tienvoud van de jaarlijksche onzuivere huurwaarde van het in gebruik afgestane goed, zooals dit in gemelde beslissing P. W. n°. 1018 wordt geleerd, en niet de geschatte koopwaarde van het recht (zie BARTSTRA, n°. 336). Immers juist door die schatting zou men erkennen, dat er geen recht van vruchtgebruik is overgedragen, terwijl de verschuldigdheid van evenredig recht niet anders dan door de gelijkstelling van het recht van gebruik en bewoning met vruchtgebruik kan worden gerechtvaardigd.

Het Bestuur heeft de heffing des ontvangers gehandhaafd. Zoo toch al niet met MARCADÉ, dl. II, n°. 567 en 455, mag worden aangenomen, dat het recht van gebruik en bewoning is »un véritable usufruit", zij het ook van meer beperkten omvang dan het gewone vruchtgebruik, in ieder geval moet de overdracht van dat recht gerangschikt worden onder de »transmissions de propriété". Immers het zakelijk recht van gebruik is een deel van den eigendom (un démembrement de la propriété) evenals andere zakelijke rechten, waarvan de verkrijging steeds als eigendomsoverdracht van onroerend goed is beschouwd (1).

---

(1) Vgl. de vonnissen der rechtbanken te Zwolle dd. 21 September 1864, P. W. n°. 4672; 's Gravenhage 3 December 1872, P. W. n°. 6157; Heerenveen 4 Februari 1876, P. W. n°. 6484. Vgl. voorts P. W. nos. 1626 en 5498.

8472 Wat den grondslag aangaat, waarover het recht moet worden geheven, komt eene analogische toepassing van art. 15, n°. 8 der wet van 22 Frimaire VII zeker het meest met den geest en de bedoeling dier wet overeen, daar ook in andere artikelen de waarde van een levenslang verkregen recht is bepaald op het tienvoud van hetgeen krachtens dat recht jaarlijks wordt genoten (1). (*Res. van* 10 *Nov.* 1876, *n°.* 38 en *van* 7 *November* 1893, *n°.* 2.)

8473. SUCCESSIE. *Aangifte. Nalatenschap, geërfd door een in gemeenschap gehuwde vrouw, wier echtgenoot vóór de indiening der memorie van aangifte is overleden. De erfgenaam van den man is niet tot aangifte verplicht.* Een erflater liet volgens de wet o. a. tot erfgename na zijne zuster A., die in gemeenschap van goederen gehuwd was met B. Vóór de indiening der memorie van aangifte voor het recht van successie stierf B., tot eenigen erfgenaam nalatende zijn zoon C., geboren uit zijn huwelijk met A.

Daar het door A. geërfde gevallen was in de algeheele gemeenschap van goederen tusschen haar en B. bestaan hebbende, en, tengevolge van het overlijden van laatstgenoemde, voor de helft door C. werd verkregen, diende ook deze een memorie van aangifte der nalatenschap van eerstgenoemden erflater in.

Aangezien zoowel A. als C. in het buitenland verblijf hielden, verzochten hunne lasthebbers toelating om de ingediende memorie van aangifte namens deze personen te beëedigen.

(1) Vgl. artt. 14, n°. 9 en 15, n°. 3.

8473. Bij de behandeling van dit rekest heeft het Bestuur te kennen gegeven dat, aangezien C. geen erfgenaam was in den boedel van zijn oom, hij niet tot het doen van aangifte en dus evenmin tot beëediging gehouden was. (*Res. van* 6 *October* 1893, *n*º. 7.)

8474. *Eedsaflegging. De tot beëediging toegelaten gemachtigde is niet boetschuldig, indien hij den eed niet binnen den wettelijken termijn aflegt.* Een erfgenaam in zekere nalatenschap was door ziekte verhinderd om de van die nalatenschap ingediende memorie van aangifte persoonlijk te beëedigen. Hij bekwam daarom, overeenkomstig art. 32 der wet op het recht van successie en van overgang bij overlijden, toelating om die memorie van aangifte door een gemachtigde te doen beëedigen.

Tengevolge van een onwillig verzuim werd de eed door den als lasthebber aangewezen persoon enkele dagen te laat afgelegd. Bij de betrokken ambtenaren bestond verschil van gevoelen omtrent de vraag wie in het onderwerpelijk geval de bij art. 34 der voormelde wet bedreigde boete had verbeurd.

Van de eene zijde werd beweerd, dat alleen de lasthebber boetschuldig was, op grond dat uit de slotwoorden van art. 28, »behoudens het bepaalde bij artikel 32", kan worden afgeleid, dat de successiewet in dat geval de verplichting tot beëediging op den persoon des lasthebbers overbrengt, als deze daartoe op een wettige wijze is aangewezen.

Van een andere zijde werd daartegen evenwel aangevoerd, dat, aangezien bij geen artikel der successiewet aan een lasthebber de *verplichting* tot beëediging is opgelegd, ook door hem in geen

8474. geval boete wegens te late beëediging kan worden verbeurd. De erfgenaam daarentegen verbeurt de bij art. 34 bepaalde boete, indien hij niet binnen den bij de wet gestelden termijn, hetzij in persoon, hetzij door een gemachtigde, den vereischten eed aflegt. Met dit laatste gevoelen heeft het Bestuur zich geheel vereenigd. (*Res. van* 15 *September* 1893, *n*°. 40.)

8475. *Eedsaflegging. Om een gesubstitueerd gemachtigde tot beëediging toe te laten, is het geen vereischte, dat ook voor den oorspronkelijk gemachtigde een wettige reden van verhindering bestaat.* Een in het buitenland verblijf houdende erfgenaam in zekere nalatenschap had een hier te lande wonend persoon met de macht van substitutie tot het indienen en beëedigen van de memorie van aangifte dier nalatenschap gemachtigd. De oorspronkelijk gemachtigde diende de memorie van aangifte in, doch, op grond dat de erfgenaam door afwezigheid buiten het Rijk en diens lasthebber door drukke bezigheden verhinderd waren den vereischten eed af te leggen, verzocht een derde als gesubstitueerd gemachtigde toelating om die memorie van aangifte namens den erfgenaam te beëedigen.

De op dit verzoek gehoorde ambtenaren gaven als hun gevoelen te kennen dat er geen termen waren om de gevraagde toelating te verleenen, nu er wel voor den erfgenaam maar niet voor diens oorspronkelijk gemachtigde een wettige reden van verhindering, als bedoeld bij art. 32 der wet op het recht van successie en van overgang bij overlijden, bestond.

Het Bestuur heeft evenwel te kennen gegeven

8475. dat deze meening geen steun vindt in de wet, daar de verplichting tot beëediging alleen aan den erfgenaam, en niet tevens aan diens gemachtigde, die de memorie indiende, is opgelegd. (*Res. van* 30 *October* 1893, *n*°. 29.)

8476. *Legaat, gemaakt onder den last van uitkeeringen, die de waarde er van overtreffen. Verwerping. Likwidatie van het recht.* Een erflater, die den 10 October 1892 te G. overleed, liet tot erfgenamen volgens de wet na zijne broeders A., B. en C. elk voor $^1/_5$, zijn broerskind D. voor $^1/_5$ en zijne zusterskinderen P., Q., R., S. en T. elk voor $^1/_{25}$. Bij testament, den 15 Juni 1871 voor den notaris D. te G. verleden, had hij gelegateerd aan R. al zijne roerende goederen onder den last om de begrafeniskosten te voldoen en om aan Q. uit te keeren 1000 franken en aan de kerkfabriek te L. 200 franken.

In de van des erflaters nalatenschap ingediende memorie van aangifte werd verklaard, dat aangezien de lasten de waarde van het gelegateerde goed te boven gaan, dit legaat niet wordt aangenomen.

Volgens die aangifte bestond de nalatenschap uit:

Actief.

1. roerend goed, waard		*f* 260.—
2. onroerend goed, waard		- 2165.—
	samen	*f* 2425.—

Passief.

Begrafeniskosten		- 150.—
	saldo	*f* 2275.—

De ontvanger maakte de volgende rechtsberekening:

Het actief der nalatenschap bedraagt	*f* 2425.—
waaraf het legaat aan R.	- 260.—
	f 2165.—

8476. $^1/_5$ hiervan bedraagt *f* 433 en $^1/_{25}$ *f* 86.60.

R. verkrijgt dus:

als legatarisse	*f* 260.—
als erfgename	- 86.60
samen	*f* 346.60
verminderd met het bedrag der begrafeniskosten	- 150.—
	f 196.60

onder den last om aan Q. en aan de kerkfabriek te L. samen uit te keeren 1200 franken of — de frank berekend naar $47^3/_4$ cent — *f* 573, waarvan ze door den afstand van het legaat niet ontslagen wordt en waarover volgens art. 45 der wet op het recht van successie en overgang bij overlijden successierecht verschuldigd is, evenals of er niet ware verworpen. Zelve verkrijgt zij echter niets. Alzoo is verschuldigd door:

A.	*f* 433.—	à	4 %	= *f* 17.32
B.	- 433.—	à	4 %	= - 17.32
C.	- 433.—	à	4 %	= - 17.32
D.	- 433.—	à	6 %	= - 25.98
P.	- 86.60	à	6 %	= - 5.19^5
Q. als erfgenaam *f* 86.60 als legataris - 477.50 *f* 564.10				
hij is a. i. gerechtigd tot $^1/_{25}$ of	- 91.—	à	6 %	= - 5.46
en verkrijgt dus meer	- 473.10	à	10 %	= - 47.31
S.	- 86.60	à	6 %	= - 5.19^5
T.	- 86.60	à	6 %	= - 5.19^5
de kerkfabriek te L.	- 95.50	à	10 %	= - 9.55
totaal	*f* 2651.40			*f* 155.84^5

Deze berekening werd door den inspecteur in

8476. verschillende opzichten onjuist geacht. Vooreerst kan, betoogde hij, bij de berekening der rechten, alsof het legaat niet verworpen ware, ten laste der sublegatarissen over geen hooger bedrag recht worden berekend, dan over het actief der verkrijging van de legatarisse met de uitkeeringen belast, omdat niet meer uit den boedel wordt verkregen. Voorts is de stelling, dat de legatarisse, niettegenstaande den door haar gedanen afstand van het legaat, belast blijft met de sublegaten, in strijd met art. 1048, al. 2 B. W. Tengevolge van de verwerping zijn de erfgenamen thans met de uitkeeringen belast, daar niet blijkt van den afstand van het gelegateerde door de erfgenamen aan de sublegatarissen. Ten slotte is het aandeel bij versterf van Q. berekend in het zuiver saldo der nalatenschap, ofschoon over meer dan het saldo het recht is berekend (1). Ware het legaat niet verworpen, dan zou verschuldigd zijn:

	A.	f 433.— à 4 % =	f 17.32
	B.	- 433.— à 4 % =	- 17.32
	C.	- 433.— à 4 % =	- 17.32
	D.	- 433.— à 6 % =	- 25.98
	P.	- 86.60 à 6 % =	- 5.19⁵
	S.	- 86.60 à 6 % =	- 5.19⁵
	T.	- 86.60 à 6 % =	- 5.19⁵
Q. 1°. zijn erfdeel f 86.60 2°. 5/6 in het actief verkregen door R. of - 288.83 f 375.43			
Transporteere		f 1991.80	f 93.52⁵

(1) Vgl. P. W. nos. 2755, 6174 en 7519.

8476.	Transport	f 1991.80	f 93.52⁵
zijn aandeel a. i. berekend in het actief der nalatenschap bedraagt		- 97.— à 6 %	= - 5.82
hij krijgt dus meer		- 278.43 à 10 %	= - 27.84⁵
De kerkfabriek te L. $^1/_6$ in het actief, verkregen door R. of		- 57.76⁵ à 10 %	= - 5.77⁵
	totaal	f 2424.99⁵	f 132.96⁵

Neemt men de verwerping wel in aanmerking, dan krijgt men de volgende berekening:

	Saldo	f 2275.—
waarvan $^1/_{25}$ = f 91.		
	legaten	- 573.—
	rest	f 1702.—

waarvan $^1/_5$ = f 340.40 en $^1/_{25}$ = f 68.08.

Q. krijgt dus:

als erfgenaam	f 68.08
als legataris	- 477.50
samen	f 545.58
hij is a. i. gerechtigd tot	- 91.—
en krijgt dus meer	f 454.58

Alzoo is verschuldigd door:

A.	f 340.40	à 4 %	= f 13.61⁵
B.	- 340.40	à 4 %	= - 13.61⁵
C.	- 340.40	à 4 %	= - 13.61⁵
D.	- 340.40	à 6 %	= - 20.42⁵
P.	- 68.08	à 6 %	= - 4.08⁵
R.	- 68.08	à 6 %	= - 4.08⁵
S.	- 68.08	à 6 %	= - 4.08⁵
T.	- 68.08	à 6 %	= - 4.08⁵
Q.	- 91.—	à 6 %	= - 5.46
	- 454.58	à 10 %	= - 45.46
de kerkfabriek van L.	- 95.50	à 10 %	= - 9.55
totaal	f 2275.—		f 138.08

8476. welk laatste bedrag van *f* 138.08 als meer bedragende dan hetgeen zonder verwerping schuldig zou zijn, alzoo geheven had moeten worden.

Het Bestuur heeft de berekening van den inspecteur, waarmede zich ook de directeur vereenigde, goedgekeurd. (*Res. van* 25 *October* 1893, *n*°. 19.)

8477. *Legaat met tijdsbepaling. Genot daarvan toegekend gedeeltelijk aan den legataris, gedeeltelijk aan een ander.* Een erflater had aan de twee zonen eener overleden nicht gelegateerd een landgoed in de gemeente H., en zulks onder verplichting om aan zijne nicht A. de som van *f* 24000 uit te keeren binnen één jaar na zijn overlijden, met 3 % rente van af dat oogenblik.

Naar aanleiding van de wegens deze nalatenschap ingediende memorie van aangifte, waarin van de voormelde testamentaire beschikking was melding gemaakt, berekende de betrokken ontvanger ten laste van A. recht van successie over het volle bedrag van het aan haar besproken sublegaat ad *f* 24000.

De legatarisse A. achtte deze heffing onjuist en zulks op grond van de volgende overwegingen. Uit de beschikkingen des erflaters vloeit voort, dat het sublegaat niet onmiddellijk bij diens overlijden opeischbaar is, doch eerst een jaar later, terwijl de legatarisse zich inmiddels met een rente van 3 % moet tevreden stellen. Ware deze beperkende bepaling niet aan het legaat verbonden, dan zou de legatarisse, daargelaten dat zij met haren echtgenoot als industrieelen, minstens 6 % van het kapitaal zouden kunnen maken, in elk geval, volgens art. 1006 B. W., recht hebben gehad op de wettelijke interesten ad 5 % van af het oogenblik

8477. van het overlijden, zoodat thans de werkelijke waarde van het legaat 2 % lager dan het nominaal bedrag moet worden gesteld.

Zij verzocht mitsdien teruggave van het over een bedrag van *f* 480 te haren laste te veel berekende recht van successie.

Het Bestuur heeft overeenkomstig het advies der op dit verzoek gehoorde ambtenaren het verzoek om teruggave afgewezen. De beschikking van den erflater ten behoeve van A., zou als een legaat *met tijdsbepaling*, voor de toepassing der successiebelasting onder art. 9, in verband met art. 23, n°. 3, vallen, indien het sublegaat eerst meer dan twee jaren na het overlijden, of op een onzeker tijdstip moest worden uitgekeerd, en het genot der gelegateerde geldsom gedurende dien tijd bij anderen dan de legatarisse verbleef.

Nu aan de eerste der gemelde voorwaarden niet was voldaan, kon er geen sprake zijn van aftrek wegens het tijdelijk bij anderen verbleven genot (1). (*Res. van* 11 *Juli* 1893, *n°*. 30.)

8478. *Legaat. Verplichting bij testament opgelegd, om met het daarvoor door erflater bestemde kapitaal, een stichting in het leven te roepen. Geen legaat aan die stichting.*

Een erflater, wiens nalatenschap in de rechte nederdalende linie vererfde, had bij testament de navolgende beschikkingen gemaakt:

»Ik wil dat uit mijne nalatenschap eene som van »*f* 25000 zal worden afgezonderd en belegd op een »der Grootboeken van de Nederlandsche Werkelijke

(1) Vgl. P. W. n°. 4242.

8478. »Schuld, om te worden geconstitueerd tot een »stichting onder den naam van »Fonds ten behoeve »van het Practisch Ambachtsonderwijs in de ge»meente A." Ik wil dat mijn zoon B. deze stichting »in het leven roept en dat daaromtrent door hem »zullen worden vastgesteld de navolgende bepalingen:

»Art. 1 enz.

»Art. 9. De thans op de Zuider begraafplaats der »gemeente A. voor mijne familie gebouwde graf»kelder met bovenbouw wordt aan deze stichting »toegevoegd. De beheerder of de beheerders zullen »zorg dragen dat die kelder en bovenbouw voort»durend in goeden staat en in den bestaanden »toestand worde onderhouden.

»Indien mijn zoon de door mij bedoelde stichting »door vooroverlijden, of om welke andere oorzaak, »niet in het leven roept of kan roepen, wil ik, dat »de stichting door de zorgen van de uitvoerders van »mijnen uitersten wil wordt verzekerd.

»Ik wil dat de stichting binnen een jaar na mijn »overlijden zal zijn tot stand gebracht."

Bij een ruim 2 maanden na het overlijden verleden akte, verklaarde B. uitvoering te geven aan den wil van zijnen vader en de stichting onder den naam van »Fonds ten behoeve van het Practisch Ambachtsonderwijs in de gemeente A." te constitueeren, welke akte door den betrokken ontvanger tegen een vast recht van *f* 1.20 werd geregistreerd.

In de wegens de onderwerpelijke nalatenschap ingediende memorie van aangifte was de in het testament bedoelde grafkelder geschat op *f* 9950.

De ontvanger zag in de beschikking ten opzichte van den op de Zuider begraafplaats der

8478. gemeente A. gebouwden grafkelder met bovenbouw een legaat van dien kelder aan de stichting »Fonds ten behoeve van het Practisch Ambachtsonderwijs in de gemeente A.", en berekende over de geschatte waarde van dien kelder 10 % recht van successie.

De erfgenamen konden zich met deze heffing niet vereenigen en vroegen teruggave van hetgeen over voormelde som van *f* 9950 voor recht van successie meer was geheven dan 1 % en 38 opcenten. Zij waren van oordeel, dat uit de verschillende bepalingen van het testament, en vooral uit de bij art. 9 aan de beheerders opgelegde verplichting, duidelijk de bedoeling des erflaters bleek, om den kelder slechts in onderhoud aan de stichting af te staan, zoodat er van een legaat van den eigendom van dien kelder geen sprake kon zijn.

De inspecteur, wiens advies omtrent dit verzoek werd gevraagd, achtte met partijen de heffing des ontvangers onjuist en wel op grond van de volgende overwegingen. De erflater heeft bij het testament geene stichting in het leven geroepen, maar alleen aan zijn zoon den last opgelegd, dit na zijn overlijden te doen. Is de stichting niet bij het testament geconstitueerd, dan behoeft het geen verder betoog, dat van een making aan die stichting, aan een rechtspersoon, die bij het overlijden nog niet bestond, geen sprake kan zijn.

De directeur achtte de stelling van den inspecteur, dat niet de erflater, maar diens zoon de stichting zou hebben in het leven geroepen, aan gegronden twijfel onderhevig. Hij voerde voor zijne meening het volgende aan. De erflater heeft gewild, dat er

8478. zou bestaan een »Fonds ten behoeve van het Practisch Ambachtsonderwijs in de gemeente A." Daartoe zonderde hij een gedeelte van zijn vermogen af, gaf er een blijvende bestemming aan en zorgde voor de middelen, waardoor het aan zijne bedoeling zou beantwoorden. Alzoo kapitaal, bestemming en organen, de drie elementen van eene stichting waren krachtens het testament des erflaters bij zijn overlijden aanwezig. Op dat oogenblik ontving het Fonds een zelfstandig aanzien en kon als rechtspersoon uit den uitersten wil voordeel genieten. De redactie van het testament en van de latere akte, waarin wordt gesproken van den zoon, die de stichting in het leven zou roepen, en waarin deze de stichter wordt genoemd, schijnt op een minder juiste voorstelling te berusten en is met het wezen der zaak onvereenigbaar. In werkelijkheid was de erflater de oprichter, alleen in naam de zoon. Deze voldeed slechts aan den wil zijns vaders, die het Fonds grondvestte en het voortbestaan ervan verzekerde. Hij voerde dien wil uit, evenals bij ontstentenis de executeur-testamentair daartoe geroepen zou zijn geweest. Evenmin als in dat geval deze bemiddelaar als stichter zou worden beschouwd, kan thans de zoon als zoodanig worden aangemerkt. De directeur gaf evenwel toch in overweging het rekest in te willigen omdat het door partijen aangevoerde motief hem niet geheel ongegrond voorkwam.

Het Bestuur heeft zich geheel vereenigd met de meening van den inspecteur en de teruggave gelast van hetgeen over de waarde van den grafkelder voor recht van successie meer was geheven dan

8478. 1 % in hoofdsom. Bovendien is voorgeschreven, voor het geval de ontvanger ook over het afgezonderde kapitaal van *f* 25000 meer dan 1 % voor recht van successie mocht hebben geheven, dat meerdere eveneens terug te geven.

Uit de bepalingen van het testament toch, kon niet worden afgeleid, dat de erflater zelf de stichting zou hebben tot stand gebracht, en dat deze dus reeds op het oogenblik van zijn overlijden zou zijn ontstaan.

Deze opvatting was bovendien geheel in strijd met den inhoud der notarieele akte, waarbij de zoon verklaarde, ter uitvoering van den hem verstrekten last, de stichting in het leven te roepen. Met het oog op art. 946 B. W., konden de in het testament vervatte beschikkingen omtrent het kapitaal van *f* 25000 en den grafkelder op de Zuider begraafplaats der gemeente A., mitsdien niet als legaten aan die stichting worden aangemerkt. (*Res. van* 3 *Augustus* 1893, *n*°. 53.)

8479. *Legaat of last? Verplichting aan den erfgenaam opgelegd om aan een derde kosteloos het gebruik van gebouwen te laten en hem een geldsom levenslang renteloos ter leen te verstrekken.* Een erflater, die volgens de wet zijne eenige dochter A. tot erfgename naliet, had bij olographisch testament o. a. de volgende beschikkingen gemaakt.

»Wijders stel ik tot erfgename van al wat ik bij »mijn overlijden zal nalaten, mijne dochter A., »onder uitdrukkelijk beding, dat *a.* 1°. *uit* het alzoo »door haar geërfde beschikbare deel mijner nalaten- »schap aan mijnen schoonzoon B. gratis levenslang in gebruik zullen worden gelaten, mijn kantoor en

8479. »mijne magazijnen, en 2°. een bedrag van *f* 70 000 »renteloos zal worden en blijven ter leen gegeven »ten einde te strekken als bedrijfskapitaal voor zijne »commissiehandel zijn leven lang gedurende, zoodat »ook ingeval van overlijden mijner dochter deze »vordering ten laste van haren echtgenoot gedurende »diens leven niet zal kunnen worden opgevorderd »en daarvan geen rente zal mogen gevorderd worden »en evenmin het gratis gebruik der genoemde ge- »bouwen hem zal mogen worden ontnomen; en »*b*. dat binnen drie maanden na mijn overlijden »eene notarieele akte van gezegde geldleening worde »opgemaakt. Mocht onverhoopt binnen drie maanden »na mijn overlijden aan bovengenoemde bedingen »geene uitvoering zijn gegeven, alsdan is boven- »vermelde erfstelling over gezegd beschikbaar deel »mijner nalatenschap als niet gemaakt te beschou- »wen, en legateer ik alsdan aan mijnen schoonzoon »B., met vrijstelling van het stellen van zekerheid, »het levenslang gebruik der gemelde perceelen en »het levenslang vruchtgebruik van een kapitale som »van *f* 70000 aan hem uit te keeren binnen zes »maanden na mijn overlijden."

Binnen den bij het testament bepaalden termijn van drie maanden, werd door de erfgename aan B. een som van *f* 70000 renteloos en levenslang ter leen verstrekt.

Tusschen de belastingplichtigen en den betrokken ontvanger ontstond verschil van gevoelen over den aard van de in het testament onder n°. 1 en 2 vermelde makingen. De ontvanger, wiens meening ook door den directeur werd gedeeld, zag in die beschikkingen legaten 1°. van het levenslang gebruik

8479. der voormelde gebouwen, en 2°. van het levenslang genot eener som van *f* 70000, welke legaten, volgens art. 9 der successiewet, als makingen van het vruchtgebruik dier zaken moesten worden belast.

De belastingplichtigen waren daarentegen van oordeel, dat die beschikkingen uitsluitend inhielden een last aan de erfgename opgelegd, voor zooveel betreft het kantoor en de pakhuizen, om een overeenkomst van bruikleen aan te gaan, en wat de *f* 70000 aangaat om een contract van geldleening te sluiten. Om de bedoelde beschikkingen als legaten aan B. te kunnen belasten, zoo betoogden zij, zou het toch in de eerste plaats een vereischte zijn, dat in werkelijkheid door B. iets uit den boedel des erflaters werd verkregen. Dit was echter niet het geval, aangezien B. aan het testament des erflaters geen enkel recht ontleende, maar het gebruik der kantoren en pakhuizen, alsmede het genot van de *f* 70000 eenig en alleen van zijne echtgenoote verkreeg. Dat, ook volgens de bedoeling des erflaters, deze beschikkingen niet als legaten aan B. konden worden aangemerkt bleek naar hunne meening ten duidelijkste uit de aan het slot van het testament voorkomende voorwaardelijke making aan B. van het vruchtgebruik der kantoren en pakhuizen, alsmede van het vruchtgebruik eener som van *f* 70000.

Het Bestuur heeft, in overeenstemming met de meening der ambtenaren, beslist, dat de onder nos. 1 en 2 in het testament vermelde beschikkingen, als legaten moesten worden aangemerkt en heeft daarbij het volgende te kennen gegeven.

8479. Uit het geheele testament blijkt duidelijk de wil des erflaters om aan zijn schoonzoon B. het genot gedurende zijn leven te verzekeren van zijne kantoren en magazijnen, benevens van een som van *f* 70000.

De bewering van partijen nu, dat er hier slechts sprake zou zijn van een last aan de erfgename opgelegd, kan daarom niet opgaan, omdat de beschikking, waarbij een erflater aan zijne erfgenamen de verplichting oplegt om aan een derde het genot eener tot den boedel behoorende zaak af te staan, volkomen gelijk staat met een legaat van het genot dier zaak, terwijl ook de beschikking, waarbij aan de erfgenamen de verplichting wordt opgelegd om aan een derde een uitkeering uit eigen goederen te doen, volgens art. 1014 B. W., als een legaat moet worden aangemerkt. Uit den aard der zaak geldt dit laatste niet alleen waar de eigendom, maar evenzeer waar zooals in casu, het levenslang genot eener geldsom moet worden verstrekt. Staat het eenmaal vast dat B. volgens de burgerlijke wet het genot der voormelde zaken uit den boedel des erflaters heeft verkregen, dan bepaalt art. 9 der successiewet dat dit genot als vruchtgebruik moet worden belast.

Het behoeft geen betoog, dat het voorwaardelijk door den erflater besproken legaat van het vruchtgebruik der voormelde zaken, geen wijziging kon brengen in den aard der bovenbedoelde beschikkingen (1). (*Res. van* 13 *December* 1893, *n*°. 99.)

---

(1) Vgl. P. W. n°. 7971.

8480. *Natuurlijke kinderen. Erkenning.* Een in het jaar 1882 overleden ongehuwde vrouw had bij testament de navolgende beschikkingen gemaakt.

»Ik vermaak aan mijnen natuurlijken zoon A. »mijn huis, erf en tuin te G., mits aan elk mijner »overige kinderen B., C. en D. binnen een jaar na »mijn overlijden uitbetalende *f* 100."

Op den 11 Februari 1892 overleed B., na bij testament tot eenige erfgenamen, onder den last tot voldoening van enkele legaten, te hebben benoemd hare natuurlijke broeders en zuster A., C. en D.

In de van deze nalatenschap ingediende memorie van aangifte verklaarden A., C. en D. dat zij als natuurlijke broeders en zuster ook de eenige erfgenamen bij versterf van deze overledene waren. Bij de aangifte werd een afschrift van het testament hunner in 1882 overledene moeder overgelegd.

De betrokken ontvanger was, met het oog op de beslissing opgenomen onder n°. 6644 van dit werk, van oordeel, dat de eerstoverledene erflaatster bij de geciteerde bepaling van haar testament wel haren zoon A., doch niet hare overige kinderen rechtsgeldig had erkend, en berekende derhalve over de waarde van het door A., C. en D. uit de nalatenschap van B. geërfde 10 % recht van successie.

De erfgenamen, die daarentegen van meening waren, dat zij en hunne overledene zuster bij het testament hunner moeder wettig waren erkend, verzochten op dien grond teruggave van hetgeen over de waarde hunner erfdeelen meer dan 4 % voor recht van successie was geheven.

De op dit verzoek gehoorde ambtenaren gaven

8480. eene gunstige beschikking in overweging, op grond dat de erflaatster, die nimmer gehuwd was geweest, na eerst bij haar testament een legaat aan haren natuurlijken zoon A. te hebben besproken, melding maakte van hare overige kinderen, en er dus in verband met de beslissing P. W. nº. 7738, geen overwegend bezwaar kon bestaan om met partijen aan te nemen, dat zoowel die kinderen als de zoon A. bij dat testament rechtsgeldig waren erkend.

Het Bestuur heeft zich met dit gevoelen vereenigd en de teruggave der te veel betaalde rechten voorgeschreven. (*Res. van* 24 *Augustus* 1893, *nº.* 10.)

8481. *Schenking aan instellingen van de doode hand. Bijdrage van particulieren ter tegemoetkoming in de kosten van verbetering van een marktplein.* Door eenige ingezetenen der gemeente H. werd aan het Bestuur dier gemeente een bijdrage van *f* 173.50 toegezegd voor de verfraaiing en verbetering van het dorpsplein te H.

Nadat die verbetering was tot stand gekomen en het besluit van den gemeenteraad te H. om deze schenking te aanvaarden door Gedeputeerde Staten der provincie G. was goedgekeurd, noodigde de betrokken ontvanger het gemeentebestuur van H. uit, ter zake van voormelde schenking, overeenkomstig het bepaalde bij art. 59 der wet op het recht van successie en van overgang bij overlijden, eene memorie van aangifte in te dienen.

Burgemeester en Wethouders van H. achtten zich met deze vordering bezwaard en verzochten het oordeel van Gedeputeerde Staten der provincie G. hieromtrent te mogen vernemen. Dit college oordeelde met het gemeentebestuur van H. de vordering

8481. des ontvangers ongegrond en voerde tot staving van dat gevoelen het volgende aan. Bijdragen bij wijze van schenking aan gemeenten toegezegd tot bevordering der uitvoering van werken, publiekrechterlijk tot het beheer der gemeentebesturen behoorende, kunnen nimmer bij art. 59 der successiewet bedoeld zijn. Dat wetsartikel gewaagt toch van *schenkingen* onder de levenden aan zedelijke lichamen of instellingen van de doode hand, welke schenkingen niet de minste overeenkomst hebben met een *bijdrage* zooals in het onderwerpelijk geval is verleend. Daar zulk een bijdrage echter veelal onder de benaming schenking wordt begrepen, bestond er geen bezwaar op het besluit tot aanvaarding de gevraagde goedkeuring te verleenen. Gedeputeerde Staten van G. verzochten mitsdien buiten gevolgstelling van de vordering des ontvangers.

Deze ambtenaar op het verzoek gehoord gaf te zijner verdediging het volgende te kennen. Het onderhoud van het marktplein te H. is een last, die geheel voor rekening der gemeente is. Wel is het niet zeker, dat de verbetering van het marktplein zoude zijn tot stand gekomen, indien enkele ingezetenen niet in de kosten daarvan hadden bijgedragen, maar dit neemt niet weg, dat die ingezetenen geenerlei aequivalent hebben bedongen, dat hun gift uit liberaliteit voortvloeit en er dus een schenking heeft plaats gehad (1). Dat ook de schenkingen, welke geschieden ter bevordering van de uitvoering van werken, die publiekrechterlijk tot het beheer der gemeentebesturen behooren onder

(1) Vgl. P. W. n°. 7937.

8481. het bereik van art. 59 der successiewet vallen, werd reeds aangenomen bij de beslissingen, opgenomen onder nos. 7730, 7818 en 7937 van dit werk.

De directeur deelde de meening des ontvangers, dat wegens de onderwerpelijke schenking successierecht schuldig was en zulks op grond, dat de verplichting om de ontvangen gelden te besteden ter uitvoering van een werk, dat publiekrechterlijk tot het beheer van het gemeentebestuur behoort, aan de privaatrechterlijke handeling, waarbij die gelden werden afgestaan, den aard eener schenking niet kon ontnemen.

Het Bestuur heeft, overeenkomstig het advies der gehoorde ambtenaren, de vordering des ontvangers gehandhaafd. (*Miss. van* 30 *October* 1893, *n*°. 12.)

8482. *Schulden. Verjaarde schuld. Afstand der verjaring nà het overlijden.* In de memorie van aangifte, ingediend wegens de nalatenschap van zekeren op 21 Augustus 1892 overleden erflater kwam onder het passief een, op de volgende wijze omschreven, schuld voor:

»Aan den heer A. een schuld groot *f* 32112 »wegens renteloos geleend geld, blijkens obligatie »dd. 7 Maart 1862, waarvan de verjaring is gestuit »door de opneming in de op den 26 November 1892 »ten overstaan van den notaris B. verleden akte »van scheiding".

Door den betrokken ontvanger werd deze schuld voor de berekening der verschuldigde rechten uit het passief der nalatenschap verworpen, zulks op grond, dat de tijdens het overlijden reeds ingevallen verjaring niet door de opneming der schuld in de, op 26 November 1892 verleden akte van scheiding, kon zijn gestuit.

8482. Bij toepassing van het beginsel, dat ten grondslag ligt aan de beslissingen opgenomen onder de nos. 4053, 5469, 5635 en 7969 van dit werk, heeft het Bestuur evenwel, op verzoek van belanghebbenden, machtiging verleend, om deze schuld in mindering der baten toe te laten, daar zij blijkens de akte van scheiding van 26 November 1892, werkelijk aan de erfgenamen in rekening was gebracht, en dus bij die scheiding blijkbaar afstand der verkregene verjaring was gedaan. (*Res. van* 19 *October* 1893, *n*o. 17.)

8483. *Uiterste wilsbeschikking voor verschillende uitleggingen vatbaar. Toepassing van art.* 60 *der successiewet.* Een erflaatster A. had bij olographisch testament o. a. de volgende beschikkingen gemaakt:

»Ik ondergeteekende verklaar over mijne nalaten»schap te beschikken als volgt, *na het overlijden van »mijn broeder B.*

»Ik legateer enz.

»Alle deze legaten hierboven beschreven zullen »eerst na het overlijden van mijn broeder, den heer »B., aan belanghebbenden behoeven ter hand gesteld »te worden; zoolang hij leeft kan hij de interessen »blijven genieten en kan hij het onder zijne be»waring houden. Ingeval de eerstgenoemde, de heer »B., mocht zijn overleden, verklaar ik na aftrek »van het door mij gelegateerde *ook al is hij nog in »leven* tot eenige erfgename voor de eene helft aan »de in- en uitwendige zending te D. ten behoeve »van het fonds voor hare Christelijke school en de »andere helft de Diakonie der Nederlandsche Herv. »gemeente voor hunne armen.

»Eindelijk benoem ik tot uitvoerder mijner uiterste

8483. »wilsbeschikking den heer C. en geef hem het recht »van inbezitneming mijner nalatenschap, doch eerst »na het overlijden van den heer B."

De in het testament der erflaatster meermalen genoemde broeder der erflaatster diende als eenig ab-intestato erfgenaam een memorie van aangifte harer nalatenschap in, waarin werd verklaard, dat de geciteerde erfstelling, als alleen geschreven voor het geval hij vóór de erflaatster was overleden, in de gegeven omstandigheden geen effect kon sorteeren.

Eenigen tijd daarna overleed B., die bij testament tot eenige erfgenamen, elk voor de helft, had ingesteld de vereeniging voor in- en uitwendige zending te D. en de Diaconie der Herv. gemeente aldaar. De door B. benoemde executeur-testamentair diende van zijne nalatenschap eene memorie van aangifte in, waarin onder het actief ook werden opgenomen de baten door B. uit de nalatenschap zijner vooroverledene zuster geërfd. Nadat de successie- en overgangsrechten, wegens beide nalatenschappen verschuldigd, waren voldaan, dienden de testamentaire erfgenamen van B. een rekest in, waarbij zij het navolgende te kennen gaven.

De door den overleden broeder der erflaatster aan haar testament gegeven uitlegging, als zou de daarin voorkomende erfstelling in de gegeven omstandigheden geen effect sorteeren, is blijkbaar in strijd met hare bedoeling.

Die bedoeling is veeleer geweest om haren broeder, die met haar samen woonde, levenslang in het bezit der nalatenschap te laten en hem dus het *vruchtgenot* van legaten en erfporties toe te kennen. De erflaatster heeft toch gewild, dat de erfstelling

8483. gevolg zou hebben, zoowel ingeval haar broeder mocht zijn overleden als »*ook al is hij nog in leven*", welke laatste woorden bij een tegenovergestelde uitlegging elken zin zouden missen. Ook uit de executeursbenoeming blijkt dat de daarbij genoemde persoon in elk geval onmiddellijk in functie zou treden, doch eerst na het overlijden van B. in het bezit van den boedel zou komen. Eindelijk voerden de erfgenamen van B. nog aan, dat hunne opvatting ook door de Regeering werd gedeeld, aangezien bij Kon. Besluit aan de Diaconie der Hervormde gemeente te D. machtiging tot aanvaarding der nalatenschap van A. was verleend. Zij waren mitsdien van oordeel dat de goederen, behoorende tot de nalatenschap van A., na aftrek der legaten, onmiddellijk bij haar overlijden op hen adressanten waren overgegaan en bij dwaling door den executeur-testamentair van B. onder de baten van diens nalatenschap waren opgenomen. Op voormelde gronden verzochten zij herrekening van de wegens de nalatenschappen van A. en B. verschuldigde successierechten en teruggave van hetgeen alsdan zou blijken te veel te zijn betaald.

Men was het er over eens dat de betrokken ontvanger de rechten, wegens B.'s nalatenschap verschuldigd, geheel overeenkomstig de, door den daartoe bevoegden executeur-testamentair ingediende, memorie van aangifte had berekend en de gevraagde teruggave derhalve alleen, bij toepassing van art. 60 der successiewet, op grond van dwaling of onwillig verzuim in de aangifte, zou kunnen worden verleend.

De vraag of de executeur-testamentair bij de

8483. indiening der memorie van aangifte van B.'s nalatenschap werkelijk in dwaling verkeerde, werd echter door alle op het verzoek gehoorde ambtenaren ontkennend beantwoord, en zulks op grond van de volgende overwegingen.

De memorie van aangifte is geheel en al in overeenstemming met de uitlegging, welke door den erflater aan het testament zijner vooroverledene zuster is gegeven. Die uitlegging schijnt aanvankelijk ook door de adressanten te zijn gevolgd, daar zij in het tegenovergestelde geval, als erfgenamen van A. de aan hen bij de successiewet opgelegde verplichtingen zouden zijn nagekomen. Voor den fiscus was die uitlegging van het testament in der tijd minder voordeelig dan die, welke thans door adressanten daaraan wordt gegeven. Zij is toen echter gevolgd, omdat zij niet geacht kon worden in strijd te zijn met de bewoordingen van het testament. Het geheele testament toch wordt beheerscht door de aanvangswoorden »Ik ondergeteekende verklaar »over mijne nalatenschap te beschikken als volgt, »*na het overlijden van mijn broeder B.*" Aan dezen wordt dan ook niet het vruchtgenot der nalatenschap gegeven, doch alleen dat van de gemaakte legaten. De woorden »ook al is hij nog in leven", dadelijk volgende op de woorden »van het door mij gelegateerde", doelen vermoedelijk alleen op de legaten. En als dit niet het geval is, dan beschikte de erflaatster twee maal over hare nalatenschap, eerst ten behoeve van haar broeder en, nadat hij overleden zou zijn, ten behoeve van de beide instellingen. Er zou dan een verboden fidei-commis zijn ingesteld, waardoor de geheele beschikking vervallen en de

8483. broeder krachtens erfopvolging bij versterf, de nalatenschap verkrijgen zou.

Het Bestuur heeft, overeenkomstig het advies der gehoorde ambtenaren, het verzoek afgewezen.

Al mochten de onduidelijke bewoordingen, waarin het testament is vervat, ook de uitlegging toelaten, welke in het rekest daaraan door B.'s erfgenamen werd gegeven, die omstandigheid was niet voldoende om aan te nemen dat in de door den executeur-testamentair ingediende memorie van aangifte bij dwaling baten waren aangegeven, welke niet tot de nalatenschap des erflaters behoorden. (*Res. van* 3 *Augustus* 1893, *n*⁰. 54.)

8484. *Vervolgingen. Plaats van beteekening van een exploit van aanzegging eener gerechtelijke waardeering.* Een erflater, die op het oogenblik van zijn overlijden buiten het Rijk gedomicilieerd was, liet onroerende goederen na, gelegen in den kring van het kantoor van het recht van successie te T.

De verkrijgers dier goederen dienden, ter voldoening aan art. 11 der successiewet, aan dat kantoor een memorie van aangifte in, waarin zij »keuze van woonstede deden bij Mr. W., notaris verblijvende te T."

Daar de aangegeven waarde der nagelaten onroerende goederen onvoldoende voorkwam, verzocht de ontvanger te T. machtiging om tegen de aangevers de gerechtelijke waardeering dier goederen in te stellen. Er rees bij hem echter twijfel waar het exploit van aanzegging dier waardeering moest worden beteekend, aangezien de notaris Mr. W. reeds tijdens het indienen der memorie van aangifte was overleden. Naar zijne opvatting zou het exploit,

8484. volgens art. 19, al. 3 der successiewet, ter secretarie der gemeente T. moeten worden beteekend, omdat het domiciliekiezen bij iemand, die niet meer bestaat feitelijk geheel gelijk staat met het geval, dat daaromtrent in de memorie van aangifte geheel wordt gezwegen.

De directeur gaf als zijn gevoelen het navolgende te kennen. Het geval komt in zeker opzicht overeen met dat, behandeld in de beslissing P. W. n°. 5883, evenwel met dit verschil, dat daar het overlijden plaats greep nà het kiezen van woonplaats, doch vóór het uitbrengen van het exploit, terwijl in dit geval de notaris reeds was overleden op het tijdstip der domiciliekeuze. En juist dit verschil moet tot een tegenovergestelde uitkomst leiden. In gezegde beslissing toch wordt art. 19 der successiewet niet toepasselijk geoordeeld, omdat bij het indienen der memorie eene op dat oogenblik *wel* bestaande woonplaats was gekozen. In casu is dit niet het geval; immers Mr. W. verbleef op den dag der aangifte niet te T., er is dus geen domicilie gekozen binnen den kring van het kantoor te T. en derhalve moeten de aangevers geacht worden hunne woonplaats te hebben ter secretarie dier gemeente. Om het opwerpen van excepties door de tegenpartij te voorkomen, gaf de directeur evenwel in overweging om het exploit te doen beteekenen ten raadhuize te T., doch tevens het voorschrift van art. 4, n°. 8 B. Rv. op te volgen.

Het Bestuur heeft zich met de meening der ambtenaren vereenigd en voorgeschreven om het exploit van aanzegging der gerechtelijke waardeering alleen ter secretarie der gemeente T. te doen beteekenen. (*Miss. van* 11 *September* 1893, *n°*. 39.)

8485. *Verwerping. Gemeenschap in tweede huwelijk. De tweede echtgenoote doet afstand van de huwelijksgemeenschap en verwerpt de nalatenschap van den erflater.* Een erflater liet volgens de wet tot eenige erfgenamen na twee kinderen uit zijn eerste huwelijk. Bij testament had hij zijne tweede echtgenoote, met wie hij in algeheele gemeenschap van goederen was hertrouwd, tot erfgename van het beschikbaar gedeelte zijner nalatenschap ingesteld.

De tweede echtgenoote had slechts voor een geringe waarde ten huwelijk aangebracht en staande het tweede huwelijk was geen winst behaald noch verlies geleden.

De vrouw kon derhalve krachtens huwelijksrecht slechts aanspraak maken op een bedrag, gelijk staande met de waarde van haar aanbreng, vermeerderd met $^1/_4$ van den boedel des erflaters, terwijl zij ingevolge art. 949 B. W. uit kracht van het testament des erflaters geen voordeel meer kon genieten (1).

Binnen een maand na het overlijden werd door de vrouw ter griffie van de betrokken Arrondissements-Rechtbank, de verklaring afgelegd dat zij afstand deed van de tusschen haar en den erflater bestaan hebbende huwelijksgemeenschap en de nalatenschap van haren echtgenoot verwierp. Naar aanleiding van de ingediende memorie van aangifte, waarin deze omstandigheden waren vermeld, berekende de betrokken ontvanger 4 % recht van successie over één vierde, en 1 % over drie vierde van het zuiver saldo der tweede huwelijksgemeenschap,

(1) Vgl. P. W. n°. 7817.

8485. alsmede 2 % recht van overgang over één vierde, en ¼ % over drie vierde van de waarde der tot die gemeenschap behoorende rentegevende vorderingen.

De erfgenamen konden zich met deze heffing niet niet vereenigen en verzochten teruggave van hetgeen meer was geheven dan 1 % recht van successie in hoofdsom over het zuiver saldo der gemeenschap en ¼ % recht van overgang in hoofdsom over de waarde der rentegevende vorderingen.

De ontvanger, op dit verzoek gehoord, verdedigde de juistheid zijner heffing op de volgende gronden. Wanneer in het algemeen de vrouw afstand doet van de gemeenschap vallen alle baten dier gemeenschap, met uitzondering van het linnengoed en de kleederen tot haar lijf behoorende, in de nalatenschap van den man. Indien in het onderwerpelijk geval de vrouw geen afstand gedaan had van de huwelijksgemeenschap, zou zij, uit kracht van het testament des erflaters, niets hebben kunnen genieten, omdat dan art. 236 B. W. van toepassing zou zijn geweest en staande huwelijk geen winst is behaald. Volgens een algemeen aangenomen gevoelen toch kan de tweede echtgenoot niet twee maal, eens krachtens huwelijksrecht, en eens krachtens erfrecht, uit dezelfde goederen eenig voordeel genieten. In casu vervalt echter dit motief omdat de vrouw, tengevolge van den afstand der gemeenschap, krachtens huwelijksrecht niets genoot en dus krachtens art. 949 B. W. nog ¼ der nalatenschap van haren echtgenoot kon genieten. Deze meening schijnt ook door partijen gedeeld te zijn, daar de vrouw in het tegenovergestelde geval niet tevens de nalatenschap zou hebben verworpen.

8485. Tengevolge van deze verwerping wordt art. 45 der wet op het recht van successie en van overgang bij overlijden van toepassing, aangezien door de tweede echtgenoote 4 % en door de kinderen slechts 1 % recht van successie verschuldigd is over hetgeen door hen wordt geërfd of verkregen. Het tijdstip waarop de afstand of de verwerping geschiedde is van geen belang, omdat beide rechtshandelingen terugwerken tot op het oogenblik van het overlijden.

Ook de directeur stelde voor het verzoek om teruggave af te wijzen. Hij was van meening dat men uitsluitend moest vragen hoeveel recht zonder en hoeveel recht met inachtneming der gedane verwerping schuldig was om dan, bij toepassing van art. 45 der successiewet, het hoogste bedrag te heffen.

Het Bestuur heeft evenwel de teruggave gelast van hetgeen voor recht van successie meer dan 1 % in hoofdsom, en voor recht van overgang meer dan 1/4 % in hoofdsom was geheven, en daarbij het volgende te kennen gegeven.

Art. 45 der successiewet heeft ten doel fraude te voorkomen. In casu kan daarvan evenwel geen sprake zijn, omdat, indien de vrouw krachtens huwelijksrecht haar aandeel had verkregen, daarover geen rechten van successie en van overgang zouden verschuldigd zijn geweest. Haar oogmerk was, den geheelen boedel aan de voorkinderen over te laten, waarvoor echter tevens verwerping der nalatenschap noodig was.

Die verwerping moet derhalve als een noodzakelijk complément van den afstand der gemeenschap worden aangemerkt, daar de vrouw, zonder die

8485. verwerping, krachtens erfopvolging, zoude terug verkrijgen, hetgeen zij door den afstand wilde prijsgeven. Splitsing dezer in zoo nauw verband staande handelingen, in dier voege, alsof alleen afstand der gemeenschap was gedaan, zou derhalve leiden tot een toepassing der wet, welke niet met de bedoeling des wetgevers overeen te brengen zoude zijn. (*Res. van* 11 *November* 1893, *n*°. 9.)

8486. *Verzwijging. Effecten door een erflater van hand tot hand geschonken, onder voorbehoud van het recht op de renten. Aansprakelijkheid van den executeur-testamentair nà zijne decharge.* Vonnis der Arrondissements-Rechtbank te *Maastricht* van den 12 October 1893, luidende:

»De Rechtbank;

»Gehoord het verslag van den rechter-rapporteur;

»Gehoord het Openbaar Ministerie bij monde van »den Officier van Justitie, concludeerende dat het »der Rechtbank moge behagen te bevelen dat de »opposant zal worden gehoord op de gestelde vraag»punten;

»*Overwegende* ten aanzien der daadzaken, dat door »het geopposeerde Bestuur bij dwangschrift van den »29 October 1892 van den opposant in hoedanigheid »als uitvoerder der uiterste wilsbeschikkingen van »G. S. de V. sr. te M. overleden den 4 Maart 1891 »en als zoodanig aangifte gedaan hebbende der »nalatenschap van den overledene, bij memorie »ingediend ten kantore der registratie te M. den »22 October 1891 is gevorderd de som van *f* 2000 »voor rechten van successie en van overgang, boete »en opcenten, ter zake dat in de ingediende memorie »van aangifte niet onder de baten der nalatenschap

8486. »is opgenomen en alzoo verzwegen eene belangrijke partij effecten, waarvan alleen de loopende »termijnen van interest zijn aangegeven, met vermelding dat de effecten door den erflater, onder »voorbehoud zijn leven lang der renten, den 25 »September 1890 aan zijne drie in leven zijnde »kinderen zijn geschonken; dat alzoo, volgens de »aangifte zelve, niet de effecten zijn geschonken »doch een recht daarop, hetgeen niet anders rechtsgeldig had kunnen geschieden dan bij notarieele »akte; dat bij het ontbreken daarvan de effecten »nog steeds tot zijn dood toe zijn blijven behooren »aan den erflater en door dezen zijn nagelaten, »zoodat deswege recht van successie en van overgang verschuldigd is;

»dat opposant tegen dat dwangschrift verzet heeft »gedaan op de navolgende gronden:

»1. dat de uitvoerder eener uiterste wilsbeschikking, al moge hij bevoegd zijn de aangifte van het »geërfde te doen, daarbij moet geacht worden te »handelen namens de erfgenamen, weshalve alle »daartoe betrekkelijke vervolgingen ook moeten »worden gericht tegen de wettelijke schuldplichtigen »en belastingschuldigen, als zijnde de eenige schuldenaren naar de wet, maar niet tegen dengene, »welke hunne belangen met of zonder uitdrukkelijke volmacht waarneemt;

»2. dat daarenboven bij het uitvaardigen van het »dwangschrift de uiterste wil des overledenen geheel »was ten uitvoer gelegd, en de opposant de hoedanigheid van uitvoerder niet meer bezat;

»3. dat het recht en de boete welke gevorderd »worden niet verschuldigd zijn, wijl blijkens de

8486. »zeer stellige bewoordingen der memorie van aan- »gifte, wat ook de geopposeerden daarin zouden »willen lezen, de in het dwangschrift bedoelde »effecten niet uit den boedel van den erflater door »zijn overlijden zijn verkregen, maar wel degelijk »reeds den 25 September 1890 door den erflater »aan zijne drie kinderen zijn geschonken, en het »niet aangaat willekeurig het tegendeel althans iets »anders in de plaats daarvan te stellen, en aller- »minst dat de erflater niet die effecten zelven, »maar slechts een recht daarop geschonken heeft; »dat mitsdien de schenking ook zonder akte door »de enkele levering aan de begiftigden van kracht is;

»4. dat art. 36 der wet op het recht van successie »in geen geval toepasselijk is en boete niet kan »verschuldigd zijn, vermits indien, gelijk de geop- »poseerden in het dwangschrift beweren, de effecten »volgens de memorie van aangifte zelve tot den »boedel behooren, van geene verzwijging sprake »kan zijn;

»dat het geopposeerd Bestuur bij memorie van »antwoord tegen de gronden van verzet heeft aan- »gevoerd:

»De eerste grond van verzet is in lijnrechten »strijd met de woorden van art. 7 der wet van »1859, dat den uitvoerders van uiterste wilsbeschik- »kingen die — zooals opposant — aangifte gedaan »hebben, de vervulling op gelijke wijze als den erf- »genamen oplegt van al de verplichtingen waartoe »deze gehouden zijn.

»Tot die verplichtingen behoort, zoo niet al wat »door het overlijden wordt geërfd of verkregen, is aan- »gegeven, deswege eene nadere memorie in te dienen.

8486. »Deze verplichting rust alzoo óok op den executeur »hetgeen ten overvloede ook hieruit voortvloeit, dat, »zooals ook in casu het geval is, de executeur zich »door het afleggen van den eed, overeenkomstig »art. 28 der successiewet, daartoe verbindt.

»Alzoo kan ook, zoo hij daarmede in gebreke »blijft, tegen hem het dwangschrift bedoeld bij »art. 36 van meergemelde wet worden uitgevaardigd.

»Om dezelfde reden is ook de grond van verzet »sub 2. niet juist.

»Is de verplichting aan den executeur als zoodanig »opgelegd, dan wordt aan zijne aansprakelijkheid »niets ontnomen door de omstandigheid, dat hij »tijdens de uitvaardiging van het dwangschrift de »hoedanigheid van uitvoerder niet meer bezat. Dat »dit aan hem beteekend werd, is uitsluitend een »gevolg van de door hem gedane indiening der »memorie van aangifte.

»De aansprakelijkheid die hij daardoor tegenover »den Staat, zelf op zich nam kan, juist om deze »reden, niet ophouden door het eindigen der »executeele, omdat zij, door de wet den executeur »zelfstandig opgelegd, met de verhouding tusschen »dezen en de erfgenamen in geen verband staat.

»De derde grond van verzet raakt de hoofdzaak »in deze procedure. Opposant beweert daarbij, dat »de in het dwangschrift bedoelde effecten niet uit »den boedel van den erflater door zijn overlijden »zijn verkregen, omdat zij reeds den 25 September »1890 door dezen aan zijne drie kinderen zouden »zijn geschonken. Volgens de in de aangifte en in »de akte van inventarisatie afgelegde verklaringen »behield echter de erflater bij die gepretenseerde

8486. »gift zich levenslang de renten voor. Het is derhalve »geenszins willekeurig als het Bestuur stelt, dat »*niet* de effecten zelve, doch slechts een recht »daarop zoude zijn geschonken. Immers, de erflater »behield er zich een recht op voor, slechts het »overschietende deel van den eigendom wilde hij »aan zijne kinderen overlaten, doch een schenking »daarvan kan volgens de artikelen 1719 en 1724 »B. W. alleen rechtsgeldig geschieden bij eene »notarieele akte.

»De handeling waardoor — naar partij meent — »de eigendom der effecten op de drie kinderen »zouden zijn overgegaan, konde dat gevolg alzoo »niet teweeg brengen; een notarieele akte ontbreekt »en G. S. de V. sr. liet bedoelde effecten dus bij »zijn overlijden na.

»Zij zijn evenwel in de door opposant ingediende »memorie van aangifte, hoewel er over gesproken »wordt, niet als nagelaten aangegeven.

»Is dit zoo, en hiermede komt het Bestuur tot »het vierde punt van verzet, dan is art. 36 der »successiewet toepasselijk. Dit middel van verzet »mist dus geheel en al een feitelijken grondslag;

»dat de opposant bij zijn memorie van weder»antwoord, tot staving der gronden van verzet, »nog heeft aangevoerd:

»Art. 7 der wet van 13 Mei 1859 moge bepalen, »dat uitvoerders van uiterste wilsbeschikkingen, »aangifte gedaan hebbende, op gelijke wijze als de »erfgenamen tot vervulling van al de aan dezen bij »die wet opgelegde verplichtingen gehouden zijn, »daaruit volgt volstrekt niet, dat het dwangschrift, »bedoeld in art. 36, tegen die executeurs en niet

8486. »tegen de erfgenamen zelven zou moeten worden »uitgevaardigd.

»De wetgever heeft zeer zeker gedacht aan ver»plichtingen, welke uit de aangifte zelve voort»vloeien, zooals beëediging en betaling van het »recht, maar zeer gewaagd is het te beweren, dat »hij den executeur ook nog andere verplichtingen »heeft willen opleggen.

»Wat daarvan zijn moge, zoo veel is zeker, dat »vervolgingen in geen geval kunnen gericht worden »tegen hem, die de hoedanigheid van uitvoerder »van uiterste wilsbeschikking niet meer bezit. Art. 7, »3e en 4e lid bepaalt wel dat curators van onbe»heerde nalatenschappen, bewindvoerders, voogden »en curators, gehouden zijn tot de vervulling van »al de verplichtingen bij de wet opgelegd aan erf»genamen, of aan degenen, die zij vertegenwoor»digen, doch deze verplichtingen eindigen met de »hoedanigheid of betrekking, waaraan zij verbonden »zijn. En er is geene reden denkbaar waarom het »tegenovergestelde het geval zou zijn met uitvoer»ders van uiterste wilsbeschikkingen.

»Deze opvatting strookt niet alleen met de woorden »der wet, maar zij is ook in overeenstemming met »de in het 2e lid van art. 7 duidelijk uitgesproken »bedoeling des wetgevers. Daarbij is immers aan »den executeur de noodige waarborg verschaft om »zonder gevaar voor zijn eigen beurs de aangifte »te kunnen doen. Volgens die bepaling kunnen de »erfgenamen het bezit niet doen ophouden, zonder »den executeur in staat te stellen de rechten van »successie en overgang te betalen, of hem te doen »blijken dat die rechten voldaan zijn. Maar met het

8486. »stelsel van geopposeerde zou die waarborg al »bitter weinig te beteekenen hebben. Stel, dat de »ontvanger aanvankelijk te weinig recht vordert en »op het laatste van den in art. 63, n°. 4 bepaalden »termijn eene bijvordering doet, als de executeur »te goeder trouw reeds lang met de erfgenamen »afgerekend en hun de erfenis uitgekeerd heeft. »Dan zal de executeur maar moeten zien, hoe hij »de van hem bijgevorderde rechten op de erfge»namen, welke inmiddels onvermogend geworden »of verdwenen zijn, zal kunnen verhalen.

»De wetgever, welke blijk gaf de belangen van »den executeur-testamentair te willen behartigen »kan zoo iets niet gewild hebben en een stelsel, »dat tot zulke gevolgen leidt, moet dus in strijd »zijn met de wet. Het leidt bovendien tot ongerijmde »gevolgen. Het dwangschrift is immers uitgevaar»digd tegen G. S. de V., in hoedanigheid van uit»voerder der uiterste wilsbeschikking. Maar deze »bezit die hoedanigheid niet meer, en heeft als »zoodanig niets meer van de nalatenschap onder »zich. Tegen wien en op welke goederen zou nu »het dwangschrift moeten ten uitvoer gelegd worden? »Toch niet tegen opposant in eigen naam, noch op »zijne persoonlijke goederen.

»Geheel ten onrechte wordt door het Bestuur »beweerd, dat de aansprakelijkheid van den execu»teur dezen zelfstandig is opgelegd en in geen ver»band staat met de verhouding tusschen hem en »de erfgenamen. Het tegendeel is waar, en juist »die verhouding is de eenige grond voor zijne aan»sprakelijkheid, zooals de wetgever duidelijk doet »blijken met opzettelijk eene bepaling vast te stellen,

8486. »waardoor de artt. 1055 en 1059 B. W. toepasselijk »worden verklaard voor wat betreft de rechten van »successie en overgang.

»Het derde middel van het verzet wordt door het »Bestuur bestreden met de bewering, dat de schen- »king der effecten rechtsgeldig alleen bij notarieele »akte kon geschieden, en wel omdat de begiftigden »zich hadden verplicht de rente daarvan door den »schenker gedurende zijn leven te laten genieten.

Art. 1719 B. W., voorschrijvende dat eene schen- »king op straffe van nietigheid bij notarieele akte »moet worden gedaan, laat eene uitzondering toe »voor de giften van hand tot hand, ook van schuld- »vorderingen aan houder, welke volgens art. 1724 »B. W. van kracht zijn door de enkele overlevering »aan den begiftigde, of aan eenen derde, die het »gegevene voor hem aanneemt.

»Voor de geldigheid van zulke schenking is dus »volstrekt geene notarieele akte vereischt.

»Nu beweert het Bestuur dat art. 1724 B. W. »ophoudt toepasselijk te zijn en de eigendom van »eene schuldvordering aan houder niet meer door »de enkele overlevering aan den begiftigde overgaat, »zoodra hij onderworpen blijft aan zekere lasten, »voorwaarden en beperkingen ten voordeele van »den schenker, maar in de wet is niet ééne bepa- »ling te vinden, welke dit beweren goed maakt. »Waarom ook zou de begiftigde zich niet bij onder- »handsche akte, ja zelfs mondeling kunnen en »mogen verbinden de rente aan den schenker voor »den bepaalden tijd of gedurende zijn leven uit te »keeren, wanneer in weerwil van zoodanig door »den schenker, zich verlatende op de goede trouw

8486. »van den begiftigde, gemaakt beding, alle wezenlijke »en onmisbare vereischten voor de geldigheid van »eene gift van hand tot hand, namelijk de over»levering van den titel der schuldvordering en de »onherroepelijke afstand van den schenker ten be»hoeve van den begiftigde aanwezig zijn?

»De bewering van het Bestuur is dus niet anders »dan een willekeurig onderscheid buiten de wet en »reeds daarom volstrekt onaannemelijk.

»De Code Civil bevatte geene bepaling als die »van art. 1724 B. W. En ofschoon naar streng recht »eene schenking van roerende goederen geldig niet »anders dan bij notarieele akte en met inachtneming »van art. 948 kon geschieden, werd in de Fransche »rechtsspraak de geldigheid van giften van hand »tot hand van schuldvorderingen aan toonder, zelfs »met voorbehoud van het vruchtgebruik ten voor»deele van den schenker erkend.

»Kon onder het Fransche recht omtrent deze »vraag eenige onzekerheid bestaan, zoo is deze »door de bepaling van art. 1724 B. W. geheel en »al opgeheven.

»In het dwangschrift leest men »dat volgens de »»aangifte zelve niet de effecten zijn geschonken, »»doch een recht daarop, hetgeen niet anders »»rechtsgeldig had kunnen geschieden, dan bij »»notarieele akte;

»»dat bij het ontbreken daarvan de effecten nog »»steeds tot zijnen dood toe zijn blijven toebehooren »»aan den erflater en door dezen zijn nagelaten". »Is deze stelling juist, dan kan er van verzwijging »in den zin van art. 36 geen sprake zijn;

»dat het geopposeerd Bestuur bij zijn memorie

8486. »van dupliek en de opposant bij zijne memorie »van tripliek, de voor en tegen het dwangschrift »bijgebrachte middelen nader hebben uiteengezet; »dat het geopposeerd Bestuur bij memorie van »quadrupliek heeft gevraagd dat de opposant zou »worden gehoord op de navolgende vraagpunten:

»1. Is het waar of niet dat de effecten waarvan »de renten zijn aangegeven en die het onderwerp »van dit geschil vormen door den erflater G. S. »de V. sr. aan zijne drie in leven zijnde kinderen »den 25 September 1890 zijn afgestaan onder voor»behoud van het recht op de renten?

»2. Is het waar of niet dat van dezen afstand een »onderhandsche akte is opgemaakt, waarin van dat »voorbehoud van het recht op de renten uitdruk»kelijk is melding gemaakt?

»3. Is het waar of niet dat de renten dier effecten »door den erflater tot zijn overlijden zijn genoten?

»4 Is het waar of niet dat de bedoelde effecten »reeds vóór de zoogenaamde schenking, bij de »associatie-cassa te A. waren gedeponeerd?

»5. Is het waar of niet dat deze stukken na dien »tijd bij die associatie-cassa tot aan het overlijden »van den erflater in bewaring zijn gebleven, zonder »dat in de wijze of in den titel van het depot eenige »verandering is gekomen?

»En dat de opposant bij memorie van quintupliek »heeft verklaard zich te gedragen aan de wijsheid »der Rechtbank omtrent het gevraagde verhoor op »vraagpunten, onder bemerking dat daardoor nooit »kan verkregen worden het voor de toewijzing der »vordering onmisbaar bewijs, dat de effecten bij het »overlijden des erflaters nog in zijn bezit waren,

8486. »dat dit bewijs nu het geopposeerd Bestuur erkent »dat de effecten in bewaring waren gegeven bij de »associatie-cassa te A. ten *name van opposant*, zou »moeten insluiten het bewijs dat opposant ze aldaar »op eigen naam in bewaring gaf namens den schenker.

»Ten aanzien van het recht.

»*O.* dat de opposant bij zijne middelen van verzet »in de eerste plaats het geopposeerd Bestuur voor»stelt als niet ontvankelijk in zijne vervolging tegen »den opposant, dewijl hij bij het uitvaardigen van »het dwangschrift de hoedanigheid van uitvoerder »der uiterste wilsbeschikking van wijlen G. S. de V. sr. »niet meer bezat en buitendien de uitvoerder eener »uiterste wilsbeschikking, al moge hij bevoegd zijn »de aangifte van het geërfde te doen, daarbij moet »geacht worden te handelen namens de erfgenamen, »zoodat alle daartoe betrekkelijke vervolgingen »moeten gericht worden tegen de wettelijke schuld»plichtigen en belastingschuldigen, als zijnde de »eenige schuldenaren naar de wet;

»*O.* dat die middelen van verzet afstuiten op de »bepalingen van art. 7 der wet van den 13 Mei »1859 (*Stbl.* n°. 36) op het recht van successie en »van overgang, dat toch daarbij met zooveel woorden »wordt gezegd, dat de uitvoerder eener uiterste »wilsbeschikking niet verplicht, doch slechts bevoegd »is tot het doen van aangifte bijaldien een of meer »der erfgenamen hunne woonplaats hebben buiten »het Rijk, maar dan ook, wanneer hij van die »bevoegdheid — zooals ten deze de opposant gelijk »tusschen partijen vaststaat — heeft gebruik ge»maakt, *hij op gelijke wijze* als de erfgenamen tot »vervulling van *al* de aan dezen bij deze wet »opgelegde verplichtingen gehouden is;

8486. »O. dat uit deze bewoordingen de bedoeling blijkt »van den wetgever om op den uitvoerder eener »uiterste wilsbeschikking die eenmaal aangifte heeft »gedaan, eene zelfstandige aansprakelijkheid, geheel »afgescheiden van zijne verhouding tot de erfge»namen, tegenover den Staat op te leggen;

»O. dat het beroep door den opposant gedaan op »het tweede lid van gemeld art. 7, om te betoogen »dat de verhouding tusschen den uitvoerder en de »erfgenamen de eenige grond is voor zijne aan»sprakelijkheid, dewijl bij die wetsbepaling de artt. »1055 en 1059 B. W. zijn toepasselijk verklaard »voor wat betreft de rechten van successie en van »overgang niet opgaat, dewijl, zooals door het ge»opposeerd Bestuur terecht is opgemerkt, art. 1055 »alleen het oog heeft op executeurs, aan wie de bezit»neming der nalatenschap is gegeven, en de uitvoer»ders, welke dat bezit niet hebben, derhalve dien »waarborg missen, terwijl laatstgenoemden in meer»gemeld art. 7 van de eersten niet onderscheiden zijn »en de daarbij bedoelde verplichtingen dus van het be»staan van dien waarborg niet afhankelijk gesteld zijn;

»O. dat de opposant zijne persoonlijke aansprake»lijkheid tegenover den Staat, welke verhaal op zijn »eigen goederen zou kunnen tengevolge hebben, »ook nog betwist op gronden van billijkheid, doch »daarbij uit het oog verliest dat de uitvoerder die »onverplicht, zooals ten deze, dewijl niet alle erf»genamen buiten het Rijk woonachtig waren, de »aangifte heeft gedaan, de gevolgen ervan aan zich »zelf te wijten heeft;

»O. dat hieruit volgt dat de ontvankelijkheid der »vordering ten onrechte is bestreden;

8486. »*O.* dat het verzet verder is gericht tegen de »vordering eener som van *f* 2000 voor rechten van »successie en van overgang, boete en opcenten ter »zake, dat in de ingediende memorie van aangifte »niet onder de baten der nalatenschap van wijlen »reeds gemelden G. S. de V. sr. is opgenomen en »alzoo verzwegen eene belangrijke partij effecten, »waarvan alleen de loopende termijnen van interest »zijn aangegeven met de vermelding dat de effecten »door den erflater, onder voorbehoud zijn leven »lang der renten, den 25 September 1890 aan zijne »drie in leven zijnde kinderen zijn geschonken;

»*O.* dat de opposant als middel van verzet doet »gelden, dat bedoelde effecten niet uit den boedel »van den erflater door zijn overlijden zijn verkregen, »maar wel degelijk reeds den 25 September 1890 »door den erflater aan zijne drie kinderen zijn »geschonken, dat mitsdien deze schenking, waarvan »geene akte is opgemaakt, door de enkele levering »aan de begiftigden van kracht is;

»*O.* dat het geopposeerd Bestuur heeft gesteld, »dat volgens de in de aangifte afgelegde verklaring, »de erflater bij die beweerde gift zich levenslang »de renten heeft voorbehouden, dat derhalve *niet* »de effecten zelve maar slechts een recht daarop »zoude zijn geschonken, terwijl zulke schenking »alleen rechtsgeldig kan geschieden bij notarieele »akte en dat, zoo ook bij voorbehoud van het recht »op de renten, eene schenking van hand tot hand »van effecten kan plaats hebben, in het onderwer»pelijk geval geen daadwerkelijke overgifte der »effecten heeft plaats gehad;

»*O.* hieromtrent, dat onze wet geene schenking

8486. »als geldig erkent, die niet bij notarieele akte is »gedaan, behoudens voor giften van hand tot hand »van, onder anderen, schuldvorderingen aan toonder, »zooals effecten, waarvan de rede, doch dan ook »vordert, dat deze worden overgeleverd aan den »begiftigde of aan een derde die het gegevene voor »hem aanneemt; dat hieruit volgt, dat effecten »werkelijk moeten worden ter hand gesteld, dewijl »juist door deze uitvoering aan de schenking gege»ven, deze van kracht wordt;

»O. dat met het geopposeerd Bestuur niet kan »aangenomen worden, dat de schenker van effecten »zich niet, zonder van die schenking door notarieele »akte te doen blijken, het recht op de renten zou »kunnen voorbehouden; dat toch zulk voorbehoud »niet in strijd is met het wezen eener schenking »en buitendien de wet zelve voorbehoud bij schen»king erkent;

»O. dat het geopposeerd Bestuur daadwerkelijke »overgifte ontkend hebbende, dit gemis behoort te »bewijzen; dat het daarom verzocht heeft den oppo»sant te doen hooren op de voormelde vraagpunten; »dat in alle zaken en in elken stand van het geding »partijen verzoek mogen doen om elkander op ter »zake dienende en niet tot iets anders betrekkelijke »vraagpunten te doen hooren; dat de gestelde vraag»punten van dien aard zijn en ook niet als strik»vragen zijn te beschouwen;

»Recht doende in naam der Koningin;

»Verklaart de middelen van verzet gericht tegen »de ontvankelijkheid der vordering van het geop»poseerd Bestuur ongegrond;

»En alvorens te beslissen over de middelen gericht »tegen de vordering ten gronde;

8486. »Gelast dat opposant den vierden December 1800 »drie en negentig des namiddags ten een uur zal »verschijnen voor Mr. de W., lid dezer Rechtbank, »teneinde te worden gehoord op de volgende vraag»punten:

»1. Is het waar of niet, dat de effecten waarvan »de renten zijn aangegeven en die het onderwerp »van dit geschil vormen door den erflater G. S. »de V. sr. aan zijne drie in leven zijnde kinderen »den 25 September 1890 zijn afgestaan, onder voor»behoud van het recht op de renten?

»2. Is het waar of niet, dat van dezen afstand »een onderhandsche akte is opgemaakt, waarin van »dat voorbehoud van het recht op de renten uit»drukkelijk is melding gemaakt?

»3. Is het waar of niet, dat de renten dier effecten »door den erflater tot zijn overlijden zijn genoten?

»4. Is het waar of niet, dat de bedoelde effecten »reeds vóór de zoogenaamde schenking, bij de »associatie-cassa te A. waren gedeponeerd?

»5. Is het waar of niet, dat deze stukken na dien »tijd bij die associatie-cassa tot aan het overlijden »van den erflater in bewaring zijn gebleven, zonder »dat in de wijze of in den titel van het depot eenige »verandering is gekomen?

»En reserveert de uitspraak omtrent de kosten" (1).

8487. *Vruchtgebruik bij opvolging. De tweede vruchtgebruiker tevens de jongste, sterft binnen 6 maanden na het overlijden van den eerste. Herrekening der waarde van den blooten eigendom, ingevolge het laatste lid van art. 23, n°. 3 der successiewet.* Eene in het jaar 1882 overleden

(1) Vgl. P. W. nos. 8321 en 8334.

8487. erflaatster had bij testament het vruchtgebruik harer geheele nalatenschap besproken aan hare zuster A., toen oud 77 jaar, en, behoudens dat vruchtgebruik, gelegateerd aan haren broeder B., toen oud 71 jaar, het vruchtgebruik van een huis en erf in de gemeente W.

Het genot van dit vast goed werd derhalve eerst verkregen door A. en na haar overlijden door B.

Ten laste van den laatstgenoemden vruchtgebruiker werd aanvankelijk geen recht van successie berekend, terwijl voor de berekening van de waarde van den blooten eigendom de leeftijd van den jongsten vruchtgebruiker, B., werd in aanmerking genomen.

Den 22 April 1892 overleed A., waardoor B. tot het genot van het gemelde huis te W. kwam.

Voordat zijn genot zes maanden had geduurd, kwam ook B. te overlijden, zoodat ingevolge art. 56, n°. 6 der successiewet, wegens de verkrijging van vruchtgebruik bij opvolging te zijnen laste geen recht van successie kon worden berekend. Men verschilde van gevoelen of in het onderwerpelijk geval het voorschrift van het laatste lid van art. 23, n°. 3 der gemelde wet toepassing moest erlangen, zoodat het in 1882 geheven recht wegens de verkrijging van den blooten eigendom van het huis te W. in dier voege behoorde te worden herrekend, dat voor de waardebepaling van dien blooten eigendom, niet de leeftijd van B. maar die van A. werd in aanmerking genomen.

De betrokken ontvanger stelde voor de bijvordering, die het gevolg dezer herrekening zou zijn, achterwege te laten en zulks op grond van de

8487. volgende overwegingen. Door art. 3 der wet van 9 Juni 1878 (*Stbl.* n°. 95) vervielen de slotwoorden van art. 23, n°. 3, voorlaatste lid, »behoudens herrekening, wanneer deze vóór de ouderen sterft".

De bedoeling dezer wetswijziging was een einde te maken aan de onbillijkheid om het recht te berekenen over een grootere waarde, dan volgens de voorafgaande bepalingen van hetzelfde artikel werd geërfd of verkregen. Een uitzondering op dit beginsel bevat het laatste lid van art. 23, n°. 3, dat in 1878 onveranderd is gebleven en thans zou moeten worden toegepast. De woorden der wet zouden die toepassing wellicht rechtvaardigen, doch men mag niet uit het oog verliezen, dat de wet van 9 Juni 1878 wijziging bracht in een bestaande wet, zoodat meer moet worden gelet op het beginsel dat den wetgever van 1878 bezielde, dan op de letter van de veranderde wet en dit beginsel kan geen ander zijn geweest, dan de aanvankelijk berekende waarde van den blooten eigendom onherroepelijk vast te stellen, onverschillig of de jongste vruchtgebruiker al dan niet tot het genot komt, door welke oorzaak ook. In casu is de jongste vruchtgebruiker wel tot het genot gekomen, maar zijne verkrijging valt onder de vrijstelling van art. 56, n°. 6 der wet. Ware hij eenigen tijd vroeger — vóór de oudste vruchtgebruikster — overleden, dan was er van herrekening geen sprake geweest en nu hij eenigen tijd, doch minder dan zes maanden, na de oudste vruchtgebruikster is gestorven, zou de bijvordering zeer onbillijk en in strijd met de bedoeling des wetgevers zijn.

8487. De inspecteur erkende de onbillijkheid der herrekening, maar gaf toch in overweging de bijvordering te doen plaats hebben, aangezien zij steunde op de duidelijke en ondubbelzinnige woorden der wet en in overeenstemming was met de beslissing opgenomen onder n°. 7432 van dit werk.

De directeur ontkende de toepasselijkheid dezer beslissing, daar de jongste vruchtgebruiker hier niet zooals in het daarbij behandelde geval binnen zes maanden na het overlijden des instellers was gestorven. Met den ontvanger was hij van meening, dat na de wet van 1878, in geval van vruchtgebruik bij opvolging, de waarde van den blooten eigendom zooals die tijdens de aangifte der nalatenschap van den insteller moet worden berekend, onherroepelijk vaststaat.

Hoewel de zienswijze van den inspecteur in overeenstemming was met de woorden der wet, heeft het Bestuur, ook met 't oog op het betrekkelijk gering bedrag der in te vorderen rechten, machtiging verleend om de herrekening achterwege te laten en in de zaak te berusten (1). (*Miss. van* 11 *December* 1893, *n*°. 47.)

8488. *Vruchtgebruik gemaakt tot de meerderjarigheid van bepaald aangewezen personen. Aantal dagen, waarover het moet berekend worden.* Zekere erflater, overleden te R. den 5 Januari 1893, had het beschikbaar deel zijner nalatenschap gemaakt aan zijne kleinkinderen A., geboren 20 April 1872, B., geboren 4 April 1873 en C., geboren 11 Juni 1874, onder bepaling, dat hunne moeder van het aan hare

(1) Vgl. Weekbl. Not. en Reg. n°. 636.

8488. kinderen vermaakte het vruchtgebruik zou genieten tot de meerderjarigheid van elk hunner.

Men verschilde omtrent de wijze van berekening van den tijd, gedurende welken gemeld vruchtgebruik moest geacht worden te zijn gemaakt. Meende men van de eene zijde dien tijd respectievelijk te moeten stellen op $2\frac{105}{365}$, $3\frac{89}{365}$ en $4\frac{157}{365}$ jaar, van een andere zijde werd met verwijzing naar de beslissing P. W. n⁰. 7286 voor elk tijdvak een dag langer berekend, alzoo $2\frac{106}{365}$, $3\frac{90}{365}$ en $4\frac{158}{365}$ jaar.

Het Bestuur heeft daaromtrent te kennen gegeven, dat bij de mededeeling van gemelde beslissing in dit werk eene vergissing heeft plaats gehad. Als dag van geboorte van A., is aldaar ten onrechte vermeld 23 in plaats van 24 April 1868. In het oog houdende, dat het jaar 1896, waarin B. meerderjarig wordt, is een schrikkeljaar, moeten evenbedoelde tijdvakken gesteld worden op $2\frac{105}{365}$, $3\frac{90}{366}$ en $4\frac{157}{365}$ jaar. (*Res. van* 29 *November* 1893, *n*⁰. 51.)

8489. *Vruchtgebruik van bepaalde zaken onder den last om de helft der vruchten en inkomsten aan een derde uit te keeren. Is er als deze laatste sterft, vruchtgebruik bij opvolging of vermeerdering van vruchtgebruik?* Den 19 April 1892 werd ten kantore te W. ingediend eene memorie van aangifte wegens de verkrijging door B. van vruchtgebruik uit de nalatenschap van A., overleden te P. den 11 November 1877, tengevolge van het overlijden van C. op den 11 Januari 1889. Bij deze aangifte, die door de gezamenlijke erfgenamen van B. werd ingediend, werd verklaard dat A. bij zijn testament, den 11 November 1858 voor den notaris T. te W. verleden, aan zijn broeder B. had gelegateerd al zijne onroerende goederen

8489. gedurende diens leven in vruchtgebruik, onder den last om de helft van de vruchten en inkomsten, welke die onroerende goederen zouden afwerpen, uit te keeren aan zijne zuster C., tot zoolang zij ongehuwd zoude blijven. De aangifte luidde voorts als volgt:

»dat C. den 11 Januari 1889 ongehuwd is overleden;

»dat mitsdien de helft van het vruchtgebruik van »na te melden onroerende goederen bij opvolging »is overgegaan op B;

»dat B. den 4 November 1890 is overleden, de »aangevers tot eenige erfgenamen nalatende."

Aan de onroerende goederen werd door de aangevers ten dage van het overlijden van C. eene waarde toegekend van *f* 9520.

De betrokken ontvanger werd bij zijne rechtsberekening geleid door de volgende overwegingen.

Volgens P. W. n°. 7540 heeft het vervallen der verplichting tot uitkeering van de helft der vruchten en inkomsten tengevolge, vermeerdering van vruchtgebruik door de vervulling eener opschortende voorwaarde, en de berekening van het daardoor verschuldigd geworden recht moet zich aan de vroegere rechtsberekening aansluiten. Op den 11 Januari 1889 was B. (geboren den 28 Februari 1833) ruim 55 jaar oud, dus had het vruchtgebruik toen een waarde van 9 × 4 % van ½ in *f* 9520 = 36 % van *f* 4760 of *f* 1713.60, waarover verschuldigd is, aangezien B. uit de nalatenschap van A. reeds meer had verkregen dan zijn aandeel bij versterf, 10 % = *f* 171.36 in hoofdsom.

De inspecteur achtte die heffing niet juist. Al is de vermeerdering van genot, zoo betoogde hij, die

8489. B. tengevolge van het overlijden van C. verkrijgt, naar het burgerlijk recht geene verkrijging van vruchtgebruik bij opvolging, zij is dit op grond van art. 9 der wet op het recht van successie en van overgang bij overlijden wel voor de toepassing van die wet. Er heeft hier in den zin dezer wet eene verkrijging plaats, krachtens de beschikking eens erflaters, van een vruchtgebruik, hetwelk krachtens de beschikking van denzelfden erflater vóór die verkrijging werd genoten door een ander (1).

Hij stelde daarom voor te doen teruggeven, hetgeen meer geheven was dan 4 pct. over gemelde waarde van de verkrijging ad *f* 1713.60.

Ter ondersteuning van dit voorstel werd nog het volgende aangevoerd.

Aan de burgerlijke wet moet gevraagd worden, of er iets verkregen wordt, aan de successiewet, hoe zij dat verkregene beschouwt en belast. B. verkreeg het vruchtgebruik der onroerende goederen onder den last, om de helft der vruchten en inkomsten aan zijne zuster uit te keeren. Die vruchten en inkomsten worden door de successiewet blijkens art. 9 beschouwd als vruchtgebruik. Voor de toepassing dezer wet hebben dus B. en zijne zuster ieder het vruchtgebruik van de helft der onroerende goederen. Het vruchtgebruik van de eene helft gaat nu door het overlijden van C. bij opvolging op B. over.

Tegen dit betoog werd het volgende opgemerkt.

Dat men aan de burgerlijke wet moet vragen, of er iets verkregen wordt, is juist; maar deze wet

---

(1) Vgl. P. W. nos. 5884 en 7384.

8489. moet dan ook tevens beslissen, of een zeker genot bij opvolging verkregen wordt of niet. Is dit het geval, dan moet die verkrijging volgens de successiewet worden beschouwd, als de verkrijging van een vruchtgebruik bij opvolging, doch is er volgens de burgerlijke wet geen opvolging, dan kunnen de bepalingen der successiewet omtrent opvolging in vruchtgebruik ook niet toepasselijk zijn. Door het overlijden van C. vervalt de last, aan B. opgelegd, om de helft der vruchten en inkomsten aan zijn zuster uit te keeren. B. krijgt daardoor echter niets meer in vruchtgebruik; in het *recht* van vruchtgebruik komt geen verandering; het wordt alleen meer productief.

Het Bestuur heeft zich met de laatst vermelde meening vereenigd en de heffing des ontvangers gehandhaafd (1). Het heeft echter opgemerkt, dat de memorie van aangifte blijkbaar niet door de daartoe verplichte personen, de erfgenamen van den insteller van het vruchtgebruik of hunne vertegenwoordigers, was ingediend. (*Res. van* 7 *November* 1893, *n*°. 3.)

8490. *Waardebepaling van den blooten eigendom, indien aan A. eene periodieke uitkeering is gemaakt van f* 2400 *en aan zeven anderen elk eene van f* 360, *in te gaan na het overlijden van A.* P., overleden te R. den 2 Maart 1893, benoemde bij testament zijn broeder B. tot algeheelen erfgenaam en legateerde voorts aan zijne moeder A., oud 77 jaar, eene lijfrente van *f* 2400 en aan ieder zijner zeven overige broeders en zusters, respectievelijk oud 49, 47, 44,

(1) Vgl. P. W. n°. 7540.

8490. 42, 39, 37 en 34 jaar, een lijfrente van *f* 360 's jaars, in te gaan na het overlijden der moeder A. Tot erfgenamen volgens de wet zou hij hebben nagelaten zijne moeder voor $^1/_4$ en zijne acht broeders en zusters elk voor $^3/_{32}$.

Volgens de van zijne nalatenschap ingediende memorie van aangifte, waarin verklaard werd, dat de moeder haar wettelijk erfdeel niet vorderde, leverde die nalatenschap een zuiver saldo op van *f* 43331.37^5.

De betrokken ontvanger maakte de volgende berekening van de waarde van den door B. verkregen blooten eigendom:

Saldo	*f* 43331.37^5
te verminderen met vier uitkeeringen, gekapitaliseerd naar het vermenigvuldigingscijfer 13 en drie naar het cijfer 15 alzoo $4 \times 13 \times f\,360 = f\,18720$ $3 \times 15 \times$ - $360 =$ - 16200	- 34920.—
blijft voor den blooten eigendom	*f* 8411.37^5

Deze berekening werd niet juist geacht. Vooreerst toch, zoo werd betoogd, staat het vast, dat gedurende het leven der moeder slechts jaarlijks *f* 2400 behoeft te worden uitgekeerd, terwijl de berekening is geschied, alsof terstond zeven uitkeeringen van *f* 360 moesten worden gepraesteerd. Ten andere mag volgens P. W. nº. 7974 met die eventueele uitkeeringen slechts rekening worden gehouden tot het bedrag der eerst uit te keeren lijfrente ad *f* 2400. Het totaal der na den dood van de moeder te betalen sommen bedraagt $7 \times f\,360 = f\,2520$. Van de eerste uitkeering ad *f* 2400 gaat op elk der eventueele

8490. genieters over $^1/_7$ of *f* 342.85[5]. Ter berekening van de waarde van den blooten eigendom moet alzoo van het saldo der nalatenschap worden afgetrokken:

4 × 13 × *f* 342.85[5] =	*f* 17828.46
3 × 15 × - 342.85[5] =	- 15428.47[5]
	f 33256.93[5]
het saldo bedraagt	- 43331.37[5]
rest voor den erfgenaam	*f* 10074.44

Toen tegen deze berekening werd aangevoerd, dat zij in strijd zoude zijn met de beslissing opgenomen in dit werk onder n°. 7974, omdat naar het beginsel, waarvan deze beslissing uitgaat, de uitkeering van *f* 2400 niet geacht zou moeten worden bij opvolging over te gaan op elk der zeven broeders en zusters voor een gelijk deel, doch de aftrek in de eerste plaats zou moeten geschieden naar den leeftijd van de jongsten der eventueele genieters, werd de juistheid daarvan op de volgende gronden verdedigd.

Van de zeven uitkeeringen te zamen ten bedrage van *f* 2520 moet een bedrag van *f* 2400 geacht worden bij opvolging en de rest tengevolge van de vervulling eener voorwaarde verkregen te zullen worden. Het is dus juist hetzelfde alsof aan de moeder zeven uitkeeringen ad *f* 342.85[5] elk besproken waren, waarvan na haar dood er eene zal worden genoten door elk der zeven broeders en zusters, die dan bovendien van den blooten eigenaar een uitkeering zullen ontvangen van *f* 17.14[5] 's jaars elk, waarmede nu geen rekening kan gehouden worden omdat voor die bedragen van verkrijging bij opvolging geen sprake kan zijn. Want er schijnt geen aannemelijke reden te zijn, waarom juist de jongsten

8490. der eventueele genieters bij voorkeur boven de oudsten gerekend zouden moeten worden bij opvolging te verkrijgen.

Het Bestuur heeft evenwel de beslissing P. W. n°. 7974 gehandhaafd. Daarbij is uitgegaan van het beginsel, dat de aftrek moet geschieden op de voor den blooten eigenaar het minst bezwarende wijze. De na den dood der moeder verschuldigd wordende uitkeeringen ten bedrage van *f* 2520 kunnen slechts voor een deel geacht worden bij opvolging te zijn verkregen. Met welke dier uitkeeringen of welk gedeelte daarvan dit het geval zal zijn, is niet uit te maken; dit berust geheel op een veronderstelling. En nu is het niet alleen geoorloofd, maar zelfs alleszins aannemelijk en in overeenstemming met den geest der wet, die veronderstelling zoo te maken, dat de heffing voor den belastingschuldige en bepaaldelijk voor den blooten eigenaar het minst bezwarend is. De berekening had dus behooren te geschieden als volgt:

3 × *f* 360 = *f* 1080 × 15 is		*f* 16200.—
rest - 1320 × 13 is		- 17160.—
	samen	*f* 33360.—
	saldo	- 43331.37[5]
waarde van den blooten eigendom		*f* 9971.37[5]

(*Res. van* 29 *November* 1893, *n°*. 51.)

8491. *Woonplaats. Een Nederlandsch officier, die zich tot herstel van gezondheid naar het buitenland begeeft, behoudt zijn domicilie hier te lande.* Een officier van het Nederlandsche leger in garnizoen te H. werd overgeplaatst naar N., alwaar hij echter om gezondheidsredenen zijne functiën niet kon aanvaarden. Vóórdat hij te N. was geweest verkreeg hij verlof

8491. tot afwezigheid en werd daarna op nonactiviteit, gesteld.

Hij vertrok toen tot herstel van gezondheid naar het buitenland, eerst naar E. en vervolgens naar B., alwaar hij na eenige maanden kwam te overlijden.

De overledene had vóór zijn vertrek naar het buitenland de huur van zijn huis te H. opgezegd, zijne huishouding aldaar geheel opgebroken en zijne roerende bezittingen bij familieleden gedeponeerd. Bijna een jaar voor zijn overlijden was hij uit de bevolkingsregisters der gemeente H. naar E. afgeschreven.

De betrokken ambtenaren verschilden van gevoelen over de vraag, waar de overledene, voor de toepassing der wet op het recht van successie en van overgang bij overlijden, geacht moest worden tijdens zijn overlijden zijne woonplaats te hebben gehad. Sommigen waren van oordeel dat de erflater op het oogenblik van het overlijden te B. gedomicilieerd was en wel op grond van de volgende overwegingen.

Door het opbreken zijner huishouding en de overbrenging van zijn vermogen, in verband met zijne overplaatsing, heeft de overledene duidelijk het voornemen aan den dag gelegd om in geen geval te H. terug te keeren. Indien men nu de leer van het »domicilium originis" niet langer volgt (1), dan moet men wel, in overeenstemming met de leer van OPZOOMER, dl. I, bl. 125 en DIEPHUIS, Syst., dl. I, bl. 277, aannemen, dat de erflater door zijn vertrek uit de gemeente H. met het kennelijk oogmerk aldaar niet terug te keeren, zijn domicilie te H. heeft ver-

(1) Vgl. P. W. n°. 6191.

8491. loren. Evenzeer staat het vast dat de overledene niet zijn hoofdverblijf van H. naar N. of naar een der plaatsen E. of B. in het buitenland heeft overgebracht, daar hij na zijn vertrek uit H. niet te N. is geweest en hij, als officier in Nederlandschen dienst, ongetwijfeld niet het voornemen had zijn hoofdverblijf in het buitenland te vestigen. Uit het vorenstaand volgt alzoo dat de erflater tijdens zijn overlijden geen hoofdverblijf had, dat volgens het eerste lid van art. 74 B. W. zijn woonplaats bepaalde, en dat dus voor hem ingevolge het tweede lid van voormeld wetsartikel de plaats van het werkelijk verblijf als woonplaats moet worden aangemerkt. Daar hij te B. in het buitenland is overleden, heeft hij aldaar zijn laatste woonplaats gehad.

Van eene andere zijde werd echter de meening verdedigd dat H. de laatste woonplaats van den overledene was. De artt. 74 en 75 B. W., zoo werd van die zijde betoogd, zijn schijnbaar met elkaar in strijd. Art. 75 toch bepaalt, dat verandering van woonplaats geschiedt door wil en daad van vestiging in een andere plaats, terwijl eerstgemeld wetsartikel vaststelt, dat bij gebreke van hoofdverblijf de plaats van het werkelijk verblijf als woonplaats geldt. Men zal echter een middenweg moeten volgen waardoor beide artikelen beteekenis krijgen en wel de volgende. Heeft iemand een eigen hoofdverblijf gehad en verlaat hij dit met den wil, doch zonder de daad van vestiging in eene andere plaats, dan blijft het oude hoofdverblijf steeds zijne woonplaats, doch heeft daarentegen iemand nooit een eigen hoofdverblijf gehad, b.v. een minderjarige, die na zijn meerderjarigwording zwervende bleef, dan geldt

8491. art. 74 laatste lid. In het onderwerpelijk geval zal dus de laatste woonplaats van den overledene te H. zijn, daar hij niet den wil had te B. zijn hoofdverblijf te vestigen, zooals uit de reden van zijn verblijf aldaar voldoende is op te maken. Een tegenovergestelde opvatting zou bovendien leiden tot de ongerijmdheid, dat een officier in Nederlandschen dienst voor de toepassing der successiewet niet als ingezeten van het Rijk zou worden aangemerkt.

Het Bestuur heeft beslist dat de erflater voor de toepassing der successiewet geacht moest worden op het oogenblik van zijn overlijden zijne woonplaats te H. te hebben gehad.

Nu hij in Nederland het laatst aldaar had gewoond en hij zijn hoofdverblijf niet naar het buitenland had overgebracht, moest die plaats geacht worden tijdens zijn overlijden zijn domicilie te zijn geweest (1). (*Miss. van 26 Juli 1893, n°. 8.*)

V.

8492. VERKOOP. *Overdracht van een huis onder voorbehoud van het recht van bewoning van eene kamer daarvan, welk recht door den verkooper aan een derde wordt geschonken. Likwidatie van het recht.* Bij akte den 13 Juli 1892 voor den notaris v. H. te L. verleden, verkocht P. L., landbouwer te S., aan J. K., broodbakker te N., een woonhuis en erf te N., sectie F, nummers 706 en 707, voor de som van *f* 900 onder

---

(1) Vgl. P. W. nos. 6955, 7662, 7834, 7977 en arrest van den Hoogen Raad van 22 October 1891, Weekbl. v. h. Recht, n°. 6097.

8492. de volgende voorwaarde. »De verkooper behoudt zich »ten behoeve van J. N., weduwe van B. v. d. P. »zonder beroep wonende te N., voor het recht »van bewoning van het voorste vertrek van het bij »deze verkochte woonhuis, zonder daarvoor tot »eenige vergoeding gehouden te zijn, en zulks met »bepaling, dat zij dit recht van bewoning levens»lang zal behouden, ten ware bedoeld vertrek door »haar te eeniger tijd metterwoon mocht worden »verlaten, als wanneer dit recht zal zijn vervallen.

»Nog is", zoo luidde de akte verder, »voor mij »notaris en getuigen verschenen J. N. voornoemd, »die verklaarde het recht van bewoning van gemeld »gedeelte van het woonhuis voor zich zelve aan »te nemen.

»Ter berekening van de registratierechten wordt »de waarde van dat gedeelte van het verkochte, »dat aan het recht van bewoning onderworpen is, »door partijen geschat op *f* 200".

De betrokken ontvanger had op deze akte op grond van de beslissingen P. W. n°. 1886 en 5616 geheven het recht van verkoop ad 4 % in hoofdsom over den koopprijs ad *f* 900 vermeerderd met bovenbedoelde som van *f* 200, alzoo over *f* 1100 benevens het recht van schenking ad 7½ % over *f* 200.

De inspecteur kon zich met die heffing, wat het recht van verkoop betreft, niet vereenigen. De verkooper toch, betoogde hij, draagt hier het geheele goed over en wanneer de overgangsrechten over de waarde van het geheel verschuldigd zijn, is het voorschrift van art. 15, n°. 6 der wet van 22 Frimaire VII, betrekkelijk de bijvoeging van de helft van den prijs wegens voorbehoud van vrucht-

8492. gebruik, niet toepasselijk, onverschillig of het recht van gebruik bij de koopakte aan een derde om niet of onder bezwarenden titel wordt afgestaan (1). Hij stelde daarom voor, te doen teruggeven hetgeen op voormelde akte voor recht van verkoop meer was geheven dan 4 % in hoofdsom over den kooprijs ad *f* 900.

Het Bestuur heeft dit voorstel goedgekeurd, doch tevens opgemerkt, dat ook het recht van schenking niet juist was geheven. Dit was toch verschuldigd over 10 maal de jaarlijksche onzuivere huurwaarde van dat gedeelte van het huis, dat aan het recht van bewoning onderworpen was, en niet over de door partijen geschatte koopwaarde daarvan (2). (*Res. van* 7 *November* 1893, *n*°. 2.)

8493. *Verkoop van onroerend goed, bezwaard met een grondrente. Bedrag, dat bij den koopprijs moet gevoegd worden in verband met den aftrek voor de grondbelasting.* Bij de beslissing opgenomen in dit werk onder n°. 4270 is als beginsel aangenomen, dat ingeval van verkoop van onroerend goed, bezwaard met een grondrente, alleen het gekapitaliseerd bedrag van het door den grondeigenaar aan den renteheffer te betalen deel der grondrente als last bij den koopprijs van het bezwaarde goed kan worden gevoegd. Men achtte in strijd met deze beslissing de bijvoeging van 20 × *f* 43.30 in een geval, waarbij eenig onroerend goed werd verkocht, dat volgens de akte was bezwaard »met een jaarlijksche grondrente of erfpacht ten voordeele van de stad S. ten

(1) Vgl. P. W. n°. 456; VROOM, 3e druk, n°. 1061; LEVENKAMP, n°. 286.

(2) Vgl. P. W. nos. 1018 en 8472 hiervoor.

8493. bedrage van *f* 43.30". Ten onrechte evenwel; nu toch niet bleek, dat gemelde som van *f* 43.30 het oorspronkelijk bedrag der grondrente zonder korting was, moest wel worden aangenomen, dat zij was het werkelijk te betalen bedrag. Anders was het in het volgende geval. Bij akte, den 23 December 1874 voor den notaris L. te D. verleden, werd verkocht eenig onroerend goed, belast met een jaarlijksche grondrente van *f* 20 ten behoeve van de familie P., gevestigd bij onderhandsche akte, overgeschreven te L. den 14 Februari 1866. Uit deze laatste vermelding was op te maken, dat de som van *f* 20 was het primitieve bedrag der grondrente, zonder dat partijen de korting nog hadden toegepast en daar nu niet bleek, dat er bij den titel van vestiging omtrent de korting iets was bedongen, moest op grond van art. 48 der wet van 26 Mei 1870 (*Stbl.* n°. 82) worden aangenomen, dat er nog door den rentplichtige aanspraak op korting kon worden gemaakt, zoodat als last slechts moest worden bijgevoegd het gekapitaliseerd bedrag van het na toepassing der korting overgebleven deel der rente.

Wordt alzoo in een akte enkel de som vermeld, met welker jaarlijksche uitkeering het goed gezegd wordt bezwaard te zijn, dan moet die som als het jaarlijks werkelijk verschuldigde worden aangemerkt, tenzij blijke, dat die som het primitieve bedrag der rente is, in welk geval, ook al bevat de titel niets omtrent de korting, van dat bedrag een zoo noodig ambtshalve te schatten bedrag moet worden afgetrokken en het gekapitaliseerd bedrag van het overschot als last bij den prijs moet gevoegd worden. (*Miss. van* 26 *Juli* 1877, *n°*. 53 en *Res. van* 25 *October* 1893, *n°*. 17.)

8494. VERMOGENSBELASTING. *Aangiften. Onvolledige aangiften.* Het bleek dat iemand in zijne aangifte voor de vermogensbelasting alleen het totaal bedrag van zijne schulden en van het zuiver bedrag van zijn vermogen had vermeld, zonder specificatie van de bestanddeelen van het vermogen en zonder splitsing der schulden overeenkomstig het formulier van aangifte. Met deze handelwijze kon geen genoegen worden genomen. Een dergelijk stuk aan te merken als de bij de wet gevorderde aangifte voor de vermogensbelasting zou in strijd zijn met het eerste lid van art. 16 der wet op die belasting, in verband met het laatste lid van art. 21 en met de toelichting door de Regeering in de Memorie van Antwoord op het voorloopig verslag der Eerste Kamer der Staten-Generaal omtrent art. 16 der wet gegeven:

»Indien het biljet niet volgens de daarop vervatte »aanwijzingen is ingevuld, dan is de door de wet »gevorderde aangifte niet gedaan en kan ambtshalve »aanslag volgen.

»Eene milde toepassing der wet zal echter ook »in dit opzicht worden voorgeschreven; op onbe»duidende afwijkingen, die geen afbreuk doen aan »de volledigheid of betrouwbaarheid der aangifte »zal niet worden gelet; bij ernstiger onregelmatig»heden zal, in den regel, gelegenheid tot herstel »worden gegeven".

Het achterwege laten van de specificatie van de bestanddeelen van het vermogen en het niet splitsen der schulden naar de in het formulier van aangifte vermelde rubrieken kan zeker niet beschouwd worden als onbeduidende afwijkingen van de aan-

8494. wijzingen op het formulier, die geen afbreuk doen aan de volledigheid der aangifte. In het bedoelde geval behoorde gelegenheid tot herstel der aangifte gegeven te worden en werd daarvan geen gebruik gemaakt, dan moest *ambtshalve* aanslag volgen. (*Miss. van* 13 *October* 1893, *n*°. 66.)

8495. *Geheimhouding. Betaling van vermogensbelasting.* Onder dagteekening van 30 September 1893, n°. 43 is aan de directeurs der registratie en domeinen de volgende aanschrijving gericht:

»Wanneer belastingplichtigen betalingen op de »vermogensbelasting laten doen door tusschenper»sonen, die de uitnoodiging tot betaling in eene »gesloten enveloppe overhandigen, dan blijkt hier»uit dat de belastingplichtigen hun aanslag geheim »willen houden voor den tusschenpersoon. De ont»vangers moeten deze geheimhouding eerbiedigen, »en mitsdien behooren zij de gekwiteerde uitnoodi»gingen tot betaling in eene gesloten enveloppe »terug te geven, wanneer het biljet op dezelfde »wijze aan hen is overhandigd."

8496. *Lijfrenten, pensioenen en andere uitkeeringen ten laste van den belastingplichtige. Levensonderhoud en huisvesting van dienstboden.* Bij eene aangifte voor de vermogensbelasting had een belastingplichtige zijn vermogen verminderd met het twintigvoudig jaarlijksch bedrag zijner uitgaven voor levensonderhoud en huisvesting van zijne dienstboden. Bij het vaststellen van den aanslag liet de inspecteur die vermindering buiten aanmerking en op een daartegen door den aangever ingediend bezwaarschrift werd door hem afwijzend beschikt. De aangeslagene wendde zich daarop tot den Raad van beroep te

8496. 's Gravenhage. Bij de schriftelijke toelichting, die door hem aan den Raad werd overgelegd, wees de inspecteur o. a. op het navolgende. Indien er ten laste van den appellant eene verplichting bestond tot het verstrekken van onderhoud en huisvesting aan dienstboden, dan zou toch daartegenover staan eene waarde van diensten, waarvan het genot een deel van het vermogen zou uitmaken. Het recht op die diensten was niet onder het aangegeven vermogen begrepen en mitsdien bestond er in geen geval aanleiding tot eene verlaging van den aanslag. Wel beweerde de appellant, dat tusschen den inspecteur en hem een geschil was gerezen over een aftrek van het vermogen en de Raad eene beslissing moest nemen in dat geschil, terwijl al wat daarbuiten lag niet aan de orde was, zoodat de Raad zich niet had in te laten met de vraag of de aangifte der baten te laag was gedaan. Die voorstelling was echter in strijd met de wet. De Raad oordeelt geheel zelfstandig over den *aanslag*. Hij kan een hoogeren aanslag opleggen dan de inspecteur deed, even goed als een lageren. De Raad kon zich bij zijne beslissing gronden op omstandigheden, die door den inspecteur zijn voorbijgezien, even goed als op punten, die reeds tusschen den inspecteur en den aangever zijn behandeld.

Bovendien, voerde de inspecteur aan, het onderhoud en de huisvesting der dienstboden maken een deel uit van de vergoeding, die aan hen voor hunne diensten toekomt; zij behooren tot den prijs van hun werk. Maar de prijs voor werk is niet verschuldigd vóór dat hij is verdiend; hij wordt

8496. verschuldigd naarmate de diensten gepresteerd worden en er bestaat geene schuld — geene verplichting aan de zijde van den appellant — tot vergoeding van diensten, die nog gepresteerd moeten worden. Zal men in een faillissement eene vordering toelaten voor hetgeen dienstboden in de toekomst zullen verdienen? Appellant kapitaliseert dus *niet bestaande* verplichtingen, waarbij hij art. 1637 B. W. uit het oog verliest en hetgeen hij in geld aan de dienstboden betalen zal — het overig deel van den prijs, waartegen zij hunne diensten zullen verrichten — buiten aanmerking laat. Uit de discussiën in de Tweede Kamer der Staten-Generaal over art. 8, n°. 2 der wet op de vermogensbelasting, betrekkelijk den aftrek van kosten van onderhoud en over het vermenigvuldigings-cijfer 20 of 25 (Hand. pag. 1227), blijkt dat die wetsbepaling betrekking heeft op de verplichting van verwanten tot onderhoud van hunne behoeftige betrekkingen, zooals die bij de wet is geregeld en op door den rechter of bij contracten opgelegde verplichtingen tot onderhoud *voor het leven of voor een aantal jaren.* Bij het dienstboden-contract is de meester zelfs niet voor een enkel geheel jaar tot het doen der uitgaven voor onderhoud en huisvesting verplicht; hij behoeft het contract, naar de wet en het plaatselijk gebruik, niet langer te doen doorloopen dan zes weken, drie of zes maanden na het tijdstip der indiensttreding (Zie ook art. 1637 B. W.). Voor een aftrek van het twintigvoud van het jaarlijksch bedrag bestaat derhalve geene aanleiding.

Ook op den *aard* der uitgaven werd door den inspecteur gewezen. Het onderhoud en de huisvesting

8496. der dienstboden behooren tot de gewone en dagelijksche kosten der huishouding en zij behooren daarom uit de inkomsten te worden bestreden. Kon men de huishoudelijke uitgaven tot kapitaal brengen en van het vermogen aftrekken, dan zou de vermogensbelasting slechts dat gedeelte van het vermogen treffen, waarvan de inkomsten niet worden verbruikt. Het zou ongerijmd zijn dit voor de bedoeling der wet te houden. En geenerlei grond bestaat er, om aan te nemen dat de wet heeft willen toelaten, dat speciaal de kosten van onderhoud en huisvesting van dienstboden tot kapitaal gebracht en van het vermogen afgetrokken worden. Bij de vrijheid, die gelaten is in de regeling van het loon-contract, zou een fabrikant, door zijne werklieden vrije woning en geheele of gedeeltelijke voeding te geven, zich aan de belasting kunnen onttrekken, enz. Bij de op 16 Februari 1894 in deze zaak gedane uitspraak heeft de Raad van beroep te 's Gravenhage beslist:

»dat het levensonderhoud en de huisvesting door »den reclamant aan zijne dienstboden verschaft, niet »vallen onder de verschuldigde verstrekkingen van »levensonderhoud en huisvesting, waarvan een »twintigvoudig jaarlijksch bedrag, volgens art. 8, 2° »der wet van 27 September 1892 (*Stbl.* n°. 223) van »het vermogen mag worden afgetrokken." Mitsdien werd de door den inspecteur opgelegde aanslag gehandhaafd.

In denzelfden zin besliste de Raad van beroep te Amsterdam bij beschikking van 4 Januari 1894.

8497. *Lijfrenten, pensioenen en andere uitkeeringen ten laste van den belastingplichtige. Mondelinge toezegging tot het*

8497. *doen van uitkeering aan kinderen.* Door den Raad van beroep voor de vermogensbelasting te *Amsterdam* werd den 18 December 1893 de volgende beslissing genomen:

»*Overwegende* dat de aanslag van reclamant is »vastgesteld naar het door hem aangegeven ver»mogen, verhoogd met het twintigvoud van de »jaarlijksche uitkeering, welke door reclamant bij »het huwelijk van zijn kind mondeling is toegezegd »tot aan zijnen dood en op dien grond bij de aan»gifte door hem in mindering van zijn vermogen »is gebracht, doch naar het oordeel van den in»specteur moet geacht worden te behooren tot de »onverschuldigde uitkeeringen, bedoeld in art. 8, »laatste alinea der wet van 27 September 1892 »(*Stbl.* n°. 223);

»*O.* dat voor de toepassing der aangehaalde wets»bepaling, volgens de daaromtrent bij de behandeling »der wet gegeven toelichting, eene uitkeering alleen »dan als verschuldigd is te beschouwen, wanneer »de belastingplichtige door de wet of uit anderen »hoofde zoodanig verbonden is, dat zij in rechten »van hem kan worden gevorderd;

»*O.* dat niet blijkt en ook niet door reclamant in »zijn bezwaarschrift is aangevoerd, dat de uitkee»ringen, waarvan hier sprake is, het gevolg zijn »van de bepalingen der wet omtrent het onder»houden van kinderen door hunne ouders;

»*O.* dat derhalve die uitkeeringen, als uitslui»tend berustende op eene toezegging uit vrijgevig»heid zijnerzijds, volgens de bepaling van art. »1719 B. W. omtrent schenkingen, slechts dan »in rechten zouden kunnen gevorderd worden,

8497. »wanneer zij bij notarieele akte waren toegezegd;

»O. dat dit laatste volgens de verklaring van »reclamant zelven niet het geval is en de bedoelde »uitkeeringen mitsdien door den inspecteur terecht »zijn gerangschikt onder de onverschuldigde, waar»van volgens art. 8 voormeld niets in mindering »mag worden gebracht;

»Handhaaft den aanslag."

In denzelfden zin werd in gelijksoortige zaken beslist door de Raden van beroep te 's Gravenhage en te Groningen den 23, 26 en 31 Januari 1894 (1).

8498. *Lijfrenten, pensioenen en andere uitkeeringen ten laste van den belastingplichtige. Schriftelijke onderhandsche verbintenis tot het doen van uitkeeringen aan kinderen.* Iemand had schriftelijk aan zijne dochter beloofd haar eene vaste jaarlijksche uitkeering te doen, als bijdrage zijnerzijds tot haar levensonderhoud. Hij meende zijn vermogen met het twintigvoudig jaarlijksch bedrag dezer uitkeering te mogen verminderen. Deze meening was ongegrond. De uitkeering kon niet geacht worden door den aangever verschuldigd te zijn op grond van de artt. 376 en volg. B. W. Hij, die het aldaar bedoelde onderhoud van anderen vraagt, moet hunne hulp noodig hebben. »Hij moet niet zelf in zijn onderhoud »kunnen voorzien door eigen bezittingen of inkom»sten, noch ook door eigen werkzaamheid. En daar »echtgenooten elkander wederkeerig hulp en bijstand »schuldig zijn, mag men aannemen, dat ook geen »echtgenoot hem het noodige moet kunnen ver»schaffen" (DIEPHUIS, Syst., dl. 5, pag. 225 en v.).

(1) Vgl. P. W. nos. 8409 en 8410.

8498. De dochter van den aangever, die met een bezoldigd Rijksambtenaar was gehuwd, behoorde niet tot de in het Burgerl. Wetboek bedoelde *behoeftigen*.

De van het leven afhankelijke jaarlijksche uitkeering was evenmin als lijfrente verschuldigd, want er bestond noch een bezwarende titel, noch eene acte van schenking (d. i. eene notarieele acte, artt. 1719 en 1812 B. W.). De belastingplichtige had zich niet op wettige wijze verbonden (Vgl. de memorie van antwoord aan de Eerste Kamer der Staten-Generaal ad art. 8 der wet op de vermogensbelasting).

Het verband bestaande tusschen de wet op de vermogensbelasting en de wet tot heffing eener belasting op de bedrijfs- en andere inkomsten is van groot gewicht bij het beslissen over vragen als de onderwerpelijke. De uitkeeringen die, volgens art. 8, 2° der wet op de vermogensbelasting, in mindering van het vermogen komen, moeten belast worden naar art. 2, § 1, letter *b*, der wet op de bedrijfsbelasting. Ingeval van beroep zal dezelfde Raad over de aanslagen in beide belastingen oordeelen. In de bedrijfsbelasting zal men de dochter niet kunnen aanslaan voor eene lijfrente die zij niet kan vorderen, alzoo kan ook geen aftrek wegens lijfrente voor de vermogensbelasting plaats hebben.

Al mogen er moreele verplichtingen bestaan, dan kan daaruit toch geen recht tot vorderen worden afgeleid; geen belastingplichtigheid in de bedrijfsbelasting, noch aftrek voor de vermogensbelasting (1). (*Miss. van* 2 *November* 1893, *n*°. 44.)

---

(1) Vgl. P. W. nos. 8409 en 8410.

8499. *Lijfrenten, pensioenen en andere uitkeeringen ten laste van den belastingplichtige. Uitkeeringen aan kinderen die in de zaken huns vaders werkzaam zijn.* In de aangifte van het vermogen van iemand, die zeker bedrijf uitoefende, werd een vrij belangrijk bedrag voor schulden afgetrokken. Uit de gevraagde toelichting bleek dat des aangevers zoon in de zaken zijns vaders werkzaam was en daarvoor eene bezoldiging genoot, die voor het onderhoud van hem en zijn gezin voldoende was. Bovendien was tusschen den vader en den zoon overeengekomen, dat de laatstgenoemde van den vader, behalve zijn salaris, eene jaarlijksche uitkeering zou genieten, zoolang hij niet, in concurrentie met zijn vader, voor eigen rekening zaken dreef. Het twintigvoud van deze uitkeering was door den vader, als vallende onder het begrip van lijfrente, in mindering van zijn vermogen gebracht.

Hieromtrent is het volgende te kennen gegeven: De uitkeering aan den zoon toegezegd, zoolang hij zijn vader geene concurrentie aandoet, behoort niet tot de renten of verstrekkingen, bedoeld in art. 8, 2° der wet op de vermogensbelasting. De vergoeding wordt van dag tot dag verdiend, door het niet uitoefenen van het bedoelde bedrijf; meer dan het reeds verdiende is niet verschuldigd en kan niet van het vermogen worden afgetrokken. Eene vordering van den vader op den zoon tot het niet uitoefenen van het bedrijf, behoeft niet onder de bestanddeelen van het vermogen des vaders te worden opgenomen, maar de daar tegenoverstaande verplichting tot betaling, die later ontstaan kan, mag ook niet in mindering van dat vermogen worden gebracht. (*Miss. van* 26 *Juli* 1893, *n°.* 48.)

8500. *Lijfrenten, pensioenen en andere uitkeeringen ten laste van den belastingplichtige. Verplegingskosten van een meerderjarigen zoon in een krankzinnigengesticht.* De vraag werd gedaan of ook, zonder dat overeenkomstig art. 379 B. W. eene regeling van het onderhoud bij rechterlijk gewijsde heeft plaats gevonden, het vermogen der ouders verminderd mag worden met het twintigvoud van het jaarlijksch bedrag der verplegingskosten van hunnen meerderjarigen zoon in een krankzinnigengesticht. Men meende dat uit hetgeen in de memorie van antwoord aan de Eerste Kamer der Staten-Generaal, ad art. 8 der wet op de vermogensbelasting, is gezegd, zou volgen, dat die aftrek alléén dan kan geschieden, wanneer het onderhoud door den rechter geregeld werd, zoodat de gedane vraag ontkennend zou moeten worden beantwoord.

Deze meening is niet juist geacht. De verplichting tot het onderhouden van behoeftige bloedverwanten en aangehuwden, bedoeld in de artt. 376—378 B. W., bestaat en kan voor de regeling der vermogensbelasting in aanmerking worden genomen, ook al is zij niet bij rechterlijk gewijsde geregeld. Indien het onvermogen van hem aan wien onderhoud wordt gegeven vaststaat, en het jaarlijksch bedrag der uitkeering niet hooger is gesteld dan het vermoedelijk door den rechter zou zijn bepaald, kan het twintigvoud van dat bedrag in mindering van het vermogen worden gebracht. Wat de verplegingskosten van krankzinnigen betreft, is nog uitdrukkelijk bepaald, bij art. 40 der wet van 27 April 1884 (*Stbl.* n°. 96), dat zij, voor zoo ver de inkomsten en bezittingen van den verpleegde daartoe

8500. ontoereikend zijn, verhaald kunnen worden op zijne bloed- en aanverwanten, die naar het B. W. tot zijn onderhoud verplicht zijn. Heeft de bedoelde meerderjarige krankzinnige geen vermogen, dan bestaat er dus geene reden om den aftrek van het twintigvoud der verplegingskosten te weigeren. (*Miss. van* 6 *Juli* 1893, *n*⁰. 100.)

8501. *Verzending van uitnoodigingen tot betaling van vermogensbelasting.* Onder dagteekening van 1 November 1893, n⁰. 26, is door den Minister van Financiën de volgende aanschrijving aan de inspecteurs en ontvangers der registratie verzonden:

»Het geval heeft zich voorgedaan dat eene uit»noodiging tot betaling van vermogensbelasting door »een ambtenaar der posterijen onbestelbaar werd »geacht aan het aangegeven adres en aan het ver»onderstelde nieuwe adres werd verzonden, alwaar »de uitnoodiging bij een ander dan de belasting»schuldige werd bezorgd.

»Voor een deel was de fout te wijten aan de »wijze, waarop het adres op den omslag van de »uitnoodiging tot betaling was gesteld. De uitnoo»diging was aan eene weduwe gericht en de ont»vanger had eerst den geslachtsnaam der vrouw »en daarna dien van den overleden echtgenoot »genoemd, terwijl op brieven steeds de naam van »den overleden echtgenoot eerst wordt genoemd. »Deze afwijking van het gebruik maakte de kans »op vergissing grooter. De ontvangers behooren »voortaan de adressen op de gebruikelijke wijze te »schrijven en eene weduwe aldus aan te duiden: »»de weduwe . . . . . geboren . . . . .”

»Intusschen lag de fout grootendeels aan den

8501. »postbeambte, die de uitnoodiging naar een ver»keerd persoon verzond. Ten einde dergelijke »misslagen in het vervolg te voorkomen, heb ik »mijn ambtgenoot van Waterstaat, Handel en »Nijverheid verzocht om de brieven betrekkelijk de »vermogensbelasting, die aan het aangegeven adres »onbestelbaar zijn, niet na te zenden aan het »nieuwe adres van den geadresseerde, maar terug »te zenden aan den afzender, zooveel mogelijk met »opgaaf van het juiste nieuwe adres.

»Deze maatregel zal ook nog het voordeel ople»veren, dat de ambtenaren der registratie met de »nieuwe woonplaats of verblijfplaats bekend worden.

»Het ligt echter voor de hand dat de ambtenaar »der registratie, die een brief terug ontvangt, moet »onderzoeken of het opgegeven nieuw adres juist »is en dat de ontvanger, die op deze wijze eene »woonplaats-verandering leert kennen, daarvan »moet kennis geven aan den inspecteur, die er »nota van moet nemen met het oog op het ver»zenden der aangifte-biljetten in het volgend jaar.

»Bij het verzenden van de uitnoodigingen tot »betaling van vermogensbelasting deed zich nog »een ander bezwaar op, waarop ik uwe aandacht »moet vestigen.

»Indien namens iemand, die niet in staat is »aangifte te doen, door een ander aangifte is gedaan, »kan dikwijls uit het motief, waarom het doen van »aangifte namens een ander is toegestaan, blijken, »dat het niet wenschelijk is om de uitnoodiging »tot betaling aan de woning van den belasting»plichtige te doen bezorgen. In zulke gevallen »behoort de inspecteur met den persoon, die

8501. »namens een ander aangifte doet, in overleg te »treden over het adres waaraan de uitnoodiging »zal worden verzonden, en den ontvanger hier»omtrent in te lichten."

8502. *Vruchtgenot. Aandeelen in inschrijvingen enz., waarvan de renten worden besteed tot het doen van periodieke uitkeeringen, bij testament ingesteld.* Het geval deed zich voor dat eenige personen ieder voor een onverdeeld aandeel eigenaar waren van verschillende kapitalen, ingeschreven op de Grootboeken der Nationale Schuld, van welke kapitalen de renten besteed werden om daarmede verschillende periodieke uitkeeringen te betalen, die bij testament waren ingesteld.

Die kapitalen werden beheerd door daartoe benoemde bewindvoerders en voor de eigenaren bleef van de renten niets over, omdat het bedrag daarvan gelijk stond met het jaarlijksch bedrag der uitkeeringen. De eigenaren waren nu van meening dat anderen het vruchtgenot van de kapitalen hadden; om deze reden gaven zij de inschrijvingen niet onder hun vermogen aan. Het gekapitaliseerd bedrag der uitkeeringen werd evenmin door hen onder hunne schulden gebracht. De waarde van voormelde inschrijvingen was echter aanzienlijk hooger dan het gekapitaliseerd bedrag der uitkeeringen, omdat de fondsen, bestemd om uit de renten daarvan die uitkeeringen te doen, slechts weinig rente opleverden.

De opvatting der eigenaren was evenwel niet juist. De personen aan wie de uitkeeringen gelegateerd waren, hadden geen vruchtgenot doch slechts eene vordering tot betaling van een vast bedrag

8502. per jaar. Van hen kon geene aangifte worden gevorderd op den voet van art. 3, al. 2 der wet op de vermogensbelasting, maar zij vallen onder het bereik van art. 2, § 1 *b.* der wet tot heffing eener belasting op bedrijfs- en andere inkomsten. De eigenaren daarentegen waren verplicht om de waarde der inschrijvingen in de aangifte van hunne vermogens op te nemen, doch het twintigvoud van het jaarlijksch bedrag der uitkeeringen kon in mindering van die vermogens worden gebracht. (*Miss. van* 14 *Juli* 1893, *n*⁰. 59.)

8503. *Vruchtgenot. Afstand van het genot van een erfdeel bij onderhandsche akte.* Na het overlijden der moeder waren de kinderen met den vader overeengekomen dat zij hem in het bezit en genot van de moederlijke nalatenschap zouden laten. Deze overeenkomst was om niet aangegaan en de kinderen hadden daarvan aan hunnen vader eene onderhandsche schriftelijke verklaring gegeven.

Er bestond twijfel omtrent het antwoord, dat moest worden gegeven op de vraag of de vader belastingplichtig was wegens het vruchtgenot van de moederlijke nalatenschap. Die vraag is ontkennend beantwoord.

Een zakelijk recht van vruchtgebruik kan om niet slechts worden gevestigd bij een uitersten wil of bij eene notarieele akte. Men was het er dan ook over eens dat hier geen vruchtgebruik bestond, maar men meende dat de vader het recht van vruchtgenot kon hebben verkregen door de aan geene bepaalde vormen gebonden overeenkomst van bruikleen.

Hieromtrent viel echter op te merken, dat de

8503. moederlijke nalatenschap bestond uit effecten en rentegevende vorderingen, dus uit zaken, die wel vruchten leveren, maar geene diensten, en die dus niet het voorwerp van bruikleening kunnen zijn (1). Het recht om zich de nog toekomstige vruchten toe te eigenen moge om niet kunnen worden afgestaan, die afstand is dan eene schenking en als zoodanig gebonden aan den notarieelen vorm (2). De vader had alzoo geen recht van vruchtgenot en de kinderen moesten de moederlijke erfenis in de aangiften van hun vermogen opnemen. (*Miss. van* 8 *November* 1893, *n*°. 18.)

8504. *Vruchtgenot. Inschrijving op het Grootboek der Nationale Schuld, waarvan de renten door bewindvoerders worden uitgekeerd.* Bij eene onder bezwarenden titel tusschen A. en B. gesloten overeenkomst was bepaald, dat een zeker kapitaal op het Grootboek der $2^1/_2$ pct. Nationale Schuld zou worden gesteld; dat de aldus te verkrijgen inschrijving op het Grootboek zou staan onder het beheer van bewindvoerders, die de renten der inschrijving zouden uitkeeren aan B. Aan deze overeenkomst was behoorlijke uitvoering gegeven. De vraag werd gedaan of B. voor de toepassing der wet op de vermogensbelasting moest worden geacht te zijn gerechtigd tot het vruchtgenot van de inschrijving op het Grootboek.

Deze vraag is toestemmend beantwoord. B. heeft recht op de vruchten van eene bepaalde zaak; dit is ongetwijfeld een vruchtgenot bedoeld in art. 3, al. 2 der wet op de vermogensbelasting. (*Miss. van* 14 *Juli* 1893, *n*°. 57.)

(1) OPZOOMER, het B. W. verklaard, dl. X, pag. 143.
(2) OPZOOMER, dl. IX, pag. 255 en v.

8505. *Vrijdom van grondbelasting. Waardebepaling van onroerende goederen, waarvoor tijdelijk vermindering van grondlasten is toegestaan.* Een belastingplichtige meende dat hij de waarde van zijne onroerende goederen, die waren ingedijkt onder het voorrecht dat de bestaande grondbelasting in zeker tijdvak niet zou worden herzien, volgens art. 7, lett. A der wet op de vermogensbelasting, naar de belastbare opbrengst dier eigendommen kon bepalen.

In de kadastrale leggers is de belastbare opbrengst van perceelen, als die waarvan hier sprake was, aangewezen, doch daarnevens staat »vrijdom", met de aanwijzing van een jaartal. Uit die vermelding van het woord »vrijdom" blijkt, dat voor de perceelen eene *tijdelijke vermindering* van grondbelasting is toegestaan, zoodat zij wel in die belasting worden aangeslagen, doch tot een lager bedrag dan het geval zou zijn indien de vermindering niet ware toegestaan. Omtrent de waardebepaling voor dergelijke perceelen bij de aangifte voor de vermogensbelasting is het volgende opgemerkt.

De wet van 28 Maart 1828 (*Stbl.* n°. 8) verleende voor zekeren tijd *vrijdom* van grondbelasting wegens het stichten van gebouwen. De wet van 6 Juni 1840 (*Stbl.* n°. 17) kent *vrijdom* van lasten toe ter zake van ontginningen en landverbeteringen; die vrijdom bestaat o. a. in het *niet verhoogen* van den aanslag in de grondbelasting. Bij de wet van 26 Mei 1870 (*Stbl.* n°. 82) werden de bepalingen betrekkelijk de grondbelasting gecodificeerd. De memorie van toelichting op het oorspronkelijk ontwerp van die wet zegt het volgende omtrent den vrijdom van belasting: »De bepalingen der wetten van 28 Maart 1828

8505. »(*Stbl.* n°. 8) en 6 Juni 1840 (*Stbl.* n°. 17) zijn, »met vereenvoudiging der formaliteiten, in een »meer milden geest in de 5e afdeeling te zamen »gevoegd" (pag. 206 der bijlagen van de handelingen der 2e Kamer der Staten-Generaal over 1868/69). »Men zal opmerken dat de in dit hoofdstuk behan»delde *vrijstellingen* daarbij zijn voorgesteld als een »uitstel van de regeling of de nieuwe regeling der »belastbare opbrengst" (bijl. van de handel. pag. 909).

De tijdelijke vrijdom van verhooging van grondbelasting bleef dus een *vrijdom*, en die naam wordt er steeds voor gebruikt, niet alleen bij de behandeling van de wet van 26 Mei 1870 in de Staten-Generaal, maar ook in latere wetten, zooals de wet van 25 April 1879 (*Stbl.* n°. 89), artt. 1 en 36 (zie ook art. 30) der wet van 22 Juli 1873 (*Stbl.* n°. 116) en de wet van 20 Juli 1884 (*Stbl.* n°. 149).

Het spraakgebruik, volgens hetwelk het uitstel van verhooging der grondbelasting een vrijdom is, stemt dus volkomen overeen met de wetten op de grondbelasting, en het zal wel geen betoog behoeven dat de wet op de vermogensbelasting de woorden »vrijdom van grondbelasting" in geen anderen zin bezigt, dan in dien, welke aan die uitdrukking in de wetten op de grondbelasting wordt toegekend.

Uit het vorenstaande volgt dus, dat de perceelen die *tijdelijke vrijstelling van verhooging* van grondbelasting genieten, voor de vermogensbelasting, overeenkomstig art. 7, lett. B der wet, naar de verkoopwaarde behooren te worden aangegeven. (*Miss. van* 23 *September* 1893, *n°.* 23 en *van* 20 *Januari* 1894, *n°.* 10.)

8506. *Woonplaats. Verblijf buitenslands om gezondheidsredenen.* Het feitelijk wonen, bedoeld in art. 1 der wet op de vermogensbelasting, is, meer dan het domicilie naar het burgerlijk recht, afhankelijk van het huis of de woning, die men tot zijne beschikking heeft. Iemand, die vóór zijn huwelijk op door hem gehuurde gemeubeleerde kamers woonde, trouwde en huurde een woonhuis in de gemeente Z., dat hij gedeeltelijk van meubelen voorzag. Hij betrok dit huis evenwel nog niet, omdat hij zich, met het oog op den gezondheidstoestand zijner echtgenoote, naar het buitenland begaf, alwaar hij in een hotel zijn intrek nam.

Het verblijf buitenslands om gezondheidsredenen was van te voorbijgaanden aard om als een wonen te kunnen worden aangemerkt en het huis te Z. stond altijd tot zijne beschikking; daar alleen kon hij, voor de toepassing der wet op de vermogensbelasting, worden geacht te wonen. (*Miss. van* 12 *Juli* 1893, *n*°. 74.)

8507. VRIJSTELLINGEN. *Erkenning of wettiging van natuurlijke kinderen. Verklaring van onvermogen, afgegeven door het bestuur van de in het buitenland gelegen woonplaats der ouders.* Voor de toepassing der vrijstelling van zegel- en registratierecht, verleend bij het Kon. Besluit van 24 December 1856, n°. 62 (1) voor alle akten, stukken en geschriften, benoodigd voor de erkenning en wettiging van natuurlijke kinderen kan genoegen genomen worden met eene

(1) Circ. n°. 862; P. W. n°. 2890.

8507. verklaring van onvermogen, afgegeven door de daartoe bevoegde buitenlandsche authoriteit (1). (*Miss. van* 1 *November* 1893, *n*°. 8.)

8508. *Toepassing van art.* 40 *der wet van* 10 *Mei* 1886 (Stbl. *n*°. 104) *op de verdeeling van markgronden.* Door de commissie van verdeeling der L.... mark werd eene akte van rectificatie opgemaakt, waarin o. a. het volgende voorkwam:

»dat bij het opmaken der verkavelingen, bedoeld »bij de artt. 25 en 26 der wet van 10 Mei 1886 »(*Stbl.* n°. 104), het gebleken is, dat er eenige »rectificatiën moeten plaats hebben ten opzichte van »het kadaster, tengevolge van verkeerde primitieve »tenaamstellingen, het vervallen en in gebruik »nemen van oude wegen en waterleidingen, als»mede het langer dan 30-jarig bezit;

»dat zij ter voorbereiding der akte van scheiding »den heer bewaarder der hypotheken en van het »kadaster te A. verzoeken en machtigen na te »melden rectificatiën te bewerkstelligen;

»dat zij voor zooveel noodig zich sterk maken en »instaan voor alle na te noemen belanghebbende »partijen."

Door den betrokken ontvanger waren op deze akte zoovele rechten van *f* 1.20 geheven, als er partijen waren, op wier naam overbrenging van ten name der L.... mark staande goederen werd verzocht en partijen, voor wie overbrenging van te hunnen name staande goederen op de L.... mark moest geschieden.

Naar aanleiding van een door partijen gedaan

(1) Vgl. P. W. n°. 8233.

8508. verzoek om teruggave van hetgeen meer geheven was dan *f* 1.20, kwam de vraag ter sprake, of op de onderwerpelijke akte niet de vrijstelling van art. 40 der voormelde wet toepasselijk was. Deze vraag is door het Bestuur bevestigend beantwoord. Gaf de akte aanleiding tot de opvatting dat het verzoek door de commissie *namens partijen* werd gedaan, — in welk geval zij evenwel weinig effect zou gesorteerd hebben, omdat alsdan de overboeking niet had mogen geschieden (1) — uit art. 23 der voormelde wet kan worden afgeleid, dat de commissie bevoegd was *als zoodanig* het verzoek te doen. Bij dit artikel toch wordt aan de commissie tot voorbereiding van de scheiding o. a. opgedragen het maken van verkavelingen. En nu kan de bevoegdheid daartoe gereedelijk gezegd worden in te sluiten de bevoegdheid tot het verbeteren der foutieve kadastrale kenmerken, die men daarbij ontmoet. Op dien grond moest de akte gerekend worden te behooren tot die, welke door de commissie krachtens de voormelde wet zijn opgemaakt. (*Res. van* 25 *October* 1893, *n*°. 12.)

8509. *Volmachten tot beëediging eener memorie van aangifte voor het recht van successie. Toepassing van art.* 872 *W. v. B. Rv.* A., door ziekte verhinderd om eene door hem ten kantore te H. ingediende memorie van aangifte voor het recht van successie te beëedigen, verzocht toelating om die aangifte namens hem te doen beëedigen door B. Zoowel zijn rekest, dat vergezeld was van een door het gemeentebestuur van A.'s woonplaats te zijnen opzichte afgegeven

(1) Vgl. P. W. n°. 2929.

8509. bewijs van onvermogen, als de daarbij overgelegde volmacht waren op ongezegeld papier geschreven, en de laatste was gratis geregistreerd. De vraag, of de vrijstelling, bedoeld in art. 872 W. v. B. Rv., op de overgelegde volmacht terecht toepasselijk was geoordeeld, is door het Bestuur met verwijzing naar de beslissingen P. W. nos. 3361 en 4196 bevestigend beantwoord. (*Res. van* 8 *November* 1893, *n*°. 28.)

Z.

8510. ZEGEL. *Bevelschriften tot teruggaaf van voorschotten aan officieren der schutterij.* Bij het onderzoek van de rekening eener dienstdoende schutterij, rees bij Gedeputeerde Staten eener provincie twijfel, of bevelschriften tot betaling van bedragen boven de *f* 10 wegens teruggaaf van bij voorschot gedane betalingen door officieren, aan zegelrecht waren onderworpen, in verband met het Kon. Besluit van 11 Augustus 1874, n°. 22 (1).

Daarover geraadpleegd, heeft het Bestuur te kennen gegeven, dat de officieren der schutterij Rijksambtenaren zijn, en daarom niet gerangschikt kunnen worden onder de in voormeld Kon. Besluit genoemde »ambtenaren of beambten van provinciën, gemeenten en waterschappen". De bij dat besluit bepaalde vrijstelling van zegelrecht is dus op die bevelschriften niet toepasselijk, en daar ook het vereischte, gesteld bij het Kon. Besluit van 23 Februari 1872, n°. 18 (2), dat de betaling moet

(1) Gedrukte Circulaire n°. 972.
(2) Idem n°. 959. P. W. n°. 6110.

8510. geschied zijn *voor den lande* hier niet aanwezig is, behooren ze op zegel gesteld te worden, tenzij ze mochten vallen onder de vrijstelling van art. 27 A, n°. 14 der zegelwet. (*Miss. van* 14 *Augustus* 1893, *n°*. 61.)

8511. *Bewijzen van verwaarborging.* Door den agent eener levensverzekering-maatschappij werd inlichting gevraagd omtrent de toepassing der zegelwet op een stuk van den volgenden inhoud:

»Levensverzekering Maatschappij te S. Premie »Nota en kwitantie voor Polis n°. . . . .

»De ondergeteekende Directie erkent hierdoor »ontvangen te hebben de som van . . . . gulden ». . . . cents, zijnde het bedrag der heden ver»vallen premie op de bovenvermelde, voor den »Heer . . . . afgegeven polis, en verklaart mitsdien »de genoemde polis, overeenkomstig de verzeke»ringsvoorwaarden, voor geldig tot den middag van »den . . . .

»S. den . . . .

»De Directie" (onderteekening).

Ter zijde van dat stuk stond de navolgende, door den agent der Maatschappij te onderteekenen verklaring:

»Bovengenoemd bedrag door . . . . . heden ont»vangen.

». . . . den . . . ."

Aan een der kantoren van het buitengewoon zegel was gedurende geruimen tijd geen bezwaar gemaakt om de formulieren voor bovenbedoelde stukken te stempelen met 5 cts. zegelrecht, doch bij nader inzien werd daarop bovendien verschuldigd geacht een zegelrecht naar de oppervlakte van

8511. het papier voor de verklaring der directie gebezigd; in dit geval 15 cts. en 50 opcenten.

Naar aanleiding van een daartegen ingediend bezwaarschrift heeft het Bestuur te kennen gegeven, dat het door de directie onderteekende stuk moet worden aangemerkt als een bewijs van verwaarborging, onderworpen aan een zegelrecht naar de oppervlakte van het daarvoor te bezigen papier, doch dat de daarop door den agent der maatschappij te stellen verklaring kan worden aangemerkt als eene quitantie voor de ontvangen premie, die volgens art. 7, n°. 12 der zegelwet op het stuk kan worden gesteld, zonder dat deswege afzonderlijk zegelrecht verschuldigd is. (*Miss. van 24 November 1893, n°. 53.*)

8512. *Handelspapier. Kan eene gewone burgerlijke obligatie, waarbij geld schuldig wordt erkend aan een bij name genoemden schuldeischer »of den wettigen houder dezes", door endossement papier aan toonder worden?* Vonnis der Arrondissements-Rechtbank te *Arnhem* van den 9 Maart 1893 luidende:

»De Rechtbank enz.;

»Ten aanzien der daadzaken:

»*Overwegende* dat de eischeresse bij dagvaarding »en conclusie van eisch heeft gesteld, dat zij is »houdster van drie obligatien aan toonder in de »geldleening van 1 Aug. 1883 ten laste van het »gedaagde polderdistrict, iedere obligatie groot »*f* 1000, aflosbaar den 1 Augustus van elk jaar na »behoorlijke opzegging 3 maanden te voren;

»dat zij die opzegging den 5 Maart 1892 heeft »laten doen, maar dat het gedaagde polderdistrict »ondanks gerechtelijke sommatie met de betaling in

8512. »gebreke blijft; dat eischeresse daarom heeft gecon»cludeerd dat het der Rechtbank moge behagen:

»1°. ged. te veroordeelen om aan eischeresse te »betalen een bedrag van *f* 3000 met de renten »daarvan ad vijf ten honderd 's jaars van af den »dag der dagvaarding tot aan de algeheele voldoe»ning, tegen afgifte van de drie obligatien aan »toonder, elk groot *f* 1000 in de geldleening van »1 Aug. 1883 ten laste van het gedaagde polder»district;

»2°. den ged. te veroordeelen in alle kosten van »dit proces;

»3°. het in deze te vellen vonnis te verklaren »wat de hoofdsom en renten betreft uitvoerbaar bij »voorraad niettegenstaande verzet, appel of cassatie, »met of zonder borgtocht;

»*O.* dat het gedaagde polderdistrict bij conclusie »van antwoord heeft ontkend, dat de overgelegde »stukken obligatien aan toonder zijn en verder in »het breede heeft trachten aan te toonen, dat »eischeresse geen eigenares dier stukken kan zijn, »omdat noch de heer v. d. G., noch de heer v. O. »te wier namen de stukken zijn gesteld eene »schuldvordering ten laste van het polderdistrict »wegens deze geldleening heeft gehad en omdat, »al ware dit zoo, eene schuldvordering op naam »niet kan worden overgedragen door de woorden, »op den rug der obligatie gesteld »voor mij aan »den heer . . . . of order" en daaronder de hand»teekening van hem, te wiens name de schuld»vordering is gesteld; dat het gedaagde polder»district eindelijk nog heeft ontkend, dat eischeresse »pandrecht op deze niet bestaande schuldvorderingen

8512. »zou hebben, terwijl bovendien een pandnemer van »inschulden geen recht heeft die van den schulde»naar in te vorderen; dat de ged. daarom heeft »geconcludeerd, dat het der Rechtbank behage de »eischeresse niet-ontvankelijk te verklaren in hare »vordering, immers haar die te ontzeggen en haar »te veroordeelen in de kosten;

»*O.* dat de eischeresse repliceerende, met een »beroep op algemeene rechtsbeginselen en op han»delsusances heeft volgehouden, dat deze obligatien, »die eerst op naam zijn uitgegeven, door de en»dossementen tot obligatien aan toonder zijn gemaakt; »dat eischeres verder de beweringen van het ged. »polderdistrict heeft bestreden wat betreft de niet»deelneming van de heeren v. O. en v. d. G. in »de onderwerpelijke geldleening en daarna heeft »geconcludeerd, dat het der Rechtbank behage:

»*Primair* haar te verleenen akte van hare ver»klaring, dat zij blijft persisteeren bij hare genomen »conclusien;

»*Subsidiair* haar akte te verleenen *a.* van hare »verklaring, hare sommatie en hare vordering om »toegelaten te worden om de echtheid der hand»teekeningen van den heer P. v. O. bovenbedoeld »door bescheiden, deskundigen en getuigen te »staven, en *b.* van hare verklaring, dat zij overigens »blijft persisteeren bij hare genomen conclusien;

»*O.* dat de ged. bij nadere conclusie er op heeft »gewezen, dat de eischeresse onbeantwoord heeft »gelaten zijne opmerking, dat zij als pandneemster »in geen geval gerechtigd zou zijn, om de inschuld »van den schuldenaar in te vorderen; dat de ged. »verder in het breede zijne opvatting dezer actie

8512. »nader heeft geadstrueerd en uiteengezet, waarna »hij heeft geconcludeerd, dat het der Rechtbank »behage, de eischeresse ook in hare incidenteele »vordering niet-ontvankelijk te verklaren of haar »die te ontzeggen c. e.;

»Ten aanzien van het recht:

»*O.* dat de eischeresse blijkens de dagvaarding »hare vordering alleen grondt op het feit, dat zij »zou zijn houdster van drie obligatien aan toonder »ten laste van het gedaagde polderdistrict;

»*O.* dat alzoo de actie staat of valt met het al »of niet geconstateerd zijn van dit feit, en al de »overige beweringen van partijen niet behoeven, »noch zelfs behooren te worden onderzocht, maar »dat alleen de vraag moet worden beantwoord, of »die obligaties, waaromtrent eischeresse niet beweert, »dat haar die op de wijze bij art. 668 1e lid B. W. »voorgeschreven zijn overgedragen, als obligatien »aan toonder moeten worden beschouwd;

»*O.* daaromtrent, dat al dadelijk moet worden »opgemerkt, dat het wel geen betoog zal behoeven, »dat een polderdistrict geen naamlooze vennootschap »van koophandel is, zoodat de op die vennootschap»pen betrekking hebbende bepalingen van het Wet»boek van Koophandel ten deze niet toepasselijk »zijn, terwijl het aangaan eener geldleening en de »overdracht van schuldvorderingen op zich zelve »geene daden van koophandel zijn en alzoo de »bovengestelde vraag aan de beginselen van het »burgerlijk recht moet worden getoetst;

»*O.* dat wel tusschen partijen onbetwist is, dat »de meergemelde obligaties bij de uitgiften op naam »zijn gesteld, maar dat zij verschil hebben over de

8512. »vraag of door de in dorso gestelde endossementen »de obligaties op wettige wijze in toonderpapier »zijn veranderd;

»*O.* dat dit alleen dan mogelijk zou zijn, indien »de bewoordingen der obligaties mochten aantoonen, »dat het polderdistrict er in toestemt om, indien »zijn schuldeischer dit mocht verlangen, eene te »diens name staande schuldvordering in eene aan »toonder te laten veranderen;

»*O.* dat met het oog op art. 1385 B. W. deze »toestemming niet mag worden ondersteld, maar »duidelijk moet blijken, daar immers uit den aard »der zaak eene obligatie aan toonder voor den »schuldenaar meer bezwarend is dan eene op naam, »al ware het alleen wegens de compensatie, die »natuurlijk alleen tegenover een bepaalden persoon »kan werken;

»*O.* nu, dat in de overgelegde obligaties het »bestuur van het polderdistrict van O.-B. »erkent »»namens dit polderdistrict wegens ter leen gegeven »»en opgeschotene gelden wel en deugdelijk schul- »»dig te zijn (respectievelijk) aan den heer P. v. O. »»te A. of den wettigen houder dezes, aan den »»heer P. v. O. te A. of den wettigen houder dezes, »»en aan den heer I. F. A. v. d. G. te G. of den »»wettigen houder dezes eene som van *f* 1000 »»Nederlandsch tegen eene rente ad 4 pct. 's jaars, »»waarvan de rente verschijnt op den 1 Aug. van »»ieder jaar";

»*O.* dat, zij het ook dat de woorden »wettige »houder" misschien niet door duidelijkheid uit- »munten, echter in geen geval met de eischeresse »kan worden aangenomen, dat zij synoniem zouden

8512. »zijn aan het woord »houder" of »toonder" om de »eenvoudige reden »dat die toonder ook een on»wettige houder zou kunnen zijn";

»O. dat alzoo niet alleen niet blijkt, dat het »polderdistrict zich bereid zou hebben verklaard »om zich eventueel aan iederen houder of toonder »van obligaties ten haren laste te verbinden, maar »dat uit de aangehaalde woorden juist het tegendeel »volgt, hetwelk zoo noodig nog wordt bevestigd »door de omstandigheid, dat de stukken niet van »coupons zijn voorzien, hetgeen indien de opvatting »van eischeres juist was, tengevolge zou kunnen »hebben dat het polderdistrict door elkander opvol»gende houders meer dan eens tot betaling derzelfde »jaarlijksche rente werd aangesproken;

»O. dat uit het bovenstaande volgt dat de woor»den op de rugzijde der obligaties geschreven »respectievelijk »voor mij aan den heer . . . . . of »order, waarde ontvangen (geteekend) P. v. O", »»voor mij aan den heer . . . . . of order, waarde »ontvangen (geteekend) P. v. O." en »voor mij aan »den heer . . . . . of order (geteekend) J. v. d. G." »niet het door de eischeresse gewilde gevolg hebben »kunnen teweegbrengen, m. a. w. dat de obligaties »daardoor niet zijn geworden obligaties aan toonder »en dat hieruit weder volgt dat aan eischeresse »hare vordering als onbewezen behoort te worden »ontzegd;

»Gezien art. 56 B. R.;

»Rechtdoende enz.;

»Verleent aan eischeresse de door haar bij con»clusie van repliek gevraagde akte en passeert het »daarbij door haar subsidiair aangeboden getuigen-

8512. »bewijs als niet tot de beslissing der zaak kunnende »leiden;

»Ontzegt aan de eischeresse hare vordering en »veroordeelt haar in de kosten."

8513. *Handelspapier. Vervaldag.* Eene akte van protest werd opgemaakt van een wissel, luidende: »F. d. B. le »13 Mai 1893. Au vingt Septembre payez enz."

De ontvanger, te wiens kantore die akte werd geregistreerd, was van oordeel dat dit stuk niet als een wissel kon worden aangemerkt, omdat het jaartal van den betaaldag niet was vermeld.

Het Bestuur heeft zich met die meening niet kunnen vereenigen, maar in overeenstemming met een arrest van het Hof van Noord-Holland, dd. 15 Februari 1866 (W. v. h. R. n°. 2793), beslist, dat een wissel ook dan geacht kan worden een bepaalden vervaldag te bevatten, al is daarbij geen jaartal uitgedrukt, wanneer dat jaartal maar bij de dagteekening der trekking is vermeld.

Bij opgemeld arrest werd toch overwogen, dat uit het niet herhalen van het jaartal »geenszins »volgt dat hier zou ontbreken, wat bij art. 100 »W. v. K. gevorderd wordt, namelijk »een bepaalde »tijd" waarop de betaling geschieden moet, omdat »zonder nadere bijvoeging, met den aangewezen »dag en maand te verstaan is de eerstvolgende na »de dagteekening des wissels". (*Miss. van* 18 *October* 1893, *n*°. 13.)

8514. *Quitantie voor een bedrag beneden de tien gulden, als saldo van rekening.* Ter registratie werd aangeboden eene ongezegelde quitantie, inhoudende de verklaring van ontvangst van *f* 5.72 en verder luidende: »voor saldo der rekening 1891; zijnde hiermede de »geheele rekening voldaan".

8514. De ontvanger vorderde deswege *f* 25 boete, ingevolge art. 2 der wet van 11 Juli 1882 (*Stbl.* n°. 93).

Naar aanleiding van een ingediend rekest om teruggaaf van die boete, waarin werd aangevoerd dat er tusschen den onderteekenaar der quitantie en den gequiteerde een rekening-courant zou hebben bestaan, waarvan het bedrag van *f* 5.72 het saldo was, werd de verschuldigdheid der boete verdedigd, op grond dat hier alleen de inhoud van het stuk in aanmerking kan komen, en dat daarin niet van eene rekening-courant, maar van de rekening over 1891 de rede was. Die rekening nu, zoo werd verder betoogd, kan wel niet meer dan tien gulden hebben bedragen, doch dit behoort de onderteekenaar, die zich op de vrijstelling beroept, te bewijzen, aangezien de vrijstelling eene uitzondering op den regel vormt.

Van eene andere zijde werd aangevoerd, dat niet met zekerheid bleek in welken zin het woord »saldo" in het stuk was gebezigd. In den zin van uitkomst eener debet- en credit-rekening gebruikt, zou de quitantie vrij zijn van zegelrecht ingevolge art. 27 A, n°. 51 der zegelwet, omdat dan alle verdere vorderingen worden uitgesloten; alleen als het woord was gebezigd in den zin van overschot of restant eener rekening, zou het hiervoor geleverd betoog juist, en het stuk niet van zegelrecht vrijgesteld zijn.

Het Bestuur, zich met de laatste meening vereenigende, heeft bij de bestaande onzekerheid in welken zin het woord »saldo" was gebezigd, machtiging verleend om de boete terug te geven. (*Miss. van* 6 *November* 1893, *n°.* 4.)

8515. *Soort van zegel. Quitantiën. Voldaanteekening door het stellen van een kruisje.* Volgens de beslissing, opgenomen in dit werk onder n°. 6875 in fine, kan van stukken, niet voorzien van eene geschreven handteekening, het zegelrecht niet door middel van een plakzegel worden voldaan. Een der ambtenaren meende daaruit te moeten afleiden, dat quitantiën, geteekend met een kruisje, waaromtrent twee personen verklaren, dat het in hunne tegenwoordigheid is gesteld, op formaatzegel geschreven moeten zijn (1). Deze meening is niet juist geacht. De bezwaren toch, die bestaan tegen het gebruik van een plakzegel en die voortvloeien uit het Kon. Besl. van 18 December 1882 (*Stbl.* n°. 218) bestaan niet tegen het bezigen van elk ander zegel. Quitantiën, als waarvan hier sprake is, kunnen dus op een strookzegel of op buitengewoon gezegeld papier worden gesteld. (*Brieven van* 5 *December* 1893, *n°.* 26, 29 *December* 1893, *n°.* 52 en 30 *December* 1893, *n°.* 152.)

---

(1) Vgl. Koomans, blz. 181, noot *.

REGISTER.

Successie.

LIJST DER ARRESTEN EN VONNISSEN

IN DIT DEEL VOORKOMENDE.

1893.

LIJST VAN UITSPRAKEN
VAN RADEN VAN BEROEP VOOR DE VERMOGENSBELASTING
IN DIT DEEL VOORKOMENDE.

1893.

1894.

CHRONOLOGISCHE LIJST

DER

CIRCULAIRES, DECISIËN, RESOLUTIËN EN MISSIVEN,

IN DIT DEEL VOORKOMENDE.

17 no. 11 — 8464.
17 » 12 — 8460.
17 » 13 — 8461.
17 » 16 — 8455.
18 » 13 — 8513.
19 » 17 — 8482.
25 » 12 — 8508.
25 » 17 — 8493.
25 » 19 — 8476.
25 » 24 — 8467.
26 » 80 — 8462.
28 » 87 — 8455.
30 » 12 — 8481.
30 » 29 — 8475.

November.

1 no. 8 — 8507.
1 » 26 — 8501.
2 » 44 — 8498.
6 » 4 — 8514.
7 » 2 — 8472, 8492.
7 » 3 — 8438, 8489.
7 » 5 — 8440.
7 » 13 — 8442.
8 » 18 — 8503.
11 » 9 — 8485.
16 » 13 — 8465.
24 » 53 — 8511.
28 » 32 — 8456.
29 no. 51 — 8488, 8490.
29 » 60 — 8446.

December.

4 no. 93 — 8441.
5 » 26 — 8515.
11 » 47 — 8487.
13 » 99 — 8479.
16 » 52 — 8468, 8470.
18 » 5 — 8459.
18 » 6 — 8458.
27 » 41 — 8442.
27 » 49 — 8466.
29 » 52 — 8515.
29 » 99 — 8463.
30 » 93 — 8452.
30 » 152 — 8515.

1894.

Januari.

20 no. 10 — 8505.
26 » 83 — 8454.

Februari.

3 no. 31 — 8457.
9 » 24 — 8447.
9 » 27 — 8448.

Maart.

14 no. 86 — 8460.

BENOEMINGEN TOT NOTARISSEN

IN HET

2e halfjaar 1893.

NAAM.	Standplaats.	Arrondissement.	Kon. besluit. Dag-teekening	Kon. besluit. Nommer.
			1893.	
H. W. Alberti	Elst.	Arnhem.	21 Juli	49
M. den Bleker	IJsselstein.	Utrecht.	27 „	31
J. van Ispelen	Oude Tonge.	Rotterdam.	22 Aug.	17
J. J. Richard	Amsterdam.	Amsterdam.	26 Sept.	30
J. M. Koning	Hengelo.	Zutfen.	18 Oct.	22
J. C. van Andel	Staphorst.	Zwolle.	1 Nov.	31
A. J. van Eekelen . . .	Oosterhout.	Breda.	6 „	29
W. J. Sarton	Nederweert.	Roermond.	9 „	29
H. A. W. Weve	Rotterdam.	Rotterdam.	27 „	18
H. van Opstall	Oldenzaal.	Almelo.	19 Dec.	19

BENOEMINGEN VAN AMBTENAREN

bij het Bestuur der Registratie.

NAAM.	Betrekking.	Standplaats.	Besl. v. ben.	
			Dag-teekening.	Nom-mer.
			1894.	
U. J. W. van Nooten . .	Ontvanger.	Goes.	2 Jan.	8
J. Woltersom	Inspect. 1e kl.	Groningen.	2 „	9
A. Bouman	„ 2e kl.	Leeuwarden.	2 „	9
F. Bartelink	„ 3e kl.	Deventer.	2 „	9
J. L. Bijenberg	„ „	Ambulant.	2 „	9
A. W. van Boven	Ontvanger b. a.	's Gravenhage.	12 Febr.	11
G. J. ten Cate	Ontvanger.	Almelo.	12 „	11
T. H. Oldenhuis Gratama .	Inspect. 1e kl.	Zutfen.	14 „	16
J. ter Pelkwijk	„ 2e kl.	's Gravenhage.	14 „	16
H. C. Couwenberg . . .	„ „	Hilversum.	14 „	16
C. Wiersma	„ 3e kl.	Goes.	14 „	16
C. Bergsma	Ontvanger b. a.	Rotterdam.	5 Maart	26
H. de Jong jr.	Ontvanger.	IJsselstein.	5 „	26
N. Koomans	„	Zaltbommel.	5 „	26
J. H. Winkelman	Hyp. Bew.	's Gravenhage.	30 Mei	35

VERMOGENSBELASTING.

(Portvrijdom.)

Bij Koninklijk besluit van 2 Mei 1894, nº. 57, is ingetrokken de vrijstelling van briefport verleend bij het Koninklijk besluit van 8 April 1893, nº. 17 (1) voor de verzending van de aangifte wegens de vermogensbelasting door de belastingschuldigen aan den Inspecteur der registratie of den Ontvanger der successierechten.

Blijkens aanschrijving van den Minister van Financiën van den 22 Mei 1894, nº. 40 brengt deze intrekking geene verandering in de bij art. 18 der wet van den 27 September 1892 (*Stbl.* nº. 223) op de vermogensbelasting aan de aangevers verleende bevoegdheid om hunne aangiften rechtstreeks, kosteloos aangeteekend per post, te verzenden aan den ontvanger der successierechten, tot wiens kantoor, of aan den inspecteur, tot wiens divisie de gemeente behoort, maar wordt het briefport waarvoor vrijdom verleend was, voortaan jaarlijks tusschen het Departement van Waterstaat, Handel en Nijverheid en dat van Financiën verrekend.

---

(1) Zie P. W. 1/1893, bl. 226.

WET *van den 29sten December 1893, tot afschaffing van de rechten van registratie op aanstellingen en akten van beëediging van ambtenaren* (Stbl. n°. 245).

IN NAAM VAN HARE MAJESTEIT WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

WIJ EMMA, KONINGIN-WEDUWE, REGENTES VAN HET KONINKRIJK,

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het, in verband met de heffing eener belasting op bedrijfs- en andere inkomsten, wenschelijk is de rechten van registratie op aanstellingen en akten van beëediging van ambtenaren af te schaffen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. Art. 68, § III, n°. 3 en art. 68, § VI, n°. 4, der wet van den 22 Frimaire an VII (*Bulletin des Lois* n°. 248), art. 14 der wet van den 27 Ventôse an IX (*Bulletin des Lois* n°. 76), het Keizerlijk decreet van den 31 Mei 1807 (*Bulletin des Lois* n°. 147), art. 11, n°. 1, der wet van den 16den Juni 1832 (*Stbl.* n°. 29) en art. 20 der wet van den 11 Juli 1882 (*Stbl.* n°. 92) worden ingetrokken.

De akten van beëediging van notarissen, advocaten, procureurs, deurwaarders, ambtenaren en militairen zijn van de formaliteit der registratie vrijgesteld.

Art. 2. Deze wet treedt in werking den 1sten Mei 1894.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 29sten December 1893.

EMMA.

De Minister van Financiën,
PIERSON.

Uitgegeven den *achtsten* Januari 1894.

De Minister van Justitie,
SMIDT.

WET *van den 29sten December 1893, houdende wijziging der wet van den 9den Mei 1890* **(Staatsblad n°. 80),** *tot nadere regeling van de heffing en bestemming der Kanselarij-leges* **(Staatsblad n°. 246).**

IN NAAM VAN HARE MAJESTEIT WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

WIJ EMMA, KONINGIN-WEDUWE, REGENTES VAN HET KONINKRIJK,

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het, in verband met de heffing eener belasting op bedrijfs- en andere inkomsten wenschelijk is, de heffing der kanselarij-leges, zooals zij thans bij de wet van den 9den Mei 1890 (*Stbl.* n°. 80) geregeld is, nader te beperken;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De leges, bedoeld bij de nommers 5 en 6 van het tarief, vastgesteld bij besluit van den Souvereinen Vorst van 18 Januari 1814, n°. 6, alsmede die op legalisatiën en op de betaling van jaarwedden en traktementen, daggelden, gages, pensioenen en wachtgelden, worden in afwijking van art. 1 der wet van 9 Mei 1890 (*Stbl.* n°. 80) na 30 April 1894 niet meer geheven.

Lasten en bevelen dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 29sten December 1893.

EMMA.

De Minister van Financiën,
PIERSON.

Uitgegeven den *achtsten* Januari 1894.

De Minister van Justitie,
SMIDT.

WET *van den 30sten December 1893, tot aanwijzing van de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1894* **(Staatsblad n°. 261).**

In naam van Hare Majesteit WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Wij EMMA, Koningin-Weduwe, Regentes van het Koninkrijk,

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens de artt. 123 en 124 der Grondwet, jaarlijks de middelen behooren te worden aangewezen tot dekking van alle uitgaven des Rijks, in de algemeene begrooting begrepen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. Ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de algemeene begrooting voor het dienstjaar 1894, zullen over dat jaar worden gebezigd de middelen en inkomsten hierna omschreven, te weten:

1°. de Rijks directe en indirecte belastingen, accijnzen en rechten, hierna genoemd:

d. de vermogensbelasting,

f. de rechten en boeten van zegel, registratie, hypotheek, successie en overgang bij overlijden;

2°. de inkomsten der domeinen, wegen en vaarten;

5°. de opbrengst der Staatsloterij;

6°. de opbrengst der uitgifte van akten voor de jacht en visscherij;

10°. de opcenten op de hoofdsom der volgende belastingen en rechten, te weten:

c. vijftig opcenten op de rechten en boeten van zegel, met uitzondering van die, genoemd bij de letters *a*, *b* en *c* van art. 13 der wet van den 11den Juli 1882 (*Stbl.* n°. 93) en bij art. 2 der wet van den 31sten December 1885 (*Stbl.* n°. 264),

d. acht en dertig opcenten op de rechten en boeten van successie en van overgang bij overlijden;

12°. de verschillende ontvangsten en toevallige baten hierna omschreven:

a. de toevallige baten, het beheer van den gewonen dienst der gevangenissen betreffende,

b. de inkomsten, voortvloeiende uit den arbeid der gevangenen,

c. de inkomsten, voortvloeiende uit het beheer der Rijkswerkinrichtingen te Veenhuizen, Hoorn en nabij Leiden,

d. de opbrengst van de Nederlandsche Staatscourant en het Verslag der Handelingen van de Staten-Generaal,

e. de opbrengst van het Staatsblad,

g. de opbrengst van voor het publiek verkrijgbaar gestelde stukken,

m. de bijdragen in de kosten van aanleg en onderhoud van landswerken,

o. de ontvangsten wegens verrichtingen betrekkelijk het kadaster,

p. de boeten van verschillenden aard,

q. de gerechtskosten,

z. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, ingevolge de wet van den 9den Mei 1890 (*Stbl.* n°. 78) en van de vóór den 1sten Juli 1846 in dienst getreden burgerlijke ambtenaren,

cc. de schoolgelden van leerscholen, verbonden aan de Rijkskweekscholen van onderwijzers,

ee. de bijdragen van leerlingen en kweekelingen op de Rijks hoogere burgerscholen, de Rijkslandbouwschool en de Polytechnische school,

kk. de teruggaven en renten van voorschotten,

ll. de opbrengst van verkochte Rijksgoederen en eigendommen,

rr. de toevallige baten voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen;

16°. eene bijdrage van honderd vijftig duizend gulden uit het Fonds, voortspruitende uit koopprijzen van domeinen.

Art. 4. Deze wet treedt in werking met den 1sten Januari 1894.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 30sten December 1893.

EMMA.

De Minister van Financiën,
PIERSON.

Uitgegeven den *Dertigsten* December 1893.

De Minister van Justitie,
SMIDT.

Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1894.

WET OP DE MIDDELEN.

Raming voor het dienstjaar 1894.

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.					BELOOP per middel of inkomst.
A.		*Directe belastingen.*			
	d.	Vermogensbelasting		. . . . .	f 6.800.000.—
C.		*Indirecte belastingen.*			
	a.	Zegelrechten . .	f 2.750 000.—		
		50 opcenten op zegelrechten. . . .	- 535 000.—		
				f 3.285.000.—	
	b.	Registratierechten		- 4.450.000.—	
	c.	Hypotheekrechten		- 350.000.—	
	d.	Rechten van successie en van overgang bij overlijden	f 8.400.000.—		
		38 opcenten op die rechten	- 3.192 000.—		
				- 11.592.000.—	
F.		*Domeinen.*			- 19.677.000.—
	a.	Inkomsten van de gewone domeinen, tienden, enz.		f 1.600.000.—	
	b.	Inkomsten van het domein van Oorlog		- 55.000.—	
	c.	Inkomsten van de groote wegen .		- 305.000.—	
	d.	Inkomsten van vaarten, veren en havens		- 375.000.—	
					- 2.335.000.—
I.		Opbrengst der Staatsloterij . . .		. . . . .	- 661.500.—
J.		Opbrengst der uitgegeven akten voor de jacht en visscherij . .		. . . . .	- 132.000.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.				BELOOP per middel of inkomst.
N.		*Verschillende ontvangsten en toevallige baten.*		
	a.	Toevallige baten, het beheer van den gewonen dienst der gevangenissen betreffende	f 2 000.—	
	b.	Inkomsten, voortvloeiende uit den arbeid der gevangenen . . .	- 137.800.—	
	c.	Inkomsten, voortvloeiende uit het beheer der Rijkswerkinrichtingen te Veenhuizen, Hoorn en nabij Leiden	- 174 850.—	
	d.	Opbrengst van de Nederlandsche Staatscourant en het Verslag der Handelingen van de Staten-Generaal	- 36.000.—	
	e.	Opbrengst van het Staatsblad . .	- 6.000.—	
	g.	Opbrengst van voor het publiek verkrijgbaar gestelde stukken .	- 15.000.—	
	m.	Bijdragen in de kosten van aanleg en onderhoud van landswerken	- 109.000.—	
	o.	Ontvangsten wegens verrichtingen betrekkelijk het kadaster . .	- 49.000.—	
	p.	Boeten van verschillenden aard .	- 150.000.—	
	q.	Gerechtskosten	- 50.000.—	
	z.	Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, ingevolge de wet van den 9den Mei 1890 (*Stbl.* n°. 78), en van de vóór 1 Juli 1846 in dienst getreden burgerlijke ambtenaren . . .	- 550.000.—	
	cc.	Schoolgelden van leerscholen, verbonden aan de Rijkskweekscholen van onderwijzers	- 12.900.—	
	ee.	Bijdragen van leerlingen en kweekelingen op de Rijks hoogere burgerscholen, de Rijksland-		

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.				BELOOP per middel of inkomst.
		bouwschool en de Polytechnische school	f 95.000.—	
	kk.	Teruggaven en renten van voorschotten.	- 2.390.—	
	ll.	Opbrengst van verkochte Rijksgoederen en eigendommen . .	- 230.000.—	
	rr.	Toevallige baten voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	- 85.000.—	f 4.105.610.—
R		Bijdrage uit het Fonds, voortspruitende uit koopprijzen van domeinen	. . . . .	- 150.000.—

REGISTER OP DE ARTIKELEN,

voorkomende in het P. W. over 1891, 1892 en 1893.

A. Registratie en Hypotheken.

Aanbesteding.

Aanstellingen.

Afgifte van legaat of erfdeel.

Akten (buitenlandsche).

Akten (gerechtelijke).

Boete wegens te late registratie. Proces-verbaal van getuigenverhoor, dat in debet geregistreerd had moeten worden. 8072.

Debet-registratie. Minuut-vonnis gewezen op den eisch van den curator in een faillissement. 8219.

Expeditie-vonnis. Vonnis houdende ontbinding van een bestaande vennootschap. Welk recht is verschuldigd? 8298.

Meerheid van recht. Aanvaarding onder het voorrecht van boedelbeschrijving door erfgenamen van een aan hun erflater opgekomen erfenis. 8284. Vonnis, houdende veroordeeling van twee personen wegens frauduleuzen invoer van zout, gelijktijdig gepleegd. 8444.

Registratie op de minuut of op de expeditie. Benoeming en beëediging van deskundigen volgens art. 40 der successiewet. 8071. Machtiging aan een bewindvoerder over een krankzinnige om mede te werken tot een scheiding. 8143. Machtiging aan een voogd om zich te verdedigen op een tegen de minderjarigen ingestelde rechtsvordering. 8143. Bepaling van de som, waarvoor de voogd hypotheek moet stellen met aanwijzing van het door hem te verbinden vast goed. 8143. Vonnis, houdende veroordeeling tot betaling van interessen volgens art. 1286 B. W. en de proceskosten, omdat de hoofdsom hangende het geding is voldaan. 8144. Bevelschrift tot het lichten van effecten van minderjarigen uit de consignatiekas. 8208. Benoeming door den kantonrechter van deskundigen, bedoeld in art. 454 B. W. 8356. Goedkeuring door den kantonrechter ingevolge art. 457 B. W. van een door een voogd gedanen aankoop van vast goed. 8356. Proces-verbaal van het verhandelde ter terechtzitting in een strafzaak in zake invoerrechten. 8439. Vonnis houdende veroordeeling tot betaling van zekere som als saldo van handelsrelatiën. 8441.

Titelrecht. Veroordeeling ten verzoeke van een aftredenden huurder van een nieuwen huurder tot betaling van de waarde ingevolge taxatie van zekere zaken, welke ingevolge de huurcontracten moeten overgelaten en overgenomen worden. 8440.

Voogdbenoeming. De benoemde verklaart op grond van opgegeven reden van verschooning de voogdij niet te willen aanvaarden. Welk recht is verschuldigd? 8357.

Akten (onderhandsche).

Gedrukte stukken, bij een notaris in bewaring gegeven. 8207.

Akten tengevolge van andere opgemaakt of in andere akten vermeld.

Aanbesteding door centrale en plaatselijke besturen. Registratie daarvan voor de uitreiking van bevelschriften of mandaten tot uitbetaling van

den prijs of voor de goed- of afkeuring daarvan door hoogere autoriteiten. 8075. 8146. 8358. Opmaking dier akten krachtens ongeregistreerde bestekken en teekeningen. 8209.

Aansprakelijkheid van den notaris, als hij aan art. 9 der wet van 16 Juni 1832 (*Stbl.* n°. 29) voldoet, doch de ontvanger de onderhandsche akte niet registreert. 8074.

Bewaarneming door een notaris van gedrukte stukken. 8207.

Exploit tot betaling van assurantie-premie. Vermelding van de polis. 8286.

Huwelijkscontract, houdende vermelding van den aanbreng van een houthandel volgens de op zekere dagteekening opgemaakte balans. 8145.

Inpandgeving van een polis van levensverzekering aan den verzekeraar. 8442.

Proces-verbaal van bekeuring met vermelding van een door den bekeurde afgelegde verklaring. 8287.

Registratie van onderhandsche en buitenlandsche akten, waarvan bij notarieele akten wordt gebruik gemaakt. Niet alleen het recht in ontvang te nemen. 8073.

Scheiding van een inschrijving op het Grootboek. Aanhaling van een buitenlandsch testament. 8285.

Vrijstelling. Kan van art. 9 der wet van 16 Juni 1832 (*Stbl.* n°. 29) worden gebruik gemaakt, indien de notarieele akte van de formaliteit is vrijgesteld? 8210.

Akten van openbare en andere besturen.

Aanbesteding door centrale en plaatselijke besturen. Registratie daarvan voor de uitreiking van bevelschriften of mandaten tot uitbetaling van den prijs of voor de goed- of afkeuring daarvan door hoogere autoriteiten. 8075. 8146. 8358. Opmaking dier akten krachtens ongeregistreerde bestekken en teekeningen. 8209. 8434.

Termijn van registratie. Onder „actes publics" in art. 20 der wet van 22 Frimaire VII zijn alleen begrepen die akten van centrale en plaatselijke besturen, waarbij deze optreden als openbaar gezag uitoefenende lichamen. 8075.

Akten met verschillende beschikkingen.

Aanbesteding met beding, dat materialen door den aannemer moeten overgenomen worden of door den aanbesteder zullen worden geleverd, voor een prijs, welke op de aannemingssom zal worden gekort. 8068.

Aanvaarding onder het voorrecht van boedelbeschrijving door erfgenamen van een aan hun erflater opgekomen nalatenschap. 8284.

Benoeming en beëediging van deskundigen overeenkomstig art. 40 der successiewet. 8071. Benoeming van drie scheidslieden met toekenning van een voor ieder verschillend honorarium. 8288.

Decharge ter zake van opvolgende administratiën alleen door den tegenwoordigen administrateur aangenomen. 8289.

Exploit. Aanzegging namens 44 eigenaren van gronden aan twee personen, dat alle jachtpermissiën zijn ingetrokken. 8152. Opvordering namens verschillende personen van goederen, die zich in een manége bevinden. Gemeenschappelijk belang. 8151.

Huur en verhuur. Beding, dat de verhuurster het recht zal hebben tegen betaling van zekere som per week bij den huurder te blijven inwonen. 8147. Beding, dat de huurder jaarlijks moet verwerken zekere hoeveelheid mest, die de verhuurder hem voor zekere som in het jaar moet leveren. 8154.

Kwijting bij een akte door verschillende crediteuren van een in staat van kennelijk onvermogen verklaarden schuldenaar. 8076. Alsvoor door zes broeders en zusters voor een som, hun uitgekeerd door een broeder als een deel van den koopprijs van door de ouders aan hem verkocht vast goed. 8359.

Maatschap. Uittreding van A. en toetreding van B. Welk recht? 8100.

Proces-verbaal van bekeuring in zake accijns. Meerheid van recht? 8360.

Scheiding. Overdracht van vast goed tot kwijting eener overbedeeling. Afzonderlijk recht. 8077. Toedeeling van onroerend goed beneden de waarde. Splitsing der rechtshandeling? 8314.

Toetreding van meerdere leden tot een coöperatieve vereeniging. 8211.

Vonnis, houdende veroordeeling van twee personen wegens frauduleuzen invoer van zout gelijktijdig gepleegd. Meerheid van recht? 8444.

Belastingen.

Proces-verbaal van bekeuring in zake accijns. Meerheid van recht? 8360. Proces-verbaal van het verhandelde in een strafzaak in zake invoerrechten en accijnzen. Registratie op de minuut of de expeditie? 8439.

Registratie van stukken in zake personeele belasting. 8362.

Tolheffing op provinciale wegen geregeld als belasting; op geconcessionneerde als retributie. Regeling der heffing op laatstvermelde wegen kan bij provinciale verordening niet plaats hebben. 8361.

Vonnis, houdende veroordeeling van twee personen wegens frauduleuzen invoer van zout, gelijktijdig gepleegd. Meerheid van recht? 8444.

Bewaargeving.

Gedrukte stukken bij een notaris in bewaring gegeven. 8207.

Boedelbeschrijving.

Aantal vacatiën, indien onderbreking heeft plaats gehad, niet geconstateerd op de wijze, voorgeschreven bij het decreet van 10 Brumaire VII. 8363.

Erkenning door kinderen van door hunne overleden ouders gedane schenkingen. Toepassing van confusie en compensatie. 8318.

Boeten en Gerechtskosten.

Betaling van boete zonder gelijktijdige voldoening der gerechtskosten aan te nemen. 8078. Betaling van boete op vertoon van het politieblad. Welke ontvanger moet kennis geven aan het O. M.? 8079.

Gerechtskosten. Invordering van gerechtskosten, waarin iemand veroordeeld is, wegens overtreding in zake plaatselijke belasting. 8212. Kan de Staat als schuldeischer voor gerechtskosten optreden in het faillissement van een persoon, die voor het faillissement de strafbare daad beging, doch na het faillissement deswege veroordeeld werd in de kosten van het geding? 8213. Verhaal van gerechtskosten, waarin een gefailleerd koopman wegens bedriegelijke bankbreuk is veroordeeld. 8364.

Teruggave van het overschot van een gestorte waarborgsom, ingevolge de wet, houdende bepalingen tegen het visschen door opvarenden van vreemde vaartuigen in de territoriale wateren van het Rijk. 8081. Teruggave van gerechtskosten, op grond, dat de veroordeeling na den dood van den veroordeelde is uitgesproken. 8290.

Veroordeeling van meer dan één beklaagde wegens dezelfde overtreding. Toepassing van art. 214, al. 5, W. v. Strv. 8148.

Waarschuwingen tot betaling van gerechtskosten. Inrichting daarvan, als het vroegere veroordeelingen betreft. 8080.

Borgtocht.

Bedrag van het recht van borgtocht voor den koopprijs van onroerend goed, indien over een deel van dien prijs $^1/_4$ $^0/_0$ verschuldigd is. 8084.

Eenzijdige akte, houdende borgstelling voor iemand, indien hij pachter wordt. Aanneming van dien borgtocht bij de akte van verpachting. Op de laatste akte is het recht verschuldigd. 8082.

Grondslag. Akte constateerende, dat de borg een werk, dat nog onvoltooid is, en waarvan de aannemingssom nog niet geheel is voldaan, verder zal afwerken. 8089.

Openbare verkoop, onder voorwaarde, dat hij, die voor een ander koopt, voor dezen borg blijft, en dat gezamenlijke koopers voor het geheel verbonden zijn. Toewijzing aan iemand voor zich en anderen. Is recht van borgtocht schuldig? 8083.

Consignatien.

Consignatie van uitgaanskassen van overleden gevangenen. 8167. Ten onrechte geconsigneerde gelden. 8306.

Terugbetaling van geconsigneerde gelden. Inrichting der borderellen. 8307.

Dading.

Tenietdoening van een verkoop krachtens art. 1223 B. W., omdat later bleek, dat de verkooper tweede hypotheekhouder was. Geen evenredig recht. 8085.

Décharge.

Décharge ter zake van opvolgende administratiën, alleen door den tegenwoordigen administrateur aangenomen. Een recht. 8289.

Domeinen.

Bevaarbare en vlotbare rivieren. Behoort tot haren aard, dat zij door de natuur gevormd zijn? 8291.

Eigendom van het water van een bevaarbare en vlotbare rivier, als dat zich bevindt boven een aan een particulier toebehoorenden uiterwaard. 8086. Eigendom van niet bevaarbare en niet vlotbare rivieren. 8365.

Tiendrecht. Verjaring. Voor het teniet gaan is noodig, dat de zaak, zoo al niet elk jaar, dan toch doorgaans, tiendbare vruchten heeft opgeleverd. 8366.

Doode hand.

Afstand aan een gemeente van strooken grond voor straat bestemd en van een geldsom onder verplichting voor de gemeente om voor de bestrating te zorgen. 8181.

Schenking aan een gemeente van een geldsom ten einde de renten tot een bepaald doel aan te wenden. 8398. Bijdragen door particulieren ter tegemoetkoming in de kosten van verbetering van een marktplein. 8481.

Eedsaflegging.

Eedsaflegging door notarissen en deurwaarders. Toepassing van het K. B. van 20 Maart 1866, n°. 60. 8214.

Erfpacht, Opstal, Beklemming.

Terugneming van tijdelijk erfpachtsrecht met verkoop aan den eigenaar van de gebouwen. 8215.

Verandering van een bestaand recht van opstal in een recht van erfpacht op hetzelfde perceel. 8292.

Verkoop door den eigenaar en hem, die een tijdelijk erfpachtsrecht op de zaak heeft, te zamen van den vollen eigendom voor een eenigen prijs. Likwidatie van het recht. 8367.

Verkrijging van het beklemrecht. Binnen het jaar daarna wordt het perceel in erfpacht uitgegeven. Is art. 14 der wet van 11 Juli 1882 (*Stbl.* n°. 92) toepasselijk? 8375.

Erkenning van schuld.

Erkenning van schuld wegens in bewaring gegeven effecten. 8216. Erkenning bij een boedelbeschrijving door kinderen van door hunne overleden ouders gedane schenkingen. Toepassing van confusie en compensatie. 8318.

Exploiten.

Aanbod van betaling eener som wegens gekocht, maar niet geleverd vee. Weigering om de aangeboden som aan te nemen, omdat men van de zaak niets af weet. 8087.

Aanzegging namens B., een der erfgenamen van A., aan zijne medeërfgenamen, dat hij gebruik maakt van het hem bij huurcontract toegekend recht, om het gehuurde over te nemen. Latere scheiding van de nalatenschap van A., waarbij het gehuurde aan B. wordt toegedeeld. 8149.

Bewijskracht van een exploit, voor zooveel het antwoord van den geïnsinueerde betreft. 8150.

Meerheid van recht. Opvordering namens verschillende personen van goederen, die zich in een manége bevinden. 8151. Aanzegging namens 44 eigenaren van gronden aan twee personen, dat alle jachtpermissiën zijn ingetrokken. 8152.

Protest van een wissel, vermeldende, dat een deel der wisselsom is betaald. Vrijstelling. 8090.

Sommatie tot terugneming van verkochte koeien met onderteekend antwoord van den gesommeerde. Bewijs van de koopovereenkomst. 8218.

Te late registratie van een exploit, opgemaakt ten verzoeke van iemand, die toegelaten was om kosteloos te procedeeren. 8217.

Titel van een aanneming, voor zoover het werk nog onvoltooid en de aannemingssom nog niet betaald is. Bedrag waarover het recht schuldig is. 8089.

Toepassing van art. 2 der wet van 11 Juli 1882 (*Stbl.* n°. 92). Vermelding eener gedane betaling van gelden, die de geïnsinueerde als agent of lasthebber onder zich had. Geen evenredig recht. 8088.

Faillissement.

Minuut-vonnis, gewezen op den eisch van een curator in een faillissement. In debet te registreeren. 8219.

Veroordeeling na hare ontbinding van een naamlooze vennootschap tot betaling eener schuld. Kan zij bij niet betaling worden failliet verklaard? 8293. Veroordeeling van een gefailleerd koopman wegens bedrieglijke bankbreuk. Verhaal van gerechtskosten. 8364.

Gedingen van onvermogenden.

Afschrift van een vonnis houdende faillietverklaring, kosteloos afgegeven

op bevel der rechtbank naar aanleiding van een verzoek van een onvermogenden failliet; art. 872 Rv. is toepasselijk. 8220.

Invordering van rechten, welke in een kosteloos gevoerd proces in debet zijn gesteld. 8222.

Toelating om een vonnis kosteloos te executeeren. Kan deze overeenkomstig art. 855 of 872 W. v. B. R. worden verkregen? 8153.

Toepassing der zegel- en registratiewetten op stukken, door de kosteloos procedeerende partij in rechten over te leggen. 8221. 8368.

Verzet door de kosteloos procedeerende partij tegen een vonnis bij verstek, waarbij tevens eisch in reconventie wordt gedaan. Strekt de vergunning tot kostelooze procedure zich daartoe uit? 8369.

Gemeenschap.

Gecontinueerde gemeenschap. Inventaris, opgemaakt binnen drie maanden in onderhandschen vorm, doch niet binnen dien tijd gedeponeerd. 8175. Toedeeling van goederen, aan de kinderen na den dood van hunne moeder aangekomen, aan den vader. 8176. Toedeeling aan het kind van vast goed door den langstlevende op eigen naam aangekocht, als de gemeenschap verlies heeft opgeleverd. 8177.

Tweede huwelijk. Verkoop door den nieuwen echtgenoot van zijn aandeel in den boedel, uitsluitend bestaande uit door den hertrouwden echtgenoot aangebracht vast goed, bezwaard met schuld. 8259.

Goederen en rechten (aard).

Verkoop van loten in de Staatsloterij. Bedrag van het recht. 8406.

Handelspapier.

Orderbriefje, waarin als waarde-erkenning voorkomt „wegens genoten geld, rente en zegel". 8223. Protest van een wissel, vermeldende dat een deel der wisselsom is betaald. 8090.

Schuldbekentenis aan een zekeren persoon „of den wettigen houder dezes". Overdracht door endossement. 8512.

Vervaldag zonder vermelding van het jaartal. 8513.

Huur.

Beding, dat de verhuurster het recht zal hebben tegen betaling van zekere som per week bij den huurder te blijven inwonen. 8147. Beding, dat de huurder jaarlijks zekere hoeveelheid mest moet verwerken, hem door den verhuurder tegen zekere som in het jaar te leveren. 8154.

Maatschap. Inbreng van het genot van onroerend goed tegen vergoeding van zekere som per jaar uit de kas der maatschap. 8228.

Onderhandsche verpachting van tiendrecht. Toepassing van art. 12, n°. 2, cursieve alinea, der wet van 1832. 8294.

Huwelijksvoorwaarden.

Akte houdende vermelding der aanbrengsten bij een aan te gaan tweede huwelijk. 8295.

Hypotheekbewaarders.

Borderellen van inschrijving zonder vermelding van rechtstitel. Weigering 8155.

Borgtocht voor het publiek. Verband op onroerende goederen onder twee arrondissementen gelegen. Welke rechtbank moet de zekerheid goedkeuren? 8091.

Statistieke tabellen van het grondcrediet. 8156.

Uitgaven voor brandstoffen en verlichting. 8157.

Vermogensbelasting. Inlichtingen aan het publiek te geven betrekkelijk waardebepaling van onroerende goederen. 8416.

Weigering om de grosse van een vonnis houdende executie van een schip terug te geven, voordat is gebleken van de inbranding, bedoeld bij art. 6 K. B. 21 Juni 1836 (*Stbl.* n°. 41). 8370.

Hypotheken.

Beding van percenten wegens vervroegde aflossing. Verwijzing naar een reglement is niet voldoende; het beding moet uitdrukkelijk in de akte opgenomen zijn. 8093.

Boete wegens te late overschrijving. Verjaring. 8224.

Recht van inschrijving. Borderel, waarbij zonder vermelding der verschuldigde som, krachtens een akte van roiement en verwisseling van hypotheek, inschrijving wordt verzocht op een ander perceel, dan waarop oorspronkelijk inschrijving was genomen. 8158.

Recht van overschrijving. Opcenten. 8225.

Titels van aankomst. Abusieve verkoop van eens anders goed. Vermelding van den titel van aankomst. 8092. Verkoop door een weduwe en hare kinderen van vast goed, door den man staande huwelijk aangekocht. Vermelding van den titel van aankomst ten aanzien der vrouw. 8095. Vermelding als de verkooper bij openbare toewijzing bij wijze van licitatie heeft gekocht. 8096. Publieke verkoop, waarbij de verklaring, bedoeld bij art. 8 der wet van 16 Juni 1832 (*Stbl.* n°. 29), alleen van den verkooper uitgaat. 8445. Verkoop van onroerend goed door den blooten eigenaar en den vruchtgebruiker te zamen voor één prijs. Toepassing van art. 8 der wet van 16 Juni 1832 (*Stbl.* n°. 29) ten aanzien van het vruchtgebruik. 8446.

Vergissing in een borderel, waardoor de aard van een perceel onjuist en de grootte te klein vermeld wordt. De inschrijving blijft van kracht op het geheele perceel, zoolang niet bewezen wordt, dat het de bedoeling was een deel te verbinden. 8371.

Verkoop krachtens art. 1223 B. W. Voor de geldigheid der vordering tot zuivering is tegenwoordigheid van den kantonrechter noodig. 8094.

Kadaster.

Agreatie van klerken voor den kadastralen dienst. 8159.

Declaratiën van landmeters van het kadaster wegens loon voor particulier werk. 8160.

Kennisgevingen van hermetingen van staatseigendommen. 8447.

Materieel voor de vernieuwing van kadastrale registers bij de gemeentebesturen berustend. 8448.

Organisatie van het personeel. 8097.

Kostcontract (overeenkomst tot onderhoud van personen).

Huur met beding, dat de verhuurster het recht zal hebben tegen betaling van een som per week bij den huurder te blijven inwonen. 8147.

Kostcontract, gesloten door den voogd voor den minderjarige zonder bepaling van tijd. 8171. Verplichting tot het verschaffen benevens kost en inwoning, van kleeding, geneeskundige hulp en het zorgen voor de begrafenis. Likwidatie van het verschuldigde recht. 8312.

Kwijting.

Eenzijdige akte houdende kwijting voor den kooppprijs van vast goed. Aansprakelijkheid voor het recht. 8296.

Meerheid van recht. Kwijting door zes broeders en zusters voor een som, hun uitgekeerd door een broeder als deel van den koopprijs van door de ouders aan hem verkocht vast goed. 8359.

Protest van een wisselbrief, vermeldende, dat een deel van de wisselsom is voldaan. Vrijstelling. 8090.

Toepassing van art. 2 der wet van 11 Juli 1882 (*Stbl.* n°. 92). Kwijting bij een akte door verschillende crediteuren van een in staat van kennelijk onvermogen verklaarden schuldenaar. 8076. Kwitantie ten behoeve van een vader voor hetgeen zijne kinderen uit de nalatenschap hunner moeder toekwam. Dubbel recht. Toepassing van art. 9 der wet van 22 Frimaire VII. 8098.

Maat- en Vennootschap.

Aandeel van de vennooten in de baten eener maatschap. Verhouding tusschen het recht van houders van niet volgefourneerde aandeelen, die niet nalatig zijn in hunne verplichtingen, tot dat van houders van volgefourneerde. 8226. 8372.

Oprichting. Inbreng in een naamlooze vennootschap van vast goed tegen overneming eener daarop rustende hypothecaire schuld. Recht wegens verkoop. 8099. Inbreng door twee vennooten van vast goed elk voor

de helft, onder bepaling dat de eene vennoot zich aansprakelijk stelt voor de helft eener schuld ad *f* 35000 van den anderen vennoot en daarvoor zal geacht worden *f* 17500 meer in het goed ingebracht te hebben dan de andere vennoot. Overdracht. 8161. Inbreng van onroerende goederen tegen overneming van schuld in een vennootschap onder firma. Geen recht wegens overdracht. 8229. Inbreng van het genot van onroerend goed tegen vergoeding van een zekere som per jaar uit de kas der vennootschap. 8228. Oprichting van een reederij. Bedrag van het recht. 8297.

Scheiding. Verdeeling in 1880 eener maatschap, waarbij onroerend goed, ingebracht door A. wordt toebedeeld aan B. en C., die het daarna in een nieuwe maatschap inbrengen. Ontbinding en verdeeling dezer vennootschap in 1892, waarbij het onroerend goed aan C. wordt toegedeeld. 8250. Verdeeling der nalatenschap van iemand, die met zijn schoonzoon een vennootschap had opgericht. Onder de verdeelde baten wordt gebracht vast goed, door den erflater in de vennootschap ingebracht, voor het geheel, benevens des erflaters aandeel in de roerende zaken der vennootschap. 8387. Machineriëen als roerende zaken in de vennootschap ingebracht en verbonden met staande de vennootschap aangekocht vast goed. Toedeeling daarvan aan een ander dan den inbrenger. 8466.

Uittreding van A. en toetreding van B. Eén recht, als beide beschikkingen met elkander in verband staan. 8100.

Verlenging eener naamlooze vennootschap, geconstateerd bij akte, verleden na het tijdstip, waarop de vennootschap volgens de akte van oprichting zou eindigen, indien het besluit daartoe vóór dien tijd is genomen. 8227.

Vonnis houdende ontbinding eener bestaande maatschap. Recht op de expeditie verschuldigd. 8298.

Vrijstelling. Akte houdende oprichting eener maatschap, ten doel hebbende den afkoop van domaniale tienden. 8426.

Notarissen.

Opdracht aan een notaris door een hypothecairen schuldeischer om het verbonden goed te verkoopen en zeker aantal percenten te bedingen voor kosten. Rekening en verantwoording van die percenten aan den schuldenaar. 8373. 8449.

Openbare verkooping van een apotheek. Toepassing van art. 29 der wet van 1 Juni 1865 (*Stbl.* n°. 61). Beteekenis van het woord „apotheek". Voorschriften door den ambtenaar, belast met het houden van den verkoop, in acht te nemen. 8450.

Overtredingen. Letterlijke overschrijving van het relaas van registratie van onderhandsche akten in openbare akten. 8101. Toepassing van

art. 32 der wet op het notarisambt. Optreden van een gesubstitueerden gevolmachtigde. Aanhechting alleen van de akte van substitutie. 8162. 8230. Verkoop krachtens art. 1223 B. W. Vermelding van de namen enz. van de erfgenamen van den debiteur. 8163. Weigering van een der partijen om een akte, als bedoeld bij art. 31 W. N. A., te onderteekenen. Gemis van opgave in die akte van de reden dier weigering. 8232. Toepassing van art. 36 W. N. A. Is het transport van de vorige bladzijde als een regel te beschouwen? 8374.

Toepassing van art. 22 W. N. A. op een akte van zekerheidsstelling voor het beheer van een hypotheekbewaarder. 8299. 8451.

Valschheid. Notarieele akte in strijd met de waarheid opgemaakt. 8164.

Verplichting tot het geven van inzage of afschrift der akten. Tegenspraak van den notaris. Proceskosten. 8231.

Opcenten.

Kunnen op hypotheekrechten nog opcenten geheven worden? 8225.

Overdracht van onroerend goed binnen het jaar.

Overdracht van bovenveen om te vergraven; art. 14 der wet van 11 Juli 1882 (*Stbl.* n°. 92) is niet toepasselijk. 8165. Overdracht van vast goed, verkregen binnen het jaar, aan de veiling voorafgaande, bij een adjudication à la folle enchère, waarop slechts vast recht verschuldigd is. 8233.

Registratie van de tweede akte van overdracht vóór de daaraan voorafgaande. 8300.

Termijn binnen welken de laatste akte moet worden geregistreerd. 8103. Alsvoor indien de laatste dag op een Zondag valt. 8301.

Titels van aankomst. De ontvangers moeten zich door onderzoek in hun archief of door het inwinnen van inlichtingen bij hunne ambtgenooten van de juistheid der vermelding in de akte overtuigen. 8096.

Toewijzing aan een medeëigenaar, als een der andere verkoopers zijn aandeel binnen het jaar heeft gekocht. 8102.

Uitgifte in erfpacht van onroerend goed voor onbepaalden tijd door iemand, die binnen het jaar het beklemrecht daarvan verkregen had. 8375.

Overgang van eigendom.

Kwijting ten behoeve van een vader voor hetgeen zijne kinderen uit de nalatenschap hunner moeder toekwam. Dubbel recht. 8098.

Oprichting van een zedelijk lichaam met inbreng van goederen door een der leden. Recht wegens overdracht onder bezwarenden titel. 8234. 8235. 8302.

Tenietdoening van een openbaren verkoop van onroerend goed, gehouden

krachtens onherroepelijke volmacht door een hypotheekhouder, die later bleek slechts tweede hypotheekhouder te zijn. 8085. Tenietdoening van een koopcontract op grond dat het verkochte den verkooper slechts voor een deel toebehoorde. Geen evenredig recht. 8131.

Rechtsgedingen.

Bevel tot verhoor op vraagpunten. 8404.

Bewijs door vermoedens in geval van verzwijging in een memorie van aangifte. 8258.

Herhaald verzet tegen een dwangschrift, nadat het eerste exploit van verzet is ingetrokken. 8303.

Opdracht van een beslissenden eed ingeval van verzwijging in een memorie van aangifte. 8335.

Tenuitvoerlegging van een vonnis. Maakt het bevel om daaraan te voldoen deel uit van de tenuitvoerlegging? 8376.

Uitbetaling van de door de tegenpartij aangewende kosten. Specificatie der declaratie. 8304.

Vonnis na verzet tegen een dwangschrift gewezen. Dit vonnis is contradictoir al heeft de opposant na het antwoord van het Bestuur niet gediend van wederantwoord. 8166.

Wijze van mededeelen van stukken, waarvan het bestuur zich wenscht te bedienen. 8104.

Rectificatie.

Toepassing van art. 40 der markenwet op een akte van rectificatie. 8508.

Registratie.

Akten voor de jacht en visscherij. Kan teruggave van recognitie en zegel plaats hebben eener uitgereikte jachtakte, waarvan geen gebruik is gemaakt? 8305.

Auteursrecht. Toepassing der zegel- en registratiewetten op stukken, voortvloeiende uit de wet op het auteursrecht. 8443.

Comptabiliteit. Uitgaven voor brandstof en verlichting van hypotheekkantoren. 8157. Kosten van voorgenomen, doch niet doorgegane verkoopingen van onroerende goederen. 8237. Weekloonen, die in twee jaren vallen 8242. Geldigheid der wet van 8 November 1815 (*Stbl.* n°. 51). Toepassing van art. 4 dier wet. 8377. Oninbare posten, verantwoording, ontheffing en teruggaven in zake de Vermogensbelasting. 8378. 8379. 8380. 8382. Sommen, gestort ter zake van aan te vragen naturalisatiën. 8381. Maandstaat over December. 8452. Machtiging tot uitbetaling en in uitgaafbrenging. 8453. Vermogensbelasting. Kleine uitgaven. 8454. Verschotten van voorzitters, secretarissen en leden van de raden van beroep. 8455. Voldaanteekeningen met potlood. 8456.

8126. Teruggaven in zake vermogensbelasting. 8378. 8379. 8380. 8382.

Weduwen- en weezenfonds. Wanneer zij de bijdragen niet meer verschuldigd? 8236.

Renten.

Kostcontract, gesloten door den voogd voor den minderjarige zonder bepaling van tijd. 8171. Verplichting tot het verschaffen benevens kost en inwoning, ook van geneeskundige hulp, kleeding enz. 8312. Huur met beding, dat de verhuurster tegen eene zekere som bij den huurder zal kunnen blijven inwonen. 8147.

Overdracht van het recht op de renten van een op het Grootboek der Nationale Schuld ingeschreven kapitaal. 8108.

Schuldbekentenis of gevestigde rente. Rentegevende schuld voor een hoofdsom, die niet kan opgevorderd worden, zoolang zich niet zekere omstandigheden voordoen. 8109.

Verbintenis tot het doen eener levenslange uitkeering tot kwijting eener vordering wegens aannemingspenningen onder bepaling, dat na overlijden de uitkeeringen kunnen teruggevorderd worden. 8243.

Repertoire.

Inschrijving van processen-verbaal van inzet of toewijzing in verschillende zittingen gehouden. 8110. Exploiten, die verschillende dagteekeningen dragen. 8172. Exploiten op denzelfden dag voor en tegen dezelfde personen gedaan. 8465.

Verplaatsing van een notaris in hetzelfde kanton met opheffing van zijn oude standplaats in den loop van een kwartaal. Kantoor, waar na afloop daarvan het repertoire moet worden geviseerd indien de oude en nieuwe standplaats onder verschillende kantoren liggen. 8173.

Ruiling.

Heide behoort tot de landerijen. 8247.

Ruiling van landerijen tegen land, waarop gebouwen gesteld zijn. Splitsing voor de rechtsberekening. 8174. 8244.

Scheiding van een boedel in twee zittingen. Ruiling bij de tweede zitting van onroerend goed, daarbij verdeeld, tegen onroerend goed, reeds bij de eerste zitting verdeeld. 8245.

Toegift. Bewijs, dat deze grooter is dan in de akte is vermeld. Bekentenis van partijen. 8246.

Scheiding.

Bewijs van mede-eigendom. Gecontinueerde gemeenschap. Toedeeling aan een der kinderen van goederen, door den langstlevende op eigen naam aangekocht, als de onderhandsche inventaris binnen drie maanden is

opgemaakt, doch niet binnen dien termijn gedeponeerd. 8175. Gecontinueerde gemeenschap. Toedeeling aan den vader van goederen, door de kinderen na den dood hunner moeder geërfd. 8176. Gecontinueerde gemeenschap. Toedeeling aan het kind van vast goed, door den langstlevende op eigen naam aangekocht, als de gemeenschap verlies blijkt opgeleverd te hebben. 8177. Verdeeling van hypothecaire vorderingen. 8249. Toedeeling van onroerend goed, door een erflaatster aan een harer kinderen tegen inbreng gelegateerd, aan een ander kind. 8316. Verdeeling der nalatenschap van iemand, die met zijn schoonzoon een vennootschap had opgericht. Tot de verdeelde baten behoort vast goed, door den erflater in de vennootschap ingebracht, voor het geheel. 8387.

Landontginning. Onverdeeldheid door overdracht ontstaan. Toepassing van den vrijdom. 8264.

Maat- en vennootschap. Onroerend goed, ingebracht door A. wordt in 1880 toebedeeld aan B. en C., die het opnieuw inbrengen. Toedeeling van dat onroerend goed in 1892 aan C. 8250. Machineriëen als roerende zaken in de vennootschap ingebracht doch verbonden met staande de vennootschap aangekocht vast goed. Toedeeling daarvan aan een ander dan den inbrenger. 8466.

Onverdeeldheid door overdracht ontstaan. Toedeeling aan iemand, wiens mede-eigendom door overdracht is ontstaan, van onroerend goed in blooten eigendom. Wijze van berekening van het recht van verkoop. 8111. Art. 9 der wet van 11 Juli 1882 (*Stbl.* n°. 92) is niet toepasselijk, als de medeëigendom eerst door overdracht en daarna door erfenis is ontstaan. 8178.

Ruiling. Scheiding van een boedel bij twee akten tot stand gebracht. Ruiling bij de tweede akte van onroerend goed, bij die akte toebedeeld, tegen onroerend goed, toebedeeld bij de eerste akte. 8245.

Scheiding. Toedeeling van onroerend goed beneden de waarde krachtens een mondeling verzoek van den erflater. Splitsing der rechtshandeling? 8314.

Titel van medeëigendom. Vermelding „gezamenlijk aangekocht" is voldoende. 8248. Vermelding ten aanzien van goederen, die voor het geheel verdeeld worden, van een titel voor een derde. Recht van verkoop over twee derde dier goederen. 8467.

Verdeelde baten. Kosten van liquidatie van een onder het voorrecht van boedelbeschrijving aanvaarde nalatenschap. 8112. Verdeeling van een gemeenschap, alleen in blooten eigendom onverdeeld, indien daartoe contanten behooren. 8113. Verklaring bij de scheiding van een huwelijksgemeenschap, dat de door den erflater gelegateerde helft in bepaalde tot de gemeenschap behoorende goederen is afgegeven. 8179. Verklaring dat door deelgenooten zijn betaald schulden der nalatenschap, waarvan het bedrag zal worden vergeleken met hetgeen door hen aan den erflater verschuldigd was. 8180. Verdeeling eener nalatenschap, be-

zwaard met vruchtgebruik, welke een nadeelig saldo oplevert. Niettemin alleen recht over den blooten eigendom. 8317. Opneming in een scheiding van des erflaters aandeel in de roerende zaken van een vennootschap. 8387. Betaalde successierechten, die volgens het testament van den erflater moesten worden voldaan uit die helft der nalatenschap, die aan de bloedverwanten zijner overleden vrouw zou toevallen. 8468. Inbreng van sommen, ter zake des huwelijks genoten. Het recht van $^{3}/_{20}$ % is over die sommen verschuldigd. 8469.

Verklaring van scheiding. Art. 9 der wet van 11 Juli 1882 (*Stbl.* n°. 92) is daarop niet toepasselijk. 8470.

Recht van verkoop. Toedeeling van vruchtgebruik aan iemand, die daarin niet gerechtigd was. Berekening van het verschuldigde recht van verkoop. 8313. Toedeeling van vast goed, alleen aan de moeder toebehoorende, aan haar en twee harer kinderen. Latere scheiding, waarbij het geheel aan die kinderen toegedeeld wordt. 8315.

Schenking.

Afstand aan een gemeente van strooken grond, voor straat bestemd, en van een som gelds onder verplichting van de gemeente om voor de bestrating te zorgen. 8181.

Erkenning door kinderen van hun door hunne ouders gedane schenkingen. Toepassing van confusie en compensatie. 8318.

Geldleening door een vader aan zijne kinderen onder verplichting van inbreng in zijne nalatenschap en interestbetaling onder zekere omstandigheden. 8114.

Legaat tegen inbreng. Afstand van dat legaat. 8471.

Scheiding. Toedeeling van onroerend goed ver beneden de waarde. 8314.

Schenking van een geldsom bij een in de koloniën opgemaakte akte, welke schenking niet dadelijk, maar eerst later hier te lande wordt uitgevoerd. 8070. Schenking van hand tot hand. Daadwerkelijke overgave. 8195. Schenking onder lasten. Splitsing der rechtshandeling. 8319. Schenking van effecten van hand tot hand onder bepaling, dat de schenker daarvan de inkomsten zou genieten. 8321. Schenking van het recht van gebruik en bewoning. Likwidatie van het recht. 8472. 8492.

Subrogatie.

Subrogatie bij buitenlandsche authentieke akte van een buitenlandsche schuld, waarvoor hier te lande hypotheek is gesteld. Evenredig recht. 8283.

Verbintenis door een derde tot betaling van de schuld van een ander, met bepaling, dat die derde in de rechten van den schuldeischer zal worden gesteld. Het recht van subrogatie is eerst schuldig als van de betaling blijkt. 8182.

Tegenbrieven.

Is art. 40 der wet van 22 Frimaire VII, voor zoover het tegenbrieven nietig verklaart, nog van kracht? 8201. Moet een tegenbrief, waaraan door den erflater is medegewerkt, bij de bepaling van de bestanddeelen der nalatenschap in aanmerking genomen worden? 8118.

Termijn van registratie.

Akten van centrale en plaatselijke besturen houdende regeling van privaatrechterlijke aangelegenheden. 8075. 8146. 8358.

Teruggaaf.

Openbare verkoop van onroerend goed, waarbij een zeker aantal porcenten voor onraad is bedongen. Teruggaaf van te veel geheven recht aan den gemachtigde van de verkoopers, wiens volmacht strekt tot het ontvangen van en het kwiteeren voor de kooppenningen. 8338.
Testament van iemand die nog in leven is. Teruggaaf aan den notaris. 8126.
Vermogensbelasting. 8378. 8379. 8380. 8382.
Waarborgsom, gestort ingevolge de wet, houdende bepalingen tegen het visschen door opvarenden van vreemde vaartuigen in de territoriale wateren van het Rijk. 8081.

Uiterste wilsbeschikking.

Uitlegging. Verdeeling bij staken of bij hoofden. 8121.

Verjaring.

Bijvordering van registratierecht tegen een gemeentebestuur. Toepassing van de wet van 8 November 1815 (*Stbl.* n°. 51). 8339.
Stuiting door gedeeltelijke betaling. 8333.
Vernietiging in cassatie van een vonnis met terugwijzing naar de rechtbank doet de instantie bij die rechtbank herleven. 8202.

Verkoop.

Aftrek van wettelijke onkosten van de bij de opbrengst van publieke verkoopingen te voegen onraadspenningen. 8405.
Déclaration de remploi of verkoop? Overdracht tusschen echtgenooten? 8340.
Erfpacht. Terugneming van tijdelijk erfpachtsrecht met verkoop van door den erfpachter gestichte gebouwen. 8215. Verkoop door den eigenaar en hem, die een tijdelijk erfpachtsrecht heeft te zamen van den vollen eigendom voor een eenigen prijs. Likwidatie van het recht. 8367.
Herveiling. Toewijzing aan den oorspronkelijken verkooper voor een prijs hooger dan bij de eerste veiling. Geen evenredig recht. 8128.
Lasten. Beding, dat de kooper bij de betaling der koopsom moet voldoen

zeker bedrag ter zake van door hem te innen huurpenningen over een tijdvak anterieur aan de inbezittreding. 8127. Verplichting om aan den huurder een zekere som te betalen wegens aangebrachte verbeteringen of voor over te nemen zaken. 8203. Verkoop door een nieuwen echtgenoot van zijn aandeel in de tweede huwelijksgemeenschap, waartoe behoort een door den hertrouwde aangebrachte schuld. 8259. Overdracht van een huis met voorbehoud van het recht van bewoning van een kamer, welk recht door den verkooper aan een derde wordt geschonken. 8492. Verkoop van onroerend goed bezwaard met een grondrente. Bedrag, dat bij den koopprijs moet worden gevoegd in verband met den aftrek voor grondbelasting. 8493.

Maat- en vennootschap. Inbreng in een naamlooze vennootschap van vast goed tegen overneming eener daarop rustende hypothecaire schuld. 8099. Inbreng door twee vennooten van vast goed elk voor de helft onder bepaling, dat de eene vennoot zich aansprakelijk stelt voor de helft eener schuld ad *f* 35000 van den anderen vennoot en daarvoor zal geacht worden *f* 17500 meer in het goed ingebracht te hebben dan de ander. 8161. Inbreng van onroerend goed tegen overneming van schuld in een vennootschap onder firma. Geen recht wegens overdracht. 8229.

Openbare verkoop van roerend goed. Koopmansgoederen. Duigen, ijzeren banden en bodems van gebruikte petroleumvaten, afkomstig uit een gestrand schip. 8129. Goederen tot een erfenis behoorende. Aanduiding van de erfgenamen in de aangifte. 8130.

Overdracht binnen het jaar. (Zie op dat hoofd.)

Prijs. Openbaren verkoop van onroerend goed, met bepaling, dat zeker deel van de koopsom binnen een bepaalden termijn moet betaald worden ter voldoening van de verkoopskosten. 8260.

Schepen. Bewijs, dat zij in de Nederlanden tehuis behooren. 8261.

Tenietdoening van een verkoop, gehouden krachtens art. 1223 B. W., omdat later bleek, dat de verkooper tweede hypotheekhouder was. 8085. Tenietdoening van een koopcontract, omdat het verkochte den verkooper slechts voor een deel toebehoorde. 8131.

Toewijzing aan een medeëigenaar, die zich voorbehoudt het recht om zich het perceel bij scheiding te doen toedeelen. Recht van verkoop. 8204.

Verkoop van het recht op de renten eener inschrijving op het Grootboek. 8108. Verkoop van een watermolen. Ondergrond en afbraak blijven het eigendom van den verkooper, die op zich neemt geen nieuwen molen te zullen bouwen. 8262. Verkoop tusschen echtgenooten. Déclaration de remploi. 8340. Verkoop van loten in de Staatsloterij. Bedrag van het recht. 8406.

Vervolgingen.

Zie *Rechtsgedingen*.

Vrijstellingen.

Afkoop van tiend. Maatschap ten doel hebbende afkoop van domaniale tiend. 8426.

Auteursrecht. Toepassing der zegel- en registratiewetten op stukken, voortvloeiende uit de wet op het auteursrecht. 8443.

Belastingen. Stukken opgemaakt wegens overtreding van de wet op de personeele belasting. 8362.

Burgerlijke stand. Afschriften van akten door den griffier eener rechtbank afgegeven. 8342.

Certificaten van goed gedrag, afgegeven door den burgemeester en verklaringen afgegeven door den voorzitter van den geneeskundigen raad, noodig om geplaatst te worden als leerling op de Rijkskweekscholen voor vroedvrouwen. 8265. Certificaten van onvermogen, medeonderteekend door den gemeentesecretaris of wethouder. 8266.

Coupons en talons van effecten zijn vrij van de formaliteit. 8341.

Erkenning of wettiging van natuurlijke kinderen. Bewijs van onvermogen afgegeven door het bestuur van de in het buitenland gelegen woonplaats der ouders. 8507.

Handelspapier. Protest van een wisselbrief, vermeldende, dat een deel der wisselsom is voldaan. 8090.

Landontginning. Scheiding van een onverdeeldheid, door overdracht ontstaan. 8264. De vrijdom kan niet worden ingeroepen, als de verkooper, aan wien ze is verleend, tijdens de ontginning nog geen eigenaar was. 8343.

Markgronden. Toepassing van art. 40 der wet van 10 Mei 1886 (*Stbl.* n°. 104) op exploiten. 8132. Op een acte van rectificatie. 8508.

Strafzaken. Art. 1 van het Souverein Besluit van 4 Januari 1814 (*Stbl.* n°. 3) is van toepassing op processen-verbaal van overtredingen in zake plaatselijke belastingen, welke door het O. M. worden vervolgd. 8133.

Verkrijging door den Staat. Aankoop voor den Staat met geld van een ander. 8263. Afstand van gronden aan den Staat om niet in gebruik. 8427.

Volmacht tot beëediging eener memorie van aangifte voor het recht van successie. Toepassing van art. 872 W. v. B. Rv. 8509.

Vruchtgebruik.

Overdracht van het recht op de renten eener inschrijving op het Grootboek der Nationale Schuld. 8108.

Verkoop van blooten eigendom of vruchtgebruik. Waarde van het vruchtgebruik. 8267. 8313.

Waardeering.

Ruiling. Waardeering tegen beide partijen ingesteld. Aanbod van den een om zijn deel in het verschuldigde te voldoen, niet aangenomen. 8135.

Verklaring bij latere akte, dat in een akte van verkoop een perceel is verzuimd te vermelden. Waardeering, als daardoor blijkt, dat de prijs te laag was. 8344.

Verkoop van onroerend goed bezwaard met een grondrente. Moet de last daarvan bij de waardeering in aanmerking komen? 8134.

Vorkoop van blooten eigendom. Wat moet gewaardeerd worden? 8267.

B. Successie.

Aandeelen.

Erfstelling ten behoeve van de ab-intestato erfgenamen met uitsluiting van enkele hunner. Verdeeling bij staken of bij hoofden? 8121.

Aangifte.

Aangifte. Vrijwillig ingediende aangifte, nadat het recht tot het vorderen daarvan verjaard is. 8122. In de aangifte ondubbelzinnig op te geven, hetgeen door ieder wordt geërfd of verkregen. 8184. Moet ingeval van vernietiging van een testament aangifte worden gedaan binnen 6 maanden na de dagteekening van het vonnis? 8388. Nalatenschap geërfd door een in gemeenschap gehuwde vrouw, wier echtgenoot vóór de indiening der aangifte is overleden. De erfgenaam van den man is niet tot aangifte verplicht. 8473.

Bestanddeelen. Vordering op een verzekeraar, ter zake van eene door den erflater ten behoeve van zijne gemachtigden, erven, representanten of rechtverkrijgenden gesloten levensverzekering. 8115. Alsvoren ten behoeve van zijne wettige erven gesloten. 8116. Uitkeeringen bedongen ten behoeve van de erfgenamen van den verzekeringnemer behooren niet tot de bestanddeelen van diens nalatenschap. 8117. Een tegenbrief, waartoe door den erflater is medegewerkt, moet bij de bepaling van de bestanddeelen der nalatenschap in aanmerking worden genomen. 8118. Commanditaire vennootschap. Beding omtrent uitkeering van kapitaal. Medeëigendom of rentegevende vordering? 8190. Gelden, door een erflater van hand tot hand onder voorbehoud van vruchtgebruik geschonken, behooren tot zijne nalatenschap. 8192. Roerende zaken door den erflater, volgens bewering der erfgenamen van hand tot hand geschonken zonder daadwerkelijke overgave. 8195. Recht van de houders van aandeelen in naamlooze vennootschappen op de baten dier vennootschappen. 8226. Effecten door een erflater van hand tot hand geschonken onder voorbehoud van het recht op de inkomsten, behooren tot zijne nalatenschap. 8321. 8486. Effecten gevonden in een gesloten

trommel in de brandkast van een erflater met eene aanwijzing dat zij na zijn dood aan zijn huishoudster behooren. 8322. Uitsluiting van elke huwelijksgemeenschap. Onroerende goederen, staande huwelijk aangekocht ten name der vrouw. 8392. Roerende goederen aan een in gemeenschap van vruchten en inkomsten gehuwde vrouw staande huwelijk opgekomen uit een vroeger opengevallen nalatenschap. 8396.

Waarde. Waardebepaling van een vordering ten laste van een erfgenaam, die vóór het overlijden onvermogend was. 8119. Schatting van een vordering ten laste van een erfgenaam die failliet is. 8123. Effecten in pand gegeven tot zekerheid der volstorting van een aandeel in een commanditaire vennootschap te schatten op de waarde in de prijscourant vermeld. Negatieve waarde van dat aandeel. 8183.

Aanvaarding onder het voorrecht van boedelbeschrijving.

Benificiaire aanvaarding na de indiening der memorie van aangifte. Herrekening der rechten. 8391.

Beëediging.

Beëediging. Aangifte gedaan door de moeder-voogdesse en haren man als medevoogd. Beëediging door een hunner is voldoende. 8251. Van een nalatenschap zijn op verschillende tijdstippen door twee erfgenamen in de rechte nederdalende linie gelijkluidende aangiften ingediend. Beide stukken moeten beëedigd worden. 8320. Aangifte bij dezelfde memorie van de nalatenschap van zekeren erflater en van een door diens overlijden bij opvolging overgegaan vruchtgebruik. Zoowel de eed bedoeld bij art. 28 als die bedoeld bij art. 30 der successiewet moet worden afgelegd. 8389.

Lasthebber. Volmacht om alles te doen wat nuttig en noodig mocht zijn, is geen bijzondere volmacht. 8185. Gevallen waarin overlegging eener geneeskundige verklaring noodig is. 8252. Aangifte zijdlinie ingediend door twee lasthebbers van een erfgenaam. Met beëediging door een der gemachtigden genoegen te nemen. 8390. De lasthebber is niet boetschuldig, indien hij den eed niet binnen den wettelijken termijn aflegt. 8474. Om een gesubstitueerd gemachtigde tot beëediging toe te laten, is het geen vereischte dat ook voor den oorspronkelijk gemachtigde een wettige reden van verhindering bestaat. 8475.

Domicilie.

Woonplaats. Voor verandering van woonplaats is behalve het werkelijk wonen in een andere plaats het voornemen om aldaar zijn hoofdverblijf te vestigen een vereischte. 8200. Een Nederlandsch officier, die zich tot herstel van gezondheid naar het buitenland begeeft, behoudt zijn woonplaats hier te lande. 8491.

Doode hand.

Zie op *Registratie*, rubriek *Doode hand.*

Erfopvolging.

Vorderingen op erfgenamen. Inbreng of verrekening. 8123.
Wettelijk erfdeel. Toepassing van art. 969 B. W. 8253.

Erfstelling.

Erfstelling ten behoeve der ab intestato erfgenamen met uitsluiting van enkele hunner. Verdeeling bij hoofden of bij staken. 8121. Erfstelling ten behoeve van een tweeden echtgenoot. De gemeenschap is bij helfte gedeeld. Hoeveel kan krachtens testament door hem verkregen worden? 8189. Erfstelling bij huwelijksvoorwaarden ten behoeve van den echtgenoot, op wiens verzoek later echtscheiding wordt uitgesproken. Welk recht is verschuldigd? 8323. Bevoordeeling van den erfgenaam behoort niet tot het wezen eener erfstelling. 8393. Making bij testament aan een stichting bij dat testament opgericht. 8400.

Erfstelling over de hand of Fideï-commis.

Fideï-commis de residuo of vruchtgebruik. 8337.
Overgang op den verwachter. Recht van overgang schuldig over een inschrijving Grootboek, aangekocht na het overlijden van den insteller. 8187. Bepaling dat de verdeeling tusschen de verwachters zal geschieden hoofdelijk en niet staaksgewijze. Overlijden van een der bezwaarde erfgenamen. 8324.
Verplichting den erfgenaam opgelegd om het saldo der nalatenschap te besteden tot oprichting van een fonds voor weldadige doeleinden. Verboden erfstelling over de hand? 8393. De nietigheid der tweede substitutie heeft ten gevolge, dat zoowel de eerste substitutie als de institutie behoort vernietigd te worden. 8395.

Executeurs, bewindvoerders enz.

Een dwangschrift wegens verzwijging kan tegen den executeur, die aangifte deed, worden uitgevaardigd, al is hij reeds gedechargeerd. 8334. 8486. Een executeur kan bij huwelijksvoorwaarden worden benoemd. Die beschikking kan niet herroepen worden. 8394.

Gemeenschap.

Gemeenschap van winst en verlies. Reprises, die de baten der gemeenschap te boven gaan. Vordering der vrouw wegens slecht beheer van hare goederen. 8119.
Gemeenschap in tweede huwelijk. Toepassing van art. 949 B. W. als de

gemeenschap bij helfte is verdeeld. 8189. Aansprakelijkheid der echtgenooten tegenover de schuldeischers der gemeenschap. 8401. De tweede echtgenoote doet afstand van de gemeenschap en verwerpt de nalatenschap. Toepassing van art. 45 der wet. 8485.

Gemeenschap van vruchten en inkomsten. Roerende goederen aan de vrouw staande huwelijk opgekomen uit een nalatenschap, vóór het aangaan van haar huwelijk opengevallen. 8396.

Huwelijk van eene Nederlandsche vrouw met een vreemdeling, hier te lande gesloten. Welke wet regelt het huwelijks-goederenrecht? 8397.

Uitsluiting van elke gemeenschap. Onroerende goederen, staande huwelijk ten name der vrouw aangekocht. 8392.

Legaat.

Inkorting. Legaten, waarvan het totaal bedrag het zuiver saldo niet overtreft. Inkorting ten behoeve van een legitimaris. Bedrag waarover het successierecht verschuldigd is. 8254.

Legaat. Legaat van een zeker bedrag in zoodanige waarden uit de nalatenschap, als de erfgenamen zullen goedvinden is een alternatief legaat. 8282. Verplichting bij testament opgelegd, om met het daarvoor bestemde kapitaal een stichting in het leven te roepen. Geen legaat aan die stichting. 8393. 8478. Legaat met tijdsbepaling. Genot daarvan toegekend gedeeltelijk aan den legataris, gedeeltelijk aan een ander. 8477. Legaat gemaakt onder den last van uitkeeringen, die de waarde ervan overtreffen. Verwerping. 8476.

Legaat of last. Beschikking waarbij de erflater verklaart te verlangen dat een bij vroeger testament benoemde legataris een geldsom aan een derde zal uitkeeren. 8325. Verplichting aan den erfgenaam opgelegd, om aan een derde kosteloos het gebruik van gebouwen te laten en hem een geldsom levenslang renteloos ter leen te verstrekken. 8479.

Voorwaarde. Legaat waarbij is bepaald dat de legataris een termijn zal hebben om zich omtrent de aanneming te beraden, is niet gemaakt onder opschortende voorwaarde. 8188.

Natuurlijke kinderen.

Erkenning. Een erflaatster, die nimmer gehuwd was, beschikte bij testament ten voordeele van „haar natuurlijken zoon A. en hare overige kinderen B., C. en D." Testament als bewijs van erkenning aangenomen. 8480.

Poenaliteit.

Boete van art. 39 der wet, indien tevens aangifte wordt gedaan van vroeger vergeten baten. 8125. De boete, bedoeld bij art. 36 der wet, kan van den voogd, die aangifte deed, worden gevorderd, al is de

minderjarige vóór de uitvaardiging van het dwangschrift overleden. 8196. Eveneens kan die boete voor het geheel worden gevorderd van den executeur-testamentair, die aangifte deed, al zijn sommige erfgenamen voor de uitvaardiging van het dwangschrift overleden. 8334. Een tot beëdiging toegelaten gemachtigde verbeurt niet de bij art. 34 der wet bedoelde boete, als hij den eed niet binnen den vastgestelden termijn aflegt. 8474.

Recht van overgang van effecten enz.

Recht van overgang. Effecten tot zekerheid der volstorting van een aandeel in een commanditaire vennootschap in pand gegeven. 8183. Is recht van overgang schuldig over een inschrijving Grootboek, die overgaat op den verwachter eener fideï-commissaire nalatenschap, doch welke eerst na het overlijden van den insteller is aangekocht? 8187. Commanditaire vennootschap met keus tot overneming der baten door de overblijvende vennooten. Rentebetaling van het aandeel van den overleden vennoot. 8190. Recht van overgang schuldig over een vordering van den vruchtgebruiker op den legataris wegens successierechten voorgeschoten volgens art. 2 der wet. 8191. Rentegevende schuldvordering in het actief voor het geheel en in het passief voor een gedeelte voorkomende; confusie. 8255. Rentegevende vordering, waarvan de rente krachtens mondelinge overeenkomst telkens wordt gecompenseerd met verschuldigde huurpenningen. 8326. Vordering op een hoofdschuldenaar, wegens de door de erfgenamen van den overledene, als borg, gedane betaling eener rentegevende schuldvordering. 8327.

Recht van successie.

Bloote eigendom. Herrekening der waarde van den blooten eigendom, als de tweede vruchtgebruiker, tevens de jongste, sterft binnen 6 maanden na het overlijden van den eerste. 8487.

Huwelijksgemeenschap. Toepassing van art. 949 B. W. indien een tweede huwelijksgemeenschap bij helfte is gedeeld. 8189. De tweede echtgenoote doet afstand der gemeenschap en verwerpt de nalatenschap. Toepassing van art. 45 der wet. 8485.

Legaten, waarvan het totaal bedrag het zuiver saldo niet overtreft. Inkorting ten behoeve van den legitimaris. Bedrag waarover het successierecht schuldig is. 8254. Legaat onder den last van uitkeeringen, die de waarde ervan overtreffen. Verwerping. Likwidatie van het recht. 8476. Genot van een legaat met tijdsbepaling toegekend gedeeltelijk aan den legataris, gedeeltelijk aan een ander. 8477.

Quotiteit van het recht verschuldigd wegens eene bij huwelijksvoorwaarden gedane erfstelling ten behoeve van den echtgenoot, op wiens verzoek later echtscheiding wordt uitgesproken. 8323.

Recht van successie over een niet volgestort aandeel in een commanditaire vennootschap, waarvan de waarde negatief is en over de tot zekerheid der volstorting in pand gegeven effecten. 8183. Gelden per postwissel overgemaakt ter voldoening van verschuldigd successierecht. 8403.

Stichting. Making bij testament aan een stichting bij dat testament opgericht. 8400. Verplichting bij testament opgelegd, om met het daarvoor door erflater bestemde kapitaal een stichting in het leven te roepen. 8478.

Testament nietig in den vorm en door partijen zonder rechterlijke uitspraak buiten werking gesteld als vervallen beschouwd. 8194. Eveneens een testament, gemaakt door een op eigen verzoek onder curateele gesteld persoon. 8332.

Vruchtgebruik aan twee personen gezamelijk besproken onder lasten, die het door hen aanvankelijk verkregen genot overtreffen. Aftrek ter zake van die lasten, wanneer een gedeelte van het vruchtgebruik bij opvolging overgaat. 8198. Toepassing der vrijstelling van art. 56 n°. 2 der wet, ingeval van verkrijging van vruchtgebruik bij opvolging. 8336. De tweede vruchtgebruiker, tevens de jongste, sterft binnen 6 maanden na het overlijden van den eerste. Moet de waarde van den blooten eigendom herrekend worden? 8487. Vruchtgebruik gemaakt tot aan de meerderjarigheid van bepaalde personen. Aantal dagen waarover het moet berekend worden. 8488.

Waardebepaling van den blooten eigendom. Legaat van vast goed, bezwaard met opvolgend vruchtgebruik. Na den dood van den eersten vruchtgebruiker moet de bloote eigenaar zekere som aan een derde uitkeeren. 8399. Making aan A. van een periodieke uitkeering van *f* 2400 en aan zeven anderen elk een van *f* 860, in te gaan met het overlijden van A. 8490.

Schulden.

Begrafeniskosten van een kind beneden 20 jaar, dat slechts goederen in blooten eigendom nalaat. 8186. Begrafeniskosten van een kind beneden 20 jaar, overleden binnen drie maanden na zijne moeder, als de inventaris door den vader eerst na dat tijdvak is opgemaakt. 8328.

Schuldvorderingen ten laste van den overledene op wettelijke bewijzen berustende. Vordering tot vergoeding van onderstand door den erflater van de diaconie genoten. 8120. Kan een in een testament opgenomen schuldbekentenis een titel voor het bestaan der vordering opleveren? 8256. Schuldbekentenis voor geleend geld, afgegeven zonder geldleening. 8329. Verbintenis, bij onderhandsche akte aangegaan tot betaling van *f* 1000 's jaars aan eene vereeniging, die zich verbindt tot het geven van onderwijs aan arme kinderen. 8330. Scheiding van des erflaters boedel in een bijzonder geval als wettelijk bewijs aangemerkt. 8331.

Schuld die op het oogenblik van het overlijden reeds verjaard was. Na het overlijden wordt afstand der verjaring gedaan. 8482.

Toelaatbaarheid. Schuldvordering der in gemeenschap van winst en verlies gehuwde vrouw wegens slecht beheer door den erflater van hare goederen niet toegelaten. 8119. Verplichting tot volstorting van aandeelen in een commanditaire vennootschap, tot zekerheid waarvan effecten in pand zijn gegeven, kan in het passief worden geleden. 8183. Kosten van onderhoud en opvoeding van een minderjarige, die slechts goederen in blooten eigendom nalaat, zijn niet toelaatbaar. 8186. Kosten van onderhoud van een minderjarige, die zelf in zijne behoeften voorziet. 8193. Vordering van de kinderen op den erflater, ter zake dat deze, uit de na het overlijden zijner echtgenoote onverdeeld in zijn bezit gebleven gemeenschapsgoederen, schenkingen heeft gedaan. 8257. De schuldeischers der tweede huwelijksgemeenschap kunnen den langstlevenden echtgenoot voor de helft hunner vorderingen aanspreken. 8401. Vordering van de moeder-voogdes van een overleden minderjarige, wegens meerdere kosten van onderhoud en opvoeding, dan de inkomsten van den minderjarige bedroegen, niet toegelaten. 8402.

Termijn.

Termijn van aangifte. Moet ingeval van vernietiging van een testament de bepaling van art. 20 derde lid der wet analogisch worden toegepast? 8388.

Teruggaven.

Herrekening. Benificiaire aanvaarding na de indiening der memorie van aangifte. 8391.

Teruggave. Geen teruggave verleend van gelden, per postwissel overgemaakt ter voldoening van verschuldigd successierecht. 8403. Testament voor verschillende uitlegging vatbaar. Art. 60 der wet niet toegepast, toen partijen na de indiening der memorie van aangifte, tot een andere dan de daarin vermelde opvatting van het testament kwamen. 8483.

Uiterste wil.

Herroeping. Kan bij testament worden herroepen een bij vroegere akte van huwelijksvoorwaarden gedane executeursbenoeming? 8394.

Inlichtingen aan het publiek te verstrekken omtrent het bestaan van testamenten. 8383.

Making bij testament aan een stichting bij dat testament opgericht. 8400.

Nietigheid. Testament nietig in den vorm, door partijen zonder rechterlijke uitspraak buiten werking gesteld, als niet bestaande aangemerkt. 8194. Testament door een op eigen verzoek onder curateele gesteld persoon. Eveneens met buiten gevolgstelling zonder rechterlijke uitspraak genoe-

gen genomen. 8332. Aangifte na vernietiging van een testament door een bij eerder testament ingestelden erfgenaam. 8388. De nietigheid der tweede fideï-commissaire substitutie heeft tengevolge, dat zoowel de eerste substitutie als de institutie behoort vernietigd te worden. 8395.

Uitlegging. Erfstelling ten behoeve van de ab-intestato erfgenamen met uitsluiting van enkele hunner. Verdeeling bij staken of bij hoofden? 8121. Bepaling dat de verdeeling tusschen de fideï-commissaire verwachters zal geschieden hoofdelijk en niet staaksgewijze. 8324. Erfstelling onder verplichting om met het saldo der nalatenschap een fonds voor weldadige doeleinden op te richten is geen verboden fideï-commis. 8393. Testament voor verschillende uitlegging vatbaar. Toepassing van art. 60 der wet. 8483.

Verjaring.

Afstand. Door de indiening eener memorie van aangifte nadat het recht tot het vorderen daarvan is verjaard, wordt afstand der verjaring gedaan. 8122. Een op het oogenblik van het overlijden verjaarde schuld toegelaten, in een geval dat na het overlijden afstand der verjaring werd gedaan. 8482.

Stuiting. Door gedeeltelijke betaling van het recht wordt de bij art. 63, n°. 4 der wet bedoelde verjaringstermijn gestuit. 8333.

Verjaring of déchéance. De verjaring van art. 63 der wet is geen déchéance maar prescriptie. 8388.

Vervolgingen.

Beteekening. In de aangifte is domicilie gekozen bij een persoon, die tijdens de indiening reeds was overleden. Plaats van beteekening van het exploit van aanzegging der gerechtelijke waardeering. 8484.

Dwangschrift. Geen dwangschrift naar art. 36 der wet uit te vaardigen, indien alle feiten, waarop de fiscus zich kan beroepen, in de memorie zijn vermeld. 8192. Dwangschrift wegens verzwijging kan tegen den executeur worden uitgevaardigd, al is hij reeds gedechargeerd. 8334. 8486.

Verwerping.

Verwerping. Making van vast goed, onder bepaling dat de legataris een termijn van 5 maanden zal hebben, om zich omtrent de al of niet aanneming te beraden. Binnen dien termijn verklaart de legataris het legaat niet aan te nemen. Art. 45 toepasselijk. 8188. Legaat onder den last van uitkeeringen, die de waarde er van overtreffen. Verwerping. Likwidatie van het recht. 8476. Beschikking ten voordeele van de tweede echtgenoote, die afstand doet van de gemeenschap en de nalatenschap verwerpt. Toepassing van art. 45 der wet. 8485.

Verzwijging.

Bewijs van verzwijging van baten in de memorie van aangifte door vermoedens geleverd. 8258.

Opgave eener valsche oorzaak voor het ontstaan van een schuld. 8329.

Verzwijging van lichamelijk roerend goed en van schuldvorderingen. Bewijs daarvan. 8195. Opdracht van een beslissenden eed. 8335. Als voren van effecten en schuldvorderingen. Bevel tot verhoor op vraagpunten. 8404. Verzwijging van effecten door een erflater van hand tot hand geschonken, onder voorbehoud van het recht op de renten. 8486.

Vruchtgebruik.

Vruchtgebruik. Dividenden van aandeelen in naamlooze vennootschappen zijn burgerlijke vruchten. 8197. Vruchtgebruik of fideï-commis de residuo. 8337.

Vruchtgebruik bij opvolging. Vruchtgebruik aan twee personen gezamenlijk besproken onder lasten, die het door hen aanvankelijk verkregen genot overtreffen. Aftrek ter zake van die lasten toegelaten, toen een gedeelte van het vruchtgebruik bij opvolging overging. 8198. Toepassing der vrijstelling van art. 56, n°. 2. 8336. Legaat van vast goed, bezwaard met opvolgend vruchtgebruik. Na den dood van den eersten vruchtgebruiker moet de bloote eigenaar zekere som aan een derde uitkeeren. Berekening van de waarde van den blooten eigendom. 8399. De tweede vruchtgebruiker, tevens de jongste, sterft binnen 6 maanden na het overlijden van den eerste. Herrekening van de waarde van den blooten eigendom. 8487. Is er vruchtgebruik bij opvolging indien is gemaakt het vruchtgebruik van bepaalde zaken, onder den last om de helft der vruchten uit te keeren aan een derde en deze laatste overlijdt? 8489.

Waardebepaling. Vruchtgebruik aan twee personen gezamelijk besproken onder lasten, die het door hen aanvankelijk verkregen genot overtreffen. Bij de waardebepaling van het bij opvolging verkregen genot, kan met die lasten rekening worden gehouden. 8198. Waardebepaling van den blooten eigendom ingeval is gelegateerd vast goed, bezwaard met opvolgend vruchtgebruik, terwijl de bloote eigenaar na den dood van den eersten vruchtgebruiker zekere som aan een derde moet uitkeeren. 8399. Herrekening van de waarde van den blooten eigendom ingevolge het laatste lid van art. 23, n°. 3 der wet, indien de tweede vruchtgebruiker, tevens de jongste, sterft binnen 6 maanden na het overlijden van den eerste. 8487. Berekening van het aantal dagen, dat het vruchtgebruik duurt, als het is gemaakt tot aan de meerderjarigheid van bepaald aangewezen personen. 8488.

Waardeering.

Waardeering. Beteekening van het vonnis houdende benoeming van des-

kundigen aan de wederpartij. Benoeming der deskundigen door den kantonrechter. 8124. Boete van art. 39 der wet, als tevens vroeger vergeten baten worden aangegeven. 8125. Voorschriften omtrent minnelijke waardeeringen. Tegenwoordigheid van den ontvanger bij de waardeering. Inhoud van het bericht der deskundigen. 8199. Plaats van beteekening van het exploit van aanzegging, als in de aangifte domicilie is gekozen bij een persoon, die tijdens de indiening reeds was overleden. 8484.

C. Vermogensbelasting.

Aangifte.

Aangifte door een voogd van het vermogen van een minderjarige, dat onder beheer staat van een der weeskamers in Ned. Indië. 8418. Aangifte door een getrouwde vrouw namens haar man, wiens bestaan onzeker is. 8419. Specificatie van baten en schulden in de aangifte is een vereischte. 8494.

Bestanddeelen. De bezwaarde erfgenaam bezit de fideï-commissaire goederen in vollen eigendom, al zijn die goederen ook onder beheer van een bewindvoerder gesteld. 8407. Reprises en vergoedingen bij beperkte huwelijksgemeenschappen. Hieromtrent de opvatting van partijen te volgen. 8412. Uitkeering uit de inkomsten der kinderen krachtens art. 373 B. W. door den kantonrechter aan de ouders toegelegd, niet als vermogen der ouders aan te merken. 8413. Aandeelen in inschrijvingen op het Grootboek, waarvan de renten worden besteed tot het doen van periodieke uitkeeringen bij testament ingesteld. 8502. Aandeel in een nalatenschap, waarvan het genot bij onderhandsche akte aan een derde is afgestaan. 8503. Inschrijvingen op het Grootboek, waarvan de renten door bewindvoerders worden uitgekeerd. 8504.

Waardebepaling van onroerende goederen. Schatting van gebouwde eigendommen. Aftrek van lasten en belastingen. 8414. Aftrek van polder- en waterschapslasten, als deze voor sommige perceelen meer, voor andere minder bedragen, dan waarop bij de vaststelling der belastbare opbrengst is gerekend. 8415. Inlichtingen door de hypotheekbewaarders te verstrekken. 8416. Vermindering bij de schatting van ongebouwde eigendommen wegens polderlasten voor gedeelten van perceelen. 8417. Vast goed waarvoor tijdelijk vermindering van grondlasten is toegestaan. 8505.

Lijfrenten, pensioenen en andere uitkeeringen ten laste van den belastingplichtige.

Onverschuldigde uitkeeringen. 8409. 8410. Van het vermogen der kinderen mag niet worden afgetrokken het twintigvoud der uitkeeringen door den kantonrechter, krachtens art. 373 B. W., uit hunne inkomsten aan de ouders toegelegd. 8413. Levensonderhoud en huisvesting van dienstboden. 8496. Mondelinge toezegging tot het doen van uitkeeringen aan kinderen. 8497. Schriftelijke onderhandsche verbintenis tot het doen van uitkeeringen aan kinderen. 8498. Uitkeeringen aan kinderen, die in de zaken huns vaders werkzaam zijn. 8499. Verplegingskosten van een meerderjarigen zoon in een krankzinnigengesticht. 8500.

Manutentie.

Geheimhouding. 8408. 8495.

Inlichtingen door hypotheekbewaarders te verstrekken voor de waardebepaling van onroerende goederen. 8416.

Opgaven door burgemeesters ingevolge art. 14, al. 4 der wet. 8411.

Verzending van uitnoodigingen tot betaling van vermogensbelasting. 8501.

Vermogensbelasting.

Comptabiliteit. Oninbare posten, verantwoording, ontheffingen en teruggaven. 8378. Ontheffingen en teruggaven. 8379. 8380. Voor de teruggaven de bepalingen der I. C. op te volgen. 8382. Quitantiën van teruggaven zijn vrij van zegel. 8437.

Vruchtgenot.

Aandeelen in inschrijvingen, waarvan de renten worden besteed tot het doen van periodieke uitkeeringen bij testament ingesteld. 8502. Afstand van het genot van een erfdeel bij onderhandsche akte. 8503. Inschrijvingen op het Grootboek der Nationale Schuld, waarvan de renten door bewindvoerders worden uitgekeerd. 8504.

Woonplaats.

Woonplaats. De vrouw, die feitelijk hier te lande woont, is niet belastingplichtig, indien haar man buitenslands gevestigd is. 8419. Ambtenaren en officieren die buitenslands dienst doen. 8420. Ambtenaren en officieren in Indischen dienst, met verlof hier te lande verblijvende. 8421. Minderjarigen op eene kostschool verblijvende. 8422. Personen, die geregeld op verschillende plaatsen verblijfhouden. 8423. Personen welke hier te lande in de bevolkingsregisters zijn ingeschreven of hier te lande enkele maanden doorbrengen, doch *gewoonlijk* buitenslands verblijven. 8424. Personen, die in een krankzinnigengesticht zijn opgenomen. 8425. Personen, welke om gezondheidsredenen buitenslands verblijf houden. 8506.

D. Zegel.

Akten en stukken aan zegel onderworpen. Soort van zegel.

Aanvragen om verlof door ambtenaren en beschikkingen daarop. 8268.

Aanvragen om eervol ontslag door ambtenaren. 8269.

Akten van openbare besturen. De akten van centrale en gemeentebesturen voor de toepassing van art. 21, n°. 1 der wet als onderhandsche akte te beschouwen. 8075. De akten van gemeentebesturen kunnen niet geacht worden te zijn opgemaakt „zonder tusschenkomst van een openbaar ambtenaar". 8205. Toepassing van art. 13 der wet op akten van polderbesturen. 8270.

Auteursrecht. Stukken voortvloeiende uit de wet tot regeling van het auteursrecht. 8443.

Bestekken (geteekende en ongeteekende) voor aanbestedingen van centrale en plaatselijke besturen. 8434.

Bewijzen van lidmaatschap van zedelijke lichamen. 8345.

Bewijzen van verwaarborging bij een levensverzekeringmaatschappij. 8511.

Brieven, inhoudende het bewijs eener aangegane overeenkomst. 8428.

Declaratiën van landmeters van het kadaster wegens loon voor particulier werk. 8160. Declaratiën van geneeskundigen wegens onderzoek naar de ongeschiktheid van burgerlijke ambtenaren. 8136.

Gedingen van onvermogenden. Aanteekening van een plaats gehad hebbend getuigenverhoor ten verzoeke van den niet kosteloos procedeerenden gedaagde. 8137.

Gedrukte stukken bij een notaris in bewaring gegeven. 8207.

Handelspapier. Orderbriefje waarin als waarde-erkenning voorkomt „wegens geleend geld, rente en zegel" voldoet aan de vereischten der wet. 8223. Alle exemplaren van kort papier uit het buitenland getrokken en binnen het Rijk betaalbaar zijn aan zegelrecht onderworpen. 8348. Orderbiljet zonder tijdsbepaling is kort papier. 8349. Handelspapier in de Overzeesche bezittingen van het Rijk opgemaakt. 8429. Wissel, waarbij aan de vermelding van den vervaldag het jaartal ontbreekt. 8513.

Memoriën van aangifte voor het recht van successie en van overgang. 8275.

Quitantiën voor begrafenisrechten. 8352. Quitantiën voor sommen, gestort ter zake van aan te vragen naturalisatiën en voor de teruggaven dier sommen. 8381. Voldaanteekeningen door het stellen van een kruisje kunnen op strookzegel van ƒ 0,05 worden gesteld. 8515.

Verhuring (onderhandsche) van het recht tot heffing van graantiend. 8294.

Verklaringen dat visschersvaartuigen zijn ingeschreven, overeenkomstig de wet op de zeevisscherijen. 8432. Verklaring van goed gedrag, benoodigd voor de plaatsing op de Rijkskweekscholen voor vroedvrouwen. 8265.

Verzoekschriften van militairen. 8281.

Volmacht. Onderhandsche akte van volmacht, waarin een der lastgevers als lasthebber is genoemd. 8278. Volmacht door lasthebber en lastgever ondertoekend. 8279.

Akten en stukken op hetzelfde zegel.

Besluit tot gunning eener aanbesteding op het proces-verbaal van opening der inschrijvingsbiljetten. 8431.

Betaalsrollen. Wat zijn betaalsrollen? 8436.

Handelspapier. Herhaling der endossementen op een assignatie waarvan de termijn van betaling is verlengd. 8350.

Processen-verbaal van enquête en contra-enquête. 8140.

Quitantien voor kwijtgescholden rechten of boeten mogen niet gesteld worden op het gezegeld afschrift der resolutie. 8206. Lijsten bevattende reeksen van quitantiën gehecht aan mandaten tot betaling. 8436. Quitantie voor de premie eener levensverzekering. Toepassing van art. 7, n°. 12 der wet. 8511.

Vermelding van de afkondiging gesteld op de verklaring van huwelijksaangifte. 8276.

Visum van den ingenieur-verificateur mag gesteld worden op een declaratie van een landmeter van het kadaster wegens loon voor particulier werk. 8160.

Visum gesteld op een bewijs van Nederlanderschap, waardoor het opnieuw voor één jaar geldig wordt. 8271.

Akten en stukken vrij van zegel.

Aanvragen om verlof door ambtenaren en beschikkingen daarop. 8268.

Auteursrecht. Stukken voortvloeiende uit de wet tot regeling van het auteursrecht. 8443.

Declaratiën van geneeskundigen wegens onderzoek naar de ongeschiktheid van burgerlijke ambtenaren zijn niet vrij van zegel. 8136.

Gedingen van onvermogenden. Welke stukken door de kosteloos procedeerende partij in rechten overgelegd zijn vrij van zegel? 8221. 8368. Aanteekening van een plaats gehad hebbend getuigenverhoor ten verzoeke van den niet kosteloos procedeerenden gedaagde. 8137.

Machtiging tot verbouwing van een krankzinnigengesticht. 8435.

Mandaat tot betaling van presentiegeld aan een wethouder, indien daaruit blijkt, dat het presentiegeld, gevoegd bij de vaste jaarwedde, de som van *f* 300 niet overschrijdt, is vrij van zegel. 8436. Bevelschriften tot teruggave van voorschotten aan officieren der schutterij. 8510.

Memoriën van aangifte. Toepassing der vrijstelling van art. 27 A, n°. 66, op een nadere memorie. 8280. Die vrijstelling blijft toepasselijk indien

een dwangschrift op grond van art. 36 der successiewet wordt uitgevaardigd. 8354.

Onvermogenden. Extracten uit registers van den burgerlijken stand, over te leggen in kostelooze procedures tot echtscheiding. 8358. Volmacht tot beëdiging eener memorie van aangifte, als de eedplichtige onvermogend is. 8509.

Quitantien voor begrafenisrechten zijn niet vrij van zegel. 8352. Quitantien voor een bedrag beneden *f* 10 als saldo van rekening. Toepassing van art. 27 A, n°. 51 der wet. 8514.

Veeziekte. Verzoekschriften en beschikkingen rakende wettelijke bepalingen, vastgesteld in het belang van den gezondheidstoestand van den veestapel. 8277.

Verklaringen benoodigd voor de plaatsing op de Rijkskweekscholen voor vroedvrouwen zijn vrij van zegel. 8265. Verklaringen omtrent den gezondheidstoestand in eene gemeente bij den uitvoer van visch enz. zijn vrij van zegel. 8355.

Vermogensbelasting. De quitantien van teruggaven zijn vrij van zegel. 8487.

Verzoekschriften van militairen. 8281.

Wettiging van natuurlijke kinderen. Toepassing der vrijstelling voor onvermogenden. 8507.

Verschillende beslissingen.

Bewijzen van lidmaatschap van zedelijke lichamen vallen onder art. 10 der wet. 8345.

Brieven, inhoudende het bewijs eener aangegane overeenkomt. 8428.

Handelspapier. Acceptatie en handteekening in blanco door den acceptant op den wissel gesteld. 8138. Orderbriefje waarin als waarde-erkenning voorkomt „wegens geleend geld", „rente en zegel". 8223. Orderbiljet zonder tijdsbepaling is kort papier. 8349. Wissel geaccepteerd voordat hij door den trekker werd onderteekend. 8351. Handelspapier in de Overzeesche bezittingen van het Rijk opgemaakt. 8429. Kan een gewone burgerlijke obligatie, waarbij geld schuldig wordt erkend aan een bij name genoemden schuldeischer „of den wettigen houder dezes", papier aan toonder worden? 8512. Wissel waarbij aan de vermelding van den vervaldag het jaartal ontbreekt. 8513.

Huurzegel. Schatting door den ontvanger van een last in een onderhandsche akte van verhuring van onroerend goed. Boete dientengevolge gevorderd. 8278. *Onderhandsche* verhuring van het recht tot heffing van graantiend. 8294. Grondslag der berekening van het bedrag der boete. 8346. Huur voor bepaalden tijd, met het recht van keusjaren. 8430.

Inwisseling van zegels, verzocht door ambtenaren. 8272.

Memoriën van aangifte voor het recht van successie. Soort van zegel. 8275.

PERIODIEK

WOORDENBOEK.

PERIODIEK

WOORDENBOEK

VAN

ADMINISTRATIEVE EN GERECHTELIJKE BESLISSINGEN

IN ZAKE VAN

DE VERMOGENSBELASTING, REGISTRATIE, ZEGEL, HYPOTHEKEN, SUCCESSIERECHT, KADASTER, NOTARIAAT, ENZ., ENZ.

EERSTE GEDEELTE.
1894.

ART. 8516—8596.

Afgeleverd in de maand Januari 1895.

TE GRONINGEN BIJ J. B. WOLTERS, 1895.

Stoomdrukkerij van J. B. Wolters.

PERIODIEK
WOORDENBOEK

VAN

ADMINISTRATIEVE EN GERECHTELIJKE BESLISSINGEN

IN ZAKE VAN

DE VERMOGENSBELASTING, REGISTRATIE, ZEGEL, HYPOTHEKEN, SUCCESSIERECHT, KADASTER, NOTARIAAT, ENZ., ENZ.

A.

No. 8516. AKTEN (GERECHTELIJKE). *Akte van depôt, opgemaakt wegens de nederlegging ter griffie van het kantongerecht, van de rekening en verantwoording eener coöperatieve vereeniging. Toepassing der zegel en registratiewetten.* Onder dagteekening van 7 Februari 1894, n°. 7, is aan de ambtenaren der registratie eene aanschrijving gericht, luidende:

»Naar aanleiding eener daaromtrent gedane vraag »is mij gebleken, dat er verschil van gevoelen bestaat, »of de akte van depôt, opgemaakt wegens de door »het bestuur eener coöperatieve vereeniging, inge»volge art. 16 der wet van 17 November 1876 (Stbl. »n°. 227), gedane nederlegging ter griffie van het »kantongerecht, van de volgens dat artikel opgemaakte »rekening en verantwoording, op zegel gesteld en

8516. »tegen *f* 1.20 geregistreerd moet worden, dan wel, »of die akte volgens art. 27 A n°. 3 der zegelwet »en art. 70 § III n°. 2 der wet van 22 Frimaire »VII vrij is van zegel en de formaliteit van registratie.

»Uit de memorie van toelichting tot de wet van »7 Mei 1878 (*Stbl.* n°. 41) blijkt, dat de daarbij »bepaalde vrijstelling alleen in het leven is geroepen »om de rekeningen en verantwoordingen van even- »redig recht te ontlasten, terwijl het niet in de be- »doeling gelegen heeft, de griffiers van de verplich- »ting tot het opmaken van een akte van depôt van »de nederlegging daarvan te ontheffen.

»Een vrijstelling van zegel- en registratierecht »bestaat er voor die akten van depôt niet. Het »motief der beslissing P. W. n°. 2899 geldt in dezen »niet, daar het depôt niet geschiedt door een open- »baren ambtenaar, ter voldoening aan eene hem door »de wet in het algemeen belang opgelegde verplich- »ting, maar door eene vereeniging in het belang »van hen, die met haar zouden willen handelen. Die »akte van depôt behoort alzoo op zegel geschreven »en tegen *f* 1.20 geregistreerd te worden.

»Ik verzoek U daarom de ambtenaren in Uwe »directie uit te noodigen, de wet in dien zin toe »te passen."

8517. *Titelrecht. Vonnis, houdende veroordeeling op vordering van een spoorwegmaatschappij tot betaling van een zekere som als saldo van kosten van vervoer. Veroordeeling op vordering van een expediteur tot betaling van zeker bedrag wegens voor gedaagde bevorderde expeditiën van koopmansgoederen.* Den 10 Januari 1894 werd door de arrondissements rechtbank te M. een vonnis gewezen tusschen eene spoorwegmaatschappij als eischeres en

8517. eene andere maatschappij als gedaagde, waarbij laatstgemelde veroordeeld werd tot betaling van 16232.80 francs of *f* 7791.74 als saldo van kosten van vervoer (vracht, liggelden, kraangelden) van onderhoud, diverse verschotten, levering van wagondeksels enz., volgens den gedaagde bekende specificatie.

De minuut van dit vonnis werd door den ontvanger geregistreerd tegen het recht, wegens aanneming van werk ad $1^1/_2$ % over gemelde som van *f* 7791.74, alzoo tot een bedrag van *f* 117.—. Partijen konden zich met die heffing niet vereenigen. Naar hunne meening toch was de overeenkomst van vrachtvervoer per spoorweg, waarop de veroordeeling gegrond was, niet aan evenredig registratierecht onderworpen, omdat zij is een overeenkomst van bijzonderen aard, niet in de registratiewetten genoemd of bedoeld, de meeste overeenkomst hebbende met huur van werk en diensten en allerminst gelijk te stellen, hetzij met huur van roerende goederen, hetzij met aanneming van werk. Partijen achtten daarom op de minuut van het vonnis slechts een recht van *f* 1.20 verschuldigd op grond van art. 68 § I n°. 51 der wet van 22 Frimaire VII en verzochten teruggave van hetgeen op het vonnis meer was geheven.

De ontvanger verdedigde zijne heffing door het volgende aan te voeren.

Volgens de omschrijving van den eisch in het vonnis, wordt door de eischeresse gevraagd de uitvoering van een contract van vervoer, als bedoeld in art. 90, W. v. K. De omstandigheid, dat gevraagd wordt de betaling van *vracht* en niet die van *huur van wagons*, toont aan, dat hier sprake is van ver-

8517. voer van stukgoederen. De betalingen van verschotten, wegens levering van dekkleeden enz., betreffen prestatiën, die geacht worden een onderdeel van het vervoercontract uit te maken en die alleen daarom afzonderlijk zijn vermeld, omdat de kosten daarvan meestal volgens speciale tarieven worden berekend.

Omtrent de vraag, of de overeenkomst van vervoer van stukgoederen is een overeenkomst van huur van werk en dienst of eene van aanneming van werk, wordt verschillend gedacht (Verg. Mr. Kist, Handelsrecht deel III, pag. 116 en vlg.). Indien men echter het onderwerpelijk contract toetst aan de verschilpunten tusschen beide overeenkomsten, zooals die zijn aangegeven door Diephuis, dl. XII, pag. 355 en Opzoomer, dl. VIII, pag. 416 en vlg., dan schijnt het weinig twijfelachtig, of het vervoercontract moet onder de overeenkomst van aanneming van werk worden gebracht. Bij een contract als het onderwerpelijke toch is het vervoer »het onderwerp", de arbeid slechts »het middel", de vervoerder verricht dien arbeid voor eigen rekening en risico en niet voor die van de wederpartij, terwijl voorts de bedongen vracht geheel onafhankelijk is van den meerderen of minderen arbeid, dien het werk door onvoorziene omstandigheden zal eischen en alleen wordt vastgesteld in verband met bepaalde tarieven. Ook uit art. 1653 B. W., hetwelk geplaatst is in de afdeeling *aanneming van werk* valt af te leiden, dat de wetgever het vervoercontract als zoodanig heeft beschouwd. (1)

---

(1) Vgl. P. W. n°. 4643.

8517. Het Bestuur heeft zich met deze beschouwingen vereenigd en de heffing gehandhaafd. Volgens art. 2 der Wet van 21 Augustus 1859 (*Stbl.* n°. 98), houdende bepalingen omtrent het gebruik der spoorwegen geldt ten aanzien van ondernemers eener spoorwegdienst, hetgeen bij het Wetboek van Koophandel betrekkelijk voerlieden, schippers en ondernemers van openbare rijtuigen en vaartuigen is bepaald. De beantwoording der vraag, welke de aard is van het onderwerpelijk contract moet derhalve gezocht worden in de bepalingen van het Wetboek van Koophandel, in verband met die van het Burgerlijk Wetboek. En dan is het met het oog op de bepaling, die art. 1585 B. W. geeft van de overeenkomst van aanneming van werk en die van huur van werk en dienst en de verschilpunten tusschen beide overeenkomsten, zooals die door den ontvanger zijn aangewezen, duidelijk, dat hier van een contract van aanneming van werk de rede is.

Eene andere beslissing heeft het Bestuur genomen in het volgende geval. Op een vonnis waarbij zekere firma op vordering van een expediteur was veroordeeld tot betaling van *f* 819.57 wegens expeditiën van koopmansgoederen, die de expediteur voor de firma had laten doen, was als titelrecht geheven een vast recht van *f* 1.20. Het voorstel werd gedaan om daarop bij te vorderen, hetgeen minder was geheven dan het recht wegens aanneming van werk ad $1^1/_2$ % over *f* 819.57. Op grond van de artt. 87, 88 en 89 van het Wetboek van Koophandel, waarbij de risico van het vervoer ten laste van den expediteur is gebracht, schijnt te moeten worden aangenomen, zoo werd betoogd, dat een

8517. overeenkomst als de onderwerpelijke, als een overeenkomst van aanneming van werk moet worden aangemerkt. Van een andere zijde werd opgemerkt dat de bepalingen van de artt. 87, 88 en 89 niet noodwendig medebrengen dat het contract als een aanneming van werk zoude moeten worden aangemerkt, daar zij wel met de beginselen omtrent lastgeving geldende, zijn overeen te brengen.

Het Bestuur heeft de heffing des ontvangers gehandhaafd. De expediteur, die voor een ander laat vervoeren, is bewaarnemer en lasthebber (1); de wet onderwerpt hem aan de verantwoordelijkheid van lasthebbers en gewone bewaarnemers (2). Ter zake van het contract kon dus niet meer dan een vast recht van *f* 1.20 geheven worden. (*Res. van* 8 *Juni* 1894, *n*⁰. 13 *en van* 4 *April* 1894, *n*⁰. 12).

8518. AUTEURSRECHT. *Toepassing der vrijstelling van zegel en registratierecht van de verklaring, bedoeld in art.* 10 *der Wet, tot regeling van het auteursrecht.* Aan de ambtenaren der registratie is onder dagteekening van 22 Mei 1894, n⁰. 59, de volgende aanschrijving gericht:

»In de aanschrijving van 4 Maart 1884, n⁰. 6, »opgenomen in P. W. n⁰. 6997, is over het hoofd »gezien, dat de bij Koninklijk Besluit van den 30 »October 1882, n⁰. 22, (circ. n⁰. 1053) verleende »vrijstelling van zegel- en registratierecht van de »verklaringen en de bewijzen van ontvangst, be»doeld in de artt. 10 en 11 der wet van 28 Juni

(1) Verg. Kist dl. III, bld. 108.
(2) Verg. Kist t. a. p. bl. 107.

8518. »1881 (*Stbl.* n°. 124) tot regeling van het auteurs-»recht niet altijd samengaan en het geval zich kan »voordoen, dat voor een gezegelde en tegen recht »geregistreerde verklaring een ongezegeld en gratis »geregistreerd bewijs van ontvangst is afgegeven.

»Deze schijnbare tegenstrijdigheid vindt hare oor-»zaak in de omstandigheid, dat de in het voormeld »Koninklijk Besluit bedoelde termijn van zes maan-»den, binnen welken de vrijstelling genoten kan »worden, aanvangt voor de verklaringen met den »dag der registratie van de laatst voorafgaande ge-»zegelde en tegen recht geregistreerde verklaring »en voor de bewijzen van ontvangst met den dag »waarop het laatste gezegelde en geregistreerde bewijs »van ontvangst werd afgegeven.

»Een ongezegeld en gratis geregistreerd bewijs »van ontvangst kan derhalve aan den ontvanger over-»gelegd worden om de aanspraak op den vrijdom »voor een latere verklaring te bewijzen, mits deze »verklaring binnen de zes maanden na de registratie »der verklaring, waartoe het overgelegd bewijs van »ontvangst betrekking heeft, ter registratie wordt »aangeboden.

»Ten onrechte wordt daarom in de voormelde »aanschrijving P. W. n°. 6997 tot tweemalen toe »gezegd, dat het bewijs van ontvangst, hetwelk den »ontvanger moet worden vertoond, *gezegeld* behoort »te zijn."

E.

8519. **ERFPACHT.** *Verandering van een bestaand recht van huur voor onbepaalden tijd in een recht van opstal op*

8519. *hetzelfde perceel. Is opnieuw evenredig recht schuldig?* Door de gemeente O. werd den 31 Augustus 1893, aan A. voor onbepaalden tijd verhuurd een aan haar toebehoorend perceel onroerend goed voor den jaarlijkschen prijs van *f* 60.—. De van die overeenkomst opgemaakte akte werd den 9 September 1893 geregistreerd tegen een recht van 2 % over 20 maal *f* 60.— of *f* 24.—. Den 15 November d. a. v. werd ten zelfden kantore ter registratie aangeboden een andere akte, gedateerd van 9 November 1893, waarbij de eerst aangegane overeenkomst werd gezegd in dier voege te zijn gewijzigd, dat het onroerend goed in stede van verhuurd, zou geacht worden in opstal te zijn uitgegeven. Ook op deze akte werd door den ontvanger een evenredig recht tot een gelijk bedrag van *f* 24.— geheven. Naar aanleiding van daartegen door partijen ingebrachte bezwaren, werd die heffing door hem volgenderwijze verdedigd.

Bij de tweede akte, ofschoon deze in den vorm eener gewone rectificatie is opgemaakt, wordt de aard van de bij de verbeterde akte geconstateerde overeenkomst geheel gewijzigd en het daarbij toegekende persoonlijk recht van huur veranderd in een zakelijk recht van opstal. Wel zijn die beide rechtshandelingen aan hetzelfde recht onderworpen, en is dus schijnbaar het reeds betaalde recht ten tweeden male geheven, doch waar — anders dan in het geval behandeld in P. W. n°. 8292 — de handelingen een geheel verschillend rechtsgevolg hebben en geheel op zich zelf staan, kan er van een dubbele heffing geen sprake zijn.

Het Bestuur heeft echter termen gevonden om de beslissing P. W. n°. 8292, ook op het onderwerpelijk

8519. geval toe te passen en mitsdien machtiging verleend om hetgeen op de tweede akte meer was geheven dan *f* 1.20 te doen teruggeven. Ook hier toch had in beide akten afstand van genot voor onbepaalden tijd van de zelfde zaak plaats gehad. (*Res. van* 5 *Januari* 1894, *n*⁰. 15).

H.

8520. HYPOTHEKEN. *Titels van aankomst. Verzuim van vermelding der opgaven, bedoeld bij art.* 8 *der wet van* 16 *Juni* 1832, (*Stbl. n*⁰. 29), *ten aanzien van een perceel, hetwelk verkregen is bij een in de akte vermelden titel.* Den 13 Mei 1892 werd door den notaris R. te M. een veiling van onroerend goed gehouden. In het van die veiling opgemaakt proces-verbaal, kwam na de omschrijving van die goederen met aanduiding der kadastrale kenmerken, het volgende voor: »hebbende van deze onroerende goederen de »comparant-verkooper den eigendom verkregen, te »weten: van de perceelen Sectie A, nummers 245 »en 246 bij akte enz., van de perceelen Sectie A, »nummers 14, 15 en 17 bij akte enz., van de per»ceelen Sectie B, nummers 181, 182, 940, 941, »1667, 111, 159, 160 en 161 bij onderhandsche akte »van scheiding dd. 16 September 1864, overgeschre»ven enz." Van het perceel Sectie B, nummer 1666, dat mede in de veiling begrepen was, ontbraken echter de opgaven, bedoeld bij art. 8, 2⁰ en 3⁰ der wet van 16 Juni 1832 (*Stbl. n*⁰. 29), hoewel het mede verkregen was bij de laatstaangehaalde akte van scheiding. Op dien grond werden van den notaris twee boeten elk van *f* 7.50 gevorderd. Deze

8520. achtte die boeten niet verschuldigd en verzocht mitsdien, dat die vordering buiten gevolg zou worden gesteld. Volgens hem toch was hier slechts sprake van het niet opnemen van eene verduidelijking der omschrijving, daar gemeld perceel Sectie B, nummer 1666, niet was verkregen bij eenig niet vermeld eigendomsbewijs, maar op dezelfde wijze als de nummers 181, 182 enz. Waar op de omschrijving van alle goederen volgt: hebbende de verkooper *die* goederen (waaronder dus ook perceel Sectie B, nummer 1666 begrepen is) verkregen bij eene akte, die naar de wet omschreven en waarvan ook de overschrijving volledig vermeld was, daar houdt, nu die akte ook de titel van aankomst was van genoemd perceel, de veiling alles in, wat zij volgens de wet inhouden moet.

Ook door een der omtrent het verzoek gehoorde ambtenaren, werd de meening voorgestaan, dat aan het voorschrift van art. 8 der wet van 1832 was voldaan. Dit artikel toch, voerde hij aan, vordert slechts, dat de notarissen opgeven »de beknopte aanduiding der laatste eigendomsbewijzen of der titels van aankomst" zonder eenigszins nader aan te geven, op welke wijze die opgave moet geschieden. Met dus eenvoudig de titels achter elkander te schrijven had de notaris kunnen volstaan, maar om op te geven, welke perceelen bij dezen en welke bij genen titel waren verkregen, heeft hij de verdere omschrijving laten volgen, waarbij echter nummer 1666 is vergeten; dit neemt evenwel niet weg, dat toch in de akte de titel van aankomst van dat perceel voorkomt.

Het Bestuur heeft zich met deze meening niet

8520. vereenigd. Wel is waar was gemeld perceel verkregen bij een in de akte vermelden titel van aankomst, doch dit bleek uit die akte niet. Daaruit moest juist het tegendeel worden afgeleid, daar die titel alleen was vermeld als betrekking hebbende op eenige bepaaldelijk omschreven perceelen, waaronder het hiervoormelde perceel Sectie B, nummer 1666 niet voorkwam. (*Res. van* 20 *November* 1893, *n*⁰. 54 *en van* 23 *April* 1894, *n*⁰. 67).

K.

8521. KADASTER. *Onjuiste kadastrale aanduiding van goederen in overgeschreven akten. Perceelen in den kadastralen legger niet voorkomende ten name van de vervreemders.* Het geval heeft zich voorgedaan, dat uitnoodigingen, bedoeld bij artikel 96, en kennisgevingen, bedoeld bij artikel 99 I. K, waarvoor formulieren n⁰. 80 waren gebruikt, als geweigerd aan het kantoor van den bewaarder werden terug bezorgd.

Ten einde dit voor het vervolg te voorkomen, zijn de bewaarders verzocht voor die uitnoodigingen en kennisgevingen te gebruiken de open kaarten formulier n⁰. 55*a* (Registratie), nadat daarin met de pen de noodige wijzigingen zijn gebracht. (*Brief van* 20 *Maart* 1894, *n*⁰. 16.)

8522. *Rectificatiën. Overboeking in den kadastralen legger. Toepassing van de zegelwet.* Naar aanleiding van een desbetreffende vraag van een bewaarder van de hypotheken en het kadaster is te kennen gegeven, dat de omstandigheid, dat bij eene akte van rectificatie al de partijen krachtens mondelinge volmacht door

8522. één persoon worden vertegenwoordigd, geene verandering te weeg brengt in den aard van de akte.

Overboeking in den kadastralen legger, ten gevolge van de overschrijving van zoodanige akte kan dus niet worden geweigerd.

Evenmin kan overboeking achterwege worden gelaten wanneer uit verklaringen van den verkooper en van den kooper, overgeschreven in de openbare registers, van overgang blijkt, ook al zijn die verklaringen bij afzonderlijke akten gegeven. De rechtsgeldigheid van de overdracht heeft de bewaarder niet te beoordeelen.

Voor de toepassing van de zegelwet is de inhoud van het stuk beslissend. Wordt de verklaring van den verkooper en die van den kooper bij twee verschillende onderhandsche geschriften gegeven, dan is voor elk geschrift een zegel van 15 cent pp. voldoende. (*Brief van* 7 *Maart* 1894, *n*°. 10.)

M.

8523. MAATSCHAP. *Aandeel der vennooten in de baten eener maatschap. Recht van de houders van niet volgestorte aandeelen in naamlooze vennootschappen, die niet nalatig zijn gebleven in hunne verplichting tot storting, en van de houders van volgestorte aandeelen op de baten der vennootschap.* Het arrest van het Gerechtshof te *Amsterdam* van den 26 Mei 1893 (1) en het daarbij bevestigde vonnis der arrondissements-rechtbank te *Utrecht* van den 8 Juni 1892 (2) zijn vernietigd bij

(1) Vgl. P. W. n°. 8372.
(1) Vgl. P. W. n°. 8226.

8523. het arrest van den Hoogen Raad van den 29 December 1893, waarin o.a. de volgende overwegingen voorkomen:

»*O*. dat de bestreden beslissing alleen is gegrond »op art. 1670 B. W., volgens hetwelk, indien bij »de overeenkomst niet anders is bepaald, het aan»deel van ieder vennoot in de winsten en de ver»liezen is geëvenredigd aan hetgeen hij in de maat»schap heeft ingebracht;

»*O*. dat de bewoordingen van dit artikel leiden »tot de opvatting, dat de verdeeling geschiedt naar »hetgeen werkelijk is ingebracht, en niet naar het»geen eenig vennoot op zijn aandeel nog verschul»digd is, omdat wat schuldig is gebleven vooralsnog »niet is ingebracht;

»*O*. dat deze opvatting overeenstemt met het rechts»beginsel, dat de vennooten alleen van hun in ge»meenschap gebracht geld, goed of nijverheid voor»deel kunnen trekken, en alzoo niet van hunne »schulden aan de gemeenschap, en dan ook door »het Hof, voor zooverre betreft de gewone winsten, »met juistheid is geoordeeld: »dat te recht over het »*gestorte* beloop der aandeelen eene rente van 5 pct. »uit de winst werd toegekend, omdat anders de niet »volgefourneerde aandeelen, waarvan het geld op »andere wijze productief kon gemaakt worden, een »voorrecht zouden genieten, in strijd met het begrip »van gelijkheid van alle aandeelhouders";

»*O*. dat het Hof dit juiste beginsel echter heeft »prijsgegeven waar het, zooals in deze, betreft de »verdeeling van het overschot van den naastingsprijs, »daar het Hof, op grond dat het kapitaal der Maat»schappij was volteekend en alzoo, ofschoon de aan-

8523. »deelen voor een gedeelte op verre na niet waren »volgestort, *in dien zin* geacht kon worden aanwezig »te zijn, dat de Maatschappij gerechtigd was om »daarmede voor haar doel handelend op te treden, »ten onrechte heeft beslist, dat ook hier, waar het »betreft de verdeeling van het overschot over het »ingebracht kapitaal, het volle kapitaal als ingebracht »is te beschouwen;

»*O.* toch dat deze gevolgtrekking wordt weersprо»ken door de feiten, daar, zooals het Hof zelf daarbij »aanvoert, van verschillende aandeelhouders, waar»onder de verweerderesse, een deel van het inge»teekend bedrag bij dezen in portefeuille is gebleven, »en zulks »steeds onder verplichting tot storting van »het volle bedrag van *f* 240, wanneer dit werd »vereischt";

»*O.* dat uit deze verplichting tot volstorting als»mede volgt, dat ook onjuist is het motief des »eersten rechters, waarmede het Hof zich heeft ver»eenigd, dat, bij verdeeling der baten naar verhou»ding van het *gestort* bedrag, ook de verdeeling van »eventueele verliezen naar dezelfde verhouding zou »hebben moeten geschieden, daar toch bij dezen »grond van beslissing uit het oog wordt verloren, »dat de houders der niet volgestorte aandeelen steeds »onder de verplichting stonden om, zoodra dit werd »vereischt, en alzoo bij belangrijke verliezen, hunne »aandeelen vol te storten, en na aan deze steeds op »hen rustende verplichting te hebben voldaan, ook »naar verhouding van het door hen *gestort* bedrag »in de verliezen zouden hebben te deelen;

»*O.* dat alzoo bij het bestreden arrest art. 1670 »B. W. is geschonden, en aan de verweerderesse

8523. »hare als oorspronkelijk eischeresse gedane vordering »had behooren te worden ontzegd."

Dit arrest werd voorafgegaan door eene conclusie van den procureur-generaal, waarin onder meer het volgende voorkomt:

»Het is de vraag, of art. 1670 B. W. waarvan de »toepasselijkheid in deze niet wordt betwist, bij de »beklaagde uitspraak juist is toegepast?

»Indien, zegt dat artikel, bij de overeenkomst van »maatschap het aandeel van ieder vennoot in de »winsten en de verliezen niet is bepaald, is elks »aandeel geëvenredigd *aan hetgeen hij in de maat-»schap heeft ingebracht; la part de chacun*, zegt art. »1853 C. C., *est en proportion* DE SA MISE DANS LE »FONDS DE LA SOCIÉTÉ. Niet naar dat wat de ven-»noot *casu quo* zou kunnen gedwongen worden in »te brengen, niet naar dat wat hij heeft toegezegd »desgevorderd te zullen inbrengen, maar naar dat »wat *hij heeft ingebracht* om het kapitaal waarmede »gewerkt is samen te stellen, wordt zijn aandeel in »winst of verlies volgens art. 1670 bepaald. Onge-»rijmd is dat zeker niet, en dat ook art. 1853 C. C. »in Frankrijk algemeen aldus wordt begrepen, dat »blijkt uit de jurisprudentie en schrijvers door den »pleiter voor de eischeresse geciteerd omtrent den »*apport successif* van dengene die zijne nijverheid »inbrengt, waarbij ik voeg PAUL PONT in zijne voort-»zetting van MARCADÉ VII, n°. 489 en vooral n°. »482, waar men leest: chaque associé a droit à une »part des gains par cela seul qu'il est associé *et »qu'il a realisé son apport*. Son droit à participer à »la distribution des profits, ou son obligation de »subir les pertes *se mesure à la valeur de la mise*

8523. »PAR LUI EFFECTUÉE. En vermits de verweerderesse »in deze niet meer heeft ingebracht, *ja niet meer* »*heeft kunnen* inbrengen, dan *f* 36 op elk van hare »aandeelen, zoo kan zij ook slechts in evenredig»heidt tot dat bedrag in de winst deelen.

»Wat wordt nu door het Hof daartegen aange»voerd? Onder inbreng, zegt het Hof, is in het »algemeen te verstaan al datgene wat de vennooten »ten einde de maatschap werkend kunne optreden »te zamen brengen, hetzij in goed hetzij in werk»kracht, hetzij in credit. Ik zou meenen dat met »het oog op de artt. 1655 en 1656 inbreng slechts »kan plaats hebben van goederen, geld of nijverheid, »en dat dus van een inbreng van *credit* niet wel »sprake kan zijn. Men zie KIST III, p. 178, DIEP»HUIS, *Systeem*, XIII, p. 145 en OPZOOMER IX, pag. »36. Maar wat daarvan ook zijn moge, haar credit »heeft deze verweerderesse niet ingebracht, waar »zij een som gelds heeft gestort, onder verplichting »om, desgevorderd, nog meer te storten, en waar»door niets anders bestaat dan een volbrachte naast »een toegezegden inbreng van geld. En zeker kan »men niet beweren dat door haar een vorderings»recht op haar zelven in waarde gelijkstaande met »het door haar niet gestorte bedrag tusschen haar en »hare mede-vennooten is gemeen gemaakt, is inge»bracht, want dan zou zij schuldenares ook van »zich zelve geworden zijn, *quod absurdum*, terwijl »ook niet eene schuldvordering, maar eene som »gelds het object is, tot welks inbreng zij zich bij »hare toetreding tot de maatschap verbonden heeft. »Voorts zegt het Hof dat de Rhijnspoorwegmaatschappij »ten tijde van hare liquidatie, werkte met een kapi-

8523. »taal van f 36.000.000, dat dit kapitaal was volteekend »en dus ten behoeve der Maatschappij aanwezig, »hetzij in natura gestort in de kas, hetzij voor een »deel bij de aandeelhouders in portefeuille gebleven, »doch steeds onder verplichting tot storting van het »volle bedrag van f 240, wanneer dit werd vereischt »*en dat dus het volle kapitaal van de maatschappij als in* »*de vennootschap ingebracht is te beschouwen*. Doch ook »dat komt mij onjuist voor. Want het op de aandeelen »niet gestorte bedrag was niet ter beschikking van de »Maatschappij aanwezig, maar zij had voor dat ka-»pitaal slechts een vorderingsrecht op de aandeel-»houders en de Maatschappij moge crediet hebben »gehad alsof de niet volgestorte aandeelen volgestort »waren, zij moge vertrouwende op de solvabiliteit »van de houders dier aandeelen aan haar vorde-»ringsrecht tegen die houders de waarde van het »nog niet gestorte bedrag hebben toegekend, dat is »geene reden om het niet ingebrachte, maar slechts »toegezegde, met het ingebrachte gelijk te stellen, »waar de wet alleen op het ingebrachte wil hebben »gelet. En indien het waar is dat de statuten dezer »Maatschappij er toe leiden kunnen dat, ook zoo »*met verlies* gewerkt was, men van de aandeelhou-»ders volstorting van hunne aandeelen zou hebben »kunnen vorderen en hen langs dien weg gelijkelijk »met de houders van de volgefourneerde aandeelen »het verlies zou hebben kunnen doen dragen, dan »blijkt daaruit alleen dat door de regeling van art. »1670 de gelijkheid van kans op winst en verlies »niet wordt bereikt in alle gevallen die zich kunnen »voordoen, speciaal niet in het geval dat hier ver-»ondersteld wordt en waaraan de redacteurs van de

8523. »Code en van ons burgerlijk wetboek, *die de bur-*
»*gerlijke maatschappij voor oogen hadden*, wel niet »zullen hebben gedacht. Maar dat geeft niet het »recht om de wet, omdat zij in die gevallen tot »onbillijkheid kan aanleiding geven, anders toe te »passen dan zij is, om de houders van niet-volge- »storte aandeelen in de winst te laten deelen niet »naar evenredigheid van het door hen in het maat- »schappelijk kapitaal ingebrachte maar in evenredig- »heid van het bedrag dat zij gevaar hebben geloopen »te moeten storten, en hen zoodoende (wat toch ook »onbillijk is) boven de houders der volgestorte aan- »deelen, die hun kapitaal alleen in de maatschap »hebben kunnen doen fructificeeren, te bevoordee- »len, daar zij het geld, dat zij niet in de maatschap »zullen hebben gestort, in andere ondernemingen pro- »ductief zullen hebben kunnen maken, en dus dub- »bele winst daarmede zullen hebben kunnen behalen.

»Wie wel eens van slechte conditie zou kunnen »zijn bij de wetsuitlegging, die ik, wegens de on- »dubbelzinnige woorden der wet, voor de eenig »mogelijke houd, dat is de vennoot, die slechts zijne »nijverheid heeft ingebracht, en wiens aandeel in »winst en verlies, volgens het 2e lid van art. 1670 »gelijk zal staan met het aandeel van den vennoot »die het minst heeft ingebracht, *qui a le moins* »*apporté*, zegt art. 1853 C. C. Maar *sibi imputat.* »Werd niet aanstonds bij het aangaan der overeen- »komst door zijne medevennooten ieders aandeel »ingebracht, hij had kunnen doen bepalen welk »aandeel in de winst hem voor de *praestatie* zijner »nijverheid zou moeten worden uitgekeerd, en het »verdient opmerking, dat men juist daarom bij art.

8523. »1853 C. C. aan dezen vennoot slechts zooveel in »de winst heeft willen toekennen, als aan den ven»noot die het minste krijgt, omdat men hem wilde »geven: »*le sage avertissement de ne jamais négliger de* »*stipuler lui-même ses intérêts et de faire régler son sort.*" »Dat zijn de woorden van BOUTEVILLE aangehaald »o. a. bij OPZOOMER, IX, pag. 82. Men zie ook »TROPLONG, *Société*, 617.

»Niet, ik herhaal het, aan datgene wat de ven»nooten zich verbonden hebben desgevorderd in te »brengen, maar aan datgene wat zij hebben inge»bracht, aan datgene wat door hen tot vorming van »het maatschappelijk kapitaal, waarmede geopereerd »is, is aangebracht, zoo niet anders bij de overeen»komst bepaald is, is hun aandeel in winst of ver»lies geëvenredigd. Wil men beweren dat de wet»gever het eerste heeft gewild, al heeft hij het »laatste gezegd, men toone aan waaruit dat blijkt, »maar het gaat niet aan de wet iets anders te laten »zeggen dan zij werkelijk zegt en haar te verbeteren »omdat zij, toegepast zooals zij luidt, in sommige »gevallen, waaraan de wetgever wellicht niet eens »heeft gedacht, en in andere die bij het sluiten der »overeenkomst kunnen worden voorkomen, tot eene »onbillijke verdeeling van winst en verlies aanleiding »kan geven, want de wetgever is niet onfeilbaar »en *jura vigilantibus scripta.*

»Het argument van de Rechtbank, dat, neemt »men niet aan dat het aandeel van den vennoot in »winst en verlies afhankelijk is van dat wat hij zich »verbonden heeft in te brengen, men tot het onge»rijmde gevolg komt, dat de vennoot, die in gebreke »zou blijven het door hem toegezegde in te brengen,

8523. »ook in de verliezen niet zou behoeven te deelen, »is in appèl en hier niet herhaald, maar weegt ook »niet zwaar, omdat men den in gebreke zijnden »vennoot in de verliezen wel zal weten te doen »dragen door de schadevergoeding, die, ter zake »van zijne wanpraestatie, van hem zal kunnen ge- »vorderd worden.

»De stelling van het Hof, dat het volle kapitaal »van de Maatschappij, en dus ook het toegezegde »niet gestorte, als in de maatschap ingebracht moet »worden beschouwd, is een fictie, en het Hof, op »grond van die fictie aan de verweerderesse, die op »elk van hare aandeelen van *f* 240 slechts *f* 36 had »ingebracht, hare vordering toewijzende, als of zij »de volle door haar toegezegde *f* 240 op elk van »hare aandeelen had gestort, heeft m. i. den regel »van art. 1670 B. W. miskend, en dus dat artikel »geschonden.

»Ik concludeer mitsdien tot vernietiging van het »beklaagde arrest en dat de Raad, mede vernieti- »gende het bij dat arrest bevestigde vonnis, aan de »verweerderesse de door haar ingestelde vordering »zal ontzeggen, met veroordeeling van de verweer- »deresse in al de kosten van het proces."

N.

8524. NOTARISSEN. *Art. 26 der Wet op het notarisambt schrijft niet voor vermeldingen ten aanzien van de last- gevers der verschijnende personen, maar alleen van de door hen vertegenwoordigden.*

Een onder lasthebber verbindt den oorspronkelijken lastgever en vertegenwoordigt dus dezen.

8524. Vonnis der arrondissements rechtbank te 's Hertogenbosch, van den 30 Mei 1894, tegen N. notaris te X., beklaagd ter zake dat hij in de akte den 28 Febr. 1894, voor en door hem als notaris te X. verleden, waarin woordelijk voorkomt:

»Voor mij N. N., notaris, ter standplaats X., verscheen:

»de heer M. v. d. T., zonder beroep, wonende te V.;

»de comparant verklaarde te hebben verkocht aan »de Roomsch Katholieke Kerk van den Heiligen »Johannes Baptist te V., zijnde ten deze mede-verschenen de Zeer Eerwaarde heer A. v. d. P., »Roomsch Katholiek priester en pastoor, wonende »te V., die, als daartoe mondeling gemachtigd, verklaarde in koop aan te nemen";

in die akte niet heeft vermeld of doen vermelden, zoodat die akte niet inhoudt de voornamen, den naam, het beroep of de maatschappelijke betrekking en de woonplaats van ieder der door den comparant A. v. d. P. vertegenwoordigde personen of van den door hem vertegenwoordigden persoon luidende:

»De Rechtbank enz.,

»Gehoord den officier van justitie in zijne geschreven en onderteekende conclusie aan de Rechtbank »overgegeven, houdende dat het der Rechtbank moge »behagen, den beklaagde schuldig te verklaren aan »het: »in eene door hem verleden notarieele akte »niet vermelden van de maatschappelijke betrekking »en de woonplaats van de door den verschijnenden »persoon vertegenwoordigden" en te veroordeelen in »2 geldboeten van *f* 10, bij gebreke van betaling »binnen 2 maanden na den dag, waarop de rechterlijke uitspraak kan worden ten uitvoer gelegd, te

8524. »vervangen door hechtenis van 2 dagen voor iedere »boete en in de kosten uitvoerbaar te verklaren bij »lijfsdwang, met bepaling van den langsten duur »daarvan op 8 dagen;

»Gehoord den bekl. bij monde van zijn gemachtigde »Jhr. Mr. F. X. V.;

»*Overwegende* dat niet wettig en overtuigend is be»wezen, hetgeen den bekl. bij dagvaarding is ten »laste gelegd;

»*O.* toch dat, volgens de bepaling van art. 26 der wet »op het Notaris-ambt, alle akten moeten inhouden »de voornamen, den naam, het beroep of de maat»schappelijke betrekking en de woonplaats van ieder »der verschijnende personen en der door hen ver»tegenwoordigden, en dat in de bij dagvaarding be»doelde akte aan dat voorschrift is voldaan;

»*O.* immers dat evengemeld artikel niet voorschrijft »vermelding van de lastgevers van de verschijnende »personen, maar alleen van de door hen vertegen»woordigden; dat een onder-lasthebber den oorspron»kelijken lastgever verbindt en hem dus vertegen»woordigt, zoodat in deze akte wel voorkomt de »vermelding van den door genoemden pastoor verte»genwoordigde, zijnde de Roomsch Katholieke Kerk;

»Rechtdoende enz.:

»Verklaart niet wettig noch overtuigend bewezen »hetgeen den bekl. bij dagvaarding is ten laste gelegd;

»Spreekt hem daarvan vrij."

8525. *Bewijskracht van een goedgekeurde en executoir verklaarde declaratie van een notaris. Executie is niet de eenige weg, langs welke men voldoening van een executoir verklaarde declaratie kan vorderen.* Arrest van het Ge-

8525. rechtshof te Leeuwarden, van den 14 Februari 1894, luidende:

»Het Hof enz.,

»Gehoord de partijen in hare conclusiën en de »toelichting bij pleidooien, gehouden voor den appel»lant door Mr. H. B., advocaat te H., voor den ge»ïntimeerde door Mr. H. C. M. v. W., advocaat te A.;

»Gezien de stukken van het geding, voor zooveel »noodig geregistreerd;

»Wat de feiten betreft, zich gedragende aan de »daartoe betrekkelijke overwegingen, opgenomen in »het vonnis den 21 April 1893 door de Rechtbank »te Heerenveen tusschen partijen gewezen, waarbij »de toen gedaagde, nu app., is veroordeeld aan den »eischer, nu geïnt., tegen behoorlijke kwijting, te »betalen de som van *f* 514.62[5], met de interesten van »dat bedrag, gerekend naar 5 ten honderd in het »jaar van af den dag der dagvaarding tot aan de »voldoening, met verwijzing verder in de proceskos»ten, behalve die op de toegewezene compensatiën »gevallen, aan zijde des eischers gevallen, begroot en »vastgesteld tot aan de uitspraak van dat vonnis op »*f* 114.05[5], en met veroordeeling van den eischer in »de kosten, voorzoover hij in het ongelijk is gesteld »aan de zijde van den ged. gevallen tot aan het vonnis »vastgesteld op *f* 15;

»*Overwegende* dat de ged. bij de aangehaalde akte »van den 24 Mei 1893 zich in hooger beroep heeft »voorzien van die uitspraak, met dagvaarding van »den eischer tegen 's Hofs terechtzitting van 21 Juni »1893 en dat partijen ten dienenden dage conclusiën »van eisch en antwoord ter rolle hebben genomen,

8525. »wier slotsommen textueel zullen worden opgenomen »aan het hoofd der expeditie van dit arrest;

»In rechten:

»*O*. dat app. de beslissing van den rechter *a quo* »omtrent het bedrag van de aan den geïnt. te verant»woorden pachtpenningen, omtrent den dag waarop »de door hem verschuldigde interesten aanvangen, »omtrent zijn recht en zijne vorderingen ten laste »van den geïnt. in compensatie te brengen en omtrent »het bestaan van zijn vorderingen wegens betaalde »boete en dijk- en polderlasten, volkomen juist acb»tende, zich evenwel gegriefd acht door de beslissing »des eersten rechters omtrent de volgende punten:

»1°. dat de door den heer president van de Arrond.»Rechtbank te Heerenveen op den 19 Dec. 1892 »goedgekeurde en executoir verklaarde declaratie van »den app. ten laste van geïnt. ad *f* 185.30[5] wegens »salaris en verschotten als notaris, ter zake der op »last van den geïnt. gehouden openbaren verkoop van »onroerende goederen, niet tot bewijs kan strekken »voor het bestaan van die schuld;

»2°. dat de door den app. in prima overgelegde »brieven van den geïnt. niet kunnen dienen tot »bewijs van het bestaan der lastgeving op den app. »om de in compensatie gebrachte betaling van grond»belasting *f* 81.29 en polderlasten aan den Zuiderpolder »*f* 8.82[5] te doen, en hierdoor tevens ontbreekt het be»wijs van de uitgetrokken som van *f* 1.35, als bevattende »verschotten bij de gedane betalingen evengenoemd;

»3°. dat de geïnt. slechts ten aanzien van de toe»gewezene compensatiën is in het ongelijk gesteld en »slechts de hierop gevallen proceskosten ten zijnen »laste gebracht ten bedrage van *f* 15;

8525. »*O.* dat de geïnt. geen partieel appel heeft ingesteld, »zoodat de omvang van het geding in dezen stand »der zaak zich niet verder uitstrekt dan de drie »evenvermelde grieven des appellants, en de overige »bij het vonnis des eersten rechters besliste punten »van aanvankelijk verschil mitsdien als rei judicatae »tusschen partijen vaststaan;

»*O.* nu ten aanzien van de eerste grief, dat men »bij hare beoordeeling voor oogen heeft te houden, »dat de toen eischer, nu geïnt., bij de introductieve »dagvaarding zich bereid heeft verklaard om op zijne »vordering in mindering te doen valideeren zoodanig »bedrag als de ged., nu app., zal kunnen aantoonen »van den eischer te vorderen te hebben; en dat bij »het vonnis *a quo* het beweren van den nu geïnt. »is verworpen, dat de toen ged. te dezen aanzien ten »reconventioneele zou moeten ageeren, en alzoo de »eenige te beantwoorden vraag is, of de toen ged., »nu app., het bestaan van zijne vorderingen tegen »den toen eischer als voor dadelijke vereffening en »opeisching vatbare schulden, had bewezen;

»*O.* dat de nu geïnt. in prima bij repliek de tegen»vordering, bedoeld bij de eerste grief, heeft bejegend »met de tegenspraak dat hij ontkende dat de app. »voor hem een openbaren verkoop van onroerend goed »had gehouden, en al ware het anders, dan de kos»ten steeds ten laste van den kooper komen (art. »1502 B. W.);

»*O.* dat de nu app. daarop door productie van »brieven, wier relazen van registratie in het vonnis »*a quo* zijn opgenomen, de lastgeving tot publieken »verkoop heeft bewezen, maar tevens dat de gevoerde »correspondentie onafhankelijk van den app., niet

8525. »tot den publieken verkoop heeft geleid, en tot bewijs »van het bedrag van salaris en verschotten ter dezer »zake heeft geproduceerd de door den president der »Rechtbank goedgekeurde en executoir verklaarde »declaratie;

»O. dat daarmede het recht en grond dezer vorde»ring waren bewezen, terwijl op het bedrag geene »aanmerking was gemaakt, althans niet op de execu»toir verklaarde declaratie;

»O. dat de eerste rechter, in plaats van ambtshalve »een rechtsmiddel tegen de bewijskracht van dat stuk »bij te brengen, had moeten bedenken dat het in »'t geding is gebracht om tegen den toen eischer te »dienen en hem dus legaal bekend was gemaakt; »dat dus, waar het recht en de grond tot vorderen »door andere middelen vaststaan, het goedgekeurd »bedrag van eene declaratie aan den gedeclareerde »in een proces legaal bekend gemaakt, tegen hem »ingeroepen en in 't geheel niet betwist, vaststaat in »het onderwerpelijk geding, en daarin al voldoend »bewijs voor het gevorderd bedrag ad *f* 185.30[5] op»levert, daar toch executie niet de eenige weg is, »langs welken men voldoening van eene executoir »verklaarde declaratie kan vorderen;

»O. ten aanzien van de tweede grief, dat de nu geïnt. »in prima bij conclusie van repliek reeds heeft erkend, »dat de nu app. grondbelasting, dijk- en polderlasten »betaald heeft, doch hij zich aanvankelijk over het »bedrag niet konde uitlaten wegens het ontbreken »van bescheiden;

»O. dat de productie van den nu app. der Recht»bank niet voldoende scheen, omdat de overgelegde »aanslagbiljetten niet ten name van den geïnt. luidden,

8525. »wat deze voor de betaling uitdrukkelijk had verlangd;
»*O.* dat, daargelaten of de eerste rechter die bedoeling met juistheid uit het schrijven van den geïnt. »heeft afgeleid — in allen geval daarbij is voorbij »gezien, dat de brief, waarin dat onderwerp besproken wordt, geregistreerd zooals in het vonnis *a quo* »is vermeld, geschreven is den 12 Juni 1884, toen »de aanslagbiljetten reeds lang waren uitgegeven, »ten name van des geintimeerden zuster n.l. T. O. »c. a. natuurlijk overeenkomstig de kohieren, waaruit »die aanslagbiljetten, *in casu* van onverdeeld door »geïnt. met zijne zuster bezeten goed, worden ge»trokken;

»*O.* dat het dan niets anders zou zijn geweest dan »het stellen van eene voorwaarde, die door den app. »niet vervuld konde worden wanneer de eischer en »geïnt. toen, na 12 Juni 1884, alleen de betaling wilde »op biljetten, luidende ten zijnen name K. O. Jzn.;

»*O.* dat eene verandering van tenaamstelling dus »buiten het bereik van app. was gelegen en hij het »belang van geïnt. heeft behartigd door desongeacht »de bewuste betalingen te doen en het niet tot exe»cutie te laten komen;

»*O.* dat dus ook het betaalde bedrag van *f* 91.46[5] »in mindering had behooren te zijn toegelaten;

»*O.* ten aanzien van de derde grief, dat tengevolge »van bovenstaande beslissingen ook het vonnis *a quo* »wat de veroordeeling in de proceskosten betreft, »behoort te worden gewijzigd;

»*O.* dat de grieven van app. alzoo *gegrond* bevonden »en het door hem in mindering gebracht bedrag als »juist behoort te worden *erkend* en *toegestaan*;

»Gezien artt. 56 en 57 B. R.;

8525. »Rechtdoende enz.;

»Vernietigt het vonnis der Rechtbank te Heeren»veen van den 21 April 1893, waarvan en voorzoover »daarvan beroep, en in zoover opnieuw rechtdoende;

»Verleent den ged., nu app., akte van het door »hem aan den nu geïnt. in prima gedaan judicieel »aanbod van de som van *f* 237.85[5], met interresten, »tot kwijting van al het bij oorspronkelijke dagvaar»ding door den nu geïnt. van hem gevorderde;

»Veroordeelt mitsdien den app. die som te dier »zake aan den geïnt. tegen behoorlijk bewijs van »kwijting te betalen, met de wettelijke interesten »daarvan sedert den dag der introductieve dagvaar»ding (11 Nov. 1892) tot de geheele voldoening;

»Ontzegt den geïnt. hetgeen hij bij de dagvaarding »meer heeft gevorderd dan is toegewezen."

8526. *Ressort. Openbare verkoopingen van roerend goed door notarissen buiten hun ressort gehouden.* Onder dagteekening van 1 Mei 1894, n°. 37, is de volgende aanschrijving aan de ambtenaren gericht:

»De vraag, of een notaris bevoegd is een openbaren »verkoop van roerend goed buiten zijn ressort te »houden, is door mijn ambtgenoot van Justitie bij »beschikking van 30 September 1893, n°. 106, ont»kennend beantwoord. Bezwaren tegen die beant»woording ingebracht en ontleend aan art. 1 der »wet van 17 September 1793 kunnen niet gegrond »worden geoordeeld. (Verg. het Weekblad voor Not. »en Reg. n°. 1247).

»In zoodanig geval heeft alzoo de notaris art. 7 »der wet op het Notarisambt overtreden. De straf»bepaling, vermeld in het tweede lid van dit artikel »is echter niet in stand gehouden bij de wet van

8526. »15 April 1886 (*Stbl.* n°. 64), zoodat op de evenbe»doelde overtreding thans art. 436 van het Wetboek »van Strafrecht toepasselijk is (verg. de Memorie »van Beantwoording betrekkelijk die wet, Mr. E. »A. SMIDT, Geschiedenis van het Wetboek van Straf»recht, deel V, blz. 316 en een advertentie in het »Weekblad voor Not. en Reg. n°. 1192, betrekkelijk »den derden druk van S. v. E., de wet op het No»tarisambt). De ambtenaren der registratie behooren »van overtredingen, als waarvan hier sprake is, »overeenkomstig art. 59 der wet op het Notaris»ambt proces-verbaal op te maken. Daarbij moet ech»ter in het oog worden gehouden, dat op notarissen »aangesteld vóór 15 Mei 1877, art. 15 der wet van »9 April 1877 (*Stbl.* n°. 80) toepasselijk is.

»In verband met het vorenstaande behooren de »ontvangers er tevens op te letten, of de van open»bare verkoopingen van roerend goed gedane voor»loopige aangiften voldoen aan al de vereischten, »bij art. 3 der wet van 22 Pluviôse VII gesteld, »bepaaldelijk wat betreft de vermelding der plaats, »waar de verkooping wordt gehouden."

O.

8527. OPCENTEN. *Opcenten, verschuldigd wegens bijvorderingen op akten, welke vóór den* 1 *Mei* 1893 *zijn geregistreerd.* Op het memoriaal n°. 14, stonden aan een der kantoren eenige artikelen open, geboekt naar aanleiding van de registratie van akten, dagteekenende vóór 1 Mei 1893, overeenkomsten onder opschortende voorwaarden inhoudende en aan het recht van 4 % onderworpen. Toen een dier voor-

8527. waarden in den loop van het jaar 1894 was vervuld en alzoo het op de akte verschuldigde recht daarop moest worden bijgevorderd, verzocht de ontvanger te worden ingelicht, of die bijvordering zich ook tot de opcenten behoorde uit te strekken. Naar zijne meening moest het medegedeelte in de circulaire n°. 1109, ad art. 6, dat n. l. de bijvorderingen op akten, vóór 1 Mei 1893 geregistreerd, aan 38 opcenten onderworpen blijven, zoolang de wet op de middelen de heffing daarvan toelaat, tot een ontkennende beantwoording dier vraag leiden, nu de wet op de middelen voor het dienstjaar 1894 van 30 December 1893, (*Stbl.* n°. 261) van de heffing van opcenten op de registratierechten niet meer gewaagt.

De directeur was van een tegenovergesteld gevoelen, en wel op de volgende gronden:

1°. omdat de opcenten zijn een accessoir van het hoofdrecht;

2°. omdat de terugwerkende kracht van de vervulling der voorwaarde medebrengt, dat moet worden ingevorderd, hetgeen op de akte zou geheven zijn, indien de verbintenis zuiver en eenvoudig ware geweest en het, indien dit eenmaal vaststaat, niet ter zake doet, dat de wet op de middelen voor het dienstjaar 1894 van de heffing van opcenten op de registratierechten niet meer spreekt;

3°. omdat anders in strijd met de bepaling van art. 7 der wet van 27 September 1892 (*Stbl.* n°. 224) art. 6 dier wet ook op vóór 1 Mei 1893 geregistreerde akten zou worden toegepast.

Het Bestuur heeft zich met de meening van den directeur niet vereenigd en het volgende te kennen gegeven.

8527. Zooals reeds bij de beslissing P. W. n⁰. 8225 werd opgemerkt, zijn opcenten slechts verschuldigd, voor zooverre de heffing daarvan bepaald is bij de wet op de middelen van het dienstjaar, waarin de vordering is ontstaan (1). In het onderwerpelijk geval ontstond de vordering door de vervulling der voorwaarde in het jaar 1894 en kunnen daarom geen opcenten worden geheven. Van eene toepassing van art. 6 der wet van 27 September 1892 (*Stbl.* n⁰. 224) op akten, welke vóór 1 Mei 1893 zijn geregistreerd, is hier geen sprake, omdat men de heffing van opcenten niet nalaat op grond van dat artikel, maar op grond van het ontbreken eener bepaling daaromtrent in de wet op de middelen.

Anders is het natuurlijk, indien de rede is van bijvorderingen wegens verkeerde heffingen, in vroegere dienstjaren gedaan. Daar de vordering alsdan in die dienstjaren reeds was ontstaan, bestaat bovenbedoeld bezwaar tegen de vordering van opcenten in die gevallen niet. (*Miss. van* 1 *Juni* 1894, *n⁰.* 4).

8528. **OVERDRACHT VAN ONROEREND GOED BINNEN HET JAAR.** *Overdracht van onroerend goed binnen het jaar, nadat een daarop rustende grondrente is afgekocht.* Den 7 October 1893 werd ten kantore L. geregistreerd een onderhandsche akte van den 6en te voren, waarbij door A. aan B. werd verkocht een huis met tuin te W., voor de som van *f* 4500. In de akte was vermeld, dat een op het perceel rustende grondrente was afgekocht, bij akte, den 16 Mei 1893 voor den notaris H. te W. verleden, welke

(1) Verg. ook P. W. n⁰. 7751 en 7966.

8528. akte was geregistreerd tegen een recht van 2 % over den koopprijs ad *f* 800. Op de akte van 6 October 1893 werd geheven een recht van 2 % over *f* 4500. Deze heffing werd verdedigd met de opmerking dat hier niet zoo zeer een deel van den eigendom der zaak als wel een schuldplichtigheid, daarop gevestigd, binnen het jaar was overgegaan, zoodat iedere akte een verschillende zaak ten onderwerp had. (1)

Het Bestuur heeft de heffing niet goedgekeurd. Daar de grondrente volgens het Burgerlijk Wetboek een zakelijk recht daarstelt, was inderdaad over een deel van den eigendom derzelfde zaak binnen het jaar, voorafgegaan aan de registratie der akte, het recht van 2 % geheven, en, aangezien de grondrente geacht kon worden voor een gelijk bedrag van *f* 800 in den tegenwoordigen koopprijs begrepen te zijn, was over die som slechts 1/4 % verschuldigd. (2) (*Res. van* 30 *Januari* 1894, *n*°. 3).

R.

8529. REGISTRATIE. *Belooning aan landmeters van het Kadaster, voor werkzaamheden ten behoeve van den Staat, vreemd aan hun gewoon dienstwerk.* Bij de aanschrijving van 5 December 1887, n°. 58, gericht aan de Ingenieurs-Verificateur van het Kadaster, is bepaald, dat aan landmeters van het Kadaster, eene belooning van hoogstens *f* 5.— per dag kan worden toegekend voor werkzaamheden ten behoeve van den Staat, vreemd aan hun gewoon dienstwerk.

---

(1) Vgl. P. W. n°. 8027.
(2) Verg. P. W. n°. 7340.

8529. De directeuren der registratie en domeinen zijn mitsdien uitgenoodigd om, indien de hulp van een landmeter voor dergelijke werkzaamheden door hen noodig mocht worden geacht, alsdan vooraf daaromtrent met den betrokken ingenieur-verificateur in overleg te treden. (*Aanschrijving van* 12 *September* 1894, *n*º. 9.)

8530. *Bureaukosten van inspecteurs.* Door enkele inspecteurs werden ten laste van den Staat gebracht de kosten van adresboeken en van kaarten, die zij zich ten behoeve van de uitvoering van de wet op de vermogensbelasting hadden aangeschaft.

De Algemeene Rekenkamer weigerde echter de verevening, omdat naar hare meening deze uitgaven te rangschikken zijn onder de bureaukosten, waarvoor aan de inspecteurs een vast bedrag is toegekend.

Daar deze meening der Rekenkamer gegrond voorkwam, werden deze uitgaven uit den maandstaat verworpen. (*Brief van* 7 *September* 1894, *n*º. 53.)

8531. *Comptabiliteit. Inning, verantwoording, ontheffing en teruggaven in zake de vermogensbelasting.* Bij aanschrijving van 9 Maart 1894, nº. 12, (1) zijn ter kennis van de ambtenaren der registratie en domeinen gebracht de navolgende bepalingen:

Art. 1. Indien de Raad van beroep voor de vermogensbelasting een aanslag heeft verlaagd, maar toch de verhooging van 25 % is verschuldigd, dan moet de inspecteur de ordonnantie tot verrekening of teruggave, bedoeld in art. 11 der circulaire nº. 1120, (2)

(1) Circ. nº. 1133.
(2) P. W. nº. 8378.

8531. opmaken voor het *volle* bedrag, waarmede de aanslag werd verlaagd, *zonder aftrek van de* 25 % *verhooging.* Het volle bedrag van den primitieven aanslag en bovendien de 25 % verhooging moeten in ontvang worden verantwoord. Hiertegenover wordt het bedrag, waarmede de aanslag is verminderd, in uitgaaf gebracht.

Art. 2. Indien de Raad van beroep eene uitspraak heeft gedaan, tengevolge waarvan het bedrag dat nog door den reclamant moet worden voldaan — de verhooging bedoeld in art. 34 der wet daaronder begrepen — verandering ondergaat, dan deelt de ontvanger, zoodra hij van de uitspraak kennis heeft gekregen en de ordonnantie tot ontheffing, form. nº. 38 vermb., zoo die moet worden opgemaakt, bij hem is ontvangen, den belastingschuldige per brief (dus niet door toezending van een form. nº. 17 vermb.) mede hoeveel door hem nog verschuldigd is, na aftrek van het volgens de ordonnantie te verrekenen bedrag, met aanwijzing van de termijnen van betaling. Bij het aanwijzen van de termijnen van betaling neemt de ontvanger het volgende in aanmerking.

Wanneer de uitspraak door den Raad van beroep is gedaan vóór 1 *November*, dan moet, onverschillig of het verschuldigde bedrag meer of minder beloopt dan de door den inspecteur opgelegde aanslag, de helft van den door den raad vastgestelden aanslag, met de helft der verhooging, vóór 1 November zijn betaald en de wederhelft vóór 1 April.

Wanneer de Raad van beroep na 1 *November uitspraak deed over een aanslag, die vóór dien dag door den inspecteur werd opgelegd*, dan worde onderscheiden

8531. of de door den Raad opgelegde aanslag, *met de 25 °/₀ verhooging*, *meer of minder* bedraagt dan de aanslag van den inspecteur;

is het *meer*, dan moest vóór 1 November zijn betaald, en is dus dadelijk invorderbaar, wanneer de betaling nog niet plaats had, de helft van het bedrag van den aanslag, die door den inspecteur werd opgelegd; wat meer verschuldigd is moet vóór 1 April worden voldaan;

is het *minder*, dan wordt het bedrag, dat vóór 1 November moest zijn betaald, en dat alzoo dadelijk invorderbaar is indien het nog niet werd voldaan, gesteld op de helft van den door den Raad vastgestelden aanslag en van de 25 °/₀ verhooging; het restant moet vóór 1 April worden betaald.

Wanneer de Raad van beroep uitspraak heeft gedaan over een aanslag, die na 1 *November door den inspecteur werd opgelegd*, dan moet al het verschuldigde vóór 1 April worden betaald.

Art. 3. Indien, vóór dat de uitspraak van den Raad van beroep bekend werd, reeds betalingen op den aanslag hebben plaats gehad, dan wordt door den ontvanger:

a. wanneer *meer* werd betaald dan volgens de uitspraak van den Raad voor recht en verhooging verschuldigd was, het te veel betaalde teruggegeven en tevens kwitantie genomen voor het bedrag, waarvoor ontheffing is verleend, en kwitantie gegeven voor de verhooging, welke in ontvang wordt gesteld;

b. wanneer *meer* werd betaald dan het bedrag van den door den Raad vastgestelden aanslag, doch *minder* dan het totaal van den aanslag met de 25 °/₀ verhooging, het nog verschuldigde — met inacht-

8531. neming van het bij art. 2 omtrent de termijnen gezegde — ingevorderd en kwitantie genomen voor het bedrag, waarvoor ontheffing is verleend, en kwitantie gegeven voor een gelijk bedrag, dat verantwoord wordt als ware het op rekening van de verhooging betaald;

c. wanneer *minder* werd betaald dan de door den Raad vastgestelde aanslag, zonder de verhooging, bedraagt, niets terugbetaald en geene kwitantie van den belastingschuldige genomen noch aan hem gegeven, doch het bedrag waarvoor ontheffing is verleend, wordt in ontvang en in uitgaaf gebracht.

8532. *Comptabiliteit. Transportkosten van stukken welke aan de inspecteurs ter naziening worden opgezonden.* Nu het abonnement der reiskosten van inspecteurs, vastgesteld bij Kon. besluit van 7 Januari 1886, n°. 7 (circ. 1075), door het Kon. besluit van 24 November 1892, n°. 41, (circ. 1104) is ingetrokken, vervalt ook de beslissing van 4 April 1889, n°. 59, opgenomen in P. W. n°. 7800, en kunnen derhalve de *transportkosten van stukken behoorende tot het archief van den ontvanger, welke aan de inspecteurs ter naziening worden opgezonden en door hem worden teruggezonden* voortaan aan den Staat worden in rekening gebracht.

De door de inspecteurs sedert 1 Februari 1893 gedane en in het vervolg ter zake te doene uitgaven kunnen door den ontvanger der registratie en domeinen te hunner standplaats worden uitbetaald tegen behoorlijke quitantie en onder overlegging van de quitantiën van transport.

De ontvanger brenge deze kosten in uitgaaf bij Staat n°. 130, met inachtneming van het bepaalde bij art. 177, I. C. (*Aanschrijving van* 2 *Maart* 1894, *n°.* 75).

8533. *Comptabiliteit. Vermogensbelasting. Kleine uitgaven.* Betrekkelijk de inrichting der staten, n°. 130 voor de uitgaven in zake de vermogensbelasting wordt, ten vervolge op de aanschrijvingen van 10 October 1893 n°. 63 en 26 Januari 1894, n°. 83 (1), nog opgemerkt, dat in die staten niet mogen worden opgenomen: 1°. de door de inspecteurs betaalde klerkenloonen; 2°. de bureaukosten van de secretarissen der Raden van beroep en 3° de vergoedingen aan deskundigen tot voorlichting van die Raden.

De sub 1° bedoelde uitgaven komen ten laste van art. 37 der begrooting en vinden op het borderel n°. 7*a* hunne omschrijving onmiddelijk achter de uitgaven, bedoeld bij art. 152, n°. 1 I. C.

De sub 2° en 3° bedoelde kosten worden verevend ten laste van art. 39 der begrooting en worden afzonderlijk gerangschikt, onmiddelijk achter n°. 7 van art. 152 I. C.

In de staten n°. 130 worden met uitzondering van mogelijke proceskosten opgenomen al de andere uitgaven in zake de vermogensbelasting, welke in die staten op de volgende wijze behooren te worden gesplitst:

a. huur van lokalen, kosten van bediening, verwarming en verlichting, kosten van schoonhouden enz. in zake de vermogensbelasting;

b. kosten van bussen en aanleg van registers, vergoeding aan de gemeentebesturen voor de opmaking van lijsten en alle andere niet uitdrukkelijk genoemde uitgaven betrekkelijk de vermogensbelasting. (*Aanschrijving van* 27 *Maart* 1894, n°. 77.)

(1) Vgl. P. W. n°. 8454.

8534. *Reis- en verblijfkosten van inspecteurs der registratie en domeinen.* Nu het Kon. besluit van 7 Januari 1886, n°. 7, (circ. n°. 1075) is ingetrokken, zullen de inspecteurs ten zake van hunne dienstreizen, in den regel voor reis- en verblijfkosten kunnen declareeren op den voet van het Kon. besluit van 5 Januari 1884 (*Stbl.* n°. 4 circ. n°. 1069.)

Ten aanzien van de inspecteurs voor den ambulanten dienst, zullen evenwel, met betrekking tot dit punt de volgende regelen moeten worden in acht genomen.

Houden zij, gedurende den tijd waarin zij eene hun opgedragen grondige naziening verrichten, verblijf binnen een andere gemeente dan die, waarin het na te zien kantoor is gevestigd, dan kunnen zij voor die naziening niet meer in rekening brengen dan de kosten van drie heen en weer reizen tusschen hunne verblijfplaats en de standplaats van het kantoor, en de verblijfkosten voor den duur dier reizen, waaronder verstaan wordt de tijd, verloopen tusschen het vertrek en de aankomst.

Wordt eene naziening afgebroken door andere, den inspecteurs opgedragen werkzaamheden, dan kunnen de daardoor veroorzaakte reis- en verblijfkosten naar het gewone tarief worden in rekening gebracht.

De kosten, van tot de grondige naziening betrekkelijke dienstreizen naar onder het kantoor ressorteerende gemeenten, mogen niet in rekening worden gebracht tot een hooger bedrag dan zou kunnen worden gedeclareerd, indien de inspecteur verblijf hield ter plaatse, waar het kantoor, dat nagezien wordt, is gevestigd. (*Aanschrijving van* 27 *Januari* 1893, *n*°. 4).

8535. *Reis- en verblijfkosten van ambulante inspecteurs.* Een inspecteur van den ambulanten dienst, op grond van de aanschrijving van 27 Januari 1893, n°. 4 (1), vergoeding van verblijfkosten declareerende, voegde den duur der drie heen en weder reizen te samen.

Hem is medegedeeld, dat dergelijke samenvoeging in strijd is met het uitdrukkelijk voorschrift van art. 12 van het Kon. besluit van 5 Januari 1884, (*Stbl.* n°. 4), volgens welk artikel de vergoeding van verblijfkosten voor elke reis afzonderlijk moet berekend worden, en voorts opgemerkt, dat art. 19 van gegenoemd besluit uitdrukkelijk vordert, de opgaaf der dagen waarop de gedeclareerde reizen hebben plaats gehad. (*Brief van* 3 *Februari* 1894, *n°*. 41.)

8536. *Reis- en verblijfkosten. Reizen op achtereenvolgende dagen naar de zelfde plaats.* Het is gebleken dat enkele ambtenaren achtereenvolgende dagen heen en weder reizen tusschen hunne standplaats en de plaats waar zij voor hunne werkzaamheden tijdelijk geroepen worden en dan behalve de dagelijksche reiskosten, telkens verblijfkosten voor een heel etmaal in rekening brengen.

Aan die ambtenaren is medegedeeld, dat, in verband met het Kon. besluit van 5 Januari 1884 (*Stbl.* n°. 4), telkens, wanneer men meer dan een dag buiten zijn standplaats werkzaam is, moet worden nagegaan wat het minst kostbaar is: dagelijksche terugkeer naar zijn standplaats of voortdurend verblijf ter plaatse waar men tijdelijk werkzaam is. (*Brief van* 17 *October* 1893, n°. 8).

8537. *Reis- en verblijfkosten. Verschil in tijd met de officieele*

(1) Zie vorig nummer.

8537. *reisgidsen.* Aan de directeuren der registratie en domeinen is de volgende aanschrijving gericht:

»Ter voorkoming van aanmerkingen van de zijde »der Algemeene Rekenkamer en noodeloos oponthoud der verevening, verzoek ik Uw EdG. de in»specteurs der registratie en domeinen in uwe direc»tie mede te deelen dat, indien zij gereisd hebben »over eene andere divisie of naar eene plaats, niet »in den kring hunner divisie gelegen, zij op hunne »declaratien deze reizen behooren toe te lichten. »Ook dan wanneer een trein of ander publiek ver»voermiddel later of vroeger aankwam of vertrok, »dan in de officieele reisgidsen is aangegeven, be»hoort op de declaratien het verschil van tijd te »worden toegelicht.

»Dit laatste geldt ook voor andere ambtenaren dan »de inspecteurs." (*Aanschrijving van* 28 *Februari* 1894, *n*⁰. 6.)

8538. *Reis- en verblijfkosten. Vervoer binnen de bebouwde kom eener gemeente.* Voor eene reis naar Z., was gebruik gemaakt van de paardentram, uitgaande van de groote markt te B., welke tram aansluit met en een deel uitmaakt van de tram van een Stoomtram-Maatschappij, afrijdende buiten de Ringgracht te B.

Deze reis, die zoo de Ringgracht als aanvangspunt ware genomen, minder dan 12 uren zou hebben bedragen, duurde nu 12 uren en 7 minuten, zoodat voor een vol etmaal verblijfkosten waren in rekening gebracht.

De Algemeene Rekenkamer weigerde de verevening van de reiskosten met de paardentram en de vergoeding van verblijfkosten voor het volle etmaal, omdat op grond van de slotalinea van art. 11 van

8538. het Kon. besluit van 5 Januari 1884, (*Stbl.* n°. 4) geene reiskosten worden vergoed voor vervoer binnen de bebouwde kom eener gemeente en zoodanig vervoer mitsdien ook niet geacht kan worden een deel van de reis uit te maken en derhalve niet van invloed kan zijn op de vergoeding voor verblijfkosten.

De Rekenkamer merkte verder op, dat laatstgenoemde vergoeding blijkens art. 13 van genoemd Besluit, genoten wordt gedurende den tijd, dat de belanghebbende verplicht was langer dan zes uren van zijne woonplaats afwezig te blijven en dat van zoodanige afwezigheid geen sprake kan zijn, zoolang hij zich binnen de kom zijner gemeente bevindt.

De betrokken declaratie van reis- en verblijfkosten is daarop dien overeenkomstig gewijzigd. (*Brief van 6 Juli* 1891, n°. 64.)

8539. *Salaris van griffiers van rechtbanken, wegens het opmaken van akten van depôt van memoriën in rechtsgedingen en uitbetaling van rolrechten aan deurwaarders.* Toen er, naar aanleiding van de vraag of aan een griffier van een rechtbank wegens het opmaken van akten van depôt van memoriën van de zijde van de administratie ingeleverd in registratiezaken en van de akten van decharge, wegens het lichten dier memorien, salaris verschuldigd was, andermaal bezwaren werden ingebracht tegen het bij de circ. n°. 706 gegeven voorschrift (1) gaf de toenmalige Minister van Justitie, daaromtrent geraadpleegd, als zijne meening te kennen, dat art. 65, al. 3, der wet van 22 Frimaire VII, alleen regelt de rechtsverhouding ten aanzien van de kosten tusschen de

(1) Vgl. P. W. n°. 3102.

8539. litigeerende partijen, maar niets bepaalt omtrent de verhouding van partijen tot den griffier, voor wiens collegie het geding gevoerd wordt.

De kosten van de akten van depôt der memoriën en van de akten van decharge zijn daarop ten laste van den Staat in rekening gebracht.

Om gelijke reden is het noodig voorgekomen aan deurwaarders te doen uitbetalen de door hen in rekening gebrachte rolrechten, waarop zij krachtens art. 59 van het tarief van justitiekosten en salarissen in burgerlijke zaken recht hebben.

De beslissingen, opgenomen in dit werk onder nos. 3102 en 4808 in fine, moeten derhalve niet meer gevolgd worden.

Ten einde echter de verevening van deze laatste kosten te bevorderen, moeten de declaratiën voorzien worden van eene verklaring waaruit blijkt, dat de daarin bedoelde zaken op de in de declaratie genoemde dagen van de rol zijn afgelezen en is ter bepaling van het dienstjaar ten laste waarvan deze uitgaaf moet gebracht worden, de overlegging noodig van door de directeurs voor visa geteekende extracten van de tot deze zaken betrekkelijke vonnissen. (*Brieven van* 18 *April* 1885, *n*⁰. 58 en 9 *Juli* 1894, *n*⁰. 93.)

8540. *Staatsloterij. Toezicht op de collecteurs.* De collecteurs der Staatsloterij moeten het in artikel 5 van het Koninklijk Besluit dd. 14 December 1885, (*Stbl.* n⁰. 256), bedoelde register van verkochte loten dag voor dag bijhouden.

Doen zij dit niet, dan verbeuren ze de bij artikel 19 der wet van den 23 Juli 1885, (*Stbl.* n⁰. 142), bedreigde boete van ten hoogste *f* 25.

8540. Ingevolge Ministerieele missive dd. 3 October 1892, n°. 10, Registratie, heeft de Directeur der Staatsloterij, bij schrijven van 20 December 1892, n°. 3890, den inspecteurs der registratie en domeinen verzocht:

1°. om bij de nazieningen te onderzoeken, of dit voorschrift wordt nageleefd en bij gebreke daarvan proces-verbaal op te maken, en

2°. om in de verslagen van naziening uitdrukkelijk te vermelden of het register dagelijks wordt bijgehouden.

Is dat niet het geval, dan kunnen de inspecteurs voor de eerste maal den collecteur waarschuwen, maar bij verder verzuim moet proces-verbaal worden opgemaakt. (1)

8541. *Uitkeeringen van onveranderlijke lasten en verdere vorderingen, ten laste der Nationale Schuld.* Aangezien gebleken is, dat deze uitkeeringen meermalen vóór de vervaldagen betaald werden, zijn de directeuren der registratie en domeinen uitgenoodigd, de met dergelijke uitkeeringen belaste ambtenaren aan te schrijven, die betalingen in het vervolg niet meer vóór de verschijndagen te doen. (A*anschrijving van* 6 *Februari* 1894, n°. 26.)

8542. *Verantwoording van ontvangsten van oninbaar verklaarde aanslagen in de vermogensbelasting.* Bij resolutie van 12 September 1894, n°. 31 (2) is voorgeschreven dat de sommen wegens vermogensbelasting, betaald nadat de ordonnantiën tot ontheffing wegens oninbaarheid zijn afgegeven en in ontvangst gebracht,

---

(1) Vgl. P. W. nos. 7799 en 8240.

(2) Circ. n°. 1144.

8542. moeten worden verantwoord onder de afdeeling »Verschillende Rijksontvangsten", met de aanwijzing: »Ontvangen vermogensbelasting vroeger als oninbaar geleden."

8543. RENTEN. *Vestiging eener lijfrente in den vorm van een maatschap.* Bij akte voor den notaris N. te O. verleden, verklaarden A. koopman en molenaar te Z., comparant ter eener zijde en B. molenaar te W., comparant ter andere zijde, met elkander te hebben aangegaan eene overeenkomst van vennootschap onder de volgende voorwaarden:

Art. 1. De vennootschap zal gedreven worden onder de firma A. en is gevestigd te Z.

Art. 2. Zij heeft ten doel het koopen en verkoopen van granen, het uitoefenen van het molenaarsbedrijf en van het bakkersbedrijf en alles wat daartoe in den uitgebreidsten zin beschouwd kan worden.

Art. 3. De vennootschap wordt aangegaan voor den tijd van een jaar, ingaande den eersten October 1892, en alzoo eindigende den laatsten September 1893.

Na afloop van dien termijn zal zij geacht worden stilzwijgend van jaar tot jaar te zijn voortgezet, tenzij er eene schriftelijke opzegging door een der vennooten is gedaan, minstens drie maanden vóór het einde van het vennootschappelijk jaar.

Art. 4. De comparant ter eene zijde brengt in de vennootschap: *a.* alle vorderingen (boekschulden) en het voorradige meel, koren en alle wagens, paarden, gereedschappen, thans behoorende tot de door dezen comparant uitgeoefende bedrijven als koopman, molenaar en bakker, belast met alle daartoe

8543. behoorende schulden, wordende het zuiver bedrag der aanbrengst van den comparant ter eene zijde door de comparanten met onderling goedvinden bebepaald op de som van *vijf en twintig duizend gulden.*

De comparant ter andere zijde brengt in de vennootschap de som van twaalf duizend gulden in contanten.

Art. 5. Alle *winsten*, welke door de vennootschap zullen worden behaald, en alle *verliezen* welke door haar zullen worden geleden, worden *door den comparant ter andere zijde geheel en al verkregen*, daarentegen zal hij verplicht zijn, om aan den comparant ter *eene* zijde en zijne echtgenoote V., en bij vóór overlijden van een hunner aan den langstlevende, *maandelijks* uit te keeren een bedrag van *f* 62.50 te voldoen op den eersten dag van iedere maand, voor het eerst op den eersten November aanstaande aan handen en ten woonhuize van den comparant ter eene zijde of diens echtgenoote of hunnen gemachtigde.

Art. 6. Jaarlijks op den 1 October zal door den comparant ter andere zijde eene behoorlijk door hem onderteekende balans worden opgemaakt van alle baten en lasten tot de vennootschap behoorende op dat tijdstip, met vermelding van de waarden, waarop zij door hem worden geschat.

Art. 7. De comparant ter andere zijde is alleen bevoegd om op naam der vennootschap te handelen, voor haar gelden uit te geven en te ontvangen, de vennootschap aan derden en derden aan de vennootschap te verbinden en den naam der firma te teekenen doch alleen voor zaken speciaal tot de vennootschap behoorende en voor bedragen beneden

8543. duizend gulden, zullende voor sommen van duizend gulden en hooger de schriftelijke toestemming van den comparant ter eene zijde worden vereischt.

Art. 8. Bij overlijden van den comparant *ter eene zijde* is de vennootschap van rechtswege ontbonden en moet de comparant ter andere zijde de vennootschap likwideeren, terwijl hij *voorts verplicht is*, om aan de weduwe van den comparant ter eene zijde tot haar overlijden, maandelijks uit te keeren een bedrag van *f* 62.50 te voldoen op den eersten dag van iedere maand, ingaande op den dag van het overlijden van den comparant ter eene zijde aan handen en ten woonhuize van diens weduwe of haren gemachtigde.

Bij overlijden van den comparant *ter andere zijde* heeft de comparant ter eene zijde het *recht om alle* zaken tot de vennootschap behoorende over te nemen tegen de waarde waarop dezelve zullen worden geschat door drie deskundigen, daartoe door den heer kantonrechter te Z. te benoemen, mits zich schriftelijk verklarende aan de weduwe of erfgenamen van den comparant ter andere zijde binnen zes maanden na diens overlijden; maakt de comparant ter eene zijde van dit recht geen gebruik, zal tot de likwidatie der vennootschap worden overgegaan.

Art. 9. Ingeval de comparant ter eene zijde de vennootschap opzegt, wordt de *comparant ter andere zijde eigenaar der zaken* tot de vennootschap behoorende, onder verplichting om alle schulden der vennootschap voor zijne rekening te nemen *en tevens onder verplichting der maandelijksche uitkeering ad* *f* 62.50 aan den comparant ter *eene* zijde en diens genoemde echtgenoote, op de wijze in artikel 5 vermeld.

8543. Ingeval de comparant ter *andere* zijde de vennootschap opzegt, heeft de comparant ter *eene* zijde het recht, alle zaken tot de vennootschap behoorende met de daarop drukkende schulden over te nemen tegen de waarde daaraan toegekend door drie deskundigen, daartoe door den heer kantonrechter te Z. benoemd, mits zulks schriftelijk verklarende aan den comparant ter andere zijde binnen zes maanden na gedane opzegging; wordt hiervan geen gebruik gemaakt, zal de vennootschap door den comparant ter andere zijde onder toezicht van den comparant ter eene zijde worden vereffend.

Art. 10. Ingeval de vennootschap om welke reden ook eindigt, heeft de overblijvende vennoot steeds het recht den naam der firma te blijven voeren.

Deze akte was tegen een recht van *f* 15, wegens oprichting van maatschap geregistreerd. De inspecteur kon zich met die heffing niet vereenigen. Wel hebben partijen, zoo voerde hij aan, hunne overeenkomst den naam van vennootschap gegeven, doch reeds uit art. 5 der voorwaarden volgens welke alle winsten door B. alleen genoten worden, volgt dat aan de rechtshandeling het karakter van oprichting van maat- of vennootschap moet worden ontzegd. (Verg. art. 1672 B. W., Kist, Handelsrecht dl. III, blz. 193 en 194.) En wanneer men nagaat, dat B. zich verbindt om steeds *uit eigen middelen* een maandelijksche uitkeering te doen van *f* 62.50, welke verplichting zelfs bij het eindigen of opzeggen der zoogenaamde maatschap blijft bestaan (zie artt. 5, 8 en 9 der voorwaarden), dan schijnt het weinig twijfelachtig, of de werkelijke aard der akte is die van vestiging eener lijfrente ten behoeve van A. en

8543. zijne vrouw, waartegen A. aan B. afstaat den eigendom van verschillende roerende goederen, belast met schulden ter zuivere waarde van *f* 25.000. Die overdracht blijkt uit:

a. Art. 8, 1e lid der voorwaarden, volgens hetwelk bij overlijden van A., een feit, dat zich zeker zal voordoen, geen enkele verplichting op B. blijft rusten dan het uitkeeren der maandelijksche bedragen van *f* 62.50.

b. Art. 8, 2e lid, en art. 9, 2e lid, volgens welke bij overlijden van B. of bij opzegging der quasimaatschap, de contractant A. eigenaar der goederen vóór de rechtshandeling, het recht heeft de goederen over te nemen.

c. Art. 9, 1e lid, volgens hetwelk bij opzegging door A., wat feitelijk nu er geen maatschap ontstond, onbestaanbaar is, de contractant B. zonder verdere uitkeering eigenaar der goederen wordt.

Daar het recht wegens overdracht van roerende goederen in casu hooger was dan dat wegens vestiging van lijfrente (1), stelde de inspecteur voor, te doen bijvorderen wat op de akte minder geheven was dan het recht wegens overdracht van lichamelijk roerend goed en opeischbare schuldvorderingen berekend over den ambtshalve geschatten prijs der eerste en het ambtshalve geschatte kapitaal der laatste.

Het Bestuur heeft zich met de beschouwingen van den inspecteur omtrent den aard der akte, waarbij zich ook de directeur aansloot, in hoofdzaak vereenigd, doch op de akte èn omdat daaruit

(1) Verg. P. W. n°. 5409.

8543. niet ondubbelzinnig scheen te volgen, dat *de eigendom* der roerende goederen door den contractant A. werd afgestaan, èn op grond van de beslissing in dit werk opgenomen onder nummer 7390, niet het recht wegens overdracht, maar dat wegens vestiging van lijfrente onder bezwarenden titel over 10 × 12 × *f* 62.50 verschuldigd geoordeeld. (*Res. van* 22 *Januari* 1894, *n*°. 8.)

8544. RUILING. *Landerijen. Ruiling van veengrond.* Op een akte van ruiling van twee perceelen veengrond van ongelijke waarde was over de verkoopwaarde van het minste lot geheven een recht van 2 %. Een voorstel om dit recht tot 1/4 % terug te brengen, op grond dat veengronden kunnen geacht worden te behooren tot de landerijen, bedoeld bij art. 15 der wet van 11 Juli 1882 (*Stbl.* n°. 92), is, met het oog op de geschiedenis van dat wetsartikel, goedgekeurd (1). (*Res. van* 30 *Januari* 1894, *n*°. 4).

8545. *Ruiling van een huis en eenige landerijen, waard f* 1100, *tegen een ander huis en landerijen, waard f* 1800. *Toegift voor het meestwaardige lot f* 700. *Likwidatie van het recht.* A. en B. landbouwers te H., gingen bij akte, den 2 Juni 1893 voor den notaris L. aldaar verleden, met elkander een overeenkomst van ruiling aan. A. stond daarbij af een huis en erf met bouwland, hooiland, weiland, heide en dennenbosch, door beëedigde deskundigen gewaardeerd op *f* 1800, terwijl B. aan A. afstond een huis, stal en schuur, boomgaard, bouwland en weiland, door die

(1) Verg. P. W. n°. 8247 en VROOM dl. II, n°. 787.

8545. deskundigen geschat op *f* 1100; A. ontving bovendien een toegift van *f* 700.

Op deze akte was geheven een recht van ruiling ad 1/4 % over *f* 1100 of . . . . *f* 275
benevens het recht van verkoop ad 2 % over de bedongen toegift of. . . . . *f* 14.—

De inspecteur stelde met het oog op de beslissingen, opgenomen onder nummers 8174 en 8214 van dit werk de volgende herrekening voor.

Daar in beide loten zoowel landerijen als andere onroerende zaken begrepen zijn, had de waarde van elk dezer door den ontvanger ambtshalve moeten zijn geschat. Vermits de waarde van de landerijen begrepen in het minste lot op *f* 580 en die in het meestwaardige lot begrepen op *f* 1065 kon worden begroot, is buiten het goed geheven recht van verkoop verschuldigd:

f 580 à 1/4 % = *f* 1.45
„ 520 à 2 % = „ 10.40
Samen . . . *f* 11.85

De directeur kon zich ook met deze berekening niet vereenigen. Daar hier aan beide zijden landerijen en andere onroerende zaken werden afgestaan, moest zijns inziens over de hoogste waarde van deze laatste in een der beide loten het recht van 2 % geheven worden. Voor dat bedrag toch, kon naar zijne meening niet gezegd worden een ruiling van landerijen te zijn aangegaan. Genoemde ambtenaar achtte mitsdien, behalve het recht van verkoop, voor recht van ruiling verschuldigd:

(*f* 1800 — *f* 1065) = *f* 735 à 2 % = *f* 14.80
(„ 1100 — „ 735) = „ 365 à 1/4 % = „ 92[5]
Samen . . . *f* 15.72[5]

8545. Het Bestuur heeft de berekening van den inspecteur goedgekeurd. De meening van den directeur toch vond geen steun in de wet, en met meer recht, zou, waar de handeling moet gesplitst worden in een ruiling van landerijen en een van andere zaken, kunnen beweerd worden, dat over de *minste* waarde van de landerijen, in een der loten begrepen, niet meer dan het recht van $^1/_4$ $^0/_0$ kon geheven worden. In het onderwerpelijk geval, waar zoowel de gebouwen als de landerijen in het eene lot meer waarde hadden dan die in het andere, en de bedongen toegift juist met de meerdere waarde overeenstemde, bestond er bovendien geen reden, waarom die toegift niet zou moeten geacht worden ieder dier zaken te betreffen. (*Res. van* 9 *Mei* 1894, *n*°. 27).

S.

8546. SCHEIDING. *Bewijs van medeeigendom. Verdeeling tusschen A., B. en C. van een perceel vast goed, dat wordt toegedeeld aan A., wiens medeeigendom, volgens ten kantore bekende gegevens wèl, terwijl die van B. en C. niet was aangetoond.* A., B. en C. gingen bij onderhandsche akte dd. 2 November 1893 over tot de verdeeling van een perceel onroerend goed, kadastraal bekend in de gemeente B. als sectie A, nummer 778. In die akte was vermeld, dat A. de helft van het verdeelde perceel verkreeg, bij akte van scheiding den 17 Augustus 1881 voor den notaris R. te A. verleden, en dat B. en C. ieder een vierde daarin verkregen bij de den 13 Augustus 1883 voor den notaris M. aldaar verleden akte van scheiding. Het perceel werd vervolgens aan A. voor het geheel

8546. toebedeeld voor de waarde ad *f* 800, waarop het door partijen was geschat, onder verplichting om aan B. en C. ieder een uitkeering te doen van *f* 200. De ontvanger, die deze akte registreerde, raadpleegde, ten einde te kunnen beoordeelen, of de medeeigendom van alle deelgenooten behoorlijk vaststond, het archief van zijn kantoor. Hieruit bleek hem, dat aan A. de helft van gemeld perceel bij de aangehaalde scheiding was toebedeeld uit de nalatenschappen zijner ouders, en tevens dat zijn vader het perceel bij een vroegere scheiding voor het geheel had verkregen. Wat B. en C. aangaat, deze verkregen elk $^1/_4$ in het verdeelde goed bij scheiding van de nalatenschap hunner moeder, die de helft in dat perceel naliet, terwijl evenwel uit niets bleek, op welke wijze de erflaatster die helft had verkregen. Op grond dat de medeeigendom van B. en C. niet behoorlijk was aangetoond, hief de ontvanger over de waarde van het perceel het recht van verkoop. Tegen deze heffing, welke ook voor het recht van overschrijving werd gevolgd, brachten partijen bezwaren in en verzochten teruggave van hetgeen op de akte meer was geheven dan het recht van scheiding ad $^3/_{20}$ %, benevens van het geheven recht van overschrijving. De omtrent dit verzoek gehoorde ambtenaren gaven in overweging voor de inwilliging van het verzoek als voorwaarde te stellen, dat partijen alsnog den medeeigendom van B. en C. nader zouden aantoonen.

Het Bestuur heeft evenwel termen gevonden om de gevraagde teruggaaf onvoorwaardelijk te verleenen. De medeeigendom toch van den deelgenoot A. was behoorlijk aangetoond, terwijl hij medeeigenaar was geworden op een wijze die de toepasselijkheid der

8546. artt. 8 en 9 der wet van 11 Juli 1882 (*Stbl.* n°. 92) uitsluit. Hieruit volgt, dat het geheele perceel aan hem kon worden toegescheiden zonder dat deswege recht van verkoop verschuldigd was (1) en dat mitsdien de vraag, of de medeeigendom van de overige deelgenooten behoorlijk was gejustificeerd, voor het op de akte van scheiding te heffen recht van geen belang was. (*Res. van* 7 *Februari* 1894, *n°.* 8.)

8547. *Onverdeeldheid, oorspronkelijk ontstaan door aankoop door meerdere personen van de geheele zaak. Toedeeling dier zaak aan iemand, die het aandeel van een dezer verkrijgers had aangekocht. Toepassing van art.* 9 *der wet van* 11 *Juli* 1882, (*Stbl. n°* 92). A. en B. hadden bij publieke veiling dd. 7 Januari 1869, gezamenlijk eenige onroerende goederen aangekocht. Bij notarieele akte, dd. 30 Juni 1892, verkocht B. zijn aandeel daarin aan C. Vervolgens gingen A. en C. bij onderhandsche akte van den 30 Juli 1893 over tot verdeeling van die goederen, waarbij aan ieder hunner bepaalde perceelen ter waarde van *f* 450 werden toebedeeld. Op die akte werd met toepassing van art. 9 der wet van 11 Juli 1882 (*Stbl.* n°. 92), over de waarde van de aan C. toebedeelde perceelen, na aftrek van zijn aandeel daarin, krachtens zijn titel van medeeigendom, alzoo over een bedrag van *f* 225, het recht van verkoop geheven.

Met deze heffing, gegrond op de beslissing P. W. n°. 6929, achten partijen zich bezwaard, daar zij die in strijd oordeelden, zoowel met de woorden als met de bedoeling van gemeld art. 9 der wet van 1882. Dit artikel toch, voerden zij aan, verbindt

(1) Verg. Vroom, n°. 704, noot §

8547. aan de heffing van het recht van verkoop uitdrukkelijk de voorwaarde, *dat de onverdeeldheid uit een overdracht moet zijn ontstaan.* Hieruit volgt, dat men niet de vraag moet stellen, hoe is degene aan wien de toedeeling plaats heeft, medeeigenaar geworden, maar alleen, op welke wijze is de onverdeeldheid *ontstaan.* Die onverdeeldheid nu is in casu ontstaan door de veiling van 7 Januari 1869, waarbij het goed door A. en B. gezamenlijk is aangekocht, zoodat hier niet art. 9 al. 1 maar wel de uitzondering, bedoeld in al. 2, sub. 2° van dat artikel, toepassels. Deze opvatting is ook met de verdere woorden van het artikel in overeenstemming. Immers, waar het spreekt van »hen, die bij *die* overdracht een aandeel in de verdeelde zaken hebben verkregen," slaat het woord *die* blijkbaar terug op de overdracht, waaruit de onverdeeldheid is ontstaan, terwijl ook uit de omstandigheid dat van »erfgenamen en rechtverkrijgenden" wordt gesproken blijkt, dat de wetgever niet het oog had op het ontstaan van den medeeigendom voor iederen deelgenoot afzonderlijk. Met den geest der wet is de gedane heffing in strijd, omdat de bedoeling van den wetgever is geweest, door de bepaling van het eerste lid van meergemeld artikel te voorkomen, dat het recht wegens overdracht van roerende en onroerende zaken zou worden ontdoken, door een deel in die zaken aan te koopen, om zich vervolgens het geheel te doen toescheiden. Van zoodanige ontduiking kan hier geen sprake zijn, omdat het recht wegens overdracht, over de helft van het verdeelde goed is betaald bij den overgang van B. op C. en deze nu ook niet meer dan de helft van de waarde daarvan verkrijgt.

8547. Partijen verzochten op die gronden teruggave van hetgeen op de akte meer was geheven dan $^{3}/_{20}$ % over de waarde der verdeelde goederen.

Door den ontvanger werd de heffing verdedigd met de volgende opmerkingen.

Door partijen wordt ten onrechte beweerd, dat hier de uitzondering sub n°. 2 van art. 9, al. 2 der wet van 11 Juli 1882 (*Stbl.* n°. 92) toepasselijk is. De ratio legis van die uitzondering blijkt uit de memorie van antwoord betrekkelijk die wet (HEUFKE en de GRAAG n°. 61), waarin het volgende voorkomt: »Wanneer nu de zaak *geheel* van eigenaar of »eigenaren verandert, door overdracht van de *geheele* »zaak aan andere personen, dan wordt over de *volle* »waarde der zaak mutatierecht betaald, kan dus »aan een fictieve gemeenschap niet worden gedacht, »en zou het onbillijk zijn op de scheiding recht van »verkoop te heffen." Hieruit blijkt duidelijk, hetgeen trouwens toch voor de hand schijnt te liggen, dat onder die uitzondering alleen vallen *de gezamenlijke verkrijgers*, die over de geheele zaak mutatierecht betaalden en niet ook hij, die een gedeelte van hen of van een van hen aankoopt. Er bestaat dan ook geen aannemelijke reden, waarom op een toedeeling aan C. wel verkoopsrecht verschuldigd zou zijn, indien hij een deel van de zaak heeft gekocht van den eenigen eigenaar A. en niet, indien die aankoop is geschied van A. en B., die door gezamenlijken aankoop eigenaar zijn geworden, of van een hunner. Moesten die twee gevallen wel dat verschillend gevolg hebben, dan zou het mutatierecht nog zeer gemakkelijk ontdoken kunnen worden. En nu mogen partijen de heffing in een geval als het onderwer-

8547. pelijke, waar aan dengene, die door aankoop medeeigenaar is geworden, voor geen meerdere waarde dan zijn aandeel wordt toebedeeld, onbillijk noemen, zeker is het, dat de wetgever die heffing aldus heeft gewild, omdat uit een andere regeling groote moeilijkheden zouden voortvloeien (Zie HEUFKE en de GRAAG n°. 60).

Het Bestuur heeft, in overeenstemming ook met het gevoelen van de overige daarbij betrokken ambtenaren, de heffing gehandhaafd. Gemeld art. 9 der wet van 11 Juli 1882 (*Stbl.* n°. 92) toch doelt met de uitdrukking »bijaldien een onverdeeldheid .... uit een overdracht is ontstaan" blijkbaar op de oorzaak, waardoor *de bij scheiding opgeheven* onverdeeldheid is ontstaan, hetzij voor *elken* medeeigenaar, die tot de verdee'ing medewerkt, zelf, hetzij voor zijne voorgangers in den eigendom. Dit blijkt niet slechts, zooals ook door den ontvanger werd opgemerkt, uit de geschiedenis van gemeld artikel en uit de omstandigheid, dat bij een tegenovergestelde opvatting ontduiking van het recht van overdracht niet zou zijn uitgesloten, maar ook uit de woorden van het artikel zelve, dat de heffing van het recht van verkoop voorschrijft ten laste van *hen*, die bij *overdracht* een aandeel in de verdeelde zaken hebben verkregen of van hunne erfgenamen of rechtverkrijgenden en wel over de waarde van het *hun* toegedeelde tijdens de scheiding na aftrek van *hun* aandeel, krachtens den titel van medeeigendom, in iedere *hun* toegedeelde zaak.

In verband hiermede kan de uitzondering in gemeld art. 9, sub. n°. 2 vastgesteld, alleen dan toepasselijk zijn, indien de scheiding plaats vindt tus-

8547. schen hen, die gemeenschappelijk eigendom verkregen hebben in de daarbedoelde gevallen, of hunne erfgenamen of rechtverkrijgenden *anders dan door overdracht*, omdat, zoodra een dier gezamenlijke eigenaren zijn aandeel aan een derde overdraagt, daardoor ten opzichte van dezen *een nieuwe onverdeeldheid* ontstaat, op de verdeeling daarvan, zooals hiervoor is aangevoerd, het eerste lid van art. 9, naar letter en geest toepasselijk is. (*Res. van* 7 *Maart* 1894, *n*°. 29.)

8548. *Scheiding eener gemeenschap van winst en verlies. De man heeft* 3/5 *in zeker onroerend goed door erfrecht en boedelscheiding verkregen; het overige* 2/5 *is staande de gemeenschap door hem bij onderhandsche akten aangekocht. Toedeeling van dat goed aan de vrouw. Is art.* 9 *der wet van* 11 *Juli* 1882, (Stbl. n°. 92) *toepasselijk?* B., weduwe van A., met wien zij in gemeenschap van winst en verlies gehuwd was geweest, en hare kinderen uit dat huwelijk C. en D. gingen bij akte, den 5 April 1894 voor den notaris V. te N. verleden, over tot scheiding en verdeeling van eenige aan hen gezamenlijk toebehoorende onroerende goederen. Die goederen waren volgens de akte door wijlen A. verkregen, voor de helft krachtens akte van boedelscheiding, den 1 Augustus 1863 voor notaris H. te N. verleden, voor 1/10 als erfgenaam bij versterf van zijne moeder P. overleden te N., den 16 September 1864, en voor 2/5 of 4/10 krachtens aankoop staande zijn huwelijk met B. van de erfrechten zijner broeders en zusters in de nalatenschap hunner moeder blijkens akten van koop dd. 23 Juni 1866, 1 Juli 1866 en 26 Februari 1867, welke aandeelen alzoo krachtens art. 214 B. W. moesten geacht

8548. worden in de gemeenschap van winst en verlies met B. te zijn gevallen.

De onroerende goederen werden voor het geheel tegen de waarde van *f* 4000, waarop zij door partijen waren geschat, toegedeeld aan B. De ontvanger hief met toepassing van art. 9 der wet van 11 Juli 1882 (*Stbl.* n°. 92) op deze akte over de waarde van $^{3}/_{5}$ der bij de scheiding verdeelde goederen het recht van verkoop en over de overige $^{2}/_{5}$ het recht van scheiding, alzoo een bedrag van:

f 2400 à 2 % =	. . .	*f* 48.—
„ 1600 à $^{3}/_{20}$ % =	. .	„ 2.40
Samen	. . .	*f* 50.40

De bewaarder, ten wiens kantore de akte werd overgeschreven, meende deze heffing voor het recht van overschrijving niet te moeten volgen, doch achtte op de akte geen recht van overschrijving verschuldigd en wel op deze gronden. De erflater A. was door erfrecht en boedelscheiding reeds medeeigenaar der onroerende goederen, toen hij de aandeelen zijner broeders en zusters kocht; te zijnen aanzien was de onverdeeldheid dus niet door overdracht ontstaan. De later aangekochte aandeelen vielen volgens art. 214 B. W., in de gemeenschap van winst en verlies. De weduwe, aan wie de goederen zijn toegedeeld, was dus medeeigenaresse niet door aankoop, maar uit kracht van de gemeenschap van winst en verlies, waarin zij met haren man was gehuwd. Art. 9 der wet van 11 Juli 1882 (*Stbl.* n°. 92) was dus op de aan haar gedane toedeeling niet toepasselijk.

De ontvanger verdedigde zijne heffing met de opmerking, dat de gemeenschap van winst en verlies

8548. krachtens aankoop medeeigenares geworden was en daarom ook op een toedeeling uit die gemeenschap aan de vrouw, art. 9 der wet van 11 Juli 1882 (*Stbl.* n°. 92) toepasselijk was.

Voor de zienswijze van den ontvanger werd voorts nog het volgende opgemerkt. Daar er tusschen de echtgenooten slechts een gemeenschap van winst en verlies bestond, staat ieder der echtgenooten ten opzichte van het particulier vermogen van den ander met een derde gelijk. In het onderwerpelijk geval maakt het daarom geen verschil, of de niet tot de gemeenschap behoorende $^3/_5$ in het verdeelde goed aan den man, dan wel of zij aan een derde toebehooren. En in het laatste geval zou toch wel omtrent de verschuldigdheid van het recht van verkoop geen twijfel bestaan.

Het Bestuur heeft de heffing van den ontvanger niet goedgekeurd en het volgende te kennen gegeven. De vrouw ontleent hare rechten op het verdeelde goed aan de gemeenschap, waarin zij met den man was gehuwd. Zij is daarin derhalve zelf niet door overdracht medeeigenaresse geworden (vergel. HEUFKE en de GRAAG n°. 63 en VROOM, 3e druk n°. 726), doch moet veeleer als rechtverkrijgende van den man aangemerkt worden. Aangezien nu ter zake van den aankoop door den man art. 9 der wet van 11 Juli 1882 (*Stbl.* n°. 92) niet kon worden toegepast, (1) en het goed aan hem of zijne erfgenamen dus kon worden toegedeeld, zonder dat deswege recht van verkoop verschuldigd werd, was dit evenzeer het geval ten aanzien van de aan

(1) Zie P. W. n°. 8178.

8548. de vrouw gedane toedeeling (*Res. van* 26 *Juni* 1894, *n*°. 14.)

8549. *Scheiding tusschen de erfgenamen van den man en den bewindvoerder over de goederen der afwezige vrouw van een huwelijks gemeenschap, waartoe behoorde vast goed, waarvan de man zijne helft inderlijd aan een zijner zoons had verkocht. Toedeeling aan dezen van dit goed voor het geheel. Toepasselijkheid van art.* 9 *der wet van* 11 *Juli* 1882, (*Stbl. n*°. 92). A. was onder de tegenwoordige wetgeving in algeheele gemeenschap van goederen gehuwd met B., uit welk huwelijk drie kinderen geboren waren C. D. en E. In 1854 verliet B. de echtelijke woning, zonder er ooit terug te keeren of ooit iets van zich te laten hooren. Bij akte den 15 Januari 1876 voor den notaris K. te G. verleden, had daarna A. *zijne helft* in het onroerend goed der gemeenschap verkocht aan zijn zoon C. onder verplichting, dat deze hem levenslang kost, inwoning en verpleging zou verschaffen en bij zijn overlijden zijne schulden betalen. Den 3 September 1891 overleed A. en den 5 December 1893 gingen C. D. en E. ingevolge bevel der arrondissements-rechtbank te Z., dd. 12 October 1893 met den door die rechtbank benoemden bewindvoerder over de goederen van B. over, tot scheiding van den gemeenschappelijken boedel. Volgens deze akte werden door partijen in het gemeen bezeten:

a. de voormelde onroerende goederen ter waarde van	*f* 1970.—
b. eenige kleederen waard	„ 16.20
Samen . . .	*f* 1986.20
bezwaard met een passief van	„ 1586.20
zuiver saldo . . .	*f* 400.—

8549. waarin volgens de akte toekwam aan de
afwezige echtgenoote de helft of. . . . f 200.—
aan D. en C. ieder $^1/_6$ in de roerende goederen of . . . . „ 2.70
en aan C. eveneens $^1/_6$ daarin. . . . . „ 2 70
benevens de helft van het onroerend goed „ 985.—
f 987.70
verminderd met de helft der schulden. . „ 793.10
blijft . . . f 194.60

Vervolgens worden aan C. voormelde roerende en onroerende goederen voor het geheel toebedeeld onder verplichting om alle schulden voor zijne rekening te nemen en om aan ieder der andere deelgenooten zijn aandeel in geld uit te keeren.

Door den ontvanger werd op deze akte behalve het recht van scheiding over de rest der verdeelde baten geheven het recht van verkoop over de waarde van de helft der verdeelde onroerende goederen. Naar aanleiding van door partijen tegen die heffing ingebrachte bezwaren, werd die door hem op de volgende gronden verdedigd.

Bij de akte van 5 Januari 1876 verkocht A. *zijne helft* in de verdeelde onroerende goederen aan C. Had hij eenvoudig *de helft* verkocht, dan zou de wederhelft tot de gemeenschap hebben blijven behooren. De erflater A. zou dan $^1/_4$ daarin hebben nagelaten, zoodat C. ook krachtens erfrecht in het verdeelde goed gerechtigd was geweest en met toepassing der beslissing P. W. n°. 8178 geen recht van verkoop geheven had kunnen worden. En nu moge juridisch de omstandigheid, dat A. niet *de* helft maar *zijne* helft in het goed verkocht, geen verschil maken, feitelijk maakt dit in het onder-

8549. werpelijk geval een zeer groot verschil. Blijkbaar toch heeft A. gesproken van *zijne* helft met het oog op de afwezigheid van zijne vrouw, en heeft hij daarom ook de contraprestatie n.l. kost, inwoning en verpleging en bij zijn overlijden betaling van *zijne* schulden voor zich alleen bedongen. Uit de berekening van ieders rechten blijkt dan ook ten duidelijkste, dat de partijen niet met de zuiver juridische gevolgen van het contract rekening hielden, maar zich geheel vasthielden aan de bedoeling van den erflater. Immers aan D. en E. wordt geen aandeel in het onroerend goed en aan de afwezige vrouw de helft daarin toegekend. Het onroerend goed wordt dus door partijen beschouwd geen deel der nalatenschap uit te maken, zoodat C. uitsluitend door aankoop medeeigenaar daarin is geworden.

Door den directeur werd omtrent het onderwerpelijk geval het volgende opgemerkt.

Het geldt hier de vraag, of C. aan wien het onroerend goed wordt toegescheiden, daarin alleen door aankoop gerechtigd was, of wel, dat hij daarna nog een deel door erfrecht in dat goed heeft verkregen. Hiervoor behoort in de eerste plaats het gevolg van den verkoop door A. aan C. van *zijne onverdeelde helft* in het onroerend goed vast te staan. De kooper werd daardoor buiten kwestie medeeigenaar in het onroerend goed, maar naar de bedoeling van partijen scheen men de wederhelft als eigendom der vrouw aan te merken. Bij deze opvatting zou C. niet door erfrecht in het goed gerechtigd zijn. Dit is echter een zaak die niet door de overeenkomst van partijen, maar uitsluitend door het burgerlijk recht beslist kan worden. En nu komt het niet

8549. twijfelachtig voor, dat de wederhelft van het goed zeer zeker deel van de huwelijksgemeenschap uitmaakt, dat C. daarin dus ook een deel door erfrecht verkreeg en derhalve met toepassing van P. W. n°. 8178 op de akte slechts scheidingsrecht verschuldigd was over de waarde van al de verdeelde baten.

Het Bestuur heeft zich met dit gevoelen vereenigd en het te veel gehevene doen teruggeven. (*Res. van* 22 *Januari* 1894, n°. 10.)

8550. *Verdeelde baten. Verklaring in een akte van scheiding tusschen een vader en zijne kinderen, dat aan ieder van dezen door hunne ouders tezamen een gelijk bedrag is geschonken, waarvan de helft in de nalatenschap van den vader mettertijd zal worden ingebracht, terwijl van de wederhelft geen verrekening behoeft plaats te hebben. Bedrag waarover het recht van scheiding schuldig is. Recht van schenking?* Bij notarieele akte werd tusschen A. en zijne 7 kinderen verdeeld de huwelijksgemeenschap, bestaan hebbende tusschen A. en zijne overleden echtgenoote en de nalatenschap van deze, die hare zeven kinderen tot erfgenamen bij versterf had nagelaten. In de praemissen dier scheiding kwam o.a. voor:

»dat aan ieder der voornoemde kinderen door »hunne ouders gezamenlijk is geschonken een bedrag »of waarde van *f* 500, van welke som de helft in de »nalatenschap van hun vader, den comparant A. zal »worden ingebracht, terwijl van het door hunne »moeder, de erflaatster in deze, geschonkene geen »verrekening zal plaats hebben, aangezien het be»drag voor ieder der deelgenooten gelijk is."

De ontvanger liet voor de rechtsheffing deze verklaring geheel buiten aanmerking en hief op de

8550. akte alleen het scheidingsrecht over de waarde der werkelijk verdeelde baten.

De inspecteur kon zich met die heffing niet vereenigen. Volgens hem toch werd door de aangehaalde verklaring geconstateerd: 1° dat de vader, de comparant A., aan elk zijner kinderen een bedrag van *f* 250 van hand tot hand had geschonken; 2°. dat de aan de nalatenschap der moeder door ieder der kinderen verschuldigde inbreng ad *f* 250 door mindere toedeeling bij de verdeeling is verrekend. Hij stelde daarom voor om op de akte te doen bijvorderen het recht van schenking ad $1^7/_8$ °/₀ en het recht van scheiding ad $^3/_{20}$ °/₀ over een bedrag van *f* 1750.

De directeur gaf, naar aanleiding van dit voorstel, het volgende te kennen.

Indien al kan worden aangenomen, dat hier aan een schenking van hand tot hand moet worden gedacht, hetgeen niet geheel vaststaat, doordien het onderwerp der schenking niet is vermeld, dan komt echter ook hier de beslissing opgenomen in P. W. n°. 7189 toepasselijk voor. De verklaring van de gedane schenking door den vader toch, staat niet in onmiddellijk verband met het onderwerp der akte en de bijvoeging »dat de helft der schenkingen in de nalatenschap van hun vader, den comparant A., zal worden ingebracht" brengt hierin geen verandering. Het valt in het oog, dat deze verklaring meer ziet op de verhouding tusschen de begiftigden onderling en dat de comparant A. daardoor niet geacht behoeft te worden de schenking te hebben erkend. De bepaling van art. 1908 B. W. komt daarom, ook met het oog op de ratio, die daaraan ten grondslag

8550. ligt, toepasselijk voor. Bovendien kan, aangezien zooals hiervoor is vermeld, het onderwerp der schenking niet vaststaat, ook daarom geen titel voor de schenking aanwezig worden geacht.

Het voorstel om het scheidingsrecht over gemelde bedragen bij te vorderen, werd daarentegen door den directeur ondersteund.

Het Bestuur heeft zich, wat het recht van schenking betreft, bij het gevoelen van den directeur aangesloten, dat dit niet verschuldigd was omdat niet bleek, waarin de schenking had bestaan, en voorts ook het recht van scheiding over de voormelde bedragen niet schuldig geacht.

Volgens art. 7 der wet van 11 Juli 1882 (*Stbl.* n°. 92) is het recht van scheiding verschuldigd over de bedragen, waarvan ter zake van genoten schenkingen onder de levenden inbreng is geschied op één der wijzen, bedoeld in de artt. 1138 tot en met 1141 B. W. Geen der in die artikels bedoelde gevallen was evenwel hier aanwezig. Inbreng van de genoten goederen of van de waarde daarvan had volgens de uitdrukkelijke bewoordingen der akte niet plaats, en evenmin was door de begiftigden *minder* ontvangen dan door andere deelgenooten. Terecht werd daarom in de akte verklaard dat geen inbreng plaats had; de verplichting daartoe bestond niet, daar elk der deelgenooten evenveel genoten had (1). (*Res. van* 24 *Juli* 1890, *n°.* 72 en 22 *Januari* 1894, *n°.* 7.)

8551. *Verdeeling van eene gemeenschap tusschen A. en B., welke laatste slechts in den blooten eigendom der verdeelde baten gerechtigd is en aan wien ook slechts goe-*

(1) Verg. Diephuis, dl. IX. blz. 246.

8551. *deren in blooten eigendom worden toegedeeld. Na de verdeeling staat B. het hem toegedeelde voor f 4000 aan A. af. Likwidatie van het recht.* C., tweede echtgenoote van A., had aan dezen het vruchtgebruik harer geheele nalatenschap gelegateerd. Zij overleed den 11 Mei 1892, haren vader B. tot erfgenaam bij versterf nalatende. Bij akte, den 13 September 1892 voor den notaris D. te N. verleden, werd de gemeenschappelijke boedel van A. en C., benevens de nalatenschap van laatstgenoemde tusschen A. en B. verdeeld. Volgens die akte bestond die gemeenschap uit:

1. onroerende goederen ter waarde van	f 38 500.—
2. roerende goederen, waard . . .	„ 5345.—
3. vorderingen ten bedrage van . .	„ 5000.—
4. contanten	„ 5600.—
Totaal . . .	f 54445.—
terwijl het passief bedroeg	„ 27568.91^{5}
zoodat er een zuiver te verdeelen saldo was van	f 26876.08^{5}

in welk saldo, aangezien de langstlevende echtgenoot voor-kinderen had, door partijen naar art. 236 B. W. werd toegekend aan A. . . . f 20668.—
en aan de nalatenschap van C. . . . „ 6208.69
Vervolgens werd toegedeeld:

1°. aan A. in vollen eigendom al de onroerende goederen	„ 38500.—
van het roerend goed een gedeelte, waard	„ 4500.—
de vorderingen ad	„ 5000.—
van de contanten	„ 236.91
Samen . . .	f 48236.91
hij neemt alle schulden voor zijne rekening	„ 27568.91
rest zijn aandeel	f 20668.—

8551. 2°. aan A. in vruchtgebruik en aan B. in blooten eigendom van het roerend goed een gedeelte ter waarde van . . . . f 845.—
van de contanten . . . . ,, 5363.09

Samen . . . f 6208.90

Daarna werd door B. ten behoeve van A. tegen een uitkeering van f 4000 afstand gedaan van den hem toegedeelden blooten eigendom.

Op deze akte was geheven het recht van scheiding over de waarde van den vollen eigendom der verdeelde baten ad f 54445, een recht wegens afgifte van legaat, benevens het recht van verkoop over de waarde van den blooten eigendom der aan B. toebedeelde roerende goederen, welke met het oog op den 62 jarigen leeftijd van den vruchtgebruiker op 68 % kon worden gesteld, alzoo over een bedrag van f 574.60.

De heffing van het recht van scheiding over de waarde van den vollen eigendom was niet juist en in strijd met de beslissingen, opgenomen in dit werk, onder nummers 7254 en 7726 (1). Bij gelegenheid, dat de teruggave van het deswege te veel geheven recht bij relevé werd voorgesteld, ontstond de vraag, of het recht van verkoop terecht was geheven en zoo ja, of de heffing juist was geschied. Van de eene zijde werd betoogd, dat men op het eindresultaat van de handelingen van partijen lettende, moest aannemen, dat B. zijn aandeel in den blooten eigendom van alle goederen aan A. had overgedragen, zoodat op de akte alleen recht van verkoop

(1) Verg. P. W. n°. 8118.

5*

8551. schuldig was en wel, wat het roerend en onroerend goed over een evenredig deel $\left(\frac{38500}{54445}\text{ en }\frac{5345}{54445}\right)$ van den besteeden prijs ad *f* 4000 en wat de vorderingen aangaat over een evenredig deel $\left(\frac{6208.90 + 13784.45^5}{54445} = \frac{19992}{54445}\right)$ van het kapitaal. Hiertegen werd aangevoerd, dat, indien men op het eindresultaat let, met hetzelfde recht beweerd kan worden, dat de onverdeeldheid door scheiding als dat ze door verkoop is beëindigd. Men zou dan de voor partijen meest voordeelige opvatting moeten volgen en op de akte alleen scheidingsrecht heffen.

Van een andere zijde werd opgemerkt, dat partijen wel is waar door een eenige handeling scheiding of verkoop het zelfde resultaat hadden kunnen bereiken, doch dat nu zij, zooals uit den inhoud der akte blijkt, twee op zich zelf staande overeenkomsten hebben gesloten, er voor den fiscus geen reden bestaat om de rechtsheffing niet in overeenstemming met dien inhoud der akte te doen plaats hebben. Het recht van verkoop is dus terecht alleen met betrekking tot de aan B. in blooten eigendom toegedeelde roerende goederen geheven, doch die heffing heeft ten onrechte plaats gehad over de waarde daarvan in plaats van over een evenredig gedeelte $\left(\frac{845}{6208}\right)$ van den prijs.

Het Bestuur heeft zich met laatstgemelde meening vereenigd. (*Res. van* 7 *Maart* 1894, *n*º. 20.)

8552. SUCCESSIE. *Aangifte. Vernietiging van een testament. Termijn. De verjaring van art.* 63 *der successiewet is*

8552. *geen déchéance maar praescriptio.* Nadat het onder n°. 8388 van dit werk opgenomen vonnis der Arrondissements-Rechtbank te 's Hertogenbosch, van den 26 Mei 1893, aan den opposant was beteekend, kwam deze daarvan in cassatie, op grond dat de rechtbank, naar zijne meening ten onrechte, had aangenomen: *a.* dat de zoogenaamde verjaring van art. 63 der wet op het recht van successie en van overgang bij overlijden niet is déchéance maar praescriptio en *b.* dat art. 63, n°. 1 dier wet in het onderwerpelijk geval niet toepasselijk was. Overeenkomstig artikel 410 W. B. R. heeft het Bestuur zich toen eveneens van gemeld vonnis in cassatie begeven, doch alleen voorzoover daarbij het dwangschrift wegens ontijdige uitvaardiging was buiten effect gesteld. De Hooge Raad heeft daarop, op den 13 April 1894 het navolgende arrest gewezen.

»De Hooge Raad enz.,

»Partijen gehoord;

»Gezien de stukken;

»*Overwegende* dat door den eischer zijn voorgesteld »twee middelen van cassatie, luidende;

»I. Schending en verkeerde toepassing van de artt. »63, 20, 61, 53 en 59 der wet van 13 Mei 1859 »(*Stbl.* n°. 36), zooals deze artt. zijn gewijzigd en »aangevuld bij de wet van 28 Mei 1869 (*Stbl.* n°. 95) »en van de artt. 1983, 2004 en 2027 B. W., omdat »door de Rechtbank ten onrechte is aangenomen, »dat de zoogenaamde verjaring van art. 63 der suc»cessiewet van 13 Mei 1859 (*Stbl.* n°. 36 niet is »déchéance, maar praescriptio, en dat in deze ma»terie het gemeene recht voor verjaring of praes-

8552. »criptio moet gelden, voor zoover de speciale wet »het niet anders geregeld heeft;

»II. Schending en verkeerde toepassing van de »in het eerste middel aangehaalde wetsbepalingen, »omdat de rechtbank — hetzij de in art. 63 der »successiewet gestelde termijnen verjaringstermijnen »of termijnen van verval moeten worden geacht — »in elk geval ten onrechte heeft aangenomen dat »art. 63, al. 1, *in casu* niet toepasselijk zou zijn, en »dat de vordering van het bestuur tot het indienen »eener memorie in dit geval eerst van af een in de »wet niet bekend tijdstip na het overlijden der erf»laatster zou *mogen* en *kunnen* zijn ingesteld en bo»vendien dertig jaren zou openstaan;

»*O.* dat de verweerder bij de conclusie van ant»woord heeft verklaard zijnerzijds in cassatie te »komen, doch alleen voor zoover bij het bestreden »vonnis het dwangbevel wegens *ontijdigheid* is gesteld »buiten effect, met de kosten en als incidenteel »middel heeft voorgesteld;

»Schending en verkeerde toepassing van de artt. »20 en 59 der wet van 28 Mei 1859 (*Stbl.* n°. 36), »gelijk zij is gewijzigd bij de wet van 28 Mei 1869 »(*Stbl.* n°. 95), omdat de rechtbank de bij art. 20 »bepaalde verlenging van den termijn van aangifte »ook toepasselijk heeft verklaard in het aldaar niet »opgenoemde geval, dat door de vernietiging in rech»ten van een testament andere personen dan de bij »dat testament ingestelde erfgenamen tot de nalaten»schap worden geroepen;

»*O.* ten aanzien der beide middelen ten principale: »dat de oorspronkelijke eischer opkomt tegen een »vonnis, waarbij hij is verklaard goed opp. tegen

552. »het door het verwerend bestuur tegen hem uitge»vaardigd dwangbevel tot betaling van verschuldigde »rechten van successie en van overgang met zoo»danige nevenvorderingen als daarbij zijn gedaan, »en waarbij dat dwangschrift is gesteld buiten effect, »met veroordeeling van het geopposeerd bestuur in »de kosten;

»dat de beide principale middelen van cassatie »niet zijn gericht tegen die beslissing — die trou»wens niet anders zou kunnen zijn, al werden de »middelen gegrond bevonden — maar tegen sommige »van de beweegredenen van het vonnis, doch waarop »die gegeven beslissing niet rust;

»dat derhalve de principale middelen niet tot cas»satie kunnen leiden en dus niet behoeven te wor»den onderzocht;

»*O.* ten aanzien van het incidenteel middel van »cassatie;

»dat de rechtbank geoordeeld heeft dat het dwang»schrift ontijdig was uitgevaardigd en als zoodanig »buiten effect gesteld moest worden, hoofdzakelijk »op grond dat uit het beginsel van art. 20 der suc»cessiewet bij analogie zou volgen dat aan den »eischer een termijn tot aangifte van zes maanden »had moeten gelaten zijn, aanvangende van het »arrest van het Hof van 12 Juli 1892, waarbij het »latere testament van 11 Febr. 1887 werd vernietigd;

»*O.* echter dat analogische toepassing van eene »wetsbepaling alleen dan te pas komt, wanneer »daarin een algemeen beginsel is neergelegd, dat, »slechts voor enkele gevallen uitgesproken, toch »evenzeer op andere kan worden toegepast;

»dat nu zoodanig algemeen beginsel in art. 20

8552. »der successiewet niet wordt aangetroffen, maar »daarin alleen gevonden worden bepalingen omtrent »den termijn binnen welken, in uitdrukkelijk ge»noemde gevallen, de aangifte moet plaats hebben;

»dat zoodanige termijnsbepalingen uit haren aard »van strikte uitlegging zijn en niet vatbaar om op »andere in de wet niet genoemde gevallen te wor»den toegepast;

»dat daaronder ook behoort het geval zooals het »zich in deze voordoet, dat iemand erfgenaam wordt »tengevolge van de nietigverklaring van een later »testament, meer dan vijf jaren na het overlijden »van de erflaatster;

»*O.* dat hieruit volgt, dat ten aanzien van den »oorspronkelijken eischer, incidenteel verweerder, »alleen geldt de onbeperkte verplichting tot aangifte, »wanneer die ook gevorderd wordt, krachtens art. »10 der wet, hetgeen te eerder mag worden aan»genomen, omdat aan de bezwaren die uit deze »wetsuitlegging kunnen voortvloeien door de wet »zelve wordt tegemoet gekomen door de bevoegdheid »aan het bestuur in art. 61 toegekend, om uitstel »te verleenen, zooals dit ook reeds aan den eischer, »incidenteel verweerder, verleend was;

»*O.* dat alzoo door de analogische toepassing van »art. 20 der successiewet dat art. verkeerd is toe»gepast, en het vonnis mitsdien uit dien hoofde »behoort te worden vernietigd;

»*O.* dat de Hooge Raad, alsnu ingevolge art. 105 »R. O. ten principale recht doende, van oordeel is »dat met de Rechtbank op de door haar aangevoerde »gronden moet worden aangenomen dat het woord »»verjaring" in art. 63, al. 1, der successiewet in

8552. »den juisten rechtskundigen zin gebezigd is, en de »aldaar bepaalde termijn niet als een fatale termijn »van verval kan worden beschouwd;

»dat voorts de wettelijke verplichting tot aangifte »en tot betaling van het recht voor den oorspron»kelijk eischer eerst ontstaan is, en dus de verjaring »ter zake van verzuim van aangifte geschorst, toen »het arrest van 12 Juli 1892, waarbij de nietigver»klaring van het testament van 11 Febr. 1887 in »hooger beroep bevestigd werd, in kracht van ge»wijsde was gegaan;

»dat bijgevolg de vordering van het bestuur tegen»over den oorspronkelijk eischer tot nakoming dier »verplichting ook niet vóór dat tijdstip kon zijn »verjaard, en dat dus de oorspronkelijk eischer er »zich ten onrechte op heeft beroepen dat het dwang»bevel is uitgevaardigd meer dan vijf jaren na het »overlijden der erflaatster, zoodat hem zijne vorde»ring behoort te worden ontzegd;

»Vernietigt het vonnis door de arrond.-rechtbank »te 's Hertogenbosch op 26 Mei 1893 in deze zaak »gewezen;

»En ten principale rechtdoende krachtens art. 105 »R. O.;

»Ontzegt aan den oorspronkelijken eischer en opp. »zijne in eersten aanleg gedane vordering;

»Veroordeelt hem in de kosten van het geding, »zoo in eersten aanleg als in cassatie gevallen."

Dit arrest werd voorafgegaan door de volgende conclusie van den advocaat-generaal GREGORY.

»*Edel Hoog Achtbare Heeren President en Raden!*
»Tegen een vonnis der rechtbank te 's Hertogenbosch »dd. 26 Mei 1893 zijn door den eischer in deze

8552. »twee middelen van cassatie voorgesteld, namelijk:

»I. Schending en verkeerde toepassing van de artt. »63, 20, 61, 53 en 59 der wet van 13 Mei 1859 »(*Stbl.* n°. 36), zooals deze artikelen zijn gewijzigd »en aangevuld bij de wet van 28 Mei 1869 (*Stbl.* n°. »95) en van de artt. 1983, 2004 en 2027 B. W. »omdat door de rechtbank ten onrechte is aange»nomen, dat de zoogenaamde verjaring van art. 63 »der successiewet van 13 Mei 1859 (*Stbl.* n°. 36) niet »is déchéance, maar praescriptio en dat in deze »materie het gemeene recht van verjaring of praes»criptio moet gelden, voor zoover de speciale wet »het niet anders geregeld heeft.

»II. Schending en verkeerde toepassing van de in »het eerste middel aangehaalde wetsbepalingen, »omdat de rechtbank — hetzij de in art. 63 der »successiewet gestelde termijnen verjaringstermijnen »of termijnen van verval moeten worden geacht — »in elk geval ten onrechte heeft aangenomen dat »art. 63, al. 1 *in casu* niet toepasselijk zijn zou, en »dat de vordering van het bestuur tot het indienen »eener memorie in dit geval eerst van af een in »de wet niet bekend tijdstip na het overlijden der »erflaatster zou *mogen* en *kunnen* zijn ingesteld en »bovendien dertig jaren zou openstaan.

»En door den verweerder is als *incidenteel* middel »van cassatie aangevoerd: »Schending en verkeerde »»toepassing van artt. 20 en 59, der wet van 13 Mei »»1859 (*Stbl.* n°. 36), gelijk zij is gewijzigd bij de »»wet van 28 Mei 1869 (*Stbl.* n°. 95), omdat de »»rechtbank de bij art. 20 bepaalde verlenging van »»den termijn van aangifte ook toepasselijk heeft »»verklaard in het aldaar niet opgenoemde geval,

8552. »»dat door de vernietiging in rechte van een testa-»»ment andere personen dan de bij dat testament »»ingestelde erfgenamen tot de nalatenschap worden »»geroepen."

»Ik wil al dadelijk den Hoogen Raad het besluit »mededeelen, waartoe het bestudeeren dezer zaak »mij heeft geleid. Ik houd namelijk de beide *princi-»pale* middelen voor ongegrond, het *incidenteele* mid-»del daarentegen voor gegrond.

»Wat nu de *principale* voorziening aangaat, zoo »is het mij niet duidelijk hoe de eischer zich daar-»van een gunstigen uitslag kan hebben voorgesteld. »Immers is zij niet gericht tegen het *dictum*, maar »alleen tegen de *motieven*, en het is, zooals nauwe-»lijks zal behoeven te worden herinnerd, *certissimi »juris* dat onjuiste rechtsbeschouwingen niet tot cas-»satie van een arrest of van een vonnis kunnen »leiden wanneer de beslissing zelve juist is. Zoo »oordeelde de Hooge Raad, om de laatste mij be-»kende uitspraak te noemen, in zijn arrest van 28 »Maart 1890 (*N. Rspr.* 154—270; *Weekbl.* n°. 5858). »De beslissing nu *in casu* is deze, dat de opposant »(d. i. de eischer in cassatie) goed opp. wordt ver-»klaard en het dwangschrift buiten effect gesteld. »Eene beslissing, waartegen de eischer in cassatie »voorzeker niets kan hebben in te brengen en die »onveranderd blijven zou, ook al werden de bezwa-»ren, in de beide middelen vervat, voor gegrond »gehouden. Doch, zooals ik zeide, ik beschouw ze »als ongegrond. Vooreerst dan hetgeen bij het 1e »middel is beweerd. Hetgeen in art. 63, sub 1° der »wet op het recht van successie *verjaring* wordt ge-»noemd, zou geen eigenlijke *verjaring* (*praescriptio*),

8552. »maar *verval* (*déchéance*) zijn. Wat nu is het ken- »merkend onderscheid tusschen déchéance en *ver- »jaring?* Naar ik meen dit, dat bij déchéance het »recht te niet gaat uitsluitend tengevolge van het »*verloop van den tijd* binnen de grenzen waarvan zijn »bestaan was beperkt, terwijl bij *verjaring* (*prae- »scriptio*) de *niet-uitoefening* van het recht de oorzaak »van tenietgaan is. Men zie GOUDSMIT, *Pandecten- »systeem* I, bl. 245 en VAN BONEVAL FAURE, *Het »Nederlandsche Burgerlijke Procesrecht* I, bl. 195 vg.

»»Indien," zoo zegt art. 21 der wet op het recht »van successie, »de memorie van aangifte niet bin- »»nen den termijn en ten kantore bij de wet bepaald, »»is ingediend, zendt de rijksambtenaar den nalatige »»eene waarschuwing om binnen acht dagen aan »»zijn verplichting te voldoen. Indien aan de waar- »»schuwing niet wordt voldaan, wordt tegen den »»nalatige een dwangschrift uitgevaardigd tot beta- »»ling eener daarbij uit te drukken som, behoudens »»vermeerdering of vermindering, volgens latere »»regeling, voor rechten en boeten." Daarop slaat »nu hetgeen men leest in art. 63 der genoemde wet

»»Er is verjaring:

»»1°. in geval van verzuimde aangifte, voor de »»vordering van het recht van successie, van het »»recht van overgang, van verhoogingen van het »»recht en van boete, na *vijf* jaren, te rekenen van »»den dag van het overlijden, wanneer dat *binnen* »»het Rijk heeft plaats gehad" enz. Heeft nu de »bedoelde rijksambtenaar gemelden tijd laten ver- »loopen zonder datgene te doen wat hem in art. 21 »was voorgeschreven, dan kan in jure geen dwang- »bevel meer worden uitgevaardigd en dit niet ten-

3552. »gevolge van het verloopen van den tijd van 5 jaren, maar ten gevolge van het stilzitten van den ambte-»naar. De vordering is dan *in casu* niet *vervallen*, »maar *verjaard*.

»Waarop steunt nu het beweren des eischers, dat »in art. 63, sub 1° niet van *verjaring*, maar van »*déchéance* sprake zou zijn? Alleen daarop dat elders »in de wet *déchéance* zou zijn bedoeld. En dan wordt »vooral op sommige bepalingen van art. 63 zelf en »wel meer bijzonder op de laatste zinsnede der 1e »alinea van art. 63 sub 1°. en de 2e alinea van art. »63 sub 5° de aandacht gevestigd. Maar aangenomen »dat juist is hetgeen wordt beweerd, dan nog is »het argument volkomen krachteloos, omdat het niet »de vraag is wat de wetgever in *andere* gevallen »heeft bedoeld, maar alleen wat hij in de aange-»haalde zinsnede van art. 63 sub 1°. op het oog »heeft gehad. Zoo bepaalt, om al dadelijk de bedoelde »laatste zinsnede der 1e alinea van art. 63 sub 1° »als voorbeeld te nemen, de wetgever in de eerste »zinsnede, tweede gedeelte dier alinea, dat, ingeval »van overlijden, buiten het Rijk, de termijn van »vijf jaren, o. a. begint te loopen van den dag, »waarop akten of stukken, waaruit het overlijden »blijkt, gekomen zijn ter kennis van den rijksamb-»tenaar, bij wien de aangifte is of had moeten wor-»den gedaan, en laat er dan in de laatste zinsnede »op volgen: »Er kan evenwel in dit laatste geval »»geene vordering worden ingesteld, wanneer *dertig* »»jaren na den dag van het overlijden zijn verloopen." »Nu kan men aannemen dat, wanneer er binnen »een tijdsverloop van 30 jaren na den dag van het »overlijden *geen* dergelijke akten of stukken ter

8552. »kennis van den rijksambtenaar zijn gekomen, de »vordering *vervallen* is, d. i. door *déchéance* te niet »gaan, doch daaruit volgt volstrekt niet dat, wan»neer vóór den afloop dier 30 jaren wèl zulke be»scheiden ter kennis van bedoelden rijksambtenaar »zijn gekomen, maar deze gedurende 5 jaren heeft »nagelaten te handelen zooals hem in art. 21 was »voorgeschreven, er aan geen *verjaring* zou mogen »worden gedacht.

»De eischer hecht m. i. te weinig gewicht aan »het woord *verjaring* in art. 63. En nu weet ik wel »dat in onze wetgeving dit woord dikwerf in de be»teekenis van *déchéance* voorkomt, maar daar dit »slechts bij uitzondering geschiedt, bestaat, waar »het woord *verjaring* gebezigd wordt, al aanstonds »het vermoeden dat *praescriptio* bedoeld is. Het tegen»deel moet dan worden bewezen en dit zal in den »regel plaats hebben door aan te toonen dat de »wetgever niet anders dan déchéance kan hebben »bedoeld. Ook de eischer heeft getracht de bedoeling »des wetgevers uit andere artikelen op te sporen. »Ik meen echter te hebben aangetoond, dat daaruit »die bedoeling niet kan worden bewezen. En op »geschiedkundig terrein heeft hij zich — en terecht — »niet begeven. Want, gelijk zijn geachte raadsman »bij pleidooi zelf heeft erkend, de geschiedenis is *tegen* »hem. Die erkentenis ontslaat mij van de verplich»ting dit duidelijk te maken. Ik behoef dit daarom »ook niet te doen, omdat de rechtbank een zeer »uitvoerig betoog aan de geschiedenis der wetsbe»paling gewijd heeft. Ik meen dus te mogen volstaan »met eene verwijzing naar de Handelingen der Sta»ten-Gen. 1858/59 Bijl. 104, 557 en 841 vlg. De

8552. »Raad zal daaruit zien, dat èn de Regeering èn de »Kamer de *verjaring* in deze steeds in den zin van »*praescriptio* heeft opgevat.

»Dat eindelijk ook de H. R. bij zijn arrest van 7 »Nov. 1884 (*Weekbl.* nº. 5089 *N. Rechtspr.* 138, 62) »de verjaring van art. 63 niet anders opvat dan in »den zin van *praescriptio*, komt mij weinig twijfel»achtig voor.

»Wat de slotwoorden van het middel betreft, zoo »zijn deze gericht tegen de overweging der recht»bank, aldus luidende: »dat tevens uit de aange»»haalde geschiedenis volgt dat in deze materie voor »»verjaring of praescriptio het gemeen recht moet »»gelden, voor zoover de speciale wet het niet anders »»geregeld heeft." Om te bewijzen dat hetgeen in »deze overweging is vervat, volkomen juist is, heb »ik alleen de woorden aan te halen uit de Memorie »van Beantwoording (1), waar de Regeering in vol»komen dezelfde bewoordingen haar gevoelen uit»spreekt, een gevoelen, dat daarop ook door de »Kamer is gedeeld: »Ook naar aanleiding van het »beginsel, aangenomen bij de arresten (2) hierboven »bij de beantwoording van de bedenking op art. 60 »(thans art. 62) aangehaald, en van de leer van het »Fransche Hof van cassatie, vereenigt zich de Re»geering met het gevoelen der leden, die beweren »dat ook ten aanzien der verjaring het *gemeene* recht »gelden moest daar waar de speciale wet niet ge»regeld heeft. »Les prescriptions de l'art. 61 de la

---

(1) Zie Hand. t. a. p. bl. 841.

(2) Hier worden bedoeld de arresten van den H. R. dd. 30 Oct. 1846 (*Weekbl.* nº. 759, v. d. Honert, *Z. R. en S.* II, 358) en 21 Oct. 1853 (*Weekbl.* nº. 1484, v. d. Honert ibid. III, 405)

8552. »»loi de 22 Frimaire an VII sont spéciales et ne »»s'appliquent qu'aux cas, expressément prévus; *hors* »»*de ces cas, l'on rentre* dans le droit commun." »(CHAMPIONNIÈRE et RIGAUD, *Traité des droits d'enreg.* »*n*°. 3992).

»De vraag, die in het 2e principale cassatiemiddel »ons wordt voorgelegd, is schijnbaar niet gemak»kelijk te beantwoorden. Zij is deze, of art. 63 sub »1° *in casu* toepasselijk is. Ik moet den H. R. her»inneren, dat de eischer erfgenaam is geworden »tengevolge van de nietigverklaring van een later »testament. Evenwel is, naar het mij voorkomt, die »vraag niet zoo moeielijk wanneer men slechts één »vast punt in het oog houdt en daarnaar den koers »richt. Met dat vaste punt bedoel ik de bepaling van »art. 10 der successiewet, krachtens welke ieder »erfgenaam tot het doen van aangifte verplicht is. »Men leest daar: »Zij, die eene nalatenschap, hetzij »»geheel, hetzij voor een evenredig gedeelte erven, »»zijn verplicht, ten kantore van het recht van suc»»cessie, in welks kring de overledene, binnen het »»Rijk, zijne laatste woonplaats had, bij schriftelijke »»memorie aangifte te doen van" enz. Ook hij dus, »die eerst tengevolge der nietigverklaring van een »later testament de hoedanigheid van erfgenaam ver»kregen heeft, is tot die aangifte gehouden. Nam »men nu ook voor het geval van een proces over »eene nalatenschap de korte verjaring van art. 63 »sub 1° aan, dan zou de belanghebbende partij het »in hare macht hebben, het proces slepende te »houden en zoodoende aan hare verplichting tot aan»gifte te ontkomen. Maar ook zonder dien toeleg »zou het meermalen kunnen gebeuren, dat tenge-

552. »volge van den langen duur van het proces de erf»genaam van zijne verplichting bevrijd werd. Voor »dit geval kan dus art. 63, sub 1° niet geschreven »zijn. En nu zegge men niet dat de wetgever dit »geval vergeten heeft. Want uit het slot van art. »53 blijkt duidelijk, dat hij wel degelijk aan een »proces over eene nalatenschap heeft gedacht. De »wetgever heeft dus kennelijk gewild (en ik verwijs »hier weder naar de zooeven aangehaalde zinsnede »uit de Memorie van Beantwoording) dat voor het »bedoelde geval de *gewone* verjaring van 30 jaren (1) »gelden zou.

»En wat de *termijn* betreft, waarop die verjaring »begint te loopen, zoo kan deze, dunkt mij, wel »geen andere zijn dan het oogenblik waarop het »vonnis of het arrest, waarbij het latere testament »nietig werd verklaard, in kracht van gewijsde is »gegaan. Eerst toch van dat oogenblik af kan de in »art. 21 bedoelde rijksambtenaar dengene, die aan »dat vonnis of dat arrest zijn hoedanigheid van erf»genaam ontleent, als zoodanig aanspreken. Vóór »dat tijdstip was er alleen een *pretendent*, geen *erf»genaam*. En alleen de *erfgenaam*, niet de *pretendent* »is naar art. 10 tot aangifte verplicht. Deze aan»vangstermijn nu is geenszins, gelijk in het middel »wordt beweerd, een in de wet niet bekend tijdstip. »Het is het tijdstip van de *actio nata* in het gemeene »recht, welk recht, zooals ik zeide, bij gebreke van »speciale bepaling, ten deze gelden moet.

---

(1) Zie ook Mr. J. P. Sprenger van Eyk, „*De wetgeving op het recht van successie en van overgang bij overlijden*," 3e druk, 's-Gravenhage 1892, n°. 404, blz. 456, noot 2.

8552. »Eindelijk het *incidenteele* middel van cassatie. »Daarbij is de grief deze, dat de rechtbank in het »hier bedoelde geval den erfgenaam recht toekent »op den termijn van 6 maanden tot het doen zijner »aangifte en daarvoor steun zoekt in art. 20. Ik ge- »geloof dat de rechtbank zich hier op een gevaar- »lijken weg bevindt door in zaken van fiscalen aard »haar toevlucht tot de analogie te nemen. In art. 20 »heeft men als aanvangstermijn den dag van het »overlijden, denzelfden termijn, die ook geldt voor »de korte verjaring van art. 63 sub 1°. Daar heeft »men dus te doen met het geval, dat *speciaal* door »de wet is geregeld. In de zaak daarentegen, die »ons thans bezig houdt, beweegt men zich *buiten* »dit speciale geval. Men heeft zich derhalve los te »maken van alles wat die speciale regeling betreft »en eenvoudig terug te keeren tot het gemeene recht. »In de voorlaatste overweging van het beklaagde »vonnis redeneert de rechtbank uit art. 59 der suc- »cessiewet nog aldus: »dat ook art. 59 der succes- »»siewet aantoont, dat de wetgever in art. 20 een »»ook voor andere gevallen geldenden regel bedoelde; »»dat toch, neemt men dit niet aan, de termijn van »»art. 59 wel bepaald is, wat betreft het aanvangs- »»punt, doch niet wat betreft den duur zelven van »»den termijn, daar in dat artikel van geen zes »»maanden gesproken wordt." Dit argument uit art. »59 kan echter m. i. moeilijk ter zake dienende »worden geacht. Wat toch is het geval? Inderdaad »wordt in art. 59 een andere aanvangstermijn be- »paald dan in art. 20, 1e ged. Dat artikel bevat dus »eene door de wet *expressis verbis* aangeduide uit- »zondering op den termijn van art. 20, 1e ged. gelijk

»ook art. 20, 2e en 3e ged. *bepaaldelijk* opgenoemde »uitzonderingen op den termijn van het 1e ged. »van dat artikel inhoudt.

»Maar evenals nu voor laatstbedoelde gevallen de »*duur* van den termijn dezelfde blijft, zoo blijft die »duur ook voor het geval van art. 59 dezelfde. »Daaraan kan, dunkt mij, geen twijfel bestaan, »omdat zoowel in de gevallen van art. 20, 2e en »3e ged., als in het geval van art. 59 het bestuur »met een *bekenden* erfgenaam te doen heeft (het »geval, dat speciaal door de wet geregeld is). Doch »in het geval, waarover het tegenwoordige proces »loopt, heeft het bestuur te maken met iemand, »die aanvankelijk *geen* erfgenaam was, maar eerst »*later* die hoedanigheid verkregen heeft.

»Voor ons geval is dus niet bepaald binnen wel»ken termijn de aangifte behoort te geschieden. »Daaruit volgt dat die aangifte kan worden gevorderd »*dadelijk* nadat het bedoelde vonnis of arrest in kracht »van gewijsde is gegaan. Dat is ook het gevoelen »van Mr. Sprenger van Eyk t. a. p. n°. 250, blz. »335. De rechtbank meent dat dit stelsel »tot schro»melijke willekeur en onbillijkheid zoude leiden." »Is dit werkelijk zoo, dan is de wetgever daarvan »de schuld, die geen termijn bepaalde, maar dan »mag de rechter niet, als ware hij zelf de wetgever, »een termijn vaststellen, waarvan de wetgever niet »spreekt. Doch bovendien mag men toch wel van »het bestuur verwachten, dat het niet zoo onrede»lijk wezen zal om van iemand, die slechts sedert »enkele dagen de zekerheid heeft dat hij erfgenaam »is en nog niet in staat *kan* zijn behoorlijk aangifte »te doen, het onmogelijke te vergen. Daarenboven

8552. »kan deze ingevolge art. 61 uitstel vragen, een »uitstel, dat hem in het bedoelde geval natuurlijk »niet zal worden geweigerd.

»Het is op grond van een en ander, dat ik de »eer heb te concludeeren dat de H. R. het beklaagde »vonnis zal vernietigen en, ten principale recht»doende, den eischer in cassatie zijne in prima ge»dane vordering zal ontzeggen en hem zal veroor»deelen in de kosten."

8553. *Bestanddeelen. Nalatenschap eener buiten gemeenschap gehuwde vrouw. Bewering dat de in het huwelijkscontract voorkomende vermelding van den aanbreng der vrouw onjuist is.* Een erflaatster benoemde haren echtgenoot, met wien zij buiten elke gemeenschap gehuwd was, tot eenig erfgenaam.

In de akte van huwelijksvoorwaarden kwam o.a. de volgende vermelding voor: »Opdat ten allen tijde »zoude kunnen blijken wat door ieder der echtge»nooten ten huwelijk is ingebracht, geven zij te »kennen dat het door de bruid ten huwelijk aan »te brengene bestaat in een som van *f* 6000 aan con»tanten," enz.

Eenigen tijd na het overlijden der erflaatster bood de erfgenaam aan den ontvanger van het recht van successie een memorie van aangifte van hare nalatenschap aan, waarin behalve eenig roerend goed onder het actief alleen een bedrag van *f* 1600 aan contanten was opgegeven.

De ontvanger maakte bezwaar met deze aangifte genoegen te nemen, aangezien de overledene, blijkens het huwelijkscontract, minstens een bedrag van *f* 6000 aan contanten ten huwelijk aanbracht. De erfgenaam deelde hierop mede, dat in de akte

van huwelijksvoorwaarden wel was vermeld, dat de overledene een bedrag van *f* 6000 ten huwelijk aanbracht, doch dat dit cijfer geheel fictief was, en de erflaatster in werkelijkheid bij het aangaan van haar huwelijk slechts een bedrag van *f* 2475 aan contanten bezat, zoodat zijn beheer en zijn verantwoordelijkheid als echtgenoot zich ook niet over een grooter bedrag had kunnen uitstrekken. Hij verzocht mitsdien dat de administratie genoegen zou nemen met een memorie van aangifte, waarin behalve het roerend goed een bedrag van *f* 2475 aan contanten werd opgegeven.

Het Bestuur heeft aan den erfgenaam te kennen gegeven, dat de door hem aangeboden memorie van aangifte door den ontvanger zou worden aangenomen, doch dat hij zich blootstelde aan een vervolging, ingevolge art. 36 der wet op het recht van successie en van overgang bij overlijden, indien in die memorie van aangifte onder de baten der nalatenschap niet werd opgenomen, hetzij een bedrag van *f* 6000 aan contanten, hetzij een vordering tot dat bedrag te zijnen laste, aangezien de in de notarieele akte van huwelijksvoorwaarden voorkomende stellige verklaring, dat de overledene een som van *f* 6000 aan contanten ten huwelijk aanbracht, niet kon worden ontzenuwd door de enkele bewering van den erfgenaam, dat die aanbreng in werkelijkheid slechts *f* 2475 bedroeg. (*Res. van* 27 *Maart* 1894, *n*°. 27.)

Bestanddeelen. Onroerend goed door een buitenlander verkocht, doch ten dage van zijn overlijden nog niet geleverd. Een erflater, die zijn woonplaats in het buitenland had, overleed op 31 Juli 1893.

Bij onderhandsche akte, geregistreerd den 20 Juli

8554. 1893, had hij eenige hem toebehoorende onroerende goederen aan een zijner erfgenamen verkocht. Deze akte werd eerst op den 3 Augustus 1893, dus eenige dagen na het overlijden, aan het kantoor der hypotheken overgeschreven. In de memorie van aangifte voor het recht van overgang, bedoeld bij artikel 1 n°. 2 der wet op het recht van successie en van overgang bij overlijden, werden deze onroerende goederen niet als een bestanddeel der nalatenschap aangegeven.

De erfgenamen waren van oordeel, dat de toevallige omstandigheid dat de akte van verkoop eenige dagen na het overlijden was overgeschreven, niet tengevolge kon hebben dat de onroerende goederen waarvan de erflater geheel afstand had gedaan nog een bate zijner nalatenschap zouden uitmaken.

Het Bestuur heeft echter beslist, dat de door den erflater verkochte goederen tot zijne nalatenschap behoorden en mitsdien in de memorie van aangifte moesten worden opgenomen, aangezien die goederen eerst bij de levering, dus op den 3 Augustus 1893, eigendom van den kooper waren geworden.

Bij de aanschrijving van den 7 Juni 1878 n°. 2 (1) is wel voorgeschreven om geen vordering, als bedoeld bij art. 36 der voormelde wet, in te stellen, indien onroerende goederen door den erflater verkocht, doch ten dage van zijn overlijden nog niet geleverd, niet zijn opgenomen in de aangifte voor het recht van successie, doch de beweegreden dier beslissing, n.l. dat tegenover de opneming van het vastgoed in het actief, de verplichting tot leve-

(1) P. W. n° 6506.

ring in het passief zou kunnen worden gebracht, kan niet gelden voor de heffing van het recht van *overgang*. (*Res. van* 23 *Juni* 1894, *n*⁰. 32).

Domicilie. Een persoon hier te lande gedomicilieerd te G., vertrekt naar het buitenland zonder aldaar zijn hoofdverblijf te vestigen. Na een jaar keert hij te G. terug en sterft aldaar. Is recht van successie schuldig? Een erflater werd op den 28 Mei 1844 hier te lande te G. geboren uit Nederlandsche ouders en woonde aldaar tot den 4 Juli 1890, op welken dag hij op het bevolkingsbureau der gemeente G. aangifte deed van zijn vertrek uit die gemeente, om zich naar Parijs te begeven.

Na ruim een jaar te Parijs te hebben doorgebracht, keerde hij op den 25 November 1891 te G. terug en nam aldaar zijn intrek in een pension, waar hij den 27 December d.a.v. overleed. Aangezien in de overlijdensakte was vermeld dat de erflater zijne laatste woonplaats te Parijs had en de ontvanger aanvankelijk geen reden had om de juistheid dezer opgave te betwijfelen, werd na het verstrijken van den wettelijken termijn, geen vordering tot het indienen eener memorie van aangifte voor het recht van successie tegen de erfgenamen ingesteld.

Uit een ingesteld onderzoek bleek evenwel, dat de erflater bij zijn vertrek uit G. zijne meubelen en effecten aldaar had achtergelaten, dat hij zich te Parijs niet had geïnstalleerd en aldaar geene meubelen bezat, doch bij iemand inwoonde, terwijl hij bij zijn vertrek ook niets achterliet, en mitsdien door dat vertrek geacht kon worden elke betrekking met Parijs te hebben afgebroken.

Met het oog op die omstandigheden werden de

8555. erfgenamen uitgenoodigd, om te voldoen aan hunne verplichting, tot het indienen eener memorie van aangifte voor het recht van successie en werd hun daarbij het volgende te kennen gegeven.

Uit de thans bekende feiten blijkt duidelijk dat de overledene zijn *hoofdverblijf* niet van G. naar Parijs heeft overgebracht. De vereischten van artikel 75 B. W. voor de verandering van woonplaats zijn hier dus niet aanwezig, zoodat voor de toepassing der wet op het recht van successie en van overgang bij overlijden moet worden aangenomen, dat de erflater, die vóór zijn vertrek naar het buitenland te G. gedomicilieerd was, dit domicilie heeft behouden en ook nog tijdens zijn overlijden bezat. Zelfs voor het geval men mocht willen aannemen dat de erflater in Juli 1890 de gemeente G. verliet met het kennelijk voornemen aldaar niet terug te keeren, en dat daardoor zijn domicilie in die gemeente verloren ging, ook voordat een ander domicilie door hem werd verkregen (1), dan nog zoude G. volgens het tweede lid van artikel 74 B. W., als de laatste woonplaats van den erflater moeten worden aangemerkt, nu zijn verblijf te Parijs slechts van tijdelijken aard was en hij te G. is overleden.

De erfgenamen verzochten de tegen hen ingestelde vordering buiten gevolg te doen stellen. Zij waren van oordeel, dat wegens deze nalatenschap ten onrechte de indiening eener memorie van aangifte voor het recht van successie werd gevorderd, daar de erflater naar hunne meening, tijdens zijn over-

(1) Vergel. OPZOOMER, deel I, blz. 125 en DIEPHUIS, Syst. deel I, blz. 277.

5. lijden niet te G. gedomicilieerd was. Ter verdediging van deze meening voerden zij het volgende aan.

Toen de erflater op den 4 Juli 1890 de gemeente G. verliet, liet hij zich uit de bevolkingsregisters aldaar afschrijven en vestigde hij zich te Parijs, blijkens verklaring op den 7 Juli 1890 afgegeven van wege de Prefectuur van Politie aldaar. De erflater had daarna nimmer het voornemen zijne woonplaats weder te G. te vestigen, doch keerde wegens ziekte op den 25 November 1891 in die gemeente terug, omdat hij aldaar meer verzekerd was van eene goede verpleging, zonder overigens den wil aan den dag te hebben gelegd om zijn domicilie aldaar te vestigen.

Het Bestuur heeft de vordering eener memorie van aangifte voor het recht van successie gehandhaafd en aan de erfgenamen te kennen gegeven, dat uit de ingewonnen berichten gebleken was, dat het verblijf van den erflater te Parijs niet van dien aard was, dat hij geacht kon worden aldaar, nà zijn vertrek uit de gemeente G. zijn hoofdverblijf te hebben gevestigd en dat dit laatste evenmin bleek uit de verklaring op den 7 Juli 1890 door de Prefectuur van Politie te Parijs afgegeven, daar dat stuk slechts strekte tot bewijs dat aan een politievoorschrift was voldaan, doch niet kon gelden als een aanwijzing van het domicilie naar de bepalingen der burgerlijke wet.

De erfgenamen hebben hierop een memorie van aangifte voor het recht van successie ingediend en de deswege verschuldigde rechten voldaan. (*Miss. van* 16 *Maart* 1894, *n*°. 94 en *Res. van* 24 *Mei* 1894, *n*°. 11.)

8556. *Gemeenschap. Beding dat de man wegens zijn meerderen aanbreng bij de ontbinding der gemeenschap daaruit vooraf een zeker bedrag zal genieten.* A. huwde onder de werking van het tegenwoordig Burgerlijk Wetboek met B., na bij akte van huwelijksvoorwaarden te hebben bepaald, dat de goederen en schulden, welke staande huwelijk aan een der echtgenooten bij erfenis, legaat of gift mochten opkomen, niet gemeen zouden worden, en dat overigens volle gemeenschap van goederen en schulden tusschen hen zou bestaan, en wijders, dat aangezien door A. bij den aanvang van het huwelijk in de gemeenschap meer werd ingebracht dan door zijn vrouw, eerstgenoemde bij eventueele verdeeling en scheiding dier gemeenschap, daaruit vooruit ontvangen en verkrijgen zou een kapitale som van *f* 50000.

In het jaar 1893 overleed B., tot erfgenamen nalatende hare drie kinderen, geboren uit haar huwelijk met A., die door de overledene tot vruchtgebruiker van hare nalatenschap was ingesteld.

In de van B.'s nalatenschap ingediende memorie van aangifte werd de in het huwelijkscontract bedoelde som van *f* 50000 als vergoeding ten laste der gemeenschap en ten voordeele van A. in rekening gebracht.

De ontvanger kon zich met de uitlegging, door de erfgenamen aan het huwelijkscontract gegeven, niet vereenigen, maar beschouwde de bepaling van dat contract omtrent het vooruitgenieten der *f* 50000 als een legaat van de helft dier som aan A. Hij vorderde dientengevolge successierecht over een bedrag, *f* 25000 hooger dan het als zuiver saldo der nalatenschap in de memorie van aangifte opgegevene.

8556. De inspecteur achtte deze heffing des ontvangers onjuist, op grond van de volgende overwegingen.

Een bevoordeeling bij huwelijkscontract, zooals die door den ontvanger wordt aangenomen, kan slechts het gevolg zijn van liberaliteit en die ontbreekt hier geheel, zooals reeds volgt uit de in de akte vermelde oorzaak van het beding. De bedoeling van partijen was toch het huwelijksgoederenrecht zoo te regelen, dat zooveel mogelijk alle goederen gemeen zouden zijn, doch dat daarentegen niet een der aanstaande echtgenooten tengevolge van het huwelijk verrijkt zou worden ten koste van den ander. Hoeveel elk hunner wellicht staande huwelijk zou erven of om niet verkrijgen, was natuurlijk niet vooruit te bepalen; daarom werd bedongen dat hetgeen op die wijze verkregen zou worden niet gemeen zou zijn. Bij de voltrekking van het huwelijk stond echter vast dat de man belangrijk meer ten huwelijk aanbracht dan de vrouw, waarom bepaald werd, dat gemeen zouden zijn alle door de aanstaande echtgenooten bezeten goederen, doch daarnevens, dat uit de gemeenschap aan den man na de ontbinding de waarde van zijn meerderen aanbreng zou worden teruggegeven. De vrouw beschikte dus niet over hare nalatenschap, maar men belastte de gemeenschap van het begin af met een schuld ten behoeve van den man. Het schijnt toch onmogelijk aan te nemen, dat de man aan het beding in kwestie meer dan een bloot persoonlijke vordering zou kunnen ontleenen, want aangenomen dat tengevolge van dat beding het aandeel van den man in de baten der gemeenschap vergroot werd, dan zou de man voor een bedrag van f 50000 aan goederen

8556. buiten de gemeenschap moeten hebben gehouden, wier opbrengst er later weder invloeide, hetgeen in strijd is met de bepaling dat alle bij het aangaan van het huwelijk aanwezige goederen gemeen zouden zijn.

De directeur kon zich in hoofdzaak met het betoog van den inspecteur vereenigen. Evenwel kon het bedrag, dat volgens het huwelijkscontract vooruit zou worden ontvangen en dat in de memorie van aangifte vergoeding was genoemd, naar de meening van dezen hoofdambtenaar, worden beschouwd als een verrekening met de gemeenschap in verband staande, waardoor de medeeigendom van den man in de baten dier gemeenschap werd vergroot, en zulks te meer omdat hier zou kunnen worden gedacht aan een schatting op een bepaald bedrag van den door de gemeenschap te vergoeden aanbreng van den man, welke niet stuk voor stuk in het huwelijkscontract is vermeld.

Het Bestuur heeft, overeenkomstig het voorstel van den directeur, machtiging verleend om te doen teruggeven de successie en overgangsrechten, welke meer waren geheven dan het geval zou geweest zijn als de uitlegging, welke in de memorie van aangifte aan bovenbedoeld beding was gegeven, voor de berekening der verschuldigde rechten ware gevolgd en zulks op grond van de overweging, dat de in het huwelijkscontract bedoelde som van *f* 50000 noch gedeeltelijk als een legaat, noch als een persoonlijke schuld der gemeenschap kon worden aangemerkt, terwijl het daaromtrent gemaakte beding evenmin geacht kon worden te vallen onder het bereik van

8556. het derde lid van art. 1bis der successiewet. (*Res. van* 21 *Juni* 1894, *n*°. 6.)

8557. *Gemeenschap van vruchten en inkomsten, die door den dood der vrouw ontbonden wordt. Bij het overlijden blijkt er winst gemaakt te zijn, doch zijn er tevens eenige staande huwelijk gemaakte schulden aanwezig. Deze komen voor het geheel ten laste van den man, die daarentegen zooveel meer uit de baten der gemeenschap ontvangt.* Den 19 Januari 1892 overleed A., in gemeenschap van vruchten en inkomsten gehuwd geweest met B. Hare nalatenschap bestond volgens daarvan ten kantore van het recht van successie te A. ingediende memorie van aangifte uit aan haar persoonlijk toebehoorende goederen tot een waarde van *f* 28.215,55 benevens uit haar aandeel in de tusschen haar en haren echtgenoot bestaan hebbende gemeenschap van vruchten en inkomsten. Deze laatste omvatte onderscheidene baten ter gezamenlijke waarde van *f* 104.879.17⁵, terwijl er eenige huishoudelijke schulden aanwezig waren tot een bedrag van *f* 1295.98. Voorts was in de aangifte vermeld, dat de man wegens door hem ten huwelijk aangebrachte en opgebroken baten, waarvan de opbrengst in de gemeenschap was gevloeid, op deze een recht van vergoeding had, ten bedrage van *f* 34494, dat aan de erflaatster om dezelfde reden eene vergoeding toekwam van *f* 5467, doch dat daarentegen de gemeenschap van haar te vorderen had eene som van *f* 20711.30 wegens door die gemeenschap betaalde overbedeeling, verschuldigd ter zake van aan haar uit de nalatenschappen harer ouders toebedeelde onroerende goederen.

De volgende uiteenzetting des boedels werd voorgesteld:

8557. De baten der gemeenschap bedragen . *f* 104879.17[5]

Hiervan moet worden vergoed:

a. aan den langstlevenden echtgenoot:

1°. wegens niet meer aanwezige baten	*f* 34494.—		
2°. tot betaling der schulden staande huwelijk gemaakt, die bij een gemeenschap van vruchten en inkomsten nooit ten laste der gemeenschap zijn, doch uitsluitend ten laste van den man, doch waarvoor hem een grooter aandeel in het actief der gemeenschap moet worden toegekend (1)	„ 1295.98		
Samen . . .	*f* 35789.98		
b. aan de erflaatster wegens niet meer aanwezige baten . . . . . *f* 5467.—			
Zij moet echter aan de gemeenschap vergoeden „ 20711.30			
blijft te haren laste (2) . . .	„ 15244.30		
blijft ten laste der gemeenschap.			„ 20545.68
Zuivere winst staande huwelijk			*f* 84333.49[5]
waarvan de helft behoort tot de nalatenschap der erflaatster			„ 42166.75
Transporteere . . .			*f* 42166.75

(1) Verg. P. W. nos. 5010 en 5215.

(2) Verg. P. W. n°. 4581.

8557 Transport . . .	*f* 42166.75
te verminderen met de door haar aan de gemeenschap verschuldigde vergoeding. . .	„ 15244.30
blijft haar aandeel in het actief der gemeenschap . .	*f* 26922.45
hierbij hare privé goederen	„ 28215.55
actief der nalatenschap . .	*f* 55138.—
passief, uitsluitend bestaande in de begrafeniskosten . .	„ 150.—
zuiver saldo der nalatenschap	*f* 54988.—

Tegen deze uiteenzetting werd bezwaar gemaakt, in zooverre daarbij aan den man een grooter aandeel in de baten der gemeenschap werd toegekend, omdat de staande huwelijk gemaakte schulden voor zijne rekening komen. De gemeenschap van vruchten en inkomsten toch, zoo voerde men aan, omvat geene schulden, deze komen ten laste van den man, hij is daarvoor tegenover de schuldeischers verbonden, de staande huwelijk gemaakte schulden zijn *zijne* schulden. De man moet de kosten der huishouding en de opvoeding der kinderen bestrijden; daarvoor kan hij alle revenuen, ook die van de goederen der vrouw besteden. Dit neemt echter niet weg, dat, indien hij zulks niet doet, doch deswege schulden maakt, die te zijnen laste komen, zonder dat de wet aanleiding geeft hem daarvoor een grooter aandeel in de baten toe te kennen. Op het oogenblik van de ontbinding der gemeenschap staan ieders rechten vast, de dan aanwezige baten zijn gemeen, voor de betaling der staande huwelijk gemaakte en dan aanwezige schulden moet de man zorgen. Door hem daarvoor een grooter aandeel in de baten toe

8557. te kennen wordt elk wezenlijk verschil met de gemeenschap van winst en verlies weggenomen.

Het Bestuur heeft zich met deze meening niet vereenigd, doch de vorenstaande berekening van het saldo der nalatenschap goedgekeurd. Ook bij de gemeenschap van vruchten en inkomsten toch moeten de staande huwelijk verkregen winsten bij helfte worden verdeeld. Onder winst moet hier niet worden verstaan de *onzuivere* maar de *zuivere winst*. Diephuis dl. IV. pg. 366, leert dan ook, dat de man de bij de ontbinding der gemeenschap aanwezige schulden, die te zijnen laste komen, op de baten der gemeenschap kan verhalen. Dat er bij deze opvatting geen wezenlijk verschil tusschen de gemeenschap van winst en verlies en die van vruchten en inkomsten bestaat is niet juist. Dit verschil moge in het onderwerpelijk geval niet uitkomen, doch, behalve dat als er meer schulden dan overgewonnen baten zijn, het meerdere ten laste van den man komt, bestaat er ook dit verschil, dat bij de gemeenschap van vruchten en inkomsten de vrouw haar recht van vergoeding uitoefent vóór dat van den man (1). (*Res. van* 30 *Januari* 1894, *n*°. 4.)

8558. *Gemeenschap. Uitsluiting van elke gemeenschap, met beding dat de vrouw desverkiezende voor de helft in de winst of het verlies kan deelen, mits zich daaromtrent verklarende binnen zes weken na de ontbinding van het huwelijk. Geldigheid van dit beding.* Zekere onder de werking van het tegenwoordig Burgerlijk Wetboek gehuwde echtelieden hadden bij akte van huwelijksvoorwaarden bepaald, dat er tusschen hen geen

(1) Zie P. W. n°. 5215.

8558. andere gemeenschap dan die van inboedel zou bestaan, en als gevolg daarvan de winsten en verliezen staande huwelijk gemaakt of geleden, voor rekening van den aanstaanden echtgenoot zouden zijn. Evenwel had de bruid zich bij die akte de bevoegdheid voorbehouden, om bij de ontbinding van het huwelijk in die winsten en verliezen voor de helft te deelen, of wel daarvan af te zien en zich te vergenoegen met het door haar aangebrachte en staande huwelijk verkregene terug te nemen, waaromtrent zij zich binnen zes weken, nadat haar opening van den boedel zou zijn gedaan, zou moeten verklaren.

De man overleed, tot erfgenamen volgens de wet nalatende zijne vier kinderen, terwijl hij bij testament zijne echtgenoote tot erfgename van het beschikbaar gedeelte zijner nalatenschap had ingesteld.

Binnen den in het huwelijkscontract gestelden termijn verklaarde de vrouw bij notarieele akte, gebruik te willen maken van de haar bij voormelde akte van huwelijksvoorwaarden gegeven bevoegdheid om voor de helft in de winsten en verliezen te deelen.

In de wegens de nalatenschap door de echtgenoote als uitvoerster der uiterste wilsbeschikkingen ingediende memorie van aangifte, werd, na vermelding van vorenstaande feiten, verklaard, dat tot de nalatenschap o.a. behoorde *de helft* in de winst, staande huwelijk gemaakt.

De ontvanger nam echter, voor de berekening der verschuldigde rechten, in strijd met deze uitdrukkelijke verklaring aan, dat de staande huwelijk gemaakte winst voor het geheel als een bate der nalatenschap moest worden aangemerkt.

8558. De aangeefster kon zich hiermede niet vereenigen, aangezien naar haar gevoelen het bij de akte van huwelijksvoorwaarden ten haren behoeve gemaakte beding volkomen rechtsgeldig was, en derhalve tot de nalatenschap des erflaters slechts de helft der winst behoorde; zij verzocht mitsdien teruggave van de naar haar oordeel te veel geheven rechten.

Een der op dit verzoek gehoorde ambtenaren gaf in overweging dit af te wijzen op de volgende gronden.

In het huwelijkscontract is bepaald dat de echtgenoote de bevoegdheid zal hebben te verklaren, of er gedurende het huwelijk al dan niet gemeenschap van winst en verlies heeft bestaan, zulks binnen een zekeren termijn. Deze bepaling kan niet worden aangemerkt als een vaststelling van een voorwaardelijke gemeenschap van winst en verlies, aangezien er geen rechtsgeldige voorwaarde aanwezig is. De ontbinding van het huwelijk kan niet als zoodanig worden aangemerkt, want die ontbinding is niet onzeker, evenmin het vóóroverlijden van den man, want daardoor wordt omtrent het bestaan der gemeenschap nog niets beslist, doch neemt eenvoudig de bij het huwelijkscontract vastgestelde termijn van zes weken een aanvang. De eenige onzekere gebeurtenis, waarvan het bestaan der gemeenschap van winst en verlies is afhankelijk gemaakt, bestaat dus in de wilsverklaring van de vrouw en het beding moet dus op grond van artikel 1292 B. W. als nietig worden beschouwd (1). Doch al acht men gemeld wetsartikel hier niet toepasselijk, dan nog zal men het beding als van onwaarde moeten aanmerken. Wan-

(1) Verg. Diephuis, Ned. Burg. Recht, 1856, deel I n°. 782.

8558. neer men vooraf had vastgesteld, dat er gemeenschap van winst en verlies zou bestaan, dan had men, naar die opvatting kunnen bepalen, dat de vrouw desverkiezende in de winst zal kunnen deelen, doch wanneer, zooals hier, elke gemeenschap is uitgesloten en er een nadere wilsverklaring na de ontbinding van het huwelijk gevorderd wordt, kan er nimmer van de regeling van huwelijksrechten sprake zijn en kan die verklaring niet meer het gevolg hebben, dat er staande huwelijk gemeenschap van winst en verlies geacht moet worden te hebben bestaan.

Van een andere zijde werd echter het volgende aangevoerd.

Het bezwaar ontleend aan artikel 1292 B. W. kan bestreden worden door er op te wijzen, dat gemeld wetsartikel alleen die verbintenissen nietig verklaart, welker vervulling alleenlijk afhangt van den wil van dengene, die *verbonden* is. Daar nu hier niet de vrouw maar de man zich tot iets verbonden heeft en de keuze aan eerstgenoemde is gelaten, kan art. 1292 B. W. ook niet aan de rechtsgeldigheid in den weg staan. De geldigheid van de bij huwelijksche voorwaarden te maken bepalingen is trouwens geregeld in de eerste afdeeling van Titel VIII van het Burgerlijk Wetboek en als algemeene regel moet worden aangenomen dat alles mag worden bedongen, wat niet met de bepalingen dier afdeeling of met de openbare orde in strijd is. Het in het onderwerpelijk geval gemaakte beding moet dus worden beschouwd als een regeling van het huwelijksgoederenrecht. Prof. DIEPHUIS, Syst. deel IV., blz. 308 en 309 leert dan ook dat dit beding, »waar»door een voorwaardelijke, van de verkregen uit-

8558. »komsten en het daardoor bepaalde besluit der vrouw »afhankelijke, gemeenschap van winst en verlies »wordt *ingevoerd*, waardoor de vrouw enkel in een »voordeeliger toestand wordt gebracht tegenover den »man, die er in toestemt, en derden niet benadeeld »kunnen worden, wien immers geen uitzicht op de »bezittingen der vrouw is gegeven, *noch met eenige »bepaling, noch met den geest der wet in strijd is.*"

Het Bestuur heeft termen gevonden om het verzoek in te willigen, op grond van de overweging, dat waar twijfel bestaat omtrent de geldigheid van bedingen van een huwelijkscontract, de opvatting van partijen zooveel mogelijk, ook voor de toepassing der belastingwet, moet worden gevolgd. (*Res. van* 9 *April* 1894, *n⁰*. 53.)

8559. *Making bij testament aan een stichting bij dat testament opgericht.* Het door het Bestuur ingestelde beroep in cassatie tegen het vonnis der arrondissements-Rechtbank te Breda van den 28 Maart 1893, opgenomen onder n⁰. 8400 van dit werk, is verworpen bij arrest van den Hoogen Raad van den 2 Februari 1894, luidende:

»De Hooge Raad enz.

»Partijen gehoord;

»Gezien de stukken;

»*Overwegende* dat als eerste middel van cassatie is »voorgesteld: Schending en verkeerde toepassing van »de artt. 921, 922, 932 en 933 B. W., 1 der wet »van 13 Mei 1859 (*Stbl.* n⁰. 36), door in strijd met »de uitdrukkelijke bewoordingen waarin het testament »is vervat, aan te nemen, dat de stichting, welke »tevens bij dat testament in het leven wordt ge»roepen, niet is ingesteld als erfgenaam, en ter

8559. »zake van den overgang op deze stichting van des »erflaters goederen geen recht van successie en van »overgang van effecten verschuldigd is, en terwijl »in elk geval de goederen des erflaters door de wet »of door beschikking bij testament slechts kunnen »overgaan op erfgenamen of legatarissen;

»*O.* te dien aanzien, dat de beantwoording der »vraag, of de bewoordingen, waarin eene uiterste »wilsbeschikking is vervat, al of niet duidelijk zijn, »behoort tot de roeping van den rechter die over »de feiten heeft te oordeelen en art. 932 B. W. mits- »dien alleen dan zou kunnen zijn geschonden, in- »dien uit de wijze waarop die rechter zich over zoo- »danige bewoordingen uitlaat, viel op te maken, »dat hij ze voor duidelijk heeft gehouden, maar ze »desniettegenstaande niet heeft laten gelden overeen- »komstig het begrip waarvan ze, ook in zijn oog, »de ondubbelzinnige uitdrukking waren;

»*O.* dat zulks in dit geval niet is geschied, ver- »mits de rechtbank omtrent de woorden, die den »aanhef der beschikking vormen: »ik stel en benoem »»tot mijne eenige en algemeene erfgename de wel- »»dadige stichting", heeft geoordeeld dat die in on- »afscheidelijk verband moeten gelezen worden met »de daarop volgende: »die ik door deze mijne be- »»schikking te gelijk en op hetzelfde oogenblik in »»het leven roep" enz., terwijl zij uit dat verband »besluit, dat de gebezigde uitdrukkingen in haar »geheel, niet anders te kennen geven dan dat de »erflater zijne goederen tot eene stichting vereenigt »en bestendigt, met dien verstande, dat hij slechts »ééne, geen dubbele rechtshandeling heeft verricht;

»*O.* dat de rechtbank mitsdien den aanhef der

8559. »beschikking met haar verder beloop heeft vergeleken, en het te minder twijfelachtig kan zijn, dat »de vergelijking er haar toe heeft gebracht den aanhef voor tweeërlei uitlegging vatbaar te achten, nu »zij in de vijfde overweging van haar vonnis uitdrukkelijk zegt, dat wel is waar de erflater voor »de instelling zijner stichting woorden gebruikt die, »*behalve* aan de instelling eener stichting, *ook* aan »eene gewone erfstelling kunnen doen denken, daarna »rekenschap gevende waarom zij aan die woorden »in laatstgemelden zin geen beslissenden invloed »meent te moeten toekennen;

»*O.* dat art. 932 B. W. kennelijk enkel ziet op »uiterste wilsbeschikkingen, waarvan de woorden in »alle opzichten, en dus bepaaldelijk ook in hun »samenhang, duidelijk zijn, niet op de zoodanige, »waarin woorden of uitdrukkingen worden aangetroffen, die buiten verband tot andere slechts ééne »opvatting toelaten, maar door toevoeging dier andere »dubbelzinnig worden, zoodat het middel van cassatie, nu de rechter dit laatste heeft uitgemaakt, »voor wat betreft de beweerde schending van art. »932 en de beweerde onjuiste toepassing van art. »933 B. W., op die feitelijke beslissing afstuit;

»*O.* omtrent de bij dat middel mede als geschonden »of verkeerd toegepast voorgedragen artt. 921 en 922 »B. W., dat de eischer in cassatie daaraan de stelling ontleent, dat overgang van een vermogen bij »overlijden niet anders mogelijk is dan door vererving;

»*O.* te dien aanzien, dat het hier eene stichting »geldt, volgens de feitelijke beslissing der rechtbank »op het tijdstip van het overlijden des stichters in »werking komende uit kracht van een uitersten wil,

8559. »waarbij de stichter haar in éénen adem had opge-»richt en met de noodige goederen toegerust, om »na zijn dood te kunnen werken;

»*O.* nu, dat art. 921 B. W. geheel in het mid-»den laat of hij, die aldus beschikt, wettiglijk be-»schikt, terwijl art. 922 zeker de onwettigheid van »zoodanige beschikking niet meebrengt, vermits uit »de omschrijving, welke dat artikel van een uiter-»sten wil geeft, volgt, dat in een testament kunnen »worden opgenomen alle niet met de openbare orde »of goede zeden strijdende bepalingen, bestemd om »na doode des testateurs te werken en rakende pri-»vaatrechterlijke belangen, waarover hij de vrije »beschikking heeft;

»*O.* dat alzoo het tweede gedeelde van het middel »in de tot staving daarvan aangevoerde wetsbepa-»lingen geen steun vindt, en dat middel derhalve »in zijn geheel is onaannemelijk;

»*O.* dat het tweede middel van cassatie luidt: »Schending en verkeerde toepassing van de artt. »946, 932 en 933 B. W., door te beslissen dat eene »stichting niet bij uitersten wil kan worden in het »leven geroepen en te gelijkertijd als erfgenaam »ingesteld, welke beslissing onjuist zijnde, daarmede »de grond wegvalt, waarop de rechtbank eene daarop »steunende bedoeling des erflaters aanneemt en van »de bewoordingen afwijkt;

»*O.* dat dit middel alleen dan in aanmerking zou »mogen komen, indien bij het onderzoek van het »eerste middel ware bevonden, dat de rechtbank »door de bedoelde beschikking als eene onsplitsbare »rechtshandeling te beschouwen, in strijd met de »wet had geoordeeld, zoodat, nu die beslissing in

8559. »stand blijft, het onderzoek van het tweede middel »van cassatie behoort achterwege te worden gelaten;

»Verwerpt het beroep en veroordeelt den eischer »in de kosten."

Dit arrest werd voorafgegaan door de volgende conclusie van den procureur-generaal.

»*Edel Hoog Achtbare Heeren!* De voorziening is ge»richt tegen een vonnis van de rechtbank te Breda, »waarbij aan de verweerders in cassatie is toege»wezen hunne actie tot terugvordering van het voor »recht van successie en overgang door den fiscus »geheven bedrag, voor de goederen door P. G. V. »bij zijn testament bestemd voor de door hem bij »datzelfde testament in het leven geroepen Verbeek»stichting, en welke goederen de fiscus beweert »door die stichting *als erfgename te zijn verkregen.*

»Volgens het 1e middel zou de rechtbank ge»schonden en verkeerd toegepast hebben de artt. »921, 922, 932, 933 B. W. en art. 1 der wet van »13 Mei 1859 (*Stbl.* n°. 36); want de rechtbank zou »in strijd met de uitdrukkelijke bewoordingen van »het testament hebben aangenomen, dat de daarbij »in het leven geroepen stichting niet is ingesteld »als erfgenaam, en in elk geval zou bij de aange»vallen uitspraak over het hoofd zijn gezien, dat de »goederen des erflaters door de wet of testamentaire »beschikking slechts kunnen overgaan op erfgenamen »of legatarissen.

»Men mag door uitlegging niet afwijken van de »duidelijke woorden eener uiterste wilsbeschikking. »Dat leert art. 932 B. W. en art. 1378 houdt eene »zelfde bepaling in voor de contracten. Maar de »vraag of de woorden van een testament of contract

8559. »duidelijk zijn, is van feitelijken aard en *in casu* zou »dus art. 932 alleen dan kunnen zijn geschonden, »indien de rechtbank had uitgemaakt, dat de woor- »den van het testament duidelijk zijn en toch van »die woorden ware afgeweken. Dat is de constante »jurisprudentie van dezen Raad. Ik verwijs naar het »arrest van 7 Jan. 1881 (*Weekbl.* n°. 4592, v. d. »Honert, *B. R.*, dl. 107, pag. 1) en naar de reeks »van arresten aangehaald in mijne aan dat arrest »van 7 Jan. 1881 vorafgegane conclusie. En nu is »nergens in dit vonnis uitgemaakt, dat naar de dui- »delijke bewoordingen van dit testament de Verbeek- »stichting als erfgename is ingesteld. Het bestuur »wijst op de woorden van het testament, die in het »vonnis zijn gerelateerd: »ik stel en benoem tot »»mijne eenige en algemeene erfgename de welda- »»dige stichting." Doch op die woorden laat de tes- »tateur volgen: »die ik door deze mijne beschikking »»tegelijk en op hetzelfde oogenblik in het leven »»roep" en de rechtbank is van oordeel, dat al de »woorden in een onafscheidelijk verband tot elkander »staan *en als zoodanig gelezen*, *niets anders uitdrukken* »*dan dat de erflater zijne goederen tot eene eenheid*, »*namelijk tot eene stichting vereenigt*, *en daaraan het* »*doel geeft om op zoodanige wijze wel te doen* als in de »laatste woorden der beschikking, die mede in het »vonnis zijn opgenomen, is omschreven. En de recht- »bank voegt daarbij, dat wel is waar de erflater »woorden gebruikt die kunnen doen denken, behalve »aan de instelling eener stichting, ook aan eene »gewone erfstelling, doch dat voor de wijze waarop »eene stichting wordt in het leven geroepen, geene »bepaalde woorden zijn voorgeschreven, of zelfs in

8550. »het gewone taalgebruik zijn aangenomen, zoodat »niet aan de beteekenis van een enkel woord of »uitdrukking zoodanige kracht mag worden toege»kend, dat daardoor eene dubbele rechtshandeling »aan den erflater zou moeten worden toegeschreven »waar hij blijkbaar slechts ééne heeft willen ver»richten. De woorden der beschikking zijn dus vol»gens de rechtbank, volstrekt niet zoo duidelijk als »het bestuur, misschien niet ten onrechte beweert. »Aan de opvatting der rechtbank, die opvatting »moge zijn juist of onjuist, zijn wij in cassatie ge»bonden, en vermits de rechtbank aan de beschik»king *in haar geheel genomen*, heeft gegeven den zin, »die zij meent dat in de bedoeling van den erflater »gelegen heeft, liever dan tegen die bedoeling te »hechten aan den letterlijken zin van enkele woor»den der beschikking, zoo kan de rechtbank ook »art. 933 B. W. niet hebben geschonden.

»Of zou eene beschikking als de rechtbank hier »zegt gemaakt te zijn *juridiek* onmogelijk zijn? Zou »de stichting noodzakelijk òf erfgenaam, òf legataris »moeten zijn? Het bestuur schijnt dat te willen be»weren. Maar dat beweren vindt geen steun in de »wet. Nergens is in de wet te vinden, dat eene »beschikking, als hier bedoeld, zich juridiek zou »moeten splitsen in het scheppen van den rechts»persoon, de stichting, en het aan dien rechtsper»soon toekennen van het toegedachte vermogen, en »eene beschikking als deze, volgens de uitlegging »door de rechtbank daaraan gegeven, is volgens »onze wet alleszins bestaanbaar, omdat door de »bepaling van art. 922 B. W. het recht van tes»teeren niet beperkt is tot de bevoegdheid van den

8559. »erflater, om zijne goederen bij wege van erfstelling »of legaat te vermaken, maar (en hier beroep ik mij »op 's Raads arrest van 30 Juni 1882, *Weekbl.* n°. »4800, *Rechtspr.* Dl. 131, p. 204) in het testament »kunnen worden opgenomen alle niet met de open»bare orde of goede zeden strijdige bepalingen, be»stemd om na doode des testateurs te werken en »rakende privaatrechterlijke belangen, waarover hij »de vrije beschikking heeft. En ook op art. 921 B. »W. kan het bestuur zich voor zijne bewering niet »beroepen, omdat dat artikel wel bepaalt, dat aan »de wettelijke erfgenamen behooren de goederen »waarover bij uitersten wil niet wettig is beschikt, »maar daaruit volgt niet dat eene beschikking van »den testateur over zijn vermogen anders dan bij »wege van erfstelling of legaat onmogelijk zou zijn, »dat niet zou kunnen bestaan eene beschikking waar»bij de testateur zijn vermogen niet *aan eene stichting* »*geeft*, maar *met dat vermogen eene stichting opricht.*

»Het tweede middel, waarbij geklaagd wordt over »schending en verkeerde toepassing van de artt. 946, »932 en 933 B. W. is gericht tegen de 3e rechts»overweging van het vonnis, waar de rechtbank na »in de 2e overweging te hebben uitgemaakt, dat de »erflater slechts ééne rechtshandeling heeft willen ver»richten onderzoekt of, indien er aan eene tweeledige »rechtshandeling te denken mocht zijn, de erflater »alsdan heeft gecreëerd eene stichting, en deze te ge»lijkertijd als erfgename heeft kunnen institueeren. »Dit middel kan dus slechts ter sprake komen zoo het »eerste gegrond wordt bevonden, zoo de Raad van »oordeel is, dat de rechtbank in strijd met de wet »heeft uitgemaakt, dat in de quaestieuse beschikking

8559. »slechts ééne rechtshandeling ligt opgesloten. En »wat is dan de beslissing van de rechtbank op dit »punt? Die beslissing is niet, dat eene bij testament »opgerichte *bestaanbare* stichting bij datzelfde testa»ment niet tot erfgenaam kan worden ingesteld, »wat ook volgens het zoo even aangehaalde arrest, »eene verkeerde toepassing van art. 946 zoude zijn, »maar dat eene stichting *zonder goederen* niet bestaan»baar is, dus als niet rechtens bestaande, ook niet »tot erfgenaam kan worden ingesteld en dat dit het »geval zou zijn indien hier eene tweeledige rechts»handeling, als het bestuur in het testament wil ge»lezen hebben, door den testateur ware gewild, »vermits dan door hem als erfgename zou zijn inge»steld eene stichting die, al ware het slechts een »ondeelbaar oogenblik, zonder goederen zou hebben »bestaan. Maar dat is evenmin in strijd met de wet, »als de beslissing van het vonnis der rechtbank te »Arnhem in zake het St. Elisabeths gasthuis (arrest »18 Juni 1886, *Weekbl.* n°. 5311, *R.* Dl. 143, p. 256), »omdat de wet geene stelselmatige regeling van de »stichtingen als rechtspersoon, van hare oprichting »en ontstaan inhoudt.

»Ik concludeer tot verwerping van het beroep, »met veroordeeling van den eischer in de kosten.

8560. *Recht van overgang van effecten enz. Aandeel der vrouw in de baten der gemeenschap van winst en verlies, indien beide echtgenooten een reprise hebben, doch die van den man minder dan de helft van het verlies, die der vrouw meer dan de aanwezige baten beloopt.* Den 25 Februari 1893 werd ten kantore van het recht van successie te A. ingediend eene memorie van aangifte der nalatenschap van P., overleden te H.,

8560. den 31 Juli 1892. Hare nalatenschap bestond volgens die aangifte, behalve uit haar particulier vermogen, uit haar aandeel in de tusschen haar en haren echtgenoot R. bestaan hebbende gemeenschap van winst en verlies. Die gemeenschap omvatte verschillende baten ter gezamenlijke waarde van *f* 49432.32, waaronder een bedrag van *f* 36347.75 aan recht van overgang onderworpen, terwijl geene schulden waren aangegeven. Voorts kwam aan de erflaatster wegens opgebroken baten, waarvan de opbrengst in de gemeenschap was gevloeid, toe eene vergoeding tot een bedrag van *f* 54046.56^{5} en aan den man een vergoeding van *f* 1000.

De ontvanger berekende het recht van overgang, behalve over de particuliere effecten en rentegevende schuldvorderingen der vrouw, over al de tot de gemeenschap behoorende en aan dat recht onderworpen zaken en wel op grond van deze uiteenzetting van den boedel.

Baten der gemeenschap .		*f* 49432.32
Reprise der vrouw . . .	*f* 54046.56^{5}	
» van den man . .	„ 1000.—	
		„ 55046.56^{5}
zoodat er een verlies is geleden van .		*f* 5614.24^{5}
waarin elk der echtgenooten draagt voor de helft of		„ 2807.12$^{1}/_{4}$
De reprise van den man bedraagt . .		„ 1000.—
zijn aandeel in het verlies.		„ 2807.12$^{1}/_{4}$
hij moet dus aan de erfgenamen der vrouw vergoeden		*f* 1807.12$^{1}/_{4}$

De nalatenschap der vrouw bestaat uit:

al de baten der gemeenschap . . .	*f* 49432.32
een vordering op den man, bedragende	„ 1807.12$^{1}/_{4}$
Samen . . .	*f* 51239.44$^{1}/_{4}$

8560. De inspecteur kon zich met de heffing niet vereenigen op de volgende gronden.

Anders dan in het geval, behandeld bij P. W. n°. 7201, heeft hier elk der echtgenooten recht op vergoeding. Dat recht wordt niet, zooals bij de gemeenschap van vruchten en inkomsten, door de vrouw vóór den man uitgeoefend, doch beide echtgenooten hebben te dien aanzien dezelfde rechten. (1) Die vergoedingen brengen een recht van medeeigendom op de baten der gemeenschap te weeg. En nu mogen zij zoodanig bedrag beloopen, dat het geldelijk belang van een der echtgenooten op nihil of minder moet worden gesteld, dit neemt niet weg, dat er vóór de scheiding medeeigendom bestaat. Op dien grond stelde hij voor om aan de erflaatster voor de berekening van het recht van overgang op effecten en rentegevende schuldvorderingen, in de aan dat recht onderworpen baten toe te kennen $\frac{54046.56^5}{55046.56^5}$ aandeel.

De ontvanger verdedigde zijne heffing door op te merken, dat een vordering wegens opgebroken en niet weder belegde goederen eerst dan een recht op een zeker aandeel van de baten der gemeenschap te weeg kan brengen, wanneer eerst vaststaat, dat er in het geheel eenig recht op die baten aanwezig is. Dit is in casu, al had de man schijnbaar een reprise van ƒ1000, in werkelijkheid voor hem niet het geval; hij toch moet voor ƒ 2107.12¹/₄ in het verlies dragen, zoodat hij niet alleen geen recht op de baten der gemeenschap heeft, maar nog

(1) P. W. n°. 5215 slot.

8560. *f* 1807.12¼ aan de erfgenamen der vrouw schuldig blijft.

Het Bestuur heeft zich hiermede vereenigd en de heffing des ontvangers gehandhaafd. (*Res. van* 30 *Januari* 1894, *n*°. 4.)

8561. *Recht van overgang van effecten enz. Saldo's van rekening-courant wegens door den erflater voorgeschoten gelden kunnen niet worden gecompenseerd met debet-saldo's aan andere personen wegens gedeponeerde gelden.* In de memorie van aangifte der nalatenschap van een kassier en commissionair waren o.a. opgegeven onderscheidene voordeelige saldo's van rekening-courant tot een gezamenlijk bedrag van *f* 218.106,33 met 5 % rente van de laatste verschijndagen tot en met den dag van het overlijden, maar daarentegen nadeelige saldo's van rekening-courant tot een hooger bedrag met 3 % rente over gelijke tijdvakken, zoodat de overledene, bij slot van rekening, nog een som van *f* 198.843,20 bleek schuldig te zijn, welk bedrag onder het passief der nalatenschap was opgenomen.

Onder bovenbedoelde som van *f* 218,106,33 waren tot een bedrag van *f* 14124 voordeelige saldo's begrepen ten laste van personen, die voor gelijke of grootere bedragen onder de nadeelige saldo's opgenomen, vorderingen ten laste van den overledene hadden.

De ontvanger berekende over het gezamenlijk bedrag der voordeelige saldo's het recht van overgang, bedoeld bij art. 1, n°. 1 der wet op het recht van successie en van overgang bij overlijden.

De executeur-testamentair van den overledene kon zich met deze heffing niet vereenigen en deelde tot

8561. toelichting van de in de memorie van aangifte opgegeven cijfers nog mede, dat tijdens het leven des erflaters tal van personen aan dezen gelden zonden om wissels te kunnen trekken, en dat de overledene hun over het saldo 3 % rente vergoedde, terwijl andere personen voor een grooter bedrag aan wissels trokken, dan zij aan waarde hadden gedeponeerd, in welk geval over die saldo's door den overledene 5 % rente werd berekend. Hij meende dat deze kas van voordeelige en nadeelige saldo's als een afzonderlijk deel der nalatenschap moest worden beschouwd en dat, aangezien die kas bij slot van rekening geen, voordeelig saldo voor den erflater bleek op te leveren, te dier zake ook geen recht van overgang kon verschuldigd zijn. Op dien grond verzocht hij teruggave van het over het bedrag van *f* 218.106,33 geheven recht van overgang.

De op dat verzoek gehoorde ambtenaren waren niet eenstemmig in hun oordeel. Van de eene zijde achtte men de heffing in overeenstemming met de beslissing, opgenomen onder n°. 7967 van dit werk, daar toch de omstandigheid, dat de erflater, tijdens zijn overlijden, aan andere personen een grooter bedrag wegens bij hem gedeponeerde gelden schuldig was, niet tengevolge kon hebben dat de voordeelige saldo's niet als een bestanddeel van den boedel des erflaters zouden moeten worden aangemerkt.

Van een andere zijde gaf men echter in overweging het verzoek in te willigen, op grond dat de erflater als kassier, gelden van zijne cliënten bij derden zou hebben belegd, en de daaruit ontstane vorderingen in werkelijkheid dus niet aan hem toebehoorden.

8561. Het Bestuur heeft zich met het eerste gevoelen vereenigd en het volgende te kennen gegeven.

Uit het schrijven van den executeur-testamentair blijkt, dat de voordeelige saldo's van rekening courant ontstaan zijn, doordat de schuldenaren voor een grooter bedrag aan wissels hebben getrokken, dan zij bij den erflater hadden gedeponeerd en dat die saldo's derhalve niet betreffen geldbeleggingen bij derden, maar schuldvorderingen ten behoeve van den erflater en ten laste van zijne cliënten, ter zake van aan hen voorgeschoten gelden. Aangezien hiervan een rente ad 5 % 's jaars berekend werd, is de beslissing P. W. n°. 7967 hier toepasselijk. Bij een milde toepassing der wet kan echter vrijheid worden gevonden, om het recht van overgang niet te heffen voor zoover de credit-posten equivaleeren met de bedragen van debet-posten ten behoeve van *dezelfde* personen.

Het over een bedrag van *f* 14124 geheven recht van overgang kan derhalve worden teruggegeven. (*Miss. van* 9 *December* 1893, *n°*. 5.)

8562. *Recht van overgang van effecten enz. Verkoop met voorbehoud van vruchtgebruik. Koopsom te betalen binnen drie maanden na het overlijden met rente à 4 % 's jaars, ingaande met het overlijden.* In de memorie van aangifte der nalatenschap van eene erflaatster kwam onder de baten o.a. voor een vordering ten laste van A. wegens onbetaalde kooppenningen, groot *f* 4500, doende tot en met den sterfdag der erflaatster geen rente, doch van af dien dag 4 % 's jaars.

Bij onderzoek bleek dat de overledene eenige onroerende goederen onder voorbehoud van levenslang vruchtgebruik had verkocht voor de som van *f* 4500

8562. en dat in de akte van verkoop omtrent de betaling van den koopprijs was bepaald, dat die zou geschieden in één termijn binnen drie maanden na het overlijden der verkoopster met een rente naar 4 % in het jaar gerekend, in te gaan met evengemeld overlijden.

De ontvanger berekende over deze vordering het recht van overgang, bedoeld bij artikel 1, n°. 1 der wet op het recht van successie en van overgang bij overlijden, op grond van de beslissing opgenomen onder n°. 7826 van dit werk, waarbij in een geval, naar zijne meening geheel gelijk aan het onderwerpelijke, eveneens de heffing van recht van overgang werd voorgeschreven.

Het Bestuur heeft evenwel op verzoek van de erfgenamen machtiging tot teruggave van het bovenbedoelde recht van overgang verleend, zulks met het oog op de omstandigheid, dat het hier betrof een vordering wegens onbetaalde kooppenningen van vastgoed, welke binnen drie maanden na het overlijden moest worden voldaan met bijvoeging van een zeker bedrag aan rente als verhooging van den prijs en als vergoeding voor het tijdelijk gemis van genot van den koopprijs, zoodat bezwaarlijk vol te houden zou zijn, dat hier een rentegevende schuldvordering was nagelaten (1). (*Res. van* 29 *Januari* 1894, *n°.* 81).

8563. *Schatting van een vordering ten laste van een erfgenaam, die vóór het overlijden onvermogend was.* Een erflaatster, die geen bloedverwanten in de rechte linie naliet, had haren echtgenoot met wien zij met uit-

(1) Vergl. P. W. n°. 7826.

8563. sluiting van elke gemeenschap gehuwd was, tot erfgenaam benoemd.

Deze diende een memorie van aangifte wegens hare nalatenschap in, en gaf daarin onder het actief o.a. op een niet rentegevende vordering ten laste van hemzelven, ter zake van niet meer aanwezigen huwelijksaanbreng der erflaatster, wegens insolvabiliteit geschat op nihil.

Aangezien de nalatenschap een batig saldo opleverde en de echtgenoot met inachtneming van de omstandigheid, dat hij erfgenaam van de overledene was, niet gezegd kon worden op het oogenblik van het overlijden geheel onvermogend te zijn, werd hij op grond van de beslissing, opgenomen onder n°. 8119 van dit werk, uitgenoodigd de schatting van deze vordering te verhoogen.

Hiertegen werden door den erfgenaam de volgende bezwaren aangevoerd.

Vóór het overlijden bezat de erflaatster, behalve verschillende baten tot een gezamelijke waarde van *f* 5285 32, een vordering ten laste van haren echtgenoot, die echter, daar deze persoonlijk niets bezat, volstrekt geen waarde had. Werd nu door den erfgenaam verklaard, dat hij uit de erfenis behalve een waarde van *f* 5285.32 nog verkreeg een vordering tot op het oogenblik van het overlijden niets waardig, doch die als verhaalbaar uit *diezelfde* *f* 5285.32 *na* het overlijden eenige waarde b.v. van *f* 100 vertegenwoordigde, dan zou hij de vreemde verklaring afleggen dat hij uit een actief van *f* 5285 32 een bedrag van *f* 5385.32 erfde. Hij verzocht mitsdien dat de door den ontvanger ingestelde vordering buiten gevolg zou worden gesteld. De op dit verzoek

8*

8563. gehoorde ambtenaren gaven eene afwijzende beschikking in overweging, op grond dat door den erfgenaam niet weersproken was, dat hij tengevolge van de vererving genoegzaam gegoed was geworden om een bedrag, gelijkstaande met dat van de vordering te zijnen laste te kunnen voldoen, en dat dus volgens de beslissing P. W. n⁰. 8119 die vordering op een hoogere waarde dan nihil moest worden aangegeven.

Het Bestuur heeft overeenkomstig dit advies het verzoek afgewezen en daarbij het volgende te kennen gegeven.

Artikel 23, n⁰. 1 der wet op het recht van successie en van overgang bij overlijden, de waardebepaling regelende van hetgeen in vollen eigendom uit den boedel van een ingezeten des Rijks wordt geërfd of verkregen, doet die waardebepaling niet afhangen van den persoon, door wien wordt geërfd of verkregen. Hieruit volgt, dat in het onderwerpelijk geval voor de waardeering van de door de erflaatster nagelaten schuldvordering ten laste van haren echtgenoot, de omstandigheid dat die schuldvordering door den debiteur wordt geërfd niets ter zake doet, maar daarentegen die vordering even hoog moet worden geschat, als wanneer zij b.v. aan een derde was gelegateerd. Alsdan zou duidelijker zijn gebleken dat de schuldvordering wel degelijk een zekere waarde bezat daar de legataris het hem toekomende bedrag dan op de door den debiteur geërfde goederen had kunnen verhalen.

Voorts moet, zooals reeds bij de beslissing opgenomen in P. W. n⁰. 8119 is aangevoerd, onder de in voormeld artikel 23 bedoelde waarde of verkoopwaarde niet worden verstaan de waarde op de laatste

8563. oogenblikken *vóór* het overlijden, maar de waarde op het oogenblik van het overlijden zelf, zoodat de door de erflaatster nagelaten vordering op haar erfgenaam moet worden geschat o.a. met het oog op de verandering die des erfgenaams vermogen ondergaat door en op het oogenblik van het overlijden (1). (*Res. van* 20 *April* 1894, *n*⁰. 8.)

8564. *Schulden. Schuldvordering ten laste van een R. C. pastoor wegens ontvangen gelden voor zielmissen en andere kerkelijke diensten.* In de memorie van aangifte der nalatenschap van een R. C. pastoor kwam onder het passief een op de volgende wijze omschreven schuld voor.

»Over de jaren 1893 en 1894 tot en met den dag »van het overlijden:

»*a*. aan de R. C. kerk te K. wegens ontvangen »gelden voor te doene zielmissen en andere kerke»lijke diensten *f* 710.17" enz.

De ontvanger verwierp voor de berekening der verschuldigde successierechten deze schuld uit het passief der nalatenschap, op grond dat zij onder de schulden bedoeld bij artikel 27 litt. *a* der wet op het recht van successie en van overgang bij overlijden moest worden gerangschikt, en derhalve aan de omschrijving zoowel de vermelding van het bestaan van wettelijk bewijs als de opgave der dagteekening ontbrak. De erfgenaam verzocht bij rekest teruggave van het dientengevolge, naar zijne meening, te veel betaalde successierecht. De op dit verzoek gehoorde

(1) Vergel. vonnis der Rechtbank te Amsterdam van den 11 December 1860 P. W. n°. 3665 en vonnis van de Seine van den 13 Februari 1837 (*Recueil Belge*, n°. 3127.)

8564. inspecteur stelde een onderzoek in naar den aard van deze schuld en deelde als resultaat daarvan het volgende mede.

De zielmissen, welke gelezen worden, kunnen voortvloeien of uit een zoogenaamde fundatie d.i. een making bij testament of een schenking onder den last tot het lezen van een zeker aantal missen, òf uit een opdracht van bloedverwanten of erfgenamen tot het lezen van missen, waarvoor hetzij in eens een zekere som, hetzij een zeker bedrag per mis wordt betaald. Voor de missen, die op verzoek van bloedverwanten of erfgenamen worden gelezen, ontvangt de pastoor het geld. Hij houdt een register aan, waarin wordt opgeteekend het ontvangen geld, de te lezen missen en de reeds gelezen missen, zoodat men bij een juiste aanhouding van dit register daarin als het ware eene doorloopende rekening vindt, aanwijzende het gestorte geld en het aantal missen, dat nog door den pastoor moet worden gelezen. De pastoor behoeft van dit geld geen rekening en verantwoording aan kerkmeesters te doen, doch bij zijn overlijden wordt het register nagezien door den Deken, en moet het geld, betaald voor de missen die nog gelezen moeten worden, aan den geestelijke, die den overleden pastoor opvolgt, worden afgedragen.

De bloedverwanten of erfgenamen kunnen dit geld niet terugvorderen, terwijl de mogelijkheid dat de missen niet gelezen worden ten eenenmale is uitgesloten. Ook gelden voor andere kerkelijke diensten worden aan den pastoor op gelijke wijze ter hand gesteld, die ze besteedt, deels door zelf de diensten te verrichten, deels door de diensten van den koster,

8564. klokluider enz. daaruit te beloonen. Bij onderzoek is gebleken dat er in het onderwerpelijk geval niet van een zoogenaamde fundatie sprake was, zoodat de in de memorie van aangifte bedoelde som van *f* 710.17 moet beschouwd worden als het eigendom te zijn geweest van den overledene, onder den last om daarvoor missen te lezen of diensten te verrichten en onder verplichting het onbesteed gebleven bedrag achter te laten voor zijn opvolger. Nu dat bedrag bij zijn overlijden niet aanwezig was, bleef hij daarvoor schuldenaar tegenover zijn opvolger.

Deze schuld nu kon naar de meening van den inspecteur niet onder artikel 27 litt. *a* der voormelde wet worden gerangschikt, doch moest als een beroepsschuld ten laste van den overledene worden aangemerkt. Zoowel de schuld van den overledene als het recht tot vorderen van den opvolger steunt toch op de kerkelijke tucht, waaraan de overledene en zijn opvolger tengevolge van hunne geestelijke waardigheid onderworpen waren.

Aangezien de omschrijving der schuld voldeed aan de vereischten in de wet voor beroepsschulden gesteld, gaf de inspecteur een gunstige beschikking op het verzoek in overweging.

Het Bestuur heeft zich met het gevoelen van dezen hoofdambtenaar geheel vereenigd en de teruggave van het te veel geheven recht voorgeschreven. (*Res. van* 17 *April* 1894, *n*°. 4.)

8565. *Schulden. Vermelding in een memorie van aangifte dat de erflater een som heeft schuldig erkend. Is hiermede de aard der schuld voldoende aangeduid?* In de memorie van aangifte der nalatenschap van een ongehuwden

8565. erflater kwam onder het passief een op de volgende wijze omschreven schuld voor:

»Vordering ten behoeve van A. groot *f* 10000, »blijkens onderhandsche schuldbekentenis van den »1 Januari 1890, luidende als volgt: »Ik onderge- »»teekende beken oprecht en deugdelijk schuldig »»te zijn aan A., mijne tegenwoordige dienstmeid »»de som van tien duizend gulden", liggende in de »erkenning van schuld eene voldoende *oorzaak van* »*schuld*, zooals de Hooge Raad besliste bij arrest van »13 Februari 1870, (*Weekblad van het Recht* 3192) »en ook nog beslist is bij vonnis der arrondissements- »rechtbank te Zutfen van 23 Juli 1891 (*Weekblad* »*van het Recht* 6117), welke schuld na opvordering »door de schuldeischeres uit den boedel *moet* worden »betaald, tenzij ingeval van tegenspraak door de »erfgenamen-schuldenaren de rechter mocht beslissen »dat deze schuld niet behoeft te worden uitbetaald, »willende de aangevers door de aangifte van deze »schuld niet geacht worden deze daardoor onvoor- »waardelijk te erkennen, onder belofte om voor het »geval later blijken mocht, dat deze schuld, hetzij »tengevolge van eene rechterlijke uitspraak, hetzij »tengevolge van eene dading, geheel of gedeeltelijk »niet behoeft te worden uitgekeerd, daarvan bij »nadere memorie aangifte te zullen doen."

Deze schuld werd door den ontvanger met het oog op de beslissing opgenomen onder n⁰. 7532 van dit werk, voor de berekening der verschuldigde successierechten uit het passief der nalatenschap verworpen. Eenigen tijd daarna werden de erfgenamen door A. in rechten aangesproken tot voldoening van de door den erflater bij de bovenbe-

8565. doelde akte van 1 Januari 1890 schuldig beleden som van *f* 10000.

Met het oog op de in de memorie van aangifte vermelde rechterlijke uitspraken en na ingewonnen rechtskundig advies voldeden de erfgenamen, ter voorkoming van meerdere proceskosten, aan deze vordering. Daarna verzochten zij, onder overlegging van eene door A. voor het ontvangen bedrag van *f* 10.000 afgegeven kwitantie, teruggave van de naar hunne meening tengevolge van de verwerping der schuld te veel betaalde successierechten.

De op dit verzoek gehoorde ambtenaren gaven eene gunstige beschikking in overweging op de volgende gronden.

Ofschoon de ergenamen in het onderwerpelijk geval niet tot betaling veroordeeld zijn, kan er, nu de bewijzen van betaling zijn vertoond, omtrent het werkelijk *bestaan* der schuld geen twijfel meer zijn en zou er geen bezwaar bestaan om evenals in het geval, behandeld in de beslissing P. W. n°. 7532, de schuld alsnog in mindering der baten toe te laten. De vraag doet zich echter voor, of de oorzaak der schuld naar artikel 27 litt. *a* der wet op het recht van successie en van overgang bij overlijden voldoende is opgegeven. Zooals in de memorie van aangifte vermeld is, heeft de Hooge Raad bij arrest van 13 Februari 1870 aangenomen, dat in een schuldbekentenis als de onderwerpelijke *wel* een oorzaak is uitgedrukt (artikel 1371 en 1372 B. W.) en men zou in verband daarmede kunnen aannemen, dat nu de schuldbekentenis in haar geheel in de memorie van aangifte is opgenomen, aan het voorschrift van gemeld art. 27 litt. *a* is voldaan. Daarentegen

8565. zou men ook met grond kunnen beweren, dat ofschoon de schuld door het stuk is bewezen, daarin toch geen schuldoorzaak is opgegeven. De advocaat-generaal bij den Hoogen Raad stelde bij zijne conclusie aan het voormeld arrest voorafgaande dan ook de vraag of eischers, buiten de schuldbekentenis om, nog een oorzaak hadden te bewijzen, van de stelling uitgaande dat in het stuk *geen* oorzaak was vermeld.

Nu de erfgenamen zich evenwel tot betaling hebben verplicht geacht, komt het billijk voor dat de staat zich niet verder tegen de toelating der schuld in het passief der nalatenschap verzet.

Het Bestuur heeft beslist dat de schuld van *f* 10.000 niet in het passief kan worden toegelaten en dus het verzoek van de erfgenamen om teruggave afgewezen op grond van de volgende overwegingen. Bij artikel 27 litt. *a* der successiewet is als een der voorwaarden voor de toelating in het passief van een schuldvordering ten laste van den overledene gesteld dat de aard der schuld is opgegeven.

Aan die voorwaarde is hier niet voldaan, daar toch de door de wet gevorderde opgave van den *aard* der schuld niet kan worden vervangen door de enkele verklaring in de memorie van aangifte dat de erflater geld aan A. heeft schuldig erkend.

Bij de aangehaalde rechterlijke uitspraken is wel beslist, dat de akte houdende de eenzijdige verbintenis om aan een bepaald persoon een daarbij uitgedrukte som te *betalen*, de uitdrukking eener oorzaak der verbintenis bevat, wanneer daarbij, zonder meer, is erkend dat men die som aan den genoemden schuldeischer schuldig is, doch een beroep op die

8565. beslissingen kon hier niet baten, daar de enkele schulderkenning zonder meer in geen geval kan worden aangemerkt als de in voormeld artikel 27, litt. *a* gevorderde aanwijzing van den *aard* der schuld. (*Res. van* 21 *Juni* 1894, *n*⁰. 5.)

8566. *Schulden. Vermogensbelasting door een overledene verschuldigd.* In een memorie van aangifte was onder het passief der nalatenschap van een ongehuwden erflater o.a. gebracht een schuld wegens vermogensbelasting over het loopende dienstjaar. De ontvanger was van oordeel dat deze schuld voor het geheel in het passief der nalatenschap kon worden toegelaten, zulks op grond van de volgende overwegingen.

Artikel 27 der wet op het recht van successie en van overgang bij overlijden onderscheidt in letters *e* en *f* de belastingschulden in die, welke een meer zakelijk, en die, welke een zuiver persoonlijk karakter dragen. De eerste kunnen slechts worden geleden tot en met den dag van het overlijden, de laatste kunnen echter voor het geheele tijdvak, waarover zij loopen, in het passief worden toegelaten. De vermogensbelasting die geheven wordt van al de bestanddeelen van het vermogen, onverschillig waar deze zich bevinden indien slechts de persoon hier te lande woont, draagt geheel een persoonlijk karakter. Zij komt het meest overeen met de gemeentelijke inkomsten-belastingen, welke ook onder letter *f* van gemeld artikel 27 zijn gerangschikt. Men handelt derhalve het meest in overeenstemming met de bedoeling des wetgevers, door de tijdens het overlijden verschuldigde vermogensbelasting voor het geheel in mindering der baten toe te laten.

Het Bestuur omtrent deze vraag geraadpleegd,

8566. heeft te kennen gegeven dat schulden wegens vermogensbelasting kunnen worden gerangschikt onder artikel 27, letter *a* der voormelde wet en mitsdien niet slechts tot en met den dag van het overlijden, doch voor het geheel in mindering der baten kunnen worden geleden. (*Miss. van* 6 *Februari* 1894, *n*⁰. 35.)

8567. *Schulden. Wettelijk bewijs. Onderhandsche schuldbekentenis met een kruisje geteekend.* Onder het passief der nalatenschap van een erflaatster kwam in de memorie van aangifte o.a. voor »een schuld aan A. wegens »geleend geld groot *f* 1000, blijkens onderhandsch »bewijs van den 21 November 1891."

Uit het testament der overledene bleek den ontvanger, dat zij haren naam niet kon teekenen, zoodat de in de memorie van aangifte bedoelde onderhandsche schuldbekentenis, welke bij nader onderzoek bleek met een kruisje geteekend te zijn, niet met haren naam kon zijn onderteekend en mitsdien niet als wettelijk bewijs voor het bestaan der schuld kon worden aangemerkt. Om die reden werd de voormelde schuld door den ontvanger bij de berekening der verschuldigde rechten uit het passief verworpen.

Nadat de door den ontvanger berekende rechten door den erfgenaam waren betaald, verzocht deze teruggave van het recht van successie, dat, naar zijn oordeel, tengevolge van de verwerping dier schuld te veel was geheven, aangezien hij van meening was, dat een aangever kan verklaren dat een schuld op wettelijke bewijzen berust, zoodra hij in gemoede overtuigd is dat de schuldeischer zijn recht kan doen gelden.

8567. Overeenkomstig het advies van de op dit rekest gehoorde ambtenaren, die niet van het werkelijk bestaan der schuld overtuigd waren, heeft het bestuur het verzoek om teruggave afgewezen en daarbij het volgende te kennen gegeven.

Volgens artikel 27 der wet op het recht van successie en van overgang bij overlijden kunnen alleen die schuldvorderingen ten laste van den overledene in het passief worden toegelaten, welke op wettelijke bewijzen berusten. Onder wettelijke bewijzen nu moeten worden verstaan zoodanige geschriften of andere bewijsmiddelen, welke den schuldeischer in staat stellen zijn vordering ook bij ontkentenis van den schuldenaar in rechten te doen gelden. De voor de onderwerpelijke schuld afgegeven onderhandsche schuldbekentenis levert zulk een bewijs niet op, aangezien dat stuk door de erflaatster alleen met een kruisje is onderteekend (vergl. arresten van den Hoogen Raad van den 16 Mei 1846 P. W. 2/1846 n°. 275 en van den 10 Maart 1885 P. W. n°. 7298). Aan de bij gemeld artikel 27 gestelde voorwaarde is derhalve niet voldaan, zoodat de schuld terecht bij de berekening der verschuldigde rechten buiten aanmerking is gelaten. (*Res. van* 29 *Mei* 1894, *n°*. 57.)

8568. *Verjaring. Invordering van recht, verschuldigd tengevolge van de vervulling eener voorwaarde.* Een op den 30 September 1885 overleden erflater benoemde zijne broeders A. en B. tot eenige erfgenamen, »onder den last", zoo luidde het testament, »aan »*ieder hunner om bij het sluiten van zijn huwelijk* aan »*ieder* mijner broeders C. en D. uit te betalen de »som van *f* 1000."

In de wegens de nalatenschap van dien erflater

8568. ingediende memorie van aangifte werd verklaard dat de erfgenamen A. en B. nog ongehuwd waren, en dat het zuiver saldo der nalatenschap bedroeg *f* 3326.34.

Nadat de beide erfgenamen waren gehuwd, en wel A. op den 23 Mei 1891 en B. op den 15 Juli 1892, dienden zij op den 28 Maart 1893 een nadere memorie van aangifte in, waarbij zij verklaarden uit kracht van de beschikkingen des erflaters aan ieder hunner broeders C. en D. te hebben uitgekeerd de som van *f* 2000.

Door een onjuiste toepassing der wet, berekende de ontvanger op deze nadere memorie van aangifte voor recht van successie en opcenten slechts *f* 220.80, terwijl in werkelijkheid door de legatarissen voor successierecht en opcenten verschuldigd was de som van *f* 432.41.

Bovendien vorderde de ontvanger de door hem op de nadere memorie van aangifte berekende rechten niet in, doch compenseerde die met een gedeelte van de indertijd door de erfgenamen betaalde rechten, welke thans tengevolge van de vervulling der voorwaarden voor teruggave vatbaar waren geworden.

Men was het er over eens dat deze compensatie ten onrechte had plaats gehad, aangezien de erfgenamen, die gerechtigd waren tot terugontvangst van de door hen betaalde rechten, niet aansprakelijk waren voor het recht tengevolge van de vervulling der voorwaarden door de legatarissen verschuldigd.

Aan A. en B. moest derhalve nog een bedrag van *f* 220.80 worden teruggegeven, terwijl de door C. en D. verschuldigde som van *f* 432.41 van hen moest worden ingevorderd.

8568. Voor zooveel betreft het recht verschuldigd ter zake van de legaten, die aan C. en D. uitgekeerd waren tengevolge van het huwelijk van B. op den 15 Juli 1892 leverde deze bijvordering geen bezwaar op, doch, aangezien tijdens de ontdekking van de onjuiste heffing des ontvangers reeds meer dan twee jaren na het huwelijk van A., op den 23 Mei 1891, waren verloopen, was een der hoofdambtenaren van oordeel, dat de invordering van het recht verschuldigd wegens de verkrijging der legaten, die tengevolge van A.'s huwelijk waren uitgekeerd, was verjaard.

Tot staving van deze meening werd het volgende aangevoerd. Op den dag dat de voorwaarde werd vervuld, nl. 23 Mei 1891, begon, volgens het tweede lid van artikel 63 n°. 4 der wet op het recht van successie en van overgang bij overlijden, de verjaringstermijn te loopen, zulks geheel in overeenstemming met het beginsel dat toen de vordering ten laste van C. en D. geboren werd, zonder dat daarvoor een nadere memorie van aangifte werd vereischt. De aangevangen verjaring kon door de indiening der suppletoire memorie van aangifte niet worden gestuit, aangezien die aangifte, de erkentenis van het bestaan der schuld inhoudende, uitging niet van de schuldenaren, maar van andere personen. Derhalve was op den 23 Mei 1893 de verjaring onherroepelijk verkregen.

Het Bestuur heeft zich met deze zienswijze niet kunnen vereenigen en de invordering van het geheele bedrag van *f* 432.41 voorgeschreven. Nu toch binnen den verjaringstermijn door de erfgenamen was voldaan aan hunne verplichting om van de vervulling

8568. der voorwaarden een nadere memorie van aangifte in te dienen, die tot grondslag strekte voor de herrekening der rechten, kon van de legatarissen het door hen verschuldigde recht worden ingevorderd, zoolang niet de bij het *eerste* lid van art. 63 n°. 4 der voormelde wet bedoelde verjaringstermijn van twee jaar, sedert de indiening der nadere memorie van aangifte, was verstreken. (*Miss. van* 14 *Maart* 1894, *n°.* 45 en 21 *Juni* 1894, *n°.* 7).

8569. *Verwerping door de bij testament tot eenige erfgename ingestelde zuster der erflaatster, terwijl bij akte van huwelijksvoorwaarden aan den echtgenoot het vruchtgebruik der geheele nalatenschap is besproken, en bij het overlijden twee kinderen der erflaatster in leven zijn.* Een erflaatster had bij testament van den 6 September 1854 hare zuster A. tot eenige erfgename harer nalatenschap ingesteld. In het jaar 1861 huwde zij met B. na bij akte van huwelijksvoorwaarden, aan haren aanstaanden echtgenoot het vruchtgebruik harer geheele nalatenschap te hebben besproken. Uit haar huwelijk met B. werden twee kinderen geboren, die beide bij haar overlijden in leven waren.

De kinderen dienden wegens deze nalatenschap een memorie van aangifte in, op een tijdstip dat zij van het bestaan van het testament dd. 6 September 1854 nog geen kennis droegen. In die memorie van aangifte werd dan ook verklaard, dat de nalatenschap behoudens het aan B. besproken legaat van het vruchtgebruik door de twee kinderen der erflaatster werd verkregen.

Toen de betrokken personen op het bestaan van den uitersten wil opmerkzaam waren gemaakt, verwierp A. de nalatenschap, aangezien zij overtuigd

8569. was, dat het nimmer de bedoeling der erflaatster kon geweest zijn, om de bij het testament gemaakte beschikking, ook na het aangaan van haar huwelijk, van kracht te doen blijven. De ontvanger vorderde daarop, met het oog op de bepaling van artikel 45 der wet op het recht van successie en van overgang bij overlijden, van de erfgenamen een nadere memorie van aangifte, waarin zoowel van de bij het testament van 6 September 1854 gemaakte beschikking, als van de gedane verwerping werd melding gemaakt.

De erfgenamen gaven naar aanleiding van deze vordering te kennen, dat de erflaatster blijkbaar verzuimd had het testament te herroepen en dat er mitsdien dwaling of onwillig verzuim had plaats gehad; zij verzochten op dien grond van de verplichting tot het indienen der nadere memorie van aangifte en van de betaling der deswege verschuldigde rechten te worden ontheven.

Men was het er over eens, dat er in het onderwerpelijk geval geen onwillig verzuim, als bedoeld bij artikel 60 der voormelde wet, had plaats gehad en dat er derhalve van het verleenen van kwijtschelding van recht geen sprake kon zijn.

Sommige ambtenaren achtten deze omstandigheid voldoende om het verzoek der erfgenamen af te wijzen, doch van een andere zijde stelde men voor met de ingediende memorie van aangifte genoegen te nemen, omdat met grond zou kunnen beweerd worden, dat de bij het testament van 6 September 1854 gemaakte beschikking stilzwijgend was herroepen door het, bij de op een later tijdstip verleden akte van huwelijksvoorwaarden gemaakte, legaat van

8569. het vruchtgebruik der nalatenschap, en bij die opvatting het belang van den staat bij de indiening eener nadere memorie van aangifte geheel ontbrak. Ter verdediging van deze meening voerde men nog aan, dat de Lands-advocaat bij zijn advies opgenomen onder n°. 6945 van dit werk heeft gezegd: »de wet »wil geen passen en meten van de beide beschik»kingen, om dan zooveel nog overschiet in leven »te laten."

Het Bestuur heeft machtiging verleend om de vordering tot het indienen eener nadere memorie van aangifte buiten gevolg te stellen, voor het geval de waarde van het gelegateerde vruchtgebruik meer dan $^1/_3$ van het zuiver saldo der nalatenschap bedroeg, en heeft daarbij het volgende te kennen gegeven.

De meening dat de bij het testament van 6 September 1854 gemaakte beschikking door de bepalingen van het huwelijkscontract stilzwijgend is herroepen, is niet juist, aangezien de beschikking over het vruchtgebruik der nalatenschap niet geacht kan worden in strijd te zijn met de bij een vroegeren uitersten wil gedane instelling van een universeel erfgenaam. Volgens de beslissing P. W. n°. 7426 moet ingeval van verwerping de voor partijen meest voordeelige opvatting worden gevolgd voor de berekening der rechten, die verschuldigd zouden geweest zijn indien die verwerping niet had plaats gehad, zoodat in dit geval moet worden aangenomen, dat de kinderen der erflaatster hunne aanspraken op hunne wettelijke erfdeelen zouden hebben doen gelden, indien A. de nalatenschap niet had verworpen. In dat geval zouden de erfstelling en het legaat zijn

8569. ingekort en wel in de eerste plaats de in het testament van 6 September 1854 gedane erfstelling ten behoeve van A., daar toch de volledige uitvoering van het bij het huwelijkscontract besproken legaat van het vruchtgebruik der nalatenschap niet kan worden belet door gevolg te geven aan een testament, dat hetzij vóór, hetzij na de akte van huwelijksvoorwaarden is gemaakt, hetgeen geheel in strijd zou zijn met den aard van de contractueele making bij huwelijksvoorwaarden (1).

Ingeval de verwerping niet had plaats gehad zou A. derhalve alleen dan iets uit de nalatenschap hebben kunnen verkrijgen, indien en voorzoover als het beschikbaar gedeelte daarvan de waarde van het gelegateerde vruchtgebruik overtrof. De administratie heeft derhalve geen belang bij de indiening eener nadere memorie van aangifte, als dat vruchtgebruik geen mindere waarde heeft dan het beschikbaar gedeelte of $^1/_3$ der nalatenschap, doch in het tegenovergestelde geval moet de indiening van die nadere memorie worden gevorderd en behooren de rechten daarop met inachtneming van het vorenstaande te worden geheven. (*Res. van* 12 *Mei* 1894, n⁰. 4).

8570. *Verwerping. Gemeenschap in tweede huwelijk, welke naar art.* 235 *B. W. bij helfte moet verdeeld worden. Afstand door de tweede echtgenoote, die door den hertrouwden echtgenoot was benoemd tot erfgename van het beschikbaar deel, van de gemeenschap en verwerping door haar van de nalatenschap van den erflater.* A., die een kind B. had uit zijn eerder huwelijk, her-

(1) Verg. P. W. n°. 7043, blz. 147 en 148.

8570. trouwde in algeheele gemeenschap van goederen met C., uit welk huwelijk geene kinderen geboren werden. Bij testament benoemde hij zijne tweede echtgenoote C. tot erfgename van het beschikbaar deel zijner nalatenschap, zoodat daartoe, toen hij den 8 Augustus 1892 overleed, gerechtigd waren zijne dochter B. voor $^3/_4$ en zijne echtgenoote C. voor $^1/_4$. Bij verklaring afgelegd ter griffie van de arrondissements-rechtbank te D. deed C. evenwel afstand van de tusschen haar en haren echtgenoot bestaan hebbende gemeenschap en verwierp zij tevens des erflaters nalatenschap, tot welke mitsdien zijne dochter alleen was gerechtigd en welke tengevolge van den gedanen afstand bestond uit het geheele actief en passief der gemeenschap, behalve het linnengoed en de kleederen, bedoeld in art. 187 B. W.

Volgens de den 1 December 1892 ten kantore van het recht van successie te D. ingediende memorie van aangifte bestond die gemeenschap uit:

ACTIEF.

1. Inboedel, de kleederen en het linnengoed der vrouw ter waarde van *f* 27 daaronder niet begrepen, waard . . .	*f*	697.50
2. contanten	„	192.20
3. rentegevende vorderingen	„	675.—
4. onroerende goederen	„	5000.—
5. loopende renten	„	16.02[5]
totaal . . .	*f*	6580.72[5]

PASSIEF.

behoorlijk omschreven schulden . . .	„	2924.87[5]
saldo . . .	*f*	3655.85
begrafeniskosten	„	70.—
blijft . . .	*f*	3585.85

8570. De ontvanger maakt de volgende rechtsberekening:

actief der gemeenschap	f 6580.72^{5}
kleederen enz.	„ 27.—
totaal . . .	f 6607.72^{5}
passief . . .	„ 2924.87^{5}
saldo der gemeenschap . . .	f 3682.85
Indien dus geen afstand van de gemeenschap gedaan was, zou het saldo der nalatenschap hebben bedragen de helft van f 3682.85 of	f 1841.42^{5}
verminderd met de begrafeniskosten ad	„ 70.—
blijft . . .	f 1771.42^{5}
waarin de weduwe zonder verwerping geërfd zou hebben 1/4 of	„ 442.85^{5}

Het hiervoor verschuldigde recht ad 4 % blijft ingevolge art. 45 der successiewet ook na de verwerping verschuldigd, zoodat de berekening is als volgt:

f 442.85^{5} à 4 % =	„ 17.71^{5}
„ 3142.99^{5} à 1 % =	„ 31.43
f 3585.85	f 49.14^{5}
recht van overgang:	
1/8 van f 675.— = f 84.37^{5} à 2 % =	„ 1.68^{5}
7/8 van „ 675.— = „ 590.62^{5} à 1/4 % =	„ 1.47^{5}
totaal . . .	f 52.30^{5}

De inspecteur stelde de volgende herrekening voor.

De nalatenschap omvat tengevolge van den door de vrouw gedanen afstand van de gemeenschap een zuiver saldo van f 3585.85. Hiervan zou, ingeval er niet verworpen was, geërfd zijn:

door de weduwe 1/4 of f 896.46 à 4 %	f 35.86
door de dochter 3/4 of f 2689 39 à 1 %	„ 26.89^{5}
samen . . .	f 62.75^{5}
Transporteere . . .	f 62.75^{5}

8570. Transport . . . f 62.75[5]

Voor recht van overgang is verschul-
schuldigd:

$^1/_4$ van f 675.— = f 168.75 à 2 % =	„	3.37[5]
$^3/_4$ van f 675.— = f 506 25 à $^1/_4$ % =	„	1.26[5]
Totaal . . .	f	67.39[5]

Bij deze herrekening was niet gelet op de beslissing P. W. n°. 8485, volgens welke de gevolgen van den gedanen afstand en van de verwerping in onderling verband moeten beschouwd worden. Men verschilde evenwel van gevoelen omtrent de toepassing dezer beslissing op het onderwerpelijke geval. Van de eene zijde werd er op gewezen dat tusschen het daarbij behandelde geval en het onderwerpelijke dit verschil bestaat, dat dáár de verwerping slechts omvatte hetgeen anders door de vrouw tengevolge van den afstand zou zijn verkregen, terwijl hier de verwerping tevens betrof hetgeen zij ook zonder dien afstand zou hebben geërfd. De verwerping is dus hier niet uitsluitend een noodzakelijk complement van den afstand der gemeenschap. Hierom en op grond van de motieven van evengemelde beslissing werd het aannemelijk geacht aan te nemen, dat de gevolgen van afstand en verwerping ook slechts in zooverre met elkander in verband beschouwd moeten worden als zij hetzelfde goed omvatten. Over hetgeen de vrouw ook zonder den gedanen afstand zou hebben geërfd, zou dan 4 % schuldig blijven, zoodat de berekening van den ontvanger juist werd geacht.

Van een andere zijde werd het volgende aangevoerd. Zonder den afstand en de verwerping zou verschuldigd geweest zijn:

8570. $^1/_4$ van *f* 1771.42^5 = *f* 442.85^5 à 4 % = *f* 17.71^5
$^3/_4$ van *f* 1771.42^5 = *f* 1328.57 à 1 % = „ 13.28^5
f 31.—

en voor recht van overgang:

f 84.37^5 à 2 % = *f* 1.68^5
f 253.12^5 à $^1/_4$ % = *f* 63^5
f 2 32

totaal . . . *f* 33.32

Neemt men nu afstand en verwerping in aanmerking, dan wordt daardoor in totaal reeds meer recht verschuldigd en wel:

f 3585.85 à 1 % = ... *f* 35.86
f 675 à $^1/_4$ % = ... „ 1.68^5
totaal . . . *f* 37.54^5

zoodat niet meer dan dit bedrag geheven had mogen zijn. Men behoort toch niet, hier, waar het de verwerping door één persoon betreft, uit te gaan van een onderdeel van het recht (4 % van *f* 442.85^5), hetwelk zonder afstand en verwerping schuldig zou zijn en daarom verschuldigd blijft, maar van het totaal van het alsdan verschuldigde recht en dit te stellen tegenover het totaal van het recht, hetwelk verschuldigd is, beide handelingen in aanmerking genomen. De gevolgen van afstand en verwerping moeten *voor het geheel* in onderling verband worden beschouwd. Anders hinkt men op twee gedachten, door de verwerping gedeeltelijk op zich zelve te beschouwen en gedeeltelijk met den afstand in verband te brengen.

Het Bestuur heeft zich hier, waar geen fraude kon bedoeld zijn, met laatstbedoelde opvatting, die het meest in het voordeel van partijen was, vereenigd. (*Res. van* 16 *Mei* 1894, *n*^{o}. 4.)

8571. *Verzwijging. Effecten door een erflater van hand tot hand geschonken met voorbehoud van het recht op de renten.* Nadat het verhoor op vraagpunten, bevolen bij het vonnis der arrondissements-rechtbank te Maastricht van den 12 October 1893 (opgenomen onder n°. 8486 van dit werk) op den aangewezen rechtsdag had plaats gehad, werd de vraag gedaan of de uitspraak der rechtbank niet voor een deel een eindbeschikking inhield, waartegen met grond eene voorziening in cassatie zou kunnen worden ingesteld. Deze vraag werd aan het oordeel van den Landsadvocaat onderworpen bij missive van 16 Januari 1894 n°. 10, waarin, na een uiteenzetting der feiten, door het bestuur o.a. het volgende is aangevoerd.

»Het Bestuur had als hoofdmotief voor zijn vor»dering aangevoerd, dat de schenking der effecten »met voorbehoud van het recht op de renten, niet »anders dan bij notariëele akte had kunnen geschie»den en dat deze derhalve niet rechtsgeldig had »plaats gehad; deze bewering nu wordt door de »rechtbank in de 11e overweging quoad jus onge»grond geoordeeld. Het komt mij voor dat wat de »rechtbank hieromtrent overweegt niet afdoende is. »Dat voorbehoud van eenig recht niet in strijd is »met het wezen eener schenking is natuurlijk vol»komen waar. Doch de vraag was juist of zoodanige »schenking van hand tot hand kan geschieden, dan »wel of daarop art. 1719 B. W. van toepassing is. »Eene beantwoording dezer vraag in laatstgemelden »zin, welke in de memoriën van het bestuur breed»voerig wordt toegelicht, komt mij nog altijd juist »voor; naar mijne meening heeft de rechtbank dan »ook de artt. 1719 en 1724 B. W. verkeerd toegepast.

8571. »Bestaat er alzoo, naar het mij voorkomt, grond »tot het instellen eener voorziening in cassatie, »waartoe te eerder aanleiding bestaat om het groot »belang dat de Administratie heeft bij eene andere »wetsuitlegging dan die van de rechtbank, het schijnt »mij tevens toe, dat, nu het vonnis den 15 Novem»ber j.l. is beteekend, zoodanige voorziening vóór den »15 Februari a.s. moet zijn ingesteld. (Verg. arrest »Hof te Arnhem d.d. 3 Maart 1880, W. v. h. R. »n°. 4526.)

»Het zal mij aangenaam zijn omtrent een en ander »uw gevoelen te mogen vernemen. Ik heb intusschen »den directeur der registratie verzocht vooralsnog »geene uitvoering te geven aan zijn voornemen om »partijen voor de rechtbank op te roepen, ten einde »de zaak aldaar weder aanhangig te maken."

De Landsadvocaat gaf hierop bij zijn advies van den 29 Januari 1894 n°. 666 het volgende te kennen.

»De vraag in deze is of eene schenking van effec»ten, met voorbehoud van het recht op de renten, »valt in art. 1724 B. W., zoodat voor hare geldig»heid geene notarieele akte wordt vereischt.

»Blijkens art. 1719 is art. 1724 eene bepaling van »uitzondering. En nu zijn onder de giften van hand »tot hand in laatstgemeld artikel vermeld, slechts »te verstaan die schenkingen, welke door de enkele »overgifte van het geschonken goed bewerkstelligd »worden. Zulks is nu het geval niet met eene schen»king van effecten met voorbehoud van vruchtge»bruik, want deze handeling, hoewel daarbij de »eigendom overgaat, geschiedt niet door de enkele »overgifte van het geschonken goed.

»Ik meen dus dat er termen zijn om in cassatie

8571. »te komen van het vonnis der Rechtbank te Maas-»tricht van 12 October 1893, omdat het artikel 1724 »op zulk eene schenking toepasselijk acht.

»En het komt mij veiliger voor, dit beroep in »cassatie reeds thans in te stellen en niet het eindvon-»nis af te wachten. Het interlocutoir toch is 15 No-»vember j.l. beteekend, en de beslissing over dit punt »kan als eindbeslissing worden aangemerkt. Omtrent »dit laatste is twijfel zeker niet uitgesloten. De be-»slissing op haar zelve genomen schijnt eene eind-»beslissing, maar de vraag is of niet op grond der »omstandigheid dat het vonnis een interlocutoir is, »welks gezag zich niet verder uitstrekt dan zijn »onderwerp, moet worden aangenomen dat het een »motief is. Vergelijk daaromtrent het arrest van den »Hoogen Raad van 28 December 1888 W. n°. 5661. »Bij dien twijfel is het veiliger de cassatie niet tot »na het eindvonnis uit te stellen."

Daar evenwel gebleken was dat bij het gehouden verhoor op vraagpunten het recht om zich in cassatie te voorzien tegen het interlocutoir vonnis niet was voorbehouden, zoodat de cassatie wegens berusting in dat vonnis niet ontvankelijk zoude zijn, gaf de Landsadvocaat bij zijn nader advies van den 5 Februari 1894 in overweging, om met het beslissen omtrent een beroep in cassatie te wachten totdat het definitieve vonnis zou zijn gewezen.

Het Bestuur heeft zich met dit advies vereenigd. Nadat de zaak weder voor de arrondissements-rechtbank te Maastricht was aanhangig gemaakt en zoowel door het bestuur als door partij nog een memorie was ingediend, heeft die rechtbank op den 14 Juli 1894 het volgende eindvonnis gewezen:

8571. »De arrondissements-rechtbank te Maastricht;

»In zake: G. S. de V. jr., wonende te A., in zijne »vroegere hoedanigheid van uitvoerder der uiterste »wilsbeschikking van wijlen den heer G. S. de V. »Sr., en voor zooveel noodig in eigen naam, opposant »bij exploit van den deurwaarder M. E. K. te M., dd. »12 November 1892, den 14 dier maand geregistreerd;

»Tegen: Zijne Excellentie den Minister van Finan»ciën als uitoefenende het bestuur der registratie, »geopposeerde bij gemeld exploit.

»Gelet op de conclusiën van partijen, vervat en »luidende:

»1°. die van den opposant in het exploit van ver»zet van den 12 November 1892;

»Het behage der Rechtbank het verzet van den »opposant goed en van waarde, en de geopposeerden »niet ontvankelijk, immers ongegrond te verklaren »in hunne bij voormeld dwangschrift gedane vor»dering, dat dwangschrift buiten gevolg te stellen »met verbod aan de geopposeerden om daaraan eenige »uitvoering te geven. Subsidiair dat dwangschrift »op te heffen en te vernietigen, voor zooverre be»treft de daarbij gevorderde boete. Alles met ver»oordeeling van geopposeerden in de kosten van »het rechtsgeding.

»2°. die van het geopposeerd bestuur in de me»morie van sextupliek van den 27 Maart 1894.

»Concludeert tot handhaving van het dwangschrift »met veroordeeling van opposant in de kosten.

»3°. die van den opposant in de memorie van sep»tipliek van den 16 Mei 1894.

»Opposant verhardt bij zijn verzet.

»Gehoord het verslag van den rechter rapporteur.

8571. »Gehoord het Openbaar Ministerie bij monde van »den Officier van Justitie concluderende dat het der »rechtbank moge behagen het verzet goed en van »waarde en de geopposeerden ongegrond te verkla»ren in hunne bij het dwangschrift gedane vordering, »dat dwangschrift buiten gevolg te stellen met ver»bod aan de geopposeerden, om daaraan eenige »uitvoering te geven, met veroordeeling van geop»poseerden in de kosten van het rechtsgeding.

»Ten aanzien der daadzaken aannemende wat »daaromtrent is overwogen in het tusschen partijen »in dit geding door deze rechtbank den 12 October »1893 gewezen vonnis en verder.

»*Overwegende* dat bij gemeld vonnis, met reserve »der uitspraak over de kosten, de middelen van »verzet gericht tegen de ontvankelijkheid der vorde»ring van het geopposeerd bestuur, ongegrond zijn »verklaard en alvorens te beslissen over de midde»len gericht tegen de vordering ten gronde, is gelast »dat de opposant zou worden gehoord op de in het »dispositief van dat vonnis omschreven vraagpunten; »dat het verhoor van den opposant heeft plaats »gehad den 4 December 1893 blijkens daarvan door »den aangewezen rechtercommissaris opgemaakt »proces-verbaal; dat vervolgens door het geopposeerd »bestuur is aangevoerd;

»Uit de antwoorden van den opposant op de drie »eerste vraagpunten blijkt dat de feiten door het »bestuur bij de memorie van antwoord juist gesteld »waren. De ontkentenis van den opposant bij zijne »memorie van tripliek blijkt nu ongegrond geweest »te zijn, en volgens den opposant zelf, die in de»zelfde memorie onvoorwaardelijk had ingestemd

8571. »met de stelling, dat art. 1724 B. W. niet toepasselijk is, als niet de volle eigendom der daarbij bedoelde zaken overgaat, is derhalve de vordering van »het bestuur gegrond.

»Het bestuur wenscht, ook naar aanleiding der »11e overweging quoad jus uwer rechtbank in het »aangehaalde interlocutoire vonnis, er op te wijzen »dat het niet beweert, dat voorbehoud van het recht »op de renten eener zaak, die men wil wegschenken, zou zijn in strijd met het wezen eener schenking, maar alleen dit, wat ook de opposant, »gelijk hiervoor is opgemerkt, heeft toegestemd, »dat bij zoodanig voorbehoud de zaak niet van hand »tot hand kan overgaan; dat derhalve in zoodanig »geval niet art. 1724 B. W., maar alleen art. 1719 »B. W. toepasselijk is, en dat, waar de notarieele »akte ontbreekt, daarom de voorgenomen schenking »niet rechtsgeldig is tot stand gekomen.

»Staat het alzoo vast dat in een geval als het »onderwerpelijke de schenking niet door enkele overgave *kon* tot stand komen, uit de antwoorden van »den opposant, op de vraagpunten sub. 4 en 5 blijkt »voldoende, dat die overgave hier ook niet heeft »plaats gehad. Immers blijkens het antwoord op de »vijfde vraag, zijn de effecten, waarvan hier de rede »is, in Januari 1889 bij de Associatie-cassa te A. »gedeponeerd. Buiten tegenspraak is het, dat de »erflater toen eigenaar dier stukken was. Als zoodanig »genoot hij ook de renten. Welke verandering is »nu in dezen toestand gekomen? Geene andere »dan dat een derde, opposant in deze, de stukken in een afzonderlijk pakket heeft laten doen »en het opschrift daarvan heeft doen veranderen.

8571. »Heeft *daardoor* nu levering plaats? 't Is niet aan »te nemen in het algemeen. In dit bijzonder geval, »naar des bestuurs zienswijze, in 't geheel niet.

»Uit het omstandig antwoord op de 5e vraag blijkt »toch daghelder, dat, blijkens de herhaalde veran»deringen van de opschriften, daaraan geene waarde »gehecht werd.

»Deze dienden blijkbaar alleen om de administra»tie der associatie-cassa te vereenvoudigen als dat »kon en anders om in de stukken geene verwarring »te doen ontstaan of afzonderlijke behandeling moge»lijk te maken, waar dit gewenscht werd. Maar geen »der zoogenaamde begiftigden heeft ooit de effecten »in bezit gehad, noch was bevoegd ze van de asso»ciatie-cassa op te vorderen. De administratie dier »associatie-cassa had alleen te maken met den heer »de V. jr., — den opposant in deze — eerst als »zaakwaarnemer voor zijn vader en later als execu»teur-testamentair, ook voor de effecten, die onder »de aanwijzing L. J. G. de V. afzonderlijk geadmi»nistreerd werden.

»De associatie-cassa hield die effecten onder zich »ten verzoeke en ten behoeve van den erflater in »deze ten einde die effecten te beheeren, en de »renten er van aan zijn zaakwaarnemer uit te keeren.

»Resumeerende blijkt het dat 1e bij de bedoeling »van den erflater om zich de renten der effecten »voor te behouden, de voorgenomen schenking daar»van niet door overgave overeenkomstig art. 1724 »B. W. *kon* plaats hebben, en 2e dat die overgave »inderdaad ook niet heeft plaats gehad.

»Daaruit vloeit voort dat de erflater eigenaar der »effecten was gebleven en die ook in de memorie

8571. »van aangifte zijner nalatenschap moesten zijn aan»geven.

»Het bestuur is om bovenstaande redenen van »oordeel, dat de juistheid zijner vordering door het »verhoor op vraagpunten volledig is gebleken;

»dat hierop ten slotte nog is geantwoord door den »opposant: zoo in de memorie van antwoord, als in de »antwoorden, op de drie eerste vraagpunten gegeven »wordt door opposant bevestigd dat de erflater de »effecten, schuldvorderingen aan toonder, onher»roepelijk aan de begiftigden heeft afgestaan onder »de persoonlijke verplichting van dezen om hem de »rente uit te keeren.

»Opposant moge zich in de memorie van antwoord eenigszins uitvoeriger, bij zijn verhoor laconisch »uitgedrukt hebben, de zin en de bedoeling zijn »voor den onbevooroordeelde in beide dezelfde. »Tegenover de onherroepelijke volledige eigendoms»overdracht van de zijde des schenkers, staat niet »anders dan de persoonlijke verplichting der begif»tigden om jaarlijks een bedrag, gelijk aan dat der »renten van de effecten aan den schenker uit te keeren. »Met de overgifte der effecten was derhalve de »schenking voltrokken zonder dat daartoe eene nota»rieele akte vereischt werd. De door het bestuur be»doelde verklaring van 25 September 1890 was dan »ook zoo weinig eene akte van schenking, dat de »onderteekening des erflaters daarop niet voorkomt »en deze daarbij niet het minst betrokken is geweest. »Zij had geene andere strekking dan tegen over de »begiftigden onderling te doen blijken van hunne ver»plichting om de renten aan den schenker uit te keeren.

»Te vergeefs beweert het bestuur dat geene over-

8571. »gifte der effecten aan de begiftigden heeft plaats »gehad. Blijkens het antwoord op de vijfde vraag »zijn de effecten vóór de schenking door den erf»later aan opposant overgegeven, door dezen in »bezit genomen en met de zijnen, in een en het»zelfde pakket vereenigd, bij de associatie-cassa te »Amsterdam in bewaring gegeven. Deze was der»halve bewaarnemer des toenmaligen eigenaars.

»Bij de schenking zijn de effecten op last van »opposant, handelende zoo namens den schenker »als namens de begiftigden, uit het pakket verwij»derd, afzonderlijk onder een speciaal hoofd, dat »niet was dat des schenkers maar der begiftigden, »in een ander geplaatst en ook bij de associatie-cassa »in bewaring gesteld; van dat oogenblik was deze »de bewaarnemer der nieuwe eigenaars, de begif»tigden, en had zij namens dezen het bezit der »effecten. Men zal toch niet beweren dat, ten einde »de bewaargeving te veranderen, de effecten aan »den schenker behooren te worden teruggegeven, »om door dezen aan de begiftigden gezamenlijk van »hand tot hand te worden overgegeven en dan de »terugreis naar de associatie-cassa te ondernemen. »Opposant moge aanvankelijk als zaakwaarnemer »van den erflater de effecten bij de associatie-cassa »in bewaring hebben gegeven, als uitvoerder zijner »uiterste wilsbeschikking heeft hij zulks voorzeker »niet gedaan, om de eenvoudige reden dat tijdens »de schenking de erflater nog in leven was en oppo»sant de hoedanigheid van uitvoerder der uiterste »wilsbeschikking eerst na en door het overlijden »van den schenker heeft kunnen verkrijgen;

»Ten aanzien van het recht

8571. »*O.* dat zooals reeds is overwogen in voormeld »interlocutoir vonnis van den 12 October 1893, onze »wet geen schenking als geldig erkent, die niet bij »notarieele akte is gedaan, behoudens voor giften »van hand tot hand van, onder anderen, schuldvor»deringen aan toonder, zooals effecten, waarvan de »rede, doch dan ook vordert, dat deze worden over»geleverd aan den begiftigde of aan een derde, die »het gegevene voor hem aanneemt; dat hieruit volgt, »dat effecten werkelijk moeten worden ter hand »gesteld, dewijl juist door deze uitvoering aan de »schenking gegeven, deze van kracht wordt.

»*O.* dat het geopposeerd bestuur daadwerkelijke »overgifte ontkend hebbende, het bewijs van dit »gemis heeft trachten te putten uit de antwoorden »door opposant gegeven bij zijn verhoor op vraag»punten, hetwelk bij meergemeld interlocutoir vonnis »is bevolen.

»*O.* dat de rechtbank deze opvatting van het ge»opposeerd bestuur niet kan deelen; dat toch door »den opposant is verklaard, dat hij in Januari 1889 »op verzoek van zijn vader zich met de administra»tie zijner zaken belast en op zijne aanwijzing de »hem toebehoorende effecten, zijnde die, waarvan »thans de rede, in een afzonderlijk pakket gedaan »en bij de associatie-cassa te A. in bewaring gegeven »heeft; dat hij, dewijl hij persoonlijk ook effecten bij »die vennootschap in bewaring gegeven had, op uit»drukkelijk verzoek van den directeur dier maat»schappij, de effecten zijns vaders in hetzelfde pakket »vereenigd heeft, dat de hem toebehoorende effecten »bevatte en ten zijnen name stond; dat evenwel »in den zomer van 1890 zijn vader hem den wensch

8571. »te kennen gaf om nog in zijn leven al zijne effec-
»ten aan zijne drie kinderen te schenken en hem »opdroeg om daarvoor het noodige te verrichten; »dat hij daarop gezorgd heeft dat het pakket effecten »zijns vaders gescheiden werd van de hem persoon- »lijk toebehoorende effecten, dat die zijns vaders »afzonderlijk werden geadministreerd en afzonderlijk »gedeponeerd onder het speciaal hoofd ten name van »L. J. G. de V., zijnde de respectieve voornamen »der drie erfgenamen zijns vaders; dat deze het »verrichtte goedgekeurd en hem te kennen gegeven »heeft, dat hij begreep, dat zooals toen het depot »was geschied, de effecten niet meer aan hem maar »aan zijne kinderen zouden toebehooren.

»*O.* dat blijkens die verklarng van opposant vóór »de schenking de effecten zijns vaders, met de zijne »in een en hetzelfde pakket vereenigd, in bewaring »gegeven waren bij de associatie-cassa te A., zoodat »deze van die effecten des erflaters voor dezen be- »waarnemer was; dat evenwel bij de schenking de »opposant de effecten zijns vaders uit genoemd pak- »ket heeft doen nemen en in een ander geheel »afzonderen onder een speciaal hoofd, namelijk »dat der begiftigden; dat die alzoo afgezonderde »effecten zijns vaders in bewaring zijn gesteld bij »gemelde associatie-cassa, welke die effecten der- »halve vanaf dat oogenblik der afzondering, verricht »op last van den opposant, handelende zoowel »namens den schenker als namens de begiftigden, »voor dezen en niet meer voor eerstgenoemden in »bewaring had.

»*O.* dat hieruit volgt, dat de daadwerkelijke over- »gifte heeft plaats gehad, zoodat de door het geop-

8571. »poseerd bestuur bij het dwangschrift gedane vor- »dering ongegrond is.

»*Rechtdoende in naam der Koningin!*

»Verklaart het gedaan verzet goed en van waarde;

»Verklaart de vordering door het geopposeerd »bestuur bij het dwangschrift gedaan, ongegrond;

»Stelt dat dwangschrift buiten gevolg en doet ver- »bod aan het geopposeerd bestuur om aan dat »dwangschrift eenige uitvoering te geven.

»Veroordeelt het geopposeerd bestuur in de kos- »ten van het rechtsgeding."

Bij missive van 16 Augustus 1894, n⁰. 58 werd de Landsadvocaat geraadpleegd over de vraag of eene voorziening in cassatie tegen de uitspraak der rechtbank met eenige hoop op een gunstigen uitslag zou kunnen worden beproefd, en werd daarbij het volgende te kennen gegeven.

»Niettegenstaande, overeenkomstig uw advies in »de memorie van sextupliek van de zijde van het »bestuur beteekend, de vraag of schenking van »effecten met voorbehoud van het recht op de renten, »anders dan bij notarieele akte kan plaats hebben, »opnieuw was ter sprake gebracht, heeft de recht- »bank in haar eindvonnis dit punt niet alleen niet »weder behandeld, maar integendeel uitdrukkelijk »beslist, dat in het onderwerpelijk geval daadwer- »kelijke overgifte der effecten had plaats gehad.

»Het zal mij aangenaam zijn uwe meening te »mogen vernemen over de vraag of thans nog eene »voorziening in cassatie tegen de uitspraak der »rechtbank met eenige hoop op succes zon kunnen »worden beproefd.

»Ik vestig daartoe uwe aandacht op de clausule

8571. »in het vonnis van 14 Juli, waarbij de daadwer»kelijke overgifte der effecten is afgeleid uit de om»standigheid dat de afzondering dier effecten heeft »plaats gehad op last van den opposant de V. jr., »handelende *zoowel namens den schenker als namens de »begiftigden.* De rechtbank nam dus aan dat giften »van hand tot hand kunnen geschieden zonder eenige »medewerking of toestemming van den z. g. schen»ker of den z. g. begiftigde zelven of van een ver»tegenwoordiger, zelfs buiten weten van den z. g. »schenker of den begiftigde of een vertegenwoor»diger, hetgeen mij voorkomt in strijd te zijn met »art. 1724 B. W. Immers, volgens het arrest van »den Hoogen Raad van 9 Maart 1860 W. v. h. R. »n°. 2151, is hij die namens een ander handelt niet »als zijn vertegenwoordiger te beschouwen, terwijl »ieder individu de vrijheid »of zoo men wil de be»»voegdheid heeft, om in privé voor een ander op »»te treden." Uit het optreden in casu *namens* schen»ker en begiftigden, vloeit alzoo nog volstrekt niet »voort dat dit ook met hunne toestemming is ge»schied."

De Landsadvocaat meende een beroep in cassatie te moeten ontraden, blijkens zijn advies van den 9 September 1894, n°. 740, luidende:

»Voor de vraag of men van het vonnis inzake G. »S. de V. jr. een beroep in cassatie moet instellen »komt het aan op twee punten.

»Dezerzijds was aangevoerd dat eene schenking »van effecten met voorbehoud van het recht op de »renten niet bij wege van don manuel kan plaats »hebben, en dus eene akte behoeft. In het interlo»cutoir wordt daaromtrent overwogen, dat zulk

8571. »voorbehoud niet in strijd is met het wezen eener »schenking. Het is duidelijk dat deze beslissing geen »verband houdt met het middel. Nadat vervolgens »het middel nog eens door het bestuur was aange- »drongen, wordt het bij het eindvonnis met stil- »zwijgen voorbij gegaan.

»De grief is dus buiten het eindvonnis en kan »daartegen in cassatie niet gericht worden; kan zij »dan aangevoerd worden tegen het interlocutoir, »waarin het bestuur door uitvoering berust heeft? »Daarvoor ware te zeggen, dat de kracht van een »gewijsde zich niet verder uitstrekt dan het onder- »werp van het vonnis, en dat het onderwerp van »het interlocutoir is: het bevel tot bewijsvoering. »Daartegen echter geldt, dat waar de bedoelde be- »slissing, die niet eenmaal op het middel slaat, niet »herhaald is in het eindvonnis, zij in het interlocu- »toir als eene eindbeslissing moet worden aange- »merkt, evenals die omtrent de ontvankelijkheid der »vordering.

»In de tweede plaats. De rechtbank beslist dat de »overgifte heeft plaats gehad door de afzondering »der effecten onder het hoofd der begiftigden op last »van opposant, waarbij deze namens schenker en »donataris handelde. Deze beslissing wordt in neven- »vermeld schrijven in strijd geacht met art. 1724 »B. W. omdat daarbij eene gift van hand tot hand »zonder medewerking van schenker en begiftigde »bestaanbaar wordt geacht.

«Het komt mij voor dat de rechtbank, met de »uitdrukking dat opposant »namens" schenker en »begiftigde handelde, bedoelt, dat hij als lasthebber »handelde. Aldus luidde ook de verklaring van den

8571. »opposant bij het verhoor op vraagpunten, zooals »die in de onmiddelijk voorafgaande overweging »wordt wedergegeven, en waarop dus de rechtbank »geacht moet worden het oog te hebben gehad.

»Op grond van een en ander ben ik van gevoelen, »dat de zaak in cassatie te hachelijk staat, om een »beroep in cassatie te kunnen aanraden."

Overeenkomstig dit advies heeft het Bestuur machtiging verleend om in het vonnis der rechtbank te Maastricht te berusten, doch tevens daarbij te kennen gegeven dat dit in voorkomende gevallen niet tot richtsnoer moet worden genomen.

V.

8572. VERMOGENSBELASTING. *Geheimhouding.* Onder dagteekening van 26 Januari 1894, n°. 41, heeft de Minister van Financiën de volgende aanschrijving gericht aan de ambtenaren der registratie en domeinen en die der directe belastingen enz.:

»De wetten op de vermogensbelasting en op de »bedrijfsbelasting vorderen de strikte geheimhouding »van de aanslagen en van hetgeen bij de uitvoering »dezer wetten omtrent vermogen, inkomsten enz. »is bekend geworden.

»Al mag van de ambtenaren worden verwacht »dat zij zorgvuldig voor die geheimhouding zullen »waken, toch acht ik mij verplicht hen nog met »nadruk te wijzen op het groote gewicht dat aan »eene strenge handhaving der daartoe betrekkelijke »wetsbepalingen wordt gehecht.

»Zooals reeds aan de ambtenaren der registratie »is opgemerkt bij mijne aanschrijving van 29 Mei

8572. »l.l., n°. 28 Registratie (1), is het ter behoorlijke »verzekering der geheimhouding noodzakelijk, dat »ook de klerken en bedienden, die bij de ambtenaren werkzaam zijn, van het groote gewicht »daarvan zijn doordrongen.

»Hun moet de verplichting tot geheimhouding »zoo duidelijk mogelijk opgelegd of in herinnering »worden gebracht en tevens moeten zij worden gewezen op de strafbepalingen van artikel 272 van »het Wetboek van Strafrecht. Bij de keuze van hun »personeel moeten de ambtenaren met de meeste »omzichtigheid te werk gaan, zoodat zij geene personen in hun dienst nemen of houden, van wier »strikte geheimhouding zij niet volkomen verzekerd zijn.

»Met nadruk moet den klerken en bedienden »worden gezegd, dat de verplichting tot geheimhouding niet beperkt is tot de personen, die buiten »de administratie staan, doch dat zij aan niemand »hoegenaamd eenige mededeelingen mogen doen; »dus ook niet aan andere ambtenaren, noch aan »klerken of bedienden van andere ambtenaren. Aan »hen, die op hetzelfde bureau werkzaam zijn, worde »ook streng verboden onder elkaar te spreken over »hetgeen op dat bureau ter hunner kennis is gekomen.

»Zoowel de ontvangers als de inspecteurs en de »controleurs zien nauwlettend toe op de klerken, »en bij de minste overtreding van de voorschriften »tot geheimhouding worde de schuldige ontslagen.

»De ambtenaren zelven moeten ook tegenover

(1) Zie P. W. n°. 8408.

8572. »elkaar de geheimhouding in acht nemen. Wanneer »ambtelijke mededeelingen noodig zijn, beperken »zij die tot hetgeen door de wet en door de ter »uitvoering daarvan gegeven voorschriften wordt »gevorderd. De nadere regelen bedoeld bij art. 36, »2e lid, der wet op de bedrijfsbelasting zullen door »mij te zijner tijd worden gesteld.

»Bij de inrichting der kantoren en de regeling »van den dienst worde de plicht tot bevordering der »geheimhouding steeds in het oog gehouden. Zoo »worde er voor gezorgd dat, wanneer onderscheiden »personen zich gelijktijdig aanmelden tot het doen »van betalingen op de vermogens- of bedrijfsbelas»ting, de één geen kennis kan bekomen van den »aanslag van den ander. Wanneer b.v. een belas»tingplichtige komt storten wat hij schuldig is, »worde nimmer bij de besprekingen, die ten aan»hoore van anderen met hem worden gevoerd — »b.v. bij teruggave van geld — het bedrag der be»lasting uitgesproken. Dat laatste is trouwens met »eenige oplettendheid zeer wel te vermijden. (1)

»De besprekingen ter verkrijging van ophelde»ringen en inlichtingen omtrent vermogen of in»komsten, worden door de inspecteurs der registra»tie en de controleurs der directe belastingen met »de aangevers of vermoedelijk belastingplichtigen »gevoerd buiten tegenwoordigheid en buiten het »gehoor van surnumerairs, klerken of andere per»sonen.

»Wanneer deze voorschriften nauwkeurig worden »nageleefd en in het algemeen zorgvuldig alles wordt

(1) Verg. P. W. n°. 8495.

8572. »vermeden, wat het vermoeden zou kunnen op- »wekken dat de geheimhouding niet met de grootste »nauwgezetheid wordt betracht, dan zal het ver- »trouwen van het publiek worden gewonnen en de »behoorlijke naleving der wet zal daardoor worden »bevorderd."

8573. *Invordering van aanslagen in de vermogensbelasting en van de verhooging bedoeld in art.* 34 *der wet.* Onder dagteekening van 9 Maart. 1894, n°. 13, heeft de Minister van Financiën de volgende aanschrijving gericht aan de ambtenaren der registratie en domeinen:

»Het is mij gebleken dat door de ambtenaren op »verschillende wijzen wordt gehandeld ten aanzien »van de invordering der door de Raden van beroep »vastgestelde aanslagen in de vermogensbelasting »en van de verhooging bedoeld in art. 34 der wet »op die belasting. De gedrukte circulaire n°. 1133 (1) »is bestemd om hieraan een einde te maken.

»Ter toelichting van de voorschriften, bij gemelde »circulaire gegeven, merk ik het volgende op.

»Zooals o.a. uit de artt. 1 en 3 der circulaire »blijkt, wordt in de stukken der administratie een »onderscheid gemaakt tusschen den *aanslag* en de »*verhooging bedoeld in art.* 34 *der wet.* Dit onderscheid »blijve echter beperkt tot de administratieve behan- »deling; voor de toepassing van de bepalingen der »wet, omtrent de invordering enz., worde de ver- »hooging aangemerkt als een deel van den aanslag, »waarop de artt. 39 tot en met 44 en 49 der wet »van toepassing zijn. Artikel 2 der circulaire n°. »1133 gaat van dit beginsel uit."

---

(1) P. W. n°. 8581.

8574. *Lijfrenten, pensioenen en andere uitkeeringen ten laste van den belastingplichtige. Bewijs.* Een der inspecteurs bleek de meening toegedaan te zijn dat, behalve in de gevallen van de artt. 376—378 B. W., geen aftrek kan worden toegelaten voor uitkeeringen, waarvoor geen behoorlijk bewijs aanwezig was.

Deze meening is onjuist. De wet op de vermogensbelasting laat den aftrek toe van het twintigvoud der verschuldigde lijfrenten enz. en vordert niet, zooals de wet op het recht van successie en van overgang bij overlijden in art. 27 doet, dat van de schuld bewijzen bestaan.

Wanneer de inspecteur de overtuiging heeft dat de lijfrenten enz. werkelijk verschuldigd zijn, moet hij den aftrek van het twintigvoud toelaten, ook al bestaan er geen bewijzen der schuld.

Als de belastingplichtige de betaling der lijfrenten enz. onverplicht en om niet op zich genomen heeft, is het bestaan van een bewijs — nl. eene notarieele akte van schenking — noodig, omdat zonder zulk eene akte de uitkeering niet verschuldigd is. Maar in andere gevallen is de eisch van een schriftelijk of ander bewijs niet op de wet gegrond.

Is bijv. de lijfrente onder bezwarenden titel gevesvestigd, dan is het niet noodig dat daarvan eene akte is opgemaakt. (*Miss. van* 20 *Augustus* 1894, *n*°. 25)

8575. *Lijfrenten, pensioenen en andere uitkeeringen ten laste van den belastingplichtige. Levensonderhoud en huisvesting van dienstboden.* In overeenstemming met de uitspraak opgenomen in het P. W. n°. 8496, werd den 16 Februari 1894 door den Raad van beroep voor de vermogensbelasting te 's Gravenhage, geoordeeld:

8575. »dat het levensonderhoud en de huisvesting door »den belastingplichtige aan zijne dienstboden ver»schaft, niet vallen onder de verschuldigde verstrek»kingen van levensonderhoud en huisvesting, waar»van een twintigvoudig jaarlijksch bedrag, volgens »art. 8, 2o der wet van 27 September 1892 (*Stbl.* »n°. 223) van het vermogen mag worden afgetrokken."

8576. *Perceelen die vrijdom van grondbelasting genieten.* Onder dagteekening van 3 October 1893, n°. 25, heeft de Minister van Financiën de volgende aanschrijving gericht aan de ambtenaren der registratie en domeinen:

»Bij de uitvoering der wet op de vermogensbe»lasting is gebleken dat de inspecteurs der registratie »en domeinen niet behoorlijk kunnen nagaan welke »eigendommen vrijdom van grondbelasting genieten »en mitsdien, volgens art. 7, letter B dier wet, op »de verkoopwaarde moeten worden aangegeven.

»In de kadastrale leggers ten kantore van de »ontvangers der successierechten berustend, is de »vrijdom van grondbelasting niet altijd nauwkeurig »aangeteekend en ook in de leggers aan de kan»toren der bewaarders van de hypotheken en het »kadaster laat de aanteekening van den vrijdom te »wenschen over.

»Alleen door de controleurs van de directe be»lasting en van het kadaster wordt nauwkeurig boek »gehouden van de vrijdommen. Die boekhouding »vermeldt evenwel alleen de perceelen en het jaar »waarin de vrijdom vervalt en is mitsdïen niet direct »bruikbaar voor de inspecteurs der registratie.

»Daar het echter voor eene behoorlijke uitvoering »van de wet op de vermogensbelasting dringend

8576. »noodig is, dat omtrent het genot van den vrijdom »geen onzekerheid besta, zijn de controleurs van »de directe belasting en van het kadaster uitge»noodigd om aan de bewaarders van de hypotheken »te doen toekomen lijsten, aanwijzende de perceelen, »waarvoor vrijdom van grondbelasting wordt ge»noten. De hypotheekbewaarders zullen die lijsten »nauwkeurig vergelijken met de aanteekeningen in »hunne kad. leggers en bij de eerstvolgende bijwer»king ook de leggers van de ontvangers daarmede »in overeenstemming brengen.

»De ontvangers moeten dan in de staten n°. »2[vermb.] van de eigenaren en mede-eigenaren van de »onroerende goederen in kolom 8 achter het betrek»kelijk leggerartikel vermelden, dat daaronder goe»deren zijn begrepen, waarvoor vrijdom wordt ge»noten. Zij kunnen daartoe in de aangeduide kolom »het woord »vrijdom" stellen.

»Voor zooveel betreft de eigenaren en mede-eige»naren, die elders woonachtig zijn, behooren de »ontvangers hunne ambtgenooten door het doen van »renvooien, in staat te stellen om de staten n°. 2 »op de bedoelde wijze aan te vullen. Deze renvooien »behooren de perceelen met hun aard en grootte te »vermelden, en worden in de staten n°. 2 bewaard.

»Ten aanzien van geringe perceelen die vrijdom »genieten wegens ontginning, kan de aanvulling »van deze staten n°. 2 en dus ook de renvooieering »achterwege blijven, omdat de vrijdom toch geen »noemenswaardigen invloed kan uitoefenen op de »aangifte van het vermogen. In dit opzicht moet echter »met overleg worden te werk gegaan; de ontvangers »treden hierover in overleg met hunne inspecteurs.

8577. *Schulden. Aftrek.* In eene aangifte voor het belastingjaar 1893/94, werden door den belastingplichtige onder de schulden gebracht, doch door den inspecteur niet toegelaten: 1e grondbelasting over 1894, 2e de straatbelasting te Amsterdam over 1893, 3e de personeele belasting over 1893/94, 4e de plaatselijke directe belasting over 1893/94, 5e het Rijnlandsch bundergeld over 1893 en 6e de polderlasten over 1893.

De Raad van beroep voor de vermogensbelasting te Amsterdam heeft bij zijn uitspraak in deze zaak dd. 4 Januari 1894 het navolgende overwogen:

»*Overwegende* dat volgens art. 8, 1° in verband »met art. 2 der wet op de vermogensbelasting in »mindering van het vermogen mag worden gebracht »al hetgeen de belastingplichtige bij den aanvang »van het belastingjaar verschuldigd is, derhalve ook »de belastingen ten aanzien waarvan op dat tijdstip, »volgens de daaromtrent geldende bepalingen, de »schuldplichtigheid voor hem bestaat, onverschillig »of de regeling of de uitreiking van het aanslag»billet reeds heeft plaats gehad;

»*O.* dat derhalve voor elk der hiervoor aangegeven »bedragen behoort te worden nagegaan of de schuld»plichtigheid bij den aanvang van het belastingjaar »1893/94 bestond;

»*O.* dat dit niet het geval was wat betreft de »grondbelasting over 1894, aangezien deze eerst met »1 Januari 1894 verschuldigd kan worden, noch ook »wat betreft de personeele belasting over 1893/94, »omdat volgens art. 26, § 1 alinea 2 der wet op die »belasting, de verschuldigdheid afhangt van den »toestand op 15 Mei van elk jaar;

8577. »*O.* dat de plaatselijke directe belasting naar het »inkomen te Amsterdam, waarvan het dienstjaar »samenvalt met dat der vermogensbelasting, op grond »van art. 245 der gemeentewet per maand verschul»digd wordt, zoodat daarvan slechts $^1/_{12}$ in aanmer»king mocht worden genomen;

»*O.* dat de overige hiervoor onder 2, 5 en 6 ge»noemde belastingen bij den aanvang van het dienst»jaar tot de aangegeven bedragen verschuldigd waren »en daarop volgens de verklaring van den reclamant »nog geene betaling plaats had, zoodat zij behoudens »schatting naar de contante waarde, voor zoover de »termijnen van betaling daartoe aanleiding geven, »in mindering van het vermogen mochten gebracht »worden."

8578. *Waardebepaling van onroerende goederen. Perceelen, die geen geheelen vrijdom van grondbelasting genieten, maar tijdelijk zijn vrijgesteld van verhooging van grondbelasting, behooren op hunne verkoopwaarde te worden aangegeven.* De Raad van beroep voor de vermogensbelasting te Roermond deed den 29 Januari 1894 eene uitspraak, waaraan het navolgende ontleend wordt:

»Gezien het bezwaarschrift ingediend door W.;

»Gezien het rapport van den inspecteur der reg. »te Maastricht en de verdere overgelegde stukken;

»Gehoord den voorm. insp. alsmede den reclamant »in de vergadering van den Raad van 20 Dec. '93;

»*Overwegende* dat alle formaliteiten en termijnen »bij de wet voorgeschreven zijn in acht genomen;

»*O.* dat de reclamant bij zijn bezwaarschrift is in »beroep gekomen tegen de door den inspecteur ge»dane verhooging van zijne aangifte met een bedrag

8578. »van ongeveer *f* 10000 op grond, dat van eenige »perceelen bouwland, gelegen onder de gemeente »M., welker waarde door den reclamant overeen»komstig art. 7a der wet op de vermb. door ver»menigvuldiging is berekend, de verkoopwaarde »moet worden genomen, wijl die perceelen, die »alle in de grondbelasting zijn aangeslagen, maar »tengevolge van indijking of inkading nog niet in »den verhoogden aanslag vallen, moeten geacht »worden te behooren tot de goederen bedoeld bij »art. 7b der wet op de vermb.

»*O.* dat de reclamant voorts nog in zijn bezwaar»schrift en bij zijn verhoor door den Raad beweerd »heeft, dat hij het met den grond waarop die ver»hooging geschied is, niet eens is, dat toch voor »de voorgenoemde perceelen, *geen* vrijdom van »grondbelasting genoten wordt, dat zij alle in de »grondbelasting zijn aangeslagen en dat alleen eene »verhooging van aanslag is uitgesteld, terwijl voorts »nog de reclamant bij zijn verhoor heeft verklaard, »dat hij zich niet tegen het bedrag der verhooging »zijner aangifte, doch tegen den grond der ver»hooging verzet.

»*O.* dat voornoemde inspecteur in zijn gemeld »rapport en bij zijn verhoor door den Raad heeft »aangevoerd dat onder de door den reclamant naar »de belastbare opbrengst aangegevene goederen zich »bevinden circa 19 hect. land, onder de gemeente »M. die zijn ingekaad, en deswege tot 1898 vrijdom »van grondbelasting genieten voor den verhoogden »aanslag, dat deze perceelen dus geen vrijdom van »grondlasten genieten, doch wel degelijk in bedoelden »vrijdom deelen, al kan dan ook niet gezegd worden

8578. »dat zij hoegenaamd niet in de grondbelasting zijn »aangeslagen; dat de wet in art. 7b, 2e lid, enkel »van vrijdom van grondbelasting, niet van algeheelen »vrijdom spreekt, zoodat ook gedeeltelijke vrijdom »daaronder begrepen moet worden; voorts dat de »waarde van bovenbedoelde perceelen *f* 19000 be»draagt, en de aangifte plaats had voor eene be»lastbare opbrengst van *f* 440.81, en dat op dien »grond de aangifte verhoogd is met *f* 10000;

»*O.* dat vermits de reclamant bij zijn verhoor ver»klaard heeft zich niet te verzetten tegen het ver»hoogde bedrag zijner aangifte, doch enkel tegen »den grond der verhooging, alzoo de eenige door »den Raad te onderzoeken en te beoordeelen grief »van den reclamant tegen de door den inspecteur »gedane verhooging deze is, of onder het woord »*vrijdom* in art. 7b, 2e lid, der wet van den 27 Sept. »1892, (*Stbl.* n°. 223) al dan niet ook gedeeltelijke »vrijdom of vrijdom van verhoogde grondbelasting »moet worden verstaan en of alzoo de reclamant »bij de aangifte van zijn vermogen voor de vermb. »de waarde van voorzegde goederen mocht bepalen »volgens art. 7a dan wel volgens art. 7b, 2e lid, »der voormelde wet;

»*O.* hieromtrent dat de wet van den 26 Mei 1870, »(*Stbl.* n°. 82) betrekkelijk de grondbelasting in art. »25 de goederen opsomt voor welke geene belastbare »opbrengst in de kadastrale leggers wordt opgeno»men, dat in dit artikel geene andere eigendommen »zijn opgenomen dan die, welke om de slotbepaling »van dat artikel en de bepalingen der wet van 30 »December 1887, (*Stbl.* n°. 259) in verband met art. »1 der wet op de vermb. ook buiten het bereik

8578. »dezer laatste wet vallen, als niet aan physieke »personen toebehoorende, terwijl noch bij voormelde »wet van 26 Mei 1870, noch bij eenige andere »wetsbepaling andere gebouwde of ongebouwde »eigendommen zijn vermeld, waarvoor thans geene »belastbare opbrengst in de kadastrale leggers is »opgenomen, of, wat hetzelfde is, welke geheelen »vrijdom van grondbelasting genieten;

»*O.* derhalve dat bij de door den reclamant aan »het woord vrijdom in art. 7b, 2e lid, der wet op »de vermb. gegeven beperkten zin van geheelen »vrijdom, deze wetsbepaling op geene eigendommen »zou toepasselijk zijn, en dus zonder eenigen zin »zoude zijn;

»*O.* dat derhalve onder vrijdom van grondbelas»ting in gemeld art. 7b, 2e lid, bedoeld is de vrijdom »van de verhoogde grondbelasting, geregeld in de »artt. 26 en volgende van meergemelde wet van 26 »Mei 1870, en dat mitsdien de reclamant de waarde »der meerbedoelde onder de gemeente M. gelegen »ongebouwde eigendommen bij zijne aangifte voor »de vermb. had moeten bepalen volgens art. 7b, 2e »lid, der wet op de vermb.;

»*O.* dat derhalve de door den insp. der reg. in »deze gedane verhooging terecht is geschied;

»*O.* dat blijkens het door den voormelden insp. »aan den Raad overgelegd afschrift der oorspron»kelijke aangifte van den reclamant en van de door »dien inspecteur daar op gestelde verhooging, deze »is geschied tot een bedrag van *f* 10.183;

»*O.* dat echter die verhooging had moeten zijn »geschied ten bedrage van *f* 10.183.80 enz.;

»Rechtdoende op het ingesteld beroep;

8578. »Handhaaft de door den inspecteur gedane ver»hooging van de door den reclamant gedane aangifte »van zijn vermogen (1).”

8579. *Waardebepaling van onroerende goederen. Vrijdom van grondbelasting.* De Raad van beroep voor de vermogensbelasting te Groningen deed den 23 Januari 1894 eene uitspraak, waaraan het navolgende ontleend wordt:

»De Raad van beroep voor de vermogensbelasting »te Groningen;

»Gezien een bezwaarschrift namens mejuffrouw »C., ingediend 24 Nov. '93, alsmede de schriftelijke »toelichting van den insp. der reg. en dom. te Gro»ningen, 42e divisie;

»*Overwegende* dat de reclamante voor de vermb. »dienst 1893/94 eene aangifte van haar vermogen »heeft ingezonden, doch door den inspecteur voor»noemd voor eene hoogere waarde van vermogen »werd aangeslagen dan hare aangifte aanwees;

»*O.* dat de reclamante tijdig tegen dezen aanslag »in beroep is gekomen;

»*O.* dat de reclamante, die op de tot haar gerichte »oproeping niet voor Raad is verschenen, blijkens »de schriftelijke toelichting van haar beroep beweert, »dat zij de waarde van de haar toebehoorende in »den Reiderwolderpolder gelegen gronden, kad. »bekend gemeente T., mocht aangeven op het 20voud »van de belastbare opbrengst daarvan volgens art. 7a »der wet op de vermb., daar zij voor die gronden »slechts vrijdom van verhooging van grondbelasting »geniet en daarvoor een, zij het dan ook gering »bedrag aan grondbelasting betaalt, zoodat zij niet

(1) Verg. P. W. n°. 8505.

8579. »geacht kan worden vrijdom van grondbelasting te »genieten;

»O. dat de inspecteur daartegen aanvoert, dat het »hier geldt ongebouwde eigendommen, waarvoor »vrijdom van grondbelasting wordt genoten, bedoeld »in art. 7b, al. 2 dier wet, zoodat zij naar hunne »verkoopwaarde, die op *f* 2000 per hectare moet »worden gesteld, moeten worden aangegeven;

»O. dat als vaststaande kan worden aangenomen, »dat aan de hier bedoelde gronden bij Kon. besluit »van 18 Juli 1862, n°. 77 vrijdom van verhooging »van grondbelasting, gedurende 40 jaren, is toege- »kend op grond van art. 16 der wet van 6 Juni »1840 (*Stbl.* n°. 17), en dat volgens besluit van Ge- »deputeerde Staten der provincie Groningen, dd. »30 October 1863 n°. 24 is bepaald, dat deze termijn »van vrijdom is ingegaan den eersten Januari 1863;

»O. dat dus door ons moet worden beslist, naar »welken maatstaf — belastbare opbrengst of ver- »koopwaarde — de waarde van gronden, die tijde- »lijken vrijdom van verhooging van grondbelasting »genieten voor de vermogensbelasting moet worden »berekend;

»O. dat de beteekenis van zulk een vrijdom deze »is, dat zulke gronden op grond van bizondere »omstandigheden gedurende zekeren tijd worden »vrijgesteld van eene verhooging van grondbelasting, »waartoe hunne waardevermeerdering aanleiding »zoude geven, zoodat die vrijdom kan worden be- »schouwd als eene tijdelijke gedeeltelijke vrijstelling »van grondbelasting;

»O. dat de reclamante beweert, dat onder de uit- »drukking: »vrijdom van grondbelasting" in art.

8579. »7b, al. 2 voorkomende, zulk eene gedeeltelijke vrij»stelliug van grondbelasting niet kan begrepen zijn, »daar vrijdom volgens het gewone spraakgebruik »slechts kan beteekenen algeheele vrijstelling, maar »de Raad van oordeel is, dat dit beroep op dat »spraakgebruik niet kan opgaan, zoowel omdat dit »geheel onzeker is, als omdat daardoor in allen »gevalle niet wordt beslist, in welken zin de wet»gever deze uitdrukking in dit bepaald verband »heeft gebezigd;

»*O.* dat voorts partijen over en weder een beroep »hebben gedaan op de wetgeving op de grondbe»lasting, zoowel op de vroegere als de thans gel»dende, maar dit beroep volgens het oordeel van »den Raad niet tot een bepaald resultaat kan leiden, »daar in die wetgeving op sommige plaatsen een »onderscheid wordt gemaakt tusschen geheelen en »gedeeltelijken vrijdom (conf. art. 60 der wet van »26 Mei 1870 (*Stbl.* n°. 82), maar op andere plaatsen »onder de uitdrukking »vrijdom of vrijstelling" beide »soorten van vrijdom worden begrepen;

»*O.* toch, dat 1e de wet van 6 Juni 1840 (*Stbl.* »n°. 17) onder de uitdrukking »vrijdom van lasten" »begrijpt zoowel den geheelen als den gedeeltelijken »vrijdom van grondbelasting; 2e de wet van 25 April »1879 (*Stbl.* n°. 89) in de artt. 1 en 36 slechts van »vrijdom spreekt, als zij beide soorten wil aandui»den; 3e de wet van 20 Juli 1884 (*Stbl.* n°. 149) »met de woorden tijdelijke vrijstellingen van grond»belasting ook gedeeltelijke vrijstelling op het oog »heeft;

»*O.* dat onder deze omstandigheden uit de wet»geving op de grondbelasting niet kan worden af-

8579. »geleid, dat de uitdrukking »vrijdom van grondbe- »belasting" hetzij de beperkte, hetzij de ruime »beteekenis heeft, maar slechts, dat zij de eene of »andere beteekenis kan hebben;

»*O.* dat dus onderzocht moet worden, welke van »deze beteekenissen aan die uitdrukking in art. 7b, »al. 2, der wet op de vermogensbelasting moet »worden gehecht, op grond van het verband van »die bepaling met andere bepalingen van die wet »en van de ratio legis.

»*O.* dat art. 7a bepaalt, dat de waarde van de »gebouwde en ongebouwde eigendommen moet wor- »den bepaald op het 20voud hunner belastbare op- »brengst naar de jongste schatting en daaronder, »althans voor ongebouwde eigendommen, slechts kan »worden verstaan de belastbare opbrengst, die bij, »of in enkele gevallen na, de algemeene herziening »van die opbrengst volgens de wet van 25 April »1879 (*Stbl.* n°. 89) werd vastgesteld;

»*O.* dat uit die woorden blijkt, dat om de belast- »bare opbrengst als maatstaf voor de waarde van »onroerende goederen te mogen aannemen, het niet »voldoende is, dat er een belastbare opbrengst is »vastgesteld, maar dat die ook vastgesteld moet zijn »volgens de jongste schatting d. i. bij of in som- »mige gevallen na, de algemeene herziening der be- »lastbare opbrengst, waaruit volgt dat gronden, die »geheel buiten zulk eene herziening zijn gebleven, »niet naar dien maatstaf kunnen worden berekend;

»*O.* dat de hier in aanmerking komende gronden »ingevolge art. 1, sub 2, der wet van 25 April 1879 »(*Stbl.* n°. 89) niet in die herziening zijn betrokken

8579. »en dat ook nu nog daarvoor de oude belastbare »opbrengst is behouden;

»*O*. dat bij deze opvatting het voor de hand ligt »dat de waardebepaling van zulke gronden in art. »7b hare regeling moet vinden, tenzij men zou »moeten aannemen, dat voor deze gronden een »maatstaf voor de waardebepaling niet is voorge»schreven;

»*O*. dat onder deze omstandigheden alles er voor »pleit, om aan die uitdrukking »vrijdom van grond»belasting" in art. 7b, al. 2, de ruimere beteekenis »te geven, zoodat daaronder ook gedeeltelijke vrij»stelling van grondbelasting is begrepen;

»*O*. dat deze uitlegging steun vindt in de bepaling »van art. 7b, al. 3, waar eveneens voor sommige »ongebouwde eigendommen, waarvoor de oude be»lastbare opbrengst is behouden, de aangifte naar »de verkoopwaarde wordt voorgeschreven, terwijl »bij de bewering van de reclamante geene verklaring »te vinden is voor de omstandigheid, dat in de »gevallen, waarin de oude belastbare opbrengst is »behouden, de waardebepaling soms niet en soms »wel naar die oude en verouderde belastbare op»brengst zou mogen geschieden;

»*O*. dat de door den Raad aangenomen uitlegging »geheel in overeenstemming is met hetgeen de re»geering tot toelichting van art. 7b heeft aangevoerd, »n.l. dat de belastbare opbrengst niet tot maatstaf »voor de waardebepaling kan worden genomen, »indien er geen verband bestaat tusschen die op»brengst en de waarde;

»*O*. toch, dat ook bij de gronden, die eene ge»deeltelijke vrijstelling van grondbelasting genieten,

8579. »dat verband ontbreekt en dus, waar zulke gronden »onder de in al. 2 gebezigde woorden kunnen wor»den begrepen, de ratio legis medebrengt aan die »woorden de ruimere beteekenis te geven;

»O. dat dus de Raad van oordeel is, dat de hier »in aanmerking komende gronden van de reclamante »naar de verkoopwaarde hadden moeten zijn aan»gegeven;

»O. dat tegen de schatting van die verkoopwaarde »door den inspecteur, door de reclamante geen be»zwaar is gemaakt;

»Handhaaft den aanslag."

8580. *Waardebepaling van onroerende goederen, waarvoor de bij art.* 38 *der wet van* 26 *Mei* 1870, (Stbl. n°. 82) *bedoelde aangifte is gedaan.* Een der inspecteurs had van een belastingschuldige gevorderd de aangifte van de verkoopwaarde van alle hem toebehoorende heidegronden, waarvoor deze de bij art. 38 der wet van 26 Mei 1870 (*Stbl.* n°. 82) bedoelde aangifte had gedaan.

Blijkbaar had de inspecteur niet voldoende aandacht geschonken aan de gesteendrukte circulaire dd. 3 October 1893 n°. 25, opgenomen onder n°. 8576 van dit werk.

Daarbij werden voorschriften gegeven, welker naleving de inspecteurs in staat moest stellen te weten van welke perceelen vrijdom wordt genoten; de inspecteurs hebben alleen uit de staten 2, in overeenstemming gebracht met de kadastrale leggers, na te gaan voor welke perceelen vrijdom wordt genoten. Is in den kadastralen legger geen vrijdom voor een perceel aangeteekend, dan kan dat perceel voor de vermogensbelasting worden aangegeven naar

8580. de waarde, berekend volgens art. 7, lett. a der wet.

De aangifte tot het bekomen van vrijdom van grondbelasting is op zich zelf niet voldoende om vrijdom te doen genieten; zij geeft alleen *uitzicht* op vrijdom, ingaande met het jaar volgende op dat, waarin de ontginning is voltooid (art. 34 der wet van 26 Mei 1870) en bij art. 43 dier wet is voorgeschreven hoe wordt bepaald dat de vrijdom werkelijk is ingegaan. Deze laatste bepaling heeft ten gevolge dat de inspecteur voor de vermogensbelasting geene andere vrijdommen behoeft te kennen dan in de kadastrale leggers zijn aangeteekend. (*Miss. van* 11 *September* 1894, *n*°. 9.)

8581. *Waardebepaling van tiendrecht.* Een belastingschuldige had bij zijne aangifte voor de vermogensbelasting zijn tiendrecht aangegeven op het twintigvoud van hetgeen hem de tiend jaarlijks opleverde, verminderd met $^1/_5$ daarvan; hij meende tot die vermindering gerechtigd te zijn op grond van art. 48 der wet op de grondbelasting van den 26 Mei 1870, (*Stbl.* n°. 82.)

In overeenstemming met het gevoelen van den inspecteur werd te kennen gegeven, dat de bij gemeld art. 48 bedoelde korting van $^1/_5$ gedeelte door den tiendplichtige wordt toegepast; hetgeen de tiendheffer voor tiend ontvangt, mag niet nog eens met dat $^1/_5$ worden verminderd; de korting zou dan tweemalen in rekening worden gebracht. (*Miss. dd.* 11 *Juli* 1893, *n*°. 82.)

8582. *Woonplaats. Ambtenaren en officieren in Indischen dienst.* Onder dagteekening van 10 Juli 1894, n°. 34, heeft de Minister van Financiën de volgende aanschrijving gericht tot de ambtenaren der registratie en domeinen.

8582. »De meening dat ambtenaren en officieren in »Indischen dienst, die met verlof hier te lande ver»blijven, *steeds* moeten worden geacht in *Nederland* »te wonen en dus in de vermogensbelasting be»hooren te worden aangeslagen, wordt door mij »niet gedeeld.

»Wanneer zij in *Indië* eene woning hebben aan»gehouden of hun gezin achtergelaten, kunnen zij in »het algemeen evenmin gezegd worden in *Nederland* »te wonen als een vreemdeling, die gedurende het »badseizoen op eene badplaats hier te lande vertoeft.

»Op den belanghebbende rust natuurlijk de plicht »om geloofbaar te maken, dat hij slechts tijdelijk »in *Nederland* vertoeft, 't geen nog niet voldoende »blijkt uit het bloote feit, dat hij zich met verlof »hier te lande ophoudt.

»De beslissing P. W. n°. 8421 is mitsdien eenigs»zins gewijzigd."

8583. *Woonplaats. Minderjarigen in het buitenland. Verblijf buitenslands om gezondheidsredenen.* Door een inspecteur werd gevraagd waar, voor de toepassing der wet op de vermogensbelasting, geacht moet worden de woonplaats te zijn van:

a. een minderjarige die sedert eenige jaren in het buitenland verblijf en aldaar eene vaste betrekking heeft, terwijl zijne moeder-voogdes binnen het Rijk woont, en

b. iemand die vóór den aanvang van het belastingjaar om redenen van gezondheid naar Davos is vertrokken, met het plan om niet vóór het eind van het belastingjaar binnen het Rijk terug te keeren, en die de huur van hare woning in Nederland opgezegd en het huis geheel ontruimd had.

8583. De inspecteur was van oordeel dat de minderjarige sub *a* bedoeld, niet behoorde te worden aangeslagen, omdat in het tegenovergesteld geval, n.l. wanneer de minderjarige binnen het Rijk en de voogd buitenslands woont, de minderjarige volgens art. 12 der wet belastingplichtig is; ook in het geval sub *b* meende hij geen aanslag te moeten opleggen, omdat de omstandigheden er duidelijk op wijzen dat deze persoon gedurende het belastingjaar niet binnen het Rijk woont.

In antwoord hierop is te kennen gegeven dat de bedoelde personen voor de toepassing der wet op de vermogensbelasting geacht moeten worden thans niet in Nederland te wonen. (*Miss. van* 12 *Juni* 1893, *n*°. 56.) (1).

8584. *Woonplaats. Verblijf buitenslands tot het voleindigen van studiën.* Door een inspecteur werd inlichting gevraagd omtrent de toepassing der wet op de vermogensbelasting, ten opzichte van een student, die binnen het Rijk op gehuurde kamers woonde en in de belasting werd aangeslagen, doch de huur zijner kamers in den loop van het belastingjaar deed eindigen en daarna, ter voltooiïng zijner studiën, naar het buitenland vertrok om aldaar te verblijven op gelijke wijze en met hetzelfde doel als vroeger in zijne vorige woonplaats.

Tusschen het verblijf binnenslands en dat buiten het Rijk, bestond alleen dit onderscheid, dat het laatste waarschijnlijk van korter duur zou zijn dan dat binnen het Rijk.

In antwoord hierop werd te kennen gegeven dat

(1) Zie P. W. n°. 8506.

8584. de betrokken persoon voor de toepassing der wet op de vermogensbelasting moet worden geacht het Rijk metterwoon te hebben verlaten.

Onder de omstandigheden waarnaar het wonen hier te lande volgens art. 1 der wet op de vermogensbelasting moet worden beoordeeld, neemt de duur van het verblijf niet de eerste plaats in; van meer gewicht zijn de vragen, waar heeft de persoon eene woning tot zijne beschikking? en, met welk oogmerk houdt hij hier of daar zijn verblijf? Het antwoord dat in het onderwerpelijk geval op deze vragen moet worden gegeven, leidt er toe om het overbrengen der woonplaats naar het buitenland aan te nemen.

Keert de persoon vóór het einde van het belastingjaar metterwoon alhier terug, dan worde hij opnieuw aangeslagen voor de nog in het jaar overblijvende geheele maanden. (*Miss. van* 19 *October* 1893, *n*°. 52.)

8585. *Woonplaats. Verblijf gedurende eenigen tijd hier te lande door iemand die gedomicilieerd is in het buitenland.* Door een inspecteur werd de vraag gedaan, waar voor de toepassing der wet op de vermogensbelasting, de woonplaats moest geacht worden te zijn van eene dame die vroeger in het buitenland woonde, doch sedert eenige jaren om redenen van gezondheid binnen het Rijk verblijf hield.

Zij stond nog steeds op hare vroegere buitenlandsche woonplaats in het bevolkingsregister ingeschreven, had daar ter plaatse een huis in huur, werd aldaar steeds in de belasting aangeslagen en was hier te lande niet op eigen verzoek, maar ambtshalve in het bevolkingsregister ingeschreven.

De inspecteur was van oordeel, dat zij in den

8585. zin van art. 1 der wet op de vermogensbelasting in Nederland woonde; hij meende dat, nu het wonen binnen het Rijk naar de omstandigheden moet worden beoordeeld, alleen rekening behoort gehouden te worden met het werkelijk verblijf, wanneer dit tenminste niet van al te voorbijgaanden aard is. Hij hechtte daarom geen gewicht aan bovengenoemde omstandigheden.

Hieromtrent is te kennen gegeven dat alleen het *feitelijk wonen* tot de beslissing moet leiden.

In overeenstemming met het gevoelen van den inspecteur, werd aangenomen dat bedoelde dame, die tot een Nederlandsche familie behoorde en gedurende de laatste vier jaren gestadig hier te lande verblijf hield, belastingplichtig was. (*Miss. van 12 Juli* 1893, *n*°. 73.)

8586. VERKOOP. *Lasten. Bedrag van de grondbelasting, als last bij den koopprijs van onroerend goed te voegen.* Bij aanschrijving van 19 Februari 1894, n°. 60, is aan de ambtenaren het volgende te kennen gegeven:

»Indien bij overdracht van onroerend goed is bedongen, dat de grondbelasting door den kooper »moet worden voldaan over een tijdvak, aan zijne »ingenottreding voorafgaande, dan wordt het be»drag dier grondbelasting, dat als last bij den koop»prijs moet worden gevoegd, door de ontvangers in »den regel begroot op 1/4 van 5 percent van den koop»prijs per jaar of een per mille daarvan per maand »(zie LEVENKAMP n°. 275 in de noot). Deze maatstaf »kan tegenwoordig niet meer juist worden geacht.

»Met het oog op de bepaling van art. 2, derde »lid der wet van 22 Juli 1873 (*Stbl.* n°. 116), —

8586. »zie ook art. 1 en 2 der wet van 31 December 1892 »(*Stbl.* n°. 315) — bedraagt de grondbelasting jaar»lijks zeker niet meer dan $^1/_2$ percent van den koop»prijs. Op dit bedrag behoort zij voortaan door de »ontvangers te worden geschat."

8587. *Toewijzing van onroerend goed aan iemand, die zich het recht heeft voorbehouden om zijn lastgever te noemen; bij akte de command wordt als zoodanig genoemd een der medeëigenaren, die den aankoop aanneemt om zich het goed bij scheiding te laten toedeelen. Verschuldigdheid van evenredig recht wegens koop en verkoop.* Vonnis der arrondissements-rechtbank te Rotterdam van den 26 Februari 1894, luidende:

»De arrondissements-rechtbank te Rotterdam, »Eerste Kamer.

»Gezien, enz.

»Gehoord het ter openbare terechtzitting uitge»bracht rapport van 't lid dezer rechtbank mr. Th. »J. Hoppe, (tot rapporteur in deze gecommitteerd);

»Gehoord de conclusie van den heer Officier van »Justitie bij deze rechtbank, strekkende »dat de »»rechtbank den opposant tegen het uitgevaardigd »»dwangbevel verklare goed opposant, dat bevel »»stelle buiten effect en het geopposeerde bestuur »»in de kosten veroordeele;"

»*Overwegende* dat opposant, blijkens het sub *c* »hiervoren gemeld exploit, verzet heeft gedaan tegen »het door geopposeerde uitgevaardigd en hiervoren »sub *a* omschreven dwangbevel; dat opposant bij »dat zelfde exploit geopposeerde voor deze rechtbank »heeft doen dagvaarden, ten einde verweer te doen »tegen opposants eisch, strekkende tot buiten effect-

8587. »stelling van dat dwangbevel met veroordeeling van »geopposeerde in de proceskosten;

»O. dat opposant dien eisch heeft gegrond op de »navolgende daadzaken en beweringen, te weten: »dat het dwangbevel is uitgevaardigd ter zake van »overgangsrechten ad 4 % met 38 opcenten over den »prijs van onroerende goederen, die (gelijk bij dat »bevel wordt beweerd) door opposant waren gekocht, »en tevens ter zake van rechten van overschrijving »ad ¾ % beide over de som van *f* 22130, welke »rechten aanvankelijk (gelijk bij het dwangbevel »wordt beweerd ten onrechte) niet waren geheven; »dat opposant die aanvankelijk achterwege gelaten »heffing, toen en ook thans nog juist acht, vermits »bedoelde onroerende goederen — zijnde de panden »Kruiskade nº. 19 en Spui nº. 5 te Rotterdam — »wel op 28 Januari 1892 ten overstaan van genoem»den notaris, in 't openbaar waren geveild en zulks »ten verzoeke van J. C. M., candidaat notaris te R., »in diens qualiteit van speciaal gemachtigde der in »het proces-verbaal dier veiling genoemde personen, »zijnde de eenige en gezamenlijke erfgenamen van »wijlen E. B., weduwe van H. I. F., terwijl die »panden door genoemden M. op 4 Februari daar»aanvolgende zijn gemijnd voor zich of later te »noemen meester en deze daags daarna den oppo»sant als zijn meester bij genoemden notaris had »genoemd, doch dat van die panden alstoen geen »eigendomsovergang heeft plaats gehad, hebbende »dan ook opposant in overeenstemming daarmede »op 5 Februari 1892 voor den notaris uitdrukkelijk »verklaard, zooals ook in de acte de command is »vermeld, dat hij opposant, bedoelde panden res-

8587. »pectievelijk voor *f* 15000 en *f* 11400 voor hem door »M. wel had doen mijnen, doch dat tot die bedra- »gen die panden bij de later plaats te hebben schei- »ding der nalatenschap van gemelde E. B. aan hem, »kooper, zouden worden toebedeeld; dat opposant »geenszins de bedoeling heeft gehad om die panden »zich alstoen als kooper te doen toewijzen, maar »zijnde het veeleer zijne bedoeling geweest en zoo »ook van alle verkoopers (waartoe zijne echtge- »noote — dochter en mede erfgename ab intestato »van wijlen E. B. — behoorde) om van die panden »door middel van een publieke veiling de waarde »te doen bepalen, opdat ze daarna bij de scheiding »voor denzelfden prijs aan opposants echtgenoote »zouden kunnen worden toebedeeld, zooals inder- »daad bij acte van scheiding der nalatenschap van »genoemde E. B., gepasseerd voor meergenoemden »notaris op 10 Mei 1892, geschied is;

»*O.* dat geopposeerde bij memorie van antwoord »heeft geconcludeerd, »dat opposant worde verklaard »»kwaad opposant tegen het bedoelde dwangbevel en »»dat de rechtbank verstaan zal, dat het volkomen »»effect zal sorteeren met opposants verwijzing in de »»kosten van 't rechtsgeding," daarbij in 't geding »brengende de hiervoren sub *a* en *b* omschreven »stukken, benevens een afschrift der bedoelde acte »van boedelscheiding, terwijl de geopposeerde daarbij »ter verdediging van de thans bij 't dwangbevel ge- »vorderde doch aanvankelijk niet geheven rechten »van koop en van overschrijving, heeft in 't midden »gebracht, dat de eenige grond, waarop opposant zijn »verzet steunt, namelijk, dat in casu veiling en »afslag slechts tot waardebepaling der bedoelde pan-

8587. »den zou hebben gestrekt voor de latere scheiding en »er diensvolgens van koop dier panden geen sprake »zoude geweest zijn op 26 Februari 1892, toen èn »gezegd proces-verbaal van veiling en toewijzing èn »de daarop betrekkelijke acte de command ter re»gistratie zijn aangeboden, beslist onjuist moet wor»den geacht, daar die vaste goederen, blijkens akte »van veiling, in koop zijn aangeboden, en blijkens »de akte van afslag, gemijnd door genoemden M. »die kooper is geworden voor zich of voor later te »noemen meester, terwijl hij, blijkens de akte de »command, verklaarde te hebben gekocht voor op»posant als in gemeenschap van goederen met E. F. »gehuwd, hetgeen door opposant bij die akte werd »bevestigd, zoodat uit den inhoud der akten zelve »blijkt, dat in casu heeft plaats gehad koop en eene »later verleden akte van scheiding niet kan dienen om »'t geen bij vorige acten ondubbelzinnig is geconsta»teerd, van aard en beteekenis te doen veranderen;

»*O.* dat vervolgens door opposant en geopposeerde »nog nadere memorien zijn ingediend, waarbij door »hen respectievelijk bij hunne voormelde beweringen »en conclusiën op nadere gronden, in die memoriën »vervat, is gepersisteerd;

»In rechten.

»*O.* dat, blijkens de ingediende memoriën, de »feiten die tot de onderwerpelijke procedure aan»leiding hebben gegeven, geheel tusschen partijen »zijn buiten geschil en dat haar alleen verdeeld houdt »de vraag, of bij gezegd dwangbevel terecht zijn be»rekend rechten van overgang ad 4 % met 38 op»centen en diensvolgens ook de rechten van over»schrijving ad ¾ %;

8587. »*O.* dat die vraag bevestigend moet worden »beantwoord;

»*O.* dat die bevestigende beantwoording volgt uit »den ondubbelzinnigen inhoud der processen-verbaal »van veiling en afslag en van de acte de command, »waarvan in deze sprake; dat toch in 't proces-ver»baal van veiling der bedoelde onroerende goederen »door meergenoemden M., als gemachtigde van alle »gezamenlijke erfgenamen van gezegde E. B. wordt »verklaard, dat hij voornemens is op dien dag, 28 »Januari 1892, die goederen in 't openbaar te veilen »en te »verkoopen" en wel in het bijzonder onder »de bepaling, bij art. 10 der veilconditiën opgeno»men, dat, zoo iemand voor rekening van een ander »mocht bieden of mijnen, hij verplicht zal zijn ter»stond of wel uiterlijk binnen vier-en-twintig uren »na de sluiting van 't proces-verbaal van »verkoop" »zijn lastgever te noemen en inmiddels ten deze, »totdat die door de verkoopers zal zijn aangenomen, »persoonlijk verantwoordelijk zal blijven;

»dat wijders in 't proces-verbaal van afslag gecon»stateerd is, dat op 4 Februari 1892 genoemde M. »»kooper" is geworden van de beide bedoelde on»roerende goederen, verklarende hij in dat verbaal »ze te hebben »gekocht" voor zich of meester, nader »te noemen, onderwerpende hij zich of zijn lastgever »aan de conditiën, in 't proces-verbaal van veiling »gemaakt.

»dat eindelijk in de akte de command van 5 Fe»bruari 1892 genoemde M. verklaart, dat hij de voor »zich of meester gemijnde panden heeft »gekocht" »voor den opposant, als in gemeenschap van goede»ren gehuwd met E. F., eene der mede verkoopsters,

8587. »terwijl opposant bij die acte verklaart toe te stem-»men en den »koop" dier panden aan te nemen, »het eene pand voor *f* 15000 en het andere voor »*f* 11400;

»*O.* dat uit een en ander ten duidelijkste volgt, »dat op 4 Februari 1892 de panden zijn verkocht »en wel aan M., terwijl deze het recht behield, »binnen vier-en-twintig uren na dien verkoop een »anderen kooper in zijne plaats te stellen, voorts »dat hij, M., van dat recht gebruik heeft gemaakt »en binnen gezegden termijn in zijne plaats heeft »gesteld den opposant, die dit uitdrukkelijk heeft »goedgevonden, zoodat zeer stellig in deze »recht »van koop" ad 4 %, gelijk bij 't dwangbevel alsnog »is geschied, door geopposeerde aan den opposant »in rekening kan worden gebracht en om dezelfde »reden tevens ¾ % voor recht van overschrijving;

»*O.* dat nu weliswaar opposant beweert, dat het »de bedoeling der gezamenlijke erfgenamen zoude »zijn geweest niet om de panden aan anderen en »dus niet aan M. of hem, opposant, te verkoopen »en dat veeleer die panden in veiling zijn gebracht, »door M. zijn gemijnd en door hem, opposant, later »aanvaard, om zoodoende te komen tot eene juiste »waardebepaling bij de voorgenomen later te pas-»seeren scheiding, als wanneer die goederen zelve »aan opposants echtgenoote voor den zelfden prijs »zouden worden toebedeeld, doch dat, gesteld die »laatstgenoemde bedoeling had werkelijk bestaan en »gesteld ze ware door meergemelde bijvoeging in »de akte de command aannemelijk gemaakt en door »de overgelegde akte van scheiding zelfs bewezen, »dan nog niet zou mogen worden aangenomen, dat

8587. »bij bedoelde akte van afslag met gevolgde akte de »command geen koopovereenkomst zoude zijn tot »stand gekomen;

»*O.* toch dat art. 1378 van 't Burgerlijk Wetboek »gebiedend voorschrijft, dat men door uitlegging »niet mag afwijken van de bewoordingen eener »overeenkomst, indien die bewoordigen duidelijk »zijn, en deze in casu allerminst aan onduidelijk»heid lijden, dat meer bepaaldelijk in de akte de »command uitdrukkelijk door opposant de koop van »bedoelde panden wordt aangenomen en daartegen »niets afdoet, dat door hem daarbij wordt aange»gegeven het motief, dat hem tot die aanneming »heeft geleid, daarin bestaande, dat bij latere »scheiding der gemelde nalatenschap die goederen »aan den opposant zullen worden toebedeeld voor »dezelfde bedragen, daargelaten nog, dat in de »akte de command in werkelijkheid geconstateerd »staat als verklaring van den opposant, dat die goe»deren aan den kooper bij die scheiding zullen »worden toebedeeld, zoodat opposant, geheel in strijd »met den eenigen grond van zijn verzet in deze, »feitelijk bij die akte zelve zich (of wel zich, als in »gemeenschap van goederen gehuwd met E. F.) als »»kooper" qualificeert;

»*O.* dat opposant bij zijne memoriën ook geheel »ten onrechte beweert, dat, toen de panden door »M. reeds waren gemijnd doch de akte de command »nog niet was verleden, geen koopovereenkomst was »tot stand gekomen, daar M. niet verklaard had voor »zich te hebben gemijnd maar voor zich of meester »en alzoo, volgens hem, opposant, toen nog niet zoude »hebben vastgestaan wie kooper der panden was;

12*

8587. »*O.* toch dat die bewering berust op eene onjuiste »lezing van meergemeld art. 10 der veilconditiën, »waarvan de inhoud geen andere uitlegging gedoogt »dan deze: dat hij, die voor eens anders rekening »mijnt, persoonlijk kooper blijft, totdat hij uiterlijk »binnen vier-en-twintig uren nadien zijn lastgever »zal hebben genoemd, die alsdan, wanneer daarin »wordt geconsenteerd, kooper wordt in plaats van »den mijner;

»*O.* dat alzoo het geopposeerde bestuur overeen»komstig art. 69 § 7 n°. 1 der wet van 22 frimaire »an VII, in verband met art. 13, n°. 1, der wet »van 16 Juni 1832, (*Stbl.* n°. 29), wel en terecht bij »het onderwerpelijk dwangbevel de daarin omschre»ven totaalsom van *f* 1387.55 heeft gevorderd en het »tegen dat bevel gedaan verzet ten eenenmale is »ongegrond;

»Gezien behalve de reeds aangehaalde wetsarti»kelen, artt. 1, 4, 15 n°. 6, 31, 64, 65 alinea 2 en 6 »der wet van 22 frimaire an VII, art. 13 n°. 3 der »wet van 16 Juni 1832, (*Stbl.* n°. 29), art. 56 van »'t Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering;

»Rechtdoende in 't hoogste ressort;

»Verklaart het door den opposant gedane verzet »tegen het boven omschreven dwangbevel ongegrond »en van onwaarde;

»Ontzegt hem mitsdien zijnen eisch tot buiten »effectstelling van dat bevel;

»Verstaat dat het dwangbevel, waartegen verzet »is gedaan, volkomen effect zal sorteeren" (1).

---

(1) Vgl. P. W. n°. 6758. Tegen bovenstaand vonnis is beroep in cassatie aangeteekend.

8588. *Verkoop van onroerend goed voor een zekeren prijs, die voldaan zal worden, doordat ten behoeve van den verkooper een grondrente op het verkochte gevestigd wordt. Likwidatie van het recht.* Door eene bouwmaatschappij werd bij notarieele akte dd. 12 Mei 1893 aan A. een perceel grond verkocht, gelegen in de gemeente G. Deze verkoop en koop, zoo luidde de akte, is geschied voor een som van *f* 9400, welke koopsom door den kooper voldaan wordt door op het gekochte perceel eene grondrente te vestigen, groot *f* 376 in het jaar, afkoopbaar tegen den penning *vijf en twintig.*

Op deze akte was het recht van verkoop geheven over den koopprijs ad *f* 9400 alzoo tot een bedrag van *f* 188. Men achtte deze heffing niet juist en meende, dat op de akte slechts verschuldigd was het recht van 2 % over het 20-voud van het bedrag der gevestigde grondrente dus over 20 × *f* 376 of *f* 7520 en wel, omdat hier sprake zoude zijn van een »bail à rente perpetuelle" bedoeld in art. 15, n°. 2 en 69 § VII n°. 2, der wet 22 Frimaire VII (1).

Tegen deze meening werd opgemerkt, dat hier volgens de uitdrukkelijke bewoordingen der akte eene overeenkomst van koop en verkoop was gesloten en dat de vestiging der grondrente slechts was een wijze van betaling van den koopprijs, waarvan het bedrag was bepaald, en welk bedrag juist overeenstemt met de som, waarvoor de rente kan worden afgekocht.

---

(1) Verg. Bartstra n°. 260, Vroom nos. 1069 en 1055 en Levenkamp n°. 232.

8588. Het Bestuur heeft zich met deze meening vereenigd en de heffing gehandhaafd. (*Res. van 12 Februari* 1894, *n*°. 11).

8589 VRIJSTELLINGEN. *Toepassing van art.* 872 *Rv. De rechtbank kan niet bevelen, dat een af te leggen verklaring van verwerping eener nalatenschap vrij zal zijn van zegel en gratis zal worden geregistreerd.* Beschikking van de arrondissements-rechtbank te Groningen van den 16 Februari 1894.

»Aan de arrondissements-rechtbank te Groningen;

»Geeft eerbiedig te kennen;

»A. de J., uitgever, wonende te G., in hoedanig»heid van voogd over G., A. C., H., M. H. en J. »W. C. de J., minderjarige kinderen van wijlen de »de echtelieden M. H. de J. en F. K., gewoond »hebbende en overleden te G.;

»dat het passief der nalatenschap van wijlen ge»noemde echtelieden het actief verre overtreft, zoo»dat het belang van gezegde minderjarigen, die van »hunne ouders zijn eenige kinderen en erfgenamen »naar de wet medebrengt die nalatenschap verwerpen;

»dat dan ook, bij beschikking van den Edel Acht»baren heer kantonrechter te Groningen de dato »zestien Januari 1800 vier-en-negentig, behoorlijk »geregistreerd, requestrant dicta qualitate is gemach»tigd om de aan bedoelde minderjarigen opgekomen »ouderlijke nalatenschap te verwerpen;

»dat requestrant, in zijne gemelde qualiteit, echter »onvermogend is om de kosten te betalen, op het »verwerpen van gezegde nalatenschap vallende, blij»kens hierbij overgelegd certificaat, afgegeven door »den Burgemeester der gemeente Groningen den

8589. »negen-en-twintigsten Januari 1800 vier-en-negentig;

»Redenen, waarom requestrant, in zijne meerge«noemde qualiteit, zich tot Uwe rechtbank wendt »met eerbiedig verzoek:

hem, dicta qualitate, te vergunnen om voor boven»genoemde minderjarigen de aan dezen opgekomen »ouderlijke nalatenschap gratis te mogen verwerpen »en tevens te gelasten, dat de in dezen te geven »beschikking, op grond van artikel 872 van het »Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, vrij zal »zijn van zegel en gratis zal worden geregistreerd, »en verder vrij van alle andere kosten aan reque»strant q.q. zal worden afgegeven.

Groningen, 31 Januari 1894 Q. F.

(get.) G. W. W. B., procureur.

»De arrondissements-rechtbank te Groningen, »eerste kamer, kennis nemende van burgerlijke zaken »en die van koophandel.

»Gezien vorenstaand request en het daarbij »overgelegd certificaat van onvermogen, den negen»en-twintigsten Januari laatstleden afgegeven door »den burgemeester der gemeente Groningen;

»Gelet op artikel 872 van het Wetboek van Bur»gerlijke Rechtsvordering;

»*Overwegende* dat de vrijdom bij gezegd artikel »bedoeld zich niet verder uitstrekt dan tot het request, »de beschikking en de expeditie daarvan, doch niet »rechtvaardigt de verklaring van verwerping der ten »requeste omschreven nalatenschap ter griffie af te »leggen vrij van zegel, registratierechten en andere »kosten;

»Beschikkende op het ingediend verzoekschrift, »wijst het van de hand;

8589 »Verstaat dat deze beschikking kosteloos aan den »verzoeker zal worden uitgereikt" (1).

Z.

8590. ZEGEL. *Beschikkingen op ongezegelde rekesten om eervol ontslag.* Door Burgemeester en Wethouders eener gemeente werd inlichting gevraagd of, zonder overtreding van art. 8 der zegelwet, eene beschikking kon worden genomen op een *ongezegeld* rekest van een lid der commissie van toezicht op het Middelbaar Onderwijs, om eervol ontslag.

Daarop is te kennen gegeven, dat bij art. 27 A. n°. 39, der wet van 3 October 1843, (*Stbl.* n°. 47), van zegelrecht o.a. zijn vrijgesteld, de akten van aanstelling, beëediging en ontslag van alle leden van bijzondere administratiën of commissiën, geene bezoldiging of belooning noch abonnement voor kantoorkosten genietende, mits zulks uit de stukken blijke.

Die vrijstelling moet, naar het laatste lid van art. 1 der gemelde wet, in beperkten zin toegepast worden en omvat derhalve niet de verzoekschriften om tot zoodanige betrekking benoemd of er uit ontslagen te worden. Art. 12 der zegelwet noemt de verzoekschriften in het algemeen, zelfs in den vorm van brieven, onder de stukken, die aan zegelrecht onderhevig zijn, en hierop bestaan geen andere uitzonderingen dan in die gevallen waarvoor uitdrukkelijke vrijstelling is verleend. (Verg. o.a. art. 27 A, n°. 4, P. W. n°. 6780 en 7839.)

---

(1) Verg. P. W. nos. 648, 2712 en 2917.

8590. De door Burgemeester en Wethouders bedoelde rekesten moeten alzoo geacht worden aan zegelrecht te zijn onderworpen, zoodat volgens art. 8 der wet, op ongezegelde rekesten van dien aard, geen beschikking mag worden genomen. (*Miss. van* 22 *Maart* 1894, *n*°. 12.)

8591. *Handelspapier. Verklaring van den betrokkene op den wissel gesteld.* In dorso van een wissel, onder het laatste endossement, was door den betrokkene gesteld, de navolgende verklaring:

»Bedrag te hoog, tevens art. 142 Wetboek van »Koophandel niet in acht genomen."

L., den 28 Februari 1894.

(get.) H. P.

De ontvanger, te wiens kantore de akte van protest van dien wissel ter registratie werd aangeboden, meende dat door het stellen dier verklaring, die volgens hem een motief bevatte voor de weigering van betaling van den wissel, art. 7 der zegelwet was overtreden en dat die verklaring aan de formaliteit van registratie was onderworpen. In verband hiermede werd door hem gevorderd: voor registratierecht *f* 1.20, voor zegelrecht *f* 0.15 in hoofdsom en voor zegelboete *f* 10 in hoofdsom.

De bedoelde verklaring kon niet worden aangemerkt als eene acceptatie van den wissel, zelfs niet als eene gedeeltelijke acceptatie, als bedoeld in art. 120 van het Wetboek van Koophandel. Voor eene gedeeltelijke acceptatie is de vermelding van een bepaald bedrag, waarvoor men accepteert een volstrekt vereischte, en door de eenvoudige vermelding, dat het bedrag van den wissel *te hoog* was, bleef het bedrag waarvoor men wilde accepteeren onbepaald.

8591. Het Bestuur besliste, dat de bedoelde verklaring geen wisselrechtelijke beteekenis en geenerlei effect had, zoodat deswege noch zegel- of registratierecht, noch boete had moeten gevorderd worden, en gelastte de teruggave daarvan. (1) (*Miss. van 24 Maart* 1894, *n⁰*. 10).

8592. *Stukken op hetzelfde zegel. Bestekken met bijlagen.* Een bestek en voorwaarden wegens het onderhouden van- en het doen van herstellingen en vernieuwingen aan een Rijks-archief-gebouw, zoomede eene daarbij behoorende bijlage, inhoudende voorschriften omtrent de verzekering tegen ongelukken voor de werklieden, waren te zamen gedrukt op vier vellen papier, waarvan negen pagina's waren gebruikt voor het bestek en vier voor de bijlagen.

Op de vraag of die stukken als afzonderlijke akten moesten worden aangemerkt en dus het bestek en de bijlagen elk afzonderlijk moesten worden gezegeld, is te kennen gegeven, dat beide stukken voor de toepassing der zegelwet behooren te worden aangemerkt als één stuk, te zamen uitmakende de memorie van voorwaarden en lasten, bedoeld in art. 7, n⁰. 5 der zegelwet. (2)

Worden beide stukken later als één geheel, door partijen onderteekend, dan kunnen ze, ook voor de toepassing der registratiewet, als ééne akte worden aangemerkt. Mocht echter zoowel het bestek als de bijlage afzonderlijk worden onderteekend, dan zullen zij, voor de toepassing dier wet, als twee stukken moeten worden beschouwd. (*Miss. van* 5 *April* 1894, *n⁰*. 75.)

---

(1) Verg. P. W. n⁰. 3800, laatste volzin.
(2) Verg. P. W. n⁰. 6454.

8593. *Teruggaaf van zegelrecht, betaald voor recepissen. Verjaringstermijn.* In 1894 werd door een stoomvaartmaatschappij teruggaaf gevraagd van het zegelrecht, betaald voor de door die maatschappij indertijd uitgegeven voorloopige bewijzen van storting, welke in 1889 door behoorlijk gezegelde definitieve bewijzen van aandeel waren vervangen.

De ontvanger verkeerde in twijfel of de vordering van dat zegelrecht al of niet was verjaard, waarop is beslist, dat voor de teruggaaf van bedoeld zegelrecht geen bijzondere verjaring is vastgesteld, en mitsdien de algemeene regel moet gelden dat de vordering tot die teruggaaf eerst verjaart met dertig jaren, te rekenen van den dag waarop de definitieve aandeelen zijn gezegeld. (*Miss. van* 21 *Februari* 1894, *n*°. 8.)

8594. *Verklaring van doodschouw. Vaccinatiebewijzen.* Omtrent de toepassing der zegelwet op deze stukken, ontstond verschil van gevoelen, weshalve omtrent die toepassing inlichting werd gevraagd.

Daarop is te kennen gegeven, dat de verklaringen van overlijden ten behoeve van de ambtenaren van den burgerlijken stand, af te geven overeenkomstig art. 5 der wet, regelende de uitoefening der geneeskunst van 1 Juni 1865 (*Stbl.* n°. 60), zoomede de bewijzen van vaccinatie af te geven aan belanghebbenden, en de duplicaten daarvan, die ingevolge art. 7 der evengemelde wet aan de gemeentebesturen worden toegezonden, aanvankelijk op ongezegeld papier kunnen worden gesteld, en eerst dàn aan zegelrecht onderworpen zullen worden, wanneer ze te eeniger tijd als bewijs moeten dienen. (1)

---

(1) Verg. P. W. nos. 2978 en 8595.

8594. Voor zoover die vaccinatiebewijzen vallen onder art. 17 der wet tot voorziening tegen besmettelijke ziekten van 4 December 1872, (*Stbl.* n°. 134), zijn zij vrijgesteld bij Kon. besluit van 19 Juli 1873, n°. 39. (1)

Ook werd gevraagd, of de verklaringen van doodschouw, af te geven door den daarvoor bij art. 4 der wet van 10 April 1869 (*Stbl.* n°. 65) aangewezen en beëedigden geneesheer al of niet aan zegelrecht onderworpen waren, waarop is te kennen gegeven, dat die verklaringen gerangschikt kunnen worden onder de stukken betrekkelijk zaken van orde en beheer, die bij art. 27 A, n°. 3, der wet van zegel zijn vrijgesteld. (*Miss. van* 23 *Juni* 1894, *n°.* 9.)

8595. *Verklaringen van geneeskundigen.* Onder dagteekening van 24 Juli 1894, n°. 4, is door den Minister van Financiën aan de ambtenaren der registratie de volgende aanschrijving gericht:

»Ik kan mij niet vereenigen met de wijze waarop »in de laatste jaren de zegelwet is toegepast op de »briefjes, die door geneeskundigen aan zieken wor»den afgegeven.

»Als een geneesheer *aan zijn patient* schriftelijk »opgeeft dat er iets of wat er aan diens gezondheid »ontbreekt, m. a. w. den patient schriftelijk mede»deelt dat hij niet kan uitgaan, niet kan werken, »of iets dergelijks, dan kan zoodanig stuk gerang»schikt worden onder de huishoudelijke geschriften, »die volgens art. 10 der wet van 3 October 1843, »(*Stbl.* n°. 47), aanvankelijk niet op gezegeld papier »behoeven geschreven te worden. Eerst dan wanneer »van die stukken eenig gebruik gemaakt zal worden

(1) Gedrukte circulaire n°. 965.

8595. »als in het slot van dat artikel bedoeld, behoort het »zegelrecht daarvan te worden voldaan.

»Alle met het voorgaande strijdige beslissingen »worden ingetrokken."

8596. *Voorschotsdeclaratiën.* Wanneer iemand, die geen Rijksambtenaar is, tot voorzitter eener bij Kon. besluit ingestelde commissie is benoemd, behoort eene door hem afgegeven voorschotsdeclaratie op gezegeld papier te worden gesteld, daar het Kon. besluit van 23 Februari 1872, n°. 18, (1) alleen van zegelrecht vrijstelt de declaratiën en mandaten wegens teruggave van door *Rijksambtenaren* voor den lande bij voorschot gedane betalingen.

Op gelijken grond werd beslist, dat een declaratie van een boekhouder van politie wegens *voor het Rijk* gedane voorschotten, eveneens gezegeld behoort te zijn, omdat deze niet, gelijk een Commissaris van politie, als Rijksambtenaar kan worden aangemerkt. (*Miss. van* 18 *Januari* 1894, *n*°. 55 en 14 *Juli* 1894, *n*°. 81).

---

(1) Gedrukte circulaire n°. 959. Zie P. W. n°. 6110.

REGISTER.

Schenking.

Successie.

V.

Vermogensbelasting.

LIJST DER ARRESTEN EN VONNISSEN

IN DIT DEEL VOORKOMENDE.

1893.

1894.

LIJST VAN UITSPRAKEN

VAN RADEN VAN BEROEP VOOR DE VERMOGENSBELASTING

IN DIT DEEL VOORKOMENDE.

1894.

CHRONOLOGISCHE LIJST

DER

CIRCULAIRES, DECISIËN, RESOLUTIËN EN MISSIVEN,

IN DIT DEEL VOORKOMENDE.

Februari.

3 no. 41 — 8535.
6 » 26 — 8541.
6 » 35 — 8566.
7 » 7 — 8516.
7 » 8 — 8546.
12 » 11 — 8588.
16 » 60 — 8586.
21 » 8 — 8593.
28 » 6 — 8537.

Maart.

7 no. 10 — 8522.
7 » 20 — 8551.
7 » 29 — 8547.
9 » 12 — 8531.
9 » 13 — 8573.
14 » 45 — 8568.
16 » 94 — 8555.
20 » 16 — 8521.
22 » 12 — 8590.
24 » 10 — 8591.
27 » 27 — 8553.
27 » 77 — 8533.

April.

4 no. 12 — 8517.
5 » 75 — 8592.
9 » 53 — 8558.
14 » 81 — 8596.
17 » 4 — 8564.
20 » 8 — 8563.
23 » 67 — 8520.

Mei.

1 no. 37 — 8526.
9 » 27 — 8545.
12 » 4 — 8569.
16 » 4 — 8570.
22 » 59 — 8518.
24 » 11 — 8555.
29 » 57 — 8567.

Juni.

1 no. 4 — 8527.
8 » 13 — 8517.
21 » 5 — 8565.
21 » 6 — 8556.
21 » 7 — 8568.
23 » 9 — 8594.
23 » 32 — 8554.
26 » 14 — 8548.

Juli.

9 no. 93 — 8540.
10 » 34 — 8582.
24 » 4 — 8595.

Augustus.

16 no. 58 — 8571.
20 » 25 — 8574.

September.

7 no. 53 — 8530.
11 » 9 — 8580.
12 » 19 — 8529.
12 » 31 — 8542.

BENOEMINGEN TOT NOTARISSEN

IN HET

1e halfjaar 1894.

NAAM.	Standplaats.	Arrondissement.	Kon. besluit. Dag-teekening	Kon. besluit. Nommer.
			1894.	
J. F. S. Frijlinck	Warmond.	's Gravenhage.	6 Jan.	15
H. G. N. v. Romondt . .	Didam.	Arnhem.	12 „	14
A. Tadema	St. Jac. Parochie.	Leeuwarden.	2 Febr.	11
A. P. van der Vlugt . . .	Utrecht.	Utrecht.	3 „	33
W. J. H. Verheggen . . .	Breda.	Breda.	6 „	21
W. Permentier	Heino.	Zwolle.	7 „	21
J. v. d. Leeden.	Ouderk. a/d IJssel	Rotterdam.	19 „	41
Jhr. S. W. H. A. v. Beyma thoe Kingma.	Heerenveen.	Heerenveen.	21 „	31
B. H. Jansen	Haarlem.	Haarlem.	28 „	25
W. H. v. Bilderbeek . . .	Dordrecht.	Dordrecht.	8 Maart.	29
J. J. Offerhaus	Winschoten.	Winschoten.	14 „	34
F. L. Booy	Hoorn.	Alkmaar.	15 „	30
J. M. A. Loggere	Amsterdam.	Amsterdam.	29 „	25
P. A. J. van Uden . . .	Borne.	Almelo.	5 April.	23
E. M. A. de Bruijn . . .	Roermond.	Roermond.	11 „	44
P. Bos	Hoorn.	Alkmaar.	14 „	27
G. H. G. van Beest . . .	Olst.	Zutphen.	27 „	32
A. Andringa	Leeuwarden.	Leeuwarden.	1 Mei.	19
P. Drenth.	Zuidbroek.	Winschoten.	2 „	41
F. G. J. Hoefer	Beek.	Maastricht.	30 „	71
U. J. K. Versfelt	Haarlem.	Haarlem.	11 Juni.	85
M. Schotman Mz.	Bolsward.	Leeuwarden.	11 „	86
G. B. Stehouwer	Molenaarsgraaf.	Dordrecht.	25 „	79

BENOEMINGEN VAN AMBTENAREN

bij het Bestuur der Registratie.

NAAM.	Betrekking.	Standplaats.	Besl. v. ben. Dagteekening.	Nommer.
			1894.	
G. van Iterson	Administrateur.	Departement.	25 Juni.	53
J. C. Bouman	Inspect. 1e kl.	„	9 Juli.	68
Mr. C. E. Achterberg . .	„	„	9 „	68
J. D. G. Schuuring . . .	„ 2e kl.	„	9 „	68
J. Woltersom	„ 1e kl.	Amsterdam.	9 „	68
H. J. Raedt	„ 2e kl.	Meppel.	9 „	68
F. C. Kist	Ontvanger.	Schiedam.	17 „	77
Jhr. A. A. A. Stoop . . .	„	Dirksland.	17 „	77
W. v. Heijningen Nanninga.	„	Beetsterzwaag.	17 „	77
G. M. van Voorthuijsen. .	„	Tholen.	17 „	77
R. de Bruijn Ouboter . .	Inspect. 3e kl.	Groningen.	25 „	26
A. Westra	Ontv. b. a. en succ	Middelburg.	7 Sept.	29
A. Tukker	Ontvanger.	Hulst.	7 „	29
P. Roodzant	„	Nijkerk.	7 „	29
A. G. Faber	„	Zevenaar.	7 „	29
F. Gordon	„	Leiden.	28 „	50
W. K. F. Zwierzina . . .	„	Oss.	10 Oct.	29
W. v. Heijningen Nanninga.	„	Groenlo.	10 „	29
J. B. Immink	„	Zutphen.	24 „	27
Jhr. A. A. A. Stoop . . .	„	Hardegarijp.	12 Nov.	38
W. Overbosch	„	Dirksland.	12 „	38
R. Wessels Boer	„	Beetsterzwaag.	21 „	38

STAAT DER REGISTRATIERECHTEN,

gedurende het jaar 1893 geheven met aanduiding van den aard der akten, enz. (1)

AARD DER AKTEN.	BEDRAG VAN HET RECHT. Per soort.		Totaal.	
VASTE RECHTEN.				
Dertig cent.				
Beteekening tusschen prokureurs	. . .	. .	1433	85
Een gulden twintig cent.				
Aanneming van overzetting van opeischbare schuldvorderingen	18	—		
Aanneming van overdracht van opeischbare schuldvorderingen	15	60		
Afgifte van legaat (Aantal akten 1048).	1687	20		
Afschriften en uittreksels van akten en van andere dan de hierna genoemde vonnissen van kantongerechten. .	7515	20		
Idem, idem van vonnissen in belastingzaken	110	48		
Afstand of verwerping van legaat of vruchtgebruik. (Aantal akten 64)	109	20		
Akten, niets anders inhoudende dan de uitvoering, voltooiing of voltrekking van vroeger geregistreerde akten	223	20		
Akten, waarbij andere ter zake van nietigheid of om andere redenen zijn overgemaakt	658	80		
Akten van bekendheid.	1621	20		
Akten (minuut) van kantongerechten, onder geen der andere nommers opgenoemd	17.192	07[5]		
Attestatien de vita (Aantal akten 3).	13	20		
Balansen van kooplieden	129	95		
Bekrachtiging van geregistreerde akten (Aantal akten 90)	114	00		
Berichten of verslagen van deskundigen	3.999	60		
Bestekken van werken en memorien van voorwaarden	2.413	20		
Dadingen	81	60		
Eedsaflegging door ambtenaren bij de aanvaarding hunner bediening	2.043	95		
Erkenning van natuurlijke kinderen (Aantal akten 57)	90	—		
Exploiten van protest en tusschenkomst bij protest van wisselbrieven en ander handelspapier (Aantal akten 12163)	14.934	—		
Exploiten en processen-verbaal in belastingzaken . .	3.508	86		

(1) Zie den staat over het jaar 1892 in het 1e gedeelte van 1893, blz. 214.

AARD DER AKTEN.	BEDRAG VAN HET RECHT. Per soort.		Totaal.	
Exploiten van aanbod van betaling en andere akten en **processen-**verbaal van deurwaarders (Aantal akten 71774)	87.672	50[5]		
Getuigschriften van goed gedrag (Aantal akten 383) .	522	—		
Herveiling ten laste van in gebreke gebleven koopers	4	80		
Inbewaargeving van akten	1248	20		
" " gelden bij openbare ambtenaren .	3	60		
Ladingsbrieven (cognossementen) (Aantal akten 65) .	78	—		
Lastgeving en herroeping of intrekking van lastgeving	47.212	80		
Lastgeving (Substitutie van).	368	40		
Nieuwe titels voor renten en opeischbare schuldvorderingen	764	40		
Ontheffing (décharge) van rekenplichtigen, bewaarders en sequesters (Aantal akten 1547).	1998	80		
Opgave van lastgever of meester	543	60		
Scheidsmannen (Opdracht der beslissing van een geschil aan- en benoeming van)	31	20		
Toestemming tot doorhaling van hypothekaire inschrijvingen	29.547	20		
Vergeleken afschriften en uittreksels	813	60		
Vernietiging of ontbinding bij authentieke akte, binnen 24 uren na de vernietigde akte opgemaakt . . .				
Voorloopige toewijzing, ten gevolge van veiling bij inschrijving, opbod of afslag.	6854	40		
Akten en in akten vervatte handelingen of overeenkomsten, hierboven niet bij name opgenoemd. . .	80.705	77		
			314.843	59
Twee gulden veertig cent.				
Afschriften en uittreksels van eindvonnissen van kantongerechten	6 337	20		
Afschriften en uittreksels van preparatoire en interlocutoire vonnissen van arrondissements-rechtbanken en scheidsmannen.	2.647	20		
Afschriften en uittreksels van preparatoire en interlocutoire arresten van de hoven en van den Hoogen Raad	386	40		
Akten (minuut) door rechters in- of door de griffiers of ter griffie van de arrondissements-rechtbanken opgemaakt, andere dan die hierna opgenoemd . . .	25.299	18		
Idem, idem van de hoven en den Hoogen Raad . .	129	60		
Benoeming van voogden en curators, van toeziende voogden en toeziende curators door den kantonrechter	14.001	60		

AARD DER AKTEN.	Bedrag van het recht. Per soort.		Totaal.	
Benoeming van voogden door den langstlevende der ouders	134	40		
Boedelbeschrijving { notarieele (Aantal akten 6256)	19.585	20		
Boedelbeschrijving { onderh. („ „ 1006)	2.413	37		
Ver- en ontzegeling (Aantal akten 722)	1.960	—		
Verwerping van nalatenschappen en gemeenschappen (Aantal akten 490)	1.891	—		
			74.778	15
Drie gulden zestig cent.				
Afschriften en uittreksels van eindvonnissen van arrondissements-rechtbanken en scheidsmannen, andere dan de hierna opgenoemde	15.393	79^{5}		
Afschriften en uittreksels van eindarresten van de hoven	676	80		
„ „ „ „ „ „ den Hoogen	392	40		
Raad { in eersten aanleg				
Raad { in hooger beroep (koloniale zaken)				
Raad { in revisie				
Afschriften en uittreksels van vonnissen, houdende scheiding van goederen	43	20		
Afschriften en uittreksels van vonnissen van scheiding van tafel en bed	187	20		
Afschriften en uittreksels van vonnissen van echtscheiding	360	—		
Afschriften en uittreksels van vonnissen van onder curateelestelling	424	80		
Afschriften en uittreksels van vonnissen van opheffing van curateele	46	80		
Afschriften en uittreksels van vonnissen houdende vergunning tot verandering of bijvoeging van voornamen	25	20		
Akten van uitersten wil	23.225	80		
Beschikking ter zake des doods bij akten van huwelijksvoorwaarden	2.365	20		
Eedsaflegging van deurwaarders bij kantongerechten	3	60		
„ „ veld- en boschwachters, tolgaarders, enz.				
Verdeeling door bloedverwanten in de opgaande linie van hunne goederen tusschen hunne nakomelingen	50	40		
			43.195	19^{5}
Vijf gulden.				
Akten van huwelijksvoorwaarden	. . .	. .	8.075	—
Zes gulden.				
Boedelafstand (vrijwillig of gerechtelijk)	. . .	. .	6	—

AARD DER AKTEN.	BEDRAG VAN HET RECHT. Per soort.		Totaal.	
Tien gulden.				
Akten, houdende toekenning van bepaalde rechten van meerderjarigheid	. . . . .	. .	815	—
Vijftien gulden.				
Oprichting van maat- en vennootschappen	10.050	—		
Ontbinding van maat- en vennootschappen	4.425	—	14 475	—
Achttien gulden.				
Eedsaflegging van advocaten	1.179	—		
" " notarissen	594	—		
" " procureurs	234	—		
" " deurwaarders bij den Hoogen Raad, de hoven en rechtbanken	126	—	2.133	—
Dertig gulden.				
Afschriften en uittreksels van arresten van den Hoogen Raad in cassatie	720	—		
Brieven van meerderjarigverklaring	2.940	—		
Overeenkomst van plaatsvervanging en nommerverwisseling bij de nationale militie	56.520	—	60.180	—
Vijf en zeventig gulden.				
Brieven van naturalisatie	900	—		
Vergunning tot verandering of toevoeging van geslachtsnamen	3.225	—	4.125	—
Honderd vijftig gulden.				
Verheffing tot den adelstand en toekenning van een hoogeren rang van adel	. . . . .	. .	750	—
Totaal der vaste rechten . .	. . . . .	. .	524.809	78^5
EVENREDIGE RECHTEN, NIET AAN OPCENTEN ONDERWORPEN.				
Aanneming van werk en levering van roerende zaken, waarvan de prijs moet worden betaald:				
a. door den Staat . . . . $^3/_4$ pct.	204.033	50^5		
b. door provinciën, gemeenten, waterschappen en andere openbare instellingen . . . . $^3/_4$ pct.	69 059	81		
c. door bijzondere personen . . . . $1^1/_2$ pct.	968	47^5	274.061	79
Afstand of overlating, ingeval van verzekering tegen zeegevaar . . . . $^3/_4$ pct.	. . . . .	. .	22	50
Benoeming tot bezoldigde ambten en verhooging der bezoldiging van ambtenaren . . . $1^1/_2$ en $^3/_{20}$ pct.	. . . . .	. .	65.087	84

AARD DER AKTEN.	BEDRAG VAN HET RECHT. Per soort.		Totaal.	
Beweiding (Overeenkomst van) . . . $^3/_8$ en $^3/_{16}$ pct.	. . . .	. .	78	94
Borgtocht voor aanneming, waarvan de prijs moet worden betaald:				
a. door den Staat . . . . $^3/_4$ pct.	119328	24^5		
b. door provinciën, gemeenten, waterschappen en andere openbare instellingen . . . . $^3/_4$ pct.	54486	35		
c. door bijzondere personen . . . . . . $^3/_4$ pct.	84	49^5		
Borgtocht voor huur . . . . $^9/_{16}$ pct.	3916	42^5		
$^3/_{20}$ pct.	1396	30^5		
Borgtocht voor overeenkomst van beweiding . $^3/_8$ pct.	28	07^5		
Borgtocht voor openbare verkooping van effecten, houtgewas, veldvruchten en koopmansgoederen . $^3/_8$ pct.	2204	54		
Borgtocht voor het beheer van rekenplichtigen $^3/_4$ pct.	403	31^5		
" wegens andere verbintenissen . . $^3/_4$ pct.	1958	81^5	183806	56^5
Erfpacht en opstal (Uitgifte in) voor bepaalden tijd $1^1/_2$ pct.	1372	90		
" (Overdracht en afstand van rechten van), gevestigd voor bepaalden tijd . . . $1^1/_2$ pct.	2019	68	3392	58
Huur van roerend goed — voor bepaalden tijd $1^1/_8$ pct.	1508	68		
$^3/_{10}$ pct.	431	37		
voor het leven, voor onbepaalden tijd of altijddurend ([1]) . . *a* 3 pct.	43	20		
b 2 pct.	38	—		
Huur van onroerend goed voor bepaalden tijd $1^1/_8$ pct.	72075	89^5		
$^3/_{10}$ pct.	13854	59	87951	73^5
Huur (Overdracht en afstand van) van:				
a. roerend goed — voor bepaalden tijd . $1^1/_8$ pct.	16	54		
$^3/_{10}$ pct.	0	87		
voor het leven, voor onbepaalden tijd of altijddurend . . . . *a* 3 pct.	1	—		
b 2 pct.	10	—		
b. onroerend goed voor bepaalden tijd . $1^1/_8$ pct.	338	52^5		
$^3/_{10}$ pct.	229	09^5	596	02^5
Indeplaatsstelling (subrogatie) bij overeenkomst $1^1/_2$ pct.	. . . .	. .	696	30
Kwijtschelding ten gevolge van milddadigheid $1^7/_8$ pct.				
$3^3/_4$ pct.	3	75	3	75
Lijfrente (Vestiging, overdracht en overzetting van) . . . . *a* 3 pct.	1279	20		
b 2 pct.	405	60	1684	80
Onderhoud (Verbintenis tot betaling van bepaalde sommen tot) aangegaan tusschen personen, die volgens de wet jegens elkander tot onderhoud verplicht zijn (Gen. instr. n°. 450) . . . . $^3/_8$ pct.	9	49		

([1]) Onder *a* is hier en verder vermeld de opbrengst over de maanden Januari—April, onder *b* die over de maanden Mei—December.

AARD DER AKTEN.	BEDRAG VAN HET RECHT. Per soort.		Totaal.	
Onderhoud (Overeenkomst van), voeding en verpleging: van minderjarigen voor bepaalden tijd . $^3/_8$ pct.	85	58		
van meerderjarigen voor bepaalden tijd . $^3/_4$ pct.	116	55		
voor onbepaalden tijd . . . . . *a* 3 pct.	167	10		
voor onbepaalden tijd . . . . . *b* 2 pct.	440	60	819	32
Rente (Vestiging, overdracht en overzetting van altijddurende) . . . . *a* 3 pct.	60	—		
Rente (Vestiging, overdracht en overzetting van altijddurende) . . . . *b* 2 pct.	62	60	122	60
Ruiling van onroerende zaken binnen het Rijk gelegen of gevestigd:				
a. van landerijen, over de gelijkstaande waarde $^1/_4$ pct.	987	02^5		
b. van andere onroerende zaken, over de gelijkstaande waarde . . . . 2 pct.	3042	80	4029	82^5
Scheiding . . . . $^3/_{20}$ pct.	. . . . .	. .	351037	14^5
Schenking van roerend goed in de rechte lijn $1^7/_8$ pct.	1499	63		
" " " " " " " " bij huwelijks-kontrakt . . . . $^{15}/_{16}$ pct.	189	—		
Schenking van roerend goed aan zij- of niet verwanten . . . . $3^3/_4$ pct.	11092	12^5		
Schenking van roerend goed aan zij- of niet verwanten bij huwelijks-kontrakt . . . . $1^7/_8$ pct.	1398	38		
Schenking van onroerend goed in de rechte lijn $3^3/_4$ pct.	2553	75		
" " " " " " " " bij huwelijks-kontrakt . . . . $1^7/_8$ pct.	1308	—		
Schenking van onroerend goed aan zij- of niet verwanten . . . . $7^1/_2$ pct.	2709	30		
Schenking van onroerend goed aan zij- of niet verwanten bij huwelijks-kontrakt . . . . . $3^3/_4$ pct.	101	25	20851	43^5
Veepacht (Overeenkomst van) . . . . $^3/_8$ pct.	. . . . .	. .	1	50
Verkoop in het openbaar, van koopmansgoederen $^3/_4$ pct.	304326	16		
Verkoop in het openbaar, van hakhout, opgaande boomen en veldvruchten . . . . $1^1/_2$ pct.	170524	14		
Verkoop van schepen en vaartuigen, in Nederland te huis behoorende . . . . $1^1/_2$ pct.	4438	95		
Verkoop van andere schepen . . . . *a* 3 pct.	363	45		
Verkoop van andere schepen . . . . *b* 2 pct.	237	—		
Verkoop van aandeelen of bewijzen van aandeel in geldleeningen ten laste van Staten, mogendheden, vorsten, provinciën, gemeenten enz. . . . $1^1/_2$ pct.	1444	95		
Verkoop van aandeelen in maatschappijen van koophandel, geldhandel of nijverheid, voor zoover de onroerende goederen slechts een bijkomend onderwerp der onderneming zijn *a* 3 pct.	1041	80		
Verkoop van aandeelen in maatschappijen van koophandel, geldhandel of nijverheid, voor zoover de onroerende goederen slechts een bijkomend onderwerp der onderneming zijn *b* 2 pct.	1374	80		
Verkoop van opeischbare schuldvorderingen . $1^1/_2$ pct.	22626	66		

AARD DER AKTEN.		BEDRAG VAN HET RECHT. Per soort.		Totaal.	
Verkoop van roerende goederen, andere dan de hiervoor genoemde	a 3 pct.	135906	67^5		
	b 2 pct.	148824	22^5	791108	[illegible]
Verkrijging bij licitatie van onverdeelde aandeelen in:					
a. schuldvorderingen op tijd	1½ pct.	51	45		
b. effecten	1½ pct.	385	35		
c. schepen in de Nederlanden te huis behoorende	1½ pct.	11	40		
d. opstal of erfpacht voor bepaalden tijd .	1½ pct.	.			
e. hakhout, veldvruchten enz.	1½ pct.	940	20		
f. aandeelen in naamlooze vennootschappen.	a 3 pct.	94	20		
	b 2 pct.				
g. altijddurende en lijfrenten	a 3 pct.				
	b 2 pct.				
h. andere roerende goederen	a 3 pct.	728	10		
	b 2 pct	1031	40	3242	10
Veroordeeling. Recht van titel op de minuut der vonnissen		. . . .	. .	19804	55
Wedertocht (Antichresis)	a 3 pct.	2	10		
	b 2 pct.	2	70	4	80
EVENREDIGE RECHTEN TOT 1 MEI 1898 AAN OPCENTEN ONDERWORPEN GEWEEST.					
Beklemming (Uitgifte in) met koopprijs . .	a 4 pct.	22	80		
	b 2 pct.	147	70		
Beklemming (Overdracht en afstand van recht van)	a 4 pct.	11269	40		
	b 2 pct.	25320	72^5	36760	62^5
Erfdienstbaarheid (Vestiging van)	a 4 pct.	415	60		
	b 2 pct.	274	40		
Erfdienstbaarheid (Vestiging van) op goederen van den Staat	2 pct.	0	40		
Erfdienstbaarheid (Afkoop van)	a 4 pct.	107	20		
	b 2 pct.	63	80	861	40
Erfpacht en opstal (Uitgifte in) voor onbepaalden tijd of altijddurend	door den Staat 2 pct.	49	20		
	door anderen a 4 pct.	407	80		
	door anderen b 2 pct.	878	—		
Erfpacht en opstal (Overdracht en afstand van rechten van), gevestigd:					
a. voor bepaalden tijd.	a 4 pct.	113	60		
	b 2 pct.	332	50		
b. voor onbepaalden tijd of altijddurend .	a 4 pct.	3670	40		
	b 2 pct.	3476	—	8927	50
Grondrente (Vestiging van)	a 4 pct.	0	80		
	b 2 pct.	29	60		
„ (Overdracht van)	a 4 pct.				
	b 2 pct.	46	20	76	60
Huur van onroerend goed voor het leven, voor onbepaalden tijd of altijddurend	van den Staat 2 pct.	6	40		
	van anderen a 4 pct.	249	93^5		
	van anderen b 2 pct.	56	40	312	73^5

AARD DER AKTEN.		BEDRAG VAN HET RECHT. Per soort.		Totaal.	
Huur (Overdracht en afstand van) van onroerend goed voor het leven, voor onbepaalden tijd of altijddurend	*a* 4 pct.	43	60		
	b 2 pct.	24	40	68	—
Overdracht van onroerende zaken binnen het jaar. (Art. 14 der wet van 11 Juli 1882)	¼ pct.	. . . . .	. .	12896	02
Ruiling van onroerende zaken binnen het Rijk gelegen of gevestigd, over de toegift of het verschil	*a* 4 pct.	477	20		
	b 2 pct.	1739	20		
Ruiling van onroerende zaken binnen het Rijk tegen onroerende buiten het Rijk gelegen.	*a* 4 pct.	146	40		
	b 2 pct.	19	—	2381	80
Scheiding. Toedeeling van onroerende zaken. (1) — gemeen krachtens maatof vennootschap, aan anderen dan de inbrengers	*a* 4 pct.	172	80		
	b 2 pct.	960	—		
Scheiding. Toedeeling van onroerende zaken. (1) — waarvan de onverdeeldheid uit eene overdracht is ontstaan	*a* 4 pct.	490	38^5		
	b 2 pct.	940	20	2563	38^5
Tiendrecht (Vestiging van)	*a* 4 pct.	—	—		
	b 2 pct.	16	—		
Tiendrecht (Overdracht van)	*a* 4 pct.	42	80		
	b 2 pct.	68	40	127	20
Verkoop van den eigendom van goederen, in erfpacht of opstal uitgegeven	*a* 4 pct.	133	60		
	b 2 pct.	1490	40		
Verkoop van den eigendom van goederen, in beklemming uitgegeven	*a* 4 pct.	6284	—		
	b 2 pct.	4263	30		
Verkoop van opstal, staande op eens anders grond en daarvan niet binnen zes maanden weggevoerd	*a* 4 pct.	186	—		
	b 2 pct.	75	60		
Verkoop van bovenveen en van het recht van verveening	*a* 4 pct.	3875	20		
	b 2 pct.	8316	60		
Verkoop van aandeelen in maatschappijen van koophandel, geldhandel en nijverheid, voor zoover de onroerende goederen het hoofdonderwerp der onderneming zijn	*a* 4 pct.	80	—		
	b 2 pct.	1425	—		
Verkoop van onroerende goederen van den Staat (Domeinen)	2 pct.	295	—		
Verkoop en alle andere overdracht, onder bezwarenden titel, van onroerende zaken, andere dan die hiervoor opgenoemd . . — landelijke eigendommen (2) . .	*a* 4 pct.	267345	15^5		
	b 2 pct.	755022	65		
Verkoop en alle andere overdracht, onder bezwarenden titel, van onroerende zaken, andere dan die hiervoor opgenoemd . . — overige eigendommen (2). . . .	*a* 4 pct.	318698	20		
	b 2 pct.	1135942	43	2503938	18^5

(1) De rechten wegens de hierbedoelde toedeeling van roerende zaken worden onder de rechten van verkoop opgenomen.

(2) Onder landelijke eigendommen worden verstaan de landerijen in den meest uitgebreiden zin met de daarbij behoorende gebouwen, terwijl onder de overige eigendommen o. a. begrepen worden de afzonderlijk verkochte gebouwen met bijbehoorende erven en tuinen, zoomede de als bouwgrond verkochte terreinen.

AARD DER AKTEN.	BEDRAG VAN HET RECHT. Per soort.		Totaal.	
Verkrijging bij licitatie van onverdeelde aandeelen in:				
a. onroerende goederen . . . . *a* 4 pct.	2307	20		
b 2 pct.	5782	40		
b. huurrechten op onroerende goederen voor *a* 4 pct.	14	40		
onbepaalden tijd of voor het leven . . . *b* 2 pct.	4	60	8108	60
Totaal der evenredige rechten.			4385422	25^5
Rechten uit vroegere wetgevingen voortvloeiende			9788	81
Te zamen . . .			4395211	06^5
38 opcenten . . .			236996	31
Totaal . . .			4632207	37^5
Totaal der vaste rechten . . .			524809	78^5
TOTAAL-GENERAAL . . .			5157017	16
1892 . . .			8172939	35^5
1891 . . .			7973044	69^5
1890 . . .			8227641	65
1889 . . .			8299315	66^5
1888 . . .			7885845	78^5

OPGAVE van de waarde waarover, naar gelang van de in art. 41 der wet op het recht van successie en van overgang gemaakte onderscheidingen, in 1893 recht van successie is betaald (1).

ONDERSCHEIDINGEN IN ARTIKEL 41 DER WET GEMAAKT.		Bedrag der waarde waarover het recht is betaald.
Een ten honderd	wegens hetgeen is geërfd of verkregen door de rechte nederdalende linie . .	*f* 127,738,246
	wegens hetgeen is geërfd of verkregen door echtgenooten	16,995,843
Drie ten honderd		1,783,107
Vier ten honderd	wegens hetgeen is geërfd of verkregen door echtgenooten	14,052,690
	wegens hetgeen is geërfd of verkregen door broeders en zusters	19,259,912
Zes ten honderd		22,742,599
Tien ten honderd		23,073,508
	TOTAAL . .	*f* 225,645,905

(1) Zie de opgave over het jaar 1892 in het eerste gedeelte van 1893, pag. 222. In 1893 is aangifte gedaan van 11436 nalatenschappen, die geheel vrijgesteld waren van successierecht. Het zuiver saldo dier nalatenschappen bedroeg in totaal *f* 8,874,704.

OPGAVE van de waarde der actieve bestanddeelen, mitsgaders van het passief van nalatenschappen, waarvan het recht van successie in 1893 betaald is (1).

	BEDRAG, GEËRFD OF VERKREGEN IN:			
	de rechte nederdalende linie en tusschen echtgenooten, kind of kinderen uit hun huwelijk verwekt of afstammelingen daarvan nalatende.	de rechte opgaande linie.	alle andere gevallen.	Totaal.
A. ACTIEF.	*a.*	*b.*	*c.*	*d.*
Onroerende zaken	*f* 52525866	*f* 678573	*f* 21931405	*f* 75135844
Roerende zaken:				
Rentegevende schuldvorderingen . .	26452324	472492	11579374	38504190
Aandeelen in:				
Binnenlandsche fondsen. Geldleeningen, geldbeleggingen of renten ten laste van den Staat, die ten laste van de koloniën en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen daaronder begrepen .	6231667	73703	7648185	13953555
Binnenlandsche fondsen. Geldleeningen, geldbeleggingen of renten ten laste van provinciën, steden, gemeenten, dijk- of polderbesturen . .	2315422	28613	2142981	4487016
Binnenlandsche fondsen. Het kapitaal of in de geldleeningen van maatschappijen van geldhandel, koophandel of nijverheid, van reederijen en van zedelijke lichamen, corporatiën, gestichten en genootschappen.	15533973	85741	6341594	21961308
Buitenlandsche fondsen	46874202	413970	28374652	75662824
Andere roerende zaken	19730326	534484	8748645	29013455
Totaal van het actief	*f* 169663780	*f* 2287576	*f* 86766836	*f* 258718192
B. PASSIEF.				
Totaal van het passief	*f* 20887997	*f* 305674	*f* 7780415	*f* 28974086

(1) Zie de opgave over het jaar 1892 in het 1e gedeelte van 1893, pag. 223.

Opbrengst der verschillende zegelrechten over het jaar 1893. (1)

OPBRENGST.

Formaatzegels van 15 cent in hoofdsom . . .	f 292,960,95 (2)
" " 25 " " " . . .	59,261,00
" " 50 " " " . . .	555,914,00
" " 75 " " " . . .	9,526,50
" " 1 gulden " " . . .	58,270,00
" " hooger bedrag " " . . .	3,054,25
Buitenlandsche paspoorten	1,675,00
Patentbladen	30,780,00
Jacht- en vischakten	42,952,50
Huurcontracten (aantal 17342)	58,121,35
Te zamen in hoofdsom .	f 1,112,515,55
Waarbij 50 opcenten .	556,257,77[5]
Maakt .	f 1,668,773,32[5]
Zegels van 5 cent voor kwitantiën en handelspapier (aantal 16560078)	828,003,90
Zegels van hoogere bedragen voor handelspapier (aantal 416887	319,193,80
Effecten	414,951,35
Totaal zegeldebiet en stempeling .	f 3,230,922,37[5]
Opbrengst van het visa voor zegel, met inbegrip van boeten:	
a. bedrag niet aan opcenten onderworpen . . .	2,897,65
b. bedrag, waarvan 50 opcenten zijn betaald . .	3,394,24[5]
Opcenten van het sub *b* bedoelde bedrag	1,697,12
c. Rechten en boeten, krachtens vroegere wetten geheven, waarvan 38, 35 en 26 opcenten zijn betaald	294,60
Opcenten van sub *c* bedoelde rechten en boeten . .	111,94
Opbrengst der zegelbelasting . .	f 3,239,317,93

(1) Zie de opgaaf over 1892 in het 1e gedeelte van 1893, pag. 224.

(2) Hieronder begrepen f 64571,85 voor zegelrecht van aanslagbiljetten van 's Rijks Directe Belastingen.

AANVULLING *van de opgave der vrijdommen van briefport, toegekend voor de correspondentie (onder gesloten omslagen of onder kruisband en waarmerking) van de ambtenaren bij het bestuur der Registratie* (1).

Bij Koninklijk besluit van den 14den Juli 1894 n°. 25, is de vrijstelling voor port voor de briefwisseling over dienstzaken welke de Inspecteurs en Ontvangers der registratie en domeinen eenerzijds, met de Bewaarders der hypotheken anderzijds genieten binnen den kring waarin die ambtenaren hunne functiën uitoefenen, uitgebreid tot de briefwisseling van die ambtenaren door het geheele Rijk.

---

(1) Zie P. W. 1885, 2e ged., pag. 451; P. W. 1890, 2e ged., pag. 445; P. W. 1892, 1e ged., pag. 196 en P. W. 1893, 1e ged., pag. 225.

VERSLAG *omtrent het in 1894 gehouden examen, bedoeld in art. 11 der wet op het notarisambt.*

Aan Zijne Excellentie den Heer Minister van Justitie.

De Staatscommissie, benoemd bij Uw besluit van 17 Mei jl., n°. 92, heeft de eer Uwer Excellentie bij dezen het verslag van hare werkzaamheden aan te bieden en daarbij, ter voldoening aan art. 6 van het Kon. besluit van 4 Juni 1878 (*Stbl.* n°. 81), gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van 6 Februari 1883 (*Stbl.* n°. 21) en 23 Mei 1892 (*Stbl.* n°. 127), als procesverbaal van den uitslag van ieder afgelegd gedeelte van het examen, over te leggen de door den voorzitter en den secretaris onderteekende notulen.

Ter voorloopige regeling van verschillende punten van het examen werd den 2den Juni eene algemeene bijeenkomst van de leden en de plaatsvervangende leden met den secretaris gehouden. In die bijeenkomst werden tevens een achttal leden. waaronder de voorzitter, aangewezen tot het ontwerpen en vaststellen der benoodigde opgaven voor het ontwerpen van notarieele akten en van de rechtsvraag, bedoeld bij het hiervoren aangehaald Koninklijk besluit dd. 23 Mei 1892 (*Stbl.* n°. 127.)

Door deze leden werden den 16den en 17den Juli met den secretaris tot dat einde nadere bijeenkomsten gehouden.

Tot het afnemen van het examen zelf, ingevolge Uwer Excellentie's besluit, aangevangen den 2den Juli jl., werden 75 zittingen gehouden, waarvan de laatste op den 29sten September daaraanvolgende.

Evenals het vorige jaar, werden ook dit jaar *al* de adspiranten voor het derde gedeelte, onverschillig of zij zich voor dat gedeelte alleen of ook nog voor het eerste en tweede gedeelte hadden aangemeld, op een en denzelfden dag en alzoo te gelijk geëxamineerd, ten einde langs dien weg de meest mogelijke waarborgen voor eene gelijke en billijke beoordeeling te verkrijgen.

Verder werden elken werkdag, behoudens zeer enkele uitzonderingen, die het gevolg waren van het zich slechts kort vóór den voor het examen bepaalden dag terugtrekken van enkele adspiranten, vier uren gewijd aan het mondeling examen. Zij die zich voor meerdere gedeelten hadden aangemeld, werden bij gunstigen uitslag van het eerstafgelegde, zoo spoedig tot het afleggen van het volgende gedeelte toegelaten, als met een goeden en onafgebroken gang van het examen was overeen te brengen.

Evenals in vorige jaren werd ook nu weder voor het derde gedeelte gevorderd het samenstellen van eene akte van boedelscheiding en daarnevens

van eene akte van minderen omvang, ditmaal eene akte van inbewaargeving van een gesloten olographisch testament. Bovendien de beantwoording van de volgende rechtsvraag: eene verklaring van de zuivering van hypotheken naar ons Recht.

Voor het ontwerpen van de beide notarieele akten werd den adspiranten eene tijdruimte gegeven van $6^1/_2$ uur, en wel van half tien voormiddags tot vier uren namiddags. Daarna werd eene pauze gehouden van drie uren en werd het examen te 7 uren hervat voor de bewerking der rechtsvraag, waarvoor den adspiranten eene tijdruimte van 2 uren werd gelaten.

Tot het examen hadden zich aangemeld 285 adspiranten. Alvorens tot het examen te worden toegelaten trokken zich 12 geheel terug, waarvan 6 die zich voor het eerste gedeelte, 2 die zich voor het tweede, en 4 die zich voor het derde gedeelte hadden aangemeld. Bovendien trok zich nog één terug voor een gedeelte van het examen voor hetwelk hij zich had aangemeld.

273 adspiranten hebben derhalve het examen afgelegd, zijnde 11 meer dan in 1893, toen hun aantal 45 minder was dan in 1892. Onder hen bevonden zich 6 die den graad van doctor in de rechtswetenschap bezaten, en wel 4 die zich voor het tweede gedeelte, 1 die zich voor het tweede en derde gedeelte, en 1 die zich voor het derde gedeelte hadden aangemeld. Verder bevonden zich onder hen 67 die zich voor de eerste maal aan een of meer gedeelten van het examen onderwierpen, zijnde dit 10 meer dan in 1893 het geval was, toen hun aantal 23 minder was dan in 1892.

Van de 2 adspiranten die het geheele examen dit jaar wenschten af te leggen, heeft één het getuigschrift van candidaat-notaris verworven.

Van de 8 opgekomen adspiranten voor het eerste en tweede gedeelte, zijn 3 geslaagd in beide, 1 alleen in het eerste gedeelte.

Van de opgekomen 117 adspiranten voor het eerste gedeelte alleen, slaagden 48.

Van de opgekomen 40 adspiranten voor het tweede en derde gedeelte, zijn 6 geslaagd in beide, 16 alleen in het tweede gedeelte.

Van de 28 opgekomen adspiranten voor het tweede gedeelte alleen, slaagden 14.

Van de 78 geëxamineerden adspiranten voor het derde gedeelte alleen zijn 27 bevorderd tot candidaat-notaris.

De einduitslag was dat van de 127 adspiranten die het eerste gedeelte hebben afgelegd, 54 zijn geslaagd, 73 afgewezen; van de 73 die het tweede gedeelte hebben afgelegd, 40 zijn geslaagd, 33 afgewezen, en van de 101 die het derde gedeelte aflegden, 34 dit met gunstigen, 67 dit met ongunstigen uitslag deden.

De namen van de tot candidaat-notaris bevorderden zijn de volgende, alphabetisch gesteld:

K. W. J. K. van Beverwijk, L. W. Boogerman, C. F. J. Brands,

J. T. Cremers, N. J. Dardenne Ankringa, F. P. E. van Ditzhuyzen, A. Faber, D. Hakkert, A. M. J. van der Heiden, W. G. Hemmers, W. L. Hengeveld, H. Hussem, W. G. Koch, mr. S. K. D. M. van Lier, L. H. Lieuwens, J. P. van Mansvelt, A. T. J. Mertens, H. W. Neervoort, J. L. van Noord, R. Numans, J. Pilaar, J. K. Sadee, H. A. Schaafsma, L. van der Sluys, B. C. E. van Steenbergen, C. A. Struik Dalm, J. M. J. Suys, N. W. baron van Till, W. L. Tonckens, P. Vermeulen, Th. J. Verrijn Stuart, L. F. J. M. baron van Voorst tot Voorst, G. Vos en D. F. van Zetten.

Nog valt op te merken, dat van hen die in de vorige jaren voor het eerste gedeelte werden afgewezen, zich 60 wederom aan het examen hebben onderworpen, waarvan 2 voor het geheele examen, 5 voor het eerste en tweede en 53 enkel voor het eerste gedeelte.

Ten opzichte van het eerste gedeelte van het examen is de einduitslag in verhouding gunstiger dan in 1892 en nagenoeg gelijk aan die van 1893.

Slaagden toch in 1892 van de 149 adspiranten voor het eerste gedeelte 53, en in 1893 van de 111 adspiranten 48, zoo slaagden thans van de 127 adspiranten voor het eerste gedeelte 54.

Voor zooveel het tweede gedeelte van het examen betreft, is de einduitslag dit jaar ongunstiger dan in de beide laatst voorafgaande jaren.

Slaagden toch in 1892 van de 84 adspiranten, voor het tweede gedeelte 50, en in 1893 van de 75 adspiranten 54, zoo slaagden thans van de 73 adspiranten slechts 40.

Ten opzichte van het derde gedeelte is de einduitslag nagenoeg gelijk aan die van 1892, maar ongunstiger dan die van 1893.

Slaagden toch in 1892 van de 116 adspiranten voor het derde gedeelte 39, en in 1893 van de 113 adspiranten 57, thans zijn van de 101 adspiranten voor het derde gedeelte 34 tot candidaat-notaris bevorderd.

Vorige commissiën hebben bij herhaling gewezen op de haar inziens onvoldoende wijze waarop het 3de gedeelte van het examen moet worden afgenomen.

De tegenwoordige Commissie vereenigt zich, op grond van hare ervaring, dit jaar opgedaan, met deze zienwijze.

Zij neemt de vrijheid Uwer Excellentie met aandrang in overweging te geven wijziging te brengen in dat gedeelte van het examen.

Door op één dag een tweetal akten en eene rechtsvraag ter bewerking te geven, wordt van de adspiranten *te veel* gevergd.

De haast — om niet te zeggen de overhaasting — waarin gewerkt moet worden, is natuurlijk van nadeeligen invloed op de proeve van bekwaamheid door den adspirant te leveren; zij bemoeilijkt der Commissie het oordeel dat zij over het geleverde werk moet uitspreken.

De practische bedrevenheid in de toepassing van het recht en het ontwerpen van notarieele akten kan ook naar het inzicht der tegenwoordige

Commissie niet op bevredigende wijze beoordeeld worden naar de bewerking van eene (akte) opgave (om van de 2de akte niet te spreken), die uit den aard der zaak niet te gemakkelijk mag zijn, om het bewijs te leveren dat de adspirant behoorlijk voldoet aan al de bij het programma gestelde eischen.

Het spreekt vanzelf dat het juiste voorschrift van het programma, dat behalve op den inhoud van het werk, op een juisten gedachtengang, stijl en vorm gelet moet worden, in de gegeven omstandigheden, niet tot zijn recht kan komen.

De Commissie vermeent dat de tegenwoordige bezwaren voor een groot gedeelte weggenomen zouden worden, indien aan de Commissie van volgende jaren vrijheid gelaten werd om twee of meer vraagstukken (akten) en een of meer rechtsvragen aan de adspiranten voor te leggen en in verband daarmede den duur van het examen op minstens twee dagen te bepalen.

Ten slotte werd nog den 29sten September eene algemeene vergadering gehouden tot vaststellen van dit verslag.

De Staatscommissie voornoemd:

J. Kalff, *Voorzitter.*

G. Jansen van Afferden, *Secretaris.*

BESLUIT *van den 23 Juli 1894 n⁰. 35, houdende wijziging van het besluit van den 24 November 1892, n⁰. 41, tot vaststelling der divisiën van inspectie der registratie en domeinen.*

IN NAAM VAN HARE MAJESTEIT WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

WIJ EMMA, KONINGIN-WEDUWE, REGENTES VAN HET KONINKRIJK,

Op de voordracht van den Minister van Financiën, van den 19 Juli 1894, n°. 56, Registratie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1.

Met wijziging in zooverre van den in art. 2 van Ons besluit van den 24 November 1892, n⁰. 41, bedoelden staat (¹) de kringen van de 38e, 42e en 43e divisiën van inspectie der registratie en domeinen vast te stellen als volgt:

Volg-nummer der divisie.	KANTOREN, den kring van elke divisie uitmakende.
38	Assen (hyp.)
	Assen (reg.)
	Groningen (g. a. en dom.)
	Hoogeveen.
	Dieverbrug (kan.)
42	Groningen (hyp.)
	Groningen (b. a. en succ.)
	Onderdendam.
43	Appingedam (hyp.)
	Appingedam (reg.)
	Winschoten (hyp.)
	Winschoten (reg.)
	Zuidbroek.
	Zuidhorn.

(¹) P. W. 1892, 2e ged., blz. 431.

Art. 2.

Dit besluit treedt in werking op den 1sten Augustus 1894.

De Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

Soestdijk, den 23sten Juli 1894.

EMMA.

De Minister van financiën,
SPRENGER VAN EIJK.

BESLUIT *van den 15den Augustus 1894, n°. 24, betrekkelijk het examen voor surnumerair der registratie en domeinen.*

IN NAAM VAN HARE MAJESTEIT WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

WIJ EMMA, KONINGIN-WEDUWE, REGENTES VAN HET KONINKRIJK,

Herzien het Koninklijk besluit van den 7 Juni 1856 n°. 80, (1) zoomede de Koninklijke besluiten van den 19 October 1874 n°. 11 (2), van den 3 Juli 1877 n°. 22 (2), van den 16 September 1882 n°. 36 (2) en van den 29 October 1892 n°. 30 (3), waarbij het eerstgenoemde besluit is gewijzigd en aangevuld, alsmede enz.

Op de voordracht van den Minister van Financiën van den 10den Aug. 1894, n°. 48, Registratie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1 enz.

Art. 2.

Art. 5 van het voormelde besluit van 7 Juni 1856 n°. 80, wordt gelezen als volgt:

---

(1) P. W. n°. 2731.
(2) P. W. n°. 6608.
(3) P. W. 1892, 2e ged., pag. 445.

„De commissie tot het afnemen van het examen, waarvan ten minste één der leden den graad van doctor in de rechten of in de rechtswetenschap moet bezitten, wordt door den Minister van Financiën benoemd."

De beide laatste leden van art. 6 van dat besluit worden ingetrokken.

De Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

Soestdijk, den 15den Augustus 1894.

EMMA.

De Minister van Financiën,
SPRENGER VAN EIJK.

BESLUIT *van den Minister van Financiën van den 3 Augustus 1894, n°. 21, Reg. houdende nadere aanwijzing der ontvangers, die een stempelafdruk mogen stellen over de plakzegels, door hen geplakt op reeds gebruikt papier.*

De Minister van Financiën, gezien art. 2 van het Koninklijk besluit van 13 April 1888 (*Stbl.* n°. 73) (Circ. n°. 1089) (1).

Herzien de resolutie van 20 April 1888, n°. 80 (Circ. n°. 1090) (2).

Heeft goedgevonden en verstaan:

Den ontvanger der registratie en domeinen te *Roosendaal* aan te wijzen als bevoegd om, met aanvang van 15 Augustus e.k., over de plakzegels, die hij op reeds gebruikt papier plakt, een afdruk te stellen van eenen hem van 's Rijkswege te verstrekken stempel.

De Minister voornoemd:
SPRENGER VAN EIJK.

(1) P. W. 1888, 1e ged., bl. 237.
(2) P. W. 1888, 1e ged., bl. 238, noot 1.

LIJST *van de tot elke contrôle der directe belastingen behoorende gemeenten of deelen van gemeenten met vermelding van de inspectiën der registratie, de kringen der Commissiën van aanslag en de kringen der Raden van beroep, waarbij die gemeenten of deelen van gemeenten zijn ingedeeld.*

Contrôle.	Gemeente.	Inspectie der registratie.	Standplaats der Commissie van aanslag.	Standplaats van den Raad van beroep.
Provinciale Inspectie Rotterdam.				
Rotterdam, (dir. bel. 1e afd.)	Rotterdam.		Rotterdam, dir. bel. 1e afd.	Rotterdam.
	Kadastrale Sectiën	Rotterdam,		
	G, H, I, O, P en Q	13e divisie,		
	F, K, L, M en N	14e divisie.		
Rotterdam, (dir. bel. 2e afd.)	Rotterdam.		Rotterdam, dir. bel. 2e afd.	id.
	Kadastrale Sectiën C, D, R en U.	Rotterdam, 14e divisie.		
Rotterdam, 3e afd.	Rotterdam.		Rotterdam, 3e afd.	id.
	Kadastrale Sectiën	Rotterdam,		
	A, S en T en de kadastrale gemeente Delfshaven.	13e divisie.		
	Capelle a/d IJssel.	14e divisie.	id.	id.
	Kralingen.	14e divisie.	id.	id.
	Nieuwerkerk a/d. IJssel.	14e divisie.	id.	id.
Schiedam.	Schiedam.	Delft, 12e divisie.	Schiedam.	id.
Vlaardingen.	Vlaardingen.	id.	Vlaardingen.	id.
	Vlaardinger-Ambacht.	id.	id.	id.
	Maassluis.	id.	id.	id.
	Rozenburg.	id.	id.	id.
	Overschie.	id.	id.	id.
	Kethel.	id.	id.	id.
	Schiebroek.	Rotterdam, 14e divisie.	id.	id.
	's-Gravezande.	Delft, 12e divisie.	's-Gravenzande.	's-Gravenhage.
	Naaldwijk.	id.	id.	id.
	Monster.	id.	id.	id.
	Loosduinen.	id.	id.	id.
	de Lier.	id.	id.	id.
	Schipluiden.	id.	id.	id.
	Maasland.	id.	id.	Rotterdam.
Delft.	Delft.	Delft, 12e divisie.	Delft.	's-Gravenhage.
	Hof van Delft.	id.	id.	id.
	Vrijenban.	id.	id.	id.
	Pijnacker.	id.	id.	id.

Contrôle.	Gemeente.	Inspectie der registratie.	Standplaats der Commissie van aanslag.	Standplaats van den Raad. van beroep.
Delft.	Nootdorp.	's-Gravenhage, 11e divisie.	Delft.	's-Gravenhage.
	Rijswijk.	id.	id.	id.
	Wateringen.	Delft, 12e divisie.	id.	id.
	Voorburg.	's-Gravenhage, 11e divisie.	id.	id.
	Veur.	's-Gravenhage, 10e divisie.	id.	id.
	Zegwaard.	's-Gravenhage, 11e divisie.	id.	id.
	Zoetermeer.	id.	id.	id.
	Stompwijk.	's-Gravenhage, 10e divisie.	id.	id.
's-Gravenhage, 1e afd.	's-Gravenhage, kadastrale sectiën C, D, E, M, N, O, P, U, V, W, X, Y, Z.	id.	's-Gravenhage, 1e afd.	id.
's-Gravenhage, 2e afd.	's-Gravenhage, kadastrale sectiën F, G, H, I, K, L, R, S.	's-Gravenhage, 11e divisie.	's-Gravenhage, 2e afd.	id.
Leiden.	Leiden.	Leiden, 9e divisie.	Leiden.	Leiden.
	Leiderdorp.	id.	id.	id.
	Zoeterwoude.	id.	id.	id.
	Oestgeest.	Haarlem, 8e divisie.	id.	id.
	Warmond.	id.	id.	id.
	Voorschoten.	Leiden, 9e divisie.	id.	id.
	Sassenheim.	Haarlem, 8e divisie.	id.	id.
	Lisse.	id.	id.	id.
	Hillegom.	id.	id.	id.
	Noordwijk.	id.	id.	id.
	Noordwijkerhout.	id.	id.	id.
	Voorhout.	id.	id.	id.
	Katwijk.	id.	id.	id.
	Rijnsburg.	id.	id.	id.
	Valkenburg.	id.	id.	id.
	Wassenaar.	's-Gravenhage, 10e divisie.	id.	's-Gravenhage.
Alphen.	Alphen.	Leiden, 9e divisie.	Alphen.	Leiden.
	Aarlanderveen.	id.	id.	id.
	Oudshoorn.	id.	id.	id.
	Bodegraven.	id.	id.	id.
	Zwammerdam.	id.	id.	id.
	Hazerswoude.	id.	id.	id.

Contrôle.	Gemeente.	Inspectie der registratie.	Standplaats. der Commissie. van aanslag.	Standplaats van den Raad van beroep.
Alphen.	Benthuizen.	Leiden, 9e divisie	Alphen.	Leiden.
	Boskoop.	id.	id.	id.
	Koudekerk.	id.	id.	id.
	Woerden.	id.	id.	id.
	Waarder.	id.	id.	id.
	Barwoutswaarder	id.	id.	id.
	Rietveld.	id.	id.	id.
	Nieuwkoop.	id.	Woubrugge.	Leiden.
	Nieuwveen.	id.	id.	id.
	Zevenhoven.	id.	id.	id.
	Ter Aar.	id.	id.	id.
	Alkemade.	id.	id.	id.
	Leimuiden.	id.	id.	id.
	Rijnsaterwoude.	id.	id.	id.
	Woubrugge.	id.	id.	id.
Gouda.	Gouda.	Gouda, 15e divisie.	Gouda.	's-Gravenhage.
	Reeuwijk.	id.	id.	id.
	Waddinxveen.	id.	id.	id.
	Bergschenhoek.	Rotterdam, 14e divisie.	id.	Rotterdam.
	Berkel.	id.	id.	id.
	Hillegersberg.	id.	id.	id.
	Bleiswijk.	id.	id.	id.
	Zevenhuizen.	id.	id.	id.
	Moerkapelle.	id.	id.	id.
	Moordrecht.	Gouda, 15e divisie.	id.	's-Gravenhage.
	Oudewater.	id.	id.	id.
	Papekop.	Leiden, 9e divisie.	id.	Leiden.
	Lange-Ruige Weide.	id.	id.	id.
	Hekendorp.	id.	id.	id.
	Haastrecht.	Gouda, 15e divisie.	id.	's-Gravenhage.
	Vlist.	id.	id.	id.
	Bergambacht.	id.	id.	id.
	Ammerstol.	id.	id.	id.
	Schoonhoven.	id.	id.	id.
	Lekkerkerk.	id.	id.	id.
	Krimpen a/d Lek.	id.	id.	Rotterdam.
	Krimpen a/d. IJssel.	id.	id.	id.
	Ouderkerk a/d. IJssel.	id.	id.	's-Gravenhage.
	Berkenwoude.	id.	id.	id.
	Stolwijk.	id.	id.	id.
	Gouderak.	id.	id.	id.

Contrôle.	Gemeente.	Inspectie der registratie.	Standplaats der Commissie van aanslag.	Standplaats van den Raad van beroep.
Hellevoetsluis.	Hellevoetsluis.	Delft, 12e divisie.	Hellevoetsluis.	Rotterdam.
	Nieuw-Helvoet.	id.	id.	id.
	Oudenhoorn.	id.	id.	id.
	Nieuwenhoorn.	id.	id.	ld.
	Zuidland.	id.	id.	id.
	Heenvliet.	id.	id.	id.
	Zwartewaal.	id.	id.	id.
	Abbenbroek.	id.	id.	id.
	Spijkenisse.	id.	id.	id.
	Hekelingen.	id.	id.	id.
	Geervliet.	id.	id.	id.
	Brielle.	id.	id.	id.
	Oostvoorne.	id.	id.	id.
	Vierpolders.	id.	id.	id.
	Rockanje.	id.	id.	id.
	Middelharnis.	Rotterdam, 14e divisie.	Middelharnis.	id.
	Sommelsdijk.	id.	id.	id.
	Dirksland.	id.	id.	id.
	Melissant.	id.	id.	id.
	Herkingen.	id.	id.	id.
	Oude-Tonge.	id.	id.	id.
	Nieuwe-Tonge.	id.	id.	id.
	Stad aan 't Haringvliet.	id.	id.	id.
	den Bommel.	id.	id.	id.
	Ooltgensplaat.	id.	id.	id.
	Goederede.	id.	id.	id.
	Stellendam.	id.	id.	id.
	Ouddorp.	id.	id.	id.
Zwijndrecht.	IJsselmonde.	Gouda, 15e divisie.	Zwijndrecht.	id.
	Charlois.	id.	id.	id.
	Hoogvliet.	id.	id.	id.
	Pernis.	id.	id.	id.
	Poortugaal.	id.	id.	id.
	Rhoon.	id.	id.	id.
	Ridderkerk.	id.	id.	id.
	Barendrecht.	id.	id.	id.
	Heerjansdam.	Dordrecht, 16e divisie.	id.	Dordrecht.
	Zwijndrecht.	id.	id.	id.
	Hendrik-Ido-Ambacht.	id.	id.	id.
	's-Gravendeel.	id.	Oud-Beijerland.	id.
	Strijen.	id.	id.	id.
	Maasdam.	id.	id.	id.
	Puttershoek.	id.	id.	id.

Contrôle.	Gemeente.	Inspectie der registratie.	Standplaats der Commissie van aanslag.	Standplaats van den Raad van beroep.
Zwijndrecht.	Numansdorp.	Dordrecht, 16e divisie.	Oud-Beijerland.	Dordrecht.
	Klaaswaal.	id.	id.	id.
	Oud-Beijerland.	id.	id.	id.
	Nieuw-Beijerland.	id.	id.	id.
	Zuid-Beijerland.	id.	id.	id.
	Piershil.	id.	id.	id.
	Goudswaard.	id.	id.	id
	Heinenoord.	id.	id.	id.
	Mijnsheerenland.	id.	id.	id.
	Westmaas.	id.	id.	id.
Dordrecht.	Dordrecht.	id.	Dordrecht.	id.
	Alblasserdam.	id.	Alblasserdam.	id.
	Papendrecht.	id.	id.	id.
	Oud-Alblas.	id.	id.	id.
	Nieuw-Lekkerland	id.	id.	id.
	Bleskensgraaf.	id.	id.	id.
	Streefkerk.	id.	id.	id.
	Brandwijk.	id.	id.	id.
	Molenaarsgraaf.	id.	id.	id.
	Dubbeldam.	id.	id.	id.
Gorinchem.	Sliedrecht.	id.	Sliedrecht.	id.
	Giessendam.	id.	id.	id.
	Wijngaarden.	id.	id.	id.
	Hardinxveld.	Gorinchem, 17e divisie.	id.	id.
	Giessen-Nieuwkerk.	id.	id.	id.
	Peursum.	Dordrecht, 16e divisie.	id.	id.
	Ameide.	Gorinchem, 17e divisie.	id.	id.
	Meerkerk.	id.	id.	id.
	Tienhoven.	id.	id.	id.
	Langerak.	Dordrecht, 16e divisie.	id.	id.
	Nieuwpoort.	id.	id.	id.
	Groot-Ammers.	id.	id.	id.
	Ottoland.	id.	id.	id.
	Goudriaan.	id.	id.	id.
	Noordeloos.	id.	id.	id.
	Gorinchem.	Gorinchem, 17e divisie.	Gorinchem.	id.
	Arkel.	id.	id.	id.
	Hoornaar.	id.	id.	id.
	Schelluinen.	id.	id.	id.
	Hoogblokland.	id.	id.	id.
	Leerdam.	id.	Leerdam.	id.

Contrôle.	Gemeente.	Inspectie der registratie.	Standplaats der Commissie van aanslag.	Standplaats van den Raad van beroep.
rinchem.	Schoonrewoerd.	Gorinchem, 17e divisie.	Leerdam.	Dordrecht.
	Asperen.	id.	id.	id.
	Heukelum.	id.	id.	id.
	Kedichem.	id.	id.	id.
	Leerbroek.	id.	id.	id.
	Nieuwland.	id.	id.	id.
	Vianen.	id.	id.	id.
	Lexmond.	id.	id.	id.
	Hagestein.	id.	id.	id.
	Hei- en Boeikop.	id.	id.	id.
	Everdingen.	id.	id.	id.

Provinciale Inspectie Amsterdam.

Amsterdam, (dir. bel. 1e kantoor)	Amsterdam. Kadastrale Sectie G.	 Amsterdam, 8e divisie.	Amsterdam, dir. belast. 1e en 2e kantoor.	Amsterdam.
Amsterdam, (dir. bel. 2e kantoor)	Amsterdam. Kadastrale Sectiën O en P. N en S.	 Amsterdam, 8e divisie. 5e divisie.	Amsterdam, dir. belast. 1e en 2e kantoor.	id.
Amsterdam, (dir. bel. 3e kantoor).	Amsterdam. Kadastrale Sectiën F. ged. I en K.	 Amsterdam, 8e divisie. 4e divisie.	Amsterdam, dir. belast. 3e en 5e kantoor.	id.
Amsterdam, (dir. bel. 4e kantoor).	Amsterdam. Kadastrale Sectiën E. ged. I en ged. Q. ged. R.	 Amsterdam, 8e divisie. 4e divisie. 5e divisie.	Amsterdam, dir. belast. 4e en 6e kantoor.	id.
Amsterdam, (dir. bel. 5e kantoor).	Amsterdam. Kadastrale Sectiën L, M, en ged. Q.	 Amsterdam, 4e divisie.	Amsterdam, dir. belast. 3e en 5e kantoor.	id.
Amsterdam, (dir. bel. 6e kantoor)	Amsterdam. Kadastrale Sectiën ged. I. ged. R.	 Amsterdam, 4e divisie. 5e divisie.	Amsterdam. dir. belast. 4e en 6e kantoor.	id.
Haarlem.	Haarlem.	Haarlem, 8e divisie.	Haarlem.	Haarlem.
	Bloemendaal.	id.	id.	id,
	Spaarndam.	id.	id.	id.
	Haarlemmerliede en Spaarnwoude.	id.	id.	id.
	Heemstede.	id.	id.	id.

Contrôle.	Gemeente.	Inspectie der registratie.	Standplaats. der Commissie van aanslag.	Standplaats van den Raad van beroep.
Haarlem.	Bennebroek.	Haarlem, 8e divisie.	Haarlem.	Haarlem.
	Zandvoort.	id.	id.	id.
	Schoten.	id.	id.	id.
	Haarlemmermeer.	id.	id.	id.
	Aalsmeer.	Amsterdam,	id.	id.
		5e divisie.	id.	Amsterdam.
Helder.	den Helder.	Alkmaar, 1e divisie.	den Helder.	Alkmaar.
	Texel.	id.	id.	id.
	Vlieland.	id.	id.	id.
	Terschelling.	id.	id.	id.
	Wieringen.	id.	id.	id.
	Schagen.	id.	Schagen.	id.
	St. Maarten.	id.	id.	id.
	Barsingerhorn.	id.	id.	id.
	Zijpe.	id.	id.	id.
	Anna Paulowna.	id.	id.	id.
	Wieringerwaard.	id.	id.	id.
	Petten.	id.	id.	id.
	Callantsoog.	id.	id.	id.
	Nieuwe-Niedorp.	id.	id.	id.
	Oude-Niedorp.	id.	id.	id.
	Winkel.	id.	id.	id.
	Oudkarspel.	id.	id.	id.
	Harenkarspel.	id.	id.	id.
	Warmenhuizen.	id.	id.	id.
Alkmaar.	Bergen.	id.	Bergen.	id.
	Schoorl.	id.	id.	id.
	Egmond-binnen.	id.	id.	id.
	Egmond aan Zee.	id.	id.	id.
	Koedijk.	id.	id.	id.
	Oudorp.	id.	id.	id.
	St. Pancras.	id.	id.	id.
	Broek op Langendijk.	id.	id.	id.
	Noord-Scharwoude.	id.	id.	id.
	Zuid-Scharwoude.	id.	id.	id.
	Heiloo.	id.	id.	id.
	Limmen.	id.	id.	id.
	Akersloot.	id.	id.	id.
	Alkmaar.	id.	Alkmaar.	id.
	Beverwijk.	Amsterdam, 6e divisie.	Beverwijk.	Haarlem.
	Velsen.	id.	id.	id.
	Wijk aan Zee en Duin.	id.	id.	id.

Contrôle.	Gemeente.	Inspectie der registratie.	Standplaats der Commissie van aanslag.	Standplaats van den Raad van beroep.
lkmaar.	Assendelft.	Amsterdam, 6e divisie.	Beverwijk.	Haarlem.
	Uitgeest.	id.	id.	id.
	Heemskerk.	id.	id.	id.
	Castricum.	id.	id.	id.
oorn.	Hoorn.	Hoorn, 2e divisie.	Hoorn.	Hoorn.
	Berkhout.	id.	id.	id.
	Avenhorn.	id.	id.	id.
	Oudendijk.	id.	id.	id.
	Beets.	id.	id.	id.
	Wognum.	id.	id.	id.
	Sijbekarspel.	id.	id.	id.
	Spanbroek.	id.	id.	id.
	Hoogwoud.	id.	id.	id.
	Obdam.	id.	id.	id.
	Opmeer.	id.	id.	id.
	Hensbroek.	id.	id.	id.
	Schermerhorn.	Alkmaar, 1e divisie.	id.	Alkmaar.
	Oterleek.	id.	id.	id.
	Heerhugowaard.	id	id.	id.
	Ursum.	Hoorn, 2e divisie.	id.	Hoorn.
	Zuid- en Noord-Schermer.	Alkmaar, 1e divisie.	id.	Alkmaar.
	Enkhuizen.	Hoorn, 2e divisie.	Enkhuizen.	Hoorn.
	Bovenkarspel.	id.	id.	id.
	Grootebroek.	id.	id.	id.
	Hoogkarspel.	id.	id.	id.
	Urk.	id.	id.	id.
	Medemblik.	id.	id.	id.
	Abbekerk.	id.	id.	id.
	Wervershoof.	id.	id.	id.
	Twisk.	id.	id.	id.
	Opperdoes.	id.	id.	id.
	Midwoud.	id.	id.	id.
	Andijk.	id.	id.	id.
	Blokker.	id.	id.	id.
	Zwaag.	id.	id.	id.
	Westwoud.	id.	id.	id.
	Schellinkhout.	id.	id.	id.
	Wijdenes.	id.	id.	id.
	Venhuizen.	id.	id.	id.
	Nibbixwoud.	id.	id.	id.
Weesp, (standplaats Nieuwer-Amstel.)	Nieuwer-Amstel.	Amsterdam, 5e divisie.	Nieuwer-Amstel.	Amsterdam.
	Watergraafsmeer.	id.	id.	id.
	Ouder-Amstel.	id.	id.	id.

Contrôle.	Gemeente.	Inspectie. der registratie.	Standplaats der Commissie van aanslag.	Standplaats van den Raad van beroep.
Weesp, (standplaats Nieuwer-Amstel)	Uithoorn.	Amsterdam, 5e divisie.	Nieuwer-Amstel.	Amsterdam.
	Sloten.	id.	id.	id.
	Hilversum.	Hilversum, 7e divisie.	Hilversum.	id.
	's-Graveland.	id.	id.	id.
	Kortenhoef.	id.	id.	id.
	Ankeveen.	id.	id.	id.
	Naarden.	id.	id.	id.
	Bussum.	id.	id.	id.
	Blaricum.	id.	id.	id.
	Huizen.	id.	id.	id.
	Laren.	id.	id.	id.
	Weesp.	id.	id.	id.
	Weesperkarspel.	id.	id.	id.
	Nederhorst den Berg.	id.	id.	id.
	Muiden.	id.	id.	id.
	Diemen.	id.	id.	id.
Zaandam.	Zaandam.	Amsterdam, 6e divisie.	Zaandam.	Haarlem.
	Oostzaan.	id.	id.	id.
	Koog aan de Zaan.	id.	id.	id.
	Westzaan.	id.	id.	id.
	Wormerveer.	id.	id.	id.
	Wormer.	Hoorn, 2e divisie.	id.	Hoorn.
	Jisp.	id.	id.	id.
	Krommenie.	Amsterdam, 6e divisie.	id.	Haarlem.
	Zaandijk.	id.	id.	id.
	Purmerend.	Hoorn, 2e divisie.	Purmerend.	Hoorn.
	Beemster.	id.	id.	id.
	Ilpendam.	id.	id.	id.
	Wijdewormer.	id.	id.	id.
	Oosthuizen.	id.	id.	id.
	Edam.	id.	id.	id.
	Middelie.	id.	id.	id.
	Warder.	id.	id.	id.
	Kwadijk.	id.	id.	id.
	Monnikendam.	id.	id.	id.
	Broek in Waterland.	id.	id.	id.
	Marken.	id.	id.	id.
	Katwoude.	id.	id.	id.
	Buiksloot.	id.	id.	id.
	Nieuwendam.	id.	id.	id.
	Ransdorp.	id.	id.	id.

Contrôle.	Gemeente.	Inspectie der registratie.	Standplaats der Commissie van aanslag.	Standplaats van den Raad van beroep.
Zaandam.	Landsmeer.	Hoorn, 2e divisie.	Purmerend.	Hoorn.
	de Rijp.	id.	id.	id.
	Graft.	id.	id.	id.
Utrecht.	IJsselstein.	Utrecht, 34e divisie.	Vreeswijk.	Utrecht.
	Benschop.	id.	id.	id.
	Polsbroek.	id.	id.	id.
	Lopik.	id.	id.	id.
	Jaarsveld.	id.	id.	id.
	Willige Langerak	id.	id.	id.
	Vreeswijk.	id.	id.	id.
	Jutphaas.	id.	id.	id.
	Houten.	Zeist, 29e divisie	id.	id.
	Schalkwijk.	id.	id.	id.
	Tull en 't Waal.	id.	id.	id.
	Utrecht.	Utrecht, 34e divisie.	Utrecht.	id.
Amersfoort.	Amersfoort.	Amersfoort, 33e divisie.	Amersfoort.	id.
	Hoogland.	id.	id.	id.
	Bunschoten.	id.	id.	id.
	Stoutenburg.	id.	id.	id.
	Leusden.	id.	id.	id.
	Woudenberg.	id.	id.	id.
	Soest.	id.	id.	id.
	Baarn.	id.	id.	id.
	Eemnes.	id.	id.	id.
	Zeist.	Zeist, 29e divisie.	Zeist.	
	de Bildt.	Utrecht, 34e divisie.	id.	id.
	Bunnik.	Zeist, 29e divisie	id.	id.
	Odijk.	id.	id.	id.
	Werkhoven.	id.	id.	id.
	Driebergen.	id.	id.	id.
	Rijsenburg.	id.	id.	id.
	Doorn.	id.	id.	id.
	Maarn.	id.	id.	id.
	Langbroek.	id.	id.	id.
	Cothen.	id.	id.	id.
	Wijk bij Duurstede	id.	id.	id.
	Leersum.	id.	id.	id.
	Amerongen.	id.	id.	id.
	Rhenen.	id.	id.	id.
	Veenendaal.	id.	id.	id.
	Renswoude.	id.	id.	id.
Breukelen, (standplaats Maarssen).	Mijdrecht.	Hilversum, 7e divisie.	Breukelen-Nijenrode.	id.

Contrôle.	Gemeente.	Inspectie der registratie.	Standplaats der Commissie van aanslag.	Standplaats van den Raad van beroep.
Breukelen, (Standplaats Maarssen.)	Wilnis.	Hilversum, 7e divisie.	Breukelen-Nijenrode.	Utrecht.
	Vinkeveen.	id.	id.	id.
	Loenen.	id.	id.	id.
	Loenersloot.	id.	id.	id.
	Loosdrecht.	id.	id.	id.
	Abcoude-Proostdij	id.	id.	id.
	Abcoude-Baambrugge.	id.	id.	id.
		id.	id.	id.
	Vreeland.	id.	id.	id.
	Nigtevecht.	id.	id.	id.
	Breukelen-Nijenrode.	id.	id.	id.
	Breukelen-St. Pieters.	id.	id.	id.
	Ruwiel.	id.	id.	id.
	Kockengen.	id.	id.	id.
	Laagnieuwkoop.	id.	id.	id.
	Maarssen.	id.	Utrecht.	id.
	Maarseveen.	id.	id.	id.
	Tienhoven.	id.	id.	id.
	Zuijlen.	id.	id.	id.
	Westbroek.	id.	id.	id.
	Achttienhoven.	id.	id.	id.
	Maartensdijk.	id.	id.	id.
	Harmelen.	id.	id.	id.
	Haarzuilen.	id.	id.	id.
	Vleuten.	id.	id.	id.
	Oudenrijn.	Utrecht. 34e divisie.	id.	id.
	Veldhuizen.	id.	id.	id.
	Kamerik.	Hilversum, 7e divisie.	id.	id.
	Zegveld.	id.	id.	id.
	Montfoort.	Utrecht, 34e divisie.	id.	id.
	Willeskop.	id.	id.	id.
	Linschoten.	id.	id.	id.
	Snellewaard.	id.	id.	id.
	Hoenkoop.	id.	id.	id.

Contrôle.	Gemeente.	Inspectie der registratie.	Standplaats. der Commissie van aanslag.	Standplaats van den Raad van beroep.

Provinciale Inspectie Leeuwarden.

Contrôle.	Gemeente.	Inspectie der registratie.	Standplaats. der Commissie van aanslag.	Standplaats van den Raad van beroep.
Leeuwarden.	Leeuwarden.	Leeuwarden, 40e divisie.	Leeuwarden.	Leeuwarden.
	Leeuwarderadeel.	id.	id.	id.
	Menaldumadeel.	id.	id.	id.
	Baarderadeel.	id.	id.	id.
	Hennaarderadeel.	Leeuwarden, 41e divisie.	id.	Heerenveen.
Harlingen.	Franeker.	id.	Franeker.	Leeuwarden.
	Franekeradeel.	id.	id.	id.
	Barradeel.	id.	id.	id.
	't Bildt.	Leeuwarden, 40e divisie.	id.	id.
	Harlingen.	Leeuwarden, 41e divisie.	Harlingen.	id.
Dokkum.	Dokkum.	Leeuwarden, 40e divisie.	Dokkum.	id.
	Oostdongeradeel.	id.	id.	id.
	Westdongeradeel.	id.	id.	id.
	Ameland.	id.	id.	id.
	Schiermonnikoog.	id.	id.	id.
	Ferwerderadeel.	id.	Rinsumageest.	id.
	Dantumadeel.	id.	id.	id.
	Kollummerland.	id.	id.	id.
Sneek.	Sneek.	Heerenveen, 39e divisie.	Sneek.	Heerenveen.
	Wijmbritseradeel.	id.	id.	id.
	IJlst.	id.	id.	id.
	Bolsward.	Leeuwarden, 41e divisie.	Bolsward.	id.
	Wonseradeel.	id.	id.	id.
	Workum.	id.	id.	id.
	Gaasterland.	Heerenveen, 39e divisie.	Balk.	id.
	Sloten.	id.	id.	id.
	Hemelumer-Oldephaert.	Leeuwarden, 41e divisie.	id.	id.
	Hindeloopen.	id.	id.	id
	Stavoren.	id.	id.	id.
Heerenveen.	Schoterland.	Heerenveen, 39e divisie.	Heerenveen.	id.
	Aengwirden.	id.	id.	id.
	Weststellingwerf.	Meppel, 37e divisie.	id.	id.

Contrôle.	Gemeente.	Inspectie der registratie.	Standplaats der Commissie. van aanslag.	Standplaats van den Raad van beroep.
Heerenveen.	Haskerland.	Heerenveen, 39e divisie.	Langweer.	Heerenveen.
	Doniawerstal.	id.	id.	id.
	Lemsterland.	id.	id.	id.
	Idaarderadeel.	Leeuwarden, 40e divisie.	Akkrum.	Leeuwarden.
	Rauwerderhem.	id.	id.	id.
	Utingeradeel.	Heerenveen, 39e divisie.	id.	Heerenveen.
Dragten.	Smallingerland.	id.	Bergum.	id.
	Achtkarspelen.	Leeuwarden, 41e divisie.	id.	Leeuwarden.
	Tietjerksteradeel.	id.	id.	id.
	Opsterland.	Heerenveen, 39e divisie.	Gorredijk.	Heerenveen.
	Ooststellingwerf.	Meppel, 37e divisie.	id.	id.

Provinciale Inspectie Groningen.

Groningen, (1e afdeeling).	Groningen.	Groningen, 42e divisie.	Groningen.	Groningen.
Groningen, (2e afdeeling).	Leens.	id.	Winsum.	id.
	Ulrum.	id.	id.	id.
	Kloosterburen.	id.	id.	id.
	Eenrum.	id.	id.	id.
	Winsum.	id.	id.	id.
	Adorp.	id.	id.	id.
	Baflo.	id.	id.	id.
	Haren.	id.	id.	id.
	Noorddijk.	id.	id.	id.
Groningen. (2e afdeeling).	Ezinge.	Groningen, 43e divisie.	Zuidhorn.	id.
	Oldehove.	id.	id.	id.
	Grootegast.	id.	id.	id.
	Grijpskerk.	id.	id.	id.
	Oldekerk.	id.	id.	id.
	Zuidhorn.	id.	id.	id.
	Aduard.	id.	id.	id.
	Leek.	id.	id.	id.
	Marum.	id.	id.	id.
	Hoogkerk.	id.	id.	id.
Hoogezand.	Hoogezand.	Groningen, 42e divisie.	Hoogezand.	id.
	Sappemeer.	id.	id.	id.
	Zuidbroek.	id.	id.	id.

Contrôle.	Gemeente.	Inspectie der registratie.	Standplaats der Commissie van aanslag.	Standplaats van den Raad van beroep.
·gezand.	Slochteren.	Groningen, 42e divisie.	Hoogezand.	Groningen.
	Noordbroek.	id.	id.	id.
	Veendam.	id.	Wildervank.	id.
	Meeden.	id.	id.	id.
	Muntendam.	id.	id.	id.
	Wildervank.	id.	id.	id.
	Onstwedde.	Groningen, 43e divisie.	id.	id.
·nschoten.	Winschoten.	id.	Winschoten.	id.
	Beerta.	id.	id.	id.
	Finsterwolde.	id.	id.	id.
	Nieuwe Schans.	id.	id.	id.
	Bellingwolde.	id.	id.	id.
	Scheemda.	Groningen, 42e divisie.	id.	id.
	Midwolda.	id.	id.	id.
	Oude-Pekela.	Groningen, 43e divisie.	Oude-Pekela.	id.
	Nieuwe-Pekela.	id.	id.	id.
	Wedde.	id.	id.	id.
	Vlagtwedde.	id.	id.	id.
·elfzijl.	Delfzijl.	id.	Appingedam.	id.
	Appingedam.	id.	id.	id.
	Bierum.	id.	id.	id.
	Loppersum.	id.	id.	id.
	Nieuwolda.	Groningen, 42e divisie.	id.	id.
	't Zandt.	Groningen, 43e divisie.	id.	id.
	Termunten.	Groningen, 42e divisie.	id.	id.
	Bedum.	id.	Bedum.	id.
	Warffum.	id.	id.	id.
	Middelstum.	id.	id.	id.
	Uithuizen.	id.	id.	id.
	Uithuizermeden.	id.	id.	id.
	Kantens.	id.	id.	id.
	Usquert.	id.	id.	id.
	Stedum.	Groningen, 43e divisie.	id. id.	id. id.
	Ten Boer.	id.	id.	id.
Assen.	Assen.	Assen, 38e divisie	Assen.	Assen.
	Smilde.	id.	id.	id.
	Rolde.	id.	id.	id.
	Peize.	id.	id.	id.
	Roden.	id.	id.	id.
	Eelde.	id.	id.	id.

Contrôle.	Gemeente.	Inspectie der registratie.	Standplaats der Commissie. van aanslag.	Standplaats van den Raad van beroep.
Assen.	Vries.	Assen, 38e divisie	Assen.	Assen.
	Zuidlaren.	id.	id.	id.
	Norg.	id.	id.	id.
	Beilen.	id.	id.	id.
	Westerbork.	id.	id.	id.
	Gieten.	id.	id.	id.
	Gasselte.	id.	id.	id.
	Anlo.	id.	id.	id.
	Ruinen.	id.	id.	id.
	Meppel.	Meppel, 37e divisie.	Meppel.	id.
	Ruinerwold.	id.	id.	id.
	de Wijk.	id.	id.	id.
	Nijeveen.	id.	id.	id.
	Diever.	id.	id.	id.
	Dwingelo.	id.	id.	id.
	Havelte.	id.	id.	id.
	Vledder.	id.	id.	id.
Emmen.	Emmen.	Assen, 38e divisie	Emmen.	id.
	Odoorn.	id.	id.	id.
	Borger.	id.	id.	id.
	Coevorden.	id.	Hoogeveen.	id.
	Dalen.	id.	id.	id.
	Schoonebeek.	id.	id.	id.
	Hoogeveen.	id.	id.	id.
	Zuidwolde.	id.	id.	id.
	Zweelo.	id.	id.	id.
	Oosterhesselen.	id.	id.	id.
	Sleen.	id.	id.	id.

Provinciale Inspectie Zwolle.

Zwolle.	Zwolle.	Zwolle, 36e divisie.	Zwolle.	Zwolle.
	Hasselt.	id.	id.	id.
	Staphorst.	id.	id.	id.
	Dalfsen.	id.	id.	id.
	Zwollekerspel.	id.	id.	id.
Deventer.	Deventer.	Deventer, 32e divisie.	Deventer.	id.
	Wijhe.	Zwolle, 36e divisie.	id.	id.
	Olst.	Deventer, 32e divisie.	id.	id.
	Bathmen.	id.	id.	id.
	Diepenveen.	id.	id.	id.

Contrôle.	Gemeente.	Inspectie der registratie.	Standplaats der Commissie van aanslag.	Standplaats van den Raad van beroep.
Deventer.	Raalte.	Zwolle. 36e divisie.	Deventer.	Zwolle.
	Heino.	id.	id.	id.
	Hellendoorn.	id.	id.	id.
Almelo.	Stad-Almelo.	Almelo, 35e divisie.	Almelo.	Hengelo.
	Amt-Almelo.	id.	id.	id.
	Rijssen.	id.	id.	id.
	Wierden.	id.	id.	id.
	Holten.	Deventer, 32e divissie.	id.	Zwolle.
	Ootmarsum.	Almelo, 35e divisie.	Ootmarsum.	Hengelo.
	Denekamp.	id.	id.	id.
	Tubbergen.	id.	id.	id.
	Weerselo.	id.	id.	id.
	Vriezenveen.	id.	id.	id.
Enschedé.	Enschedé.	id.	Enschedé.	id.
	Lonneker.	id.	id.	id.
	Haaksbergen.	id.	id.	id.
	Losser.	id.	id.	id.
	Oldenzaal.	id.	id.	id.
	Hengelo.	id.	Hengelo.	id.
	Stad-Delden.	id.	id.	id.
	Ambt-Delden.	id.	id.	id.
	Borne.	id.	id.	id.
	Goor.	id.	id.	id.
	Diepenheim.	id.	id.	id.
	Markelo.	id.	id.	id.
Kampen.	Kampen.	Zwolle, 36e divisie.	Kampen.	Zwolle.
	Genemuiden.	id.	id.	id.
	Grafhorst.	id.	id.	id.
	Kamperveen.	id.	id.	id.
	Wilsum.	id.	id.	id.
	IJsselmuiden.	id.	id.	id.
	Zalk en Veecaten	id.	id.	id.
	Steenwijk.	Meppel, 37e divisie.	Steenwijk.	id.
	Giethoorn.	id.	id.	id.
	Steenwijkerwold.	id.	id.	id.
	Oldemarkt.	id.	id.	id.
	Zwartsluis.	id.	Zwartsluis.	id.
	Wanneperveen.	id.	id.	id.
	Stad-Vollenhove.	id.	id.	id.
	Ambt-Vollenhove	id.	id.	id.
	Kuinre.	id.	id.	id.
	Blokzijl.	id.	id.	id.

Contrôle.	Gemeente.	Inspectie der registratie.	Standplaats der Commissie van aanslag.	Standplaats van den Raad van beroep.
Kampen.	Blankenham.	Meppel, 37e divisie.	Zwartsluis.	Zwolle.
Ommen.	Stad-Ommen.	id.	Ommen.	id.
	Ambt-Ommen.	id.	id.	id.
	Stad-Hardenberg.	id.	id.	id.
	Ambt-Hardenberg.	id.	id.	id.
	Gramsbergen.	id.	id.	id.
	den Ham.	id.	id.	id.
	Avereest.	Zwolle, 36e divisie.	Avereest.	id.
	Nieuwleusen.	id.	id.	id.

Provinciale Inspectie Arnhem.

Contrôle.	Gemeente.	Inspectie der registratie.	Standplaats der Commissie van aanslag.	Standplaats van den Raad van beroep.
Arnhem.	Arnhem.	Arnhem, 30e divisie.	Arnhem.	Arnhem.
	Brummen.	Deventer, 32e divisie.	id.	Zutphen.
	Rheden.	Arnhem, 30e divisie.	id.	Arnhem.
	Rozendaal.	id.	id.	id.
	Wageningen.	Zeist, 29e divisie.	Wageningen.	id.
	Ede.	id.	id.	id.
	Doorwerth.	id.	id.	id.
	Renkum.	id.	id.	id.
Zutphen.	Apeldoorn.	Deventer, 32e divisie.	Apeldoorn.	Zutphen.
	Voorst.	id.	id.	id.
	Zutphen.	Zutphen, 31e divisie.	Zutphen.	id.
	Lochem.	Deventer, 32e divisie.	id.	id.
	Warnsveld.	Zutphen, 31e divisie.	id.	id.
	Gorssel.	id.	id.	id.
	Laren.	Deventer, 32e divisie.	id.	id.
Doetinchem.	Doesburg.	Zutphen, 31e divisie.	Doesburg.	Arnhem.
	Hummelo.	id.	id.	id.
	Angerlo.	id.	id.	id.
	Zelhem.	id.	id.	id.
	Wehl.	id.	id.	id.
	Hengelo.	id.	id.	id.
	Steenderen.	id.	id.	id.
	Vorden.	Deventer, 32e divisie.	id.	Zutphen.

Contrôle.	Gemeente.	Inspectie der registratie.	Standplaats der Commissie van aanslag.	Standplaats van den Raad van beroep.
Doetinchem.	Stad-Doetinchem.	Zutphen, 81e divisie.	Doetinchem.	Arnhem.
	Ambt-Doetinchem.	id.	id.	id.
	Wisch.	Arnhem, 30e divisie.	id.	id.
	Dinxperlo.	Zutphen, 81e divisie.	id.	Zutphen.
	Gendringen.	Arnhem, 80e divisie.	id.	Arnhem.
	Bergh.	id.	id.	id.
Groenlo.	Winterswijk.	Zutphen, 81e divisie.	Winterswijk.	Zutphen.
	Aalten.	id.	id.	id.
	Groenlo.	id.	Groenlo.	id.
	Lichtenvoorde.	id.	id.	id.
	Eibergen.	id.	id.	id.
	Borculo.	Deventer, 82e divisie.	id.	id.
	Neede.	Zutphen, 81e divisie.	id.	id.
	Ruurlo.	Deventer, 82e divisie.	id. id.	id. id.
Lobith.	Zevenaar.	Arnhem, 80e divisie.	Zevenaar.	Arnhem.
	Didam.	Zutphen, 81e divisie.	id.	id.
	Duiven.	Arnhem. 80e divisie.	id.	id.
	Westervoort.	id.	id.	id.
	Herwen en Aerdt.	id.	id.	id.
	Pannerden.	id.	id.	id.
Nijmegen.	Nijmegen.	Nijmegen, 27e divisie.	Nijmegen.	Tiel.
	Millingen.	id.	id.	id.
	Ubbergen.	id.	id.	id.
	Groesbeek.	id.	id.	id.
	Heumen.	id.	id.	id.
	Beuningen.	id.	id.	id.
	Ewijk.	Tiel, 28e divisie.	id.	id.
	Wijchen.	Nijmegen, 27e divisie.	id.	id.
	Balgoy.	id.	id.	id.
	Bergharen.	id.	id.	id.
	Batenburg.	Tiel, 28e divisie.	id.	id.
	Overasselt.	Nijmegen, 27e divisie.	id.	id.
	Bemmel.	Zeist, 29e divisie.	Bemmel.	id.
	Huissen.	id.	id.	id.

Contrôle.	Gemeente.	Inspectie der registratie.	Standplaats der Commissie van aanslag.	Standplaats van den Raad van beroep.
Nijmegen.	Gent.	Zeist, 29e divisie.	Bemmel.	Tiel.
Tiel.	Kesteren.	Tiel, 28e divisie.	Kesteren.	id.
	Lienden.	id.	id.	id.
	Dodewaard.	id.	id.	id.
	Echteld.	id.	id.	id.
	IJzerdoorn.	id.	id.	id.
	Elst.	Zeist, 29e divisie.	id.	id.
	Valburg.	id.	id.	id.
	Heteren.	id.	id.	id.
	Hemmen.	id.	id.	id.
	Maurik.	Tiel, 28e divisie.	id.	id.
	Wadenoijen.	id.	id.	id.
	Zoelen.	id.	id.	id.
	Ophemert.	id.	id.	id.
	Varik.	id.	id.	id.
	Wamel.	id.	Druten.	id.
	Dreumel.	id.	id.	id.
	Heerewaarden.	's-Hertogenbosch 23e divisie.	id.	id.
	Appeltern.	Tiel, 28e divisie.	id.	id.
	Druten.	id.	id.	id.
	Horssen.	id.	id.	id.
	Tiel.	id.	Tiel.	id.
Zaltbommel.	Zaltbommel.	's-Hertogenbosch 23e divisie.	Zaltbommel.	id.
	Kerkwijk.	id.	id.	id.
	Gameren.	id.	id.	id.
	Hurwenen.	id.	id.	id.
	Rossum.	id.	id.	id.
	Brakel.	id.	id.	id.
	Zuilichem.	id.	id.	id.
	Poederoijen.	id.	id.	id.
	Hedel.	id.	id.	id.
	Ammerzoden.	id.	id.	id.
	Nederhemert.	id.	id.	id.
	Driel.	id.	id.	id.
	Waardenburg.	Tiel, 28e divisie.	Geldermalsen.	id.
	Herwijnen.	id.	id.	id.
	Vuren.	id.	id.	id.
	Haaften.	id.	id.	id.
	Elst en Opijnen.	id.	id.	id.
	Culenborg.	id.	id.	id.
	Beusichem.	id.	id.	id.
	Geldermalsen.	id.	id.	id.
	Buurmalsen.	id.	id.	id.
	Buren.	id.	id.	id.
	Beesd.	id.	id.	id.
	Deil.	id.	id.	id.

Contrôle.	Gemeente.	Inspectie der registratie.	Standplaats. der Commissie. van aanslag.	Standplaats van den Raad van beroep.
Harderwijk.	Elburg.	Amersfoort, 33e divisie.	Harderwijk.	Zutphen.
	Doornspijk.	id.	id.	id.
	Harderwijk.	id.	id.	id.
	Ermelo.	id.	id.	id.
	Nijkerk.	id.	id.	id.
	Hoevelaken.	id.	id.	id.
	Putten.	id.	id.	id.
	Barneveld.	id.	id.	id.
	Scherpenzeel.	id.	id.	Arnhem.
	Hattem.	id.	Epe.	Zutphen.
	Olbebroek.	id.	id.	id.
	Epe.	Deventer, 32e divisie.	id.	id.
	Heerde.	Amersfoort, 33e divisie.	id.	id.

Provinciale Inspectie Middelburg.

Middelburg.	Middelburg.	Middelburg, 20e divisie.	Middelburg.	Middelburg.
	Oost- en West-Souburg.	id.	id.	id.
	Ritthem.	id.	id.	id.
	Grijpskerke.	id.	id.	id.
	Koudekerke.	id.	id.	id.
	Nieuw- en St. Joostland.	id.	id.	id.
	Arnemuiden.	id.	id.	id.
	Domburg.	id.	id.	id.
	Oostkapelle.	id.	id.	id.
	Westkapelle.	id.	id.	id.
	Aagtekerke.	id.	id.	id.
	Zoutelande.	id.	id.	id.
	Biggekerke.	id.	id.	id.
	Meliskerke.	id.	id.	id.
	Veere.	id.	id.	id.
	Vrouwenpolder.	id.	id.	id.
	St. Laurens.	id.	id.	id.
	Serooskerke.	id.	id.	id.
	Vlissingen.	id.	Vlissingen.	id.
Zierikzee.	Zierikzee.	Goes, 21e divisie.	Zierikzee.	id.
	Kerkwerve.	id.	id.	id.
	Noordgouwe.	id.	id.	id.
	Noordwelle.	id.	id.	id.
	Haamstede.	id.	id.	id.
	Burgh.	id.	id.	id.

Contrôle.	Gemeente.	Inspectie der registratie.	Standplaats der Commissie van aanslag.	Standplaats van den Raad. van beroep.
Zierikzee.	Renesse.	Goes, 21e divisie.	Zierikzee.	Middelburg.
	Serooskerke.	id.	id.	id.
	Ellemeet.	id.	id.	id.
	Elkerzee.	id.	id.	id.
	Brouwershaven.	id.	id.	id.
	Dreischor.	id.	id.	id.
	Zonnemaire.	id.	id.	id.
	Duivendijke.	id.	id.	id.
	Nieuwerkerk.	id.	id.	id.
	Bruinisse.	id.	id.	id.
	Ouwerkerk.	id.	id.	id.
	Oosterland.	id.	id.	id.
	Tholen.	Bergen op Zoom, 19e divisie.	St. Maartensdijk.	id.
	Oude-Vossemeer.	id.	id.	id.
	Poortvliet.	id.	id.	id.
	St. Maartensdijk.	id.	id.	id.
	Scherpenisse.	id.	id.	id.
	St. Annaland.	id.	id.	id.
	Stavenisse.	id.	id.	id.
	St. Philipsland.	id.	id.	id.
	Colijnsplaat.	Goes, 21e divisie.	Kortgene.	id.
	Kats.	id.	id.	id.
	Kortgene.	id.	id.	id.
	Wissekerke.	id.	id.	id.
Hansweert.	Goes.	id.	Goes.	id.
	Kloetinge.	id.	id.	id.
	Kapelle.	id.	id.	id.
	Wemeldinge.	id.	id.	id.
	Kattendijke.	id.	id.	id.
	Kruiningen.	id.	id.	id.
	Krabbendijke.	id.	id.	id.
	Waarde.	id.	id.	id.
	Rilland-Bath.	id.	id.	id.
	Schore.	id.	id.	id.
	Yerseke.	id.	id.	id.
	Heinkenszand.	id.	id.	id.
	's Heer-Arendskerke.	id.	id.	id.
	's Heerenhoek.	id.	id.	id.
	Borsselen.	id.	id.	id.
	Wolphaartsdijk.	id.	id.	id.
	's Gravenpolder.	id.	id.	id.
	's Heer-Abtskerke.	id.	id.	id.
	Hoedekenskerke.	id.	id.	id.
	Baarland.	id.	id.	id.
	Driewegen.	id.	id.	id.
	Ellewoutsdijk.	id.	id.	id.

Contrôle.	Gemeente.	Inspectie der registratie.	Standplaats der Commissie van aanslag.	Standplaats van den Raad van beroep.
Hansweert.	Oudelande.	Goes, 21e divisie	Goes.	Middelburg.
	Nisse.	id.	id.	id.
	Ovezande.	id.	id.	id.
Axel, (Standplaats Neuzen.)	Neuzen.	id.	Axel.	id.
				id.
	Hoek.	id.	id.	id.
	Zaamslag.	id.	id.	id.
	Axel.	id.	id.	id.
	Koewacht.	id.	id.	id.
	Overslag.	id.	id.	id.
	Zuiddorpe.	id.	id.	id.
	Hulst.	id.	id.	id.
	Graauw en Langedam.	id.	id.	id.
	St. Jansteen.	id.	id.	id.
	Clinge.	id.	id.	id.
	Hontenisse.	id.	id.	id.
	Hengstdijk.	id.	id.	id.
	Ossenisse.	id.	id.	id.
	Stoppeldijk.	id.	id.	id.
	Boschkapelle.	id.	id.	id.
	Sas van Gent.	id.	id.	id.
	Philippine.	id.	id.	id.
	Westdorpe.	id.	id.	id.
Oostburg.	Oostburg.	Middelburg, 20e divisie.	Oostburg.	id.
	Waterlandkerkje.	id.	id.	id.
	Zuidzande.	td.	id.	id.
	Cadzand.	id.	id.	id.
	IJzendijke.	id.	id.	id.
	Biervliet.	id.	id.	id.
	Hoofdplaat.	id.	id.	id.
	Breskens.	id.	id.	id.
	Groede.	id.	id.	id.
	Nieuwvliet.	id.	id.	id.
	Schoondijke.	id.	id.	id.
	Aardenburg.	id.	id.	id.
	Eede.	id.	id.	id.
	St. Kruis.	id.	id.	id.
	Sluis.	id.	id.	id.
	Retranchement.	id.	id.	id.

Provinciale Inspectie 's Hertogenbosch.

's Hertogenbosch.	's Hertogenbosch.	's Hertogenbosch, 22e divisie.	's Hertogenbosch.	's Hertogenbosch.
	Vlijmen.	id.	id.	id.

Contrôle.	Gemeente.	Inspectie der registratie.	Standplaats der Commissie van aanslag.	Standplaats van den Raad van beroep.
's Hertogenbosch	Hedikhuizen.	Gorinchem, 17e divisie.	's Hertogenbosch.	's Hertogenbosch.
	Drunen.	's Hertogenbosch, 22e divisie.	id.	id.
	Nieuwkuijk.	id.	id.	id.
	Engelen.	id.	id.	id.
	Bokhoven.	Gorinchem, 17e divisie.	id.	id.
	Vught.	's Hertogenbosch, 22e divisie.	id.	id.
	Helvoirt.	id.	id.	id.
	Cromvoirt.	id.	id.	id.
	St. Michielsgestel.	id.	id.	id.
	den Dungen.	id.	id.	id.
	Boxtel.	id.	id.	id.
	Esch.	id.	id.	id.
	Liempde.	id.	id.	id.
Oss.	Oss.	's Hertogenbosch, 23e divisie.	Oss.	id.
	Heesch.	id.	id.	id.
	Berghem.	id.	id.	id.
	Nistelrode.	id.	id.	id.
	Rosmalen.	's Hertogenbosch. 22e divisie.	id.	id.
	Geffen.	's Hertogenbosch, 23e divisie.	id.	id.
	Nuland.	id.	id.	id.
	Berlicum.	's Hertogenbosch, 22e divisie.	id.	id.
	Dinther.	id.	id.	id.
	Heeswijk.	id.	id.	id.
	Empel en Meerwijk.	id.	id.	id.
	Lith.	's Hertogenbosch, 23e divisie.	id.	id.
	Lithoijen.	id.	id.	id.
	Alem, Maren en Kessel.	id.	id.	id.
	Oijen en Teeffelen.	id.	id.	id.
	Ravenstein.	Nijmegen, 27e divisie.	Ravestein.	id.
	Huisseling en Neerloon.	id.	id.	id.
	Dieden, Demen en Langel.	id.	id.	id.
	Deursen en Dennenburg.	id.	id.	id.

Contrôle.	Gemeente.	Inspectie der registratie.	Standplaats der Commissie van aanslag.	Standplaats van den Raad van beroep.
Oss.	Megen, Haren en Macharen.	's Hertogenbosch, 23e divisie.	Ravestein.	's Hertogenbosch.
	Herpen.	Nijmegen, 27e divisie.	id.	id.
	Schaijk.	id.	id.	id.
	Grave.	id.	id.	id.
	Velp.	id.	id.	id.
	Gassel.	id.	id.	id.
	Escharen.	id.	id.	id.
	Reek.	id.	id.	id.
	Zeeland.	id.	id.	id.
Helmond.	Helmond.	Eindhoven, 24e divisie.	Helmond.	id.
	Aarle-Rixtel.	id.	id.	id.
	Stiphout.	id.	id.	id.
	Bakel en Milheeze.	id.	id.	id.
	Mierlo.	id.	id.	id.
	Asten.	id.	id.	id.
	Vlierden.	id.	id.	id.
	Deurne en Liessel.	id.	id.	id.
	Someren.	id.	id.	id.
	Lierop.	id.	id.	id.
	Veghel.	's Hertogenbosch, 22e divisie.	id,	id.
	Uden.	id.	id.	id.
	Erp.	id.	id.	id.
	St. Oedenrode.	id.	id.	id.
	Schijndel.	id.	id.	id.
	Son en Breugel.	Eindhoven,	id.	id.
		24e divisie.	id.	id.
	Gemert.	id.		
	Boekel.	's Hertogenbosch, 22e divisie.	Eindhoven.	id.
	Beek en Donk.	Eindhoven, 24e divisie.	id.	id.
	Lieshout.	id.	id.	id.
Eindhoven.	Eindhoven.	id.	id.	id.
	Stratum.	id.	id.	id.
	Strijp.	id.	id.	id.
	Gestel en Blaarthem.	id.	id.	id.
	Woensel.	id.	id.	id.
	Geldrop.	id.	id.	id.
	Zesgehuchten.	id.	id.	id.
	Veldhoven en Mereveldhoven.	id.	id.	id.
	Waalre.	id.	id.	id.

Contrôle.	Gemeente.	Inspectie der registratie.	Standplaats der Commissie van aanslag.	Standplaats van den Raad van beroep.
Eindhoven.	Aalst.	Eindhoven, 24e divisie.	Eindhoven.	's Hertogenbosch.
	Oerle.	id.	id.	id.
	Zeelst.	id.	id.	id.
	Nunen, Gerwen en Nederwetten.	id.	id.	id.
	Tongelre.	id.	id.	id.
	Leende.	id.	id.	id.
	Heeze.	id.	id.	id.
	Budel.	id.	id.	id.
	Maarheeze.	id.	id.	id.
	Soerendonk, Sterksel en Gassel.	id.	id.	id.
	Valkenswaard.	id.	id.	id.
	Bergeyk.	id.	id.	id.
	Luyksgestel.	id.	id.	id.
	Borkel en Schaft.	id.	id.	id.
	Westerhoven.	id.	id.	id.
	Dommelen.	id.	id.	id.
	Riethoven.	id.	id.	id.
	Bladel en Netersel	id.	id.	id.
	Reusel.	id.	id.	id.
	Hoogeloon, Hapert en Casteren.	id.	id.	id.
	Vessem, Wintelre en Knegsel.	id.	id.	id.
	Eersel.	id.	id.	id.
	Duizel en Steensel	id.	id.	id.
	Hooge- en Lage-Mierde.	id.	id.	id.
Tilburg.	Tilburg.	's Hertogenbosch, 23e divisie.	Tilburg.	Breda.
	Goirle.	id.	id.	id.
	Baarle-Nassau.	Breda, 18e divisie	id.	id.
	Alphen en Riel.	id.	id.	id.
	Oisterwijk.	's Hertogenbosch, 23e divisie.	id.	id.
	Berkel.	id.	id.	id.
	Haaren.	's Hertogenbosch, 22e divisie.	id.	's Hertogenbosch.
	Moergestel.	Eindhoven, 24e divisie.	id.	id.
	Udenhout.	's Hertogenbosch, 23e divisie.	id.	Breda.
	Oirschot.	Eindhoven, 24e divisie.	id.	's Hertogenbosch.
	Best.	id.	id.	id.

Contrôle.	Gemeente.	Inspectie der registratie.	Standplaats der Commissie van aanslag.	Standplaats van den Raad van beroep.
Tilburg.	Oost-, West- en Middelbeers.	Eindhoven, 24e divisie.	Tilburg.	's Hertogenbosch.
	Hilvarenbeek.	id.	id.	id.
	Diessen.	id.	id.	id.
Breda.	Breda.	Breda, 18e divisie	Breda.	Breda.
	Teteringen.	id.	id.	id.
	Ginneken en Bavel	id.	id.	id.
	Princenhage.	id.	id.	id.
	Chaam.	id.	id.	id.
	Dongen.	's Hertogenbosch, 23e divisie.	id.	id.
	Gilze en Reijen.	Breda, 18e divisie,	id.	id.
	's Gravemoer.	id.	id.	id.
	Zundert.	id.	id.	id.
	Rijsbergen.	id.	id.	id.
	Oosterhout.	id.	id.	id.
Roosendaal,	Roosendaal en Nispen.	Bergen op Zoom, 19e divisie.	Roosendaal.	id.
	Zevenbergen.	id.	id.	id.
	Klundert.	id.	id.	id.
	Oudenbosch,	id.	id.	id.
	Oud- en Nieuw-Gastel.	id.	id.	id.
	Standaardbuiten.	id.	id.	id.
	Hoeven.	id.	id.	id.
	Etten en Leur.	id.	id.	id.
	Rucphen en Vorenseinde.	id.	id.	id.
Bergen op Zoom.	Bergen op Zoom.	id.	Bergen op Zoom.	id.
	Halsteren.	id.	id.	id.
	Wouw.	id.	id.	id.
	Ossendrecht.	id.	id.	id.
	Woensdrecht.	id.	id.	id.
	Huijbergen.	id.	id.	id.
	Putte.	id.	id.	id.
	Steenbergen en Kruisland.	id.	Steenbergen.	id.
	Dinteloord en Prinsland.	id.	id.	id.
	Nieuw-Vossemeer	id.	id.	id.
	Willemstad.	id.	id.	id.
	Fijnaard en Heiningen.	id.	id.	id.
Waalwijk.	Waalwijk.	's Hertogenbosch, 22e divisie.	Waalwijk.	's Hertogenbosch.

Contrôle.	Gemeente.	Inspectie der registratie.	Standplaats der Commissie van aanslag.	Standplaats van den Raad van beroep.
Waalwijk.	**Baardwijk.**	**'s Hertogenbosch, 22e divisie.**	**Waalwijk.**	**'s Hertogenbosch.**
	Besoijen.	**id.**	**id.**	**id.**
	Geertruidenberg.	**Breda, 18e divisie.**	**id.**	**Breda.**
	Raamsdonk.	**id.**	**id.**	**id.**
	Waspik.	**'s Hertogenbosch, 22e divisie.**	**id.**	**'s Hertogenbosch.**
	Made en Drimmelen.	**Breda, 18e divisie.**	**id.**	**Breda.**
	Loon op Zand.	**'s Hertogenbosch, 22e divisie.**	**id.**	**'s Hertogenbosch.**
	Capelle.	**id.**	**id.**	**id.**
	Sprang.	**id.**	**id.**	**id.**
	Vrijhoeve-Capelle.	**id.**	**id.**	**id.**
	Hooge en Lage Zwaluwe.	**Bergen op Zoom, 19e divisie.**	**id.**	**Breda.**
	Terheijden.	**Breda, 18e divisie.**	**id.**	**id.**
	Heusden.	**Gorinchem, 17e divisie.**	**Heusden**	**'s Hertogenbosch.**
	Herpt.	**id.**	**id.**	**id.**
	Oudheusden.	**id.**	**id.**	**id.**
	Heesbeen, Eethen, en Genderen.	**Gorinchem, 17e divisie.**	**id.**	**id.**
	Wijk en Aalburg.	**id.**	**id.**	**id.**
	Veen.	**id.**	**id.**	**id.**
	Woudrichem.	**id.**	**id.**	**id.**
	Rijswijk.	**id.**	**id.**	**id.**
	Giessen.	**id.**	**id.**	**id.**
	Op- en Neer-Andel.	**id.**	**id.**	**id.**
	Werkendam.	**id.**	**id.**	**id.**
	de Werken en Sleeuwijk.	**id.**	**id.**	**id.**
	Dussen, Munster en Muilkerk.	**id.**	**id.**	**id.**
	Almkerk.	**id.**	**id.**	**id.**
	Meeuwen, Hill en Babyloniënbroek.	**id.**	**id.**	**id.**
	Drongelen, Hangoort, Gansoyen en Doeveren.	**id.**	**id.**	**id.**

Contrôle.	Gemeente.	Inspectie der registratie.	Standplaats der Commissie. van aanslag.	Standplaats van den Raad van beroep.

Provinciale Inspectie Maastricht.

Contrôle.	Gemeente.	Inspectie der registratie.	Standplaats der Commissie. van aanslag.	Standplaats van den Raad van beroep.
Maastricht.	Maastricht.	Maastricht, 26e divisie.	Maastricht.	Roermond.
	Oud-Vroenhoven.	id.	id.	id.
	St. Pieter.	id.	id.	id.
	Cadier en Keer.	id.	id.	id.
	Gronsveld.	id.	id.	id.
	Heer.	id.	id.	id.
	Mheer.	id.	id.	id.
	Rijckholt.	id.	id.	id.
	St Geertruid.	id.	id.	id.
	Eysden.	id.	id.	id.
	Mesch.	id.	id.	id.
	Amby.	id.	id.	id.
	Bemelen.	id.	id.	id.
	Borgharen.	id.	id.	id.
	Bunde.	id.	id.	id.
	Itteren.	id.	id.	id.
	Meerssen.	id.	id.	id.
	Schimmert.	id.	id.	id.
	Ulestraten.	id.	id.	id.
Valkenburg.	Berg en Terblijt.	id.	Valkenburg.	id.
	Houthem.	id.	id.	id.
	Hulsberg.	id.	id.	id.
	Klimmen.	id.	id.	id.
	Oud-Valkenburg.	id.	id.	id.
	Schin op Geulle.	id.	id.	id.
	Valkenburg.	id.	id.	id.
	Wijnandsrade.	id.	id.	id.
	Gulpen.	id.	id.	id.
	Margraten.	id.	id.	id.
	Noorbeek.	id.	id.	id.
	Slenaken.	id.	id.	id.
	Wittem.	id.	id.	id.
	Wijlre.	id.	id.	id.
	Vaals.	id.	id.	id.
	Bocholtz.	id.	id.	id.
	Simpelveld.	id.	id.	id.
	Eijgelshoven.	id.	id.	id.
	Heerlen.	id.	id.	id.
	Nieuwenhagen.	id.	id.	id.
	Schaesberg.	id.	id.	id.
	Ubach over Worms.	id.	id.	id.
	Voerendaal.	id.	id.	id.
	Kerkrade.	id.	id.	id.

Contrôle.	Gemeente.	Inspectie der registratie.	Standplaats der Commissie van aanslag.	Standplaats van den Raad van beroep.
Sittard.	Amstenrade.	Roermond,	Sittard.	Roermond.
	Bingelrade.	id.	id.	id.
	Brunssum.	id.	id.	id.
	Jabeek.	id.	id.	id.
	Merkelbeek.	id.	id.	id.
	Oirsbeek.	id.	id.	id.
	Schinnen.	id.	id.	id.
	Schinveld.	id.	id.	id.
	Geleen.	id.	id.	id.
	Spaubeek.	id.	id.	id.
	Urmond.	id.	id.	id.
	Born.	id.	id.	id.
	Broeksittard.	id.	id.	id.
	Grevenbicht.	id.	id.	id.
	Limbricht.	id.	id.	id.
	Munstergeleen.	id.	id.	id.
	Nieuwstadt.	id.	id.	id.
	Obbicht en Papenhoven.	id.	id.	id.
	Sittard.	id.	id.	id.
	Echt.	id.	id.	id.
	Maasbracht.	id.	id.	id.
	Ohé en Laak.	id.	id.	id.
	Roosteren.	id.	id.	id.
	Stevensweert.	id.	id.	id.
	Susteren.	id.	id.	id.
	Hoensbroek.	Maastricht, 26e divisie.	id.	id.
	Nuth.	id.	id.	id.
	Beek.	id.	id.	id.
	Elsloo.	id.	id.	id.
	Geulle.	id.	id.	id.
	Stein.	id.	id.	id.
Roermond.	Roermond.	Roermond, 25e divisie.	Roermond.	id.
	St. Odiliënberg.	id.	id.	id.
	Herten.	id.	id.	id.
	Melick- en Herkenbosch.	id.	id.	id.
	Linne.	id.	id.	id.
	Montfort.	id.	id.	id.
	Posterholt.	id.	id.	id.
	Vlodrop.	id.	id.	id.
	Horn.	id.	id.	id.
	Maasniel.	id.	id.	id.
	Swalmen.	id.	id.	id.
	Heÿthuÿzen.	id.	id.	id.

Contrôle.	Gemeente.	Inspectie der registratie.	Standplaats der Commissie van aanslag.	Standplaats van den Raad van beroep.
Roermond.	Haelen.	Roermond, 25e divisie.	Roermond.	Roermond.
	Nunhem.	id.	id.	id.
	Roggel.	id.	id.	id.
	Baexem.	id.	id.	id.
	Buggenum.	id.	id.	id.
	Neer.	id.	id.	id.
	Weert.	id.	Weert.	id.
	Stramproy.	id.	id.	id.
	Nederweert.	id.	id.	id.
	Ittervoort.	id.	id.	id.
	Thorn.	id.	id.	id.
	Beegden.	id.	id.	id.
	Grathem.	id.	id.	id.
	Heel en Panheel.	id.	id.	id.
	Hunsel.	id.	id.	id.
	Wessem.	id.	id.	id.
	Neeritter.	id.	id.	id.
Venlo.	Venlo.	id.	Venlo.	id.
	Arcen en Velden.	id.	id.	id.
	Kessel.	id.	id.	id.
	Maasbree.	id.	id.	id.
	Meijel.	id.	id.	id.
	Beessel.	id.	id.	id.
	Belfeld.	id.	id.	id.
	Tegelen.	id.	id.	id.
	Helden.	Eindhoven, 24e divisie.	id.	id.
	Broekhuizen.	id.	id.	id.
	Grubbenvorst.	id.	id.	id.
	Horst.	id.	id.	id.
	Sevenum.	id.	id.	id.
Gennep.	Gennep.	Nijmegen, 27e divisie.	Gennep.	id.
	Mook en Middelaar.	id.	id.	id.
	Ottersum.	id.	id.	id.
	Bergen.	id.	id.	id.
	Meerlo.	Eindhoven, 24e divisie.	id.	id.
	Venray.	id.	id.	id.
	Wanssum.	id.	id.	id.
	Boxmeer.	Nijmegen. 27e divisie.	Boxmeer.	's Hertogenbosch.
	Beugen en Rijkevoort.	id.	id.	id.
	Maashees en Overloon.	id.	id.	id.

Contrôle.	Gemeente.	Inspectie der registratie.	Standplaats der Commissie van aanslag.	Standplaats van den Raad van beroep.
Gennep.	Oploo, St. Anthonis en Ledeacker.	Nijmegen, 27e divisie.	Boxmeer.	's Hertogenbosch.
	Sambeek.	id.	id.	id.
	Vierlingsbeek.	id.	id.	id.
	Wanroy.	id.	id.	id.
	Beers.	id.	id.	id.
	Cuijk en St. Agatha	id.	id.	id.
	Haps.	id.	id.	id.
	Linden.	id.	id.	id.
	Mill en St. Hubert.	id.	id.	id.
	Oeffelt.	id.	id.	id.

ERRATA.

Bl.	57,	regel	7	van	boven	staat	„daarvan",	lees	„waarvan."
„	61,	„	10	„	„	„	„worden",	„	„werden."
„	78,	„	3	„	„	„	„gaan",	„	„gegaan."
„	110,	„	8	„	onderen	„	„*f* 2107.12¼",	„	„*f* 2807.12¼."
„	143,	„	9	„	boven	„	„eflater",	„	„erflater."

PERIODIEK

WOORDENBOEK.

PERIODIEK

WOORDENBOEK

VAN

ADMINISTRATIEVE EN GERECHTELIJKE BESLISSINGEN

IN ZAKE VAN

DE VERMOGENSBELASTING, REGISTRATIE, ZEGEL, HYPOTHEKEN, SUCCESSIERECHT, KADASTER, NOTARIAAT, ENZ., ENZ.

TWEEDE GEDEELTE.
1894.

ART. 8597—8680.

Afgeleverd in de maand Juli 1895.

TE GRONINGEN BIJ J. B. WOLTERS, 1895.

Stoomdrukkerij van J. B. Wolters.

PERIODIEK
WOORDENBOEK

VAN

ADMINISTRATIEVE EN GERECHTELIJKE BESLISSINGEN

IN ZAKE VAN

DE VERMOGENSBELASTING, REGISTRATIE, ZEGEL, HYPOTHEKEN, SUCCESSIERECHT, KADASTER, NOTARIAAT, ENZ., ENZ.

A.

No. 8597. **AANBESTEDING.** ***Aanbesteding van de bediening van een veer. De aannemer krijgt, behalve een zekeren prijs per jaar, het recht tot heffing van veergeld. Likwidatie van het recht.*** Den 13 April 1894 werd door den Commissaris der Koningin in de provincie G. namens den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid in het openbaar aanbesteed de bediening van het rijksveer te Z. voor den tijd van 6 jaren. Dit werk werd aangenomen door H. voor de som van *f* 1795 's jaars, terwijl hem tevens het genot der veergelden volgens de voorwaarden van aanbesteding werd toegekend. Toen het proces-verbaal der aanbesteding ten kantore A. ter registratie werd aangeboden, werd het jaarlijks te ontvangen bedrag der veergelden door den ontvanger ambtshalve begroot

8597. op *f* 2500 en dit bedrag ter berekening der rechten van aanbesteding en borgtocht, op grond van de beslissingen, in dit werk opgenomen onder nummers 3844, 5889 en 7142, bij de jaarlijksche aannemingssom gevoegd. De aannemer maakte bezwaar de aldus berekende rechten te betalen, omdat die naar zijne meening slechts over den aannemingsprijs ad 6 × *f* 1795 of *f* 10.770 verschuldigd waren.

Naar aanleiding van een door den aannemer ingediend rekest, heeft het Bestuur voorgeschreven de te ontvangen veergelden voor de berekening der registratierechten buiten aanmerking te laten. De aannemer krijgt de veergelden niet van den Staat, ook niet zijdelings, maar van degenen, aan wie hij den dienst van overzetten bewijst, als betaling voor dien dienst. Het recht om, diensten bewijzende, betaling te vragen, is in het onderwerpelijk geval niets waard, daar de Staat hem, die het veer bedient, nog geld moet toegeven. Deswege komt daarom geene bijvoeging te pas. (*Res. van* 26 *Juli* 1894, *n°.* 19).

8598. AKTEN MET VERSCHILLENDE BESCHIKKINGEN. *Verklaring door vijf personen, dat zij ieder van hun broeder de som van honderd gulden hebben ontvangen, ter voldoening van de wettelijke erfdeelen in de nalatenschappen hunner ouders. Aantal rechten.* Bij akte, den 30 Maart 1894 ten overstaan van den notaris B. te E. verleden, verklaarden A. en zijne vier broeders en behuwdbroeders ieder de som van *f* 100 ontvangen te hebben van hun broeder en behuwdbroeder F., zulks ter voldoening van hunne wettelijke erfdeelen of die hunner vrouwen in de nalatenschappen hunner ouders en behuwdouders G. en H., waar-

8598. voor zij aan F. volledige kwijting en decharge verleenden.

Door den ontvanger waren op deze akte op grond van de beslissing, opgenomen in dit werk onder nummer 3856, tien rechten van *f* 1.20 geheven.

Naar aanleiding van door partijen tegen die heffing ingebrachte bedenkingen werd deze op de volgende wijze verdedigd.

Ieder erfgenaam heeft een afzonderlijk recht op *elke* nalatenschap, terwijl het wettelijk erfdeel van den eenen legitimaris onafhankelijk is van dat van den anderen. Op de onderwerpelijke akte, waarbij wegens ontvangst van tien wettelijke erfdeelen kwijting is verleend, zijn daarom even zoovele rechten van *f* 1.20 verschuldigd.

Het Bestuur heeft niettemin op de akte slechts vijf rechten verschuldigd geoordeeld. Bij onderzoek toch bleek, dat G. en H. in algeheele gemeenschap van goederen waren gehuwd en dat de gemeenschappelijke boedel bij het overlijden van den langstlevende hunner nog onverdeeld was. Ieder der vijf comparanten ontving een som van *f* 100 uit den gemeenschappelijke boedel; de deswege door ieder hunner verleende kwijting vormde ééne handeling, zoodat slechts vijf rechten verschuldigd konden worden geacht. (*Res. van* 6 *November* 1894, *n*°. 11.)

8599. AKTEN TENGEVOLGE VAN ANDERE OPGEMAAKT. *Aanhechting aan een notariëele akte van een afschrift van een raadsbesluit, waarbij tot het aangaan van de bij die akte geconstateerde overeenkomst werd besloten.* Aan eene den 9 Augustus 1894 ten overstaan van den notaris W. te G. verleden akte van

8599. ruiling tusschen de gemeente G. en een particulier was gehecht een afschrift van een besluit van den raad dier gemeente, waarbij tot het aangaan van die overeenkomst was besloten. De ontvanger, ten wiens kantore de akte ter registratie werd aangeboden, deed ook het aangehechte afschrift de formaliteit ondergaan, omdat het naar zijne meening niet kon deelen in de vrijstelling van art. 70 § III, n°. 2 der wet van 22 Frimaire VII. Hij beriep zich voor die meening op de beslissingen, opgenomen in dit werk onder nummers 7784 en 7927.

Het Bestuur heeft dit beroep niet juist geoordeeld. Bij gemelde beslissingen toch is, anders dan in het onderwerpelijk geval, de rede van afschriften in het persoonlijk belang van derden en aan hen afgegeven. Was het hiervoor bedoelde afschrift alzoo van de formaliteit van registratie vrijgesteld, het werd daaraan door aanhechting aan een notariëele akte niet onderworpen (1). (*Res. van* 21 *Augustus* 1894, *n°.* 11.)

B.

8600. BORGTOCHT. *Borgtocht voor het beheer van rekenplichtige ambtenaren.* Onder dagteekening van 2 October 1894, n°. 30 is aan de ambtenaren de volgende aanschrijving gericht:

»Op akten van borgtocht tot zekerheid van het »beheer van rekenplichtige ambtenaren is steeds »het evenredig recht, bedoeld bij art. 69 § II n°. 8 »der wet van 22 Frimaire VII, geheven. Niet steeds

(1) Verg. P. W. n°. 35.

8600. »echter is de verschuldigdheid van dat recht op »dezelfde wijze betoogd; integendeel, de argumenten, »eerst daarvoor aangevoerd, werden later (1) »on»houdbaar" genoemd. Reeds hieruit blijkt, dat die »verschuldigdheid voor het minst twijfelachtig is en »de heffing van dat recht in de wet geen afdoenden »steun vindt. Het evenredig recht behoort daarom »voortaan niet meer te worden gevorderd en akten, »als waarvan hier sprake is, moeten in het vervolg »tegen een recht van *f* 1.20 worden geregistreerd, »voor zooverre zij niet van het recht zijn vrijgesteld."

D.

8601. DOMEINEN. *Beplanting van openbare wegen. Is de Staat, als eigenaar van het publiek domein, aan de regelen van het gewoon burgerlijk recht onderworpen, zoolang niet door de bevoegde macht afwijkende bepalingen gemaakt zijn? Toepasselijkheid van art.* 713 *B. W.* Vonnis der arrondissements-rechtbank te Zutphen van den 15 Maart 1894, luidende:

»De Rechtbank enz.,

»Gehoord den officier van justitie, concludeerende »tot toewijzing van den eisch met veroordeeling van »gedaagde in de kosten;

»Gezien de stukken, voor zooveel noodig, behoorlijk »geregistreerd;

»*O.* dat eischer bij dagvaarding en conclusie heeft »gesteld:

»dat eischer is eigenaar van een perceel grond, »bouwland en bosch, waarop een huis staat, te

(1) Zie P. W. n°. 6566.

8601. »Eefde, onder Gorssel, kadastraal bekend C, nº. »2049, ten zuidwesten begrensd door den Rijksstraat- »weg van Deventer naar Zutfen;

»dat ged. op den berm van dien weg langs het »perceel van eischer, voor zoover het door dien weg »wordt begrensd, heeft doen poten 23 hoogopschie- »tende eikenboomen op den afstand van ongeveer »15 centimeter van de scheidslinie der beide erven; »dat aan die zijde van den straatweg langs het erf »van eischer nimmer, zoolang menschen heugt, »boomen hebben gestaan, en ged. daar nu boomen »heeft doen poten binnen den door de wet bepaal- »den afstand;

»op grond waarvan eischer vraagt dat de recht- »bank den ged. zal veroordeelen tot opruiming dier »23 boomen met bijkomende vorderingen in de dag- »vaarding en conclusie vermeld;

»*O.* dat ged. heeft geantwoord, dat de vordering »niet voor toewijzing vatbaar is; dat toch de plaats, »waar de boomen geplant zijn, is de berm van den »Rijksstraatweg van Deventer naar Zutfen en dus »een deel van een weg ten laste van den Staat; »dat in de daad die beplanting niet anders is dan »de regelmatige aansluiting van de op dien weg »aanwezige beplanting; dat die weg behoort tot het »publiek domein van den Staat en als zoodanig »publiekrechterlijk door den Staat wordt beheerd en »de aangrenzende grondeigenaren op dien weg en »op dat beheer de bepalingen van het gewone bur- »gerlijk recht niet kunnen inroepen en doen toe- »passen; dat ged. door op dien weg die beplanting »te doen aanbrengen zijne bevoegdheid niet is te »buiten gegaan en eischer geen recht heeft de ver-

8601. »oordeeling tot opruiming dier boomen te vragen;
»op grond waarvan ged. vraagt, dat de vordering »worde niet-ontvankelijk verklaard of ontzegd, met »veroordeeling van eischer in de proceskosten;

»*O.* dat eischer heeft volhard bij zijne vordering, »opmerkende, dat de bestemming voor den open»baren dienst niet anders is dan een onus publicum, »waardoor de Staat alle rechten verkrijgt, en alle »verplichtingen aanvaardt, die ieder eigenaar jure »civili heeft;

»dat ged. geen reglementen aanwijst, die hem de »bevoegdheid zouden geven in deze van het privaat »recht af te wijken;

»dat de beplanting der wegen niet is gereglemen»teerd en de reeds in 1877 aangekondigde wet tot »regeling daarvan nog steeds ontbreekt;

»waarna ged. nog heeft aangevoerd, dat eischer »niet weersproken heeft, dat de beplanting, waar»over hij klaagt, niet anders is dan de regelmatige »aansluiting van de op dezen weg sedert jaren be»staande beplanting, en dat de weg waarop de »boomen geplant zijn, deel uitmaakt van het publiek »domein van den Staat; voorts dat op het publiek »domein geene rechten jure civili door bijzondere »personen kunnen verkregen worden; dat juist de »beplanting op tot het publiek domein van den Staat »behoorende wegen, die zoo bij uitnemendheid ten »bate van het publiek verkeer strekt, steeds een »onderwerp van bijzondere zorg van het Staatsbeheer »heeft uitgemaakt en door veelvuldige speciale ver»ordeningen geregeld werd, maar nooit door de be»palingen van het gewone burgerlijk recht is be»heerscht of belemmerd, zooals ook blijkt uit de

8601. »toepoting op schier alle groote wegen en bepaal-»delijk op den onderwerpelijken weg, zoodat eischer »ten onrechte in art. 713 B. W. steun zoekt voor »zijne vordering;

»O. dat de zaak daarna van wege beide partijen »bij pleidooi is toegelicht;

»In rechte:

»O. dat in dit geding niet is betwist en tusschen »partijen vaststaat, dat eischer eigenaar is van het »perceel grond C, n°. 2049, ten zuidwesten begrensd »door den Rijksstraatweg, onder beheer en ten laste »van den Staat, en dat ged., de Staat der Neder-»landen, op dien straatweg, waar deze grenst aan »het perceel van eischer, 23 hoog opschietende »eikenboomen heeft doen planten op den afstand »van ongeveer 15 centimeter van de scheidslinie der »beide erven, ter plaatse waar te voren geen boomen »stonden;

»O. dat de wegen en straten ten laste van den »Staat volgens art. 577 j°. 575 B. W. hem in eigen-»dom toebehooren, zoodat de Staat volgens de wet »eigenaar is van den bedoelden straatweg;

»O. dat volgens art. 713 B. W. het niet geoorloofd »is hoog opschietende boomen te planten dan op den »afstand, welke bij de tegenwoordig bestaande bij-»zondere reglementen of tengevolge van vaste en »erkende gebruiken is bepaald, en bij ontstentenis »van reglementen of gebruiken op den afstand van »2 meter van de scheidingslinie der beide erven;

»O. dat ged. zich niet heeft beroepen op bijzon-»dere reglementen noch op vaste en erkende ge-»bruiken, waarbij die afstand zou zijn bepaald, en »daarvan in deze ook niet is gebleken;

8601. »dat dus ged. als eigenaar van den straatweg, »die hoog opschietende boomen niet mocht planten »binnen den afstand van 2 meter van de scheids-»linie der erven, en eischer volgens art. 714 B. W. »het recht heeft de uitroeiïng van de op korteren »afstand geplante boomen te vorderen;

»*O.* dat de verwering van ged., dat het publiek »domein waartoe deze straatweg behoort, niet aan »de regelen van het gewoon burgerlijk recht onder-»worpen is en art. 713 daarop niet toepasselijk kan »zijn, geen steun vindt in de wet;

»*O.* dat toch art. 713 B. W. is algemeen en eene »verplichting vaststelt voor alle eigenaars van aan-»grenzende erven, zonder onderscheid te maken »welke de aard of de bestemming der erven moge »zijn;

»dat de aard van den openbaren weg en bestem-»ming ten algemeenen nutte voor het openbaar ver-»keer aan de bevoegde macht aanleiding kunnen »geven daaromtrent bijzondere bepalingen te maken »en reglementen op de beplanting der wegen vast »te stellen, doch overigens de Staat als eigenaar »van den openbaren weg, evenals ieder ander eige-»naar, aan de bepaling van art. 713 B. W. gebonden »is, nu de Nederlandsche wet daaromtrent geen »onderscheid maakt en geene beperking inhoudt;

»*O.* dat de vordering van eischer derhalve op de »wet is gegrond en moet worden toegewezen, be-»houdens dat een langere termijn voor het opruimen »der boomen moet worden gegeven;

»Rechtdoende enz.:

»Veroordeelt den ged. om onmiddellijk, in elk »geval binnen 4 dagen na beteekening van dit von-

8601. »nis, de hiervoor bedoelde, langs het erf van den »eischer, op den straatweg van Deventer naar Zutfen »geplante 23 eikenboomen op te ruimen en uit te »roeien;

»Machtigt den eischer om, bijaldien ged. met die »uitroeiïng binnen dien tijd in gebreke blijft, die »zelf te doen plaats hebben ten koste van ged., des»noods met behulp van den sterken arm;

»Veroordeelt ged. in de proceskosten enz."

Dit vonnis is vernietigd bij arrest van het gerechtshof te Arnhem van den 19 December 1894, luidende:

»Het Hof enz.,

»Gehoord de conclusiën en pleidooien;

»Gehoord den heer proc.-gen. in zijne conclusie, »daartoe strekkende dat het den Hove moge behagen: »te vernietigen het vonnis door de Arrond.-Recht»bank te Zutphen den 15 Maart 1894, tusschen ge»ïntimeerde als eischer en appellant als gedaagde »gewezen, en voorts aan app. toe te wijzen zijne »in eersten aanleg genomen conclusiën, met ver»oordeeling van geïnt. in de kosten van beide in»stantiën;

»Gezien de stukken, voor zooveel vereischt ge»registreerd;

»Ten aanzien der feiten en procedure zich ver»eenigende met en mitsdien overnemende, hetgeen »daaromtrent is overwogen in bovenvermeld vonnis »der Rechtbank te Zutphen, waarvan appel, en »voorts:

»*Overwegende* dat die Rechtbank bij gezegd vonnis »den app. heeft veroordeeld om onmiddellijk, in »elk geval binnen 4 dagen na beteekening van dit »vonnis, de op zijn last langs het erf van den geint.

8601. »op den straatweg van Deventer naar Zutphen ge»plante 23 eikenboomen op te ruimen en uit te roeien, »met machtiging op laatstgenoemde om, bijaldien »app. met de uitroeiïng binnen dien tijd in gebreke »blijft, die zelf te doen plaats hebben ten koste van »dezen, desnoods met behulp van den sterken arm, »en met veroordeeling van app. in de proceskosten;

»*O.* dat de app., zich met dat vonnis bezwaard »achtende, daarvan is gekomen in hooger beroep »bij dit Hof en bij conclusie ter rolle op de daar»voor aangevoerde gronden heeft geconcludeerd tot »vernietiging van het vonnis *a quo* en toewijzing van »zijne in eersten aanleg genomen conclusien, strek»kende dat geïnt. niet-ontvankelijk worde verklaard »in zijne vordering, of wel die hem worde ontzegd, »cum expensis; met veroordeeling van geïnt. in de »kosten ook van het hooger beroep;

»*O.* dat de geïnt. voor antwoord bij conclusie ter »rolle de grieven van den app. tegen het vonnis *a* »*quo* heeft bestreden en geconcludeerd tot bevestiging »daarvan, met veroordeeling van den app. ook in »de kosten van deze instantie;

»Wat het recht betreft:

»*O.* dat, zooals tusschen partijen vaststaat, de »geïnt. is eigenaar van een perceel grond, bouwland »en bosch, waarop een huis staat te Eefde onder »Gorssel, kadastraal bekend sectie C n°. 2049, ten »zuidwesten begrensd door den rijksstraatweg van »Deventer naar Zutphen en dat van Staatswege op »den berm van dien weg langs bovengenoemd per»ceel, zijn gepoot 23 hoog opschietende eikenboomen »op den afstand van ongeveer 15 centimeter van de »grenslinie tusschen het erf en den weg, terwijl op

8601. »die plaats aan die zijde van den straatweg nimmer, »zoolang het menschen heugt, boomen hebben ge»staan; dat nu geïnt. uit art. 713 B. W. het recht »meent te ontleenen om den Staat tot het opruimen »van die boomen te dwingen, terwijl deze de toe»passelijkheid van gezegde wetsbepaling op de rijks»wegen op publiekrechterlijke gronden betwist, door »welk geschilpunt dit geding eeniglijk wordt be»heerscht;

»*O.* dat de app. zich in de eerste plaats hierop »beroept, dat de wegen in art. 577 B. W. genoemd »en waartoe de weg waarvan hier sprake is behoort, »deel uitmaken van het publiek domein van den »Staat en als zoodanig niet beheerscht worden door »het privaatrecht;

»*O.* hieromtrent dat, hoewel het Burgerlijk Wet»boek niet evenals de Code Civil met zoovele woor»den uitmaakt, dat de wegen en dergelijke ten »algemeenen nutte bestemde staatseigendommen niet »vatbaar zijn voor privaat eigendom en alleen be»paalt, dat zij aan den Staat behooren, zonder »tusschen publiek- en privaat-domein te onderschei»den, nochtans ook naar Nederlandsch recht dit »onderscheid bestaat, daar het ook zonder wettelijke »sanctie zijn grond vindt in den aard der zaken, »zooals terecht geleerd wordt door Mr. Goudsmit »in zijn *Pandecten-systeem*, deel I, pag. 100, terwijl »ook het Wetboek die onderscheiding erkent blijkens »de bepaling van art. 676 van het B. W., waarin »uitdrukkelijk het openbaar domein met name wordt »genoemd;

»*O.* dat om deze reden moet worden aangenomen, »dat openbare rijkswegen en dus ook de weg in

8601. »quaestie moeten beoordeeld worden naar het recht »dat voor het publiek domein geldt, hetgeen mede»brengt dat zij, als tot gebruik en tot nut van alle »ingezetenen of tot den openbaren dienst bestemd, »zijn buiten den handel, immers aan het privaat-rech»terlijk verkeer onttrokken, met dit gevolg dat daarop »geen private rechten door derden kunnen worden »uitgeoefend, tenzij die volgens de bepaling van »art. 577 door titel of bezit mochten zijn verkregen;

»O. dat derhalve de titel van het Burgerlijk Wet»boek handelende van de rechten en verplichtingen »tusschen eigenaars van naburige erven, welke titel »samenhangt met en een uitvloeisel is van die over »den eigendom en evenals deze louter op privaat »eigendom betrekking heeft, niet van toepassing kan »zijn op de tot het publiek domein behoorende rijks»wegen;

»O. dat trouwens die titel zelf op vele plaatsen de »duidelijke sporen draagt, dat hij niet bestemd is »om ook rechten te regelen van aangelegen eigenaars »op de langs hunne erven loopende openbare wegen; »dat toch in de eerste plaats zich hiertegen verzet »de uitdrukking »erven" (in de correspondeerende »bepalingen van den Code Civil, aangeduid met den »naam »héritages"), waaronder noch naar spraak»gebruik noch naar taalafleiding worden verstaan, »openbare wegen, maar uitsluitend onroerende goe»deren in privaat eigendom bezeten; dat voorts in »denzelfden titel in art. 700 de woorden »erf" en »»openbare weg" in tegenstelling met elkander wor»den gebruikt, terwijl verder in verschillende arti»kelen van dien titel, handelende over afscheiding »van aan elkander grenzende eigendommen en over

8601. »de rechten van licht en uitzicht over eens anders »erf bepalingen voorkomen, die alle ten duidelijkste »aantoonen, dat die titel niet mede voor openbare »wegen geschreven is;

»*O.* dat uit een en ander volgt, dat het beroep »van geïnt. op art. 713 B. W. reeds om de boven »aangevoerde gronden niet kan opgaan, doch dat »daarnevens nog de vraag mag gesteld worden, of, »afgescheiden van de rechten aan het publiek domein »toekomende, de ingestelde vordering niet zou moeten »worden afgewezen, op grond van het regeerings»recht van de overheid met betrekking tot de be»planting van de openbare wegen;

»*O.* dienaangaande: dat zooals blijkt uit de wet»geving op dat stuk, beginnende met de wet van »9 Ventôse an XIII, vervangen door het Keizerlijk »Decreet van 16 Dec. 1811 en vervolgens door het »Besluit van den Souvereinen Vorst van 10 Febr. »1815, zoowel in het Fransche Keizerrijk als hier »te lande de beplanting der openbare wegen alge»meen en in den ruimsten zin werd beschouwd als »een onderdeel van den aanleg en het onderhoud »dier wegen als zoodanig, en alzoo als een tak van »den openbaren dienst; dat ook het Hof die beplan»ting, ook al geschiedt die door de aangelegen »eigenaars, hetzij wegens de bij bedoelde wetgeving »opgelegde verplichting, hetzij somtijds krachtens »bijzondere rechten, in datzelfde licht beschouwt, »daar immers de reden daarvan niet gelegen is in »eene bedoeling om door dergelijke beplanting van »den weg vrucht te trekken, óf voor den Staat óf »anders voor die eigenaars, maar wel om ten alge»meenen nutte de wegen van betere conditie te

8601. »maken en de bruikbaarheid daarvan voor het open-»baar verkeer te verhoogen;

»*O.* dat dit vaststaande, het de taak der overheid »is om ook wat de beplanting betreft, te zorgen dat »de wegen aan hunne bestemming naar behooren »kunnen voldoen en daarbij zeker in de eerste plaats »in aanmerking komt de bepaling van de richting »of rooilijn, waarin de boomen behooren geplant te »worden, een onderwerp ook in het Decreet van »1811 en het besluit van 1815 uitdrukkelijk in dien »zin geregeld, dat de bepaling daarvan geheel aan »den Staat toekomt, ook daar waar de beplanting »zelve door derden kon geschieden;

»*O.* dat hieruit volgt, dat de bepaling of een open-»bare weg met boomen zal beplant worden en het »aangeven van de richting, waarin dit zal geschieden »geheel ter beslissing is van de overheid, onder »wier beheer zoodanige weg is gesteld, onafhanke-»lijk van de bepalingen van het burgerlijk recht in »het algemeen en van art. 713 B. W. in het bijzon-»der, moetende hetgeen in strijd daarmede door de »overheid mocht zijn gedaan ten nadeele van de »aangelegen erven, beschouwd worden als een pu-»blieke last, welke de aangelegen eigenaren hebben »te dragen;

»*O.* dat derhalve ook daarom de ingestelde vordering »had behooren te zijn niet-ontvankelijk verklaard en »mitsdien de app. met het vonnis *a quo* is bezwaard;

»Op voorschreven gronden;

»Rechtdoende in hooger beroep;

»Vernietigt het vonnis der Arrond.-Rechtbank te »Zutphen den 15 Maart 1894 tusschen partijen ge-»wezen, waarvan appel;

8601. »En opnieuw rechtdoende;

»Verklaart den geïnt. niet-ontvankelijk in de door »hem ingestelde vordering en veroordeelt hem in »de kosten van beide instantiën."

II.

8602. HANDELSPAPIER. *Protest wegens non-betaling van de kosten, omdat de hoofdsom van een wissel aan den deurwaarder is betaald. Weigering van registratie.* Den 23 October 1894 werd ten kantore D. ter registratie aangeboden een door den deurwaarder O. aldaar daags te voren opgemaakte akte van protest wegens non-betaling der kosten van een wisselbrief. De deurwaarder had namelijk, ingevolge de hem gegeven opdracht, aan den betrokkene de betaling van den wissel afgevraagd en die ook bekomen, waarna hij den wissel aan den betrokkene had afgegeven. Ten einde nu zijne kosten te kunnen verhalen, maakte hij bovenbedoelde akte op, waarbij alleen van non-betaling der kosten werd geprotesteerd. De ontvanger weigerde echter ingevolge het tweede lid van art. 30 der zegelwet die akte te registreeren, als niet tevens de wisselbrief werd overgelegd. Nadat de deurwaarder tevergeefs getracht had dezen van den betrokkene terug te bekomen en de termijn van registratie voor de opgemaakte akte verstreken was, vorderde de ontvanger van den deurwaarder de betaling van eene boete van *f* 18.75 benevens van eene som van *f* 1.20, gelijkstaande met het op die akte verschuldigde registratierecht.

De deurwaarder verzocht bij rekest, dat die vordering buiten gevolg zou worden gesteld, vooreerst

8602. omdat hij ingevolge art. 167 W. v. K. verplicht zijnde den wissel aan den betrokkene af te geven, dezen niet bij de registratie der opgemaakte akte kon overleggen en niemand gehouden kan zijn tot het onmogelijke en ten andere, omdat in elk geval de door hem opgemaakte akte niet zoude zijn eene akte van protest, als bedoeld in art. 182 W. v. K. en art. 30 tweede lid der zegelwet.

Het Bestuur heeft dit verzoek ingewilligd. Daargelaten de vraag, wat in dezen had moeten geschieden, nu volgens den inhoud der akte niet van nonbetaling van den wisselbrief doch van non-betaling der kosten werd geprotesteerd, kan het laatste gedeelte van art. 30 al. 2 der zegelwet niet toepasselijk worden geacht en had de ontvanger ten onrechte geweigerd, de akte van protest te registreeren. (*Res. van* 18 *December* 1894, *n*⁰. 34.)

8603. HUUR. *Verpachting van krijtende tienden. Recht van huur of van verkoop?* Onder dagteekening van 6 November 1894, n⁰. 4 is aan de ambtenaren de volgende aanschrijving gezonden:

»Uit een schrijven van den administrateur van »het Kroondomein is mij gebleken, dat meermalen »op akten, houdende verpachting van krijtende tien»den, het recht van verkoop wordt geheven, zulks »waarschijnlijk in de meening dat door de beslissing »P. W. n⁰. 7349, de vroegere beslissing P. W. n⁰. »5828 zoude zijn vervallen. Dit is niet juist. De »eerstgenoemde beslissing toch is gegrond op de »cursieve alinea van art. 12, 2⁰ der wet van 16 »Juni 1832 (*Stbl.* n⁰. 29) en derhalve op krijtende »tienden niet van toepassing. Moet alzoo ten aanzien

8603. »van krijtende tienden uit den inhoud der akten »worden afgeleid, dat het de bedoeling van partijen »is het tiendrecht te *verhuren*, dan moet op die »akten ook, indien zij notarieel zijn verleden, het »registratierecht wegens huur en c. q. het daarmede »overeenstemmende recht van borgtocht worden ge»heven, terwijl ze, indien ze onderhands zijn opge»maakt, op evenredig zegel behooren te worden »gesteld."

8604. HYPOTHEEKBEWAARDERS. *Berekening van het salaris voor in- en overschrijvingen.* Uit een verslag van grondige naziening van een hypotheekkantoor bleek, dat een bewaarder bij het overschrijven van een akte in het hulpregister n°. 4 voor elke handteekening een afzonderlijken regel gebruikte.

Daarop is aan al de bewaarders door tusschenkomst van de directeurs medegedeeld, dat het voorschrift van § 5 der resolutie van 7 November 1860 n°. 17 (P. W. 3635) strekt om te voorkomen, dat door de wijze waarop de stukken in het register worden afgeschreven de inhoud eene andere beteekenis krijgt dan die bij de lezing van het stuk zelf wordt verkregen.

Het voorschrift spreekt van het afbreken der regels bij het einde van een *zin*, waaronder niet een enkele naam kan worden verstaan.

Aangezien het *achter* elkander schrijven van de namen, ook al zijn die in het stuk onder elkander gesteld, geen onduidelijkheid kan te weeg brengen, zal het voorschrift voor het vervolg in dien zin behooren te worden toegepast. (*Brief van* 8 *Januari* 1895, *n°*. 12).

8605. *Naleving van het voorschrift van art.* 20 *van het Koninklijk Besluit van* 1 *Augustus* 1828 (Stbl. n°. 52). Onder dagteekening van 26 November 1894, n°. 29 is aan de directeurs der registratie en domeinen de volgende aanschrijving gericht:

»Volgens art. 20 van het Koninklijk Besluit van »1 Augustus 1828 (*Stbl. n°.* 52) is het aan elken »bewaarder van de hypotheken, het kadaster en de »scheepsbewijzen verboden de in dat artikel ver»melde handelingen te verrichten in zaken, welke »hem zelf of zijne bloed- of aanverwanten tot in den »derden graad aangaan en behoort de bewaarder, »wanneer zoodanige handelingen vereischt worden, »vervangen te worden door een zijner ambtgenooten, »of door een hoofdambtenaar der registratie, indien »er zich een te dier plaatse bevindt.

»Bij de beslissing opgenomen in P. W. 1/1839, »blz. 58 n°. 58 is bepaald, dat het voorschrift in »gemeld artikel vervat, niet behoeft te worden op»gevolgd: »ingeval de bewaarder zich door het niet »»ter plaatse aanwezig zijn van zoodanigen, volstrekt »»buiten de mogelijkheid bevindt om de formali»»teiten door een zijner ambtgenooten, of door een »»hoofdambtenaar der registratie te doen vervullen."

»Deze beslissing is bezwaarlijk overeen te brengen »met het voorschrift van voormeld artikel 20 van »het Koninklijk Besluit van 1 Augustus 1828 (*Stbl.* »*n°.* 52) en behoort mitsdien voortaan niet meer te »worden gevolgd."

8606. HYPOTHEKEN. *Recht van inschrijving. Voogdij-hypotheek ten behoeve van eene Belgische minderjarige op de hier te lande gelegen goederen van een Belgischen voogd.*

8606. Bij een den 25 Juli 1893 ten kantore van hypotheken te G. ingeschreven borderel verzocht A. te Brussel, toeziend voogd over de Belgische minderjarige B., krachtens een notariëele akte, den 24 Juli 1893 in Nederland verleden, ten behoeve van die minderjarige en ten laste van C. te Brussel, tot zekerheid voor diens beheer als voogd over genoemde minderjarige, tot een bedrag van *f* 25000 inschrijving op eenige in den kring van gemeld kantoor gelegen en aan den voogd toebehoorende onroerende goederen. Wegens die inschrijving was geheven het recht van $^3/_{20}$ % over het kapitaal van *f* 25000, alzoo tot een bedrag van *f* 37.50. Men stelde voor dit recht te doen teruggeven op de volgende gronden.

De gunst, bij art. 399 B. W. aan Nederlandsche minderjarigen verleend, kan, volgens art. 9 der wet houdende algemeene bepalingen der wetgeving van het Koninkrijk, ook door Belgische minderjarigen worden ingeroepen. Waar de Nederlandsche wet den vreemdeling dwingt om, bij gebreke van tractaten, de hypotheek te verleenen bij een akte, verleden voor een Nederlandschen notaris, daar is het billijk, dat die akte ook in de vrijstelling van art. 399 B. W. deele.

Meent men, dat het hier geldt een vraag niet van burgerlijk recht maar van fiscaal d. i. publiek recht, dan pleit het beginsel, neergelegd in art. 8 der wet houdende algemeene bepalingen, in art. 2 van het Wetboek van Strafrecht en in het advies van den Franschen Staatsraad van 10 Brumaire XIV, het beginsel n.l. dat het publiek recht niet geldt buiten de grenzen van het Rijk, maar omgekeerd binnen die grenzen zonder onderscheid tusschen Nederlanders en vreemdelingen, er voor, om de vrijstelling

8606. van belasting, door art. 399 B. W. verleend, ook hier toepasselijk te verklaren.

Tegen dit betoog werd het volgende opgemerkt:

Dat bij gebreke van tractaten de akte van verband voor een Nederlandschen notaris moet worden verleden, doet voor de heffing van het recht van inschrijving niet ter zake, daar een inschrijving op hier te lande gelegen goederen toch altijd hier moet geschieden.

Op den regel dat het recht van inschrijving $^3/_{20}$ $^0/_0$ bedraagt, maakt art. 399 B. W. eene uitzondering door te bepalen: »De akten tot het vestigen der in»schrijvingen, welke uit krachte *dezer afdeeling* zul»len plaats hebben, zijn aan geene rechten van »hypotheek onderworpen." De uitzondering geldt dus alleen, indien de inschrijving is genomen tot zekerheid van het voogdijbeheer, bedoeld in art. 390 en vlg. B. W.

Aangezien nu eene uitzondering strikt moet worden toegepast, zal men in dezen, waar de inschrijving wordt genomen ter voldoening aan de Belgische wet en niet uit kracht van de Nederlandsche, weer moeten terugkeeren tot den regel en het recht van inschrijving heffen.

Het Bestuur heeft zich met deze beschouwing vereenigd en de heffing gehandhaafd. (*Res. van* 27 *November* 1894, *n*⁰. 9.)

8607. *Recht van overschrijving verschuldigd op een verklaring van lastgeving, welke niet binnen* 24 *uur is uitgebracht.* Aan de ambtenaren is onder dagteekening van 8 September 1894, n⁰. 60 de volgende aanschrijving gericht:

»Indien op een verklaring van lastgeving even-

8607. »redig registratierecht verschuldigd is, wordt daarop »naar de bestaande beslissingen (1) niet steeds recht »van overschrijving geheven. Dit is b.v. niet het »geval, indien zoodanige verklaring bij onderhand- »sche akte of, wat meer voorkomt, na 24 uur is »uitgebracht. Deze beslissingen, gegrond op de woor- »den van art. 23 der wet van 16 Juni 1832 (*Stbl.* »*n⁰*. 29), waarbij akten van lastgeving van het recht, »van overschrijving zijn vrijgesteld, indien daaruit »geen nieuwe overeenkomst of overgang ontstaat, »komen niet juist voor. Zoowel volgens de bepalin- »gen als volgens de bedoeling toch der wet van 16 »Juni 1832 (*Stbl. n⁰*. 29) behoort op akten, waarop »evenredig registratierecht wegens eigendomsover- »gang verschuldigd is, ook het recht van overschrij- »ving te worden geheven (verg. de nadere ant- »woorden der regeering op de bedenkingen der »Tweede Kamer van de Staten-Generaal op het ont- »werp van gemelde wet, en vonnis *Groningen*, 18 »Juli 1884 bevestigd bij arrest H. R. 27 Maart 1885, »P. W. n⁰. 7085). Dit beginsel zou alleen dan uit- »zondering lijden, indien de uitzondering in de wet »zelve ware gemaakt. Zoodanige uitzondering komt »daarin niet voor en is bepaaldelijk niet te vinden »in de aangehaalde woorden van art. 23 der gemelde »wet. Naar aanleiding toch van eene opmerking van »de vierde afdeeling der Tweede Kamer van de »Staten-Generaal betrekkelijk dit artikel, werd hier- »omtrent in de memorie van beantwoording het »volgende gezegd: »Men bedoelt hier het geval, dat

(1) Verg. Circ. 555 § 33, P. W. 2/1832 bl. 59 n⁰. 21 en 22, 2/1838 blz. 22 n⁰. 1 en 2294.

8607. »»een zoogenaamde acte of déclaration de command »»binnen den wettelijken termijn aan de registratie »»is bekend gemaakt, als wanneer er geen eigen- »»domsovergang tusschen den kooper in qualiteit en »»hem, voor wien hij gekocht heeft, plaats heeft. »»*In het tegenovergestelde geval zou het recht ver-* »»*schuldigd zijn, omdat alsdan een tweede eigendoms-* »»*overgang verondersteld wordt.*" Hieruit blijkt, dat de »wetgever de genoemde akten alleen dan van recht »van overschrijving heeft willen vrijstellen, indien »daarop geen evenredig registratierecht verschul- »digd is.

»Bovenbedoelde beslissingen behooren daarom »voortaan niet meer te worden gevolgd."

8608. *Titels van aankomst. Negatieve verklaring afgelegd, terwijl uit een aangehechte volmacht blijkt, dat partijen inderdaad met den titel van aankomst wel bekend waren.* Bij akte voor den notaris R. te E. verleden den 12 September 1894, verkocht A. als gemachtigde van B., C. en D. eenig onroerend goed aan E. Aan die akte was gehecht een volmacht, waarbij B. C. en D. tot dien verkoop last gaven en waarin was vermeld, dat de te verkoopen goederen afkomstig waren uit de nalatenschap van eene tante der verkoopers. In de akte was echter door partijen de negatieve verklaring afgelegd, bedoeld bij het voorlaatste lid van art. 8 der wet van 16 Juni 1832 (*Stbl. n*°. 29).

Daar die verklaring blijkens de vermelding in de volmacht in strijd met de waarheid was afgelegd en door partijen de hun bekende titel van aankomst dus ten onrechte niet was opgegeven, vorderde de ontvanger van den notaris de boete van *f* 7.50, bedreigd bij gemeld artikel. Hij beriep zich daarbij

8608. op de beslissing P. W. n°. 3525, volgens welke het opgeven van een verkeerden titel gelijk staat met het niet opgeven van een titel.

Het Bestuur heeft echter de vordering van den ontvanger buiten gevolg gesteld. Evenals in het geval toch, behandeld bij de beslissing P. W. n°. 2359, was hier aan den letter der wet voldaan. (*Res. van* 30 *October* 1894, n°. 17.)

8609. *Vergoeding van zegelrechten.* De bewaarders van de hypotheken zijn gemachtigd om de kosten van de zegels, waarvan sprake is in de resolutie van 17 October 1872, n°. 4 (P. W. 6228) op den staat n°. 126, bedoeld in art. 136 I. C. in rekening te brengen. (*Brief van* 23 *Januari* 1895, n°. 76.)

I.

8610. INBETALINGGEVING. *Akte, waarbij iemand aan zijne vroegere echtgenoote, in plaats van de haar bij vonnis van echtscheiding tot onderhoud van haar, het uit het huwelijk geboren kind en tot opvoeding van dat kind toegelegde uitkeering, afstaat het vruchtgebruik van effekten en aan dat kind den blooten eigendom van die effekten. Rechtsheffing.* Bij vonnis der arrondissementsrechtbank te G. dd. 2 Juni 1893 werd het huwelijk tusschen A. en B. op eisch van laatstgenoemde door echtscheiding ontbonden. Daarbij werd de vrouw B. belast met de opvoeding van het eenige uit het huwelijk geboren kind C. en aan A. de verplichting opgelegd om ter bestrijding der onkosten van het onderhoud van zijne echtgenoote en zijn kind en van de opvoeding van dat kind aan B. een jaarlijksche uitkeering te doen.

8610. Bij akte, den 13 Juni 1893 ten overstaan van den notaris P. te G. verleden, verklaarde A. dat hij tot afkoop dier jaarlijksche uitkeering, aan zijne dochter in eigendom afstond onder den last van levenslang vruchtgebruik ten behoeve van hare moeder B. een aantal bij die akte omschreven effekten. Het gemeld vruchtgebruik werd vervolgens door B. aangenomen en de bloote eigendom der fondsen door P, die ingevolge art. 365 B. W. door den kantonrechter was benoemd om de belangen van de minderjarige C. waar te nemen.

De ontvanger, ten wiens kantore deze akte werd geregistreerd, hief daarop het recht wegens inbetalinggeving der effekten ad $1^1/_2$ % over de waarde daarvan volgens de jongste officiëele prijscourant.

Daar A. bij gemeld vonnis alleen eene uitkeering ten behoeve van zijne echtgenoote was opgelegd en de afstand van den blooten eigendom der effekten aan de dochter dus onder gratuiten titel plaats had, achtte de inspecteur wegens dien afstand het recht van schenking verschuldigd. Hij stelde daarom voor te doen bijvorderen hetgeen minder was geheven dan het recht wegens schenking van den blooten eigendom der effekten, benevens het recht wegens inbetalinggeving van het vruchtgebruik daarvan.

Door den directeur werd hieromtrent het volgende opgemerkt. Indien de vrouw geene genoegzame inkomsten tot levensonderhoud heeft, blijft de man, tegen wien de echtscheiding is uitgesproken, verplicht haar te onderhouden. Eveneens blijft hij tot onderhoud en tot opvoeding van zijn kind ver-

8610. plicht. Die verplichting berust op de wet; bij het vonnis werd alleen het *bedrag* bepaald, dat de man te dier zake aan zijne vrouw zou hebben uit te keeren. Bij de onderwerpelijke akte wordt slechts verandering gebracht in de wijze, waarop die wettelijke verplichting zal worden nagekomen. Daarin kan bezwaarlijk eene schenking worden gezien (1). Eene wettelijke verplichting tot onderhoud kan niet worden afgekocht. Zoo is in het onderwerpelijk geval de man wederom tot onderhoud verplicht, zoodra de behoefte daaraan ontstaat niettegenstaande de gesloten overeenkomst. Aan eene *inbetalinggeving* kan daarom niet worden gedacht. De wet regelt niet in het algemeen, op welke wijze aan de verplichting tot onderhoud moet worden voldaan. De vervulling dier verplichting kan daarom op verschillende wijzen geschieden, ook door het geven van bepaalde goederen. Indien dus bij de onderwerpelijke akte slechts uitvoering wordt gegeven aan eene wettelijke verplichting, dan geeft zij ook geen aanleiding tot het heffen van eenig bijzonder recht, doch is zij slechts aan een recht van *f* 1.20 onderworpen (2).

Van een andere zijde werd de heffing van den ontvanger op de volgende gronden verdedigd. De verplichting tot onderhoud der vrouw — en in zooverre komt het betoog van den directeur minder juist voor — is door de uitgesproken echtscheiding vervallen. Zij heeft alleen recht op de haar door den rechter overeenkomstig art. 280 B. W. toegelegde uitkeering. Ten aanzien van het kind geldt art. 285

(1) Verg. P. W. n°. 4818, 6817.

(2) Verg. Champ. n°. 2225 en 2231.

8610. al. 2 B. W. De daarbedoelde bijdrage bestaat uit den aard der zaak, evenals elke verplichting tot onderhoud in het algemeen, in het geven van een geldsom (1). Worden in het eene en het andere geval in plaats van eene uitkeering in geld, bepaalde goederen afgestaan, dan heeft er alzoo een overdracht van die goederen plaats. Die overdracht geschiedt in het onderwerpelijk geval ook ten aanzien der dochter onder bezwarenden titel, omdat de bedoeling is, om zoo al niet wettelijk, dan toch feitelijk van de verplichting tot onderhoud bevrijd te raken.

Het Bestuur heeft de heffing van den ontvanger gehandhaafd. De bij het vonnis vastgestelde uitkeering strekte blijkbaar ter uitvoering zoowel van art. 285 al. 2 als van art. 280 B. W.; zoodat in de nadere overeenkomst bezwaarlijk eene schenking kon worden gezien. Daar door deze overeenkomst de wettelijke verplichting, eenmaal bij vonnis geregeld, *werd gewijzigd*, was zij aan de gewone registratierechten onderworpen en het recht van inbetalinggeving terecht geheven. (*Res. van* 6 *November* 1894, *n*°. 5).

M.

8611. MAATSCHAP. *Inbreng van zaken van verschillenden aard in een naamlooze vennootschap tegen overneming van schuld. Likwidatie van het recht.* In eene algemeene vergadering van aandeelhouders van eene

---

(1) Verg. OPZOOMER II blz. 306, DIEPHUIS V blz. 232 en volg. en art. 381 B. W.

8611. naamlooze vennootschap werd besloten deze maatschappij, welke meende haar bedrijf niet langer te moeten voortzetten, te doen overgaan in eene op te richten nieuwe maatschappij en daarin tegen inbreng van al hare bezittingen voor 111 aandeelen deel te nemen. Bij akte, den 16 Juni 1894 voor den notaris L. te O. verleden, werd de nieuwe maatschappij opgericht en daarin door de oude maatschappij voor 111 aandeelen deelgenomen, terwijl bij art. 7 der statuten werd bepaald, dat de storting der aandeelen, door de oude maatschappij genomen, zoude kunnen geschieden door inbreng van de baten en lasten van laatstgenoemde maatschappij. Die inbreng werd vervolgens bij akte den 19 Juni 1894 voor genoemden notaris verleden, geconstateerd.

Volgens die akte bestonden de baten der vennootschap uit:

1° contanten tot een bedrag van . .	*f*	1928.07
2° opeischbare schuldvorderingen ten bedrage van	„	5395.18^{5}
3° schepen, in de Nederlanden thuis behoorende, ter waarde van	„	92830.—
4° lichamelijke roerende goederen en aandeelen in maatschappijen, waard .	„	34496.04^{5}
te zamen	*f*	134.649.30
terwijl het passief bedroeg	„	79.149.30
zoodat er zuiver werd ingebracht .	*f*	55.500.—

De ontvanger, die de akte van 19 Juni 1894 registreerde, hief over $\frac{7914930}{13464930}$ van de waarde der onderscheidene baten het recht wegens overdracht onder bezwarenden titel.

Een verzoek van partijen om teruggave van het-

8611. geen op die akte meer was geheven dan een vast recht van *f* 1.20 moest met het oog op de rechtspraak, opgenomen onder de nummers 7710, 7944 en 8099 van dit werk, worden afgewezen. Met de wijze, waarop het evenredig recht door den ontvanger was berekend, heeft het Bestuur zich evenwel niet vereenigd.

Daar het kapitaal der opgerichte nieuwe maatschappij tengevolge van den door de oude maatschappij gedanen inbreng slechts met een bedrag van *f* 55.500 is vergroot, heeft er slechts in zooverre inbreng, en voor de meerdere waarde der afgestane goederen, gelijkstaande met het bedrag der schulden ad *f* 79.149.30 overdracht onder bezwarenden titel plaats gehad. Waar nu niet is uit te maken, welke der gemelde zaken zijn ingebracht en welke zijn overgedragen, bestaat er aanleiding om de voor den belastingschuldige meest voordeelige opvatting te volgen door aan te nemen, dat die zaken zijn overgedragen, voor welker overdracht het minste recht verschuldigd is. In het onderwerpelijk geval moesten mitsdien geacht worden te zijn overgedragen de contanten ad *f* 1928.07 en voorts een bedrag van *f* 77.221.23 aan zaken, aan het recht van 1½ % onderworpen. (*Res. van* 28 *Augustus* 1894, *n*°. 24).

N.

8612. NEDERLANDERSCHAP. *Toepassing der zegel- en registratiewetten op stukken, voortvloeiende uit de wet op het Nederlanderschap van* 12 *December* 1892, (Stbl. 268). Aan de ambtenaren is onder dagteekening van 29 Augustus 1893 n°. 31, de volgende aanschrijving gericht:

8612. »Door den Minister van Binnenlandsche Zaken, »zijn ter uitvoering van de wet op het Nederlan»derschap en het ingezetenschap van 12 December »1892 (*Stbl.* *n*⁰. 268) de volgende voorschriften »gegeven:

»De kennisgevingen aan de burgemeesters, be»doeld bij de artt. 6, 7 sub 5⁰, 8, 9 en 10 en bij »de overgangsbepaling, 2e lid, der wet van 12 De»cember 1892 (*Stbl.* *n*⁰. 268) op het Nederlanderschap »en het Ingezetenschap kunnen ter keuze van den »belanghebbende geschieden:

»1⁰. schriftelijk of

»2⁰. mondeling.

»In het eerste geval wordt aan hem of haar, die »de kennisgeving deed, een ontvangbewijs toege»zonden.

»In het tweede geval wordt van de kennisgeving »eene gedagteekende verklaring opgemaakt, onder»teekend door hem of haar, die de kennisgeving »deed en door hem, aan wien ze werd gedaan.

»Kan de belanghebbende niet schrijven of weigert »deze de verklaring te onderteekenen, dan wordt »daarvan in de verklaring melding gemaakt. Een »bewijs van de gedane kennisgeving wordt aan den »belanghebbende uitgereikt.

»Van de kennisgevingen wordt aanteekening ge»daan in een daartoe bestemd register, met aandui»ding van den datum, waarop zij geschieden.

»De schriftelijke kennisgevingen en de naar aan»leiding van mondelinge kennisgevingen opgemaakte »verklaringen worden ter gemeente-secretarie be»waard.

»Geraadpleegd door zijne Excellentie den Minister

8612. »van Binnenlandsche Zaken over de toepassing der »zegel- en registratiewetten op stukken uit voor»melde wet in verband met bovenstaande voorschrif»ten voortvloeiende, is in antwoord daarop het vol»gende te kennen gegeven:

»De kennisgeving, bedoeld bij de artt. 6, 7 sub »5, 8, 9, 10 en bij de overgangsbepaling 2e lid »der wet van 12 December 1892 (*Stbl. n⁰*. 268), kan »indien zij schriftelijk, bij brief wordt gedaan, ge»rangschikt worden onder de stukken, bedoeld bij »art. 10 der zegelwet, zoodat zij niet op gezegeld »papier behoeft te worden gesteld en niet dan in »een der in dat artikel genoemde gevallen van zegel »behoeft te worden voorzien. Aan een verplichten »termijn van registratie is zij niet onderworpen. »Hetzelfde geldt van het bewijs van ontvangst dier »kennisgeving en van het bewijs eener mondeling »gedane kennisgeving, beide bedoeld in de door Uwe »Excellentie gegeven voorschriften. De daarbedoelde »verklaring eener mondelinge kennisgeving moet »echter als opgemaakt ten behoeve van bijzondere »personen en in hun belang volgens art. 12 en 13 »der zegelwet op zegel en wel, daar ze niet zonder »tusschenkomst van een openbaren ambtenaar wordt »opgemaakt, op zegel van minstens 50 cent in »hoofdsom worden gesteld. Een gedwongen registra»tietermijn bestaat ook voor dit stuk niet.

»Voor zooveel noodig voeg ik hier nog bij, dat »het register, dienende tot aanteekening van de »kennisgevingen, vrij is van zegel overeenkomstig »art. 27 A n⁰. 29 der zegelwet."

8613. NOTARISSEN. *Art. 36 der wet op het notarisambt.*

8613. *Vermelding van het getal der doorgehaalde woorden, door de uitdrukkelijke opgave dier woorden zelve.* Vonnis der arrondissements-rechtbank te *'s Hertogenbosch* van den 30 Mei 1894, luidende:

»De Rechtbank enz.,

»Gehoord den officier van justitie in zijne voordracht der zaak;

»Gezien en voorlezing gedaan van het procesverbaal van den ontvanger der registratie te O.

»Gehoord den officier van justitie in zijne geschrevene en door hem onderteekende conclusie aan de Rechtbank overgegeven, houdende dat het der Rechtbank moge behagen, den beklaagde schuldig te verklaren aan het in eene door hem verleden notariëele akte niet vermelden van het getal doorgehaalde woorden, noch op den kant der bladzijde naast de doorhaling, noch onder de verandering of bijvoeging en te veroordeelen in eene geldboete van *f* 10 bij gebreke van betaling binnen 2 maanden na den dag, waarop de rechterlijke uitspraak kan worden ten uitvoer gelegd, te vervangen door eene hechtenis van 2 dagen en in de kosten, invorderbaar bij lijfsdwang met bepaling van den langsten duur daarvan op 8 dagen:

»Gehoord den bekl.;

»*Overwegende* dat de bekl. ter terechtzitting heeft bekend, dat hij in het in de dagvaarding bedoelde procesverbaal van openbare verpachting de doorhaling van woorden in den 11en en 12en regel van de 8e bladzijde vóór het slot der akte heeft vermeld en goedgekeurd op de wijze, zooals in de dagvaarding is omschreven;

»*O.* dat deze bekentenis wordt bevestigd door den

8613. »inhoud van een ter terechtzitting voorgelezen ambts»eedig procesverbaal van den ontvanger der regi»stratie te O., waarin die ambtenaar verklaart in »een hem ter registratie aangeboden procesverbaal »van openbare verpachting van landerijen onder L. »gehouden ten overstaan van den bekl. te hebben »waargenomen, dat op de 8e bladzijde in den 11en »en 12en regel waren doorgehaald de woorden: »»vier en dertig gulden en vijftig cent" ten opzichte »waarvan vóór het slot der akte werd verklaard: »»wordt goedgekeurd.... de doorhaling in den 11en »en 12n regel van boven der 8e bladzijde de woor»den: »vier en dertig gulden en vijftig cent" en in »de plaatsstelling daarvan de woorden: »een en veer»tig gulden zeven en tachtig en een halve cent."";

»O. dat door de aldus bevestigde bekentenis wettig »en overtuigend is bewezen het feit, den bekl. bij »de dagvaarding ten laste gelegd, alsmede zijne »schuld daaraan;

»O. ten aanzien van de strafbaarheid van dit feit, »dat art. 36 Notariswet voorschrijft dat, ingeval van »doorhaling van woorden of letters in eene akte, der»zelver getal moet worden vermeld;

»dat ten deze aan dat voorschrift is voldaan, ver»mits door uitdrukkelijke opgave van de doorgehaalde »woorden zelve, tevens het getal wordt vermeld;

»O. dat alzoo het ten laste gelegde feit niet op»levert eene overtreding van art. 36 Notariswet, »terwijl het evenmin bij eenige andere wettelijke »bepaling met straf is bedreigd, zoodat van alle »rechtsvervolging behoort te worden ontslagen;

»Rechtdoende enz.;

»Verklaart het den bekl. ten laste gelegde feit

8613. »wettig en overtuigend bewezen, doch niet strafbaar;
»Gezien art. 216 Strafvord.;
»Ontslaat hem van alle rechtsvervolging te dier »zake."

Naar aanleiding van dit vonnis heeft het Bestuur den betrokken ontvanger doen opmerken, dat door hem in deze niet met oordeel en beleid was gehandeld, aangezien zonder kleingeestigheid in de handelwijze van den notaris geene wetsovertreding kon worden gevonden. (*Miss. van* 8 *October* 1894, *n*⁰. 26)

8614. *Authenticiteit eener notarieeele akte. Deze hangt niet af van de volgorde der onderteekeningen; met name is niet vereischt, dat de onderteekening van den notaris de laatste in de volgorde is.* Vonnis der arrondissements-rechtbank te Leeuwarden van den 28 Juni 1894, luidende:

»De Rechtbank enz.;

»Gezien de stukken;

»Gehoord partijen;

»Gezien de conclusie van den heer officier van »justitie bij deze Rechtbank, strekkende daartoe, »dat de incidenteele eischer zal worden toegelaten »tot het leveren van het aangebodene bewijs met »reserve van kosten;

»Wat de daadzaken betreft;

»*Overwegende* dat eischer bij conclusie van eisch »overeenkomstig de dagvaarding stelt, dat gedaagde »bij procesverbaal van den 3en Maart 1892, door »den deurwaarder P. H. R. te D., in executoriaal »beslag heeft doen nemen 2 perceelen land te B. »sectie A, nos. 1382 en 2340 (oud nos. 1382 en 1447), »zulks uit kracht van de grosse eener akte, naar

8614. »beweerd wordt, doch waarmede de eischer volkomen »onbekend is, verleden den 21 Juni 1861, ten over»staan van nu wijlen den notaris Mr. C. W. te L., »waarbij nu wijlen T. L. B., in leven gardenier te »B., zoude hebben erkend aan nu wijlen den heer »Tj. A., in leven notaris te M., schuldig te zijn eene »som van *f* 2000, wegens van dezen ter leen ont»vangen gelden, en tot zekerheid voor de terugbe»taling daarvan, met accessoriën onder 1e hypotheek »zoude hebben verbonden de hiervoren omschreven »perceelen (toen nos. 1382 en 1447) welk hypothecair »verband zoude zijn gevestigd bij inschrijving, ge»nomen ten kantore van hypotheken te L., den 24 »Juni 1861 in deel 136 no. 160 en bij vernieuwing »den 7 Maart 1879 in deel 2 n°. 95;

»dat de ged. van de hiervoren vermelde schuld»vordering met hypothecair verband eigenaar zoude »zijn geworden en deze thans zoude bestaan ten »laste van F. D. v. D., timmerknecht wonende te »B., als in gemeenschap van goederen gehuwd met »E. Th. B., eenige erfgename van wijlen haren vader »Th. L. B. voornoemd, den oorspronkelijken debiteur;

»dat, wat daarvan moge zijn, de eischer stelt, »dat hij eigenaar is geworden van de beide voor»schreven perceelen land, bij procesverbalen van »provisioneele en finale toewijzing den 25 Jan. en »8 Febr. 1887 voor den destijds te B. resideerenden »notaris M. G. van G. verleden, en overgeschreven »ten kantore van de hypotheken te L. den 11 Mei »1887, in deel 926 n°. 38, voor eene som van *f* 2650, »welke koopsom hij den 12 Mei d. a. v. aan den »verkooper F. D. v. D., timmerknecht te B. hiervoren »genoemd, heeft betaald;

8614. »dat blijkens verklaring den 3 Juni 1891 afgegeven »door den heer bewaarder der hypotheken te L., tot »en met den 2 Juni 1891 geene hypothecaire in»schrijvingen bestaan onder meer op de beide voor»melde perceelen en deze, aan den eischer toebe»hoorende, dus niet zijn en niet kunnen zijn belast »met de hypothecaire inschrijving, welke de ged. »pretendeert en op grond van welke de executie »geschiedt, zijnde dan toch in ieder geval die be»beweerde inschrijving geroyeerd;

»dat alzoo het door den ged. op eischers perceelen »gelegd beslag is onrechtmatig en nietig en de ged. »dientengevolge is verplicht de schade, daardoor aan »den eischer reeds veroorzaakt en nog te veroor»zaken, aan hem te vergoeden;

»*O.* dat ged. hierop heeft doen antwoorden: dat »hij vermeent als hypothecair crediteur, ten einde »zijn zakelijk recht tegenover derden te laten wer»ken, te kunnen volstaan met de behoorlijke inschrij»ving van zijn recht volgens art. 1231 B. W. en »dat hij, bij betwisting van zijn recht, dit tegenover »ieder bewijst door de overlegging van zijn notari»ëelen titel en het bewijs van inschrijving in de »publieke registers;

»dat verder door den eischer niet ontkend is dat »de ged. is opgevolgd in de rechten van den oor»spronkelijken crediteur en hypotheekhouder T. A., »noch ook dat E. T. B., in gemeenschap van goe»deren gehuwd met F. D. v. D. voornoemd, den oor»spronkelijken schuldenaar in diens verbintenis is »opgevolgd;

»dat ged. ontkent ooit in de doorhaling van deze »zijne hypothecaire inschrijving te hebben toege-

8614. »gestemd of aan iemand last te hebben gegeven om »namens hem daarin toe te stemmen;

»dat derhalve geene wettige doorhaling van die »inschrijving kan hebben plaats gehad en de eischer, »wil hij zich daarop beroepen, verplicht is te be»wijzen, dat er eene geldige doorhaling van die »inschrijving heeft plaats gehad;

»dat dit bewijs niet is aangeboden, veelmin ge»leverd, en eischer derhalve niet-ontvankelijk is in »zijne vordering welke in elk geval is ongegrond;

»*O.* dat daarop de Rechtbank op eischers conclusie »cas dwang-uitgifte, bij vonnis dd. 1 Juni 1893 heeft »bevolen, dat door den heer bewaarder der hypo»theken te L. aan den eischer zal worden afgegeven »afschrift der akte van royement dd. 20 Aug. 1890, »verleden voor notaris G. te B., waarbij de toestem»ming tot doorhaling van de hypothecaire inschrij»ving ten kantore der hypotheken te L., eerst den »24 Juni 1861 in deel 136 n°. 160 en later bij ver»nieuwing, genomen den 7 Maart 1879 in deel 2 »n°. 95, is gegeven door D. G. v. W., oproeper en »gardenier te B., in hoedanigheid van gelastigde »van den heer S., burgemeester te K., krachtens »onderhandsche procuratie, geteekend den 20 Nov. »1887, waarop staat: »Geregistreerd enzoovoort", »zoomede van de genoemde volmacht aan die acte »van royement geannexeerd;

»*O.* dat daarop eischer bij incidenteele conclusie »heeft aangevoerd, dat tusschen partijen geschil is »gerezen over de echtheid der onderteekening van »de door den eischer in het geding gebrachte onder»handsche procuratie van den 20 Nov. 1887, met »»S." onderteekend;

8614. »dat ged. heeft ontkend die volmacht te hebben »onderteekend, doch de eischer de echtheid daarvan »staande wil houden;

»dat de eischer, na dit geschil bij procureursakte »ter kennis van den rechter te hebben gebracht, »thans verklaart, zich van die procuratie te willen »bedienen, van welke verklaring van hem akte »wordt verzocht;

»dat, voor het geval de ged. bij zijne ontkenning »mocht blijven persisteeren, de eischer aanbiedt de »echtheid van die onderteekening door alle midde»len rechtens te staven;

»*O.* dat ged. hierop heeft geantwoord:

»dat de incidenteele eischer bij procureursakte in »het geding heeft gebracht:

»1°. eene onderhandsche procuratie als onderteekening den naam »S." behelzende, met de bewe»ring, dat dit eene eigenhandige naamteekening van »den nu ged. is;

»2°. bovenbedoelde akte van royement;

»dat hij bij de vertooning der origineelen van »deze beteekende stukken door den hypotheekbe»waarder terstond, wat het stuk sub 1° betreft, »ontkend heeft dat de naam S. daaronder door hem »is geschreven en wat het stuk 2° betreft heeft op»gemerkt, dat de notaris van G. de kennelijk door »hem zelven geschrevene akte heeft onderteekend, »onmiddellijk onder het slot der akte en zijne hand»teekening aldus niet bevestigt, dat de comparant »van W. en de beide getuigen de akte vóór hem »hebben geteekend of zelfs werkelijk hebben ge»teekend wat toch niet geconstateerd konde worden »door den vooraf onderteekenenden notaris, weshalve

8614. »de echtheid ook van de 3 handteekeningen, »volgende op de naamteekening van genoemden »notaris, niet door den ged. kon worden erkend en »dat hij dientengevolge mede ontkende dat deze akte »van den 20 Aug. 1890, de bewijskracht van eene »authentieke akte zoude hebben;

»dat de ged. geheel blijft bij zijne verklaringen »vervat in het procesverbaal van den heer hypotheek-»bewaarder te L. van den 29 Sept. 1893;

»dat de doorhaling dus is geschied uit kracht van »eene akte van consent, die geen authentiek bewijs »van dat consent oplevert, en dus het aangeboden »bewijs om de echtheid der naamteekening te staven »tot niets kan leiden;

»*O.* dat door eischers procureur bij procureurs-»akte aan de tegenpartij is beteekend dat dit geding, »tengevolge van de onder curateelestelling van den »eischer, is geschorst, doch thans ten name van den »heer C. W., gemeente-ambtenaar te S die tot cura-»tor over den eischer is benoemd, door dezen in »die hoedanigheid op de laatste gedingstukken wordt »hervat, voor wien Mr. v. L. voornoemd als procu-»reur blijft occupeeren;

»*O.* dat daarop bij incidenteele conclusie van repliek »is aangevoerd, dat de incidenteel eischer de ver-»wering van den ged., dat namelijk de akte van den »28 Aug. 1890 de bewijskracht van eene authentieke »akte niet zoude hebben, niet in de conclusie van »eisch heeft behandeld, niet omdat hij haar volko-»men ongegrond vindt, maar omdat zij hem niet »aangaat, daar de vraag of eene akte van royement »eener hypothecaire inschrijving uitwendig voldoet »aan den vorm voor authentieke akten voorgeschre-

8614. »ven, moet worden beantwoord door den hypotheek-»bewaarder, die ten gevolge daarvan de al- of niet-»doorhaling der inschrijving doet, maar dan ook »verantwoordelijk is voor de doorhaling, wanneer »hij haar verricht.

»In rechte:

»*O.* dat de ged. de ontvankelijkheid van eischers »bewijsaanbod van de echtheid der naamteekening »S. onder de volmacht tot toestemming in de door-»haling der hypothecaire inschrijving heeft betwist »op grond, dat de naar aanleiding daarvan opge-»maakte akte van royement de vereischten van eene »authentieke akte zoude missen en dus, afgescheiden »van de echtheid der naamteekening onder de vol-»macht, daarmede geen wettige doorhaling kan zijn »tot stand gekomen;

»*O.* echter, dat de Rechtbank eischers bedenkin-»gen tegen de authenticiteit der akte niet deelt;

»*O.* toch dat notarissen zijn openbare ambtenaren, »uitsluitend bevoegd om authentieke akten te ver-»lijden wegens alle handelingen, waarvan de wet »gebiedt dat bij authentiek geschrift blijken zal, »hetgeen *in casu* het geval is (art. 1240 B. W.);

»dat in art. 30 der wet op het notarisambt wordt »voorgeschreven dat de akten, behalve door de ver-»schijnende personen, door de getuigen, mitsgaders »door den notaris worden onderteekend en dat van »de onderteekening in het slot der akte moet worden »melding gemaakt;

»*O.* dat de in afschrift overgelegde akte, waarvan »niet is beweerd, dat die niet zou overeenstemmen »met het oorspronkelijke stuk, waarvan de vertooning »niet is gevorderd, aan alle deze vereischten voldoet;

8614. »*O.* dat immers de wet niet uitdrukkelijk voor»schrijft de volgorde, waarin de notaris en de ver»schijnende personen en getuigen hunne handtee»kening onder de akte moeten plaatsen, dat boven»dien uit de plaatsing der handteekeningen onder »de akte niet kan worden afgeleid, dat de notaris »de zijne niet het laatst heeft gezet en eindelijk de »notaris, *als de instrumenteerende ambtenaar*, met zijne »handteekening in ieder geval certificeert dat aan »alle voorgeschreven formaliteiten ten deze is vol»daan, zooals behoorlijk in de akte zelve is vermeld;

»*O.* dat dus de eischer ontvankelijk is in en be»hoort te worden toegelaten tot het leveren van »bewijs van de echtheid van genoemde naamtee»kening;

»*O.* dat alsnu een gerechtelijk onderzoek moet »plaats hebben naar de echtheid van de handteeke»ning S. onder de meergenoemde akte van volmacht, »omdat ged. ontkent en blijft ontkennen die hand»teekening te hebben geschreven en eischer de echt»heid daarvan wil staande houden;

»Gezien de artt. 1240, 1904, 1914, 1925 B. W., »56, 176 en vlg. B. R., 1 en 30 der Wet op het »Notarisambt;

»Rechtdoende enz."

8615. *Bewijskracht van een door een notaris volgens de wet van 22 Pluviôse VII opgemaakt proces-verbaal.* Vonnis der arrondissements-rechtbank te Tiel van den 12 October 1894, luidende:

»De Rechtbank enz.;

»*Overwegende* ten aanzien der daadzaken;

»dat de eischer stelt: dat hij op 24 April 1894 »ten sterfhuize van P. H. de H. te M. in het open-

8615. »baar, ten overstaan van den te T. gevestigden no- »taris T. J. W. v. E., roerende goederen heeft ver- »kocht, hij daarbij ten verkoop heeft voorgebracht »2 maalkalveren, een vaal en een bijst; gedaagde »toen dat vaal maalkalf van hem voor f 20 gekocht »en die som betaald heeft; ged. echter dit door hem »gekocht kalf niet medegenomen, maar zich het bijst »van eischer dat meerdere waarde heeft, toegeëigend »en dit medegenomen heeft ongeacht meerdere van »de bij de verkooping aanwezigen hem waarschuw- »den dit niet te doen; eischer hem herhaaldelijk »heeft aangemaand om het bijstkalf terug te geven, »doch ged. dit geweigerd heeft, deze door het zich »toeëigenen en wegvoeren van dit bijstkalf onrecht- »matig heeft gehandeld en aan eischer de schade »moet vergoeden die deze daardoor heeft geleden;

»dat eischer op die gronden vordert dat de Recht- »bank den ged. veroordeele om aan den eischer te »vergoeden de schade door hem te dezer zake reeds »geleden of nog te lijden, op te maken bij staat en »te vergelijken volgens de wet, en de som van f 150 »te boven gaande te verhalen bij lijfsdwang en in de »kosten van het geding;

»dat ged. bij zijn antwoord de feiten door den »eischer gesteld ontkend en onder protest tegen »splitsing van zijne bekentenis daaraan toegevoegd »heeft, dat hij op voormelden tijd en plaats van »eischer een bijst maalkalf voor f 20 gekocht, ter- »stond betaald en het gekochte kalf medegenomen »heeft; hij dus rechtmatig gehandeld heeft en de »eisch ongegrond is; concludeerende ged. mitsdien »tot niet-ontvankelijk-verklaring of ontzegging van

8615. »de vordering en veroordeeling van eischer in de »kosten van het geding;

»dat eischer bij nadere conclusie heeft aangevoerd »dat voormelde verkooping is geschied onder de »voorwaarden dat koopen tot en met *f* 20 contant »moesten worden betaald en die boven dat bedrag »1 Nov. 1894; de notaris deswege daarvan heeft »opgemaakt 2 akten, eene van de contantkoopen »volgens de wet van 22 Pluviôse jaar VII, en eene »van de overige koopen volgens de wet op het »notarisambt.

»dat uit door eischer overgelegde uittreksels uit »die akten blijkt dat het bijst maalkalf is gekocht »door G. v. H., smid te M., het vaal maalkalf door »den ged.;

»dat eischer daarbij voor 't geval de Rechtbank »nader bewijs noodig acht, daadzaken gesteld en »met getuigen te bewijzen aangeboden heeft en onder »volharding bij zijne genomen conclusiën, subsidiair »geconcludeerd heeft tot dat bewijs te worden toe-»gelaten;

»dat ged. vervolgens de bewijskracht der overge-»legde stukken bestreden, voor 't geval de Rechtbank »aan het procesverbaal van de contantkoopen be-»wijskracht mocht toekennen, aangeboden heeft de »onwaarheid van het daarin vermelde, rakende den »koop van het vaal maalkalf, met getuigen te bewij-»zen en zich tegen eischers bewijsaanbod niet verzet »heeft;

»dat partijen voorts hare beweringen nog nader »aangedrongen en toegelicht en bij hare vorige con-»clusiën over en weder gepersisteerd hebben;

»*O.* ten aanzien van het recht.

8615. »dat tegenover de ontkentenis van den ged. en »zijne niet te splitsen voorstelling van de toedracht »der zaak, de eischer de gegrondheid zijner vorde»ring behoort te bewijzen;

»dat hij zich daartoe beroept op 2 door hem over»gelegde uittreksels van akten op 24 April 1894 door »den te T. gevestigden notaris T. J. W. v. E. op»gemaakt, beide behoorlijk geregistreerd;

»dat deze laatste akte echter, waarin vermeld »wordt, dat de ged. van den eischer een vaal maal»kalf voor *f* 20 heeft gekocht, tegen den ged. geen »bewijskracht heeft, daar zij door hem niet is ge»teekend en ook niet voldoet aan de vereischten van »art. 31 der wet op het notarisambt, zooals dat luidt »na de wijziging daarin gebracht door art. 5 der »wet van 6 Mei 1878 (*Stbl. n*⁰. 29) en die akte, op»gemaakt volgens de wet van 22 Pluviôse jaar VII, »dan ook de strekking niet heeft om tusschen par»tijen bewijs op te leveren;

»dat de 1e akte wel is waar, al is de ged. daaraan »vreemd, ook tegenover hem bewijst dat op 24 April »1894 door G. v. H. van den eischer een bijst maal»kalf is gekocht voor *f* 20, doch dit feit op zich »zelf niet voldoende is om de onwaarheid van een »deel van gedaagdes bekentenis aan te nemen met »het gevolg dat deze zou kunnen gesplitst worden, »dewijl het de mogelijkheid niet uitsluit dat ook de »ged. toen van eischer een bijst maalkalf gekocht »en dat medegenomen heeft;

»dat eischer mitsdien door die akten het op hem »rustende bewijs niet heeft geleverd;

»dat hij echter subsidiair heeft aangeboden bewijs

8615. »door getuigen en de ged. zich daartegen niet heeft »verzet;

»dat de gestelde daadzaken ter zake dienende en »afdoende zijn en het bewijs daarvan door getuigen »door de wet niet is uigesloten;

»Alvorens einduitspraak te doen:

»Laat den eischer toe door getuigen te bewijzen:

»1°. dat hij eischer 24 April 1894 ten sterfhuize »van den heer P. H. de H. te M. in het openbaar »ten overstaan van den te T. gevestigden notaris »T. J. W. v. E. roerende goederen heeft verkocht;

»2°. dat hij daarbij ten verkoop heeft voorgebracht »2 maalkalveren, een vaal en een bijst;

»3°. dat de ged. toen dat vaal maalkalf van hem »heeft gekocht voor *f* 20, en die som heeft betaald;

»4°. dat het bijst maalkalf is gekocht door G. v. »H., smid te M.;

»5°. dat de ged. echter niet dat vaal maalkalf heeft »medegenomen maar het bijst maal, ongeacht meer»dere van de bij de verkooping aanwezigen hem »waarschuwden dit niet te doen;

»Bepaalt, dat de getuigen zullen worden gehoord »in de buitengewone terechtzitting dezer Rechtbank »te houden op Zaterdag den 10 Nov. 1894 des voor»middags te 10 uur;

»Reserveert de uitspraak over de kosten."

8616. *Honorarium. Kan het bedrag eener goedgekeurde en executoir verklaarde declaratie tegen een andere schuld in compensatie worden gebracht of kan het alleen door executie worden ingevorderd?* Het tegen het arrest van het gerechtshof te *Leeuwarden* van den 14 Februari 1894, opgenomen onder nummer 8525 van dit werk, ingesteld beroep in cassatie is verworpen bij arrest

8616. van den Hoogen Raad van den 15 November 1894, waarin de volgende overwegingen voorkomen:

»*Overwegende* dat als tweede middel van cassatie »wordt aangevoerd: Schending en verkeerde toe»passing van de artt. 15, 16 en 17 der wet van 31 »Maart 1847 (*Stbl. n*°. 12), 289 en 438 B. R., door »te beslissen, dat de executoir verklaarde declaratie »van een notaris niet alleen en uitsluitend bij wijze »van executie kan worden ingevorderd, maar ook »op iedere andere wijze, daar toch executie niet de »eenige weg is, langs welken men voldoening van »eene executoir verklaarde declaratie kan vorderen, »terwijl door de aangehaalde bepalingen der wet van »31 Maart 1847 (*Stbl. n*°. 12) eene bijzondere wijze »van executie voorgeschreven wordt, deze wijze »van executie, als uitzondering op den regel, in den »meest strengen zin behoort te worden opgevat en »zoodoende aan den gedeclareerde de waarborg, ge»legen in het hooren van het Openb. Min., ontno»men wordt, terwijl bovendien feitelijk vaststaat, »dat het bedrag van *f* 185.30½, voor welke som de »declaratie executoir verklaard was, door den eischer »als niet verschuldigd bestreden was;

»*O.* dat het slot van dit middel, gericht tegen het »toelaten in compensatie van de getaxeerde en exe»cutoir verklaarde declaratie des eischers, niet kan »afdoen tegen de feitelijke beslissing dat het bedrag »van verweerders declaratie door eischer in het »geheel niet betwist is in dit geding, en het middel »overigens is ongegrond; dat immers de in bedrag »vaststaande vordering van een notaris, waaromtrent »(zooals het Hof alsmede uitmaakt en bij dit middel »niet wordt bestreden) het recht en de grond van

8616. »vorderen door andere bewijsmiddelen vaststaan, is »eene voor dadelijke vereffening en opeisching vatbare schuld, naar art. 1461 en volgende van het »B. W. onderhevig aan compensatie, terwijl hare »vatbaarheid op zich zelve om ingevolge de tarief»wet bij executie te worden geïnd, die schuldverge»lijking zoo weinig uitsluit, dat deze naar art. 1462 »B. W., zelfs van rechtswege plaats heeft."

In de aan dit arrest voorafgaande conclusie van den advocaat-generaal PATIJN, komt o.a. het volgende voor:

»Het tweede middel luidt: Schending en verkeerde »toepassing van de artt. 15, 16 en 17 der wet »van 31 Maart 1847 (*Stbl. n*^{0}. 12) en 289 en 438 »B. R. door te beslissen, dat de executoir verklaarde »declaratie van een notaris niet alleen en uitsluitend »bij wijze van executie kan worden ingevorderd, »maar ook op iedere andere wijze, daar toch de »executie niet de eenige weg is langs welken men »voldoening van eene executoir verklaarde declaratie »kan vorderen, terwijl door de aangehaalde bepaling »der wet van 31 Maart 1847 eene bijzondere wijze »van executie voorgeschreven wordt, deze wijze van »executie, als uitzondering op den regel, in den meest »strengen zin behoort te worden opgevat en zoo»doende aan den gedeclareerde de waarborg, ge»legen in het hooren van het Openb. Min., ontnomen »wordt, terwijl bovendien feitelijk vaststaat, dat het »bedrag van *f* 185.30$^1/_2$, voor welke som de decla»ratie executoir verklaard was, door den eischer als »niet verschuldigd bestreden was.

»Het arrest zegt in de 5de overweging, dat de »app. door productie van brieven heeft bewezen de

8616. »lastgeving tot publieken verkoop en tevens dat die »verkoop, onafhankelijk van den app. niet heeft »plaats gehad, en dat hij tot het bewijs van het »bedrag van salaris en verschotten te dier zake heeft »geproduceerd de door den president der Rechtbank »goedgekeurde en executoir verklaarde declaratie, »en in de 6e dat daarmede het recht en de grond »der vordering waren bewezen, terwijl op het bedrag »geene aanmerking was gemaakt, waarna het in de »7e zegt: »dat dus waar het recht en de grond tot »vordering door andere middelen vaststaan, het »goedgekeurde bedrag van eene declaratie aan den »gedeclareerde in een proces legaal bekend gemaakt, »tegen hem ingeroepen en in het geheel niet betwist, »vaststaat in het onderwerpelijk geding, en daarin »al voldoende bewijs voor het gevorderd bedrag ad »*f* 185.30½ oplevert, daar toch executie niet de »eenige weg is, langs welken men voldoening van »eene executoir verklaarde declaratie kan vorderen";

»Uit deze aanhaling volgt alzoo, dat de voorstel»ling in het middel, als zou het Hof beslist hebben, »dat de getaxeerde declaratie tot betaling dwingt, »feitelijk onjuist is, terwijl het niet anders besliste »dan dit, dat waar *recht* en *grond* tot vordering vast»staan, het *bedrag* van zoodanige declaratie, dat men »niet heeft betwist, als vaststaande mag worden »aangenomen.

»Door die beslissing zijn de in het middel ge»noemde artikelen zeer zeker niet geschonden."

O.

8617. OVERDRACHT VAN ONROEREND GOED BINNEN HET JAAR. *Verkoop van ⅙ in zeker vast goed*

8617. *door iemand, die $^{3}/_{10}$ daarin binnen het jaar aan den verkoop voorafgaande had aangekocht, nadat hij daarin reeds voor $^{1}/_{5}$ medeëigenaar was. Toepassing van art* 14 *der wet van* 11 *Juli* 1882 (*Stbl. n°*. 92). Bij toewijzing dd. 7 September 1892 door den notaris H. te N. gehouden, kochten A. en B. gezamenlijk eenige onroerende goederen, waarin zij voor dezen aankoop ieder voor $^{1}/_{5}$ gerechtigd waren. Over $^{3}/_{5}$ van den koopprijs, vermeerderd met de lasten, tezamen voor het geheel bedragende *f* 22699.50 werd het recht van 4 % in hoofdsom geheven. Den 6 Augustus 1893 verkocht A. bij notarieele akte $^{1}/_{3}$ van zijn onverdeelde helft voor de som van *f* 3700 aan B. Op deze akte, welke den 15 Augustus 1893 ten kantore N. werd geregistreerd, werd geheven over $^{3}/_{5}$ van den koopprijs ad *f* 3700 of

f 2220 $^{1}/_{4}$ % = ...	*f* 5.55
en over $^{2}/_{5}$ daarvan of *f* 1480 2 % = . . .	„ 29.60
samen . . .	*f* 35.15

De inspecteur stelde voor om te doen teruggeven hetgeen op voormelde akte meer was geheven, dan $^{1}/_{4}$ % over den geheelen koopprijs van *f* 3700, welke niet meer bedroeg dan bij de voorafgaande toewijzing voor $^{1}/_{6}$ der onroerende goederen was betaald. Het is natuurlijk niet uit te maken, zoo werd aangevoerd, of het thans overgedragen $^{1}/_{6}$ begrepen is in den aankoop van 7 September 1892, dan wel, of het toen reeds aan den verkooper toebehoorde. Naar den regel in dubio contra fiscum behoort men echter de opvatting te volgen, welke voor partijen het meest voordeelig is, door aan te nemen, dat het thans verkochte $^{1}/_{6}$ binnen het jaar is verkregen.

De heffing van den ontvanger werd verdedigd met

8617. een beroep op de beslissing P. W. n°. 7401, 1e en 3e geval. A. bezat toch $^1/_5$ of $^2/_{10}$ in de onroerende goederen en kocht daarbij $^3/_{10}$ aan. Naar het beginsel, in gemelde beslissingen neergelegd, moet het thans verkochte $^1/_6$ voor $^2/_5$ geacht worden door A. oorspronkelijk bezeten en voor $^3/_5$ door hem binnen het jaar aangekocht te zijn.

Het Bestuur heeft het voorstel van den inspecteur goedgekeurd. Het onderwerpelijk geval staat met die, behandeld in evengemelde beslissingen, niet gelijk. Dáár stond het vast, dat al het binnen het jaar aangekochte weder was vervreemd, terwijl het hier de vraag was, of het thans verkochte geheel of gedeeltelijk begrepen was in het binnen het jaar aangekochte. En nu moge een heffing als die van den ontvanger verdedigbaar zijn, een vrijgevige wetstoepassing als de door den inspecteur voorgestelde verdiende, waar de zaak voor verschillende opvattingen vatbaar was, de voorkeur. (*Res. van* 28 *Augustus* 1894, *n*°. 21).

R.

8618. REGISTRATIE. *Borgtochten.* Meermalen doet het zich voor, dat de borgtochten en suppletien of de vereischte gedeelten daarvan, niet gesteld worden binnen de termijnen bedoeld bij art. 3 van het Vorstelijk Besluit van 15 April 1814 (*Stbl. n*°. 47) (art. 14 I. B.) Aangezien art. 6 van dat besluit uitdrukkelijk bepaalt, dat diegene, welke niet binnen de bepaalde termijnen zijn borgtocht of de vereischte gedeelten van dien zal hebben gepresteerd, zijn ambt niet zal kunnen of vermogen te continueeren, zijn de directeuren der registratie en domeinen aan-

8618. geschreven er nauwlettend op toe te zien, dat aan deze bepaling stipt de hand worde gehouden. (*Aanschrijving van* 8 *November* 1894, *n*°. 47).

8619. *Comptabiliteit. Ontheffingen en teruggaven in zake de vermogensbelasting. Maandelijksche opgaven.* Aangezien het de aandacht getrokken heeft, dat in de bij art. 299 I. C. bedoelde opgave, in de 2de kolom onder de vermogensbelasting niet altijd, behalve de teruggaven, ook de ontheffingen van niet betaalde belasting worden opgenomen, zijn de directeuren der registratie en domeinen uitgenoodigd de ambtenaren in hunne directie, voor zooveel noodig, mede te deelen, dat in de opgave op de laatste bladzijde van den maandstaat, in de 2de kolom onder de rubriek vermogensbelasting, behoort te worden ingevuld het bedrag, dat gedurende de loopende maand als teruggaven en ontheffingen verantwoord is. (*Aanschrijving van* 8 *November* 1894, *n*°. 48.)

8620. *Comptabiliteit. Ontheffingen en teruggaven in zake de vermogensbelasting. Verschillende belastingjaren.* De ontheffingen en teruggaven in zake de vermogensbelasting komen, evenals de teruggaven op de indirecte belastingen, in mindering van de ontvangsten op den loopenden dienst. Bij het maandwerk behooren de ordonnantien, al betreffen zij ook verschillende belastingjaren, dus niet gesplitst en op afzonderlijke staten n°. 34 en 35 vermb. gebracht te worden en moet op die staten geen melding van het dienstjaar gemaakt worden.

Die splitsing in dienstjaren zal intusschen in de bij art. 299 I. C. bedoelde voorloopige opgave (formulier n°. 135) behooren bestendigd te worden. (*Aanschrijving van* 19 *October* 1894, *n*°. 15.)

8621. *Comptabiliteit. Opgaven van het bedrag der aanslagen.* (*form. n⁰* 23*vermb.*) Aan de inspecteurs der registratie en domeinen is de volgende aanschrijving gericht:

»Het is mij gebleken dat door sommige inspec»teurs in de ingevolge art. 11 der circulaire n⁰. 1117 »aan mijn departement in te zenden opgaven van »het bedrag der aanslagen in de vermogensbelasting »(form. n⁰. 23vermb.), mede wordt opgenomen de »25 % verhooging, bedoeld in art. 34 der wet van »den 27 September 1892 (*Stbl. n⁰.* 223).

»Die verhooging behoort niet in de hiervoor be»doelde opgaaf te worden begrepen, weshalve ik u »voor zooveel noodig verzoek, daarin in 't vervolg »alleen op te nemen de *aanslagen* in de vermogens»belasting. (*Aanschrijving van* 13 *Augustus* 1894, *n⁰*. 89.)

8622. *Comptabiliteit. Ordonnantiën tot ontheffing in zake de vermogensbelasting.* Voor zoover de ordonnantiën tot ontheffing in zake de vermogensbelasting betrekking hebben op de ontheffingen, bedoeld bij de artt. 24 tot en met 27 der wet van 27 September 1892 (*Stbl. n⁰.* 223), behoort daaruit te blijken, dat de inspecteur, die de ordonnantie uitvaardigde, daartoe gemachtigd is door den bij art. 27 van genoemde wet bedoelden hoofdambtenaar. (*Aanschrijving van* 31 *Mei* 1894, *n⁰*. 74.)

8623. *Manutentie. Verklaring, bedoeld bij art.* 594 *al.* 2 *I. M.; overtredingen der registratiewet.* Bij de naziening van de bijlagen der registers van den burgerlijken stand der gemeente P. ontdekte een inspecteur een overtreding, door den ambtenaar van den burgerlijken stand, van art. 42 der wet van 22 Frimaire VII, ter zake dat bij een huwelijksakte van een

8623. daarin aangehaalde buitenlandsche akte van huwelijkstoestemming, die wel van zegel was voorzien, doch niet geregistreerd, was gebruik gemaakt. De inspecteur vorderde van den ambtenaar, die kwijtschelding van de deswege beloopen boete wenschte te vragen, eene verklaring, als bedoeld in art. 594 al. 2 I. M.

Het Bestuur heeft den inspecteur doen opmerken, dat het afgeven van zoodanige verklaring in gevallen als het onderwerpelijke onnoodig is. Die verklaring strekt toch om het opmaken van een procesverbaal te voorkomen, terwijl van overtredingen der registratiewet, begaan in akten en stukken, welke in openbare bewaarplaatsen blijven berusten, geen proces-verbaal opgemaakt behoeft te worden (1). Art. 592 n°. 1 al. 2 I. M. heeft dan ook met de verwijzing naar art. 594 al. 2 I. M. alleen overtredingen der zegelwet op het oog. (*Res. van* 27 *November* 1894, *n°*. 10.)

8624. *Reis- en verblijfkosten. Bedrijfsbelasting* (2). Aangezien de kosten der reizen gedaan in het belang der bedrijfsbelasting op een ander artikel der staatsbegrooting verevend worden dan die welke betrekking hebben op de vermogensbelasting, zijn de directeuren der registratie en domeinen verzocht, de daarbij betrokken ambtenaren in hunne directie uit te noodigen, om, indien door hen kosten in rekening gebracht worden voor reizen gedaan in het belang der bedrijfsbelasting, daarvan uitdrukkelijk in hunne declaratiën melding te maken. (*Aanschrijving van* 5 *November* 1894, *n°*. 32).

---

(1) Verg. P. W. n°. 3161.
(2) Verg. n°. 8625 hierna.

8625. *Reis- en verblijfkosten. Reizen ter bijwoning van vergaderingen der commissiën van aanslag voor de bedrijfsbelasting.* Volgens aanschrijving van 12 September 1894, n⁰. 30, kunnen de inspecteurs der registratie en domeinen zich voor gemachtigd houden om, voor het doen van reizen ter bijwoning van vergaderingen der commissiën van aanslag voor de belasting op bedrijfs- en andere inkomsten, gebruik te maken van een bijzonder vervoermiddel, wanneer er tusschen hunne standplaats en de plaats waar de vergadering wordt gehouden geen openbaar vervoermiddel bestaat of wanneer daarvan om de een of andere reden door hen geen gebruik kan worden gemaakt.

8626. *Testamenten. In ontvang nemen van rechten, voordat de termijn van registratie is verstreken.* Aan de ambtenaren is onder dagteekening van 6 November 1894, n⁰. 3 de volgende aanschrijving gericht:

»Mij is gebleken, dat sommige ontvangers de »rechten op testamenten verschuldigd in ontvang »nemen, voor dat de termijn van registratie daarvan »is verstreken en zonder dat die testamenten worden »geregistreerd. Die handelwijze kan niet worden »goedgekeurd. Volgens art. 21 der wet van 22 Fri»maire VII toch, moeten testamenten binnen drie »maanden na het overlijden van den testateur *worden »geregistreerd.*

»Heeft de registratie binnen den termijn niet plaats, »dan kan uit den aard der zaak niet anders dan de »betaling van recht en dubbelrecht worden gevor»derd, doch uit geene wetsbepaling kan worden »afgeleid, dat ook vóór de termijn verstreken is, »met de betaling van het enkelrecht kan worden

8626. »volstaan. Voortaan behooren daarom de enkele rech»ten niet meer in ontvang te worden genomen, »zonder dat ook de registratie der testamenten plaats »heeft."

8627. *Vermogensbelasting. Teruggave van het boven den aanslag betaalde.* Indien meer betaald en verantwoord is dan de aanslag in de vermogensbelasting bedraagt, moet het te veel betaalde tegen quitantie aan den daarop rechthebbende worden teruggegeven.

Dit bedrag zal niet in uitgaaf worden gebracht, doch de quitantie zal, naast den betrokken post, aan het register worden vastgehecht en de ontvangsten in den maandstaat daarmede worden verminderd. (*Aanschrijvingen van* 4 *Augustus* 1894, *n*°. 55 en 7 *September* 1894, *n*°. 43)

8628. *Vermogensbelasting. Verantwoording van vermogensbelasting door bekende belastingschuldigen zonder aanslag betaald en van vermogensbelasting betaald door onbekenden.* Bij resolutie van 20 November 1894, n°. 116 (1) is voorgeschreven, dat de sommen wegens vermogensbelasting door bekende belastingschuldigen zonder aanslag betaald en die betaald door onbekenden beide verantwoord moeten worden onder de afdeeling: »Verschillende rijksontvangsten", de eerstgenoemde met de aanwijzing: »Vermogensbelasting, betaald zonder aanslag", de laatstgenoemde met de aanwijzing: »gelden van onbekenden oorsprong."

8629. RENTEN. *Akten houdende toekenning door kinderen aan hunne ouders van een zeker bedrag als jaargeld tot levensonderhoud.* Aan de ambtenaren is onder dag-

(1) Zie circulaire n°. 1145.

8629. teekening van 18 Juli 1894, n°. 45 de volgende aanschrijving gericht:

»Bij een notariëele akte dd. 18 Maart 1892 ver»bond zich een dochter ter voldoening aan art. 376 »B. W. om aan haren vader jaarlijks een zekere som, »als lijfrente, levenslang te zullen uitkeeren.

»Toen het voorstel werd gedaan om op die akte, »welke tegen het vast recht van *f* 1.20 was gere»gistreerd, bij te vorderen hetgeen daarop minder »was geheven dan het recht van $^3/_8$ % over tienmaal »het jaarlijksch uit te keeren bedrag, zulks op grond »van de resolutie van den Franschen Minister van »Financiën van 12 September 1809 (Instr. Gén. n°. »450), is de vraag of laatstgemelde resolutie nog »steeds moet worden toegepast aan een nader op»zettelijk onderzoek onderworpen.

»Dat onderzoek heeft tot een ontkennende beant»woording der vraag geleid.

»De resolutie gaat uit van de overweging, dat zou »kunnen gevorderd worden het recht, vastgesteld »bij art. 69 § 4 n°. 1 der wet van 22 Frimaire VII, »hetwelk thans zoude bedragen $1^7/_8$ % »puisqu'il »»s'agit réellement d'une donation mobilière en »»ligne directe." Bij de resolutie van 14 Juni 1808 »(Instr. Gén. n°. 390) was evenwel beslist, dat op »vonnissen waarbij kinderen werden veroordeeld »hunne ouders zekere som per jaar tot levensonder»houd uit te keeren, geen titelrecht verschuldigd »was, en deswege op de expeditie slechts het bij »art. 69 § 2 n°. 9 der wet van 22 Frimaire VII »vastgestelde recht van condemnatie kon geheven »worden. Nu gaat het niet aan, zoo werd verder »overwogen, om als een kind zich *vrijwillig verbindt*

8629. »deswege meer recht te heffen, dan wanneer het »zich door den rechter daartoe laat veroordeelen. »Om die reden werd de bepaling van art. 69 § 2 »n°. 5 derde lid toepasselijk verklaard.

»Het zal wel nauwelijks behoeven gezegd te wor»den, dat deze gedachtengang geheel buiten de wet »gaat, en de beslissing daarom waardeloos is. Boven»dien springt het in het oog, dat indien bij ver»oordeeling deze, zooals in de vermelde resolutie »van 14 Juni 1808 (Instr. Gén. n°. 390) werd opge»merkt, niet is gegrond op een convention sujet a »l'enregistrement, omdat de wet de titel is, ook »bij een vrijwillige verbintenis tot eenzelfde bedrag »als waartoe men veroordeeld kon worden, de wet »de titel blijft. Er is dan geen liberaliteit, doch »slechts de voldoening aan een wettelijke verplich»ting, zoodat van registratierecht wegens schenking »niet de rede kan zijn. Evenmin zal er in zoodanig »geval sprake kunnen zijn van een constitution de »rente als bedoeld bij art. 69 § 5 n°. 2 der wet van »22 Frimaire VII, hoogstens van een liquidation de »rente, welke niet met evenredig recht getroffen »wordt.

»Om deze redenen behoort de resolutie van 12 »September 1809 (Inst. Gén. n°. 450) voortaan niet »meer gevolgd te worden, doch zal op de akten als »hierbedoeld, niet meer dan een vast recht van »*f* 1.20 kunnen geheven worden.

»Aan den anderen kant moet er evenwel de aan»dacht op gevestigd worden, dat het vorenstaande »alleen dan van toepassing is, als degene aan wien »de uitkeering wordt toegelegd inderdaad behoeftig »is, en het bedrag der uitkeering niet zoodanig

8629. »onevenredig hoog is, dat aan een toepassing van art. »379 B. W. bezwaarlijk kan worden gedacht. Anders »toch is er in werkelijkheid liberaliteit en zal het »bij art. 69 § 4, n⁰. 1 der wet van 22 Frimaire VII »vastgestelde recht, thans bedragende $1^7/_8$ %, moeten »geheven worden.

»De met het voorgaande strijdige beslissingen »worden ingetrokken" (1)

8630. **RUILING.** *Ruiling van een huis tegen een perceel grond waarop door den vervreemder een huis zal worden gebouwd. Likwidatie van het recht.* Den 19 November 1892 werd ten kantore W. ter registratie aangeboden een akte van den volgenden inhoud. A. fabrikant te W., staat aan B., timmerman aldaar, in eigendom af het hem toebehoorend huis en erf te W., sectie F nummer 4148. Daarentegen krijgt A. van B. in ruil een perceel grond ter lengte van 18 meter en ter breedte van 6 meter, kadastraal bekend in de gemeente W. als sectie F nummer 4360, op welk perceel door B. ten behoeve van A. een huis en schuurtje moet worden gebouwd, volkomen gelijk aan die op een in de akte aangewezen perceel aanwezig. De oplevering van de door B. te stellen gebouwen, zoowel als de aanvaarding van het door A. afgestane huis is bepaald op 1 Mei 1893. De waarde van het laatste wordt door partijen geschat op *f* 3000 die van den door B. afgestanen grond op *f* 300 en die van de daarop te stellen gebouwen op *f* 2700.

Op die akte werd bij hare registratie geheven een recht van 4 % in hoofdsom over *f* 3000. De inspec-

(1) Zie P. W. n⁰. 4481 en 4655.

8630. teur kon zich met die heffing niet vereenigen op de volgende gronden. Partijen noemen de tusschen hen gesloten overeenkomst een ruiling en aan die kwalificatie behoort men zich voor de heffing der registratierechten te houden, tenzij de aard der overeenkomst zich daartegen verzet. Dit is hier niet het geval, integendeel, de overeenkomst beantwoordt geheel aan de bepaling, die art. 1577 B. W. van eene ruiling geeft. A. staat een huis af en B. daartegenover een stuk land met een nog te bouwen huis, gedeeltelijk alzoo een toekomstige zaak en ook deze kunnen volgens art. 1370 B. W. het onderwerp eener overeenkomst uitmaken. De aanvaarding van beide loten is bepaald op 1 Mei 1893, beide partijen ontvangen dan een huis en erf in ruil.

De inspecteur achtte daarom op de akte verschuldigd een recht van 2 % over *f* 3000.

Van een andere zijde werd een andere opvatting der bij de akte geconstateerde overeenkomst voorgestaan. Er heeft hier, aldus werd van die zijde betoogd, een overeenkomst van ruiling plaats gehad, doch niet een ruiling van een huis tegen een huis. Dat de levering eerst op 1 Mei 1893 moet plaats hebben, neemt niet weg, dat de eigendom der geruilde zaken door overschrijving der akte in de openbare registers terstond kan overgaan. De ruiling betreft alzoo een perceel land ter waarde van *f* 300 en een huis ter waarde van *f* 3000. Degene, die het minst waardige perceel afstaat, neemt tevens een verbintenis om te doen op zich; die verbintenis is hier echter niet afzonderlijk belastbaar, omdat zij het aequivalent vormt voor de meerdere waarde van het door den anderen deelgenoot afgestane per-

8630. ceel. Op dien grond werd verschuldigd geacht:

f 300 à 2 %	=	*f*	6.—
„ 2700 à 4 %	=	„	108.—
38 opcenten		„	41.04
		f	155.04

Het Bestuur heeft zich met de laatstbedoelde meening vereenigd. (*Res. van* 10 *April* 1894, *n*°. 60 en *van* 20 *November* 1894, *n*°. 44).

8631. *Ruiling van perceelen die als bouwland worden gebruikt, doch gelegen zijn aan een tot straat ingerichten weg en waarop terstond na de ruiling huizen zijn gebouwd.* Tusschen de Bouwvereeniging te N. en F. koopman aldaar, werd bij akte, den 13 Mei 1893 voor den notaris R. te N. verleden, een overeenkomst van ruiling aangegaan, waarbij F. aan de Bouwvereeniging afstond een perceel bouwland, groot 15.62 aren, gewaardeerd op *f* 4080, deze aan genen twee perceelen bouwland respectievelijk ter grootte van 17.38 en 2.78 aren, geschat op eene waarde van *f* 4070.

Op die akte was geheven ¼ % van *f* 4070 en 2 % over *f* 10.

De inspecteur was van meening, dat de geruilde perceelen, hoewel bij het kadaster als bouwland bekend staande en tot dusver ook als zoodanig gebruikt, tijdens de ruiling reeds als bouwterreinen moesten worden aangemerkt. Die perceelen waren gelegen in een der buitenwijken van de stad N., onmiddellijk aan en langs een door de gemeente aangelegden straat. Terstond na de ruiling werden ze dan ook met huizen bebouwd. Bovendien toonde de waarde, welke aan de perceelen werd toegekend, alsmede de omstandigheid, dat eene der partijen

8631. eene bouwvereeniging was, genoegzaam aan, dat de perceelen werden geruild, om als bouwterreinen te worden gebruikt. Op deze gronden stelde de inspecteur voor om op de akte te doen bijvorderen hetgeen daarop minder was geheven dan 2 % over *f* 4080.

Dit voorstel werd door den directeur ondersteund met een beroep op de definitie van bouwterreinen, voorkomende in den »leiddraad" voor de vermogensbelasting door *G. van Iterson* waar gezegd wordt: »bouwterreinen zijn die gronden, waarvan de ver»koopwaarde niet afhangt van het nut, dat zij in »hunnen tegenwoordigen toestand kunnen opleveren, »maar van hunne ligging, die het waarschijnlijk »maakt, dat zij zullen worden gebruikt om daarop »woonhuizen of andere gebouwen te stichten."

Het Bestuur heeft zich met de meening van den inspecteur en den directeur niet vereenigd, doch de heffing gehandhaafd. Daar de perceelen tijdens de ruiling nog bouwland waren en als zoodanig werden gebruikt, kunnen ze, al mochten ze ook voor de toepassing der wet op de vermogensbelasting als bouwterreinen zijn aan te merken, voor de toepassing der registratiewet bezwaarlijk gezegd worden niet tot de landerijen te behooren. (*Res. van* 18 *Juli* 1894, *n*°. 40.)

8632. SCHEIDING. *Bewijs van mede-eigendom. Maatschap. Toedeeling bij de verdeeling eener huwelijks-gemeenschap tusschen een vader en zijne kinderen, aan één dier kinderen, van vastgoed door den vader ingebracht in een vennootschap, welke na het overlijden zijner echtgenoote is ontbonden, waarna dit vastgoed uit de baten der*

8632. *vennootschap weder aan den vader was toebedeeld. Recht van verkoop?* Tusschen A. diens zoon B. en C. werd bij akte den 21 Februari 1887 voor den notaris R. te Z. verleden, opgericht eene vennootschap van koophandel onder de firma A. en Co. Daarbij werden door A. o.a. ingebracht eenige onroerende goederen, gelegen in de gemeente Z.

Den 15 Februari 1888 overleed A's echtgenoote, tot eenige erfgenamen bij versterf nalatende hare drie kinderen, geboren uit haar huwelijk met A. In de ten kantore van het recht van successie te Z. wegens hare nalatenschap ingediende memorie van aangifte werd verklaard, dat tot het actief der gemeenschap, waarin de overledene met haren echtgenoot gehuwd was, behoorde een derde in de gemelde vennootschap. Bij notariëele akte dd. 4 November 1892 werd die vennootschap ontbonden en de hiervoorbedoelde onroerende goederen met de overige baten toebedeeld aan A., wiens kinderen tot die akte niet medewerkten. Vervolgens werd bij akte den 7 Februari 1893 voor den notaris W. te Z. verleden, tusschen A. en zijne kinderen verdeeld de huwelijksgemeenschap, tusschen hem en zijne echtgenoote bestaan hebbende. De hiervoorbedoelde onroerende goederen, die daarbij beschouwd werden als tot die huwelijksgemeenschap te behooren, werden daarbij toegedeeld aan B. voor de daaraan toegekende waarde van *f* 5500.

Op laatstbedoelde akte was door den ontvanger slechts het recht van scheiding ad $^{3}/_{20}$ % over de waarde der verdeelde baten geheven. De inspecteur kon zich met deze heffing niet vereenigen en achtte over de waarde der uit de vennootschap afkomstige

8632. onroerende goederen het recht van verkoop verschuldigd, en wel op de volgende gronden.

Bij arrest van den Hoogen Raad van den 2 Februari 1877, P. W. n°. 6467, door het bestuur tot richtsnoer genomen, werd beslist, dat de goederen der vennootschap een afgezonderd vermogensbestanddeel der vennooten vormen, waarin de met een der vennooten in gemeenschap gehuwde vrouw geen medeëigendom heeft. De kinderen van A. waren dus, zooals door partijen zelve blijkens de akte van 4 November 1892 werd aangenomen, in de hiervoor bedoelde onroerende goederen niet gerechtigd. De toedeeling daarvan had aan A. alleen plaats. Nu zij dus bij de latere scheiding der huwelijksgemeenschap aan B. worden toebedeeld, is op die toescheiding het laatste lid van art. 7 der wet van 11 Juli 1882 (*Stbl. n°.* 92) toepasselijk.

Het Bestuur heeft zich met deze meening niet vereenigd. Het verschil tusschen het onderwerpelijk geval en dat, het onderwerp uitmakende van het arrest van den Hooge Raad dd. 2 Februari 1877, is hierin gelegen, dat dáár de vennootschap tijdens de verdeeling der huwelijksgemeenschap nog bestond en dus de baten der vennootschap nog onder societair verband waren. Zoodra dat verband is opgeheven, treedt de gewone mede-eigendom in, waarbij ook zij, die als deelgenooten in het aandeel van een der vennooten beschouwd moeten worden, als gerechtigden kunnen optreden (verg. de conclusie van het O. M., voorafgaande aan het aangehaalde arrest van den Hoogen Raad en P. W. n°. 7420 in fine). Op dien grond kon, nu deze door partijen werd aangenomen, aan B. mede-eigendom in de bij de

8632. akte van 7 Februari 1893 aan hem toegedeelde onroerende goederen niet werden ontzegd, zoodat wegens die toedeeling geen recht van verkoop verschuldigd was. (*Res. van 4 December* 1894, *n*°. 11.)

8633. *Overeenkomst tusschen de verwachters van de onverdeelde helft eener nalatenschap en de bezwaarde, volle eigenares der wederhelft, houdende aanwijzing der goederen, die onder bezwaar van fidei-commis zullen worden bezeten. Geen scheidingsrecht te heffen.* A., overleden te G., den 4 Februari 1893, had hare eenige dochter C. benoemd tot erfgename van het beschikbaar deel harer nalatenschap, onder den last om de goederen, in die erfstelling begrepen, te bewaren en uit te keeren aan hare kinderen reeds geboren en nog geboren zullende worden. Bij akte, verleden voor den notaris D. te G. den 23 April 1893, ging C. met hare kinderen over tot splitsing der nalatenschap van A. en tot aanwijzing van de goederen, die zij als volle eigenares en die, welke zij onder bezwaar van fidei-commis zou bezitten. Op deze akte was geheven een recht van *f* 1.20. Een voorstel om daarop bij te vorderen hetgeen minder was geheven dan een recht van $^3/_{20}$ % over de waarde van de baten der nalatenschap, zulks op grond van de beslissing opgenomen in dit werk onder nummer 8042, is niet goedgekeurd, omdat gemelde beslissing bij nadere overweging niet juist is voorgekomen. Art. 7 der wet van 11 Juli 1882 (*Stbl. n*°. 92) spreekt alleen van scheiding tusschen *mede-eigenaren*. Daar nu de verwachters, zoolang de bezwaarde leeft, geen mede-eigenaren zijn, kan de onderwerpelijke akte niet als eene scheiding, bedoeld bij gemeld artikel, worden beschouwd. (*Res. van 6 November* 1894, *n*°. 5)

8634. SUCCESSIE. *Aangifte. Specifieke opgave der rentegevende vorderingen.* Aan een der ontvangers van het recht van successie werd een memorie van aangifte aangeboden, waarin onder het actief der nalatenschap in één post waren opgegeven, »rentegevende »vorderingen ten laste van diversen, te zamen groot »*f* 5500." Nadat de memorie van aangifte aan het gekozen domicilie was teruggezonden, met de opmerking, dat volgens artikel 10 n°. 1 der wet op het recht van successie en van overgang bij overlijden de rentegevende vorderingen specifiek moeten worden opgegeven, werd de aangifte aangevuld, met de vermelding van het bedrag van elk dier vorderingen. Met deze aanvulling werd door den ontvanger geen genoegen genomen. Hij weigerde de aangifte op grond, dat onder de bij bovengemelde wetsbepaling bedoelde specificatie moet worden verstaan zoodanige aanduiding van elke vordering, dat zij van alle andere van gelijke soort te onderkennen is, zoodat de aangevers verplicht waren, behalve het bedrag van elke vordering, minstens den naam, den voornaam en de woonplaats van iederen schuldenaar op te geven.

De aangevers waren echter van oordeel, dat zij door de opgave van het bedrag van elke vordering aan den eisch van art. 10 n°. 1 der voormelde wet hadden voldaan. Zij wezen er op dat het dikwijls wanneer de oorspronkelijke schuldenaar is overleden, niet mogelijk zou zijn de opgaven, welke thans van hen gevorderd werden, te verstrekken en verzochten dat met de aangeboden memorie van aangifte genoegen zou worden genomen.

De directeur was van meening, dat, naar streng

8634. recht, de aangevers de vorderingen hadden gespecificeerd, door van elke vordering het bedrag te vermelden. Had de wetgever toch een specificatie bedoeld als bij artikel 27 der voormelde wet is voorgeschreven, dan zou bij dit uitdrukkelijk hebben uitgesproken. Nu dit niet is geschied kan een nadere omschrijving, als door den ontvanger gevorderd, hoe wenschelijk die met het oog op de contrôle ook moge zijn, naar het oordeel van dezen hoofdambtenaar, niet als een wettelijke verplichting worden aangemerkt.

Het Bestuur heeft beslist, dat de memorie van aangifte terecht was geweigerd en heeft daarbij het volgende te kennen gegeven.

Onder de bij art. 10 n°. 1 der wet op het recht van successie en van overgang bij overlijden bedoelde specificatie der nagelaten rentegevende vorderingen, moet, ook blijkens de bij art. 38 dier wet toegekende bevoegdheid om een waardeering door deskundigen te vorderen van de zaken in art. 23 n°. 1 onder de letters *b* en *d* vermeld, worden verstaan zoodanige omschrijving der vorderingen, dat zij van andere kunnen worden onderscheiden.

Zoodanige omschrijving nu heeft niet plaats wanneer zonder meer de bedragen van de verschillende rentegevende vorderingen worden opgegeven, doch daarvoor is het een vereischte dat bovendien de schuldenaren dier vorderingen zijn aangewezen. (*Res. van* 22 *September* 1894, *n°*. 52.)

8635. *Bestanddeelen. Moet de cliëntèle van een door den overledene op eigen naam uitgeoefende drukkers- en uitgeverszaak als een bestanddeel van den boedel in de aangifte van zijne nalatenschap worden opgegeven?* Een erflater,

8635. die in algeheele gemeenschap van goederen was gehuwd, had op eigen naam een uitgeverszaak uitgeoefend.

In de wegens zijne nalatenschap ingediende memorie van aangifte werden onder de baten der huwelijksgemeenschap o.a. opgenomen het huis waarin die zaak was gevestigd, benevens de materialen en verdere roerende goederen in dat huis voor de uitoefening der zaak aanwezig.

In de akte van scheiding der huwelijksgemeenschap werd die zaak met de daartoe behoorende roerende en onroerende goederen, als een geheel, geschat op een bedrag, dat aanmerkelijk hooger was dan het gezamenlijk bedrag der schattingen van de bovenvermelde in de memorie van aangifte opgegeven goederen, en toegedeeld aan een der erfgenamen, aan wie tevens het recht werd toegekend om de zaak op naam van den overledene voor eigen rekening voort te zetten.

Daar bij onderzoek bleek dat het verschil tusschen de schatting in de memorie van aangifte en die in de akte van scheiding veroorzaakt werd, doordat in laatstgemelde schatting ook begrepen was de waarde van de cliëntèle aan de zaak verbonden, stelde de ontvanger voor, om tegen de erfgenamen een vordering volgens art. 36 der wet op het recht van successie en van overgang bij overlijden in te stellen, ter zake dat zij in de memorie van aangifte onder de baten der huwelijksgemeenschap niet hadden opgegeven de cliëntèle van de door den erflater uitgeoefende drukkers- en uitgeverszaak. Hij grondde zich op de beslissing opgenomen onder n°. 7269 van dit werk. Al was daar meer bepaaldelijk sprake

8635. van het geval, dat de erflater onder een firma handel dreef, zoo meende hij dat die beslissing in dit geval moest leiden tot de gevolgtrekking, dat behalve de roerende en onroerende goederen tot de zaak behoorende, ook de cliëntèle dier zaak door de erfgenamen uit den boedel werd verkregen.

Het voorstel van den ontvanger is niet goedgekeurd. De cliëntèle van de door den overledene op eigen naam uitgeoefende drukkers- en uitgeverszaak kon niet worden aangemerkt als een *zelfstandige zaak*, met een zekere verkoopwaarde, welke door het overlijden van den erflater uit zijn boedel werd verkregen.

Den ontvanger is echter opgemerkt, dat bij de beoordeeling van de juistheid der aangegeven waarde van de nagelaten onroerende goederen rekening moest worden gehouden met de omstandigheid, dat in het bovenbedoelde huis die zaak was gevestigd, terwijl bij de eventueele waardeering dier goederen ook de deskundigen daarop behoorden te worden gewezen. (*Miss. van den* 11 *December* 1894, *n*⁰. 52.)

8636. *Bestanddeelen. Vordering krachtens eene door den erflater met eene maatschappij van levensverzekering gesloten overeenkomst.* Onder dagteekening van 6 Augustus 1894, n⁰. 17 is aan de directeurs der registratie en domeinen de volgende aanschrijving gericht:

»Bij de beslissing, medegedeeld in het P. W. »onder n⁰. 8117, werd voorgeschreven om in het »vervolg nog aangifte voor het recht van successie »te vorderen van uitkeeringen, welke, ten gevolge »van overlijden, worden genoten krachtens overeen»komsten van levensverzekering, in die gevallen, »waarin de uitkeering in de eerste plaats z.g. ten »behoeve van den verzekeringnemer zelven is be-

8636. »dongen, die echter zelf nimmer het bedrag kan »opvorderen.

»Ik heb de eer U mededeelen dat het mij niet »wenschelijk voorkomt die beslissing langer te vol»gen; en dat dus voortaan van uitkeeringen, die »tengevolge van het overlijden, uit levensverzeke»ringen worden genoten, geen aangifte voor het »recht van successie meer behoort te worden ge»vorderd, onverschillig te wiens name de polis »is gesteld."

8637. *Bestanddeelen. Een vruchtgebruikster heeft schulden van den boedel betaald. Moet te dier zake, in de aangifte van hare nalatenschap, een vordering op de bloote eigenaren worden aangegeven?* A., die in algeheele gemeenschap van goederen was gehuwd met B., overleed, zijn kinderen uit dit huwelijk tot eenige erfgenamen volgens de wet nalatende.

Bij testament had hij aan B. het vruchtgebruik zijner nalatenschap gelegateerd.

Eenigen tijd na de ontbinding der gemeenschap, die na het overlijden van A. niet overeenkomstig het laatste lid van art. 182 B. W. bleef voortduren, erfde B. een som van *f* 21000, welk bedrag door haar werd besteed om eenige schulden ten laste der huwelijksgemeenschap af te lossen.

Toen ook B. was overleden, vorderde de ontvanger dat hare erfgenamen, zijnde de uit haar huwelijk met A. geboren kinderen, in de wegens hare nalatenschap in te dienen memorie van aangifte zouden opgeven een vordering ten bedrage van *f* 10500 ten laste van de erfgenamen van A., en wel op grond dat de erflaatster, die den gemeenschappelijken boedel voor de helft als eigenaresse en voor

8637. de wederhelft als vruchtgebruikster bezat, door het betalen van een deel der schulden van dien boedel volgens art. 845 al. 3 B. W. gerechtigd was de helft van het betaalde bedrag bij het einde van het vruchtgebruik van de bloote eigenaren terug te vorderen.

De erfgenamen voerden hiertegen aan, dat het nimmer de bedoeling der erflaatster geweest was, dat zij door de afbetaling der schulden een vordering op de erfgenamen van haren man zou verkrijgen, en dat, al mocht die vordering wettelijk zijn ontstaan, zij reeds tijdens het leven der erflaatster door kwijtschelding was tenietgegaan, hetgeen o.a. zou blijken uit de omstandigheid, dat hun moeder in haar aangiftebiljet voor de vermogensbelasting volstrekt geene vorderingen had aangegeven. Tot staving van deze meening voerden zij nog aan, dat volgens gezaghebbende schrijvers kwijtschelding niet uitdrukkelijk behoeft te geschieden, maar ook uit een daad van den schuldeischer kan worden afgeleid. Zij verzochten mitsdien te worden ingelicht of zij al dan niet tot aangifte van de door den ontvanger bedoelde vordering gehouden waren.

De op dit verzoek gehoorde ambtenaren waren eenparig van meening, dat de erfgenamen verplicht waren gemelde vordering als een bestanddeel der nalatenschap aan te geven en wel op grond van de volgende overwegingen.

De vruchtgebruikster betaalde schulden, welke voor de helft door hare kinderen moesten worden voldaan. Dientengevolge was zij gerechtigd de helft van het betaalde bedrag van de bloote eigenaren terug te vorderen en deze vordering liet zij aan

8637. hare erfgenamen na. De erfgenamen beroepen er zich nu wel op, dat de vordering tijdens het leven der erflaatster is kwijtgescholden, doch kwijtschelding van schuld wordt volgens art. 1474 B. W. niet verondersteld, maar moet worden bewezen. Uit de afbetaling der schulden van den aan vruchtgebruik onderworpen boedel kan de kwijtschelding niet worden afgeleid, omdat juist door die afbetaling eerst de vordering op de bloote eigenaren is ontstaan. Na die afbetaling zou er dus een daad of handeling moeten hebben plaats gehad, waaruit ondubbelzinnig bleek, dat de vruchtgebruikster van haar vorderingsrecht afstand heeft gedaan. Als zoodanig kan niet gelden het niet-opgeven van de vordering voor de vermogensbelasting, omdat daarvoor verschillende andere redenen hebben kunnen bestaan, b.v. eenvoudig verzuim, of de zeer verdedigbare meening, dat eerst bij het eindigen van het vruchtgebruik zou kunnen blijken, welke vervangbare zaken nog aanwezig zijn, welke schulden zijn afgelost, en of de bloote eigenaren dientengevolge per resto iets verschuldigd zijn. Maar zelfs al neemt men aan dat in het niet-opgeven der vordering voor de vermogensbelasting een kwijtschelding ligt opgesloten, dan nog kan volgens de leer van prof. Opzoomer (1) aan die eenzijdige handeling der erflaatster geen rechtsgevolg worden toegekend, nu geen aanneming door de schuldenaren heeft plaats gehad.

Het Bestuur heeft beslist, dat de erfgenamen van B. indien zij in gemoede overtuigd waren, dat de erflaatster met de betaling der schulden ten laste van

(1) Deel VII pag. 259.

8637. den gemeenschappelijken boedel, de bedoeling had haar kinderen te bevoordeelen, niet tot aangifte van een vordering te dier zake verplicht waren.

Hoewel in den regel een vruchtgebruiker, die schulden van den in vruchtgebruik bezeten boedel betaalt, daardoor een vordering ten laste van de bloote eigenaren verkrijgt, werd dit in het onderwerpelijk geval ten onrechte als vaststaande aangenomen.

Het was hier volstrekt niet onaaannemelijk, dat het de bedoeling der erflaatster was, door die betaling hare kinderen te bevoordeelen, welke wijze van bevoordeeling ook met het oog op de bepaling van art. 1142 B. W. als rechtsgeldig moet worden aangemerkt. (*Res. van* 2 *Juli* 1894, *n*°. 28.)

8638. *Bestanddeelen. Wettelijk erfdeel. Recht van overgang van effecten enz. Breuk van mede-eigendom.* A., in gemeenschap van winst en verlies gehuwd met B., overleed in 1890, tot erfgenamen volgens de wet nalatende hare twee kinderen C. en D., geboren uit dit huwelijk.

Bij testament had zij haren echtgenoot tot erfgenaam van de helft harer nalatenschap ingesteld.

In de memorie van aangifte, door B., C. en D. wegens hare nalatenschap ingediend, werd verklaard dat deze werd geërfd door B. voor de helft en door C. en D. samen voor de wederhelft.

Nadat B. in het jaar 1893 was overleden, werd door C. en D. als eenige erfgenamen in de memorie van aangifte zijner nalatenschap onder de bestanddeelen opgegeven $^1/_3$ in de nalatenschap van A., doch aan het slot dier memorie kwam de uitdrukkelijke verklaring voor, dat dit aandeel in werkelijkheid niet $^1/_3$ maar $^1/_2$ bedroeg.

De ontvanger berekende naar aanleiding van deze

8638. memorie van aangifte het recht van successie o.a. over de helft van de bestanddeelen der nalatenschap van A.

De aangevers konden zich met deze heffing niet vereenigen. Zij waren van oordeel dat B. slechts $^1/_3$ in de nalatenschap zijner echtgenoote had nagelaten en verzochten teruggave van het te veel betaalde recht. Ter verdediging van hunne meening voerden zij aan, dat A. volgens art. 961 B. W. slechts over $^1/_3$ harer nalatenschap kon beschikken en de erfstelling ten behoeve van B. dan ook nimmer geheel was uitgevoerd.

De directeur was van oordeel, dat de memorie van aangifte geweigerd had moeten worden, aangezien de verklaring aan het slot dat in de baten der nalatenschap van A. niet $^1/_3$ doch $^1/_2$ werd nagelaten gegronden twijfel deed ontstaan, omtrent hetgeen daarmede bedoeld werd. Wilden de aangevers daarmede intrekken hunne verklaring, dat de man geacht moest worden voor $^1/_3$ erfgenaam der vrouw te zijn dan had dit meer uitdrukkelijk moeten geschieden om de zaak duidelijk te maken. Daar het mogelijk was dat de testamentaire beschikking van A. werkelijk niet geheel was uitgevoerd, stelde de directeur voor de gevraagde teruggave te verleenen.

Het Bestuur heeft echter het verzoek niet ingewilligd, op grond dat uit de verklaring in de memorie van aangifte der nalatenschap van A. voldoende bleek dat C. en D., tijdens het leven van hun vader, het wettelijk erfdeel in de moederlijke nalatenschap niet hadden gevorderd, en aan hunne verklaring dat zij hunne rechten op $^2/_3$ dier nalatenschap wilden doen gelden, afgelegd op een tijdstip, waarop hun rechten op den gemeenschappelijken

8638. boedel daardoor geen wijziging meer konden ondergaan, voor de berekening der verschuldigde rechten, geen gevolg kon worden toegekend.

Bij de behandeling van dit verzoek, bleek dat de ontvanger het recht van overgang op effecten, verschuldigd wegens de nalatenschap van B. niet overeenkomstig de wet had berekend.

Tijdens het overlijden van A. bestond de gemeenschap van winst en verlies uit:

effecten ter waarde van		*f* 8000
andere baten		„ 4000
Samen . . .		*f* 12000
A. had een reprise van	*f* 8000	
B. had een reprise van	„ 2000	
		„ 10000
de winst bedroeg derhalve		*f* 2000
waarin elk der echtgenooten gerechtigd voor 1/2 of		„ 1000

In de baten der gemeenschap van winst en verlies waren derhalve gerechtigd: A. voor 9000/12000 en B. voor 3000/12000. Bij het overlijden van B. bestond de nog onverdeelde gemeenschappelijke boedel uit:

de effecten toen waard	*f* 8500
andere baten	„ 5500
samen . . .	*f* 14000
de reprises bedroegen	„ 10000
winst . . .	*f* 4000
waarin elk 1/2 of	„ 2000

De ontvanger maakte de volgende berekening.

Van den gemeenschappelijken boedel behoort tot de nalatenschap van A. *f* 8000 + *f* 2000 = *f* 10000, C. en D. zijn dus samen gerechtigd tot *f* 5000 en

8638. B. tot de rest ad *f* 9000. Het recht van overgang werd dus geheven voor 9000/14000 × *f* 8500.

Deze berekening was niet juist. Op het oogenblik van het overlijden der vrouw werd de gemeenschap van winst en verlies ontbonden.

Op dat tijdstip stond vast voor welk onverdeeld aandeel ieder in de baten van den gemeenschappelijken boedel gerechtigd was. Deze breuk van mede-eigendom kon na de ontbinding der gemeenschap geen wijziging meer ondergaan door vooruitgang of achteruitgang van den boedel Na het overlijden van A. was B. gerechtigd in de effecten voor 3000/12000 + 4500/12000 = 7500/12000. Het recht van overgang was dus schuldig over $^5/_8$ × *f* 8500. (*Res. van* 30 *October* 1894, *n*°. 3.)

8639. *Fideï-commis de residuo. De verwachters zijn overleden vóór den bezwaarde. Bij diens leven keert deze vrijwillig een som uit aan de erfgenamen der verwachters. Kan tegen deze personen op grond van art.* 16 *der wet op het recht van successie en van overgang bij overlijden een vervolging tot betaling van successierechten worden ingesteld?* Een in het jaar 1874 overleden erflaatster A. had haren echtgenoot B. met wien zij in algeheele gemeenschap van goederen was gehuwd, tot eenigen erfgenaam ingesteld, onder bezwaar van fideï-commis de residuo ten behoeve van hare wettelijke erfgenamen, die bij haar overlijden zouden blijken rechthebbenden te zijn.

Deze verwachters waren een broeder en een zusterskind, die echter vóór den bezwaarde stierven.

Bij een akte van scheiding van de huwelijksgemeenschap tusschen A. en B. bestaan hebbende, waartoe als deelgenooten medewerkten de bezwaarde

8639. erfgenaam en de kinderen van de verwachters, werd uitgegaan van de veronderstelling, dat die kinderen waren getreden in de rechten van hunne ouders en werd aan hen een som in contanten toegedeeld.

Op grond van deze scheiding, waaruit bleek dat tijdens het leven van den bezwaarden erfgenaam, de bezwaarde goederen op de kinderen van de geroepenen waren overgegaan, stelde de ontvanger met het oog op art. 16 der wet op het recht van successie en van overgang bij overlijden voor een dwangschrift tegen de kinderen der verwachters uit te vaardigen, aangezien deze, ook na minnelijke aanmaning, weigerachtig bleven een memorie van aangifte volgens art. 15 n°. 2 der voormelde wet in te dienen.

Dit voorstel is niet goedgekeurd, omdat de personen, tegen wie de ontvanger een vervolging wilde instellen, naar het gevoelen van gezaghebbende schrijvers (1), volgens de burgerlijke wet, geen verwachters der fideï-commissaire nalatenschap waren en dus ook niet tot betaling van successierechten van het door hen verkregene zouden kunnen worden gedwongen. (*Miss. van* 21 *Juli* 1894, *n*°. 82).

8640. *Gemeenschap in tweede huwelijk. Aan den tweeden echtgenoot is door den hertrouwden echtgenoot het beschikbaar deel der nalatenschap gemaakt. Berekening van dat beschikbaar deel, als er verlies is geleden en door verdeeling bij helfte aan den tweeden echtgenoot reeds voordeel is opgekomen.* A., den 11 Januari 1894 te N. overleden, liet tot eenige erfgenaam volgens de wet na hare dochter B., geboren uit haar huwelijk met

(1) Opzoomer, deel IV pag. 241 noot 2 en pag. 285 en vgl. Diephuis syst. deel 8 pag. 461.

8640. wijlen C., terwijl zij bij testament, den 8 Februari 1884 verleden, aan haren tweeden echtgenoot D. het beschikbaar gedeelte harer nalatenschap had vermaakt. Volgens de van die nalatenschap ten kantore van het recht van successie te W. den 13 Maart 1894 ingediende memorie van aangifte waren er bij de ontbinding van het tweede, in algeheele gemeenschap van goederen gesloten, huwelijk aanwezig verschillende baten ter gezamenlijke waarde van . . . . *f* 750.28
Door A. was ten tweeden huwelijk aangebracht eene waarde van. . . *f* 602.70
door D. eene waarde van . . „ 425.—
samen . . „ 1027.70
zoodat er een verlies was geleden van . *f* 277.42
waarin elk der echtgenooten moet dragen voor de helft of . . . . „ 138.71
De nalatenschap van A. bestond dus, — altijd volgens de memorie van aangifte, — uit $^3/_4$ van haren aanbreng of . . . . „ 452.02
verminderd met het halve verlies of . . „ 138.71
zoodat zij een zuiver saldo opleverde van *f* 313.31
welk saldo geheel geërfd werd door B., aangezien D. het volgens art. 236 B. W. geoorloofde voordeel reeds had genoten en er geen winst was gemaakt.

Men was het er over eens, dat deze uiteenzetting van den boedel niet juist was, daar men aan den tweeden echtgenoot D. ten onrechte meer dan de helft der gemeenschap had toegekend. Daar door verdeeling bij helfte aan dezen niet meer dan het geoorloofd voordeel opkwam, had deze verdeeling gevolgd moeten worden. Het saldo der nalatenschap van A. bedroeg dus de helft der gemeenschap of *f* 375.14.

8640. De volgende berekening van het aandeel, hetwelk den tweeden echtgenoot daarin toekwam werd nu voorgesteld en wel met toepassing der beslissing P. W. n°. 8189.

Ingevolge de artt. 236 en 949 B. W. kan D. verkrijgen:

zijn aanbreng ad		f 425.—
$^1/_4$ in den aanbreng van A.		„ 150.68
		f 575.68
verminderd met het halve verlies of	f 138.71	
en $^1/_4$ in het halve verlies . .	„ 34.68	
		„ 173.39
rest . .		f 402.29
krachtens de gemeenschap heeft hij genoten		„ 375.14
zoodat hij uit de nalatenschap verkrijgt .		f 27.15

Men achtte deze berekening, voor zoover daarbij het aan den tweeden echtgenoot toegekende bedrag ook nog werd verminderd met $^1/_4$ in het halve verlies, in strijd met de beslissing, opgenomen in dit werk onder nummer 7817, waarbij wordt geleerd, dat een erfstelling ten behoeve van een tweeden echtgenoot geen effect heeft, indien de gemeenschap verlies heeft opgeleverd.

Het Bestuur heeft deze bedenking niet gegrond geoordeeld. Daarbij was toch uit het oog verloren, dat in het bij gemelde beslissing behandelde geval de nieuwe echtgenoot reeds alle geoorloofd voordeel uit den boedel des hertrouwden genoot en de erfstelling hem dus slechts verplichtingen zou opleggen, terwijl hier het bij art. 236 B. W. geoorloofde voordeel door hem nog niet was genoten,

8640. en ook na aftrek van 1/4 in het halve verlies, de erfstelling hem nog altijd eenig voordeel gaf. Op dien grond heeft het Bestuur bovenstaande berekening goedgekeurd. (*Res. van 4 December* 1894, *n*°. 9.)

8641. *Huwelijksgemeenschap. Uitlegging van art.* 201 *B. W.*
A. en B. huwden onder de werking van de Nederlandsche wet na bij akte van huwelijksvoorwaarden de volgende bepaling te hebben gemaakt: »Er zal »tusschen de aanstaande echtgenooten geen gemeen»schap van goederen hoegenaamd plaats hebben, »zoodat de wettelijke gemeenschap van goederen, »zoowel als die van winst en verlies of van vruchten en »inkomsten wel en uitdrukkelijk blijven uitgesloten."

In het jaar 1894 overleed A., zijne acht broeders en zusters tot eenige erfgenamen nalatende.

In de wegens zijne nalatenschap ingediende memorie van aangifte werd onder het passief opgegeven een schuldvordering ten behoeve van B. groot *f* 17240.69[5], ter zake dat de erflater staande huwelijk de vruchten en inkomsten van de goederen, zijner echtgenoote had ontvangen, terwijl die vruchten en inkomsten ten gevolge van de bepalingen van het huwelijkscontract aan de vrouw toebehoorden.

De ontvanger verwierp deze schuld voor de berekening der verschuldigde rechten uit het passief der nalatenschap, omdat volgens art. 201 B. W. alle vruchten en inkomsten van de goederen der vrouw waren *ter beschikking* van den man, zoodat deze ook niet tot teruggave dier vruchten en inkomsten was gehouden.

De erfgenamen konden zich hiermede niet vereenigen en voerden ter verdediging van hunne meening, dat de schuld werkelijk bestond, het vol-

8641. gende aan. In art. 201 B. W. wordt bepaald, dat ingeval van uitsluiting of beperking van gemeenschap, de vruchten en inkomsten uit de goederen der vrouw, bij gebreke van bedingen daaromtrent, zijn *ter beschikking* van den man. Zullen die inkomsten derhalve het eigendom van den man geworden zijn, dan is het noodig dat hij er werkelijk over heeft beschikt. Dit nu is hier niet het geval, daar uit het incasseeren der inkomsten, waartoe de man als beheerder van de goederen zijner vrouw was gerechtigd, niet kan worden afgeleid, dat hij er over beschikte m.a.w. ze ten eigen bate aanwendde. Doch al ware de opvatting van den ontvanger juist, dan nog kan zijn beroep op art. 201 B. W. niet opgaan, daar dit artikel alleen geldt *bij gebreke van bedingen* omtrent het genieten van de inkomsten uit de goederen der vrouw. In het onderwerpelijk geval daarentegen is zulk een beding in het huwelijkscontract vervat. Dit contract bepaalt, dat ook de gemeenschap van vruchten en inkomsten zal blijven uitgesloten. Deze bepaling nu, zal zij eenige uitwerking hebben, moet zoo worden uitgelegd, dat ieder der echtgenooten al de inkomsten van zijne of hare eigene goederen geniet en de vrouw niet in de kosten der huishouding behoeft bij te dragen.

De ambtenaren, gehoord op het verzoek der erfgenamen om teruggave van de naar hunne meening te veel betaalde rechten, gaven een afwijzende beschikking in overweging. Wat de eerste bewering betreft verwezen zij naar de beslissing P. W. nº. 7118, en ter bestrijding van de meening, dat art. 201 B. W. hier niet van toepassing zou zijn, voerden zij aan, dat de gemeenschap van vruchten en

8641. inkomsten niet zonder uitdrukkelijk beding bestaat en dus uitsluiting dier gemeenschap niet de minste beteekenis heeft, en dat wanneer het de bedoeling was geweest dat de vrouw zelve de inkomsten harer goederen zou genieten, een beding, als bedoeld bij art. 195 al. 2 B. W., zou zijn gemaakt.

Overeenkomstig dit advies heeft het Bestuur het verzoek afgewezen en daarbij het volgende te kennen gegeven.

De bewering van de erfgenamen, dat de man niet over de inkomsten van de goederen der vrouw heeft beschikt, is niet juist, hetgeen blijkt uit de omstandigheid, dat in de memorie van aangifte slechts een bedrag van *f* 787.02[5] aan contanten is opgegeven; terwijl de bepaling van art. 201 B. W., dat alle vruchten en inkomsten uit de goederen der vrouw zijn ter beschikking van den man, in dien zin moet worden uitgelegd, dat de man niet verplicht is daarvan aan de vrouw rekening en verantwoording te doen (1).

Ook de bewering, dat art. 201 B. W. in dit geval niet toepasselijk zou zijn, kan niet opgaan, aangezien dit artikel, volgens zijne bewoordingen, van toepassing is bij uitsluiting of beperking van gemeenschap, indien geen bedingen zijn gemaakt omtrent de som, die de vrouw jaarlijks tot de huishouding en de opvoeding der kinderen uit hare goederen moet bijdragen, terwijl het huwelijkscontract van A. en B. geen enkele bepaling daaromtrent inhoudt. (*Res. van* 30 *October* 1894, *n*°. 5).

(1) Verg. DIEPHUIS syst. deel XI, blz. 164 en 310 en P. W. n°. 7118.

8642. *Interest wegens verleend uitstel voor aangifte of voor betaling. Berekening van dien interest.* Onder dagteekening van 22 September 1894, n°. 51 is aan de directeurs der registratie en domeinen de volgende aanschrijving gericht:

»De voorschriften omtrent het berekenen van den »bij art. 61 der wet op het recht van successie en »van overgang bij overlijden bedoelden interest zijn, »naar aanleiding van daartegen ingebrachte bedenkingen, opnieuw in overweging genomen.

»Het is mij wenschelijk voorgekomen deze voor»schriften op onderscheidene punten te herzien.

»Bij het berekenen van dien interest behooren »voortaan de volgende regelen in acht te worden »genomen:

»1°. De interest wordt berekend naar den maatstaf »van 360 dagen in het jaar en 30 dagen in de maand.

»2°. In den termijn, waarover interest wordt »berekend, telt *wel* mede de dag waarop, indien geen »uitstel ware verleend, de betaling had moeten ge»schieden (P. W. n°. 6744), doch *niet* de dag, waarop »de betaling werkelijk plaats heeft. Art. 61 schrijft »voor berekening tot den dag en niet zooals art. 23 »litt. *h* en art. 27 litt. *b* tot en met den dag.

»3°. De interest is *niet* verschuldigd over de ver»hoogingen van het recht die als boete verbeurd »zijn, noch over de vaste boeten, maar alleen over »het bedrag van het recht met de opcenten.

»4°. De dagen, waarmede de verlengde termijnen »van aangifte of van betaling mochten overschreden »zijn, worden bij de vaststelling van het tijdvak, »waarover de interest berekend moet worden, niet

8642. »afgetrokken. De beslissingen P. W. nos. 3919, 7599 »en 7895 zijn mitsdien op dit punt gewijzigd.

»De hiervoor sub 1 tot en met 4 gestelde regelen »zijn toepasselijk in de beide gevallen waarin, naar »het laatste lid van art. 61, interest verschuldigd is, »dus ingeval van verlenging zoowel van den termijn »van aangifte als van dien van betaling. Ten op»zichte van ieder dier gevallen gelden verder voort»aan de navolgende voorschriften:

»A. *Verlenging van den termijn van aangifte.*

»5°. Geen interest is verschuldigd indien het bij »dwangschrift, uitgevaardigd ingevolge art. 21, ge»vorderde bedrag betaald wordt, zonder dat eene »aangifte is ingediend.

»6°. De verlenging van den termijn van aangifte »betreft de aangifte van de geheele nalatenschap, »zoodat de interest niet alleen verschuldigd is van »het recht dat op de eerst ingediende aangifte ge»vorderd kan worden, maar evenzeer van het recht »dat verschuldigd is op nadere memorien van aangifte »hetzij deze vrijwillig dan wel tengevolge van eene »ingestelde vervolging zijn ingediend. De beslissingen »P. W. nos. 4516 en 4731 worden mitsdien inge»trokken.

»7°. De interest behoort te worden berekend van »den dag, waarop de betaling had moeten geschieden, »bijaldien de aangifte op den uitersten dag van den »bij de wet gestelden termijn gedaan ware, *tot den »dag* waarop de betaling werkelijk plaats heeft.

»Dit voorschrift is ook toepasselijk wanneer be»halve de interest, boeten verschuldigd zijn wegens »verzuimde aangifte, wegens verzwijging of verkeerde »opgave in de aangifte of wegens te lage schatting

8642. »der in het eerste lid van art. 38 bedoelde zaken, »met deze beperking evenwel dat, zoo het bij dwangschrift gevorderde bedrag of hetgeen tengevolge »van de aanzegging der gerechtelijke waardeering »verschuldigd blijkt, betaald wordt zonder dat eene »aangifte wordt ingediend, bij die betaling geen »interest kan worden gevorderd. De beslissing P. »W. n°. 7895 is mitsdien ook op dit punt gewijzigd.

»8°. Wanneer eene nadere memorie van aangifte »wordt ingeleverd, waarbij eene na verlenging van »den termijn van aangifte ingediende memorie wordt »verbeterd, dan moet de interest over het op de »nadere memorie verschuldigde recht, met de op»centen daarvan, berekend worden *van den dag* »waarop de betaling van het op de primitieve aan»gifte verschuldigde recht had moeten geschieden »indien die aangifte gedaan ware op den laatsten »dag van den bij de wet gestelden termijn. Is de »eerste aangifte vrij van recht en wordt eerst ten»gevolge van de indiening der nadere aangifte recht »schuldig, dan is de interest eveneens verschuldigd »*van den dag* waarop de betaling had moeten ge»schieden, ingeval de eerste aangifte aan recht »onderworpen en op den laatsten dag van den ge»wonen termijn gedaan ware, tot dien waarop de »betaling werkelijk plaats heeft.

9°. De beslissingen P. W. n°s. 4042 en 5782 wor»den ingetrokken.

»B. *Verlenging van den termijn van betaling.*

»10°. De interest moet worden berekend van ééne »maand na de aangifte (den dag waarop de betaling »volgens de wet had moeten geschieden) tot den »dag der betaling, onverschillig of deze binnen den

8642. »verlengden termijn plaats heeft dan wel daarna, »in welk geval tevens de boete van art. 55 ver»schuldigd is. De gedrukte circ. n°. 878 ad art. 61 »en de beslissing P. W. n°. 7749 zijn derhalve ge»wijzigd.

»11°. De interest wordt alleen berekend over het »recht en de opcenten, voor welker betaling uitstel »werd verleend. Worden later wegens dezelfde na»latenschap *nadere* aangiften ingediend, waarop weder »rechten moeten worden betaald, dan kan van de »op die nadere aangiften verschuldigde rechten geen »interest worden gevorderd, op grond van het uit»stel dat verleend werd voor de betaling van de op »de primitieve aangifte verschuldigde rechten. De »verlenging van den termijn van betaling heeft niet »zooals de verlenging van den termijn van aangifte »betrekking op de geheele nalatenschap."

8643. *Legaat of last?* Bij de beslissing, opgenomen onder n°. 8325 van dit werk, werd den ontvanger opgedragen om te onderzoeken of er in het daarbedoelde geval aanleiding bestond tot toepassing van artikel 59 der wet op het recht van successie en van overgang bij overlijden wegens de overgifte der *f* 1000 door de weduwe des erflaters aan het bestuur der in het testament vermelde instelling.

Daar die som in werkelijkheid was uitgekeerd, werd het bestuur der instelling door den ontvanger uitgenoodigd te dier zake te zijnen kantore een memorie van aangifte in te dienen.

Dit bestuur meende daartoe niet verplicht te zijn en verzocht dat de vordering des ontvangers buiten gevolg zou worden gesteld.

Hiertoe is machtiging verleend daar de beslissing,

8643. dat de *f* 1000 door de instelling niet als »legaat" werd verkregen, bij nadere overweging minder juist is voorgekomen. De beslissing n°. 8325 behoort dus voortaan niet meer te worden gevolgd. (*Miss. van* 13 *Augustus* 1894, *n°.* 5).

8644. *Schulden. Kunnen schulden aangegaan door echtgenooten die in gemeenschap van winst en verlies waren gehuwd, voor het geheel in de memorie van aangifte der nalatenschap van den man worden geleden?* A. weduwnaar met zeven kinderen, hertrouwde met B. in gemeenschap van winst en verlies. Uit dit huwelijk werden geen kinderen geboren. A. overleed, na bij testament zijne tweede echtgenoote tot erfgename van het beschikbaar deel zijner nalatenschap te hebben benoemd. Tot de nalatenschap waren derhalve gerechtigd de weduwe en de zeven kinderen elk voor $^1/_8$.

Bij het overlijden van A. bestond de gemeenschap van winst en verlies uit:

		Baten.	Schulden.
		f 20000	*f* 14000
A. had een reprise van	*f* 16000		
B. had een reprise van	„ 1000		
		„ 17000	
		f 3000	*f* 14000

B. was derhalve gerechtigd tot:

haar reprise ad.	*f* 1000
$^1/_2$ van de overgewonnen baten.	„ 1500
	f 2500

onder verplichting tot het dragen van de helft der schulden ad. . . . . *f* 7000

De nalatenschap van A. bestond uit:

de reprise van den erflater ad.	*f* 16000
$^1/_2$ van de overgewonnen baten	„ 1500
Transporteere . . .	*f* 17500

8644. Transport . . . ƒ 17500

privé goederen . . . . „ 6000

ƒ 23500

de helft der schulden van de gemeenschap ad „ 7000

rest . . . ƒ 16500

De ontvanger, te wiens kantore de memorie van aangifte werd ingediend, nam laatstgemeld cijfer, voor de berekening der verschuldigde rechten, als zuiver saldo der nalatenschap van A. aan.

Na het overlijden van A. waren zijne erfgenamen op grond van art. 185 B. W. aangesproken tot betaling van de schulden der huwelijksgemeenschap.

Nadat gebleken was dat deze schulden door de erfgenamen voor het geheel waren betaald, en dat B. niet voldoende gegoed was om de helft van het betaald bedrag op haar te verhalen is op een daartoe strekkend verzoek machtiging verleend, om die schulden voor de berekening der verschuldigde successierechten voor het geheel in mindering der baten van de nalatenschap toe te laten, indien de erfgenamen bij nadere memorie van aangifte verklaarden, dat zij de schulden der gemeenschap van winst en verlies voor het geheel hadden voldaan en daarbij tevens opgaven een behoorlijk geschatte vordering, die zij tengevolge van die betaling ten laste van B. hadden verkregen.

De beslissing, opgenomen onder n°. 7828 van dit werk, kon ook in dit geval worden toegepast, aangezien, volgens art. 208 al. 1 B. W., de bepaling van art. 185 B. W., dat de man na de ontbinding der gemeenschap voor de schulden voor het geheel kan worden aangesproken, ook in geval van ge-

8644. meenschap van winst en verlies toepasselijk kan worden geacht. (*Miss. van* 6. *Augustus* 1894, nº. 25.)

8645. *Vervolgingen. Executie op een onverdeeld aandeel in onroerend goed. Uitlegging van art.* 492 *B. R.* Een erflater die in algeheele gemeenschap van goederen was gehuwd, had bij testament aan zijne echtgenoote het vruchtgebruik zijner nalatenschap gelegateerd en verder zijne in het buitenland wonende broeders en zusters tot eenige erfgenamen nagelaten. Daar deze in gebreke bleven een memorie van aangifte voor het recht van successie in te dienen, werd tegen hen een dwangschrift uitgevaardigd. Toen tot tenuitvoerlegging van dit dwangschrift moest worden overgegaan, ontstond de vraag of de tot de nalatenschap behoorende *onverdeelde helft* van de onroerende goederen, welke tijdens het overlijden van den erflater een bestanddeel uitmaakten van de tusschen hem en zijne vrouw bestaande huwelijksgemeenschap kon worden in beslag genomen en verkocht, dan wel of aan die executie een eisch tot scheiding dier huwelijksgemeenschap moest voorafgaan.

Ter verdediging der meening, dat niet vooraf overeenkomstig art. 492 B. R. tot scheiding behoefde te worden geprocedeerd, werd gewezen op de vonnissen der Arrondissements-Rechtbank te Maastricht van den 25 Juni 1882 (*Weekbl. van het Recht nº.* 4872) en der Arrondissements-Rechtbank te 's Hertogenbosch van den 2 Januari 1891 (*Weekblad van het Recht nº.* 6007), waarbij vorderingen tot scheiding werden afgewezen op grond dat voormeld art. 492 alleen toepasselijk is, wanneer men het aandeel van een *mede-erfgenaam* wil executeeren en in de daarbij behandelde gevallen de debiteuren door aankoop of

8645. krachtens huwelijksgemeenschap mede-eigenaren in het onroerend goed waren geworden.

Van eene andere zijde werd opgemerkt, dat men zoowel zou kunnen beweren, dat de ratio van art. 492 B. R., daarin bestaande, dat het in een nalatenschap, welke roerende en onroerende goederen omvat, onzeker is of den mede-erfgenaam wel een aandeel in het onroerend goed zal worden toegescheiden, ook geldt in het geval, dat een schuldeischer het aandeel van de gezamenlijke erfgenamen van een overledene in de baten der nog onverdeelde huwelijksgemeenschap wil executeeren (zie art. 183 al. 2 B. W.), als dat art. 492 een exceptioneel voorschrift behelst en dus niet analogisch op de daarin niet genoemde gevallen mag worden toegepast.

Ten aanzien van de omtrent deze vraag bestaande jurisprudentie valt het volgende op te merken. Alleen de rechtbank te 's Hertogenbosch heeft zich blijkens haar vonnis van 2 Januari 1891 tegen elke analogische toepassing van art. 492 B. R. verzet; bij het vonnis der rechtbank te Maastricht van den 25 Juni 1882 werd toch behandeld een geval, waarin de mede-eigendom uitsluitend bestond in zekere vaste goederen, waarvan des debiteurs aandeel was in beslag genomen, terwijl het arrest van den Hoogen Raad van den 17 October 1851 (*Weekbl. van het Recht* n°. 1272) een geval betrof, waarin goederen waren in beslag genomen welke waren gelegateerd, en in die beide gevallen was derhalve de ratio van art. 492 niet aanwezig, terwijl de rechtbank te Maastricht niet naliet hierop bij haar vonnis te wijzen.

Met het oog op den bestaanden twijfel en in aanmerking nemende dat de moeilijkheid waarin de

8645. kooper van een inbeslaggenomen en geëxecuteerd aandeel zou kunnen geraken, sterk zou drukken op de opbrengst bij die executie, is de Landsadvocaat geraadpleegd.

Overeenkomstig diens advies heeft het Bestuur machtiging verleend om een eisch tot scheiding der huwelijksgemeenschap in te stellen; de Arrondissements-Rechtbank te Maastricht heeft daarop bij haar, bij verstek gewezen, vonnis van den 7 Maart 1895 de gedaagden veroordeeld tot die scheiding over te gaan, met bepaling dat de kosten ten laste van de massa zouden worden gebracht (1). (*Miss. van* 11 *December* 1894, *n*°. 55.)

8646. *Vervolgingen. Privilegie. Kan krachtens art.* 8 *der wet verhaal plaats hebben op baten der nalatenschap die verkregen worden door personen, die noch schuldenaren van, noch aansprakelijk voor het recht zijn.* Wegens de nalatenschap van een erflater, die zijne vier broeders tot eenige erfgenamen naliet, werd door drie hunner een memorie van aangifte ingediend, terwijl de door die erfgenamen verschuldigde rechten tijdig werden voldaan.

De vierde erfgenaam bleef in gebreke een memorie van aangifte in te dienen, zoodat tegen hem, overeenkomstig art. 21 der wet op het recht van successie en van overgang bij overlijden, een dwangschrift werd uitgevaardigd. Aangezien de nalatige erfgenaam behalve zijn aandeel in deze nalatenschap geen roerende of onroerende goederen bezat, waarop het door hem verschuldigde zou kunnen worden

---

(1) Zie ook het vonnis der Arr.-Rechtbank te 's Hertogenbosch van den 30 November 1894 (*W. v. h. R.* n°. 6626.)

8646. verhaald en de erfgenamen het voornemen hadden tot verdeeling over te gaan van de nalatenschap, die uitsluitend uit roerende goederen bestond, werd beslag gelegd op de gelden en goederen der nalatenschap onder handen van een derde, die deze baten blijkens onderzoek onder zijn berusting had.

Dit beslag onder derden werd beteekend aan alle erfgenamen, wier namen en woonplaatsen in het exploit werden vermeld.

Toen hierop geen betaling volgde, stelden de daarbij betrokken ambtenaren voor om, overeenkomstig artt. 479 en 741 W. B. R., den derden beslagene te doen dagvaarden, ten einde verklaring te doen van hetgeen hij onder zich had.

Daar de gelden en goederen, waarop het executoriaal beslag was gelegd voor het onverdeeld $^3/_4$ gedeelte behoorden aan de mede-erfgenamen van den schuldenaar die voor het verschuldigde niet aansprakelijk waren, ontstond de vraag of deze omstandigheid geen beletsel tegen verdere executie van het dwangschrift opleverde. Artikel 8 der wet op het recht van successie en van overgang bij overlijden kent aan 's Rijksschatkist een voorrecht toe op alle roerende en onroerende zaken der nalatenschap voor *al* de verschuldigde rechten van successie en van overgang, maar toch mocht de vraag worden gesteld of dit artikel den rechter de bevoegdheid geeft om een derden beslagene te veroordeelen de goederen, die slechts voor een onverdeeld aandeel aan den schuldenaar behooren, ter executie af te geven aan den arrestant.

De Landsadvocaat, omtrent deze vraag geraad-

8646. pleegd, deelde bij missive van den 13 September 1894 n°. 714 het volgende mede:

»Ieder der erfgenamen is, ingevolge art. 3 der »successiewet, elk in evenredigheid van hetgeen »door hem wordt geërfd of verkregen tegenover den »fiscus aansprakelijk voor het recht van successie »en van overgang. Aansprakelijkheid tegenover den »fiscus en verschuldigheid tusschen de erfgenamen »onderling, loopen dus niet altijd samen, want ook »waar de erflater een bepaalden erfgenaam van de »betaling van het successierecht vrijstelde, is deze »tegenover de schatkist aansprakelijk.

»Het deel, waarvoor ieder erfgenaam aansprake»lijk is, kan door de schatkist verhaald worden op »hetgeen de erfgenaam erft of verkrijgt, evenals »op alle andere goederen van den schuldenaar. Voor »het geval meerdere schuldeischers hunne vorderin»gen willen verhalen op hetgeen de erfgenaam uit »de nalatenschap verkrijgt, heeft de wet aan de »schatkist voorrang toegekend.

»Aan de schatkist wordt echter nog meer toege»kend. Voorrecht is het recht van den eenen schul»eischer om boven de anderen zijne vordering te »verhalen op alle of op bepaalde goederen van den »schuldenaar. Uit zijn aard geldt dus privilegie slechts »voor de goederen, welke den schuldenaar toekomen. »Artikel 8 der successiewet heeft echter de strek»king om privilegie te geven op al het goed, het»welk door het overlijden geërfd of verkregen wordt, »onverschillig door wien ook, dus ook op het goed, »hetwelk niet door den aansprakelijken erfgenaam »geërfd wordt. Eene abnormale bepaling, evenals die »omtrent de aansprakelijkheid, welke men echter

8646. »aannemen moet, omdat men anders met de woor»den »*alle* onroerende en roerende zaken *in het* »»*algemeen*" geen weg weet.

»Ik geloof dus dat het arrest terecht gelegd is »op alles wat de derde beslagene van de nalaten»schap onder zich heeft." (*Miss. van* 15 *September* 1894, *n°*. 13) (1)

8647. *Verzwijging van effecten en rentegevende vorderingen.* Nadat het verhoor op vraagpunten, bevolen bij het vonnis der arrondissements-rechtbank te 's Hertogenbosch van den 30 Juni 1893, opgenomen onder n°. 8404 van dit werk, had plaats gehad, werd door gemelde rechtbank ambtshalve aan het Bestuur getuigenbewijs opgelegd ten opzichte van eenige feiten bij vonnis dd. 9 Februari 1894 van den volgenden inhoud:

»De Rechtbank;

»Gezien de gewisselde memoriën en verdere »stukken;

»Ten aanzien der feiten:

»*Overwegende* dat op 26 October 1892 van wege »het geopposeerde bestuur aan de gezamenlijke op»posanten een dwangschrift werd beteekend, waarbij »onder opgaaf der wettelijke bepalingen, waarop de »vordering steunt, bevel werd gedaan tot betaling »van *f* 11000 behoudens vermeerdering of vermin»dering, volgens latere regeling, voor rechten en boe»ten onverminderd de kosten van vervolging, wat »alles door de gezamenlijke opposanten verschuldigd »zou zijn »ter zake dat in de memorie van aan»gifte van de nalatenschap van M. R. gewoond

(1) Verg. P. W. n°. 7538.

8647. »hebbende te St. A. en aldaar overleden den 15 Juni »1890, welk stuk den 20 December daaraanvolgend »ten kantore van successie te B. is ingediend door »hen als erfgenamen (n°s. 1 en 2 als broeder en »zuster elk voor $^1/_3$ en n°. 3 benevens de echtgenoote »van n°. 4 als broederskinderen elk voor $^1/_6$), zijn »verzwegen de navolgende baten:

»A. 1°. een schuldvordering ten laste van de wed. »J. v. d. H. te St. A., groot . . . . . . *f* 2000

»2°. enz.

totaal . . . *f* 49860

»renten dezer vorderingen tot en met den »dag van het overlijden geschat op . . . „ 2000

f 51860

»B. de volgende effecten, geschat op de waarde, »die zij hebben volgens den prijscourant, uitgegeven »in de week van het overlijden:

»1°. 4 Theisloten ad fl. 100 . $109^1/_2$ % *f* 525.60

»2°. enz.

samen . . . *f* 88600

»*O.* dat de opposanten bij exploit van 3 November 1892 tegen dit dwangschrift zijn in verzet gekomen;

»*O.* dat hunne in de eerste plaats voorgedragen »verwering, houdende dat het dwangschrift als informeel was nietig, door de rechtbank bij haar vonnis »van 30 Juni 1893 is verworpen;

»*O.* dat zij in de tweede plaats de gegrondheid »der vordering van het geopposeerde bestuur heb»ben betwist door te ontkennen, dat zij in het »dwangschrift opgesomde schuldvorderingen en effec»ten door den dood of uit den boedel van M. R. »voornoemd zouden hebben verkregen;

8647. »*O*. dat in antwoord op die ontkentenis het ge-»opposeerde bestuur onder overlegging der boven-»bedoelde memorie van successie, waarop de sub. »A. en B. bedoelde baten niet voorkomen, heeft »staande gehouden, dat die baten bij het overlijden »van M. R. wel tot diens boedel behoorden, en dat wel »blijkens het verhandelde in eene strafzaak tegen de »opposanten sub 3° en 4° bij de rechtbank aanhan-»gig geweest, terzake van het bezweren der voor-»bedoelde memorie van successie, wetende dat zij »niet al de baten van den boedel vermeldde; dat »toch bij de behandeling dier strafzaak was gebleken:

»I. Ten opzichte der baten sub A vermeld. Dat »deze op drie verschillende tijdstippen door den »erflater geheel in schijn, maar niet met ter daad »waren overgedragen aan den opposant sub 3 en de »kinderen der opposanten sub 1° en 2°; dat toch »die verkrijgers met den opgenoemden erflater »samen kwamen en de laatste ter ontduiking van »het successierecht, dan aan een hunner eene vor-»dering verkocht, die haar, nadat van dien ver-»koop eene akte in forma was opgemaakt, betaalde; »dat daarna de verkooper het als koopprijs ontvan-»gen geld aan een ander der aanwezigen schonk, »die er op zijne beurt eene door hem gekochte schuld-»vordering mee betaalde, wat zoo doorging tot dat »ten slotte de erflater de door hem ontvangen koop-»som aan den eersten kooper teruggaf, dat echter »na die verkoopen de erflater renten en aflossing »der betrokken schuldvorderingen bleef ontvangen, »en na diens dood diezelfde vorderingen voor een »goed deel aan niet koopers namelijk de opposanten »sub 1 en 2, wier kinderen koopers waren, werden

8647. »toegedeeld, terwijl aan den opposant sub 4° eene »schuldbekentenis, groot *f* 9000 op den opposant »sub 3° als zijn aandeel in de overgedragen schuld»vorderingen werd ter hand gesteld.

»II. Ten opzichte der sub B. omschreven baten. »Dat die effecten wel door den erflater aan den oppo»sant sub 3° waren geschonken, maar dat de erflater »ook na die schenking, zij het ook door den oppo»sant sub 3° bleef zorgen voor verkoop of conversie »der effecten, de renten ontving en die in zijn »kasboek aanteekende, terwijl de erfgenamen na »zijn dood tot verdeeling overgingen alsof die effec»ten tot zijne nalatenschap behoorden;

»*O*. dat naar het oordeel van het geopposeerde »bestuur *uit die door hetzelve gestelde feiten* volgt:

»I. Ten opzichte der baten sub A vermeld, dat »van een rechtsgeldigen koop en verkoop geen sprake »kan zijn, doch de betrokken handelingen als abso»luut nietig moeten worden beschouwd, wijl:

»1° de overeenkomsten geen geoorloofde oorzaak »hadden, immers het doel was niet koop en verkoop, »maar het zich verschaffen van een bewijsstuk om »successierecht te kunnen ontduiken;

»2°. geen van beide partijen den wil had om te »koopen of te verkoopen en er dus ook geen sprake »kan zijn van eigendomsoverdracht;

»II. Ten opzichte der baten sub B vermeld. Dat »van eene overgifte der stukken, waaronder te ver»staan is de daadwerkelijke overgave, zoodanig dat »het geschonkene geheel geraakt uit de heerschappij »van den schenker en geheel in de hand, in de »heerschappij van den begiftigde komt, dus van eene »rechtsgeldige schenking en daarmede van eigen-

8647. »domsovergang dier effecten, geen sprake kan zijn.

»*O.* dat de opposanten hunnerzijds zoowel den verkoop sub I als de schenking sub II omschreven, »hebben erkend, onder bemerking nogtans, dat die »handelingen hebben plaats gehad niet ter ontduiking van het recht van successie, maar om het »ontstaan der verplichting tot voldoening van dat »recht te voorkomen; dat dan ook de plaats gehad »hebbende verkoop in het doel om successierecht »niet verschuldigd te doen worden, eene volkomen »geoorloofde oorzaak had, en dat mede geen twijfel »kan bestaan omtrent het rechtsgeldig bestaan van »dat contract: immers partijen waren het omtrent »alle essentieele vereischten der betrokken overeenkomst volkomen eens; dat daarenboven het ernstig »gemeende der betrokken handeling afdoende blijkt »uit het feit, dat niet-erfgenamen koopers waren en »eigenaars werden en, na het overlijden van M. R. »bleven; dat het feit dat de erflater ook na den »verkoop renten en aflossing bleef ontvangen verklaard moet worden uit de niet beteekening der »overdrachten aan de schuldenaren, die daarom den »erflater nog steeds als hun schuldeischer beschouwden; dat wijders de sub B bedoelde effecten lang »voor des erflaters dood aan den opposant sub 3° »zijn geschonken en zij zelf geen grond zien, waarop »de nietigheid dier schenking zou kunnen worden »beweerd;

»*O.* dat vervolgens de opposanten op verzoek van »het geopposeerde bestuur op feiten en vraagpunten »zijn gehoord, na welk verhoor partijen in hoofdzaak bij hunne vroegere beweringen hebben volhard, »behoudens dat opposanten er nog op wezen, dat

8647. »al mocht worden aangenomen, dat de door hen »beweerde koopovereenkomsten en schenkingen »moesten worden vernietigd, dan nog het tegen»woordige dwangschrift buiten effect zou moeten »worden gesteld, wijl dan eerst zes maanden na die »vernietiging sprake zou kunnen zijn van een dwang»schrift, waarop door het geopposeerde bestuur werd »geantwoord, dat die redeneering hier niet op haar »plaats was, wijl door het bestuur nimmer was »gevraagd de vernietiging dier handelingen, doch »steeds was beweerd derzelver absolute nietigheid;

»*O.* dat het geopposeerde bestuur omtrent de sub »B omschreven baten nog opmerkte, dat, mocht »ook al worden aangenomen, dat het geen recht »had te dier zake iets te vorderen, dit dan toch »niet tot afwijzing der vordering zou kunnen leiden, »wijl deze is gedaan behoudens vermeerdering of »vermindering.

»*O.* ten slotte, dat het geopposeerde bestuur tot »bewijs zijner bewering heeft overgelegd de navol»gende stukken: I de memorie van successie van »de nalatenschap van M. R.; II bij afschrift het »vonnis in de voorbedoelde strafzaak gewezen; III de »nummers 82, 235 en 236 van de provinciale »Noord-Brabantsche en 's Hertogenbossche courant, »jaar 1892, waarin een verslag der behandeling van »de bovenbedoelde strafzaak voor de rechtbank en »het Hof te 's Hertogenbosch is opgenomen; IV bij »afschrift het procesverbaal van het verhoor op feiten »en vraagpunten opgemaakt;

»En ten aanzien van het recht:

»*O.* dat door de overgelegde memorie van successie »is bewezen, dat de boven sub A en B omschreven

8647. »baten niet op die memorie voorkomen en dus de »vordering van het geopposeerde bestuur gegrond »zal blijken zoodra is aangetoond, dat die baten »tijdens het overlijden van M. R. nog tot diens »boedel behoorden;

»*O.* dat het geopposeerde bestuur dit bewijs tracht »te leveren door aan te toonen, dat de door de oppo»santen gestelde overeenkomsten van koop en ver»koop en van schenking zijn nietig, hetzij bij gebrek »aan geoorloofde oorzaak, hetzij bij gebrek aan »wil bij de contracteerende partijen, wat zou vol»gen uit de door de opposanten in dit proces »afgelegde verklaringen en den inhoud der boven »sub II tot IV omschreven stukken;

»*O.* dat het beroep op de stukken boven sub III »omschreven wel niet ernstig gemeend zal zijn en »dan ook door de rechtbank als geheel doelloos ter »zijde gesteld;

»*O.* dat wijders omtrent de stukken, sub II en IV »omschreven, moet worden opgemerkt, dat zij, het «eerste voor zoover deszelfs inhoud hier in aanmer»king kan komen, alleen inhouden verklaringen door »opposanten persoonlijk afgelegd, die dus ook niet »anders dan tegen dengeen, die ze aflegde, als be»wijsmiddel kunnen worden gebruikt;

»*O.* dat dit alles vooropgesteld zeker geen bewijs »is geleverd tegen de opposanten sub 1, 2 en 4, »doch wel de verklaringen door den opposant sub 3° »afgelegd, er te zijnen opzichte toe kunnen leiden »om met het geopposeerde bestuur aan te nemen, »dat althans de beweerde koop en verkoop niets was »dan eene schijnhandeling, waaraan in rechten geene »gevolgen kunnen worden toegekend, maar dat de

8647. »rechtbank het onnoodig acht dit in het breede te »betoogen, wijl zij in het ten processe omgegane »reden vindt om aan het geopposeerde bestuur op »te leggen, eenige hierna omschreven door hetzelve »gestelde, maar niet bewezen noch te bewijzen aan»geboden feiten door getuigen te bewijzen, daar, »mocht het geopposeerde bestuur in dat bewijs »slagen, al licht ook tegenover de opposanten sub »I, II en IV zal moeten worden aangenomen, dat »de beweerde koop en verkoop van schuldvorderin»gen wel in schijn, maar niet met ter daad heeft »plaats gehad;

»*O*. dat de rechtbank geen reden vindt en ook »niet in staat is om het door haar ambtshalve op »te leggen bewijs ook te doen loopen over de sub B »omschreven effecten, wijl geen feiten zijn bijge»bracht die, waren ze bewezen, tot toewijzing dier vor»dering ten opzichte dier baten zouden kunnen leiden;

»Rechtdoende in naam der Koningin!

»Laat het geopposeerde bestuur toe om door ge»tuigen te bewijzen: 1e dat wijlen M. R. bij zijn »overlijden op 15 Juli 1890 rentegevende schuld»vorderingen had op:

»*a*. de wed. J. v. d. H. te St. A. groot *f* 2000.

»*b*. enz.;

»2°. Dat onder meer blijkens een potloodlijstje bij »eene huiszoeking in de woning van den opposant »sub 3° gevonden, na den dood van M. R. voor»noemd, de boven omschreven schuldvorderingen »tusschen den opposant en diens erven werden ver»deeld, zonder dat rekening werd gehouden met de »door de opposanten beweerde overdracht dier schuld»vorderingen ook aan niet-erfgenamen;

8647. »3°. Dat de boven sub *m* omschreven schuldvor»dering op de wed. P. B. te G. aanvankelijk be»droeg *f* 1000; dat op dat bedrag, voordat de door »de opposanten beweerde overdracht dier schuld»vorderingen plaats had, *f* 300 werd afgelost, dat »zij des ongeacht bij die overdracht op *f* 1000 »werd gesteld, doch later bij de verdeeling in het »feit sub 2° bedoeld weer op *f* 700 werd gebracht;

»4°. Dat de opposant sub 3° bereids lang voor het »overlijden van M. R. voornoemd en in het bijzonder »vóór en na de door de opposanten beweerde over»dracht van de in het feit sub 1° omschreven schuld»vorderingen, dien erflater behulpzaam was bij het »beheer van zijn vermogen;

»Bepaalt dat dit getuigenverhoor zal worden ge»houden ter terechtzitting dezer rechtbank in het »Paleis van Justitie alhier op dertig Maart a.s. des »voormiddags ten 10 ure;

»Reserveert de kosten."

Nadat dit getuigenverhoor had plaats gehad, heeft de arrondissements-rechtbank te 's Hertogenbosch in deze zaak op den 25 Januari 1895 het volgende eindvonnis gewezen:

»De rechtbank;

»Ten aanzien van het recht;

»*O.* dat de geopposeerde moet bewijzen, dat de »vorderingen en effecten in het dwangschrift vermeld, »door den erflater zijn nagelaten, m. a. w. dat de »erflater daarvan eigenaar was op het oogenblik van »zijn overlijden;

»*O.* dat de opposanten zich aanvankelijk bepaald »hebben tot eene eenvoudige ontkentenis van dat »feit, dat echter later de geopposeerde beweerde,

8647. »dat die schuldvorderingen en effecten hadden toe-
»behoord aan den erflater en dat de ontkentenis der »opposanten alleen steunde op het in de strafzaak »gebleken feit, n.l. dat de erflater tijdens zijn leven »in 1887 of 1888 de vorderingen zoude hebben »overgedragen aan den opposant sub 3 en twee niet-»erfgenamen en de effecten zoude hebben geschon-»ken aan dien zelfden opposant;

»*O.* dat de opposanten zich bij die voorstelling »hunner verwering hebben neergelegd en deze dus »neerkomt op het onsplitsbaar aveu: dat de vorde-»ringen en de effecten wel hebben toebehoord aan »den erflater, maar door dezen zijn overgedragen »en weggeschonken, bepaaldelijk in het jaar 1887 »of 1888, zijnde er door opposanten geene andere »overdracht of schenking beweerd;

»*O.* dat de geopposeerde dus had te bewijzen òf »wel den grondslag zijner vordering, òf wel de »valschheid van het adjectum n.l. het niet bestaan »der gestelde overdracht of schenking; dat dit laatste »ook afdoende zoude geweest zijn, omdat alsdan »zoude hebben vastgestaan èn dat vorderingen en »effecten aan den erflater hadden toebehoord èn dat »ze niet in 1887 of 1888 waren vervreemd, welke »beide feiten zouden hebben geleid tot de conclusie, »dat de erflater die vorderingen en effecten had »nagelaten, omdat geene andere of latere vervreem-»ding dan die van 1887/8 door de opposanten be-»weerd was geworden;

»*O.* dat de geopposeerde geen zelfstandig bewijs »voor den grondslag zijner vordering heeft geleverd, »daar hij niet heeft kunnen aantoonen, dat de erflater »bij zijn dood die vorderingen en effecten bezat;

8647. »O. dat dus slechts te onderzoeken overblijft, of de »geopposeerde heeft aangetoond de valschheid der »bevrijdende daadzaak m. a. w. het niet bestaan der »gestelde overdracht en schenking;

»O. daaromtrent dat het niet bestaan van de »schenking van de effecten tegenover geen der oppo»santen bewezen is;

»O. dat de geopposeerde meent het niet-bestaan »van de gestelde overdracht der vorderingen te heb»ben aangetoond, omdat zoude gebleken zijn òf wel, »dat die overdracht geene, althans geene geoorloofde »oorzaak had, daar partijen alleen ontduiking van »successierecht beoogden, òf wel dat die overdracht »slechts zoude geweest zijn eene schijnhandeling, »waaraan wederzijds de wil om te koopen of te »verkoopen zoude hebben ontbroken, tengevolge dat »in elk geval de gestelde cessiën niet het beweerde »rechtsgevolg zouden hebben gehad, en als niet be»staande zoude moeten worden aangemerkt;

»O dat van gemis van oorzaak of geldige oorzaak »niets gebleken is; dat wel aangetoond is dat par»tijen ontduiking van het successierecht beoogd heb»ben, doch die strekking of bedoeling de handeling »niet vitieert; dat toch de wet wel dwingt om be»lasting te betalen van hetgeen nagelaten wordt, »maar niet dwingt om na te laten, m. a. w. niet »verbiedt om te cedeeren of te schenken, dat mits»dien de geopposeerde niet heeft aangetoond dat de »beweerde overdracht als niet bestaande zoude moe»ten worden aangemerkt, wegens gemis van- of on»geoorloofde oorzaak;

»O. alsnu omtrent de vraag of de overdracht is »geweest eene schijnhandeling, eene reële verkoo-

8647. »ping of wel eene vermomde schenking, dat uit het »overgelegde afschrift van het strafvonnis, welks »overeenstemming met het origineel niet is betwist »en dus aangenomen wordt, uit het verhoor op »vraagpunten en uit de getuigenverklaring volgt, »zeker tegen den opposant sub 3, dat in de bewuste »bijeenkomsten als koopsom voor die vorderingen »steeds heeft gefungeerd dezelfde geldsom, die succes-»sievelijk aan elk der koopers werd ter hand gesteld, »om ten slotte te worden teruggegeven aan hem, die »ze het eerst ter tafel had gebracht; dat onder die »koopers zich bevonden twee niet-erfgenamen; dat »op die wijze verkochte vorderingen later, na het »overlijden van den erflater, aan diens erfgenamen zijn »toebedeeld; dat ééne vordering die door afbetaling »teruggebracht was van *f* 1000 op *f* 700 niettemin »werd overgedragen voor *f* 1000, doch bij latere »verdeeling slechts voor *f* 700 in aanmerking kwam; »dat zoo dikwijls de erflater na de cessie geld noodig »had, de opposant sub 3 hem dat gaf ook van de »gelden, die als renten der vorderingen ingekomen »waren; dat het restant van die renten niet werd »uitgekeerd aan de verschillende koopers of cessio-»narissen, maar daarvoor door den opposant sub 3 »werden aangekocht effecten, die na doode van den »erflater zijn verdeeld onder diens erfgenamen, naar »gelang van ieders erfrecht; dat de erflater aan ge-»tuige sub 11 gezegd heeft, dat na zijn dood de »rente aan J. moest betaald worden, een gezegde, »dat na de cessie moet gezegd zijn, blijkens de ver-»klaring van getuige sub 1, die de cessie van die »vordering op J. gezien heeft;

»*O.* dat deze omstandigheden zeker doen denken

8647. »aan eene schijnhandeling, waarbij geen werkelijke »verkoop gewild werd, althans aan eene als verkoop »vermomde schenking, die, bij gemis van notariëele »akte, als volstrekt nietig zou zijn aan te merken, »eene nietigheid, waarop zich elk belanghebbende, »dus ook de fiscus, zoude mogen beroepen en die »zelfs ambtshalve zoude moeten worden aangenomen, »omdat art. 1719 B. W. van openbare orde is;

»*O.* evenwel dat, tegenover de aangehaalde om- »standigheden, staan de navolgende, die op wer- »kelijken verkoop wijzen: *a* dat alle partijen ont- »duiking van successierecht beoogden en dit doel, »zonder werkelijke overdracht, onbereikbaar was; »*b* dat terstond schriftelijke akten van den verkoop »zijn opgemaakt en geteekend; *c* dat de erflater »terstond èn de titels èn die akten van cessie uit »handen gaf en daarmede de beschikking over die vor- »deringen geheel verloor; *d* dat omstreeks dien tijd, »de erflater al zijne effecten aan toonder op geldige »wijze van hand tot hand aan opposant sub 3 ten »geschenke gaf; *e* dat van enkele der aldus gece- »deerde vorderingen (die sub 17 en 18 in het dwang- »schrift genoemd) de titels zijn teruggegeven aan de »debiteurs tegen afgifte van nieuwe schuldbekente- »nissen, ten name der cessionarissen;

»*O.* dat in de erkentenis van den opposant sub 3, »welke erkentenis eigenlijk het eenige bewijs is, »hetwelk de geopposeerde heeft geleverd, ligt op- »gesloten en dus ten voordeele van opposanten moet »worden aangenomen, dat tusschen den erflater en »de cessionarissen eene, zij het ook stilzwijgende, »afspraak bestond, dat na doode van den erflater »diens boedel zoude moeten verdeeld worden alsof

8647. »er geene overdracht of schenking had plaats gehad;

»*O.* dat door dergelijke afspraak zich gereedelijk »laten verklaren vele van de omstandigheden, hier»boven aangehaald als vermoedens voor het bestaan »eener schijnhandeling of vermomde schenking, »daar alsdan die handelingen der cessionarissen slechts »geweest zijn vrijwillige daden, die zij, onverplicht, »deden om de afspraak met den erflater en diens »bedoeling te volgen;

»*O.* ten slotte, dat de geopposeerde moet bewijzen, »dat zij moet aantoonen het niet-bestaan van een »werkelijken verkoop en dat, hoewel niet kan ont»kend worden dat daarvoor eenig bewijs geleverd is, »niettemin zoolang de omstandigheden, hierboven »sub a—e opgenoemd, onverzwakt blijven bestaan, »de geopposeerde niet voldoende bewezen heeft, dat er »geen werkelijke verkoop zoude hebben plaats gehad.

»Rechtdoende in naam der Koningin!

»Verklaart het verzet tegen het dwangschrift geldig »en van waarde;

»Verklaart gezegd dwangschrift nietig en van on»waarde en stelt het buiten effect.

»Veroordeelt het eischend bestuur in de proces»kosten, voor zoover deze ten zijnen laste kunnen »worden gebracht."

Met het oog op de feitelijke beslissing der rechtbank heeft het bestuur machtiging verleend om verder in de zaak te berusten. (***Miss. van** 8 **Februari*** 1895, *n*⁰. 88.)

8648. *Vrijstellingen. Toepassing van art.* 56 *n*⁰. 7 *der wet, als de verkrijger van het Indisch vast goed meer erft dan zijn a. i. deel en belast is met de uitkeering van een legaat in geld.* Een erflater, die zijne twee zusters A.

8048. en B. tot erfgenamen volgens de wet naliet, had zijne zuster A. tot eenige erfgename benoemd en aan C. *f* 5000 in contanten gelegateerd.

De nalatenschap, waartoe in Nederlandsch-Indië gelegen onroerende goederen behoorden, leverde volgens de memorie van aangifte een zuiver saldo op van *f* 258.877,10^5.

Daar tijdens de indiening dezer memorie van aangifte het bewijs van de betaling van het in Nederlandsch-Indië verschuldigde recht van overgang nog niet was geleverd, berekende de ontvanger het verschuldigde recht van successie op de volgende wijze:

Zuiver saldo.	*f* 258.877.10^5
Legaat aan C.	„ 5000.—
blijft voor de erfgename A..	*f* 253.877.10^5
die a. i. gerechtigd is tot ½ van *f* 258.877.10^5 of	„ 129.438.55^5
en dus e. t. meer verkrijgt	*f* 124.438 55

Er is derhalve verschuldigd: door C. *f* 5000 à 10 % = ... *f* 500.—

door A:

f 129.438.55 à 4 % = *f* 5177.54			
„ 124.433.55 à 10 % = „ 12443.85^5			
			„ 17621.39^5
		Totaal . . .	*f* 18121.39^5

Nadat dit recht was voldaan, werd de kwitantie van de in Nederlandsch-Indië betaalde belasting ingeleverd en moest derhalve een gedeelte van het recht worden teruggegeven.

De vrijgestelde waarde van het Indisch vastgoed, voor zoover die in het zuiver saldo der nalatenschap was begrepen, bedroeg *f* 104 502.45.

De ontvanger stelde voor te doen teruggeven:

8648. Aan C.:

$\frac{104.502.45}{258.877.10^5} \times f\ 500 \ldots\ldots = f\ 201.84$

en aan A.:

$\frac{104.502.45}{258.877.10^5} \times f\ 5177.54 = f\ 2090.05$

en $\frac{104.502.45}{258.877.10^5} \times$ „ $12443.85^5 =$ „ 5023.28^5

„ 7113.33^5

samen . . . $f\ 7315.17^5$

Hij opperde echter de vraag, of wellicht de vrijstelling in de eerste plaats moest worden toegepast op dat gedeelte der nalatenschap, hetwelk aan het hoogste recht van successie onderworpen was, zoodat voor teruggaaf vatbaar zou zijn 10 % in hoofdsom van f 104.502.45 = f 10450.24^5.

Deze vraag is ontkennend beantwoord aangezien de in art. 56 n°. 7 der wet op het recht van successie en van overgang bij overlijden bedoelde evenredigheid, betrekking heeft op *al* de deelen van het zuiver saldo en dus ook op het ab-intestato deel der erfgename.

Tegen de herrekening des ontvangers werd nog de volgende bedenking aangevoerd.

Bij die herrekening is, vermoedelijk op het voetspoor der beslissing, opgenomen onder n°. 7285 van dit werk, aangenomen, dat ook de legataris der som van f 5000 deelt in de vrijstelling van voormeld art. 56 n°. 7. Bij die beslissing werd behandeld een geval, dat het Indisch vastgoed werd gelegateerd tegen inbreng, en het Bestuur nam aan, dat de inbreng geacht kon worden in de plaats van het Indisch vastgoed te zijn getreden, zoodat ook de

8648. verkrijgers van dien inbreng, zijnde de erfgenamen en de verdere legatarissen, vrijstelling van belasting genoten. In het onderwerpelijk geval echter, waar van inbreng geen sprake is, kan die vrijstelling ook alleen door de erfgename, die al het Indisch vastgoed verkrijgt, worden genoten en zou het een ongerijmdheid genoemd kunnen worden, dat de legataris der geldsom vrijstelling van belasting genoot door de toevallige omstandigheid, dat een andere persoon uit dezelfde nalatenschap goederen verkrijgt, waarvan de waarde gedeeltelijk van belasting is vrijgesteld.

Van een andere zijde werd hiertegen het volgende aangevoerd. Het beginsel van de beslissing P. W. n⁰. 7285 zal ook in dit geval toepassing moeten erlangen, daar men hier niet te doen heeft met een legaat van een onvervangbare zaak en de som van *f* 5000 niet geacht kan worden juist uit de niet-vrijgestelde goederen door de erfgenamen te worden uitgekeerd. Dat deze opvatting juist is, blijkt duidelijk wanneer men het geval stelt, dat het Indisch vastgoed de eenige bate der nalatenschap is en de erfgename belast is met de uitkeering van een legaat eener geldsom.

Het Bestuur heeft zich met het laatste gevoelen vereenigd en de door den ontvanger voorgestelde herrekening goedgekeurd. (*Miss. van* 2 *Juli* 1894, *n⁰*. 30.)

8649. *Wettelijk erfdeel. Verklaring door de legitimarisse, dat zij van haar recht geen gebruik wenscht te maken, nadat in de door den executeur-testamentair ingediende memorie van aangifte het tegendeel is verklaard.* Een erflaatster, die tot erfgenamen volgens de wet naliet hare moeder voor $^1/_4$ en hare zes broeders en zusters te zamen voor $^3/_4$, had bij testament haren echtgenoot

8649. benoemd tot erfgenaam harer nalatenschap, voorzoover zij daarover de vrije beschikking had.

In de wegens deze nalatenschap door den echtgenoot, als executeur-testamentair, ingediende memorie van aangifte, werd verklaard, dat tengevolge van bovenbedoelde uiterste wilsbeschikking de nalatenschap werd geërfd door den echtgenoot voor $^7/_8$ en door de moeder voor $^1/_8$.

De ontvanger berekende naar aanleiding van deze memorie van aangifte voor recht van successie 4 % over $^7/_8$ en 3 % over $^1/_8$ van het zuiver saldo der nalatenschap, welk recht binnen den wettelijken termijn werd betaald.

Ruim twee jaar later verklaarde de legitimarisse het testament van de erflaatster te bekrachtigen en afstand te doen van haar recht op de legitieme portie. In overeenstemming daarmede diende de echtgenoot der overledene een nadere memorie van aangifte in, houdende verklaring, dat de moeder van hare legitieme portie had afgezien en de aangever derhalve tot de geheele nalatenschap gerechtigd was.

Op deze memorie berekende de ontvanger voor recht van successie 4 % over $^1/_8$ van het zuiver saldo der nalatenschap. Hij deed tevens het voorstel om het op de eerste memorie van aangifte ten laste van de moeder geheven recht te doen teruggeven. Naar zijne meening kon de afstand van de legitieme portie worden beschouwd als een verwerping in den zin van art. 17 al. 3 der wet op het recht van successie en van overgang bij overlijden. Art. 63 n°. 4 dier wet kon tegen de teruggave geen bezwaar opleveren, omdat het tweede lid van dit wetsnommer hier, waar het recht op teruggave eerst ontstaan was op

8649. het tijdstip van den afstand der legitieme portie, bij analogie toepasselijk moest worden geacht.

Het Bestuur heeft zich met de meening des ontvangers, als zou de door de moeder afgelegde verklaring, dat zij afstand deed van haar recht op de legitieme, als een verwerping moeten worden aangemerkt, niet kunnen vereenigen. Die zoogenaamde afstand moest integendeel worden beschouwd als een verklaring, dat de legitimarisse van haar recht om haar wettelijk erfdeel te vorderen geen gebruik wenschte te maken. Na het afleggen dier verklaring bleek derhalve dat de vermelding in de eerste memorie van aangifte, als zou de nalatenschap voor $^1/_8$ door de moeder zijn verkregen, onjuist was, zoodat het ten laste van de moeder geheven recht alleen op grond van dwaling in de aangifte, bij toepassing van art. 60 der wet op het recht van successie en van overgang bij overlijden, zou kunnen worden teruggegeven, indien een daartoe strekkend rekest werd ingediend. (*Miss. van 22 September* 1894, nº. 53).

V.

8650. VERKOOP. *Lasten. Verklaring door iemand, die bij eene definitieve toewijzing kooper wordt en zoowel daarbij als bij de voorloopige toewijzing heeft gehoogd, dat hij heeft gehandeld vóór en namens een ander.* Ten overstaan van den notaris E. te T., werd den 15 Maart 1893 eene voorloopige toewijzing gehouden van onroerend goed. Die verkooping geschiedde volgens plaatselijk gebruik bij inzet, verhooging en toeslag. Bij de voorwaarden was bepaald, dat iedere hoog zoude bedragen *f* 5, waarvan *f* 4 zoude strekken tot vermeerdering van den koopprijs en *f* 1 zoude worden ontvangen door

8650. den hooger, hem door den kooper bij den toeslag te voldoen.

Een der in de verkooping begrepen perceelen werd ingezet door A. op *f* 4500, die daarna 200 hoogen stelde, ten bedrage alzoo van *f* 800. Bij de definitieve toewijzing op 29 Maart 1893, stelde A. wederom 50 hoogen, zoodat het perceel toen door hem werd gebracht op *f* 5500. Bij den daarop gevolgden afslag werd het perceel niet gemijnd, waarna het voor gemelde som werd toegewezen aan A., die verklaarde te hebben gehandeld als mondeling lasthebber van B. Deze verklaarde daarop het perceel in koop aan te nemen.

Bij de berekening van de wegens die toewijzing verschuldigde registratierechten, waren bij den kooppprijs van gemeld perceel geene hooggelden gevoegd. Dit werd op grond der beslissingen, opgenomen in dit werk onder n°ˢ. 4269 en 5895, niet juist geacht. Daar A. bij de voorloopige toewijzing geen kwaliteit opgaf, moet hij, zoo betoogde men, geacht worden daarbij voor zich zelven te hebben gehandeld, zoodat hij recht heeft als hooger, van den kooper een bedrag van *f* 200 te ontvangen.

Het Bestuur heeft zich met deze meening niet vereenigd.

In de gevallen, behandeld bij de evengemelde beslissingen, werd door den kooper verklaard, dat hij had *gekocht* of *den koop had gedaan* namens een ander, hier daarentegen, dat hij namens een ander heeft *gehandeld* Deze laatste uitdrukking laat ruimte ook voor de opvatting, dat de lastgeving ook omvatte de bij de voorloopige toewijzing gestelde verhoogingen. (*Res. van 4 December* 1894, *n*°. 10.)

8651. *Openbare verkoop van onroerend goed krachtens bevel der arrondissements-rechtbank ten verzoeke van een der mede-eigenaren zonder medewerking der anderen. De toewijzing heeft aan de verkoopster zelve plaats. Is er evenredig recht schuldig?* Ten verzoeke van A., weduwe van B., had, ingevolge bevel der arrondissements-rechtbank te G., dd. 1 December 1893 de veiling plaats van eenige onroerende goederen, toebehoorende aan haar en de erfgenamen van haren echtgenoot, van wiens nalatenschap zij vruchtgebruikster was. In het van die veiling den 3 Januari 1894 door den notaris R. te W. opgemaakt proces-verbaal was vermeld, dat de erfgenamen van B. behoorlijk waren opgeroepen om tot den verkoop mede te werken en dat zij bij de veiling bij gemachtigde waren verschenen, welke gemachtigde er namens hen tegen had geprotesteerd, dat de veiling alleen ten verzoeke van A. zou geschieden en dat de kooppenningen in handen van haar en op hare kwitantie zouden worden voldaan. Niettemin had de toewijzing dier goederen plaats en wel aan A. zelve voor de som van *f* 49200. Op het proces-verbaal van veiling werd over den koopprijs vermeerderd met de lasten, na aftrek van het aandeel, dat de koopster daarin als mede-eigenaresse toekwam, het evenredig registratierecht benevens het recht van overschrijving geheven.

Nadat A. door de erfgenamen van B. voor de arrondissements-rechtbank te G. was gedagvaard ten einde de nietigheid der gedane toewijzing te hooren uitspreken, werd tusschen partijen bij akte, den 20 Juli 1894 voor den notaris S. te B. verleden, overeengekomen, dat zij die toewijzing als nietig

8651. zouden beschouwen en werden vervolgens aan A. de bovenbedoelde onroerende goederen bij die akte toegescheiden.

A. verzocht daarna, op grond van de nietigheid der gedane toewijzing, teruggave van hetgeen op het daarvan opgemaakt proces-verbaal voor registratierecht meer was geheven dan *f* 1.20, benevens van het daarop geheven recht van overschrijving.

Een der omtrent het verzoek gehoorde ambtenaren gaf als zijne meening het volgende te kennen. De toewijzing van den 3 Januari 1894 moet geenszins als rechtens niet geschied worden beschouwd. Hoogstens zou zij *vernietigbaar* kunnen worden genoemd, maar zelfs dit mag niet als vaststaande worden aangenomen.

De mede-eigenaren zijn door A. niet als medeverkoopers geweigerd, integendeel ze zijn meermalen uitgenoodigd om als zoodanig op te treden. Het verschil tusschen hen en A. liep hoofdzakelijk over een der voorwaarden van den verkoop. En nu is het de vraag, of A., op wier verzoek het rechterlijk bevel tot verkoop is verleend, ook niet bevoegd geacht moet worden de verkoopsvoorwaarden vast te stellen. Is dit zoo, dan kan art. 694 B. R. op zich zelf geen grond opleveren tot vernietiging, want de daarbedoelde zwarigheden moeten natuurlijk zijn werkelijke zwarigheden en niet ongegronde bedenkingen, tegenwerkingen enz.

Wat hiervan echter ook zij, ook al zoude de toewijzing vernietigbaar zijn, de rechten zijn daarop regelmatig en overeenkomstig de wet geheven en de latere scheiding kan die rechten niet voor teruggaaf vatbaar maken.

8651. Ook van een andere zijde werd dezelfde meening, dat de gedane toewijzing geenszins als rechtens niet geschied kon worden beschouwd, voorgestaan en voor die meening een beroep gedaan op DIEPHUIS, deel IX blz. 443, waar geleerd wordt: »Die wegblijven »berooven zich van allen invloed op de toewijzing »van het goed voor den geboden prijs. Zij, die tegen»woordig zijn, kunnen hunne toestemming geven of »weigeren." Maken zij zwarigheden, zoo werd van die zijde verder aangevoerd, dan moet daarover door den president der arrondissements-rechtbank worden beslist. De verwaarloozing van dit voorschrift kan wel tot vernietiging der rechtshandeling leiden, maar staat aan de volkomenheid niet in den weg.

Het Bestuur heeft zich met deze meening echter niet vereenigd, maar doen teruggeven, hetgeen voor registratierecht op de toewijzing meer was geheven dan *f* 1.20, benevens het daarop geheven recht van overschrijving. Daar A. het voorschrift van art. 694 B. R. niet had nageleefd, was zij niet bevoegd den verkoop door te laten gaan. Zij kon alzoo, door het onroerend goed aan zich zelve toe te wijzen, geen overdracht tot stand brengen. (*Res. van* 4 *December* 1894, *n*°. 15).

8652. *Overdracht van bepaalde nog te vervallen termijnen der rente eener inschrijving op het Grootboek der Nationale schuld.* Bij notariëele akte dd. 23 Mei 1894 verkocht iemand zijn recht als bezwaarde erfgenaam, onder den last van bewaring en uitkeering ten behoeve van zijne kinderen, reeds geboren of nog geboren zullende worden, van een kapitaal groot *f* 55000 ingeschreven in het Grootboek der 3½ % Nederlandsche Staatsschuld, zulks voor den tijd van 14

8652. jaren, ingegaan den 1 April 1894 en alzoo eindigende den 1 April 1908 voor de som van ƒ 7000.

Deze akte werd in overeenstemming met de beslissing, onder nummer 6145 in dit werk opgenomen, geregistreerd tegen een recht van $1\frac{1}{2}$ % over het gekapitaliseerd bedrag der verkochte renten, zijnde 14 × ƒ1925 of ƒ26950 tot een bedrag alzoo van ƒ404.25.

Met die heffing achtten partijen zich bezwaard. Zij beweerden dat, aangezien de inschrijving zelve voor den genoemden tijd van 14 jaren was verkocht, de akte van overdracht volgens art. 70 § III n°. 3 der wet van 22 Frimaire VII van de formaliteit van registratie was vrijgesteld en dat, zoo dit onjuist mocht worden geacht, in elk geval niet meer dan $1\frac{1}{2}$ % over den koopprijs ad ƒ7000 kon zijn geheven.

Geen dezer beweringen was juist. De toepasselijkheid van art. 70 § III n°. 3 der wet van 22 Frimaire VII was hier uitgesloten, omdat hoezeer partijen het in de akte hadden doen voorkomen, alsof de inschrijving op het Grootboek zelve was overgedragen, dit inderdaad niet het geval was. De verkoop toch van een zaak voor een zeker aantal jaren is onbestaanbaar en bepaalt zich tot overdracht van het genot der zaak, of van de vruchten, welke zij gedurende het vastgestelde tijdvak zal afwerpen, zonder dat daardoor een zakelijk recht op de zaak wordt verkregen. En de onjuistheid der tweede bewering volgt hieruit, dat, indien het recht, wat de quotiteit betreft, verschuldigd was alsof er schuldvorderingen waren overgedragen, ook de toepasselijkheid van art. 14 n°. 2 der wet van 22 Frimaire VII niet kon worden ontkend.

Naar aanleiding der geopperde bezwaren is even-

8652. wel de juistheid der heffing aan een nader onderzoek onderworpen. Daarbij moest op den voorgrond worden gesteld de vraag, of, wanneer zooals hier de renten eener inschrijving het object der gesloten overeenkomst van koop en verkoop vormen, er van »créances à terme" wel sprake kan zijn. Het springt in het oog, dat in een geval als het onderwerpelijke, waar de verkooper slechts eigenaar onder bezwaar van fidei-commis was van de inschrijving op het Grootboek, of wel, wanneer hij daarvan vruchtgebruiker is, die vraag ontkennend moet worden beantwoord, omdat zijn recht met zijn dood moet vervallen en het derhalve onzeker is, of er en zoo ja, hoevele der te verschijnen renten aan den kooper ten goede komen. Doch ook, indien de verkooper eigenaar is van de inschrijving, kan bezwaarlijk aan overdracht van »créances à terme" worden gedacht, niet alleen omdat de verkochte renten bij den verkoop nog geene op zich zelve staande zaken zijn, en behalve de eerste termijn nog niet zijn beginnen te loopen, maar ook omdat bij de mogelijkheid van conversie en aflossing het onzeker is, wat de kooper, ingevolge het koopcontract, ten slotte zal blijken te kunnen ontvangen Veeleer moet worden aangenomen, dat er in al deze gevallen, indien bepaalde nog te vervallen termijnen eener inschrijving worden verkocht, aanwezig is een overdracht bij wijze van kanscontract van toekomstige zaken, vallende onder de »goederen in geene andere artikels of paragrafen der wet opgenoemd," bedoeld bij art. 12 der wet van 16 Juni 1832 (*Stbl. n*°. 29) en aldaar belast met het recht van 2 % over den bedongen koopprijs.

8652. Het Bestuur heeft voorgeschreven de wet voortaan in dien zin toe te passen, zoodat alle met het vorenstaande strijdige beslissingen worden ingetrokken (1). (*Res. van* 26 *Juli* 1894, *n⁰*. 22 en *aanschrijving van* 7 *Augustus* 1894, *n⁰*. 7).

8653. *Toewijzing van onroerend goed aan iemand, die zich het recht heeft voorbehouden om zijn lastgever te noemen; bij akte de command wordt als zoodanig genoemd een der medeëigenaren, die den aankoop aanneemt, om zich het goed bij scheiding te laten toedeelen. Verschuldigdheid van evenredig recht wegens koop en verkoop.* Het door partij ingestelde beroep in cassatie tegen het vonnis der arrondissements-rechtbank te Rotterdam van den 26 Februari 1894, opgenomen in dit werk onder nummer 8587, is verworpen bij arrest van den Hoogen Raad van den 8 November 1894, luidende:

»De Hooge Raad enz.,

»Partijen gehoord;

»Gezien de stukken;

»*Overwegende* dat als middel van cassatie is voor»gesteld: Schending en verkeerde toepassing van de »artt. 179, 1116, 1122, 1129, 1349, 1356, 1375, »1493 en 1494 B. W., de artt. 2, 3, 4 en 69, § 7 »n⁰. 1 der wet van 22 Frimaire an VII, art. 13 der »wet van 16 Juni 1832 (*Stbl. n⁰*. 29) en art. 7 der »wet van 11 Juli 1882 (*Stbl. n⁰*. 92) omdat, al duiden »de woorden ook duidelijk op koop en verkoop, »niettemin geen koop en verkoop aangegaan en dus »ook niet belastbaar is, waar de wil van partijen »niet op koop en verkoop was gericht, doch op eene »prijsbepaling met het oog op eene latere toebe-

(1) P. W. 1/1831 bl. 38 n⁰. 3 en 1846 n⁰. 52, P. W. Nos. 6145 en 8108 in fine.

8653. »deeling bij scheiding, hetgeen te meer klemt waar »de aanbedeelde geacht wordt altijd eigenaar geweest »te zijn en overbedeeling niet belast is;

»*O.* daaromtrent, dat in het bestreden vonnis wordt »overwogen, dat uit de processenverbaal van veiling »van 28 Januari 1892 en van afslag van 4 Februari »1892 en uit de acte de command van 5 Febr. 1892 »ten duidelijkste volgt, dat op 4 Februari 1892 de »panden, waarvan in deze sprake is, zijn verkocht, »en wel aan M., terwijl deze het recht behield, bin»nen 24 uren na dien verkoop, een anderen kooper »in zijne plaats te stellen; voorts dat hij M. van dat »recht gebruik heeft gemaakt en binnen gezegden »termijn in zijne plaats heeft gesteld den opp., thans »eischer in cassatie, die dit uitdrukkelijk heeft goed»gevonden; dat men door uitlegging niet mag af»wijken van de bewoordingen eener overeenkomst, »indien die bewoordingen duidelijk zijn, en deze *in* »*casu* allerminst aan onduidelijkheid lijden;

»*O.* dat mitsdien de beslissing der rechtbank be»rust op eene uitlegging der genoemde processen»verbaal van veiling en afslag en van de acte de »command, welke, als van feitelijken aard, in cas»satie moet worden geëerbiedigd, terwijl bij het »middel niet wordt geklaagd over verkeerde toepas»sing van art. 1378 B. W.;

»*O.* dat nu wel in het middel wordt beweerd, dat »de wil van partijen niet op koop en verkoop was ge»richt, doch op eene prijsbepaling met het oog op eene »latere toebedeeling bij scheiding, maar dat deze »bewering geen steun vindt in het bestreden vonnis;

»*O.* dat alzoo het aangevoerde cassatiemiddel is »ongegrond;

8653. »Verwerpt het beroep en veroordeelt den eischer »in de kosten daarop gevallen."

Dit arrest werd voorafgegaan door de volgende conclusie van den advocaat-generaal PATIJN.

»*Edel Hoog Achtbare Heeren!* In n°. 1276 van het »*Weekblad voor Notarisambt en Registratie* wordt de be»slissing van de Rotterdamsche rechtbank, waartegen »dit cassatie-proces is gericht, m.i. met juistheid aldus »omschreven: »Wanneer onroerende goederen, be»hoorende tot eene nalatenschap, in publieke veiling »door iemand zijn gemijnd met het recht om later »zijn meester te noemen en daags daarna is door »den lasthebber bij akte de command een der mede»gerechtigden tot die nalatenschap als zijn meester »aangewezen, dan is — al wordt ook tevens bij die »akte door den lasthebber verklaard, dat de goede»ren aan den kooper bij scheiding, voor die bedragen »zullen worden toegedeeld — terecht het overgangs»recht over den koopprijs geheven."

»Hiertegen is aangevoerd het middel van cassatie, »luidende: Schending en verkeerde toepassing van »de artt. 179, 1116, 1122, 1129, 1349, 1356, 1375, »1493 en 1494 B. W., artt. 2, 3, 4, 69, § 7 n°. 1 »der wet van 22 Frimaire an VII, art. 13 der wet »van 16 Juni 1832 (*Stbl. n°.* 29) en art. 7 der wet »van 11 Juli 1882 (*Stbl. n°.* 92);

»omdat, al duiden de woorden ook duidelijk op »koop en verkoop, niettemin geen koop of verkoop »aangegaan en dus ook niet belastbaar is, waar de »wil van partijen niet op koop en verkoop was ge»richt, doch op eene prijsbepaling met het oog op »eene latere toebedeeling bij scheiding, hetgeen te »meer klemt waar de aanbedeelde geacht wordt

8653. »altijd eigenaar geweest te zijn en overbedeeling »niet belast is.

»Deze laatste zinsnede, die kennelijk ziet op de »bepalingen van de in het middel genoemde artikelen »1129 j° 1122 B. W., geeft mij aanleiding te her»inneren aan 's Hoogen Raads arrest van 27 Febr. »1846 (*R.* XXIII § 69, *Weekbl.* n°. 700), waarbij be»slist werd dat die artikelen wel de burgerlijke ge»volgen eener scheiding op het oog hebben, maar »niet de financiëele gevolgen, ten aanzien van de »schatkist, die bij eene afzonderlijke wet zijn geregeld.

»Nu heeft de geachte pleiter voor den eischer »terecht herinnerd, aan den ook aan art. 2 der wet »van Frimaire an VII ten grondslag liggenden regel: »»*plus valet quod actum quam quod scriptum est*"; dit »artikel toch bepaalt: »les droits d'enregistrement »»sont fixes ou proportionels *suivant la nature des* »»*actes*"; op die *nature* der acte komt het aan; »de »»naam aan eene overeenkomst gegeven kenmerkt »»haar wezen niet", schrijft terecht Vroom (*Wetg.* »*op de Registr.* Ie deel blz. 5), die aan die woorden »doet voorafgaan: »Tot beoordeeling van de strek»»king eener overeenkomst, moet men niet alleen »»den *naam* in aanmerking nemen, welke partijen »»daaraan geven, maar bovenal letten op de strek»»king van de onderscheiden bedingen, waaruit de »»overeenkomst bestaat of waaronder zij is aange»»gaan, moet men nagaan: niet wat partijen *zeggen* »»overeengekomen te zijn, maar wat zij, naar de be»»palingen der burgerlijke wet, overeengekomen *zijn.*"

»Had nu de rechtbank er zich toe bepaald in deze »te beslissen: in de acten zelve, waarvan het pro»portioneel recht is geheven, wordt de overeenkomst

8653. »als eene van koop en verkoop gequalificeerd, en »had zij op dien grond het verzet tegen het dwang»schrift ongegrond verklaard, dan zou art. 2 der »wet van Frimaire j°. art. 69 § 7 n°. 1, verkeerd zijn »toegepast, maar zulks heeft *in casu* niet plaats gehad.

»Zij heeft onderzocht wat naar de bepalingen der »Burgerlijke Wet is overeengekomen, en zij besliste, »dat uit den ondubbelzinnigen inhoud der processen»verbaal van veiling en afslag en van de akte de »command volgt, dat op 4 Februari 1892 de panden »zijn verkocht.

»Toen zij gegund werden, stond alleen nog niet »vast, wie daarvan kooper geworden was, en dit »feit kon door de latere akte de command niet on»gedaan gemaakt worden.

»Op deze m. i. geheel feitelijke beslissing, moet — »naar het mij voorkomt — het cassatie-middel »afstuiten.

»Daarbij is wel beweerd, dat de wil van partijen »niet op koop en verkoop gericht was, doch op eene »prijsbepaling, met het oog op eene latere toebe»deeling bij scheiding, maar die bewering wordt »te niet gedaan door het vonnis, waar we lezen: »»*O.* dat nu wel is waar opposant beweert, dat het »»de bedoeling der gezamenlijke erfgenamen zou »»zijn geweest, niet om de panden aan anderen, en »»dus ook niet aan M. of hem opp. te verkoopen en »»dat veeleer die panden in veiling zijn gebracht, »»door M. zijn gemijnd en door hem opp. later zijn »»aanvaard, om zoodoende te komen tot eene juiste »»waardebepaling bij de voorgenomen, later te pas»»seeren scheiding, als wanneer die goederen zelve »»aan opposant's echtgenoote voor denzelfden prijs

8653. »»zouden worden toebedeeld — doch dat, gesteld »»die laatstgemelde bedoeling had werkelijk bestaan »»en gesteld ze ware door meergemelde bijvoeging »»in de akte de command aannemelijk gemaakt en »»door de overgelegde akte van scheiding zelfs be-»»wezen, dan nog niet zou mogen worden aange-»»nomen, dat bij bedoelde akte van afslag met ge-»»volgde akte de command, geen koopovereenkomst »»zou zijn tot stand gekomen.

»»*O.* toch, dat art. 1378 B. W. gebiedend voor-»»schrijft, dat men door de uitlegging niet mag »»afwijken van de bewoordingen eener overeenkomst, »»indien die bewoordingen duidelijk zijn en deze in »»*casu* allerminst aan onduidelijkheid lijden."

»Bij pleidooi is nog beweerd, dat de administratie »zelve vroeger van meening zou geweest zijn, dat »in een geval als het onderhavige geen proportioneel »recht verschuldigd zou zijn, zich daarbij beroepende »op de resolutie van den 10en Juni 1872 n°. 21, »(*Per. Woordenb.* 1872, 1e ged., n°. 5279) bepalende, »dat slechts een recht van 80 cents verschuldigd »zou zijn in het volgend geval: Door de gezamenlijke »erfgenamen in een nog onverdeelden boedel, wer-»den de daartoe behoorende onroerende goederen in »het openbaar geveild, waaronder een perceel, waar-»van in het procesverbaal dier veiling werd gezegd: »»Voorschreven huis, tuin, enz. na verscheiden »»hoogsels toegewezen aan voornoemden L. (een »»der verkoopers) voor een som van . . . zijnde de »»kooper eigenaar voor een vierde gedeelte en ver-»»klaarde de kooper *den koop* aan te nemen, voor »»de voormelde som *om nader deze goederen bij de* »»*scheiding des boedels zich te doen aanbedeelen.*"

8653. »Door het bestuur der registratie is hierop ge»antwoord, dat het dáár bedoeld geval niet indentiek »is aan het onderhavige; toen gold het één en de»zelfde akte, waarin volgens het bestuur wel van »*toewijzing* werd gesproken, maar die blijkens haar »verderen inhoud feitelijk geen eigenlijken koop en »verkoop bedoelde, zoodat het bestuur van oordeel »was »dat aan *ophouding*, geenszins aan onvoorwaar»delijke *toewijzing* in den gewonen zin te denken »viel" en dat in dat geval *geen* evenredig recht van »registratie op zoodanige akte verschuldigd is, beslist »ook de Hooge Raad bij zijn arrest van 13 Juni 1851 »(*Weekbl.* n°. 1243). Daar begreep dus de administra»tie dat »*suivant la nature de l'acte*" aan geen eigen»lijken koop of verkoop kon gedacht worden: hier »daarentegen besliste de rechtbank dat *suivant la* »*nature de l'acte* inderdaad een koopovereenkomst »was tot stand gekomen.

»Ik heb derhalve de eer te concludeeren tot ver»werping van het ingesteld beroep, met veroordee»ling van den eischer in de kosten."

8654. *Verkoop van schepen. Overlegging van meetbrieven als blijk, dat deze in de Nederlanden thuis behooren.* Onder dagteekening van 8 September 1894, n°. 60 is aan de ambtenaren de volgende aanschrijving gericht:

»Volgens de bestaande beslissingen (1) kan voor »de toepassing van art. 12 n°. 1 der wet van »16 Juni 1832 (*Stbl. n°.* 29) het bewijs, dat een »vaartuig in de Nederlanden tehuis behoort, o.a. »door de vertooning van een Nederlandschen meet»brief worden geleverd. Die beslissingen hebben de

(1) Zie P. W. n°. 1720 en 2673.

8654. »meetbrieven op het oog, welke aan eigenaars van »binnen- of rivierschepen werden afgegeven ter ver»krijging van een patent. De bepalingen omtrent de »meting van binnenvaartuigen, vastgesteld voor de »heffing van het patentrecht, zijn echter tengevolge »van de afschaffing der patentwet vervallen. Daar »die meting voortdurend als een tak van openbaren »dienst is te beschouwen, omdat zij veelal tot grond»slag strekt aan de heffing van kanaal- sluis- en »bruggelden en dergelijke, terwijl ook bij de be»vrachting van vaartuigen en bij de aflevering van »gestorte goederen de prijzen dikwijls daarnaar wor»den berekend, is bij art. 55 der wet van den »2 October 1893 (*Stbl. n*°. 149) tot heffing eener »belasting op bedrijfs- en andere inkomsten bepaald, »dat omtrent die meting nieuwe bepalingen bij al»gemeenen maatregel van bestuur zouden worden »vastgesteld. Zulks is geschied bij het Koninklijk »Besluit van den 30 Juli 1894 (*Stbl. n*°. 141). Meet»brieven, naar aanleiding van dat besluit afgegeven, »die ook door anderen dan Nederlandsche schippers »verkregen kunnen worden en waarin de naam van »den eigenaar niet is vermeld, kunnen het hierboven »bedoelde blijk, dat schepen in de Nederlanden tehuis »behooren, niet opleveren en behooren daarom voort»aan niet meer als zoodanig te worden aangenomen."

8655. VERMOGENSBELASTING. *Aangifte. Onvolledigheid.* De Raad van beroep te Rotterdam heeft den 30 October 1894 de volgende uitspraak gedaan:

»De raad van beroep voor de vermogensbelasting »te *Rotterdam*;

»Gezien het bezwaarschrift van den heer A., tegen

8655. »zijn aanslag in de vermogensbelasting naar een »vermogen van *f* . . . .

»Gezien de schriftelijke toelichting van den heer »inspecteur der registratie in de 14e divisie;

»Gehoord de nadere mondelinge toelichtingen in »de vergadering van 30 October 1894 van den heer »inspecteur der registratie in de 14e divisie en van »den heer R., die met toestemming van den voor»zitter als mondeling gemachtigde van den aange»slagene is verschenen;

»*O.* dat het door den aangeslagene ingeleverd aan»giftebiljet slechts bevatte een totaal cijfer zonder »eenige specificatie van de bestanddeelen van zijn »vermogen, terwijl die aangifte ook later niet aan»gevuld of verbeterd is;

»*O.* dat mitsdien de bij de wet gevorderde aangifte »niet is gedaan en de requestrant ambtshalve door »den inspecteur is aangeslagen naar een vermogen »van *f* . . . . (1).

»*O.* dat de aangeslagene niet heeft aangetoond »dat die aanslag te hoog was;

»Handhaaft den ambtshalve den heer A. opgelegden »aanslag naar een vermogen van *f* . . . ."

8656. *Bedrijfsbelasting; aanteekening in de staten 6 vermb. van het bedrag van het inkomen dat getroffen wordt door deze belasting.* Onder dagteekening van 1 November 1894, n°. 13, heeft de Minister van Financiën de volgende aanschrijving gericht aan de directeurs der directe belastingen enz. en de inspecteurs der registratie en domeinen:

»Volgens de bestaande voorschriften werden o.a.

(1) Zie P. W. n°. 8494.

8656. »de leggers der patentplichtigen door de inspecteurs »der directe belastingen in het begin der maand »Maart aan hun ambtgenooten der registratie toege»zonden, en namen laatstgemelden daaruit in hunne »staten n°. 6 het bedrag van den aanslag in het »patentrecht over.

»Nu het patentrecht door de bedrijfsbelasting ver»vangen is, verzoek ik den directeurs der directe »belastingen enz. om de inspecteurs dier middelen »uit te noodigen voortaan, eveneens in het begin »der maand Maart, het register van aanslagen van »de commissie van aanslag (form. n°. 21a bedrijfsbel.) »aan hun ambtgenooten der registratie ter inzage te »zenden.

»Laatstbedoelde inspecteurs worden uitgenoodigd »daaruit in kolom 18 van hun staat 6 over te nemen »het bedrag van het inkomen, voorkomende in kolom »12 van gemeld register, benevens het dienstjaar.

»Acht de inspecteur der registratie het in bijzon»dere gevallen noodig om ook het register van aan»slagen van het collegie van zetters (form. n°. 20 »bedrijfsbel.) te raadplegen, dan stelle zijn ambtge»noot van de directe belastingen hem daartoe op zijn »verzoek in de gelegenheid."

8657. *Bestanddeelen van het vermogen. Vorderingen van een geneesheer wegens gepresteerde diensten.* De Raad van beroep te Rotterdam heeft den 30 October 1894 de volgende uitspraak gedaan:

»De raad van beroep voor de vermb. te *Rotterdam;*

»Gezien het bezwaarschrift door den heer Dr. P. »ingediend tegen zijn aanslag in de vermb. die met »verhooging zijner aangifte gesteld is op *f* . . . .

8657. »Gezien de schriftelijke toelichting van den heer »inspecteur der registratie in de 14e divisie;

»O. dat den aangeslagene ingevolge de wet door »den secretaris van den raad is kennis gegeven, dat »het door hem ingesteld beroep zou behandeld wor»den in de vergadering van 30 October 1894;

»O. dat de gedane aangifte verhoogd is op grond »dat door den aangeslagene niet als bestanddeel van »zijn vermogen is opgenomen, hetgeen hij op 1 Mei »1894 had te vorderen wegens door hem als genees»heer gepresteerde diensten;

»O. dat volgens de wet op de vermb. onder het »vermogen van den belastingplichtige moeten be»grepen worden alle schuldvorderingen, welke deze »op 1 Mei van het belastingjaar heeft uitstaan met »uitzondering alleen van die, met name in art. 6 »der wet genoemd;

»O. dat hetgeen een geneesheer van zijn patienten »heeft te vorderen wegens gepresteerde diensten, »onder geen der in dat artikel genoemde uitzonde»ringen valt en mitsdien het bedrag dat de aange»slagene uit dien hoofde heeft te vorderen, had »moeten zijn ingevuld in het aangiftebiljet sub II 6c »»andere schuldvorderingen daaronder begrepen die »»wegens leveringen of diensten onverschillig of daar»»van al of niet eene rekening is uitgeschreven";

»O. dat mitsdien de aanslag terecht hooger is ge»steld dan de aangifte.

»Handhaaft den verhoogden aanslag naar een ver»mogen van *f* . . . die den heer Dr. P. is opgelegd."

8658. *Bouwterrein. De bestemming tot boerderij ontneemt aan den grond niet de hoedanigheid van bouwterrein.* De raad

8658. van beroep te Hengelo heeft den 17 December 1894 de volgende uitspraak gedaan:

»De raad van beroep voor de vermb. in den kring »Hengelo, vergaderd zijnde op heden 14 December »1894, in de raadszaal te Enschedé.

»*O.* dat de vraag die te beslissen is deze is, of de »perceelen, gelegen enz. al of niet zijn te beschouwen »als bouwterrein en of derzelver waarde door den in»specteur der registratie juist is gesteld op *f* 2 per »centiare.

»*O.* enz.;

»*O.* dat de raad, na het terrein en de belendingen »in oogenschouw te hebben genomen, zoomede na »de door partijen overgelegde kaarten daarmede te »hebben vergeleken, van oordeel is dat het terrein »als bouwterrein moet aangemerkt worden als lig»gende enz.;

»*O.* dat de gestelde waarde door den inspecteur »hem juist voorkomt;

»*O.* dat het door den reclamant aangevoerde, dat »het terrein voor drie jaar verhuurd is, niet van »overwegenden invloed op de waarde, als bouw»terrein is;

»*O.* dat het door den reclamant aangevoerde dat »het terrein tot boerderij is bestemd, niet in aan»merking mag genomen worden bij de bepaling der »waarde van het terrein;

»Handhaaft den aanslag door den inspecteur der »registratie bepaald op *f* . . . .

8659. *Consuls, die een beroep of bedrijf uitoefenen.* In antwoord op de desbetreffende vraag van een der inspecteurs, heeft de Minister van Financiën als zijn gevoelen te kennen gegeven, dat de betrekking van

8659. commissaris eener bankinstelling, waaraan een aandeel in de winst is verbonden, behoort te worden beschouwd als een beroep of bedrijf, bedoeld bij art. 11 der wet op de vermb. (*Miss. van* 11 *October* 1894, n°. 9).

8660. *Geheimhouding. De rechter is niet bevoegd om in het belang van het onderzoek van eene aan de wet van* 27 *Sept.* 1892 (Stbl. n°. 223) *geheel vreemde strafzaak, door huiszoeking en papieronderzoek op de kantoren der krachtens die wet tot geheimhouding verplichte ambtenaren, zich de stukken te verschaffen, waarvan ingevolge art.* 47 *der wet de openbaarmaking niet geoorloofd is.*

Arrest van den Hoogen Raad (kamer van strafzaken) van den 19 November 1894:

»De Hooge Raad enz.,

»Gezien eene verklaring van den griffier bij de »Arrond.-Rechtbank te 's-Gravenhage van 6 Sept. »1894, houdende, dat tegen voormelde beschikking »geen verzet, hooger beroep of beroep in cassatie »is aangeteekend;

»Gelet op het middel van cassatie, door den requi»rant voorgesteld:

»Schending en verkeerde toepassing van art. 47 »der wet op de vermb. van 27 Sept. 1892 (*Stbl.* »*n*°. 223) in verband met de artt. 66 en 110 en »volgende strafvord.;

»*O.* dat, blijkens de bestreden beschikking, de »R. C. belast met de instructie van strafzaken bij »de arrond.-rechtbank te 's Gravenhage, aan die »rechtbank heeft verzocht, dat hem verlof zoude »worden verleend tot het doen van huiszoeking met »papieronderzoek in het kantoor der successierechten »te 's Gravenhage n°. 1 en in het kantoor van den »inspecteur der registratie te 's Gravenhage 10de

8660. »divisie, en zulks ten einde in zake J. van V., ver»dacht van diefstal, inzage te kunnen nemen van »de door hem, verdachte, en door de weduwe J. »C. W. T. in 1893 gedane aangiften voor de vermb. »en die aangiften in beslag te kunnen nemen;

»*O.* dat de rechtbank heeft geoordeeld, dat het in »die strafzaak van het meeste belang is te weten, »welke aangifte door den verdachte voornoemd in »1893 voor de vermb. is gedaan, daar, zoo aangifte »van *geen* belastbaar vermogen is geschied, eene »gewichtige aanwijzing voor de hand ligt, dat de »effecten, waarvan verdachte beweert sinds 1891 »eigenaar te zijn, doch die door hem *niet* werden »aangegeven voor de vermb., toebehooren aan de »weduwe T., die *wel* aangifte van vermogen deed, »en in die belasting is aangeslagen voor eene waarde »ongeveer gelijk aan de waarde der bewuste effecten; »dat nu, waar de Minister van Financiën zich gebon»den achtende door de bepaling van art. 47 der wet »van 27 Sept. 1892 (*Stbl. n*°. 223) tot heffing eener »vermb., bezwaar maakt zijne medewerking te ver»leenen, alleen een huiszoeking en papieronderzoek »tot het gewenschte doel zal kunnen leiden, en dat »art. 47 voornoemd zich hiertegen niet verzet, omdat, »wanneer die bepaling zóó streng moest worden op»gevat, dat zelfs ten dienste der Justitie geen mede»deeling of inzage der aangiften of aanslagen zou »mogen geschieden, niemand wegens het opzettelijk »afleggen van eene valsche verklaring (art. 33 der »wet) zou kunnen worden vervolgd en ook de bij »art. 42 omschreven vervolging tot betaling van den »aanslag nimmer zou kunnen plaats hebben, en dus »de geheele wet eene doode letter zou worden;

8660. »*O.* dat de beschikking verder de gronden inhoudt »waarop de rechtbank van oordeel is, dat tegen het »verleenen van het gevraagd verlof zich evenmin »verzet dat de vervolging nog verkeert in het stadium »van voorloopige informatiën, of wel dat huiszoeking »en papieronderzoek bij *derden* zou plaats vinden, »of eindelijk, dat eene vordering ontbreekt van den »officier van justitie; — dat echter het middel van »cassatie, blijkens de toelichting van het namens den »proc.-gen. genomen requisitoir, uitsluitend is ge»richt tegen de beslissing dat in art. 47 der wet »op de vermb. geen beletsel tegen de inwilliging van »het verzoek van den R. C. is gelegen;

»*O.* daaromtrent, dat bij genoemd art. aan ieder »wordt verboden om hetgeen hem uit hoofde van »zijn hetzij tegenwoordig, hetzij vroeger ambt nopens »den aanslag van een ingezetene in de vermb. of »diens vermogen gebleken of medegedeeld is, verder »bekend te maken dan voor de uitoefening van zijn »ambt gevorderd wordt;

»*O.* dat door dit stellig verbod, in verband met »de strafbepalingen tegen de schending van de ge»heimhouding in hetzelfde art. vervat, de onschend»baarheid van het geheim der aangiften en aanslagen »door de wet is gewaarborgd;

»*O.* dat volgens het art. zelf de daarbij opgelegde »geheimhouding haar grens vindt dáár waar de uit»oefening van het ambt de openbaring van het ge»heim vordert, doch dat overigens op de verplich»ting tot geheimhouding geen uitzondering is ge»maakt, zelfs niet eene zoodanige als ten aanzien »van het geheim der aan de post of andere open»bare instelling van vervoer toevertrouwde brieven

8660. »in art. 159 der Grondwet wordt aangetroffen, de »opheffing namelijk van het geheim op last des rech»ters in de gevallen in de wet omschreven;

»*O.* dat met dit alles onvereenigbaar is, dat de »rechter zoo dikwijls als dit in het belang van het »onderzoek van eenige strafzaak raadzaam mocht »zijn — ook al is die zaak geheel vreemd aan de »wet op de vermb. — door huiszoeking en papier»onderzoek op de kantoren der tot geheimhouding »verplichte ambtenaren, zich de stukken zou mogen »verschaffen, waarvan de wetgever de openbaarma»king niet heeft gewild;

»dat derhalve, welke ook de bevoegdheid zij, die »de rechter aan de door de rechtbank aangehaalde »artt. 110 en 111 strafvord. in het algemeen kan »ontleenen, art. 47 der wet op de vermb. zich tegen »de bestreden beschikking verzet;

»*O.* dat nu wel blijkens den hierboven vermelden »inhoud der beschikking, hiertegen wordt aange»voerd, dat bij die opvatting vervolging krachtens »de artt. 33 of 42 der wet onmogelijk zoude wor»den, doch dat daarbij wordt voorbijgezien, dat, »gelijk reeds werd opgemerkt, de verplichting tot »geheimhouding volgens art. 47 eindigt waar de uit»oefening van het ambt de opheffing van het geheim »vordert en dat die uitoefening voor den ambtenaar »de verplichtingen medebrengt, omschreven in art. »10 Strafvord,;

»*O.* dat het middel van cassatie mitsdien is gegrond;

»Vernietigt, in het belang der wet, zonder dat »dit arrest eenig nadeel kan toebrengen aan de »rechten door partijen verkregen, de beschikking

8660. »door de arrond.-rechtbank te 's Gravenhage in raad- »kamer den 12 Juni 1894 in deze zaak genomen."

Aan dit arrest was het volgende requisitoir van den advocaat-generaal VAN MAANEN voorafgegaan.

»*Edel Hoog Achtbare Heeren!* Op requisitoir van den »Officier van Justitie bij de rechtbank te 's Graven- »hage werden voorloopige informatiën ingewonnen, »door den rechtercommissaris bij die rechtbank, »naar een diefstal, waarvan verdacht werd J. v. V. »Nadat door den Minister van Financiën op grond »van art. 47 der wet op de vermb. van 27 Septem- »ber 1892 (*Stbl. n*°. 223) geweigerd was te voldoen »aan het verzoek van den rechter-commissaris om »afgifte van twee aangiftebiljetten voor de vermb., »heeft de officier voornoemd geweigerd te voldoen »aan de uitnoodiging van den rechter-commissaris, »om van de rechtbank te requireeren verlof tot het »doen van huiszoeking in de kantoren van den ont- »vanger der successierechten te 's Gravenhage n°. 1 »en van den inspecteur der registratie 10e divisie, »met speciale machtiging tot het doen van papier- »onderzoek in die localen.

»Na die weigering heeft de rechter-commissaris »zelfstandig gelijk verlof van zijne rechtbank verzocht »en bij beslissing van 12 Juni verkregen.

»Aan dit verlof is geen gevolg kunnen worden »gegeven omdat de officier van justitie geweigerd »had te voldoen aan het verzoek van den rechter- »commissaris om krachtens art. 112 Strafvord. bij »de huiszoeking tegenwoordig te zijn.

»Tegen de voormelde beschikking der rechtbank »is geen verzet, hooger beroep of beroep in cassatie »aangeteekend en de proc.-gen. bij den Hoogen Raad

8660. »haar in strijd met de wet achtende, is in het belang der wet, daartegen in cassatie gekomen en »stelt als middel voor: schending en verkeerde toe»passing van art. 47 der wet op de vermb. voormeld »in verband met de artt. 66 en 110 vgg. Strafvord.

»Wel komt het mij voor dat in de voorloopige »informatiën, en in dat stadium is het verlof tot »huiszoeking verleend, de officier van justitie en niet »de rechtbank of haar gecommitteerde *de dominus* »*litis* is, zoodat wel de officier bevoegd is een verlof »tot huiszoeking te provoceeren en den rechter»commissaris te requireeren eene huiszoeking te »doen, maar niet het omgekeerde.

»Die quaestie is evenwel minder aan de orde en »daartegen is ook het middel niet gericht.

»Het is toch niet twijfelachtig, dat de officier van »justitie door te handelen gelijk hij deed, goed heeft »gehandeld, omdat het recht tot het doen eener »huiszoeking, als waartoe de rechtbank verlof heeft »verleend, niet is overeen te brengen met de wette»lijke verplichting tot geheimhouding, opgelegd bij »art. 47 voornoemd.

»Zulks wordt op alleszins afdoende wijze door den »officier van justitie betoogd in zijne missive aan den »rechter-commissaris, dd. 14 Juni 1894 nº. 625 »(prod. 22).

»Waar de wet, zooals hier, uitdrukkelijk geheim»houding heeft bevolen, mag dat bevel niet langs »een omweg worden geschonden, door het geven »van verlof tot huiszoeking, gelijk de rechtbank in »deze deed.

»Wat wordt er op die wijze van het professioneel »geheim bij art. 66 Strafvord. gesanctioneerd?

8660. »De rechtbank is van oordeel dat indien art. 47 »zoo streng moet worden opgevat, dan ook de artt. »33 en 42 dier wet eene doode letter zouden zijn en »er geen vervolging zou kunnen plaats grijpen wegens »het in zake de vermb. opzettelijk afleggen van eene »valsche verklaring of het niet betalen van den aan»slag door een belastingschuldige, wijl aan de justi»tie ook dan geen inzage van aangifte of aanslag »zou mogen worden gegeven.

«Zij verliest daarbij uit het oog, dat in die gevallen »de wet zelve metterdaad het verleenen der inzage »beveelt, dewijl zonder overlegging van een en ander »de strafvervolging onmogelijk zou zijn gemaakt.

»In die gevallen handelen de ambtenaren der »registratie niet in strijd met art. 47 voormeld, — »maar de aangifte en aanslag maken zij bekend, »*krachtens* de uitoefening van hun ambt, en niet verder »dan zulks voor die uitoefening gevorderd wordt.

»Ik heb mitsdien de eer te requireeren dat de »H. R. voormelde beschikking der rechtbank alhier »van 12 Juni 1894 zal vernietigen, zonder dat het »te wijzen arrest eenig nadeel zal kunnen toebren»gen aan de rechten door partijen verkregen."

8661. *Invordering van aanslagen in de vermogensbelasting. Executoir verklaring van dwangbevelen.* Onder dagteekening van 13 Augustus 1894, n°. 91, heeft de Minister van Financiën de volgende aanschrijving gericht aan de ambtenaren der registratie en domeinen:

»Bij arrest van den Hoogen Raad van 17 Mei 1894 »(*W. v. h. R. n°.* 6504) is afgewezen het beroep in »cassatie van den gemeente-ontvanger te *Groningen*, »tegen een beschikking van den kantonrechter aldaar, »waarbij is afgewezen het verzoek tot executoir-ver-

8661. »klaring van een dwangbevel in zake gemeentebe- »lasting, op grond dat de ontvanger ter erlanging »van het executoir, aan den kantonrechter heeft op te »geven, of, en zoo ja, wanneer aan de betrokken per- »sonen waarschuwing en aanmaning is toegezonden.

»Daar de artikelen 41 en 42 der wet van 27 Sep- »tember 1892 (*Stbl. n*°. 223) op de vermb. in hoofd- »zaak hetzelfde bepalen, als de artt. 259 en 260 »der gemeentewet en het daarbij toepasselijk ver- »klaarde art. 15 der wet van 22 Mei 1845 (*Stbl.* »*n*°. 22), komt het mij wenschelijk voor, ter ver- »mijding van noodeloos oponthoud, dat de ontvan- »gers, bij het aan de kantonrechters ter executoir- »verklaring toezenden van dwangbevelen tot invor- »dering van vermb., met het oog op het aangehaald »arrest, mededeeling doen van den datum, waarop »de in art. 41 der wet op de vermb. bedoelde »waarschuwing en aanmaning zijn verzonden.

8662. *Lijfrenten, pensioenen en andere uitkeeringen ten laste van den belastingplichtige. Kosten van verpleging in een gesticht van de vrouw van den belastingplichtige.* De raad van beroep te Zutphen heeft den 11 December 1894 de volgende uitspraak gedaan:

»De raad van beroep voor de vermb. te Zutphen;

»Voorgenomen het bezwaarschrift van P. tegen de »uitspraak van den inspecteur der registratie te »Deventer dd. 2 October 1894, waarbij de vastge- »stelde aanslag in de vermb. is gehandhaafd;

»Kennis genomen van den brief van den inspec- »teur voornoemd dd. 8 October j.l. en daarbij overge- »legde bijlagen;

»Gehoord den aangeslagene en den inspecteur;

»*O.* dat het geschil loopt over de vraag of de

8662. »aangeslagene van het vermogen mag aftrekken »*f* 3000 voor het twintigvoudig bedrag der halve »verplegingskosten zijner vrouw in het krankzinni»gengesticht te . . . .;

»*O.* dat door de in art. 8 n°. 2 der wet op de »vermb. vermelde verstrekkingen worden bedoeld »de door dengene, aan wien of ten behoeve van »wien die worden gedaan, rechtens vorderbare en »hiertoe dus niet zijn te brengen verplegingskosten »van eene gehuwde vrouw buitenshuis wegens krank»zinnigheid:

»dat buitendien die verplegingskosten zijn lasten »van het vermogen der echtelieden ten behoeve van »een hunner, ook bij uitsluiting van gemeenschap »(zooals in casu is bedongen) omdat naar art. 4 het »vermogen der vrouw (behoudens enkele uitzonde»ringen hier niet bestaande) wordt geacht deel »uittemaken van dat van den man, die voor dat »geheele vermogen belastingschuldig is;

»Gezien de artt. 28, 31 en 33 der wet van 27 Sep»tember 1892 (*Stbl. n°.* 223);

»Handhaaft den vastgestelden aanslag."

8663. *Lijfrenten, pensioenen en andere uitkeeringen ten laste van den belastingplichtige. Kosten van verpleging in een gesticht van de vrouw van den belastingplichtige.* De raad van beroep te Middelburg heeft den 26 October 1894 de volgende uitspraak gedaan:

»De raad van beroep voor de vermb. te Middelburg.

»Gezien het bezwaarschrift ingediend door M., »waarin hij te kennen geeft in beroep te komen »van den aanslag naar een vermogen van *f* . . . ., »hem ambtshalve opgelegd door den inspecteur der »registratie te Middelburg.

8663. »Gelet op de door den aangeslagene gedane aan-»gifte, waarbij hij heeft opgegeven op den 1 Mei ll. »een vermogen te hebben bezeten niet hooger dan »van *f* . . . .

»Gezien de overgelegde schriftelijke toelichting »van voornoemden inspecteur;

»Gehoord den aangeslagene en den inspecteur in »de vergadering van heden;

»*O.* dat de aangeslagene, zich beroepende op art. 8, 2e der wet op de vermb., bij de door hem gedane »aangifte van zijn vermogen ad *f* . . . . heeft afge-»trokken *f* 19774 als uitmakende het 20voud van het »jaarlijksch bedrag, gemiddeld over de drie laatste »belastingjaren, van hetgeen door hem ten hehoeve »van zijne huisvronw was verstrekt voor levens-»onderhoud en huisvesting in het gesticht voor »krankzinnigen te E.

»*O.* ten aanzien van deze bewering, dat weliswaar »bij art. 8 dier wet wordt toegelaten het vermogen »te verminderen met het twintigvoudig bedrag der »uitgaven van den belastingschuldige voor verschul-»digde verstrekkingen van levensonderhoud, huis-»vesting en andere zaken, doch dat deze bepaling »hier hare toepassing mist;

»dat toch de kosten van het onderhoud en de »huisvesting zijner vrouw, waartoe de man volgens »art. 162 van het B. W. is gehouden, geenszins tot »de bedoelde verplichte uitkeeringen kunnen worden »gebracht, waarop bij de wet op de vermb. wordt »gewezen, omdat zij slechts zijn te beschouwen als »een deel van de gewone verteringen van het gezin »en de huishouding, die uit de inkomsten van het »vermogen van den man en zijne vrouw behooren

8663. »te worden bestreden, welk vermogen volgens art. 4 »dier wet een geheel uitmaakt;

»dat op deze beschouwing van geen invloed kan »zijn het feit dat, zooals ten dezen, ingeval van »ziekte der vrouw, haar man hoogere kosten aan »hare verpleging heeft willen besteden, door die te »doen geschieden buiten de woning van het gezin;

»*O.* dat mitsdien de aanslag, zooals die door den in»specteur is geschied, behoort te worden gehandhaafd;

»Gezien art. 33 der wet van 27 September 1892 »(*Stbl. n*°. 223);

»Handhaaft den door den inspecteur der registratie »te Middelburg aan M. ambtshalve opgelegden aan»slag naar een vermogen van *f* . . . ."

8664. *Lijfrenten, pensioenen en andere uitkeeringen ten laste van den belastingplichtige. Onderhandsche akte waarbij een vader zich verbindt tot het doen van uitkeeringen aan zijne meerderjarige kinderen.* De raad van beroep te Middelburg heeft den 2 November 1894 de volgende uitspraak gedaan:

»De raad van beroep voor de vermb. te Middelburg.

»Gezien het bezwaarschrift, ingediend door den »heer P., waarin hij te kennen geeft in beroep te »komen van den aanslag naar een vermogen van »*f* . . . ., hem ambtshalve opgelegd door den inspec»teur der registratie te Middelburg;

»Gelet op de door den aangeslagene gedane aan»gifte, waarbij hij heeft opgegeven op 1 Mei ll. een »belastbaar vermogen te hebben bezeten, niet hooger »dan van *f* . . . .;

»Gezien de overgelegde schriftelijke toelichting van »voornoemden inspecteur;

»Gehoord den inspecteur in de vergadering op heden;

8664. »*O.* dat de aangeslagene zich beroepende op art. 8, »2° der wet op de vermogensbelasting bij de door »hem gedane aangifte van zijn vermogen ad *f* . . . »heeft afgetrokken *f* . . . . als uitmakende het twin»tigvoudig bedrag, 1° van eene jaarlijksche toelage »van *f* . . . . door hem verschuldigd aan zijne doch»ter M., krachtens schriftelijke verbintenis bij onder»handsche akte dd. 21 April 1894, uittekeeren tel»ken drie maanden met *f* . . . . en 2° van eene »jaarlijksche toelage van *f* . . . ., door hem ver»schuldigd aan zijn zoon F., krachtens schriftelijke »verbintenis bij onderhandsche akte dd. 21 April »1894, uit te betalen telken drie maanden met *f* . . .

»*O.* ten dien aanzien, dat bij art. 8, 2° dier wet »wordt toegelaten het vermogen te verminderen met »het twintigvoudig jaarlijksch bedrag der uitgaven »van den belastingplichtige voor verschuldigde ver»strekkingen van levensonderhoud, huisvesting of »andere zaken, doch dat deze bepaling hier haar »toepassing mist;

»dat uitkeeringen, zooals hier, door een vader »aan zijne meerderjarige kinderen gedaan, eerst dan »rechtens zijn verschuldigd wanneer zij volgens de »bepaling van art. 379 van het burgerlijk wetboek »door den rechter zijn geregeld;

»dat van eene zoodanige regeling niet alleen niet »is gebleken, doch het onvermogen van hen, aan wie »de uitkeeringen zijn verstrekt, zelfs niet is beweerd;

»dat de bedoelde uitkeeringen mitsdien moeten »worden geacht uitsluitend uit vrijgevigheid te zijn »geschied;

»dat zoodanige uitkeeringen, al mogen zij bij eene »schriftelijke verbintenis zijn toegezegd, niet in rech-

8664. »ten kunnen worden gevorderd, en alzoo voor den »aftrek van het vermogen buiten aanmerking be»hooren te blijven (1);

»Gezien art. 33 der wet van 27 September 1892 »(*Stbl. n*^o^. 223);

»Handhaaft den door den inspecteur der registra»tie en domeinen te Middelburg, aan den heer P. »ambtshalve opgelegden aanslag naar een vermogen »van enz."

8665. *Lijfrenten, pensioenen en andere uitkeeringen ten laste van den belastingplichtige. Overeenkomst bij onderhandsche akte tusschen erfgenamen onderling tot het doen eener uitkeering aan een niet bij de akte tegenwoordig persoon.*

De raad van beroep te Amsterdam heeft den 20 December 1894 de volgende uitspraak gedaan:

»De raad van beroep gevestigd te Amsterdam;

»Uitspraak doende op het bezwaarschrift, waarbij »de heer A. in beroep komt tegen de uitspraak van »den inspecteur der registratie te X., omtrent zijn »aanslag in de vermb. dienst 1894/95, en verzoekt »dat bij de vaststelling van dezen aanslag alsnog »rekening worde gehouden met de jaarlijksche uit»keering, behandeld in 's Raads beschikking van »21 November 1893 n°. 1 (2);

»Gelet op de gronden in het bezwaarschrift aan»gevoerd, en op de schriftelijke toelichtingen, door »den inspecteur overgelegd;

»*O.* dat het bezwaar van reclamant rust op dezelfde

(1) Zie P. W. n°. 8498.

(2) Bij deze beschikking, die niet in dit werk opgenomen is, werd aangenomen dat niet mag worden afgetrokken het twintigvoud eener jaarlijksche uitkeering, die kinderen vrijwillig doen aan de huishoudster van hun overleden vader.

8665. »gronden, die ten vorigen jare door hem werden »ontwikkeld, onder bijvoeging van ééne omstandig»heid, destijds niet aangevoerd, nl. dat 4 personen, »waaronder reclamants echtgenoote, zich tot de be»doelde uitkeering hebben verbonden bij onderh. »akte van scheiding, met afzondering van een deel »van het vermogen, ten einde uit de renten daar»van de uitkeering te voldoen;

»*O.* dat de regeling bij deze akte vrijwillig ge»maakt omtrent het onverdeeld houden van een »kapitaal, met het doel om de rente daarvan door »een derde te doen genieten, niet anders kan wor»den beschouwd dan als eene schenking, en mits»dien geene verbintenis daarstelt, waarvan de na»koming in rechten zou kunnen gevorderd worden;

»*O.* dat alzoo de uitkeeringen, op grond van die »regeling gedaan, behooren tot de onverplichte uit»keeringen, welke volgens art. 8, laatste al. der wet »van 27 September 1892 (*Stbl. n*°. 223) niet in min»dering van het vermogen mogen worden gebracht;

»Handhaaft den vastgestelden aanslag."

8666. *Lijfrenten, pensioenen en andere uitkeeringen ten laste van den belastingplichtige. Verbintenis tot het doen eener uitkeering om niet bij onderhandsch geschrift* De raad van beroep te Haarlem heeft den 19 Januari 1895 de volgende uitspraak gedaan:

»De raad van beroep voor de vermb. te Haarlem.

»Gezien het bezwaarschrift den 30 October 1894, »ingediend door Z., tegen de uitspraak van den »inspecteur der registratie te X., dd. 29 October »1894, waarbij reclamants aanslag in de vermb. »dienstjaar 1894/95 is gehandhaafd.

»Gezien die uitspraak en de schriftelijke toelich-

8666. »tingen door dien inspecteur aan den raad over»gelegd.

»Gezien de uitnoodiging tot betaling van gemelden »aanslag ten bedrage van *f* . . . .

»Gehoord den reclamant en den inspecteur;

»*O.* dat reclamant zijn bezwaar hierop grondt, »dat hij bij de aangifte van zijn vermogen onder »de schulden een bedrag van *f* . . . . heeft afge»trokken, waartoe hij meent gerechtigd te zijn op »grond van een door hem afgegeven verklaring van »den volgenden inhoud: »Op heden den 1 Januari »»1891 verbind ik mij, zoolang mijne vrouw of een »»mijner kinderen zich hiervoor verklaart, aan mijn »»zoon J. jaarlijks uit te betalen de som van *f* . . . »»in twaalf één maandelijksche termijnen, de eerste »»elf maanden *f* . . . . elke maand en de laatste »»maand *f* . . . .", maar dat de inspecteur voor de »berekening van den aanslag zijn vermogen met die »*f* . . . . heeft verhoogd en niettegenstaande een »daartegen door reclamant ingebracht bezwaar, den »vastgestelden aanslag heeft gehandhaafd;

»*O.* dat reclamant bij de mondelinge toelichting nog »heeft verklaard, dat zijn zoon voor die *f* . . . zich »niet heeft verbonden om iets te geven, te doen of niet »te doen, zoodat geenerlei contraprestatie aanwezig is;

»*O.* dat reclamants zoon evenwel noch aan die »verklaring zelve, zoo uit hoofde van den inhoud »als van den vorm in verband met de overeenkomst, »noch aan de verbintenis, welke die verklaring be»stemd is te bewijzen, het recht kan ontleenen om »de voldoening van eene lijfrente of andere uitkee»ring als bedoeld bij art. 8, 2° der wet van 27 Sep»tember 1892 (*Stbl.* *n*°. 223) des noods in rechten

8666. »te vorderen, terwijl niet is beweerd dat reclamant »tot zoodanige uitkeering verplicht zou zijn, tenge»volge van eene verbintenis uit kracht der wet;

»*O.* dat de inspecteur derhalve terecht heeft ge»oordeeld, dat hier geen sprake is van een verschul»digde uitkeering tot een jaarlijksch bedrag van »*f* . . . ., welke den reclamant het recht zoude »geven om met het twintigvoud daarvan zijn vermo»gen voor de aangifte in de belasting te verminderen.

»*O.* dat mitsdien het bezwaar van den reclamant »is ongegrond;

»Gezien het aangehaalde wetsartikel.

»Handhaaft den aanslag van reclamant in de vermb. »over het dienstjaar 1894/95."

8667. *Lijfrenten of vruchtgebruik?* De raad van beroep te 's Gravenhage heeft, den 18 Januari 1895, de volgende uitspraak gedaan:

»De raad van beroep voor de vermogensbelasting »te 's Gravenhage;

»Gezien een bezwaarschrift bij den raad op »11 December 1894 ingekomen van G., tegen haren »aanslag in de vermb. over 1894/95;

»Gelet op een aan den raad overgelegd afschrift »van een bezwaarschrift, door reclamante ingediend »bij den ontvanger der successierechten te 's Graven»hage en op eene daarop gevolgde beschikking van »den inspecteur der registratie aldaar van den 13 »November 1894, uit welk een en ander blijkt, dat »reclamante er mede is bezwaard, dat een aan haar »gelegateerde uitkeering van *f* . . . . per jaar als »vruchtgebruik beschouwd en als zoodanig in aan»merking genomen is bij de vaststelling van haren »aanslag in de vermogensbelasting;

8667. »Gezien de schriftelijke inlichtingen aan den raad »verschaft door genoemden inspecteur en gelet op »diens mondelinge mededeelingen in de zitting van »den raad van heden, uit welk een en ander is ge»bleken, dat bij testamentaire beschikking van O., »aan reclamante is vermaakt o.a. eene som van *f*... »in het jaar, met bepaling dat een kapitaal in een »der grootboeken der Nationale Schuld zou worden »ingeschreven om uit de renten daarvan o.a. ook »genoemde som van *f*.... te voldoen, en dat die »inschrijving zoodanig zou plaats vinden, dat zij, »reclamante, zelve de renten van het grootboek zou »kunnen ontvangen; dat aan deze testamentaire be»schikkingen gevolg is gegeven;

»van oordeel dat onder deze omstandigheden en »bij reclamante's recht om rechtstreeks de renten te »ontvangen van eene inschrijving op het grootboek, »hare bevoordeeling als een vruchtgenot te be»schouwen is;

»Beslist, dat de aanslag van G. in de vermb. over »het dienstjaar 1894/95 blijft gehandhaafd (1)."

8668. *Schenking van effecten met voorbehoud van vruchtgebruik of rentegenot van hand tot hand gedaan.* Naar aanleiding van eene daaromtrent gedane vraag, heeft de Minister van Financiën bij missive van 5 November 1894, n°. 48 Reg., volgenderwijze zijne zienswijze medegedeeld omtrent de vraag, of schenkingen met voorbehoud van vruchtgebruik, van roerende lichamelijke voorwerpen en van schuldvorderingen aan toonder, geldig van hand tot hand kunnen geschieden, dan wel of voor de geldigheid van zulke schenkingen de vorm, voorgeschreven bij art. 1719 B. W., een vereischte is.

(1) Zie P. W. n°. 8504.

8668. »In het algemeen doet zich bij schenkingen onder »voorbehoud van vruchtgebruik de twijfel voor, of »de zaken werkelijk zijn overgegeven; die overgave »moet deugdelijk vaststaan; te meer omdat zij on»waarschijnlijk is, daar een vruchtgebruiker, behou»dens zeer zeldzame uitzonderingen, de in vrucht»gebruik bezeten zaken onder zich houdt.

»Nu de door X. geschonken effecten ten name der »begiftigden in bewaring zijn gegeven bij de Neder»landsche Bank, schijnt in deze aan de werkelijke »overgave niet getwijfeld te moeten worden.

»Maar al heeft werkelijk overgave plaats gehad, »dan nog ben ik van oordeel dat daardoor geene »geldige schenking is tot stand gekomen.

»Art. 1724 B. W. maakt de giften van hand tot »hand tot een formeel contract, d.w.z. een contract, »dat alleen tot stand komt door de inachtneming van »zekeren vorm, n.l. de overlevering van het gegevene.

»De wet verklaart alleen giften van hand tot hand »bestaanbaar van »roerende lichamelijke voorwerpen »»en van schuldvorderingen aan toonder."

»Wat verstaat men onder zulke zaken?

»Ieder die de Nederlandsche taal begrijpt zal ant»woorden, natuurlijk de zaken zelve of, wat hetzelfde »beteekent, de volle eigendomsrechten op de zaken.

»En deze opvatting is in overeenstemming met die »der schrijvers over de beteekenis der onderschei»ding in lichamelijke en onlichamelijke zaken, voor»komende in art. 559 B. W. (1).

(1) Zie prof. OPZOOMER, het B. W. verklaard, 3e deel bl. 29 en prof. DIEPHUIS N. B. R. III, bl. 13 en de aanhaling uit laatstgemeld werk in het opstel van MR. C. E. ACHTERBERG, opgenomen in n°. 853 van het *Weekbl. voor Not. en Reg.*

8668. »Alle rechten op zaken, behalve het onbeperkte »eigendomsrecht, zijn onlichamelijke zaken, en dus »niet bedoeld in art. 1724 B. W. De wetgever schijnt »huiverig geweest te zijn dat hij in dit opzicht zou »worden misverstaan en sprak daarom niet van »»zaken" maar van »voorwerpen", welk woord moeie»lijk anders kan beteekenen dan de volle eigendoms»rechten op de voorwerpen.

»MARCADÉ teekent op bl. 568 van deel III van »zijn werk bij art. 949 C. N. (art. 1706 B. W.) o.a. »aan: »il est bien évident que ce n'est pas donner »»et retenir que de vous attribuer la nue propriété »»de ma ferme, en me reservant l'usufruit ou en »»le donnant á un autre. L'object donné, alors, ce »»n'est pas la ferme, c'est à dire la pleine propriéte »»de cette ferme, c'est seulement sa nue propriété."

»Men komt tot dezelfde slotsom als men den his»torischen oorsprong van art. 1724 B. W. nagaat.

»Dat artikel is gegrond op den regel van art. 2014 »B. W.; in het Fransche recht nam men op grond »van dienzelfden regel de geldigheid der schenkin»gen van hand tot hand aan, hoewel daar eene be»paling als ons art. 1724 B. W. ontbrak.

»Het bezit van de hierbedoelde zaken geldt als »volkomen titel, d.w.z. hij die als eigenaar bezit, »wordt als volkomen eigenaar beschouwd.

»Men zal zich niet op art. 2014 B. W. kunnen »beroepen voor de bewering, dat men een beperkt »recht, zooals een vruchtgebruik of een blooten »eigendom, op de zaak heeft; neen, als men zich »op art. 2014 beroepen kan, dan wordt men geacht »den volkomen eigendom te hebben.

»Art. 2014 handelt dus alleen over de zaken die

8668. »men als volkomen eigenaar bezit, en er is in den »rechtsgrond van art. 1724 B. W. geene enkele »aanleiding te vinden om het toe te passen op »andere gevallen, dan waarin het volgens de letter »toepasselijk is, d.i. alleen als de volle eigendom van »de daarinbedoelde roerende zaken wordt wegge»schonken.

»De bovenstaande beschouwingen zijn in overeen»stemming met de rechtsoverwegingen van het von»nis der rechtbank te Breda van 16 Februari 1892 (1).

»Het dictum van dat vonnis en dat van het eind»vonnis van 22 November 1892 (2) kunnen echter »niet aan X worden tegengeworpen, omdat die von»nissen betrekking hadden op eene schenking zonder »voorbehoud van vruchtgebruik.

»Het vonnis der rechtbank te Maastricht van 12 »October 1893 (3) is in pertinenten strijd met mijne »zienswijze; ongetwijfeld zou mijn ambtsvoorganger »van dit vonnis cassatie gevraagd hebben, wanneer »hij den volledigen inhoud daarvan tijdig gekend »had, maar vóór dat die aan het Departement be»kend was, had de betrokken directeur reeds mede»gewerkt tot de uitvoering van de incidenteele uit»spraak, in dat vonnis gedaan.

»De bewering van X., dat eigenlijk een. contract »van lijfrente zou zijn gesloten, is onaannemelijk, »daar hij blijkbaar liberaliteit heeft willen plegen; »ook is met die bewering in strijd, dat hij voor zich »niet de uitkeering eener vaste jaarlijksche som heeft

(1) P. W. n°. 8195.
(2) P. W. n°. 8335.
(3) P. W. n°. 8486.

8668. »bedongen; bij de behandeling der zaak voor den »raad van beroep zal wel blijken dat hij zich het »genot der renten van de effecten heeft voorbehouden, »zoodat zijne inkomsten uit dien hoofde afwisselend zijn »en bestaan uit de werkelijk binnenkomende renten.

»De omstandigheid dat niet met zoovele woorden »het zakelijk recht van vruchtgebruik, maar slechts »het genot is voorbehouden, brengt geen verande»ring in de zaak. Volgens art. 1706 B. W. zijn ook »in dat geval de bepalingen omtrent vruchtgebruik »toepasselijk, zoodat men het voorbehouden recht van »genot voor deze kwestie gelijk kan stellen met het »voorbehouden zakelijk recht van vruchtgebruik (1)."

De raad van beroep te Arnhem heeft bij zijne niet gemotiveerde uitspraak van den 17 Januari 1895 de reclame tegen den aanslag afgewezen.

8669. *Woonplaats. De raad van beroep is niet bevoegd uitspraak te doen over de vraag, waar iemand woont.* De raad van beroep te Rotterdam heeft, den 18 Februari 1895, de volgende uitspraak gedaan:

»De raad van beroep voor de vermb. te Rotterdam.

»Gezien het bezwaarschrift van K., waarbij deze »in beroep is gekomen tegen den hem ambtshalve »opgelegden aanslag in de vermb.

»Gehoord in de vergadering des raads van 18 Fe»bruari de mondelinge toelichting van den heer »inspecteur der registratie in de 14e divisie en van »den heer S., die als gemachtigde van den recla»mant is verschenen.

»*O.* dat de reclamant in zijn bezwaarschrift als »eenigen grond van zijn beroep tegen den hem opge-

---

(1) Diephuis, N. B. R. XI, blz. 455.

8669. »legden aanslag aanvoert dat hij, als niet binnen het »rijk wonende, niet belastingplichtig meent te zijn.

»*O.* dat noch in het bezwaarschrift, noch bij de »mondelinge toelichting is aangetoond, dat het ver»mogen van den reclamant minder bedraagt dan »het bedrag waarvoor hij ambtshalve is aangeslagen.

»Handhaaft den ambtshalve opgelegden aanslag »voor zooveel het bedrag betreft.

»*O.* wat betreft de vraag of de reclamant niet be»lastingplichtig is, op grond dat hij niet binnen het »Rijk zou wonen, dat zoowel blijkens de woorden »der wet, als blijkens de gevoerde discussiën in de »Tweede Kamer der St.-Generaal (zie de wet op de »vermb. toegelicht door Mr. J. P. Sprenger van »Eijk, n°. 9 en 100), de beslissing daaromtrent »niet behoort tot de bevoegdheid van den raad van »beroep, doch dat reclamant daartoe behoort te vol»gen den weg, voorgeschreven in art. 42 der wet »op de vermb. en de beslissing van den burgerlijken »rechter moet inroepen.

»Verklaart zich onbevoegd te beslissen of de recla»mant niet belastingplichtig is volgens de wet op »de vermb., op grond dat hij niet binnen het Rijk »zou wonen."

8670. VRIJSTELLINGEN. *Akten van eedsaflegging door beambten en bedienden der spoorwegen.* Onder dagteekening van 10 Juli 1894, n°. 7 is aan de ambtenaren »de volgende aanschrijving gezonden;

»Mij is gebleken dat er verschil van gevoelen be»staat omtrent de vraag, of de beambten en be»dienden der spoorwegen die volgens art. 93 van »het algemeen reglement voor den dienst op de

8670. »spoorwegen, vastgesteld bij koninklijk besluit van »27 October 1875 (*Stbl. n°.* 183) in rechten moeten »worden beëedigd, als ambtenaren bedoeld bij art. 1 »der wet van 29 December 1893 (*Stbl. n°.* 245) »moeten worden aangemerkt. Die vraag moet beves»tigend worden beantwoord, zoodat de van die eeds»aflegging opgemaakte akten, evenals de daarvoor »in de plaats tredende aanteekeningen op het audiën»tieblad, vrij zijn van de formaliteit van registratie."

Z.

8671. ZEGEL. *Huurcontract waarbij is bepaald, dat, wanneer van bedongen optiejaren wordt gebruik gemaakt, een nieuwe akte zal worden opgemaakt; de huur, zonder zoodanige akte voortgezet, moet als eene mondelinge worden aangemerkt.* Vonnis der arrond.-rechtbank te Haarlem, van den 23 October 1894, luidende:

»De rechtbank enz.,

»Wat het recht betreft:

»*O.* met betrekking tot den eersten door den ge»daagde aangevoerden grond van niet-ontvankelijk»heid van den eischer:

»dat daartoe moet worden onderzocht en beslist »of de huur, na het eindigen op den 1 Oct. 1889 »van den huurtijd der huurovereenkomst van den »21 Juli 1884, gecontinueerd tengevolge van het ge»bruikmaken door den ged. van diens recht van 5 »jaren optie, moet worden beschouwd als schrifte»lijke huur, eindigende op den bepaalden tijd, zooals »door den eischer is gesteld, dan wel als eene mon»delinge, dat is: niet bij geschrifte aangegane huur, »op den bepaalden tijd niet eindigende zonder tijdige

8671. »opzegging, welke niet is geschied, zooals door den »ged. is beweerd;

»*O.* dienomtrent, dat eischer zijne stelling doet »steunen op de fictie, dat vermits de oorspronkelijke »huurovereenkomst van 21 Juli 1884 is eene schrif- »telijke huur, ook de huur daarbij aan den ged. »toegestaan als gevolg van het recht van optie, »waarvan de ged. gebruik heeft gemaakt, als eene »voortzetting moet worden aangenomen en beschouwd »van die schriftelijke huur en daarom ook zelve als »schriftelijke huur moet worden aangemerkt;

»*O.* echter dat die fictie is in strijd met de wet »en met de bedoeling van partijen;

»*O.* toch dat uit den aard der zaak eene bij ge- »schrifte aangegane huur niet bestaanbaar is, dan »wanneer daarvan is opgemaakt eene schriftelijke »akte, behoorlijk voorzien van zegels en registratie, »ten blijke dat de daarop verschuldigde rechten zijn »voldaan;

»*O.* dat nu wel in art. 25 der bovengemelde over- »eenkomst aan den huurder, den ged., het zooge- »naamde recht van optie voor den tijd van 5 jaren »is toegekend, doch dat die overeenkomst geen dienst »kan doen als schriftelijke akte voor de tusschen »partijen *in confesso* zijnde en mitsdien in rechten »vaststaande nieuwe huur, ontstaan tengevolge van »het gebruik maken van dat recht van optie door »den huurder, den ged., omdat van dit gebruikma- »ken uit die akte niet blijkt en uit art. 26 zelfs uit- »drukkelijk volgt, dat eene nieuwe akte moet worden »opgemaakt wanneer de huurder, de ged., van dat »recht gebruik maakte; dat slechts dan, bij wettelijke »fictie volgens art. 21 1° der zegelwet van 3 Oct.

8671. »1843 (*Stbl. n*⁰. 47), de oude huurovereenkomst ook »als schriftelijke akte voor die nieuwe huur zoude »kunnen gelden, als daarvoor als het ware in de »plaats tredende, wanneer en voorzooverre daarin »niet mocht zijn bedongen, dat bij het intreden in »die nieuwe huur eene nieuwe akte zoude worden »opgemaakt, hetgeen, zooals tusschen partijen *in con-* »*fesso* is en dus vaststaat, niet is geschied;

»*O.* dat mitsdien, nu de huurovereenkomst van »den 21 Juli 1884 voor de nieuwe huur geen dienst »kan doen en tengevolge van eischers verzuim in »deze geen nieuwe akte is opgemaakt voor de nieuwe »huur der bovengenoemde landerijen met daarop »staande boerderij, die huur niet anders kan wor- »den aangemerkt dan als mondelinge huur, inge- »volge de bepalingen der genoemde art. 25 en 26 »der huurovereenkomst bij het eindigen van den »huurtijd op 1 Oct. 1889, aangegaan voor den tijd »van 5 jaren en alzoo eindigende op den 1 Oct. 1894 »met het ontblooten der schoof 1894 en verder op »de voorwaarden in die overeenkomst neergelegd;

»*O.* dat mondelinge huur volgens art. 1607 B. W. »niet op den bepaalden tijd ophoudt, dan voorzoo- »verre de eene partij aan de andere de huur heeft »opgezegd, met inachtneming der termijnen, welke »het plaatselijk gebruik medebrengt;

»*O.* dat de eischer zich niet op zoodanige opzeg- »ging heeft beroepen, terwijl de ged. pertinent heeft »ontkend, dat deze hem onder welken vorm ook »zoude zijn gedaan, zoodat als vaststaande mag »worden aangenomen, dat deze ook niet door of »namens den eischer is geschied;

»*O.* dat uit het overwogene mitsdien volgt dat de

8671. »tusschen partijen niet bij geschrifte aangegane of »mondelinge huur van de meergenoemde landerijen »en daarop staande boerderij op den 20 Aug. 1894 »tijdens het uitvaardigen der dagvaarding niet was »geëindigd en ook niet op den 1 Oct. d.a.v. bij het »ontblooten der schoof 1894 zoude eindigen, zoodat »de eischer niet gerechtigd was deze aan een ander »te verhuren, van den ged. te eischen een ander »daarop toe te laten om te ploegen of ontruiming »door den ged. te vorderen, weshalve de eerste grond »van verwering van den ged. juist is en de eischer »in zijne vordering niet-ontvankelijk moet worden »verklaard;

»*O.* dat uit dien hoofde een onderzoek omtrent »de verdere verweringen van den ged. onnoodig is »en het door den eischer aangeboden bewijs door »getuigen als irrelevant moet worden gepasseerd;

»Gezien enz."

8672. *Huurovereenkomst, afhankelijk gesteld van eene uittebrengen schriftelijke verklaring.* Eene overeenkomst, waarbij aan het rijk werd verhuurd een gedeelte van een perceel, ingericht tot bij-post en telegraafkantoor, tegen *f* 1500 's jaars voor vijftien jaren was gesteld op een zegel van *f* 32 in hoofdsom.

In art. 2 van dat contract was het volgende bepaald:

»De verhuurders nemen de verplichting op zich »om het lokaal, op de schetsteekening gemerkt A, »mits niet vroeger dan 1 Mei 1896, tijdens den dan »nog loopenden termijn van deze overeenkomst in »huur aan het rijk af te staan en de noodige ver»bouwing te doen, ten einde het lokaal A met het »daarnevengelegen postlokaal te verbinden, tegen

8672 »eene verhooging van den huurprijs van *f* 200 in »het jaar.

»Deze verhoogde huurprijs gaat in op den eersten »Mei van het jaar, volgende op dat waarin het rijk, »vóór den 1en October, schriftelijk aan de verhuur»ders heeft kennis gegeven van het voornemen om »het lokaal voor den dienst in gebruik te nemen."

Men meende dat dit contract niet op voldoend zegel was gesteld, omdat in het bepaalde in art. 2 van dat contract eene afzonderlijk belaste huurovereenkomst werd gezien.

Die meening is niet juist geacht.

De verplichtingen den verhuurders in dat artikel opgelegd, zijn afhankelijk gesteld van eene nadere schriftelijke kennisgeving door het rijk aan de verhuurders, dat men het bedoelde lokaal voor den dienst in gebruik wenscht te nemen. Zoolang die schriftelijke verklaring niet is uitgebracht, bestaat er geen grond om de in art. 2 vervatte overeenkomst afzonderlijk als huur te belasten. (*Miss. van* 1 *October* 1894, *n*°. 38.)

8673. *Soort van zegel. Bewijzen van ontvangst van gelden, ter crediteering in rekening courant.* Aan een der kantoren van het buitengewoon zegel werden ter stempeling aangeboden formulieren van dezen inhoud:

»Ontvangen van het agentschap der credietver»eeniging te M. . . . . de som van . . . . »waarvoor haar in rekening-courant crediteere.

»M . . . . den . . . . ."

De ontvanger, die vroeger dergelijke stukken met *f* 0.05 had gezegeld, omdat hij in de meening verkeerde dat zij werden gebezigd als bewijs voor de terugbetaling van in deposito genomen gelden tegen

rentevergoeding, meende later die stukken te moeten zegelen naar de oppervlakte van het papier, omdat zij eene andere bestemming zouden hebben dan aanvankelijk door hem werd verondersteld.

8673. Omtrent die bestemming werd het volgende medegedeeld.

De credietvereeniging verleent aan hare leden, die *f* 1000 gestort hebben, een crediet van *f* 10.000, nadat bij notarieele akte een crediet-hypotheek of akte van borgstelling tot gemeld bedrag is gepasseerd.

Telkens wanneer nu van dit crediet gebruik gemaakt wordt, geeft de credietnemer voor het ontvangen bedrag eene quitantie in den bovenvermelden vorm.

De quitantie is dus — zoo beweerde de ontvanger — de titel van de schuld van den credietnemer, en daarom onderworpen aan een zegelrecht naar de oppervlakte van het papier.

Het Bestuur heeft echter beslist dat de bedoelde formulieren, wanneer de aanbieders dit verlangen, met *f* 0.05 kunnen gezegeld worden, omdat de stukken volgens hunnen inhoud kunnen worden aangemerkt als quitantiën.

De mededeeling in des ontvangers bericht omtrent de bestemming der stukken gaf geen aanleiding om ze aan formaatzegel onderworpen te achten, omdat het zeer wel denkbaar is, dat de quitantiën in vele gevallen zullen strekken tot kwijting van bedragen, waarvoor de onderteekenaars gecrediteerd waren, als wanneer zij ongetwijfeld slechts aan een vast zegelrecht van *f* 0.05 onderworpen zijn. (*Miss. van* 18 *October* 1894, *n*°. 83).

8674. *Soort van zegel. Verklaringen, afgegeven door president-*

8674. *curator en leeraren aan gymnasia.* Door den president-curator en de leeraren van een gymnasium werd, aan een leerling der 6e klasse, afgegeven eene verklaring, dat hij bij zijn examens aan dat gymnasium altijd onvoorwaardelijk was overgegaan, welke verklaring moest worden overgelegd ter verkrijging eener studiebeurs.

Die verklaring was ten onrechte op ongezegeld papier gesteld.

De ontvanger, wien dat stuk werd aangeboden, vorderde voor zegelrecht *f* 0.25 in hoofdsom en eene boete van *f* 10 in hoofdsom wegens overtreding van art. 13 der zegelwet.

Die heffing is niet juist geacht. Curatoren van gymnasia worden, ingevolge art. 25 der wet van 28 April 1876 (*Stbl. n*°. 102), door den gemeenteraad benoemd en moeten dus als *openbare ambtenaren* worden aangemerkt, weshalve op de bovenbedoelde verklaring had moeten worden geheven een zegelrecht van *f* 0.50 en eene boete van *f* 25, beide in in hoofdsom. (*Res. van 4 September* 1894, *n*°. 21).

8675. *Soort van zegel. Verklaringen van erfrecht.* Onder dagteekening van 6 November 1894, n°. 36 is door den Minister van Financiën aan de ambtenaren der registratie de volgende aanschrijving gericht: »Aan een »der kantoren der registratie werd op eene ver»klaring van erfrecht, afgegeven door een notaris, »zegelrecht en boete schuldig geacht, omdat die ver»klaring was gesteld op een formaatzegel van slechts »*f* 0.15 in hoofdsom.

»Naar aanleiding daarvan verzocht de notaris bij »bij rekest om inlichting, omtrent de toepassing der »zegelwet op die verklaringen.

8675. »Hierop is het navolgende te kennen gegeven.

»Het zegelrecht op verklaringen van erfrecht ver»schilt naar gelang van den vorm, waarin de ver»klaring wordt afgegeven.

»Het maakt n.l. verschil of de notaris de verkla»ring van een of meer personen, voor hem afgelegd, »in geschrift brengt, dan wel of hij, die het ambt »van notaris bekleedt, persoonlijk eene verklaring »omtrent het erfrecht geeft. In het laatste geval is er »geen notariëele akte in den zin van de wet van 1842.

»De persoon, die de verklaring afgeeft oefent geen »bevoegdheid uit, hem bij een Nederlandsche wet »opgedragen en treedt niet op als openbaar ambte»naar; met een zegelrecht van *f* 0.15 kan dus wor»den volstaan.

»In het eerste geval kan de akte, wanneer zij »overeenkomstig art. 38 der wet op het notarisambt »in *originali* wordt uitgegeven, volgens art. 13, 1° »der wet van 3 October 1843 (*Stbl. n°.* 47), gesteld »worden op formaatzegel van *f* 0.25 in hoofdsom, »en zelfs zal met *f* 0.15 kunnen worden volstaan als »ze strekt ten behoeve van *schuldeischers van den Staat.*

»De decisie P. W. n°. 1260 wordt, in verband met »het vorenstaande, ingetrokken."

8676. *Stukken op hetzelfde zegel. Gunning eener aanbesteding aan iemand die niet voor de minste som had ingeschreven.* In een procesverbaal van aanbesteding werd geconstateerd dat H. V. de minste inschrijver was, ten bewijze waarvan dat stuk door dezen en zijne borgen was medeonderteekend.

Daarna werd, op hetzelfde zegel dat voor dit procesverbaal was gebezigd, eene verklaring gesteld dat het werk aan een ander, die voor een hooger be-

8676. drag had ingeschreven, werd gegund, terwijl, ter bekrachtiging van die gunning, de verklaring ook door dien aannemer en zijne borgen werd onderteekend.

De ontvanger, wien dat stuk ter registratie werd aangeboden, beschouwde de gunning als een afzonderlijk contract, dat niet kon gesteld worden op het zegel, dat reeds voor het proces-verbaal was gebruikt, en vorderde zegelrecht en boete.

Het Bestuur heeft zich met die vordering niet vereenigd; art. 7 n°. 5 der zegelwet onderscheidt niet aan wie de gunning heeft plaats gehad; volgens de uitdrukkelijke woorden van dit artikel kon ook in dit geval de verklaring van gunning, zonder overtreding der wet, op hetzelfde zegel worden gesteld, dat voor het procesverbaal van aanbesteding was gebezigd. (*Miss. van 27 October* 1894, *n°*. 75.)

8677. *Stukken op hetzelfde zegel. Waarmerking van stukken.* Twee onderhands opgemaakte akten van décharge, wegens de overgifte van eenige schuldvorderingen en effecten, waren door een procureur voorzien van eene door zijne handteekening bekrachtigde verklaring, luidende: »11 April 1894. Gewaarmerkt."

Bij de registratie dier stukken vorderde de ontvanger zegelrechten en boeten, wegens overtreding van art. 7 der zegelwet. Hij meende dat de bedoelde verklaringen niet konden worden aangemerkt als de verrichting eener formaliteit, omdat de wet blijkbaar alleen die formaliteiten zou hebben bedoeld, welke de stukken *ingevolge wettelijke voorschriften* ondergaan.

Die meening was niet juist en in strijd met de beslissing, opgenomen onder n°. 7360 van dit werk.

Het waarmerken van stukken als de bovenbedoelde, door of namens de daarin genoemde belanghebben-

8677. den, moet worden aangemerkt als de verrichting eener formaliteit, waarvan de vermelding, volgens art. 7 n°. 2 der opgemelde wet, gesteld kan worden op de stukken, welke die formaliteit hebben ondergaan. (*Miss. van* 10 *October* 1894, *n°*. 21).

8678. *Vrijstellingen. Aanvragen om verlof.* Door een der Departementen van Algemeen Bestuur werd inlichting gevraagd omtrent de toepassing der zegelwet op aanvragen om verlof. Er werd n.l. gevraagd, of alle verlofsaanvragen, zonder onderscheid, van ambtenaren en beambten, zoomede de gunstige beschikkingen op die aanvragen van zegelrecht zijn vrijgesteld.

Men meende dat het de bedoeling was geweest onder de vrijstelling alleen te begrijpen de aanvragen om een kort verlof, doch niet die waarbij voor een langdurig tijdvak ontheffing van den dienst wordt verzocht.

Hierop is geantwoord, dat alle aanvragen van ambtenaren om verlof en de daarop te nemen beschikkingen, ongeacht den duur van het verlof, van zegelrecht zijn vrijgesteld, als vallende onder de stukken van orde en beheer, de huishoudelijke aangelegenheden der administratie betreffende (1). (*Miss. van* 18 *October* 1894, *n°*. 51).

8679. *Vrijstellingen. Mandaten ten behoeve van burgemeesters, wegens aan de gemeente voorgeschoten reis- en verblijfkosten.* Bij de naziening van de stukken van den gemeente-ontvanger te C., ontdekte de inspecteur een op ongezegeld papier, door burgemeester en wethouders dier gemeente, ten behoeve van den burgemeester afgegeven mandaat, groot *f* 98.80, wegens

(1) Vgl. P. W. nos. 8268 en 8269.

8679. aan de gemeente voorgeschoten reis- en verblijfkosten, waarop door den belanghebbende was gekwiteerd. Op grond van de beslissing, opgenomen in dit werk onder nummer 7137, stelde de inspecteur voor in te vorderen de bij art. 13 der zegelwet bebreigde boete van *f* 25 in hoofdsom, benevens het zegelrecht naar de oppervlakte van het mandaat.

Het Bestuur heeft dit voorstel niet goedgekeurd. Ontvangen rijksambtenaren vergoeding voor verblijfkosten naar een bepaald tarief, aan de gemeenteambtenaren worden in den regel de kosten vergoed die zij werkelijk hebben moeten betalen. Indien het mandaat slechts voor het werkelijk voorgeschoten bedrag was uitgegeven, dan was daarop de vrijstelling van het Kon. Besluit van 11 Augustus 1874, n°. 22 (circ. n°. 972) toepasselijk (1). (*Res. van* 9 *Augustus* 1894, *n°*. 23 en 30 *October* 1894, *n°*. 11).

8680. *Vrijstellingen. Oorspronkelijke alphabetische tafels, behoorende bij registers van den burgerlijken stand.* Onder dagteekening van 6 Juli 1894, n°. 42 is aan de ambtenaren de volgende aanschrijving gericht:

»Mij is gebleken, dat er verschil van gevoelen »bestaat omtrent de vraag, of de *oorspronkelijke* alpha»betische tafels, die, ingevolge het Kon. Besluit van »15 Mei 1863 n°. 60, jaarlijks bij de registers van »den burgerlijken stand moeten worden vervaardigd, »al of niet aan zegelrecht zijn onderworpen.

»Die tafels (art. 6 van bovengemeld besluit) dienen »alleen om het raadplegen der registers te verge»makkelijken, zij zijn dus niet bestemd om tot het »eenig bewijs te dienen en de oorspronkelijke tafels,

(1) Zie ook P. W. n°. 7678.

8680. »gesteld al zij vielen onder de bepaling van artikel »1 der zegelwet, zouden tevens gerangschikt moeten »worden onder de stukken betrekkelijk zaken van »orde en beheer, die bij art. 27 A n°. 3 der zegel- »wet zijn vrijgesteld.

»De *afschriften*, welke volgens art. 15 van voor- »meld besluit door de griffiers bij de arrondisse- »ments-rechtbanken worden opgemaakt, zijn van »zegelrecht vrijgesteld bij Koninklijk Besluit van »11 December 1863 n°. 72 (circ. n°. 901.)"

REGISTER.

V.

Verkoop.

Vermogensbelasting.

Vrijstellingen.

Z.

LIJST DER ARRESTEN EN VONNISSEN

IN DIT DEEL VOORKOMENDE.

1894.

LIJST VAN UITSPRAKEN

VAN RADEN VAN BEROEP VOOR DE VERMOGENSBELASTING

IN DIT DEEL VOORKOMENDE.

1894.

CHRONOLOGISCHE LIJST

DER

CIRCULAIRES, DECISIËN, RESOLUTIËN EN MISSIVEN,

IN DIT DEEL VOORKOMENDE.

1893.

Augustus.

29 no. 31 — 8612.

1894.

Mei.

31 no. 74 — 8622.

Juli.

2 no. 28 — 8637.
2 » 30 — 8648.
6 » 42 — 8680.
10 » 7 — 8670.
18 » 40 — 8631.
18 » 45 — 8629.
21 » 22 — 8639.
26 » 19 — 8597.
26 » 22 — 8652.

Augustus.

4 no. 55 — 8627.
6 » 17 — 8636.
6 no. 25 — 8644.
7 » 7 — 8652.
9 » 23 — 8679.
13 » 5 — 8643.
13 » 89 — 8621.
13 » 91 — 8661.
21 » 11 — 8599.
28 » 21 — 8617.
28 » 24 — 8611.

September.

4 no. 21 — 8674.
7 » 43 — 8627.
8 » 62 — 8607.
8 » 60 — 8654.
12 » 30 — 8625.
15 » 13 — 8646.
22 » 51 — 8642.
22 » 52 — 8634.
22 » 53 — 8649.

October.

1 no. 38 — 8672.

2	no.	30	—	8600.
10	»	21	—	8677.
11	»	9	—	8659.
18	»	51	—	8678.
18	»	83	—	8673.
19	»	15	—	8620.
27	»	75	—	8676
30	»	3	—	8638.
30	»	5	—	8641.
30	»	11	—	8679.
30	»	17	—	8609.

November.

1	no.	13	—	8656.
5	»	32	—	8624.
5	»	48	—	8668.
6	»	3	—	8626.
6	»	4	—	8603.
6	»	5	—	8633.
6	»	11	—	8598.
6	»	36	—	8675.
8	no.	47	—	8618.
8	»	48	—	8619.
20	»	44	—	8630.
20	»	116	—	8628.
26	»	29	—	8605.
27	»	9	—	8606.
27	»	10	—	8623.

December.

4	no.	9	—	8640.
4	»	10	—	8650.
4	»	11	—	8632.
4	»	15	—	8651.
11	»	52	—	8635.
11	»	55	—	8645.
18	»	34	—	8602.

1895.

Januari.

8	no.	12	—	8604.
23	»	76	—	8609.

BENOEMINGEN TOT NOTARISSEN

IN HET

2e halfjaar 1894.

NAAM.	Standplaats.	Arrondissement.	Kon. besluit.	
			Dagteekening	Nommer.
			1894.	
A. ten Cate	Haaksbergen.	Almelo.	14 Juli.	53
Mr. P. H. Haanebrink . .	Maastricht.	Maastricht.	17 „	63
Mr. D. J. van Stockum . .	Amsterdam.	Amsterdam.	28 „	26
L. C. E. Hermsen	Weesp.	id.	3 Aug.	7
J. H. van der Tuuk . . .	Hoogeveen.	Assen.	20 „	82
I. J. H. de Bruijn. . . .	Zwolle.	Zwolle.	8 Sept.	46
J. C. L. Schermer. . . .	Bergen op Zoom.	Breda.	13 „	20
W. A. de Ridder	Terneuzen.	Middelburg.	2 Oct.	47
N. G. Beausar	's-Gravenzande.	Rotterdam.	4 „	38
S. Spannenburg.	Lemmer.	Heerenveen.	22 „	28
H. W. A. J. Terwindt . .	Arnhem.	Arnhem.	27 „	36
C. Stammes	Helder.	Alkmaar.	10 Nov.	38
I. J. H. de Bruijn. . . .	Oldemarkt.	Heerenveen.	13 „	21
K. Hoogeveen	Dordrecht.	Dordrecht.	19 „	27
D. A. Tholen	Veendam.	Winschoten.	17 „	31
H. J. ten Zeldam	Oosterblokker.	Alkmaar.	17 „	32
L. A. Langeveld	Sliedrecht.	Dordrecht.	21 Dec.	34
P. Losecaat Vermeer. . .	Aalten.	Zutphen.	22 „	34
C. C. C. Warmoets Muller.	Grijpskerk.	Groningen.	24 „	24
G. Fontein	Winschoten.	Winschoten.	27 „	18
A. H. Sassen	Helmond.	Roermond.	28 „	23

BENOEMINGEN VAN AMBTENAREN

bij het Bestuur der Registratie.

NAAM.	Betrekking.	Standplaats.	Besl. v. ben. Dagteekening.	Besl. v. ben. Nommer.
			1894.	
H. C. Rant	Ontvanger.	Apeldoorn.	13 Dec.	15
C. F. Lebret.	„	Wageningen.	31 „	51
H. T. Spoor	„	Doesburg.	31 „	51
			1895.	
P. E. Pruissen	Surnumerair.		4 Jan.	9
J. F. Broekman.	„		4 „	9
M. W. baron van Till . .	„		4 „	9
F. Stuart	„		4 „	9
A. M. J. van der Heiden .	„		4 „	9
G. J. Piccardt	„		4 „	9
W. G. Koch	„		4 „	9
B. C. E. van Steenbergen .	„		4 „	9
T. Jansen van Gelder . .	„		4 „	9
H. W. Hannivoort.	„		4 „	9
J. E. J. Jordaan	Inspect. buit. d.	's Gravenhage.	4 Febr.	21
F. de Lange	Inspect. 3e kl.	amb. dienst.	7 „	20
W. H. Houwing	Ontvanger.	Roosendaal.	14 „	46
H. M. G. Linssen.	„	Eindhoven.	14 „	46
H. E. Meijlink	„	Loenen.	14 „	46
P. de Joncheere	„	Schagen.	21 Maart.	10
W. H. Vermaes.	„	Zevenbergen.	21 „	10
H. L. Dingemans	„	Heerenveen.	30 „	18
A. Gerber.	„	Vianen.	3 Mei.	24
H. L. de Boer	„	Lemmer.	3 „	24
G. ten Bruggencate	„	Gulpen.	3 „	24
C. Schut	„	Oldeberkoop.	3 „	24
M. H. L. A. Bongaerts . .	„	Weert.	3 „	24
N. van Everdingen	„	Gennep.	3 „	24
K. J. W. Kempers	„	Texel.	3 „	24
W. E. Duijm.	„	Ommen.	3 „	24
J. G. Lijbering	„	Holwerd.	3 „	24

AANVULLING *van de opgaven der vrijdommen van briefport, toegekend voor de correspondentie (onder gesloten omslagen of onder kruisband en waarmerking) van de ambtenaren bij het bestuur der Registratie* (1).

Bij Koninklijk besluit van den 8sten December 1894, n°. 22, is de vrijstelling van port, verleend voor de briefwisseling van de landmeters van het kadaster met de ingenieurs-verificateur van het kadaster, bewaarders van de hypotheken en het kadaster en de ontvangers van de registratie binnen den kring hunner divisie voor de landmeters belast met werkzaamheden ten behoeve van het domeinbestuur, uitgebreid tot het geheele Rijk.

(1) Zie P. W. 1885, 2e ged., pag. 451; P. W. 1890, 2e ged., pag. 445; P. W. 1892, 1e ged., pag. 196; P. W. 1893, 1e ged., pag. 255 en P. W. 1894, 1e ged., pag. 214.

VERSLAG *van het vergelijkend examen, voor de betrekking van surnumerair der registratie en domeinen, gehouden te 's Gravenhage den 15den November 1894 en volgende dagen.*

Aan Zijne Excellentie den Minister van Financiën.

De commissie benoemd bij Uwer Excellentie's resolutie van den 23sten Augustus 1894 n°. 32 Reg., tot afneming van het vergelijkend examen van hen, die tot surnumerair der registratie en domeinen wenschen benoemd te worden, heeft de eer bij deze verslag te doen van hare werkzaamheden.

Bij de regeling der wijze waarop het examen zou worden afgenomen, werd overeenkomstig de door Uwe Excellentie gegeven wenken bepaald, dat het schriftelijk en mondeling gedeelte door *alle* adspiranten zou worden afgelegd. Tevens werd overeengekomen dat zoowel bij de schriftelijk als mondeling te stellen eischen van bekwaamheid, er naar gestreefd zou worden zich vooral bij hoofdzaken te bepalen.

Het schriftelijk examen werd door alle adspiranten gelijktijdig afgelegd in den foyer van het Gebouw van Kunsten en Wetenschappen.

Hun aantal bedroeg 24, ofschoon zich 25 adspiranten hadden aangegeven. Tot leedwezen der commissie was ongesteldheid, die vertrek naar het buitenland noodzakelijk maakte, oorzaak dat een adspirant niet aan het examen kon deelnemen.

Het mondeling examen vond plaats in de door Uwe Excellentie beschikbaar gestelde commissie-kamer in Uw Departement voor de geheele commissie.

Dat deze wijze van examineeren groote voordeelen oplevert, schijnt onbetwistbaar.

Het verhoogt in niet geringe mate de zekerheid omtrent de kennis en ontwikkeling van den adspirant, dat alle leden der commissie nà gedachtenwisseling over de afgelegde proeve, de waarde daarvan bepalen.

Die gedachtenwisseling vond plaats na elk gedeelte van het afgelegd examen en gaf den adspirant de zeer gewenschte gelegenheid om een oogenblik uit te rusten.

Uit den aard der zaak toch moest veel van de adspiranten gevorderd worden; in ruim drie uren tijds werden zij over privaatrecht, successie-, registratie-, zegel- en vermogensbelasting, hypothecaire en kadastrale boekhouding, domeinbeheer, notariswet en administratieve werkzaamheden geëxamineerd.

Wenschelijk ware het den tijd voor het mondeling examen met één uur te verlengen en slechts één adspirant per dag (van 10—2 en van 2—4 uren) toe te laten.

Van de zeer gewaardeerde vrijheid, der commissie door Uwe Excellentie gegeven, betreffende de regeling van het examen, meende zij echter geen gebruik te mogen maken in deze richting, omdat de duur van het examen er al te zeer door zou zijn verlengd.

Aan Uw verlangen, om in kennis gesteld te worden van de indrukken die de commissie van de geëxamineerden ten aanzien van de verschillende onderwerpen van het examen heeft ontvangen, hoopt de commissie te voldoen door de mededeeling, dat over het algemeen de kennis en voorbereiding eenen niet onbevredigenden indruk maakten; zeer onvoldoend inzicht en gebrek aan practische bedrevenheid werden slechts bij enkele adspiranten aangetroffen.

In verhouding tot de voor elk gedeelte van het mondeling examen door de commissie beschikbaar gestelde punten, werden door allen te zamen behaald:

voor het privaat recht	$53^1/_6$ pct.
„ de successie	$52^1/_2$ „
„ „ registratie en het zegel	$57^2/_9$ „
„ „ hypotheken en de vermogensbelasting . .	$57^{11}/_{12}$ „
„ „ domeinen, notariswet enz.	$63^3/_4$ „

Hieruit blijkt, dat vooral in het privaat recht en de successie meerdere adspiranten bij hunne studiën zich niet voldoende rekenschap gegeven hadden van grondbeginselen, en huiverig waren de gevolgen daarvan toe te passen.

De commissie vond meermalen aanleiding te betwijfelen of de beste hulpmiddelen gebruikt waren en geschikte leiding genoten was.

Het examen over de wet op de vermogensbelasting leverde het bewijs, dat deze in het algemeen in hare toepassing gekend en begrepen werd.

Wat het schriftelijk examen betreft, kan in het algemeen verklaard worden dat taal en stijl reden tot tevredenheid gaven, en netheid van bewerking te prijzen viel.

Zooals gewoonlijk werden, om de namen van de bewerkers der schriftelijke opgaven gedurende het examen aan de commissie onbekend te doen zijn, de oplossingen niet met de namen der bewerkers onderteekend, maar gemerkt met een nummer dat tot het einde van het examen geheim gebleven is.

Zeven vraagstukken zijn ter bewerking voorgelegd: gedurende drie dagen werd van 9 u. tot 4 u. 30 m. gelegenheid daartoe gegeven.

Het is gebleken, dat de beschikbaar gestelde tijd voldoende was.

De onderwerpen in de vraagstukken vervat, zijn de volgende:

1°. *Registratie.* Toepassing der wet op eene akte van scheiding eener commanditaire vennootschap, van welke baten de onverdeeldheid op verschillende wijzen was ontstaan.

2°. *Hypotheken en kadaster.* Verdeeling van den koopprijs van bezwaard goed, vroeger aan verschillende eigenaars toebehoord hebbende, nu in één hand vereenigd, waarbij onjuiste vermelding van kadastrale kenmerken moeilijkheid opleverde en de vraag ter sprake kwam of aanbouw met opbouw kan worden gelijkgesteld.

3. *Successie. a.* Berekening der rechten van successie en overgang op de nalatenschap van een in gemeenschap van winst en verlies gehuwden erflater, die bij testament een vruchtgebruik en verschillende periodieke uitkeeringen had besproken;

b. berekening der rechten van successie op de nalatenschap van een erflater in 2e huwelijk in gemeenschap van goederen gehuwd, terwijl kinderen uit vroeger huwelijk zoowel van den erflater als van zijne tweede vrouw aanwezig waren.

4. *Zegel.* Toepassing der wet op eene door een griffier opgemaakte akte van protest wegens non-betaling van een wissel waarin eenige overtredingen waren begaan, en opmaking van een proces-verbaal wegens die overtredingen.

5. *Burgerlijk recht.* Beantwoording van de rechtsvraag naar het wezen, onderscheidingen en werking van voorwaarden.

6. *Domeinen.* Rapport omtrent een tusschen den Staat en eene gemeente betwist eigendomsrecht over eene plaat in de Maas ontstaan.

In een proces-verbaal had de commissie de eer aan Uwe Excellentie haar gevoelen mede te deelen over de bekwaamheid van elk der geëxamineerden.

Met de verzekering dat zij van velen der adspiranten de beste verwachtingen koestert, vermeent zij dit verslag te mogen besluiten.

's Gravenhage, 29 December 1894.

A. Telders, *Voorzitter.*
R. Berger, *Secretaris.*

BESLUIT *van 23 Maart 1895 n°. 16, houdende wijziging van de uitgestrekheid van sommige kantoren van registratie.*

IN NAAM VAN HARE MAJESTEIT **WILHELMINA**, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

WIJ **EMMA**, KONINGIN-WEDUWE, REGENTES VAN HET KONINKRIJK,

Op de voordracht van den Minister van Financiën van den 20den Maart 1895, n°. 76, Registratie;

Gelet op de wetten van den 6den December 1894 (*Staatsblad* n°. 184, 185 en 186);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1.

Met wijziging in zoover van de Koninklijke besluiten van den 30sten April 1877 n°. 29 (1) en den 24sten November 1892 n°. 40 (2), te bepalen dat het bij de wetten van 6 December 1894 (*Stbl* n°. 184, 185 en 186) aan de gemeente *Rotterdam* toegevoegde gebied, behalve de kadastrale gemeente *Kralingen*, zal behooren tot den kring van het kantoor der successierechten n°. 1 te *Rotterdam*, terwijl de kadastrale gemeente *Kralingen* blijft behooren tot den kring van het kantoor der successierechten n°. 2 te *Rotterdam*.

Art. 2.

In den staat bedoeld bij art. 1 van het Koninklijk besluit van den 30sten April 1877 n°. 29 (1), zooals die is gewijzigd bij art. 1 van het Koninkl. besluit van den 24sten November 1892 n°. 40 (2), worden in de kolom der „gemeenten waarover zich de kring van elk kantoor uitstrekt".

A. doorgehaald:

1°. bij de vermelding van de gemeenten onder het kantoor der registratie voor de burgerlijke akten enz. te *Rotterdam*, de gemeente *Kralingen;*

---

(1) Circ. n°. 1001.

(3) P. W. 1892, 2e ged., pag. 436.

2°. bij de vermelding van de gemeenten onder het kantoor der registratie enz. te *Schiedam*, de gemeente *Delfshaven;*

3°. bij de vermelding der gemeenten onder het kantoor der registratie enz. te *IJsselmonde*, de gemeente *Charlois;*

B. gewijzigd:

1°. in de vermelding van de gemeenten onder het kantoor voor de ontvangst van successierechten n°. 1 te *Rotterdam*, doorgehaald: „en T, benevens de kadastrale gemeente *Delfshaven*"; en daarvoor in de plaats gesteld: „T en V, benevens de kadastrale gemeenten *Charlois*, *Delfshaven* en *Katendrecht*";

2°. in de vermelding van de gemeenten onder het kantoor voor de ontvangst van successierechten n°. 2 te *Rotterdam*, achter „en U", ingelascht: „benevens de kadastrale gemeente *Kralingen*", en verder doorgehaald de gemeente „*Kralingen*".

De Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 23sten Maart 1895.

EMMA.

De Minister van Financiën,
SPRENGER VAN EIJK.

WET *van den 31sten December 1894, tot aanwijzing van de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1895* (Stbl. nº. 278).

IN NAAM VAN HARE MAJESTEIT WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

WIJ EMMA, KONINGIN-WEDUWE, REGENTES VAN HET KONINKRIJK,

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens de artt. 123 en 124 der Grondwet, jaarlijks de middelen behooren te worden aangewezen tot dekking van alle uitgaven des Rijks, in de algemeene begrooting begrepen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1.

Ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de algemeene begrooting voor het dienstjaar 1895, zullen over dat jaar worden gebezigd de middelen en inkomsten hierna omschreven, te weten:

1°. de Rijks directe en indirecte belastingen, accijnzen en rechten, hierna genoemd:

d. de *vermogensbelasting*,

f. de rechten en boeten van *zegel*, *registratie*, *hypotheek*, *successie* en *overgang bij overlijden*,

2°. de inkomsten der *domeinen*, *wegen en vaarten;*

5°. de opbrengst der *Staatsloterij;*

6°. de opbrengst der *uitgifte van akten voor de jacht en visscherij;*

10°. de *opcenten* op de hoofdsom der volgende belastingen en rechten, te weten:

b. vijftig opcenten op de rechten en boeten van *zegel*, met uitzondering van die, genoemd bij de letters *a*, *b* en *c* van art. 13 der wet van den 11den Juli 1882 (*Stbl.* nº. 93) en bij art. 2 der wet van den 31sten December 1885 (*Stbl.* nº. 264),

c. acht en dertig opcenten op rechten en boeten van *successie* en van *overgang bij overlijden*,

12°. de *verschillende ontvangsten* en *toevallige baten* hierna omschreven:

c. de toevallige baten, het beheer van den gewonen dienst der gevangenissen betreffende,

d. de inkomsten, voortvloeiende uit den arbeid der gevangenen,

e. de inkomsten, voortvloeiende uit het beheer der Rijkswerkinrichtingen te *Veenhuizen*, *Hoorn* en nabij *Leiden*,

g. de opbrengst van de *Nederlandsche Staatscourant* en het *Verslag der Handelingen van de Staten-Generaal.*

h. de opbrengst van het *Staatsblad*,

j. de opbrengst van voor het publiek verkrijgbaar gestelde stukken,

p. de bijdragen in de kosten van aanleg en onderhoud van landswerken,

r. de ontvangsten wegens verrichtingen betrekkelijk het kadaster,

s. de boeten van verschillenden aard,

t. de gerechtskosten,

cc. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, ingevolge de wet van den 9den Mei 1890 (*Stbl.* no. 78) en van de vóór den 1sten Juli 1846 in dienst getreden burgerlijke ambtenaren,

ff. de schoolgelden van leerscholen, verbonden aan de Rijkskweekscholen van onderwijzers,

hh. de bijdragen van leerlingen en kweekelingen op de Rijks hoogere burgerscholen, de Rijkslandbouwschool, de Polytechnische school en de winterscholen,

nn. de teruggaven en renten van voorschotten,

oo. de opbrengst van verkochte Rijksgoederen en eigendommen,

uu. de toevallige baten voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen;

16°. eene bijdrage van *tweehonderd duizend gulden* uit het *Fonds*, *voortspruitende uit koopprijzen van domeinen.*

Art. 3.

Deze wet treedt in werking met den 1sten Januari 1895.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 31sten December 1894.

EMMA.

De Minister van financiën,
SPRENGER VAN EIJK.

Uitgegeven den *een en dertigsten* December 1894.

De Minister van Justitie,
VAN DER KAAY.

Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1895.

WET OP DE MIDDELEN.

Raming voor het dienstjaar 1895.

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.					BELOOP per middel of inkomst.
A.		*Directe belastingen.*			
	d.	Vermogensbelasting.		f 6.900.000,00	
		af: ontheffingen, kwijtscheldingen, verminderingen, afschrijvingen en oninbare posten, welke in 1895 worden betaald		„ 30.000.00	
					f 6.870.000,00
C		*Indirecte belastingen.*			
	a.	Zegelrechten . .	f 2.700.000,00		
		50 opcenten op zegelrechten . . .	„ 510.000,00		
				„ 3.210.000,00	
	b.	Registratierechten		„ 4 500.000,00	
	c.	Hypotheekrechten		„ 375.000,00	
	d.	Rechten van successie en van overgang bij overlijden	f 8.500.000,00		
		38 opcenten op die rechten	„ 3.230.000,00		
				„ 11.730.000,00	
					„ 19.815.000,00
F.		*Domeinen.*			
	a.	Inkomsten van de gewone domeinen, tienden, enz.		„ 1.600.000,00	
	b.	Inkomsten van het domein van oorlog		„ 55.000,00	
	c.	Inkomsten van de groote wegen .		„ 325.000,00	

		BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.		BELOOP per middel of inkomst.
	d.	Inkomsten van vaarten, veren en havens	f 375.000,00	f 2.355.000,00
I.		Opbrengst der Staatsloterij . . .	. . . . .	„ 661.500,00
J.		Opbrengst der uitgegeven akten voor de jacht en visscherij . .	. . . . .	„ 130.000,00
N.		*Verschillende ontvangsten en toevallige baten.*		
	c.	Toevallige baten, het beheer van den gewonen dienst der gevangenissen betreffende.	„ 1.850,00	
	d.	Inkomsten, voortvloeiende uit den arbeid der gevangenen. . . .	„ 142.000,00	
	e.	Inkomsten, voortvloeiende uit het beheer der Rijkswerkinrichtingen te Veenhuizen, Hoorn en nabij Leiden	„ 196.250,00	
	g.	Opbrengst van de Nederlandsche Staatscourant en het Verslag der Handelingen van de Staten-Generaal	„ 36.000,00	
	h.	Opbrengst van het Staatsblad . .	„ 6.000,00	
	j.	Opbrengst van voor het publiek verkrijgbaar gestelde stukken .	„ 17.000,00	
	p.	Bijdragen in de kosten van aanleg en onderhoud van landswerken.	„ 18.800,00	
	r.	Ontvangsten wegens verrichtingen betrekkelijk het kadaster. . .	„ 52.000,00	
	s.	Boeten van verschillenden aard .	„ 150 000,00	
	t.	Gerechtskosten	„ 48.000,00	
	cc.	Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, ingevolge de wet van den 9den Mei 1890 (*Staatsblad n°.* 78), en van de vóór 1 Juli 1846 in dienst getreden burgerlijke ambtenaren .	„ 575.000,00	

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.				BELOOP per middel of inkomst.
	ff.	Schoolgelden van leerscholen, verbonden aan de Rijkskweekscholen van onderwijzers	*f* 12.800,00	
	hh.	Bijdragen van leerlingen en kweekelingen op de Rijks hoogere burgerscholen, de Rijkslandbouwschool, de Polytechnische school en de winterscholen . .	„ 101.500,00	
	nn.	Teruggaven en renten van voorschotten	„ 240,00	
	oo.	Opbrengst van verkochte Rijksgoederen en eigendommen . .	„ 220.000,00	
	uu.	Toevallige baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	„ 75.000,00	*f* 4.123,625,00
R.		Bijdragen uit het Fonds, voortspruitende uit koopprijzen van domeinen	. . . . . .	„ 200.000,00

WIJZIGINGEN IN DE LIJST,

voorkomende in P. W. 1894, 2e ged. blz. 222 en volg.

In de opschriften worden de woorden „provinciale inspectie" veranderd in „Directie" en het woord „contrôle" in „inspectie der directe belastingen enz."

De gemeenten *Kralingen* (blz. 222) en *Charlois* (blz. 225) vervallen.

Achter de gemeenten *Capelle a/d IJssel* en *Nieuwerkerk a/d IJssel* (blz. 222) wordt als standplaats der commissie van aanslag vermeld *Gouda* in plaats van *Rotterdam 3e afd.*

Achter de gemeenten *Drunen* en *Nieuwkuyk* (blz. 244) wordt als standplaats der commissie van aanslag vermeld *Waalwijk* in plaats van *'s Hertogenbosch.*

Achter de gemeente *Hedikhuizen* (blz. 244) wordt als standplaats der commissie van aanslag gelezen *Heusden* in plaats van *'s Hertogenbosch.*

Bij de drie laatstgenoemde gemeenten (*Drunen*, *Nieuwkuyk* en *Hedikhuizen*) wordt als inspectie der directie belastingen enz. gelezen *Waalwijk* in plaats van *'s Hertogenbosch.*

Voor elk der kantoren der directe belastingen te *Amsterdam* wordt een afzonderlijke commissie van aanslag vermeld, met Amsterdam als standplaats en correspondeerende met de namen der kantoren.

CHRONOLOGISCHE LIJST

DER

WETTEN EN BESLUITEN,

waarvan de tekst geheel of gedeeltelijk aan het einde der verschillende afleveringen van dit werk over 1867 tot en met 1894 is medegedeeld (1).

DAGTEEKENING DER WETTEN OF BESLUITEN.	NOMMER. Van het besluit.	NOMMER. Van het Staatsblad waarin de wet of het besluit geplaatst is.	INHOUD OF ONDERWERP.	Deel waarin de wet of het besluit is medegedeeld. (2)
1846.				
9 Mei.		24	Wet betreffende de burgerlijke pensioenen, zooals die is gewijzigd door de wetten van 3 Mei 1851 (*Stbl.* n°. 49), 24 Dec. 1863 (*Stbl.* n°. 166) en 21 Mei 1873 (*Stbl.* 64).	1872, II, 469
1858.				
3 April.		44 Ind. S.	Wijziging van de ordonnantie op het recht van successie en overgang in *Ned. Indië* (*S.* 1836 n°. 17).	1882, II, 498
1859.				
13 Mei.		36	Wet op het recht van successie en van overgang bij overlijden, zooals zij is gewijzigd en aangevuld door de wet van 28 Mei 1869 (*Stbl.* n°. 95).	1869, I, 211
1867.				
7 Juli.		85	Wijziging der bepalingen omtrent het zegelrecht op buitenlandsche schuldbrieven enz. (wet 24 Dec. 1856 *Stbl.* n°. 130.)	1867, I, 218

(1) De lijst van de over 1829 tot en met 1866 opgenomen wetten en besluiten is geplaatst in P. W., 1e ged. 1867, pag. 220 v.

(2) De *Romeinsche* cijfers wijzen het gedeelte van den jaargang, de daar achter geplaatste *Arabische* cijfers de bladzijde aan.

DAGTEEKENING DER WETTEN OF BESLUITEN.	NOMMER. Van het besluit.	NOMMER. Van het Staatsblad waarin de wet of het besluit geplaatst is.	INHOUD OF ONDERWERP.	Deel waarin de wet of het besluit is medegedeeld.
1867.				
8 November.		112	Wijziging K. B. 15 Dec. 1849 (*Stbl* n°. 62) houdende nadere bepalingen omtrent vergoeding voor reis- en verblijfkosten.	1867, II, 510
21 December.	56		Voorschriften betrekkelijk het aanhechtzegel op wissels, enz.	idem. 508
1868.				
27 Februari.	70		Als boven.	idem. 509
27 Juni.		85	Vaststelling van hoofdstuk VII B. der staatsbegrooting voor 1868.	1868, I, 244
18 Juli.		113	Aanvulling K. B. 15 December 1849 (*Stbl* n°. 62) houdende nadere bepalingen ten aanzien der vergoeding voor reis- en verblijfkosten.	idem. 246
31 December		182	Wet op de middelen, begrooting 1869.	1868, II, 446
1869.				
15 Januari.		12	Vaststelling van hoofdstuk VII B. der staatsbegrooting voor 1869.	idem. 450
7 April.		54	Verkorting der termijnen van dagvaarding van hen, die buiten het koninkrijk wonen.	1869, I, 188
7 „		55	Afschaffing van eenige bepalingen van het W. v. B. R. over justitieele boeten en schadeloosstellingen.	idem. 189
7 „		56	Afschaffing van de artt. 884 en 957 B. W.	idem. 190
7 „		57	Wet betreffende de maten, gewichten en weegwerktuigen.	idem. 191
9 „		60	Afschaffing van het zegelrecht op de gedrukte stukken en op de advertentien in de nieuwspapieren.	idem. 203
9 „		61	Invoering van een plakzegel voor hanhandelspapier.	1869, II, 480
28 Mei.		95	Wijziging der wet op het recht van successie en van overgang bij overlijden.	1869, I, 204
24 Juli.		142	Herziening K. B. van 2 Juli 1849, n°. 55 omtrent het toekennen van wachtgelden aan burgerlijke ambtenaren.	idem. 238
8 December.		208	Vaststelling van den vorm van het plakzegel voor handelspapier.	1869, II, 481

DAGTEEKENING DER WETTEN OF BESLUITEN.	NOMMER. Van het besluit.	NOMMER. Van het Staatsblad waarin de wet of het besluit geplaatst is.	INHOUD OF ONDERWERP.	Deel waarin de wet of het besluit is medegedeeld.
1869.				
31 December.		212	Wet op de middelen, begrooting 1870.	1869, II, 483
1870.				
19 Januari.		22	Vaststelling van hoofdstuk VII B der staatsbegrooting voor 1870.	idem. 487
26 Mei.		82	Regeling grondbelasting.	1870, II, 481
20 Juli.		131	Regeling van het veeartsenijkundig staatstoezicht en de veeartsenijkundige politie.	1886, II, 443
20 „		132	Intrekking artt. 2, 3 en 4 der wet van 22 Juli 1814 (*Stbl.* nº. 86) houdende verbod van alle vreemde of particuliere loterijen.	1870, I, 243
22 „		138	Herziening van onderscheiden bepalingen der wet van 12 April 1850 (*Stbl.* nº. 15) houdende regeling van het briefport en van de aangelegenheden der brievenposterij.	idem.
30 November.		181	Regeling van expresse- of bestelloon voor brieven enz., ter uitvoering van art. 7 der bovengemelde wet.	idem. 252
30 „		182	Idem betrekkelijk de bevoegdheid der afzenders om bericht van ontvang over te zenden, ter uitvoering van art. 14 der bovengemelde wet.	idem. 253
30 „		183	Idem betrekkelijk sluiting en uitreiking van aangeteekende stukken en maximum bedrag der geldwaarde, ter uitvoering van art. 15 der bovengemelde wet.	idem. 254
30 „		184	Idem betrekkelijk geoorloofde bijvoegingen of veranderingen in gedrukte stukken, ter uitvoering van art. 20 der bovengemelde wet.	idem. 256
30 „		185	Idem naar aanleiding van art 21 der bovengemelde wet, betrekkelijk de invoering van briefkaarten.	idem. 257
1871.				
3 September.	11		Wijziging in de attributen der kantoren te Leeuwarden.	1871, I, 244

DAGTEEKENING DER WETTEN OF BESLUITEN.	NOMMER. Van het besluit.	NOMMER. Van het Staatsblad waarin de wet of het besluit geplaatst is.	INHOUD OF ONDERWERP.	Deel waarin de wet of het besluit is medegedeeld.
1871.				
29 December.		192	Wet op de middelen, begrooting 1872.	1871, II, 469
1872.				
5 Maart.		13 (1)	Verordening der kolonie Suriname betreffende het recht van zegel.	1883, I, 233
6 „	17		Wijziging in de attributen der kantoren te 's Gravenhage.	1871, II, 468
12 April.		25	Afkoopbaarstelling der tienden.	1872, I, 248
12 „		32	Wijziging der wet van 22 Juli 1870 (*Stbl.* n°. 138) betreffende de regeling van het briefport en de aangelegenheden der brievenposterij.	1872, II, 466
19 October.		102	Wijziging K. B. 30 November 1870 (*Stbl.* n°. 184) betrekkelijk geoorloofde bijvoegingen of veranderingen in gedrukte stukken.	idem 467
4 December.		134	Wet tot voorziening tegen besmettelijke ziekten.	1886, II, 461
30 „		145	Wet op de middelen, begrooting 1873.	1872, I, 254
1873.				
19 Januari.		19	Vaststelling van hoofdstuk VII B der staatsbegrooiing voor 1873.	idem 258
11 Juni.		78	Nadere vaststelling opklimmend recht voor aangeteekende brieven met geldswaarde.	1872, II, 468
25 December		196	Wet op de middelen, begrooting 1874.	1873, I, 288
1874.				
20 Januari.		11	Vaststelling van hoofdstuk VII B der staatsbegrooting voor 1874.	idem 292
18 April.		68	Overbrenging van enkele bevoegdheden der arr.-rechtbanken bij de kantonrechters.	18 74/81 I, 290
4 Juli.		87	Wijziging bepalingen omtrent het zegelrecht wegens de akten van beleening.	idem 235
4 „		89	Wijziging der wettelijke bepalingen omtrent het voorrecht der commissionairs.	idem 292

(1) Gouvernementsblad van Suriname.

DAGTEEKENING DER WETTEN OF BESLUITEN.	NOMMER. Van het besluit.	NOMMER. Van het Staatsblad waarin de wet of het besluit geplaatst is.	INHOUD OF ONDERWERP.	Deel waarin de wet of het besluit is medegedeeld.
1874.				
4 Juli.		91	Wijziging der bepalingen in het B. W. omtrent beperkte handlichting.	$18\frac{74}{81}$ I, 294
8 „		95	Wijziging der wettelijke bepalingen omtrent het pandrecht.	idem 296
3 December.		188	Aanvulling der wet van 4 December 1872 (*Stbl.* n°. 134) tot voorziening tegen besmettelijke ziekten.	1886, II, 469
25 „		229	Wet op de middelen, begrooting 1875.	1873, I, 295
1875.				
16 Januari.		8	Vaststelling van hoofdstuk VII B der staatsbegrooting voor 1875.	idem 299
11 Februari.		15	Nadere bepaling van het maximum van het getal notarissen in ieder arrond.	1873, I, 302
1 Juni.		81	Wijziging art. 302 W. v. K.	$18\frac{74}{81}$ I, 298
2 „		94	Bepalingen betreffende de veeartsenijkunkundige politie ten opzichte van paarden van het leger, in verband met de wet van 20 Juli 1870 (*Stbl.* n°. 131).	1886, II, 456
22 September		173	Gebruik van open kaarten voor ambtelijke mededeelingen tusschen ambtenaren en autoriteiten onder het genot van portvrijdom.	$18\frac{74}{81}$ I, 280
31 December.		253	Wet op de middelen, begrooting 1876.	1873, II, 533
31 „		255	Toepasselijk verklaring art. 55 W. v. S. aansprakelijkheid voor gerechtskosten door hen, die wegens één en dezelfde overtreding veroordeeld worden.	$18\frac{74}{81}$ I, 310.
1876.				
21 Januari.		26	Vaststelling van hoofdstuk VII B der staatsbegrooting voor 1876.	idem 538
1 Februari.		36	Nadere bepalingen omtrent de consignatie van effecten aan toonder van minderjarigen of onder curateele gestelden.	idem 240
26 April.		85	Wijziging van de artt. 20 en 46 der wet van 9 Juli 1842 (*Stbl.* n°. 20) op het notarisambt.	idem 262
26 „		86	Wijziging van de artt. 358 en 360 van het W. v. B. Rechtsvordering.	idem 298

DAGTEEKENING DER WETTEN OF BESLUITEN.	NOMMER. Van het besluit.	NOMMER. Van het Staatsblad waarin de wet of het besluit geplaatst is.	INHOUD OF ONDERWERP.	Deel waarin de wet of het besluit is medegedeeld.
1876.				
26 Juni.		125	Intrekking van het keizerlijk decreet van 30 December 1809 *concernant les fabriques* en van eenige andere verordeningen van Franschen oorsprong omtrent de eeredienstein.	$18\frac{74}{81}$ I, 288.
28 "		145	Wijziging van sommige bepalingen der wet van 22 Juli 1870 (*Stbl.* n°. 138) betreffende het briefport en de brievenposterij.	idem 282
28 "		150	Maatregelen tegen het gevaar, hetwelk door den in-, door- en vervoer van vergiftige stoffen kan ontstaan.	1886, II, 475
26 Juli.		124	Wijziging der bepalingen omtrent de wijze van procedeeren in cassatie in burgerlijke zaken.	$18\frac{74}{81}$ I, 299
7 November.		192	Bepalingen omtrent vrijstellingen van briefport.	idem 283
15 "		195	Aanvulling van de artt. 388, 389 en 414 van het Burgerlijk Wetboek.	idem 303
25 "		235	Aanvulling van art. 19 K. B. 15 December 1849 (*Stbl.* n°. 62) ten aanzien van vergoeding voor reis- en verblijfkosten.	idem 277
30 December.		270	Wet op de middelen, begrooting 1877.	1873, II, 540
1877.				
22 Januari.		8	Vaststelling van hoofdstuk VII B der staatsbegrooting voor 1877.	idem 545
28 Maart.		36	Aanvulling van art. 10 der wet van 4 December 1872 (*Stbl.* n°. 134) tot voorziening tegen besmettelijke ziekten.	1886, II, 470
28 "		43	Vervanging der koperen door bronzen pasmunt.	$18\frac{74}{81}$ I, 278
2 Mei.		96	Nadere regeling der kringen van de hypotheekkantoren en van de plaatsen waar die gevestigd zijn.	idem 242
30 "		132	Nadere regeling der kosten voor verrichtingen betrekkelijk het kadaster.	idem 249
30 "		138	Wijziging van de artt. 8, 301, 477, 505, 567 en 738 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.	idem 304

DAGTEEKENING DER WETTEN OF BESLUITEN.	NOMMER. Van het besluit.	NOMMER. Van het Staatsblad waarin de wet of het besluit geplaatst is.	INHOUD OF ONDERWERP.	Deel waarin de wet of het besluit is medegedeeld.
1877.				
1 September.		176	Nadere bepaling van het maximum van het getal notarissen.	$18\frac{74}{81}$ I, 263
21 „		184	Wijziging K. B. 13 Maart 1844 (*Stbl.* n°. 18) en intrekking K. B. 6 Februari 1851 (*Stbl.* n°. 9) betrekkelijk wet op het recht van zegel.	idem 235
20 October.		190	Vaststelling van een tarief van rechten verschuldigd voor het gebruik van kadastrale stukken.	idem 250
1878.				
6 Mei.		29	Wijziging der wet van 9 Juli 1842 (*Stbl.* n°. 20) op het notarisambt.	idem 265
4 Juni.		81	Voorschriften ter uitvoering van art. 14 dier wet.	idem 271
5 „		89	Aanvulling van art. 1240 van het B. W.	idem 305
5 „		90	Vernieuwing der bestaande hypothecaire inschrijvingen.	idem 253
9 „		95	Nadere wijziging der wet van 13 Mei 1859 (*Stbl.* n°. 36) op het recht van successie en van overgang bij overlijden.	idem 237
30 Juli.		104	Wijziging in de hypothecaire boekhouding.	idem 255
8 Aug.		115	Vaststelling van bijzondere bepalingen tot beteugeling der longziekte onder het rundvee in bepaalde deelen des lands.	1886, II, 460
1879.				
8 Maart.		40	Bepalingen omtrent het bewaren der oude rechterlijke archieven van vóór de invoering der Fransche wetgeving.	$18\frac{74}{81}$ I, 260
23 April.		75	Wijziging der regeling van de kosten in burgerlijke zaken en van de bevoegdheid der procureurs tot het bepleiten dier zaken.	idem 306
24 Juni.		132	Wijziging der artt. 13, 14 en 22 van het Burgerlijk Wetboek.	idem 309
1880.				
25 Mei.		86	Herziening der wet van 6 Maart 1818 (*Stbl.* n°. 12) omtrent straffen tegen overtreders van algemeene verordeningen enz.	idem 311

DAGTEEKENING DER WETTEN OF BESLUITEN.	NOMMER. Van het besluit.	NOMMER. Van het Staatsblad waarin de wet of het besluit geplaatst is.	INHOUD OF ONDERWERP.	Deel waarin de wet of het besluit is medegedeeld.
1880.				
1 Augustus.		123	Aanvulling van art. 7 der wet van 20 Juli 1870 (*Stbl.* n°. 131) tot regeling van het veeartsenijkundig staatstoezicht en de veeartsenijkundige politie.	1886, II. 459
31 „		168	Wijziging in K. B. 8 Maart 1879 (*Stbl.* n°. 40) zie hiervoor.	$18\frac{74}{81}$ I, 261
1881.				
11 September		156	Wijziging van art. 21 van het K. B. dd. 1 Aug. 1828 (*Stbl.* n°. 52) betreffende de openstelling der kantoren van de hypotheken enz. voor het publiek.	idem 243
1882.				
11 Juli.		92	Wijziging der bepalingen betreffende de heffing der rechten van registratie.	idem 229
11 „		93	Idem der wet op het recht van zegel.	idem 234
16 September		127	Vaststelling van de wijze waarop van de betaling van opcenten blijken zal op het aan zegelrecht onderhevig papier of perkament.	idem 239
2 December.		151	Voorschriften betrekkelijk de invoering der wet van 11 Juli 1882 (*Stbl.* n°. 93) tot wijziging der wet op het recht van zegel.	idem 240
17 „		208	Vaststelling van den vorm van het plakzegel voor quitantien en handelspapier, bedoeld in de artt. 2 en 9 der wet van 11 Juli 1882 (*Stbl.* n°. 93).	1883, I, 210
18 „		218	Idem wijze van gebruik van dat plakzegel.	idem 211
23 „		242	Voorschriften betrekkelijk de bijstempeling van gezegeld papier.	idem 212
30 „		258	Wet op de middelen, begrooting 1883.	1882, II, 500
1883.				
27 Januari.		11	Vaststelling van hoofdstuk VII B der staatsbegrooting voor 1883.	idem 505
6 Februari.		21	Wijziging K. B. dd. 4 Juni 1878 (*Stbl.* n°. 81) houdende voorschriften ter uitvoering van art. 14 der wet op het notarisambt, alsmede tot wijziging van het programma.	1883, I, 216

DAGTEEKENING DER WETTEN OF BESLUITEN.	NOMMER. Van het besluit.	NOMMER. Van het Staatsblad waarin de wet of het besluit geplaatst is.	INHOUD OF ONDERWERP.	Deel waarin de wet of het besluit is medegedeeld.
1883.				
13 Maart.		32	Nadere wijziging van het K. B. dd. 13 Maart 1844 (*Stbl.* n°. 18) betrekkelijk de wet op het zegel.	1883, I, 213
9 October.		141	Nadere bepalingen omtrent het bewaren der oude rechterlijke archieven, welke dagteekenen van vóór de invoering der Fransche wetgeving.	idem 215
15		143	Buitenomloopstelling der koperen pasmunt.	idem 220
30 December		250	Wet op de middelen, begrooting 1884.	idem 221
1884.				
5 Januari.		4	Regeling van de vergoeding voor reis- en verblijfkosten.	1883, II, 480
21 „		8	Invoering van een algemeenen regel voor de berekening van gebroken tijdvakken van tractementen en verdere jaarlijksche vergoedingen aan burgerlijke en militaire landsdienaren toegekend.	1884, I, 248
27 „		16	Vaststelling van hoofdstuk VII B der staatsbegrooting voor 1884.	1883, II, 498
30 „		24	Nadere bepalingen omtrent de inwisseling van koperen pasmunt.	idem 497
26 April.		80	Buitengewone maatregelen tot afwending van eenige besmettelijke ziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen, zooals die is gewijzigd bij de wet van 20 Juli 1884 (*Stbl.* n°. 164).	1886, II, 471
26 „		93	Wijzigingen in het B. W. in verband met de invoering van het nieuwe W. v. S.	1885, II, 462
26 „		94	Idem in het W. v. B. R.	idem 466
26 „		95	Idem in het W. v. K.	idem 465
27 „		96	Regeling van het staatstoezicht op krankzinnigen.	1886, I, 224
11 Juli.		130	Voorloopige maatregelen tot behoud van vicariegoederen.	1884, II, 431
31 December.		267	Wet op de middelen, begrooting 1885.	idem 432
1885.				
15 Januari.		5	Vaststelling der regelen volgens welke, krachtens de wet van 26 April 1884	1886, II, 474

DAGTEEKENING DER WETTEN OF BESLUITEN.	NOMMER. Van het besluit.	NOMMER. Van het Staatsblad waarin de wet of het besluit geplaatst is.	INHOUD OF ONDERWERP.	Deel waarin de wet of het besluit is medegedeeld.
1885.			(*Stbl.* n°. 80) in beslag genomen voer- of vaartuigen met hunnen inventaris tegen zekerheid worden ontslagen.	
20 April.		105	Nadere vaststelling van het VIIe hoofdstuk B der staatsbegrooting voor 1885.	1884, II, 438
23 Juli.		142	Wet tot regeling der Staatsloterij.	1889, I, 236
23 „		151	Bepalingen omtrent de opruiming en het beheer van vaartuigen en andere voorwerpen in openbare wateren gestrand of gezonken.	1886, II, 477
11 Augustus.		131 (*)	Regeling van de zegelbelasting in N.-Indië.	1885, II, 477
11 „		132 (*)	Regeling bedoeld aan het slot van art. 36 dier ordonantie.	idem 494
7 December.		229	Nadere vaststelling van den vorm van het plakzegel voor kwitantiën en handelspapier.	idem 453
14 „		256	Voorschriften omtrent de onderwerpen, aangewezen bij art. 22 der wet van 23 Juli 1885 (*Stbl.* n°. 142), tot regeling der Staatsloterij.	1889, I, 240
21 „	19		Overbrenging van het kantoor der registratie van *St. Oedenrode* naar *Veghel.*	1886, I, 218
31 „		263	Verhooging en uitbreiding van het in art 1 n°. 1 der successiewet bedoelde recht van overgang.	1885, II, 451
31 „		264	Verhooging en uitbreiding van het zegelrecht op effecten.	idem 455
31 „		265	Wet op de middelen, begrooting 1886.	idem 467
1886.				
7 Januari.	7		Regeling van de vergoeding voor reis- en verblijfkosten.	1886, I, 220
10 „		1	Regeling van den werkkring van den directeur der Staatsloterij en van eenige daarmede samenhangende onderwerpen.	1889, I, 245

(*) Indisch Staatsblad.

DAGTEEKENING DER WETTEN OF BESLUITEN.	NOMMER. Van het besluit.	NOMMER. Van het Staatsblad waarin de wet of het besluit geplaatst is.	INHOUD OF ONDERWERP.	Deel waarin de wet of het besluit is medegedeeld.
1886.				
24 Januari.		24	Vaststelling van hoofdstuk VII B der staatsbegrooting voor 1886.	1885, II, 473
9 April.		49	Voorziening in de uitvoering der wet van 31 December 1885 (*Stbl.* n°. 264) tot verhooging en uitbreiding van het zegelrecht op effecten.	idem 459
9 „		50	Bepaling omtrent de inwerking treding dier wet.	idem 458
5 Juli.	19		Regeling van de uitgifte van gezegeld papier aan de kantoren der registratie te 's Gravenhage.	1886, I, 219
28 Augustus.		131	Wijziging der wet van 18 April 1874 (*Stbl.* n°. 66) tot vaststelling der tarieven van gerechtskosten in strafzaken, waarvan de gewone rechter kennis neemt.	idem 222
26 September		171	Wijziging der voorschriften omtrent de onderwerpen, aangewezen bij art. 78 der wet van 18 April 1874 (*Stbl.* n°. 66) tot vaststelling der tarieven van gerechtskosten in strafzaken, waarvan de gewone rechter kennis neemt.	1886, II, 479
25 December.		251	Wet op de middelen, begrooting 1887.	1887, I, 229
1887.				
31 December.		265	Wijziging wetten, ten einde die in overeenstemming te brengen met het W. v. Strafv., in het W. v. Strafr. en in verband met de thans geldende strafwetgeving in het B W.	1887, II, 450
31 „		270	Wet op de middelen, begrooting 1888.	1887, I, 233
1888.				
13 April.		73	Nadere voorschriften nopens de wijze, waarop van de betaling van zegelrecht en boete blijken zal op reeds gebruikt papier.	1888, I, 237
30 December.		234	Wet op de middelen, begrooting 1889.	1888, II, 464

DAGTEEKENING DER WETTEN OF BESLUITEN.	NOMMER. Van het besluit.	NOMMER. Van het Staatsblad waarin de wet of het besluit geplaatst is.	INHOUD OF ONDERWERP.	Deel waarin de wet of het besluit is medegedeeld.
1889.				
20 April.		39	Nadere wijzigingen van art. 3 K. B. dd. 8 Maart 1879 (*Stbl.* n°. 40) houdende bepalingen omtrent het bewaren der oude rechterlijke archieven welke dagteekenen van vóór de invoering der Fransche wetgeving.	1891, II, 503
5 Mei.		48	Bepalingen tot het tegengaan van overmatigen en gevaarlijken arbeid van jeugdige personen en van vrouwen.	1889, I, 252
26 October.		135	Vaststelling van bepalingen tegen het visschen door opvarenden van vreemde vaartuigen in de territoriale wateren van het Rijk.	1891, I, 234
29 December.		202	Wet op de middelen, begrooting 1890.	1889, II, 471
1890.				
9 Mei.		78	Wet tot regeling van de pensioenen der burgerlijke ambtenaren.	idem 475
9 „		79	Idem tot regeling van het pensioen der weduwen en weezen van burgerlijke ambtenaren.	idem 489
9 „		80	Nadere regeling van de heffing en bestemming der kanselarij-leges.	idem 501
31 December.		196	Wet op de middelen, begrooting 1891.	1890, I, 233
1891.				
15 April.		87	Wet tot regeling der brievenposterij.	1891, II, 484
28 December.		229	Wet op de middelen, begrooting 1892.	1891, I, 238
29 „		246	Nadere verlenging van den termijn, gesteld in art. 3 K. B. 8 Maart 1879 (*Stbl.* n°. 40) houdende bepalingen omtrent het bewaren der oude rechterlijke archieven, welke dagteekenen van vóór de invoering der Fransche wetgeving.	1891, II, 505
1892.				
11 Februari.		42	Uitvoering van onderscheidene bepalingen der wet van 15 April 1891 (*Stbl.* n°. 87) tot regeling der brievenposterij.	idem 493

DAGTEEKENING DER WETTEN OF BESLUITEN.	NOMMER. Van het besluit.	NOMMER. Van het Staatsblad waarin de wet of het besluit geplaatst is.	INHOUD OF ONDERWERP.	Deel waarin de wet of het besluit is medegedeeld. (2)
1892.				
4 April.		60	Wijziging van het K. B. dd. 24 Juli 1869 (*Stbl.* n°. 142) houdende herziening van het K. B. dd. 2 Juli 1849 n°. 55, omtrent het toekennen van wachtgelden aan burgerlijke ambtenaren.	1892, I, 19
23 Mei.		127	Nadere wijziging K. B. 4 Juni 1878 (*Stbl.* n°. 81) houdende voorschriften ter uitvoering van art. 14 wet notarisambt en van het daarbij vastgestelde programma.	idem 216
18 Juni.		146	Wet tot aanvulling van de artt. 980 en 988 van het B. W.	idem 219
27 September		223	Wet op de vermogensbelasting.	idem 200
27 „		224	Vermindering van sommige evenredige registratie- en hypotheekrechten.	idem 215
29 „		228	Nadere bepaling van het maximum van het getal notarissen in ieder arrond.	idem 217
29 October.	30		Aanvulling der vereischten voor het examen voor surnumerair der registratie en domeinen.	1892, II, 445
29 „		240	Voorloopige maatregelen tot behoud van vicariegoederen.	1892, I, 220
24 November	40		Splitsing en nadere regeling van de uitgestrektheid van sommige kantoren van registratie.	1892, II, 436
24 „	41		Vaststelling van het aantal inspecteurs der registratie en domeinen en van de divisiën van inspectie benevens regeling van de vergoeding voor reis- en verblijfkosten, van toelagen en bureaukosten.	idem 429
12 December.		268	Wet op het Nederlanderschap en het ingezetenschap.	1892, I, 221
19 „		284	Besluit tot uitvoering van art. 24 der wet van 15 April 1891 (*Stbl.* n°. 87) betreffende de vrijstelling van briefport.	1892, II, 426
31 „		315	Vaststelling van het bedrag der grondbelasting op de ongebouwde eigendommen.	idem 425
31 „		316	Wet op de middelen, begrooting 1893.	1892, I, 229

DAGTEEKENING DER WETTEN OF BESLUITEN.	NOMMER. Van het besluit.	NOMMER. Van het Staatsblad waarin de wet of het besluit geplaatst is.	INHOUD OF ONDERWERP.	Deel waarin de wet of het besluit is medegedeeld.
1893.				
11 Januari.	9		Splitsing en nadere regeling van de uitgestrektheid van sommige kantoren van registratie.	1892, II, 436
7 Maart.	15		Nadere wijziging van het K. B. dd. 13 Maart 1844 (*Stbl.* n°. 18) betrekkelijk de wet op het recht van zegel.	1893, I, 232
15 „	27		Besluit ter uitvoering van art. 22 der der wet van 27 September 1892 (*Stbl.* n°. 228) op de vermogensbelasting.	idem 227
18 April.		75	Bepalingen omtrent de raden van beroep voor de uitspraken op de bezwaarschriften betrekkelijk de vermogensbelasting.	1892, II, 442
22 Juni.		98	Intrekking van art. 87 van de „wet op de regterlijke organisatie en het beleid der Justitie" en in verband daarmede tot wijziging van eenige bepalingen der bestaande wetgeving.	1893, I, 233
28 „		111	Wijziging van art. 3 der wet van 26 April 1852 (*Stbl.* n°. 92) houdende regeling der afkondiging van algemeene maatregelen van bestuur van den Staat.	idem 234
30 September.		145	Wijziging en aanvulling van sommige artt. van de wet van 9 Mei 1890 (*Stbl.* n°. 79) tot regeling van het pensioen der weduwen en weezen van burgerlijke ambtenaren.	idem 235
2 October.		149	Wet tot heffing eener belasting op bedrijfs en andere inkomsten.	idem 242
29 December		245	Afschaffing van de rechten van registratie op aanstellingen en akten van beëdiging van ambtenaren.	1893, II, 439
29 „		246	Wijziging der wet van 9 Mei 1890 (*Stbl.* n°. 80) tot nadere regeling van de heffing en bestemming der kanselarij-leges.	idem 440
30 „		261	Wet op de middelen, begrooting 1894.	idem 441
1894.				
23 Juli.	35		Wijziging van het K. B. dd. 24 November 1892 n°. 41, tot vaststelling der divisiën van inspectie der reg. en dom.	1894, I, 219

DAGTEEKENING DER WETTEN OF BESLUITEN.	NOMMER. Van het besluit.	NOMMER. Van het Staatsblad waarin de wet of het besluit geplaatst is.	INHOUD OF ONDERWERP.	Deel waarin de wet of het besluit is medegedeeld.
1894.				
3 Augustus.	21		Nadere aanwijzing der ontvangers, die een stempelafdruk mogen stellen over de plakzegels, door hen geplakt op reeds gebruikt papier	1894, I, 221
15 „	24		Wijziging besluit betrekkelijk het examen voor surnumerair der reg. en dom.	idem 220
31 December		278	Wet op de middelen, begrooting 1895.	1894, II, 435
1895.				
23 Maart.	16		Wijziging van de kringen der kantoren Rotterdam, Schiedam en IJselmonde.	idem. 433

ERRATA.

Bl.	255	regel	10	v. o.	staat	„gemeenschappelijke"	lees	„gemeenschappelijken"
„	273	„	3	„	„	„60"	„	„62"
„	315	„	13	„	„	„Hooge"	„	„Hoogen"
„	351	„	16	„	„	„gesteld"	„	„wordt gesteld"
„	355	„	15	„	„	„zoude"	„	„zouden"
„	358	„	17	„	„	„werkelijke"	„	„werkelijken"
„	376	„	2	v. b.	„	„indentiek"	„	„identiek.

